

©Ahmet Yesevi Üniversitesi
Mütevelli Heyet Başkanlığı
Taşkent Cad. Şehit H. Temel Kuğuoğlu Sokak No: 30
06490 Bahçelievler/ANKARA
Tel: 0312 216 06 00 • Faks: 0312 216 06 09
www.ayu.edu.tr • yayınlar@yesevi.edu.tr

Editör
Mustafa TATCI

Yayın Koordinatörü
Halil ULUSOY

Hikmetlerin Türkçesi
Dr. Hayati BİCE

Çağatay Türkçesi Redaksiyon
Prof. Dr. Funda TOPRAK

Hikmetlerin Çağatay Türkçesinde Yazımı
Ali Rıza MUKADDEM

Minyatür
Cihangir ASHUROV

Dîvân-ı Hikmet, Hoca Ahmed Yesevî / Editör: Mustafa Tatcı. - Ankara:
Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, 2017
496 s: 24x31 cm. - (Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak
Üniversitesi İnceleme - Araştırma Dizisi; Yayın No: 29)
ISBN: 978-9944-237-35-2
1. Ahmed Yesevî, Hoca, 1093-1166.
2. Yesevîlik I. Tatcı, Mustafa, 297.7590

Tasarım & Baskı
Merkez Repro Basım Yayın Ltd. Şti.
Tel: 0312 384 7898
www.merkezrepro.com

UNESCO 2016 Hoca Ahmed Yesevî Yılı Anısına

Dîvân-ı Hikmet

Hoca Ahmed Yesevî

İçindekiler

<i>Takriz</i>	6
<i>Sözbaşı</i>	8
<i>Hoca Ahmed Yesevî</i>	11
<i>Hayatı</i>	14
<i>Eserleri</i>	18
<i>Menkibeleri</i>	20
<i>Türbesi</i>	26
<i>Yesevilik</i>	28
<i>Yesevilikte Tasavvufi Eğitim</i>	34
<i>Bibliyografya</i>	40
<i>Hikmetler</i>	43
<i>Münacaat</i>	488
<i>Açıklamalar ve Notlar</i>	495

Takriz

XII. asırda Türkistan'da yaşayan, Hazret-i Türkistan Ahmed Yesevî bir büyük ahlâk, aşk ve irfân adamı, bir Allah dostudur. Türk Kültür tarihimizde önemli şahsiyetlerinden birisidir. O, sadece Yûsuf Hemedânî Hazretlerinin gönlünde yaktığı İslâm'ın aşk ve irfan kıvılcımını kendinden sonraki tâliplere aktarmakla kalmamış, yetiştirdiği aksiyoner alperenleri Asya'nın bir ucundan Avrupa içlerine kadar göndererek insanlara adalet, tevazu, birlik ve dirlik düşüncesini telkin etmiştir.

Yesevî Hazretleri, dönemîn din ve kültür dili olan Arapça ve Farsça yerine, anadili Türkçeyi kullanmış, Türkçeyi bir ilim, aşk ve irfan dili hâline getirmiştir. Sohbetlerinde ve nutk etmiş olduğu hikmetlerinde anadili Türkçeyi kullanarak geniş kitleleri etkileyen ilk Türk mutasavvıfı odur. Bugün geniş bir coğrafyada konûşulup yazılan edebî bir Türkçeden söz ediliyorsa bânîsi Ulu Pîr Ahmed Yesevî'dir.

Diğer taraftan Ahmed Yesevî Hazretleri kendi zamanında İslâmın çizgi dışına çıkan ve umumi olarak râfizilik, zındıklık ve mülhidlik olarak nitelendirebileceğimiz gayr-ı sünnî akım ve yollara karşı Kur'ân ve sünnet bayrağını açan kişidir. O, Kur'ân'ın tanımlayıp Hz. Peygamberin uyguladığı ve telkin ettiği gerçek İslâmı halka anlatan bir mana insanı, Kur'ân'ın aşk ve irfana dayalı yorumcusudur.

Nitekim Ahmed Yesevî deyince biz, Hz. Peygamber'in yaşadığı İslâmı, bu İslâmı anadiliyle, herkesin anlayabileceği Türkçe ile anlatan ilk Türk mutasavvıfını ve yetiştirdiği aksiyoner alperenlerle İslâmın tevhid ve adalet nûrunu cihana yaymak için çalışan bir grup serdengeçtiyi hatırlamaktayız.

Hazret-i Türkistan sadece bizim milletimiz için değil, vaz' ettiği mesajlarıyla da evrensel bir değerdir. Nitekim onun adına izafe edilen Yesevilik yolu esasen İslâmın Türkçe yorumundan başka bir şey değildir. Cenab-ı Hak, Peygamber (a.s.) ve varlık sevgisini gönülde toplayan bu âbide şahsiyet, aşk ve irfânın, samimiyetin, hoşgörünün insana saygı ve sevginin derinleşme ve genişlemenin bir sembolüdür.

Bugün Yesevî'nin yaktığı çerağı yeni dünyaya taşımak zorundayız. Nitekim elinizdeki Dr. Hayati Bice tarafından Türkiye Türkçesi'ne aktarılan "Dîvân-ı Hikmet Hoca Ahmed Yesevî" adlı bu eser söz konusu misyonun bir göstergesidir.

Vefatının 850. yıldönümü münasebetiyle 2016 yılının UNESCO tarafından Hoca Ahmed Yesevî Yılı

ilan edilmesi, bu değerli büyüğümüzün uluslararası planda tanıtımına katkı sağlayacaktır. Biz de bu faaliyetler kapsamında bu eseri yayın dünyasına kazandırmaktan onur duyuyoruz.

Ahmed Yesevî Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı olarak çalışmalarımız bundan sonra daha da genişleyecek ve yeni eserlerle Hazret-i Türkistân'ın fikirleri dünyâ insanlığına malolacaktır.

Bu eserin devamı niteliğinde başka faaliyetlerimiz de olacaktır. Bu kapsamda Üniversitemiz bünyesinde yapmayı düşündüğümüz faaliyetlerimizin içinde öncelikli olarak bir Yesevî Külliyesi oluşturmak bulunmaktadır. Akabinde Hikmetleri ve Yesevî yolunda hikmet yazan kişilerin eserlerinin ilmi ve halka yönelik neşirlerini hazırlayıp neşretmeyi planlıyoruz.

Burada katkılarından dolayı Sayın Dr. Hayati Bice'ye, Sayın Dr. Mustafa Tatcı'ya, Sayın Prof. Dr. Necdet Tosun'a, Sayın Prof. Dr. Funda Toprak'a, minyatürleri çizen Sayın Cihangir Ashurov'a, Hikmetlerin Çağatay Türkçesinde yazımını gerçekleştiren Sayın Ali Rıza Mukaddem'e ve eserin ortaya çıkmasında gayretlerinden dolayı Sayın Halil Ulusoy'a en kalbi şükranlarımı sunuyorum.

Prof. Dr. Musa Yıldız
Mütevelli Heyet Başkanı

Sözbaşı

Pir-i Türkistan Hoca Ahmed Yesevî Müslüman Türk dünyasının manevî hayatında asırlardır etkisi devam eden bir Hak ârifidir. O, Türk dünyasında ilk defa mukaddes kitabımız Kur'an'dan ve Hz. Peygamber'den aldığı esasları sevgi ve bilgiyle yoğurarak kendi adıyla anılan Yeseviye erkanının kaidelerini ortaya koyan kurucu bir önderdir. Şeriat ve hakikati gönüllerde buluşturan bu kutsal gönüllü zat, başta Yesi ve çevresi olmak üzere devrinde neşv ü nemâ bulan bütün sapkın fikirlere karşı Hz. Peygamber'in yaşadığı İslâmın özünü telkin ederek XII. asırda bir çerağ uyandırmış ve bu çerağ büyük bir coğrafyada zaman zaman değişik isimlerle hiç sönmeyerek insanların gönüllerini aydınlatagelmıştır.

Yesevî'nin menkabevî hayatı Türkistan'dan Balkanlar'a kadar bütün Müslüman Türk yurtlarına yayılmıştır. Onun Yesi'de bulunan türbesi bugün bütün Türk dünyasının manevî bir merkezi konumundadır.

Hz. Türkistan Çimkent yakınlarında bulunan Sayram'da dünyaya gelmiş, çocukluğu burada geçmiştir. Babası Sayram'ın âbid ve âlim şahsiyetlerinden Şeyh İbrahim, annesi ise Karasaç lakaplı Ayşe Ana'dır. Soyları Hazret-i Ali'ye dayanmaktadır. Annesi ve babası, o daha çocuk yaşlarında vefat etmiş olup her ikisinin de türbeleri Sayram'da bulunmaktadır.

Hz. Türkistan Ahmed Yesevî ilk eğitimini kendisi yedi yaşlarında iken vefat eden babası İbrahim Şeyh'den almıştır. Hikmetlerinde ve menâkıbında beyan edildiği üzere babasının ölümünden sonra ilk müşidi Arslan Baba'nın irşâd dairesine girmiştir. Arslan Baba'nın Otırar şehrinde bulunan âbidevî türbesi onun tarihî bir şahsiyet olmasına delildir. Yesevî Hazretleri Arslan Baba'nın vuslatından sonra ilâhî bir işâretle Buharâ'ya, oradan da Semerkand'a gider. Semerkand'da Şeyh Yusuf-ı Hemedanî'ye intisab ederek onun murâkabesinde seyr ü sülûk çıkarır. Merv, Buhara, Herat, Semerkand gibi merkezleri dolaşarak irşadını tamamlar. Şeyhi Yusuf-ı Hemedanî'nin ölümünden sonra bir müddet dergâhta halkın irşadıyla meşgul olur. Nihâyet şeyhinin üçüncü halifesi olarak Yesi'ye döner.

Yesevî Hazretleri Arapça ve Farsça eğitimi almakla birlikte hayatının sonuna kadar Türkistan'da ana dili ile halka hitap eder; yazmış olduğu "hikmetler"iyle güzel ahlak, aşk ve barış dini olan İslâmı anlatır. Yetiştirmiş olduğu doksan dokuz bin talebesini Hind kıtasından İdil boylarına, Çin Seddinden Tuna kıyılarına kadar uzanan geniş bir coğrafyaya gönderir.

Dervişleri tarafından sağlığında veya vefatından sonra bazı sözleri ve manzum nutk-ı şerifleri "Dîvân-ı Hikmet" adıyla derlenmiştir. Bunların bir kısmı günümüze kadar gelmiştir. Bunun dışında ona atfedilen Fakr-nâme, Âdâb-ı Tarikat, Makâmât-ı Erbaîn gibi risâleler bulunmaktadır. Menâkıbının önemli bir kısmını XVI. asırda yaşayan Hazînî adlı Yesevî dervişi toplayıp kitaplaştırmıştır.

Yesevî Hazretlerinin İslam tasavvufu ve Türk Kültür tarihi açısından en önemli özelliği İslâm'ı her türlü sapkın düşüncelerden arınmış olarak tertemiz umdeleriyle ele alıp "Dört kapı-Kırk makam" diye adlandırdığı Kur'an ve Sünnete uygun temel prensipler üzerine vaz' etmiş olmasıdır. O, sohbet ve hikmetlerinde bu temel esasları ilk defa döneminin ve çevresinin anlayabileceği anadili Türkçe'yi esas alarak bir ilki gerçekleştirmiştir. Bu sebeple Yesevî, Türk Edebiyatı Tarihinde "İlk Türk Mutasavvıfı" olarak haklı bir şöhret kazanmıştır. Hiç şüphesiz bu ifade Yesevî Hazretlerinden önce bir Türk sûfisinin yetişmediği anlamına gelmeyecektir. Fakat Yesevî Hazretleriyle birlikte Türkçe bir aşk, irfân ve manâ dili olarak karşımıza çıkmaktadır. Hazret-i Türkistan mahallî Türkçeyi vahyin gücü ile tezyin ederek semavîleştiren ve anadilini bir "manâ dili" haline getiren ilk Türk mutasavvıfdır. Diğer taraftan Pir-i Türkistan, tesis ettiği ve kendi adına izâfe edilen Yesevîlik bünyesinde yetiştirdiği tevâhid ehli gerçek Hak dostlarını insanlığa İllâhî aşk, Muhammed (a.s.) sevgisi ile donatmak, vahdet ve adâlet bilincini yaymak, insanlığı ebedî

saadetle tanıştırmak için ilâhî bir sevk ile Horasan'dan Anadolu'ya göndermiş ve İslâm'ı büyük bir coğrafyada tesis etmeyi başarmıştır.

Malûmdur ki ipekböceği kozasını içerden örür; onun Hazret-i Peygamber'in sünnetine uyarak altmış üç yaşından itibaren ömrünü halvette geçirmesi esasen pasif bir muvahhid olmasından değil, yetiştirdiği alperenlerin manevî gıdalarına gönül desteği vermek istemesindedir. Ehlinin malûmudur ki erenlerin halveti maddî gıdanın kesilmesi, manevî gıda ile beslenilmesi ve bunun insanlık hayrına rahmete dönüştürülmesi hadisesidir. Yesevî Hazretleri'nin halvet hayatını da bu şekilde anlamak gerekir.

M. 1166 senesinde vuslat ettiği rivayet edilen Hz. Pîr, bugün Türkistan'da Emîr Timur tarafından yaptırılan türbesinde yatmaktadır. Türbede 1993 senesinde, Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Kazakistan Cumhuriyeti yetkililerince restorasyon çalışmalarına başlanmış, zaman zaman bu yenileme çalışmaları devam etmiştir.

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı'nın vefatının 850. senesinde "UNESCO 2016 Hoca Ahmed Yesevî Yılı" anısına hazırlanmış olduğu elinizdeki "Dîvân-ı Hikmet"te Hazret-i Pîr'in hayatını, eserlerini, tarikatini anlatan Prof. Dr. Necdet Tosun tarafından yazılmış girişten sonra 252 hikmete yer verilmiştir. Hikmetlerin Çağatay Türkçesi asıllarının yazımını Ali Rıza Mukaddem yapmış ve Prof. Dr. Funda Toprak tarafından kontrol edilmiştir. Bu çerçevede bazı hikmetlerin Arap harfli metni farklı sebeplerle konulamamıştır. Eserde, yazmalardan ve bugüne kadar yapılan neşirlerden tespit edilen 252 hikmetin Türkiye Türkçesine aktarılması Dr. Hayati Bice'nin himmetleriyle mümkün olmuştur. Burada Türkiye Türkçesine aktarılan metinlerde okuyucu gerek manâ, gerekse vezin ve kafiye cihetiyle zaman zaman problemlerle karşılaşabilecektir. Bilinmelidir ki hikmetlerin çoğunluğu zaman içinde tahriş olmuş, sonraki gelen Yesevî dervişlerinin hikmetleriyle karıştırılmış yahut feleğin gadrine uğrayarak okunamaz hale gelmiştir. Bu hususları dikkate alarak temenni edelim ki yakın zamanlarda bir merd-i Hudâ çıkararak dünya kütüphanelerindeki bütün "Dîvân-ı Hikmet" yazmalarından hareketle metin tamiri ve tenkidî yoluyla bir metin hazırlasın! Sayın Bice'nin eldeki kaynak ve imkânlarla hazırladığı bu çalışma şimdilik Türkiye Türkçesine aktarılan metinlerin en olgunudur. Bu vesile ile metnin ortaya çıkmasında büyük emekleri olan Sayın Tosun'a, Toprak'a ve Bice'ye kalbi teşekkürlerimizi sunarız. Yine girişte ve hikmetler arasına serpiştirdiğimiz Yesevî menâkıbından ilhâm alınarak yapılan minyatürler san'atçı Cihangir Ashurov Bey'e aittir. Ahmet Yesevi Üniversitesinin Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız ve Halil Ulusoy Beylerin gayret ve emekleri olmasaydı bu güzel eserden mahrum kalacaktık. Burada emeği geçen herkese Ahmed Yesevî'nin torunları olarak bizlerin gönül borcu vardır; sağ olsunlar var olsunlar.

Ahmed Yesevî Hazretleri ve onu temsil eden hikmet şairleriyle ilgili yapılacak daha pek çok iş bulunmaktadır. Bu doğrultuda Türkistan'da hikmetleri asıllarından okuyan yırcıların görüntülü tespiti, beste çalışmaları, yeni ilmî araştırmalar, Yesevî düşüncesini işleyen tematik roman, hikâye ve senaryolar, film ve belgeseller, Yesevî düşüncesini yansıtan tablolar, hatlar ve diğer görseller, Türk dünyasının şehirlerinde ona izâfeten yaptırılacak olan anıtlar (vb.) Mütevelli Heyet Başkanlığımızın projeleri içinde yer almaktadır. Bunlar yeni nesillerimizin yetişmesinde son derece önemlidir.

Bu vesileyle Ulu Pîrimiz Hoca Ahmed Yesevî'nin rûhâniyetine bütün Müslüman Türk dünyası adına selâm olsun diyor, aşk u muhabbetler niyaz ediyorum vesselâm.

Dr. Mustafa Tatcı
Ocak 2016 / Ankara

سحر وفتی نور علی جانیز فداقین علی

عشو او تیدکون کانا لاسحر و بولعنا

Hoca Ahmed Yesevî

Prof. Dr. Necdet Tosun*

Orta Asya'da İslamiyet'in yayılmaya başlamasıyla birlikte Hicrî II. (M.VIII.) asırdan itibaren bölgede zahid ve sûfiler de görülmeye başlamıştır. Bugünkü Türkmenistan sınırları içinde bulunan Merv şehrinde dünyaya gelen Abdullah b. Mübârek (M. 181/797) hem hadîs âlimi hem de zâhid ve sûfi idi. Merv şehrinde iki tekke (ribât) kurduğu ve buralarda halkı irşâd ettiği nakledilir. Özbekistan sınırları içinde bulunan Nahşeb (bugünkü adı Karşı) ve Tirmiz şehirleri de birçok alîm ve sûfinin yetiştiği bölgelerdi. "Sûfiyi hiçbir şey bulandıramaz, aksine her şey onunla saf ve duru hâle gelir." diyen Ebû Tûrâb Nahşebî (ö. 245/859-860) ile velîlik konusundaki fikirleriyle tanınan ve çok sayıda Arapça tasavvufî eser kaleme alan Hakîm Tirmizî (m. 320/932-933) bu sûfilerin en meşhurlarındandır. Hakîm Tirmizî'nin kabri Tirmiz şehrinde hâlâ önemli bir ziyâretgâhtır.

Buhara ve Semerkand ise hem âlimleri hem de sûfileriyle Orta Asya'nın en önemli kültür merkezleriydi. Buhara'nın Kelâbâz (Kelâbâd) Mahallesi'nde yaşayan Ebû Bekir Muhammed b. İshâk Kelâbâzî (ö. 380/990) tasavvufun öğretilerini *et-Ta'arruf li mezhebi ehli't-tasavvuf* isimli Arapça eserinde toplamış, ayrıca *Bahru'l-fevâid* isimli eserinde bazı hadislere tasavvufî yorumlar yapmıştır.

* Marmara Üniversitesi Öğretim Üyesi

Tekke âdâbını tespit eden ve düzenlediği semâ meclislerinde okuduğu âşıkâne şiirlerle tanınan Ebû Saîd-i Ebü'l-Hayr (ö. 440/1049), bugün Türkmenistan'da bulunan Meyhene'de yaşamış ve orada vefat etmiştir. Türkmen halkı arasında "Mene Baba" lakabıyla anılır. Hayatı, menkıbeleri ve sözleri Muhammed b. Ebû Ravh Lütfullah'ın (ö. 541/1147) *Hâlât u Sühanân'ı Şeyh Ebû Saîd ve Muhammed b. Münevver'in Esrârü't-tevhîd fî makâmâtî's-Şeyh Ebî Saîd* isimli Farsça eserleriyle günümüze ulaşmıştır. Mevlânâ Celâleddin Rûmî'ye nispet edilen ve: "Yine gel, yine gel, ne olursan ol, yine gel" diye başlayan meşhur rubâî de aslında Mevlânâ'dan iki asır önce yaşayan Ebû Saîd-i Ebü'l-Hayr'ın şiirleri arasında yer almaktadır.

Keşfu'l-mahcûb isimli eserin müellifi Hücvîrî (ö. 465/1072) Fergana bölgesinde bazı mutasavvıflarla karşılaştığını, buradaki halkın şeyhlere "Bâb" dediğini nakleder. Aslında bu durum Orta Asya'daki diğer bölgeler için de geçerlidir. Ahmed Yesevî'nin bir süre yanında eğitim aldığı Otrarlı Arslan Bâb ile Arslan Bâb türbesi içinde kabirleri olan Karga Bâb ve Laçın Bâb da bu unvanı taşımaktaydılar. Nesebnâme'lerde Ahmed Yesevî'nin babası, dedesi ve diğer bazı akrabalarının "Şeyh" olarak zikredilmesi, bu bölgede Yesevî'den önce de tasavvufî hareketlerin önemli derecede etkili olduğunu göstermektedir. Bu şeyh ve Dervişlerin göçebe ve yerleşik Türkler arasında, özellikle Sirderya kenarlarında ve bozkırlarda anlaşılır bir Türkçe ile halka hitâp ederek İslâm'ı ve tasavvuf ahlâkını yaydıkları anlaşılmaktadır.

Orta Asya genelde fütüvvet ve melâmet vasfıyla öne çıkan Horasan tasavvuf kültürünün etkisi altındaydı. Bununla birlikte Semerkand ve Buhara gibi şehirlerde güçlü medreseleri ve âlimleri olan bu muhit, Horasan'ın kalenderî meşrep sûfilerinin yayılması için pek müsait bir zemîn değildi. Orada ancak dinî kurallara sıkıca bağlı bir tasavvuf anlayışı gelişip yayılabildi ve neticede öyle oldu. Bağdat Nizâmiye Medresesi'nde eğitim görüp hoca olmuş, sonra Horasan tasavvuf kültüründe yetişmiş bir sûfî olan Yûsuf Hemedânî, Mâverâünnehr'deki birkaç mürîdine irşâd izni verip halife olarak tâyin ettiği zamân Orta Asya'nın

en önemli iki tasavvuf ekolünün tohumlarını da atmış oluyordu.

Yûsuf Hemedânî'nin (ö. 535/1140) iki önemli mürîdi Hoca Ahmed Yesevî ve Abdülhâlik Gucdüvânî sonraları Orta Asya'nın en yaygın tarikatları olan Yeseviyye ve Hâcegân (sonra ki adıyla Nakşbendiyye) isimli tasavvuf ekollerinin kurucusu olmuşlardır. Yûsuf Hemedânî'nin kaleme aldığı bazı tasavvufî eserler günümüze ulaşmıştır. Bunlardan en meşhuru Rutbetü'l-hayât isimli Farsça eserdir. Yûsuf Hemedânî'den dinî ve tasavvufî eğitim aldıktan sonra kendi memleketi olan Yesi'ye dönüp orada halkı irşâd eden Hoca Ahmed Yesevî, Orta Asya'nın manevî hayâtında derin izler bırakmış önemli bir mutasavvıftır.

Hayatı

Ahmed Yesevî bugün Kazâkistan'ın Çimkent şehri yakınlarında yer alan Sayram kasabasında dünyaya gelmiş, dinî tasavvufî eğitimini tamamladıktan sonra yine o bölgedeki Yesi (bugünkü adıyla Türkistan) şehrine yerleşmiş, uzun yıllar halkı maneviyat yolunda irşad ettikten sonra burada vefat etmiş bir mutasavvıftır. Babası İbrahim Şeyh, Sayram ve civarında mürîdleri olan tanınmış bir sûfî idi. Anne ve babasını küçük yaşta kaybeden Ahmed Yesevî, bir süre Otırar'daki Arslan Bab isimli şeyhin yanında dinî-tasavvufî eğitim gördü. Onun da vefat etmesi üzerine başka şehirlerde eğitimine devâm etti.

Zamanın önemli ilim merkezlerinden Buhara'ya giden Ahmed Yesevî burada Yûsuf Hemedânî'ye intisap edip mürîdi oldu. Bazı kaynaklarda Yesevî'nin Şihâbeddin Sühreverdî'ye (ö. 632/1234) veya Ebû'n-Necîb Sühreverdî'ye (ö. 563/1168-69) de mürîd olup icâzet aldığı söylenir. Akrabaları arasında başka şeyhler de olan ve babasının Yesi'deki halifesi Mûsâ Hoca ile yakınlığı bulunan Ahmed Yesevî'nin bu akraba çevresinden de önemli derecede tasavvufî eğitim almış olması muhtemeldir.

Eğitimini bitirdikten sonra Yesi'de dergâh kurup insanları dinî ve ahlâkî yönden yetiştiren Hoca Ahmed Yesevî, tasavvufî düşüncelerini Türkçe ve sade şiirler ile anlatmış, hikmet adı verilen bu şiirler zamanla toplanarak Dîvân-ı Hikmet mecmuaları meydana gelmiştir. Bazı menkıbelerde ağaçtan tahta kaşık yon-

tup satarak geçimini temîn ettiği ifade edilmekteyse de, aslında varlıklı bir aileye mensup olduğu anlaşılmaktadır. Hakkında nakledilen menkıbelerden anlaşıldığı kadarıyla Yesevî, dergâhtaki zikir usulü sebebiyle dönemindeki bazı âlimler tarafından eleştirilmiştir. O da bazı şiirlerinde samimiyetten uzak âlimler ile sahte sûfîleri tenkit etmiştir. Sohbetlerinde ve şiirlerinde en çok işlediği konular Allah ve peygamber sevgisi, fakîr ve yetimleri korumak, dinî kurallara riayet, güzel ahlâk, zikir, nefis ile mücadele, kendini eleştirmek (melâmet), ölümü düşünmek, manevî mertebeler ve bu mertebeleri aşmadan şeyhlik iddiasında bulunmanın kötülüğü gibi mevzulardı.

Rivâyete göre Ahmed Yesevî altmış üç yaşına geldiğinde dergâhında yerin altına küçük bir oda şeklinde çilehane yaptırdı. Ömrünün kalan kısmını çoğunlukla orada ibâdet ve tefekkürle geçirdi. Geç dönemlere ait bazı kaynaklarda Ahmed Yesevî'nin Hicrî 562 (M. 1166-67) senesinde vefat ettiği belirtilmiş ise de, bazı araştırmacılar bu tarihin biraz daha ileriye alınması gerektiğini düşünmektedirler.

Ahmed Yesevî'nin İbrahim adında bir oğlu olmuşsa da kendisi hayâttaiken vefat etmiştir. Yesevî'nin nesli Gevher isimli kızından devâm etmiştir. Türkistan, Mâverâünnehir ve Orta Asya'da olduğu gibi Anadolu'da da kendilerini Ahmed Yesevî'nin neslinden sayan pek çok ünlü şahsiyet çıkmıştır. Semerkantlı Şeyh Zekeriyâ, Üsküplü Şâir Atâ ve Evliya Çelebi bu isimlerden birkaçıdır.

XIV. yüzyılın sonunda Emîr Timur, Türkistan bozkırlarında şöhreti ve nüfuzu iyice yayılmış olan Ahmed Yesevî'nin kabrini ziyaret edip kabrin üstüne bir türbe yapılmasını emretmiş, birkaç yıl içinde türbe, cami ve dergâhıyla birlikte bir külliye oluşturmuştur. Bugün bu türbe Orta Asya'nın en önemli ziyaret yerlerinden biridir. Ahmed Yesevî'nin çilehânesi ile türbesi arasında yüz metre kadar mesafenin olması, onun ilk ve asıl dergâhının çilehane bölgesinde olduğunu akla getirmektedir. Vefatından sonra defnedildiği yere zamanla büyük bir külliye yapılınca

kütüphane, aşevi, mescid ve Dervîş hücrelerinden oluşan yeni ve daha büyük bir dergâh meydana gelmiş olmalıdır.

Ahmed Yesevî'nin Yesî'de irşada başladığı sıralarda Orta Asya'da İslâmlaşmanın yanı sıra yaygın tasavvuf hareketleri de vardı. Bu dönemde Yesevî, Taşkent ve Sirderya ötesindeki bozkırlarda yaşayan göçebe Türkler arasında büyük bir etkiye sahip olmuştu. İslâm'ın esaslarını, güzel ahlâkı, tasavvufun âdâb ve erkânını basit ve yalın bir dille öğretiyordu. Bunun için, halk edebiyatından alınan anlatım teknikleriyle örülmüş hece vezninde manzumeler söylüyordu. Hikmet adı verilen bu manzumeler, Dervîşleri vasıtasıyla en uzak Türk topluluklarına kadar ulaştırılıyordu. Bu sayede Yesevîlik, kısa süre içinde Orta Asya Türkleri arasında yayıldı.

Mürîdlerinden Sûfî Muhammed Dânişmend'in kaleme aldığı *Mir'âtü'l-kulûb* isimli eserde Ahmed Yesevî'den nakledilen: "Âhir zamanda bizden sonra öyle şeyhler zuhûr edecek ki, şeytân onlardan ders alacak ve onlar şeytân'ın işini yapacaklar... Ehl-i Sünnet ve'l-cemâati düşman görüp ehl-i bidat ve dalâleti sevecekler" şeklindeki sözleri ile bazı Dîvân-ı Hikmet nüshâlarında yer alan:

*"Mürşidlikni da'vâ kılur şartın bilmes
Helâl harâm, sünnet, bid'at farkın bilmes
Bû-Hanîfe mezhebinde hergiz yürmes
Diğer bid'at mezheplerdin yürürlere"*

şeklindeki ifadeleri, diğer Orta Asya Türkleri gibi Ahmed Yesevî'nin de Sünnî ve Hanefî olduğunu göstermektedir.

Ahmed Yesevî'nin sözlerini ihtivâ eden en eski eserlerden biri Sûfî Muhammed Dânişmend'in *Mir'âtü'l-kulûb* isimli Çağatay Türkçesi ile yazılmış olan eseridir. Yesevî'nin menkıbelerini ihtivâ eden en eski eser de Hüsâmeddin Sıgnâkî'ye (ö. 711/1311-1312) nisbet edilen Risâle der tercüme-i Ahmed Yesevî adlı Farsça menâkıptır. Bu eserlerin her ikisi de yayımlanmıştır. Ahmed Yesevî, hikmetlerdeki düşünceleri ve bilhassa menkıbevî hayâtıyla Orta Asya tasavvufunun en büyük isimlerinden biri olmuştur.

Eserleri

1. Dîvân-ı Hikmet

Yesevî'nin Türkçe şiirlerini içine alan derlemenin adıdır. Dîvân-ı Hikmet nüshaları, muhteva bakımından olduğu kadar dil bakımından da önemli farklılıklar arz eder. Bu durum, hikmetlerin farklı şâhıslar tarafından yazıldığını veya derlendiğini gösterir. Bir kısmı kaybolan veya zamanla değişikliğe uğrayan hikmetler derlenirken yeni hikmetler eklenmiş, böylece ana metin kısmen aslından uzaklaşmıştır. Bununla birlikte, bütün hikmetlerin temelinde Yesevî'nin özü Kur'ân ve sünnete dayanan inanç ve düşünceleri ile tarikatının esasları bulunur. Hikmetler, Türkler arasında bir düşünce birliğinin teşekkül etmesi bakımından çok önemlidir. Dîvân-ı Hikmet, eski ve yeni harflerle birçok kez yayımlanmıştır.

2. Fakrnâme

Yesevî'ye izâfe edilen ve Çağatay Türkçesi ile yazılmış olan Fakrnâme, Dîvân-ı Hikmet'in Taşkent ve bazı Kazân baskılarında yer alır. Müstakil bir risâleden çok Dîvân-ı Hikmet'in mensur bir mukaddimesi niteliğinde olan Fakrnâme, Kemal Eraslan tarafından yayımlanmıştır.

عشق
قیدمی شیدا مہنی جملہ عالم بیددی مہنی
قاینوم سنین تونی کونی مہنکا سینیوق کرکسن
اویچ کرک جولان قیدام نہ حورلاغہ نظر قیدام
آنی مونی مہن نہ قیدام مہنکا
سینیوق کرکسن

3. Risâle der-Âdâb-ı Tarîkat

Taşkent'te yazma nüshâları bulunan bu küçük Farsça eser, tarikat âdâbı ve makamları, mürîd mürşid ilişkileri, Dervîşlik, Allah'ı tanımak ve ilâhî aşk gibi konular hakkındadır. S. Mol-lakanagatılı tarafından Kazâk Türkçesi'ne tercüme edilerek yayımlanmıştır (Almatı 2012).

4. Risâle der-Makâmât-ı Erba'în

Yesevî'ye nisbet edilen Farsça yazma ve küçük bir eser olup, şeriat, tarikat, marifet ve hakikattan her biri hakkında onar makâm olmak üzere toplam kırk makâm ve kâideyi ihtiva etmektedir. Şimdilik bilinen tek nüshası Kütahya Tavşanlı Zeytinöğlü İlçe Halk Kütüphanesi'ndedir (nr. 1056, vr. 112a-113a).

Menkıbeleri

Ahmed Yesevî'nin hayâtı hakkında eski kaynaklardaki bilgiler oldukça sınırlıdır. O, Türk Dünyası'nda, gerçek hayâtından ziyade menkıbeleri ile tanınmıştır. Bu menkıbelerden bir kısmı onun hayâtı ve düşünceleri hakkında fikir verecek nitelikteyken, diğer bazıları halk muhayyilesinin ürünüdür. Kendisine ait birçok menkıbeden bazıları şunlardır:

Arslan Bâb, menkıbeye göre, ashâbın önde gelenlerinden idi. (Bâb, şeyh demektir. Bu kelime sonraları bazı eserlere Baba diye geçmiştir). Hz. Peygamber'in gazâlarından birinde ashâb-ı kirâm aç kalarak peygamberin huzuruna geldiler ve biraz yiyecek istirham ettiler. Hz. Peygamber'in duâsı üzerine Cebrâîl (a.s) Cennetten bir tabak hurma getirdi. Fakat o hurmalardan bir tanesi yere düştü. Cebrâîl (a.s.) dedi ki: "Bu hurma sizin ümmetinizden Ahmed Yesevî adlı birinin kısmetidir." Her emanetin sâhibine verilmesi tâbiî olduğu için Hz. Peygamber, ashâbından birini bu iş ile vazifelendirmek istedi. Neticede hurmayı Arslan Bâb'ın ağızına attı ve çok sonraları yaşayacak olan Ahmed Yesevî'nin terbiyesi ile meşgûl olmasını söyledi. Dört yüz küsur yıl yaşayan Arslan Bâb, Sayram'a yahut Yesi'ye geldi ve vazifesini yerine getirdi.

Bazı soy şecerelerinde Arslan Bâb, Ahmed Yesevî'nin ba-

bası İbrahim Şeyh'in akrabası olarak görülmektedir. Muhtemelen Arslan Bâb'ın âlem-i mânâda (rüyada) gördüğü bu hurma hâdisesi sözlü rivayetlerde değişmiş ve bu menkıbe meydana gelmiştir.

Ahmed Yesevî hazretleri vakitlerini üçe ayırırdı. Günün büyük bölümünde ibâdet ve zikirle meşgûl olurdu. İkinci kısmında talebelerine zâhirî ve bâtnî ilimleri öğretirdi. Üçüncü bölümünde ise alın teri ile geçimini sağlamak üzere tahta kaşık ve kepçe yaparak bunları satardı. Bir rivayete göre, onun hâlden anlar bir öküzü vardı. Bu öküzün sırtına bir heybe asar, içine de yaptığı kaşık ve kepeçleri koyup Yesi çarşısına salıverirdi. Kim kaşık ve kepeçten alırsa ücretini heybenin gözüne bırakırdı. Mâl alıp da ücretini vermeyen olursa, öküz o kimsenin peşini bırakmaz, nereye gitse peşinden o da giderdi. Adam ücreti heybeye koymadıkça o kimsenin yanından ayrılıp başka yere gitmezdi. Akşam olunca da Ahmed Yesevî'nin evine gelirdi.

Hârezm'in Urgenc şehrinde İmâm Mervezî (bazı kaynaklarda Mergazî veya Merâgî) nâmında bir alîm vardı. Ahmed Yesevî hakkında söylenen uygunsuz sözler ona kadar gitmişti. Bu sözlere inanıp kendisini imtihan etmek ve şüphesini gidermek gayesiyle yanına bazı arkadaşlarını alarak yola çıktı. Yesevî'nin her tarafta talebeleri olduğunu, her zamân sohbetinde binlerce kişinin hâzır bulunduğunu öğrenmişti. "Ben üç bin mesele ezberledim, hepsini ayrı ayrı sorar onları imtihan ederim." diye düşündü. Bu sırada Ahmed Yesevî hazretleri, tekkesinde bulunuyordu. Talebesi Sûfî Muhammed Dânişmend'e: "Bakar mısın, bize kimler geliyor?" buyurdu. Dânişmend, Mervezî'nin yanındakilerle birlikte ve hâfızasında üç bin mesele ile geldiğini söyledi. Yesevî'nin emri ile Muhammed Dânişmend, o üç bin meseleden binini Mervezî'nin hâfızasından sildi. Sonra Yesevî hazretleri talebelerinden Süleyman Hakîm Ata'ya aynı şekilde emretti. O da öyle yaptı. Mervezî, hâfızasında kalan bin mesele ile Yesi'ye geldi. Hoca Ahmed Yesevî'nin yanına gelip: "Allah'ın kullarını doğru yoldan ayıran sen misin?" dedi. Yesevî hiç kızmadı. Karşılık da vermedi. "Şimdilik üç gün misafirimiz olun,

sonra görüşürüz.” buyurdu. Üç gün sonra bir kürsü kuruldu. Mervezî konuşmak için kürsüye çıktı. Ahmed Yesevî Hakîm Ata’ya geri kalan bin meseleyi de silmesini söyledi. Hakîm Ata, Allah Teâlâ’ya duâ etti. Aklındaki bin mesele de silindi. Mervezî, kürsü üstünde bir şeyler konuşmak istedi. Fakat hâfızasında hiçbir meselenin bulunmadığını anladı. Kitap ve defterlerini açıp oradan okumak istedi. Fakat defterindeki yazıların da silinmiş olduğunu gördü. Sayfalar bomboştu. Bu hâli gören Mervezî kususunu anladı, tevbe etti ve Ahmed Yesevî’ye mürîd oldu. Onun yanında yüksek derecelere ulaştı.

Yine bir menkıbeye göre, Yesi şehrine yakın bir yerde Savran diye bir kasaba vardı. Bura halkının çoğu gayr-i müslim olup, Müslümân Yesi halkına ve özellikle Ahmed Yesevî hazretlerine çok düşmandılar. Ahmed Yesevî’nin büyüklüğü, kerâmetleri etrafa yayıldıkça ve ona bağlı olanların sayısı her geçen gün arttıkça Savranlılar ziyâdesiyle rahatsız oluyorlar, Hoca hazretlerine olan düşmanlıkları da artıyordu. Bir gün Ahmed Yesevî’ye iftira etmek istediler. Bir yere toplandılar. İçlerinden birinin öküzünü getirip mezbahada kestiler. Sadece ayaklarını bıraktılar. Ertesi gün de kadıya gidip şikâyet ettiler. Öküzlerinin çalınıp mezbahada kesildiğini, kanları akarak aceleyle götürüldüğünü, kan izlerini takip ettiklerini ve öküzlerinin Ahmed Yesevî’nin tekkesine götürüldüğünü anladıklarını bildirdiler. Kadı, Ahmed Yesevî’nin tekkesine girip öküzlerini arayabileceklerini söyleyince tekkeye geldiler ve doğruca gece gizledikleri öküzün yanına vardılar. Tam maksatlarına kavuşmuş olduklarını zannediyorlardı ki Yesevî’nin kerâmeti tecellî edip iftirâcılarının hepsi bir anda köpek oldular. O öküz etine hücum edip kısa zamanda bitirdiler. Böylece esas hâlleri anlaşılmuş oldu. Dışarıda kalıp bu müthiş manzarayı seyredenler hayret, dehşet ve korku içerisinde Ahmed Yesevî’nin eteklerine yapıştılar. Pişmân olduklarını bildirip affedilmeleri için yalvarmaya başladılar. Yesevî hazretleri merhâmet edip duâ etti. Böylece tekrar eski hâllerine döndüler. Başka bir menkıbeye göre, bu Savranlılar Hoca Ahmed Yesevî’nin oğlu İbrahim’i öldürmüş ve başını kesip bir havluya sararak Yesevî’ye kavun diye getirmişlerdi.

Başka bir menkıbeye göre, Hoca Ahmed Yesevî bir gün dergâhının önünde oturuyordu. Yoldan geçmekte olan bir grup çocuk gördü. Câmiye veya medreseye Kur'ân öğrenmek için giden bu çocuklar mushaflarını bir kılıf içine koymuş ve boyunlarından aşağı sarkıtmışken, içlerinden bir tanesi Kur'ân'a olan saygısından dolayı mushafını başının üzerinde taşıyordu. Ayrıca medreseden evine dönerken hocasının bulunduğu tarafa sırtını dönmemek için geri geri yürüyerek gidiyordu. Bu durumu gören Ahmed Yesevî o çocuğa: "Oğlum! Hocandan, anne ve babandan izin al, senin dinî eğitimini ben vereyim." dedi. Çocuk gerekli izinleri alıp Yesevî'nin dergâhına geldi. Uzun yıllar dinî eserler okuyup ilim tahsil etti, ardından mürid olup maneviyatta ilerledi. Bu çocuğun adı Süleyman idi. Bir gün Ahmed Yesevî Süleyman ve diğer birkaç arkadaşını odun toplamak için kıra gönderdi. Gelen odunlarla yemek pişirilecek ve Dervişlere, talebelere ve misafirlere ikrâm edilecekti. Çocuklar odun getirirken yolda yağmur yağmaya başladı. Süleyman cübbesini (paltosunu) çıkarıp odunlara sardı. Dergâha geldiklerinde diğer çocukların getirdiği ıslak odunlar yanmazken Süleyman'ın kuru odunları yandı. Bunun üzerine Yesevî: "Sen ince düşünceli yani hikmetli bir iş yapmışsın. Bundan sonra senin adın Hakîm Süleyman olsun." dedi. Sonraki yıllarda hocası Ahmed Yesevî'den icazet (diploma) alan ve Bakırgan denen bölgede yerleştiği için Süleyman Bakırganî adıyla da anılan bu zât, daha ziyade Hakîm Ata diye meşhur olmuştur.

Ahmed Yesevî, çok sevdiği Hz. Peygamber'in 63 yaşında vefat ettiğini düşünerek kendisi de bu yaşa geldikten sonra yer yüzünde fazla dolaşmak istemedi. Vaktinin çoğunu dergâhında bir yeraltı odası şeklinde oluşturduğu çilehânesinde geçiriyordu. Önde gelen talebelerinden Seyyid Mansûr Ata bu çilehâneye ilk defa indiği zamân gördüğü manzaraya üzüldü. "Şeyhim bu dar yerde sıkıntı içindedir," diye düşünerek ağlamaya başladı. O sırada gözünden perdeler açıldı, o daracık zannettiği yeri bir ucu doğuda, bir ucu batıda gördü ve içinden geçirdiklerinin yanlış olduğunu anladı.

وَاللَّهُ
أَعْلَمُ
بِذَاتِ
الْعَرْشِ
الْعَظِيمِ

Bir gün Ahmed Yesevî'nin dergâhında birçok mürid bir araya gelmişti. Ancak burası dar bir yer olduğu için müridler çok terlemişler ve ter ortalığa saçılmıştı. Dergâhın alt kısmına bir küp koyup ağzını açtılar. Sızan ter o küpe doluyor ve küpün içinde güzel bir şerbete dönüşüyordu. Sûfiler de bu şerbetten içiyorlardı. Sonradan bu küp, "Aşk Küpü" (Hum-i Aşk) diye meşhur oldu.

Türbesi

Hoca Ahmed Yesevî, miladî 1166 yılında vefat ettiğinde, içinde çilehânesinin de bulunduğu dergâhın 100 metre kadar uzağına defnedilmiş ve basit bir kâbir - türbe yapılmıştı. Bu ilk türbe o civarda yaşayan Müslümanlar için kısa zamanda bir ziyaret mekânı olmuşsa de, çok geçmeden (XIII. yüzyılın başlarında) ortaya çıkan Moğol istilâsı ve bu istilânın yıkıcı etkileri bölgeyi olumsuz şekilde etkiledi. XIV. yüzyılın sonlarında Altınorda devletini yıkıp bu bölgeyi ele geçiren Emir Timur, Moğolistan hanının kızı Tükel Hanım'ı eş olarak seçip gelin alayını karşılamak üzere yola çıkmış, yolda Yesi şehrine uğrayıp Hoca Ahmed Yesevî'nin kabrini ziyaret etmişti. Bu Yesi ziyareti esnasında Timur'un rüyasında Ahmed Yesevî'yi gördüğü, kendisini zaferle müjdeleyen Yesevî'ye bir şükran olmak üzere, onun küçük türbesinin yerine büyük bir külliye inşâ edilmesini emrettiği kaydedilir. Külliye'nin yapımı için o dönemde Türkistan bölgesinin en meşhur mimarlarından olan Hoca Hüseyin Şîrâzî görevlendirilmişti.

İki kubbeli dikdörtgen bir yapı olan külliye'de merkezî bölümün ortasında büyük bir kazan yer alır. Yedi metalin karışımından oluşan bu kazanın etrafında bazı duâlar ve kazan ustası hakkında bilgiler vardır. Önceleri bu kazana hafif tatlandırılmış su koyularak Cuma namâzlarından sonra ziyaretçilere ikrâm edildiği ve şifalı olduğuna inanıldığı ifade edilmektedir. Bu kazan 1934'te Stalin'in emriyle götürüldüğü bir sergiden geri getirilmeyerek St. Petersburg'daki Leningrad Hermitage müzesi-

ne konmuş, sonraları Kazâkistan makamlarının gayreti ile 1989 yılında yeniden türbedeki yerini almıştır. Üzerinde büyük bir kubbe olan bu merkezî bölümün çevresinde mutfak (halımhâne), mescid, kütüphâne, Dervîş odaları (halvethâne), su kuyusu odası (kudukhâne) gibi çeşitli maksatlarla planlanmış birçok bölüm vardır.

Merkezî bölümün bitişiğinde Orta Asya kültüründe evliyâ türbelerinin sembolü olan bir tuğ (ucunda at kuyruğu kılları, sancak ve alem olan bir direk) ve bir kapı yer alır. Bu kapı Ahmed Yesevî'nin mezarının bulunduğu odaya (Gûrhâne) açılmaktadır. Ahşap oyma işçiliği ürünü olan kapının iç tarafındaki döküm halkalardan birinde, yapılış tarihi olan hicrî 797 (m. 1395) tarihi bulunmaktadır. Bu mezar odasının üzerinde küçük kubbe vardır. Yesevî'nin mezar sandukası, açık yeşil renkte bir taştan yapılmıştır. Merkezî bölümün yanlarındaki odalardan bazılarında başka mezarlar da bulunmaktadır. XVI. yüzyıldan itibaren Kazâk Türklerinden bazı yüksek mevki sâhibi kişiler ve yöneticiler buralara defnedilmiştir.

Külliyenin etrafı ve üzeri çinilerle süslenmişken, giriş kapısının bulunduğu cephesi çinisizdir. Bu durum, Timur'un vefatı üzerine külliye inşaatının bitirilemediği ve çini süslemelerinin kısmen eksik kaldığı şeklinde açıklanmaktadır. Hatta ana girişin üstündeki kemer kısmının da Timur'un vefatıyla eksik kaldığı ve hicrî 1000 (1591-92) senesinde Buhara emîri Abdullah Han'ın emri ve desteği ile bu kemerin tamamlandığı belirtilmektedir. Abdullah Han zamanında kurulan iskeleden kalan tahtaların bir kısmı günümüze kadar ulaşmıştır.

Türbenin dışını çevreleyen üç cephesinde üst kenarı takip eden kuşak şeklinde çinilerle süslü Kur'ân âyetleri vardır. Bunlar En'âm sûresinin 59-63. âyetleri arasındadır. Ayrıca dış cephede çinilerle ve Kûfî hatla Allah, Muhammed, el-Hamdü lillah, Allâhu Ekber, Lâ ilâhe illallah gibi yazılar işlenmiştir. Türbenin dışında giriş kapısına bakan bahçedeki küçük türbe, Uluğ Beg'in kızı ve Ebû'l-Hayr Han'ın eşi olan Râbia Sultân'ın türbesidir.

Yesevîlik

Ahmed Yesevî'nin ardından müridleri vasıtasıyla onun tasavvuf yolu ve düşünceleri zamanla Orta Asya'nın farklı bölgelerine yayılmıştır. Bu yolun takipçilerinin mensup olduğu tarıkata Yeseviyye adı verildiği gibi, cehrî zikir yapmaları sebebiyle Cehriyye ve mensuplarından çoğunun Türk olması sebebiyle Silsile-i Meşâyih-1 Türk de denilmiştir. Ahmed Yesevî'nin en meşhur halifeleri Mansûr Ata, Saîd Ata, Sûfî Muhammed Dânişmend ve Hakîm Ata'dır. Yesevîlik daha ziyade Hakîm Ata ve talebeleri ile devâm etmiştir.

Asıl adı Süleyman Bakırgânî olan Hakîm Ata (ö. 582/1186) tasavvufî eğitimini tamamladıktan sonra Yesî'den ayrılıp Harezmi bölgesine gitmiş ve orada halkı irşâd ile meşgûl olmuştur. Hocası Ahmed Yesevî gibi hikmet tarzında Türkçe şiirler söyleyen Hakîm Ata'nın bazı şiirleri *Bakırgan Kitabı* isimli mecmua içinde günümüze ulaşmıştır. *Âhir Zamân Kitabı*, *Hazret-i Meryem Kitabı* ve *Mi'râcnâme* gibi başka manzum eserleri de olan Hakîm Ata'nın hayâtı ve menkıbeleri, yazarı belli olmayan Türkçe ve mensur Hakîm Ata Kitabı'nda toplanmıştır. "Barça yahşî biz yaman, barça buğday biz samân" yani "herkes iyi biz kötüyüz, herkes buğday (gibi değerli), biz samanız." ve "Her gördüğünü

Hızır bil, her geceyi Kâdir bil.” gibi sözleri meşhurdur. Kabri, Özbekistan’ın Karakalpakistan özerk bölgesindeki Kongrat şehrinde dir.

Hakîm Ata’nın en önemli halifesi Zengî Ata’dır (ö. 656/1258). Taşkent’te yaşayan Zengî Ata’nın çobanlık yaparak geçimini sağladığı ve şeyhi Hakîm Ata’nın vefatından sonra dul kalan hanımı Anber Ana ile evlendiği nakledilir. Zengî Ata’nın meşhur dört halifesi Uzun Hasan Ata, Seyyid Ata, Sadr Ata ve Bedr Ata’dır. Bunlardan Seyyid Ata ve Sadr Ata’nın Deşt-i Kıpçak’taki Sarayçık’a gittiği, orada bulunan Altınorda hükümdarı Özbek Han’ı İslâmiyet’e davet ettiği ve Sadr Ata’nın gösterdiği kerâmet neticesinde Özbek Han ile birlikte 70.000 kişinin Müslümân olduğu nakledilir.

Ahmed Yesevî’nin bir diğer icâzetli mürîdi (halifesi) Sûfî Muhammed Dânişmend Otırar’da dergâh kurup halkı irşad etmiştir. Dânişmend’in en meşhur talebesi Süzük Ata (bazı kaynaklarda lakabı Sükçük veya Süksük şeklinde geçer) diye anılan Şeyh Mustafâ’dır. Şeyh Mustafâ’nın halifesi İbrahim Ata, İbrahim Ata’nın oğlu İsmail Ata’dır. Babası öldüğünde on yaşında olan İsmail Ata dinî ve tasavvufî eğitimine Hârezm, Buhara ve Semerkand’da devâm ettikten sonra Hocend’e gidip Şeyh Maslahat Hocendî’den hilâfet almış ve kendi memleketi olan Kazıgurt’ta irşâda başlamıştır. Oğlu ve halifesi Hoca İshak XIV. yüzyılın ortalarında kaleme aldığı Hadîkatü’l-ârifîn isimli Türkçe eserinde babası İsmail Ata ve diğer bazı sûfîlerin görüşleri ile Yesevîlik âdâbına yer vermiştir. İsmail Ata ve oğlu Hoca İshak’ın kabirleri Kazıgurt yakınlarındaki Turbat’tadır. Yukarıda adı geçen Süzük Ata’nın Taraz’da yöneticilik yapan “Melikü’z-zühhâd” lakaplı bir kişiye hilâfet verdiği, bu silsilenin Ebû’n-Nûr Süleyman Âşık b. Dâvûd ve Cemâleddin Muhammed Kâşgarî ile devâm ettiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda adı geçen Zengî Ata’nın mürîd ve halifelerinden Sadr Ata’dan sonra sırasıyla Elemîn Baba (bazı kaynaklarda Eymen veya Almîn), Şeyh Alî Şeyh ve Mevdûd Şeyh halkı irşâda

devâm etmişlerdir. Mevdûd Şeyh'ten sonra Yeseviyye silsilesi iki kola ayrılarak devâm eder: Bunlardan birisi Kemâl Şeyh İkânî, diğeri Hâdim Şeyh ile başlamaktadır. Kemâl Şeyh'ten sonra silsilenin bu kolu şöyle devâm eder: Şeyh Aliâbâdî (Seyyid Ahmed), Şemseddin Özgendî, Abdâl Şeyh (Şeyh Üveys), Şeyh Abdülvâsî' ve Şeyh Abdülmüheymin. Bu son zâtın XVI. yüzyılda Taşkent'te yaşadığı bilinmektedir. Bu silsiledeki Şemseddin Özgendî "Şems-i Âsî" mahlasıyla hikmet tarzında şiirler söylemiştir.

Hâdim Şeyh ile başlayan diğeri Yesevî kolu da kendi içinde ikiye ayrılarak devâm etmiştir: Birinci kol Hâdim Şeyh'in halifelerinden Şeyh Cemâleddin Kâşgarî Buhârî, Süleyman Gaznevî, Seyyid Mansûr Belhî (ö. 965/1557) ile devâm ederek Osmanlı döneminde İstanbul'u ziyaret eden Nakşibendî ve Yesevî şeyhi Ahmed b. Mahmûd Hazînî'ye ulaşır. Hazînî'nin eserleri şunlardır: *Cevâhiru'l-ebâr min emvâci'l-bihâr*, *Menba'u'l-ebhâr fî riyâzi'l-ebâr*, *Hucetü'l-ebâr*, *Tesellâü'l-kulûb*, *Câmi'u'l-mürşidîn* ve *Dîvân*. Bu koldaki Cemâleddin Kâşgarî Buhârî'den sonra başka bir alt kol Şeyh Hudâyâd Buhârî Gazîregî (ö. 939/1532), Mevlânâ Velî Kûh-i Zerî, Kâsım Şeyh Azîzân Kermînegî (ö. 986/1578-79) ve Pîrim Şeyh yoluyla devâm ederek Alîm Şeyh lakaplı Muhammed Alîm Sıddîkî'ye (ö. 1043/1633) ulaşır. Bu son zât, 1033'te (1624) tamamladığı *Lemhât min nefehâti'l-kuds* isimli Farsça eserinde Ahmed Yesevî'den başlayarak kendi dönemine kadar yaşamış olan birçok Yesevî şeyhi hakkında mühim bilgiler vermiştir. Alîm Şeyh'in halifesi olan Mevlânâ Osmân'a intisap ederek hilâfet almış bulunan Buharalı Mevlânâ Muhammedî İmlâ (ö. 1162/1749-1750) Yesevîliğin yanı sıra Nakşibendiyye'den de icâzetli idi.

Alîm Şeyh'in halifelerinden Muhammed Şerîf Buhârî (ö. 1109/1697) Farsça olarak kaleme aldığı *Hucetü'z-zâkirîn li reddi'l-münkirîn* isimli eserinde hem cehrî zikrin meşrû olduğunu ispatlamak için deliller getirmiş, hem de önceki Yesevî şeyhleri hakkında bilgiler vermiştir. Bu zât Yesevîliğin yanı sıra Nakşibendîlik'ten de icâzetli idi. Hikmet tarzında Türkçe şiirler yazan

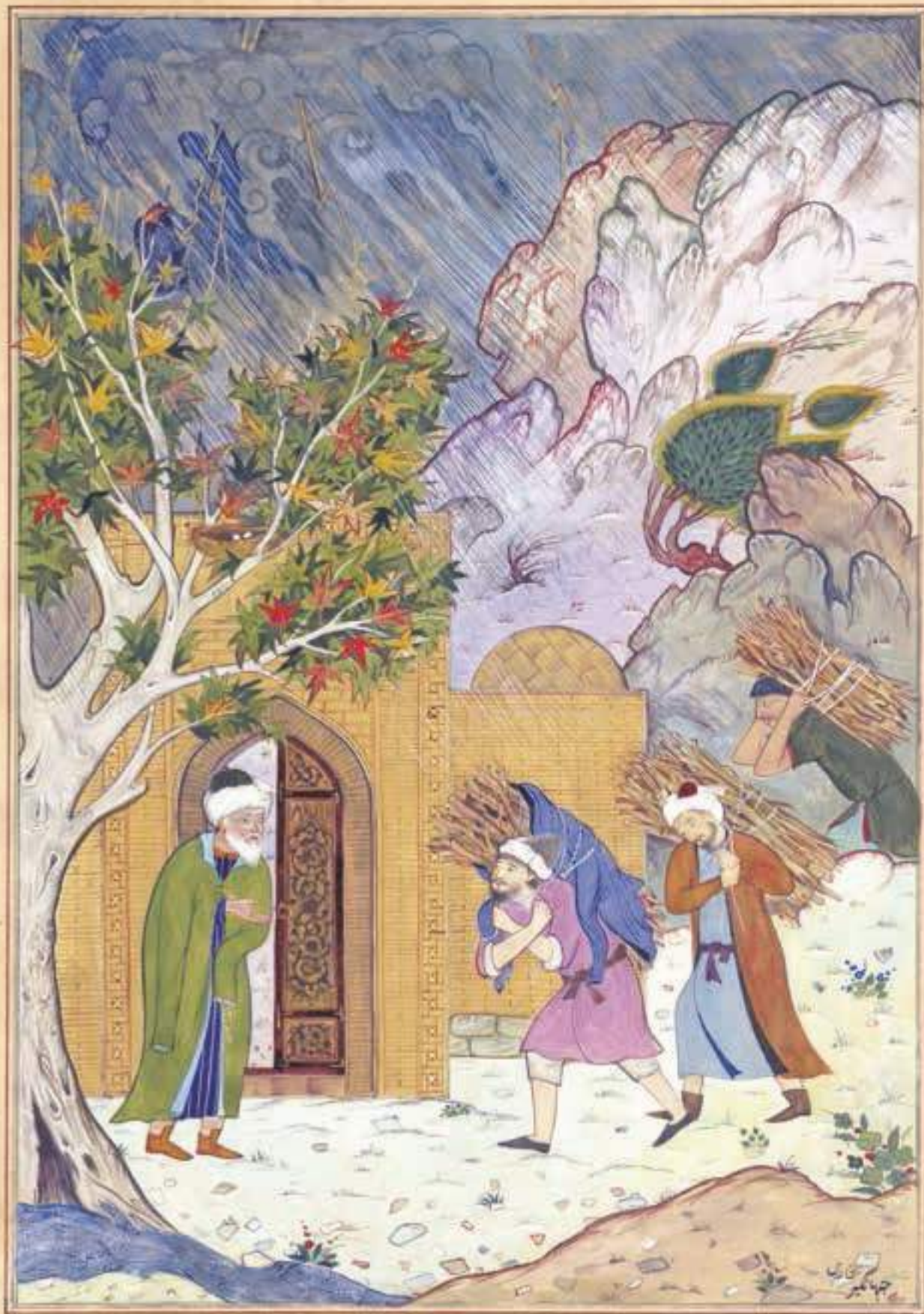
Kul Şerîf'in de bu zât olduğu tahmin edilmektedir. Kendisinden sonra silsile sırasıyla Fethullah Azîzân ve Lütfullah Azîzân ile devâm edip Şeyh Hudâyâd b. Taş Muhammed Buhârî'ye (ö. 1216/1801) ulaşır. Tasavvufa dâir birçok eser kaleme alan Şeyh Hudâyâd'ın *Bustânü'l-muhibbîn* isimli Türkçe eseri Yeseviyye tarikatının âdâbı hakkında mühim bilgiler içeren ve cehrî zikrin önemini anlatan bir kaynaktır. Onun halifesi Ömer İşân, Yesevîlikle birlikte Nakşibendîliğin Müceddidiyye koluna da bağlıydı. XIX. yüzyılın başlarına kadar izi sürülebilen ve zayıflamış ya da Nakşibendîliğin içinde erimeye başlamış olsa da silsilesi bilinen Yesevîlik, bu tarihten sonra yazılı kaynaklarda izlenemez olmuş, XIX. yüzyılın sonlarında Ruslar'ın Orta Asya'da hâkimiyet kurmasının ardından da gözden kaybolmuştur.

Yukarıda adı geçen Yesevî şeyhlerinin dışında, kaynaklarda hayâtı veya silsilesi hakkında yeterli bilgi bulunmayan başka Yeseviyye mensupları da vardır. Ahmed Yesevî'nin halifelerinden Baba Maçın ve Yaşlıg Yunus Ata, İsmail Ata'nın müridi Otluğ Yunus Ata, Bahâeddin Nakşibend'in kendileriyle görüştüğü Kusem Şeyh, Halil Ata ve Pehlivan Ata, Emîr Külâl'in oğlu ile görüşen Kök Ata, Türkistanlı Tonguz Şeyh, sadece Türkçe konuştugu için Türkçü Ata diye anılan Taşkentli bir Yesevî şeyhi bunlardan bazılarıdır.

Yaşayan bir şeyhten tasavvufî eğitim almayı rüyasında Ahmed Yesevî'den ya da sonraki Yesevî şeyhlerinden Üveysî yolla hilâfet aldığını söyleyen kişiler de olmuştur. XV. yüzyılda Şehrîsebz yakınlarında yaşayan ve Hazret Beşîr diye anılan Seyyid Ahmed Beşîrî (ö. 868/1463) ile XVI. yüzyılda Doğu Türkistan'da yaşayan ve Yârkend'de vefat eden Muhammed Şerîf Buzurgvâr (ö. 963/1556-57) bunlardandır. Seyyid Ahmed Beşîrî'nin hayâtı ve menkıbeleri Nâsır b. Kâsım Türkistânî'nin Heşt Hadîka veya *Hadâiku'l-cinân* adıyla anılan Farsça eserinde toplanmıştır. Muhammed Şerîf Buzurgvâr'ın menkıbeleri ise Muhammed Sıddîk Zelîlî'nin Türkçe ve manzum olan *Tezkire-i Muhammed Şerîf Buzurgvâr* isimli eseri ile aynı ismi taşıyan ancak yazarı bilinmeyen mensur Türkçe bir eserde bir araya getirilmiştir.

Bazı kaynaklarda Tatar ve Bulgar bölgelerinde yaşayan Biraş b. Abraş Sûfî, Ufa yakınlarında kabri olan Hüseyin Beg, Azerbaycan'ın Niyazabad şehrinde türbesi olan Avşar Baba ve Türkmenistan'da yaşamış olan Gözlü Ata gibi şâhısların Yesevî şeyhi ya da Dervîşi olduğu İddiâ edilmiştir.

XV. yüzyılın sonlarında kaleme alındığı tahmin edilen Vilâyetnâme'de Anadolu sûfîlerinden Hacı Bektâş-ı Velî doğrudan veya dolaylı olarak Ahmed Yesevî'nin halifesi olarak gösterilmişse de, bu eserden daha önce XIV. yüzyılda yazılan Eflâkî'nin *Menâkıbü'l-ârifîn*'inde ve XV. yüzyılda kaleme alınan Âşıkpaşazâde Târih'inde Hacı Bektâş-ı Velî'nin Vefâiyye tarikatı şeyhi Baba Rasûl lakaplı Baba İlyâs-ı Horasânî'nin halifesi olduğu açıkça belirtilmiştir. Ayrıca XVII. yüzyılda kaleme alınan Evliyâ Çelebi *Seyâhatnâmesi*'nde Yesevî Dervîşi olarak takdim edilen Geyikli Baba ve Emirci Sultân'ın (Emîr-i Çîn Osmân) daha eski ve güvenilir kaynaklar olan Elvan Çelebi'nin *Menâkıbü'l-kudsiyye*'si ile Âşıkpaşazâde *Târîh*'inde Vefâiyye şeyhi Baba İlyâs'ın önde gelen halifelerinden olduğu ifade edilmektedir. Geç döneme ait ve güvenilirliği tartışmalı olan Vilâyetnâme ve Seyâhatnâme gibi bazı kaynaklarda Anadolu'daki bir kısım Vefâiyye mensuplarının Yeseviyye tarikatından gibi gösterilmesi, XIII. yüzyılda Vefâiyye şeyhlerinden Baba İlyâs-ı Horasânî'nin Anadolu Selçuklu Devleti aleyhine başlattığı isyanın oluşturduğu toplumsal psikoloji ile doğrudan ilişkili olmalıdır. Babaîler İsyanı adı verilen bu hareket devlet tarafından bastırıldıktan sonra Vefâiyye tarikatına mensup, özellikle de Babaîler ile ilişkisi bulunan birçok sûfî, isyân töhmetinden uzak kalmak için tarikatının adını gizlemiş ya da Ahmed Yesevî yolundan geldiğini öne sürmüş olmalıdır. Sonraki asırlarda bu söylentiler Vilâyetnâme ve Seyâhatnâme gibi kitaplara da geçmiştir. Bu sebeple güvenilir kaynaklar ve orijinal silsilenâmeler bulunmadığı sürece Anadolu ve Balkanlar'da Yesevî varlığından söz etmek oldukça zordur. XIX. yüzyılın sonlarında Orta Asya'nın Fergana Vâdisi'nde ve Kırgız bölgelerinde görülen Laçiler ile Saçlı İşânlar'ın da Yesevîlikle bağlantısı ispat edilememiştir. Bunlar Orta Asya Kalenderîlerinin son kalıntıları olmalıdır.

Yesevîlikte Tasavvufî Eğitim

İntisap

İntisap, tasavvuf yoluna girmek ve bağlanmak demektir. Yesevîlikte tasavvufî eğitim intisapla başlar. Hoca İshâk b. İsmail Ata'nın XIV. yüzyılda Çağatay Türkçesiyle yazdığı *Hadîkatü'l-ârifîn* isimli eserinde anlatıldığına göre, Yesevîlikte intisap merâsimi şöyle yapılırdı: Şeyh, mürid olmak niyetiyle gelen kişinin elini tutar, tevbe etmesini ve Allah'a yönelmesini tavsiye ederek şu tevbe virdini üç kez okurdu: "Estağfirullâhe'llezî lâ ilâhe illâ Hû el-Hayye'l-Kayyûm ve es'elühü't-tevbe". Sonra eline bir makas alır ve: "Yâ eyyühe'llezîne âmenû tûbû ilallâhi tevbeten nasûhâ" (et-Tahrîm, 66/8) âyetini okuyup müridin saçından, önce sağ, sonra sol, sonra da orta taraftan iki üçer adet kıl keserdi. Bu saç kesme olayı, sembolik olarak müridin dünyâ ve dünyevî şeylerin sevgisini kalbinden kesip atması ve mânevîyata yönelmesi gerektiğini ifade ederdi. Bunun peşinden şeyh, müride Nâfile namâz kılmayı, sürekli zikretmeyi, şeyhinden izinsiz iş yapmamayı tavsiye ederdi.

Zikir

Yesevîlikte toplu ve sesli olarak icra edilen zikre, zikr-i erre adı verilirdi. Zikr-i erre, Farsça'da "testere zikri" demektir. Zikrin ilerleyen aşamalarında kelimeler kaybolup sâdece boğazdan testere sesini andıran bir hırıltı çıktığı için bu şekilde isimlendirilmiştir. XIII. yüzyılın sonları ile XIV. yüzyılın başlarında yaşadığı anlaşılan Yesevî şeyhi İsmâil Ata'nın zikir konusunda şöyle dediği nakledilir: "Demirci demiri ateşte ısıtıp çekiçe dövdüğü gibi, mürîd de kalbini Hû zikrinin çekici ile dövüp temizlemelidir." İsmâil Ata bir mürîdine zikir telkîn ettikten sonra şöyle dedi: "Ey Dervîş! Tarikat kardeşi olduk. Benden bir nasihat kabûl et: Bu dünyayı yeşil bir kubbe olarak düşün, farz et ki âlemde sâdece sen varsın, bir de Hak Teâlâ var. O kadar zikret ki, tev-hîdin galebesi ile sadece Hak Teâlâ kalsın, sen aradan çık!" Hoca İshak b. İsmail Ata, her şeyhin ve mürşidin zikir için Allah'ın isimlerinden birini tercih ettiğini, Hoca Ahmed Yesevî'nin "Allah" ve "Hû" şeklinde iki ismi mürîdlere telkin ettiğini, İsmâil Ata'nın ise "Hû" zikrini tercih ettiğini söyler.

Müellifi bilinmeyen ve *Risâle-i Zikr-i Hazret-i Sultânü'l-ârifîn* ismiyle anılan Çağatay Türkçesi'yle yazılmış bir eserde ise Yesevîlerin zikrinin altı türünden bahsedilir: 1. İsm-i zât zikri: "Allah" diye zikretmektir. Bu zikir, "Allah Hû, Allah Hû, Yâ Hû, Allah Hû" şeklinde de icra edilir. 2. İsm-i sıfat zikri: "Hay âh, Hay âh" diye zikretmektir. Bu zikir öğle namâzından sonra ayakta (kıyâmî) icra edilir, "Hay" ve "âh" derken beş parmak yumulur. 3. Dûsere zikri: "Hay, âh, Allah, Hay, Hû" ve "Hay, Hayyen, Hû Allah; Hay, Hayyen, Hû Allah" diye zikretmektir. 4. Zikr-i Hû: "Hû, Hû, Hû Allah; Hû, Hû, Hû Allah" diye zikretmektir. 5. Zikr-i çaykun: Zikir vaktinde ritim, âhenk ve mûsikînin bir arada ve uyum içinde devâm etmesi için zâkirin elinde çingirak gibi bir âleti hareket ettirmesi, çak çak diye ses çıkarmasıdır. "Hû (çak), Hû (çak)" diyerek zikredilir. 6. Çehâr darb: "Hay, âh âh âh, Hay, Hû; Hay, âh âh, âh, Hay, Hû" diye zikretmektir. Bu altı zikir usûlüne ek olarak bir de "zikr-i kebûter" (güvercin zikri) vardır ki "Hû, Hû" diye icra edilir.

Halvet

Dervişlerin ibâdet ve tefekkür için bir süre yalnız kalmalarına halvet denir. Yesevîlikte tasavvufî eğitimin önemli unsurlarından biri de halvettir. Yeseviyye tarîkatında halvetin geleneksel bir âdâb ve merasimi vardır. Hazînî'nin *Cevâhiru'l-ibrâr*'da verdiği bilgiye göre, genel teamülden farklı olarak Yeseviyye'de halvet grup hâlinde yapılır. Halvete girecek olan müridler, mürişidin muvafakatıyla birgün önceden oruç tutmaya başlarlar. Halvetten bir gün önce sabâh namâzından sonra müridler zikir ve tekbirlerini çoğaltırlar. Aynı gün ikindi namâzından sonra halvethânenin kapı, baca, tüm delikleri kapatılır ve müridler güneş batıncaya dek tevbe ve zikirle meşgûl olurlar. Akşam namâzından sonra iftar için sıcak su getirilir, müridler bununla orucunu açar ve bundan sonra su verilmez. Ardından kara darıdan halvet çorbası verilir. Tüm halvet ehli bu çorbayı içtikten sonra harâreti teskin için küçük bir karpuz ya da ayran verilebilir. Yemekten sonra Kur'ân-ı Kerîm'den bir sûre, ya da birkaç âyet okunur. Ayakta saf tutup üç kere tekbîr getirilir, sonra oturulup gece yarısına kadar zikrullâh ile meşgûl olunur. Bu esnada "hikmet" adı verilen ilâhîler okunur. Ardından başlar tıraş edilir ve halvethânenin dört yönüne doğru tekbîr getirilir. Bundan sonra zikirle meşgûl olunur. Kandil sö-nünce birkaç sâat istirahat edilir ve görülen rüyalar şeyhe tâbir ettirilir.

Halvet, gece gündüz bu şekilde kırk gün devâm eder. Kırk günün sonunda mutfak görevlileri diğerlerinden daha önce halvethânedan çıkar ve kurbân keserler.

Bu kurbanların kanlarını ve kemiklerini gömerek saklamak âdettir. Kesilen kurbanların boğazları kebâp yapılarak soğuk su veya ayranla halvet ehline verilir. O gece sûfiler evlerinde istirahat eder ve ertesi gün sabâh namâzında duâ ve zikirlerle halvetin tam olarak bittiği ilân edilmiş olur.

Sohbet

Bazı Yesevî şeyhleri tasavvufî ve ahlâkî sohbetin önemini vurgulamak gayesiyle: “Namâzın kazâsı olur ama sohbetin kazâsı olmaz.” demişlerdir. Gâfil insanların, hatta bu gâfil insanlara ait eşyaların bile sûfilerin mânevî huzûr hâlini bozacağına inanılırdı. Menkıbeye göre, Hoca Ahmed Yesevî, sohbetinde beklenen feyz ve huzûr hâli meydana gelmeyince müridlerine tekkeyi araştırmalarını söylemiş, gâfil bir kişinin bastonunu tek kede unuttuğu görülmüş, bu baston dışarı çıkarılınca feyizli bir sohbet yapılabilmıştır.

Hilâfet

Tasavvufî eğitimini tamamlayan Dervîş, halkı irşad etme yetkisi yani hilâfet (icâzet) alır ve halife olurdu. Yesevîlikte icâzet ve hilâfetin sembolü olarak bu kişiye şeyh tarafından bir asâ hediye edilirdi. Çobanın koyunları asâ ile güttüğü ve kurtlardan koruduğu gibi, halife olan kişinin de mânevî terbiyesiyle meşgûl olduğu kişileri eğitmesi ve nefsin tuzaklarından koruması beklenirdi. Tasavvufî eğitim mertebelerini tamamlamayan mürîde hilâfet verilmesi uygun görülmezdi. Bu makamları aştıktan sonra da içinde kibir duygusunun kalıp kalmadığını anlamak için bazen boynuna bir sepet asılır ve bir süre dilencilik yapması istenirdi. Hilâfet asâsı alan kişinin yüksek ahlâka sâhip olması ve Yesevîliğin pîri Hoca Ahmed Yesevî'yi duadan unutmaması gerekirdi.

Hizmet

Hoca İshâk b. İsmail Ata'nın kaleme aldığı *Hadîkatü'l-ârifîn*'in üçüncü bölümü şeyh ve şeyhlik hakkındadır. Bu bölümde “şeyhlik, halkı Hakk'a davet etmektir”, “bütün insanlara şefkatli olmaktır” gibi ifadeler yer alır. İsmail Ata'ya sormuşlar: “Halkı Hak Teâlâ'ya ulaştıran kaç tane yol vardır?” Şöyle cevâp vermiş: “Varlıktaki bütün zerreler sayısınca yol vardır. Ama bir müslümânı rahatlatmak ve ona faydalı olmaktan daha yakın ve daha iyi bir yol yoktur.”

Netice olarak Hoca Ahmed Yesevî, şiirleri, fikirleri ve eserleri ile Orta Asya'da İslâmiyet'in, ahlâk ve maneviyatın yayılmasına önemli katkıları olmuş bir Allah dostudur. Hikmet tarzı şiirleri kısa zamanda Anadolu'ya kadar ulaşmış olmalı ki, Yunus Emre'nin "Bana seni gerek seni" nakaratlı şiiri, Yesevî'nin "Menge sen ok kerek sen" (Bana sırf sen gereksin) şiirinin mana ve şekil yönünden tekrarı gibidir. Osmanlı'da özellikle Nakşibendîlere ait Özbek tekkelerinde Dîvân-ı Hikmet'ten bazı şiirlerin İlâhî tarzında okunduğu bilinmektedir. Osmanlı son döneminde Nakşibendî-Hâlidî şeyhlerinden Hacı Hasan Şükrü Efendi (ö. 1327/1909) tarafından bazı hikmetler Çağatay Türkçesi'nden Osmanlı Türkçesine çevrilmiş ve *Tercüme-i Dîvân-ı Ahmed-i Yesevî* adıyla yayınlanmıştır (İstanbul 1327/1909). Bu durum Ahmed Yesevî'nin Orta Asya'dan binlerce kilometre uzaklarda bile asırlarca unutulmadığını ve fikirlerinden istifade edildiğini göstermektedir.

Yesevî'nin hikmet tarzı şiirleri asırlardan beri Kazâk bozkırlarında yankılandığı gibi, Özbek köylerinde ve Kırgız çadırlarında tekrarlanmıştır. Özbekler çayhanelerde Yesevî hikmetleri okuyanlara "Yesevîhân" adını vermişler, bu hikmetler özellikle Fergana vadisinde kadınlar arasında da okunmuştur. Kırgızlar'ın Dîvân-ı Hikmet'i ve Hakîm Ata'nın şiirlerini ihtivâ eden Bakırgan Kitabı'nı çocuklarına okudukları bilinmektedir. Âhiret'te Sırât Köprüsü'nde Ahmed Yesevî'nin Kırgızlar'a yardım edeceği şeklindeki halk inancı da Yesevîliğin Kırgızlar üzerindeki tesîrini göstermektedir. Bugün Kazâkistan'ın Türkistan (eski adı Yesi) şehrinde düğün yapan gelin ve damatların Ahmed Yesevî türbesine gelip duâ etmeleri bile, bu büyük gönül insanının asırları aşan tesîrinin bir göstergesidir.

سماویات

Bibliyografya

Babadjanov, Bakhtiyar, "Une Nouvelle Source sur les Rituels de la Tariqa Yasawiyya: Le Risâla-yi Dhikr-i Sultân al-Ârifîn", *Journal of the History of Sûfism*, 3 (2001), s. 223-228.

Bice, Hayati, *Günümüzün Aşk Yolcusuna Dîvân-ı Hikmet*, H.yay., İstanbul 2015. Hoca Ahmed Yesevî, İstanbul 2011.

Buhârî, Seyyid Zinde Alî, *Semerâtü'l-meşâyih*, Taşkent, Özbekistan Fenler Akademisi Bîrûnî Şarkiyat Enstitüsü Ktp., nr. 1336, vr. 1a-291b.

Buhârî, Şeyh Hudâydâd b. Taş Muhammed, *Bustânü'l-muhibbîn* (nşr. B. M. Babacanov- M. T. Kadırova), Türkistan 2006, s. 222-224.

Candarbek, Zikiriyâ, *Nasab-nama Nuskalari Cane Turki Tarihi*, Almatı 2002.

DeWeese, Devin, *Islamization and Native Religion in the Golden Horde. Baba Tükles and Conversion to Islam in Historical and Epic Tradition*, Pennsylvania 1994, s. 567-573.

Aynı müellif, "The Mashâ'ikh-i Turk and the Khojagân: Rethinking the Links Between the Yasavî and Naqshbandî Sûfî Traditions", *Journal of Islamic Studies*, VII/2 (1996), s. 180-207.

Aynı müellif, "The Yasavî Order and Persian Hagiography in Seventeenth-Century Central Asia", *The Heritage of Sûfism III: Late Classical Persianate Sûfism*, Oxford 2000, s. 389-414.

Aynı müellif, "Yasaviya", *İslâm na Territorii Broşey Rossiyskoy İmperii*, Moskova 2003, fasikül: 4, s. 35-38.

Eraslan, Kemal, "Ahmed Yesevî", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul 1989, II, 159-161.

Hakîm Ata, *Bakırgan Kitabı*, Kazân 1884.

Hoca İshâk b. İsmâil Ata, *Hadîkatü'l-ârifîn*, Taşkent, Özbekistan Fenler Akademisi Bîrûnî Şarkiyat Enstitüsü Ktp., nr. 11838, vr. 1b-131a.

Hazînî, Ahmed b. Mahmûd, *Cevâhiru'l-ebrâr min emvâci'l-bihâr*, İstanbul Üniversitesi Ktp., TY, nr. 3893, vr. 15a- 17b, 25b-26a.

Hüseynî, Muhammed Şerîf, *Hucetü'z-zâkirîn li-reddi'l-münkirîn*, Süleymaniye Ktp., Reşid Efendi, nr. 372, vr. 1b-203b.

Kaya, Önal, *Tezkire-i Hakîm Ata: Bir Yesevî Dervîşinin Menkabevî Hayatı*, Ankara 2007.

Kenjetay, Dosay, *Hoca Ahmet Yesevî'nin Düşünce Sistemi*, Ankara 2003.

Köprülü, Fuad, *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*, Ankara 1981.

Mevlânâ Safiyyü'd-dîn, *Neseb-nâme Tercümesi* (hızr. Kemal Eraslan), İstanbul 1996.

Muminov, Aşirbek ve diğeri, *İslamizatsiya i Sakralne Rodoslovnie v Sentralnoy Azii*, Almatı 2008, II, 188-193.

Rafiu'ddin, Seyfuddin- Nadirhan Hasan, "Hazînî'nin Câmiu'l-Mürşidîn Adlı Eseri Hakkında", *Tasavvuf: İlmî ve Akademik Araştırma Dergisi*, V/12 (2004), s. 159-166.

Sâfî, Alî b. Hüseyin, *Reşehât-ı Aynü'l-hayât* (thk. Alî Asgar Mu'iniyân), Tahran 2536/1977, I, 17-34, 97, II, 370-372.

Siddîkî, Muhammed Alîm, *Lemhât min nefehâti'l-kuds* (nşr. M. Nezîr Rânchâ), İslamabad 1986.

Tekcan, Münevver, *Hakîm Ata ve Bakırgan Kitabı*, Selçuk Ün. Sosyal Bilimler Ens. Konya 1997 (yayımlanmamış doktora tezi).

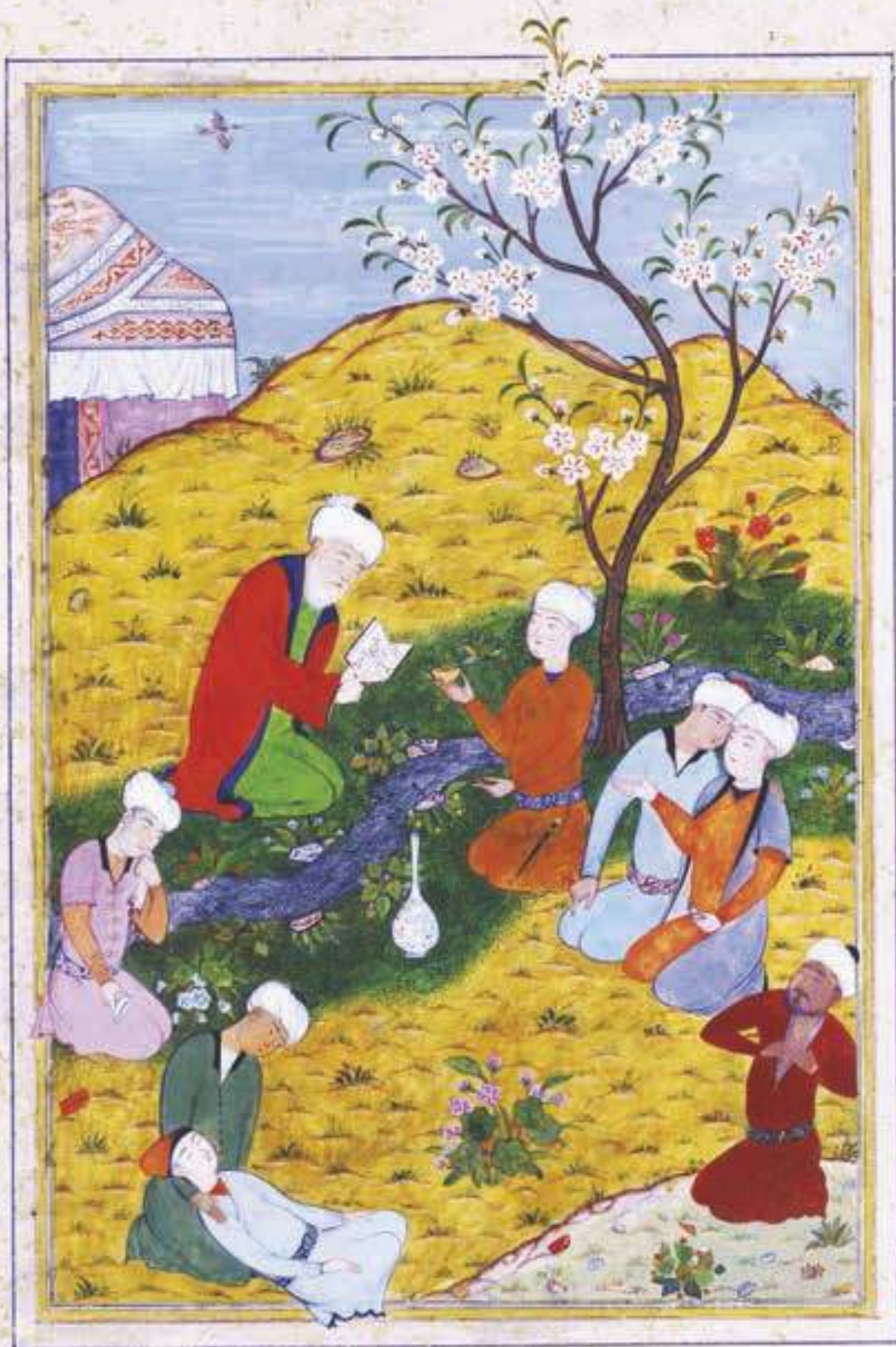
Tosun, Necdet, "Yesevîliğin İlk Dönemine Âid Bir Risâle: Mir'âtü'l-kulûb", *İLAM Araştırma Dergisi*, II/2 (1997), s. 41-85.

Aynı müellif. "Ahmed Yesevî'nin Menâkıbı", *İLAM Araştırma Dergisi*, III/1 (1998), s.73-81.

Aynı müellif. "Yeseviyye", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul 2013, c. 43, s.487-490.

Yesevî, Ahmed, *Dîvân-ı Hikmet* (nşr. R. İsmâilzâde, K. Kârî, G. Kambarbekova), Tahran 2000.

Zernûkî, Sûfî Muhammed Dânişmend, *Mir'âtü'l-kulûb*, İsveç, Uppsala Üniversitesi Ktp., nr. 472, vr. 158b-177a.

حکمت لر

Hikmetler

Dr. Hayati Bice

بسم الله ديب بيان ايلاى حكمت ايتيب
طالباركا در و گوهر ساچتيم منا
رياضتتى قاتيع تارتيب فانلار يوتوب
مين دفترى ثانى سوزين آچتيم منا

*Bismillah deyip beyân ederek hikmet söyleyip
Taleb edenlere inci, cevher saçtım ben işte.
Riyâzeti sıkı çekip, kanlar yutup
‘İkinci defter’in sözlerini açtım ben işte.*

سوزنى ايديم هر كيم بولسه دیدار طلب
جاننى جانغه پیوند قیلیب ركنى اولاب
غریب یتیم فقیرلارنى کونکلین اولاب
کونکلی بوتون خلایقیدین قاچتیم منا

*Sözü söyledim, her kim olsa cemâle tâlib
Ca'nı ca'na bağlayıp, damarı damara ekleyip,
Garîb, Yetîm, fakirlerin gönlünü okşayıp
Gönlü kırık olmayan kişilerden kaçtım ben işte.*

قایدہ کورسنگ کونکلی سنوق مرهم بولغیل
انداغ مظلوم یولده قالسه همدم بولغیل
روز محشر درکاهییکا محرم بولغیل
ما و منلیک خلایقیدین قاچتیم منا

*Nerde görsen gönlü kırık, merhem ol sen,
Öyle mazlûm yolda kalsa, yoldaşı ol sen,
Mahşer günü dergâhına yakın ol sen,
Ben-benlik güden kişilerden kaçtım ben işte.*

غریب فقیر یتیملارنى رسول سوردی
اوشال تونى معراج چیقیب دیدار کوردی
قایتیب توشوب غریب فقیر حالین سوردی
غریبلارنى ایزین ایزلاب توشتم منا

*Garîb, fakîr, yetimleri Rasûl sordu
O gece Mirâc'a çıkıp Hakk cemâlini gördü
Geri gelip indiğinde fakîrlerin hâlini sordu
Garîblerin izini arayıp indim ben işte.*

امت بولسنگ غریبلارغه تابع بولغیل
آیت حدیث هرکیم ایتسه سامع بولغیل
رزق روزى هر نه بیرسه قانع بولغیل
قاتع بولوب شوق شرابین ایچتیم منا

*Ümmet olsan, garîblere uyar ol sen,
Âyet ve hadîsi her kim dese, duyar ol sen,
Rızık, nasîp her ne verse, tok gözlü ol sen,
Tok gözlü olup şevk şarâbını içtim ben işte.*

مدینهکا رسول باریب بولدی غریب
غریب لیغ ده محبت تارتيب بولدی حبیب
جفا تارتيب یراتقانغه بولدی قریب
غریب بولوب عقبه لاردین آشتیم منا

*Medine'ye Rasûl varıp garîb oldu,
Garîblikte sıkıntı çekip sevgili oldu,
Cefâ çekip Yaradan'a yakın oldu,
Garîb olup menzillerden geçtim ben işte.*

عافل ایرسنک غریب لارنی کونکلین آوله
مصطفی دیک ایل نی کیزیب یتیم کاوله
دنیاپرست ناجنس لاردین بویون تاوله
بوون تاوولاب دریا بولوب تاشتیم منا

عشق بابی نی مولیم آچقاچ منکا تیکدی
تفراق قیلیب حاضر بول دیب بوینوم ایکدی
باران صفت ملامت نی اوقی تیکدی
پیکان آلیب یوراک بغرم تیشتم منا

کونکلوم قاتیغ تیلیم اچیغ اوزوم ظالم
قرآن اوقوب عمل قیلما یالغان عالم
غریب جانیم صرف ایلاین یوقتور مالیم
حقدین قورقوب اوتقه توشمای پشتیم منا

آلتمیش اوچکا یاشیم یتتی اوٹوم غافل
حق امرینی محکم توقمای اوزوم جاهل
روزه نماز قضا قیلیب بولدوم کاهل
یمان ایزلاب یخشی لاردین کیچتیم منا

واه دریغا محبت نی جامین ایچمای
اهل عیال خاتماندین توکال کیچمای
جرم و عصیان گره لارین مونده چیچمای
شیطان غالب جان برارده شاشتیم منا

ایمانیمه چنکال اوروب قیلدی غمناک
پیر مغان حاضر بول دیب ساجتی تریاک
شیطان لعین میندین قاچیب کیتی بی پاک
بحمد الله نور ایمان آچتیم منا

*Akıllı isen, Garîblerin gönlünü avla,
Mustafâ gibi yurdunu gezip Yetîm ara,
Dünyaya tapan soysuzlardan yüzünü çevir
Yüz çevirerek deryâ olup taşım ben işte.*

*Aşk kapısını Mevlâm açınca bana değdi,
Toprak eyleyip "Hâzır ol!" diye boynumu eğdi,
Yağmur gibi melâmetin oku değdi,
Ok saplanıp yürek, bağrımı deştim ben işte.*

*Gönlüm katı, dilim acı, özüm zâlim;
Kur'ân okuyup amel kılmıyor sahte âlîm,
Garîb cânımı harcayayım, yoktur mâlîm;
Hakk'tan korkup ateşe düşmeden piştim ben işte.*

*Altmış üçe yaşım ulaştı, geçtim gâfil;
Hakk emrini sıkı tutmadım, kendim câhil ;
Oruç, namâz kazaya bırakıp oldum ergin;
Kötüyü izleyip iyilerden geçtim ben işte.*

*Vah ne yazık, sevgi kadehini içmeden,
Çoluk-çocuk, ev-barktan tam geçmeden,
Suç ve isyân düğümünü burada çözmeden
Şeytân gâlip, Cân verirkende şaşım ben işte.*

*İmânıma çengel vurup gamlı kıldı,
Mürşid-i kâmil hâzır ol!" deyip koku saçtı,
Lânetli şeytân benden kaçıp kirli gitti,
Allah'a hamd olsun, imân nûru açtım ben işte.*

بیر مغان خدمتیده یوکوروب یوردوم
خدمت قیلیب کوزوم یوممای حاضر توردوم
مدد قیلدی عزازیل نی قولاب سوردوم
آندین سونکره قنات قاقیب اوچتیم منا

غریب فقیر یتیم لارنی قیلکیل شادمان
حلقه قیلیب عزیز جانینک ایلا قربان
طعم تابسنک جانینک بیلله قیلکیل مهمان
حقدین ایشتیب بو سوزلارنی آیدیم منا

غریب فقیر یتیم لارنی هر کیم سورار
راضی بولور اول بنده دین پروردکار
ای بیخبر سین بیر سبب اوزی اسرار
حق مصطفی پندین ایشتیب ایدیم منا

ییتی یاشده ارسلان بابغه قیلدیم سلام
حق مصطفی امانتین قیلینک انعام
اوشال وقتده مینک بیر ذکرین قیلدیم تمام
نفسیم اولوب لامکانغه آشتیم منا

خرما بیریب باشیم سلاب نظر قیلدی
بیر فرصتده عقبی سری سفر قیلدی
الوداع دیب بو عالمین گذر قیلدی
مکتب باریب قیناب جوشوب تاشتیم منا

سنت ایرمیش کافر بولسه بیرمه آزار
کونکلی قاتیغ دل آزاردین خدا بیزار
الله حقی انداغ قول غه سجین طیار
دانالاردین ایشتیب بو سوز ایدیم منا

*Mürşid-i kâmil hizmetinde gidip yürüdüm;
Hizmet kılıp göz yummadan hâzır durdum;
Yardım etti, şeytânı kovalayıp sürdüm;
Ondan sonra kanat çırpıp uçtum ben işte.*

*Garîb, fakîr, yetimleri sevindiresin;
Parçalayıp azîz Cânını eyle kurbân;
Yiyecek bulsan, cânın ile misâfır,
Hakk'tan işitip bu sözleri dedim ben işte.*

*Garîb, fakîr, yetimleri her kim sorar,
Râzî olur o kulundan Rahîm Allah.
Ey habersiz, sen bir sebep, Zât'ı saklar;
Hak Mustafâ öğüdünü işitip dedim ben işte.*

*Yedi yaşta Arslan Baba'ya verdim selâm,
"Hak Mustafâ emânetini eyleyin armağan"
İşte o zamanda binbir zikrini eyledim tamâm
Nefsim ölüp lâ-mekâna yükseldim ben işte.*

*Hurma verip, başımı okşayıp nazar eyledi,
Bir fırsatta âhirete doğru sefer eyledi,
"Elvedâ" deyip bu âlemden göç eyledi,
Medreseye varıp, kaynayıp coşup taştım ben işte.*

*Sünnet imiş, kâfir de olsa, verme zarar,
Gönlü katı, gönül inciticiden Allah şikayetçi,
Allah şâhid, öyle kula "Siccîn" hâzır,
Bilgelerden işitip bu sözü söyledim ben işte.*

سنت لارين محکم توتوب اّمت بولدوم
بیر آستیغه یالغوز کیریب نورغه تولدوم
حق پرست لار مقامی غه محرم بولدوم
تیغ باطن بیرله نفس نی یانچتیم منا

نفسیم مینی یولدین اوروب خوار ایلادی
تیلیمور توروب خلایق غه زار ایلادی
ذکر ایتورمای شیطان بیرله یار ایلادی
حاضر سین دیب نفس باشنی سانچتیم منا

قول خواجه احمد غفلت بیله عمرو نک اوتی
وا حسرتا کوزدین تیزدین قوّت کیتی
وا ویلتا ندامت نی وقتی بیته
عمل قیلمای کاروان بولوب کوچتیم منا

*Sünnetlerini sıkı tutup ümmet oldum,
Yer altına yalnız girip nûra doldum,
Hakk'a tapanlar makâmına mahrem oldum,
Bâtın mızrağı ile nefsi deştim ben işte.*

*Nefsim beni yoldan çıkarıp hakîr eyledi,
Çırpındırıp halka ağlamaklı eyledi,
Zikr söyletmeyip şeytân ile dost eyledi;
Hazırsın deyip nefs başını deldim ben işte.*

*Kul Hoca Ahmed, gaflet ile ömrün geçti,
Vah ne hasret, gözden, dizden kuvvet gitti,
Vah ne yazık, pişmanlığın vakti yetişti;
Amel kılmadan Kervân olup göçtüm ben işte.*

حکمت 2 Hikmet

آیا دوستلار قولاق سالینک آیدوغوم غه
نه سبیدین آلتیمیش اوچده کیردیم بیرکا
معراج اوزره حق مصطفی روحوم کوردی
اول سبیدین آلتیمیش اوچده کیردیم بیرکا

حق مصطفی جبرئیلدین قیلدی سؤال
بو نیچوک روح تن غه کیرمای تابتی کمال
کوزی یاشلیغ حلقه باشلیغ قدی هلال
اول سبیدین آلتیمیش اوچده کیردیم بیرکا

*Ey dostlar, kulak verin söylediğime,
Ne sebepten altmış üçte girdim yere?
Mirâc sırasında Hakk Mustafâ rûhumu gördü,
O nedenle altmış üçte girdim yere.*

*Hakk Mustafâ Cebrâil'den eyledi suâl
"Bu nasıl rûh, bedene girmeden buldu kemâl?"
Gözü yaşlı, önderi halkın, bedeni hilâl;
O nedenle altmış üçte girdim yere.*

جبریل ایدی امت ایشی سزکا بر حق
کوککا چیقیب ملائکدین آلور سبق
نالشی کا ناله قیلور هفتم طبق
اول سبیدین آلتمیش اوچده کیردیم بیرکا

فرزندیم دیب حق مصطفی قیلدی کلام
آندین سونکره برچه ارواح قیلدی سلام
رحمت دریا تولوب تاش دیب یتّی پیام
اول سبیدین آلتمیش اوچده کیردیم بیرکا

رحم ایچره پیدا بولدوم ندا کیلدی
ذکر ایت دیدی بدنلاریم جنبش قیلدی
فرزندیم دیب حق مصطفی اولوش بردی
اول سبیدین آلتمیش اوچده کیردیم بیرکا

تورت یوز یلدین کین چیقیب امت بولغای
نیچه ییل لار یوروب خلقه یول کورکوزکای
اون تورت مینک مجتهدلار خدمت قیلکای
اول سبیدین آلتمیش اوچده کیردیم بیرکا

توقوز آی توقوز کونده بیرکا توشتموم
توقوز ساعت تور المادیم کوککا اوچتوم
عرش کرسی پایه سینی باریب قوچتوم
اول سبیدین آلتمیش اوچده کیردیم بیرکا

انا فتحنانی اوقوب معنی سوردوم
پرتو سالدی بیخود بولوب دیدار کوردوم
ملام اوروب اُسکُت دیدی باقیب توردوم
یاشیم ساچیب مضطر بولوب توردیم منا

*Cebrâil dedi: "Ümmet işi size tam hakkıdır,
Göğe çıkıp meleklerden alır ders
Feryâdına feryâd eder yedi kat gök... "
O nedenle altmış üçte girdim yere*

*"Evlâdım" deyip Hakk Mustafâ eyledi kelâm,
Ondan sonra bütün rûhlar eyledi selâm
Rahmet denizi dolup taş, diye yetiştı haber,
O nedenle altmış üçte girdim yere.*

*Rahîm içinde belirdim, ses geldi,
"Zikir söyle!" dedi, organlarım titreyiverdi
Rûhum girdi, kemiklerim "Allah" dedi;
O sebepten altmış üçte girdim yere.*

*Dört yüz yıldan sonra çıkıp ümmet olacak,
Nice yıllar dolaşıp halka yol gösterecek,
On dört bin âlimler hizmet eyleyecek,
O nedenle altmış üçte girdim yere.*

*Dokuz ay ve dokuz günde yere düştüm;
Dokuz sâat duramadım, göğe uçtum;
Arş ve Kürsü derecesini varıp kucakladım;
O sebepten altmış üçte girdim yere.*

*"İnna fetehnâ"yı okuyup anlam sordum;
Işık saldı, kendimden geçip cemâl gördüm;
Hâcem vurup "Sus" dedi, bakıp durdum;
Yaşımı saçıp, çâresiz olup durdum ben işte.*

ایا نادان معنی بول دیب ایدی بیلدیم
آنندین سونکره چول لار کیزیب حقنی سوردوم
روزی قیلدی عزازیل نی توتوب مندیم
لنکر توکوب بیلین باسیب یانچتیم منا

ذکرین تمام قیلیب اوتوم دیوانه کا
حقدین اوزکا هیچ سوزلامای بیکانه کا
شمعین ایزلاب شاکرد کیردیم پروانه کا
اخکر بولوب کوپوب یانیب اوچتیم منا

نام نشان هیچ قالمدی لالا بولدوم
الله یادین آینه آینه الا بولدوم
خالص بولوب مُخلص بولوب لله بولدوم
فنا فی الله مقامی غه آشتیم منا

عرش اوستیده نماز اوقوب تیزیم بوکتوم
رازم ایتیب حقه باقیب یاشیم توکتوم
یالغان عاشق یالغان صوفی کوردوم سوکتوم
اول سبیدین آلتیمیش اوچده کیردیم بیرکا

جاندین کیجمای هو هو دیکان باری یالغان
بو قلتاقدین سورمنک سؤال یولده قالغان
حقنی تابقان اوزی پنهان سوزی پنهان
اول سبیدین آلتیمیش اوچده کیردیم بیرکا

بیر یاشیمده ارواح منکا اولوش بیردی
ایکی یاشده پیغمبرلار کیلیب کوردی
اوچ یاشیمده چلتن کیلیب حالیم سوردی
اول سبیدین آلتیمیش اوچده کیردیم بیرکا

“Ey câhil, gerçek bu!” diye söyledi, bildim;
Ondan sonra çöller gezip Hakk’ı sordum;
Nasîb etti, şeytânı tutup bindim;
Kararlı olup, belini basıp ezdim ben işte.

Zikrini tamâm eyleyip döndüm divâneye;
Hakk’tan başka birşey demeyip bilmeyene,
Mumunu arayıp çırak girdim pervâneye,
Kor ateş olup, kavrulup yanıp söndüm ben işte.

Nam ve nişân hiç kalmadı, “Lâ... Lâ...” oldum;
Allah zikrini diye diye “...illâ...” oldum;
Hâlis olup, muhlis olup “...fillah” oldum;
“Fenâfillah” makâmına geçtim ben işte.

Arş üstünde namâz kılıp dizimi büktüm;
Dileğimi deyip, Hakk’a bakıp yaşımı döktüm;
Yalancı âşık, sahte sûfî gördüm, kötüledim
O nedenle altmış üçte girdim yere.

Cândan geçmeden “Hû-Hû” demenin hepsi yalan,
Bu arsızdan sormayın suâl, yolda kalan;
Hakk’ı bulanın özü gizli, sözü gizli;
O nedenle altmış üçte girdim yere.

Bir yaşımda rûhlar bana pay verdi;
İki yaşta peygamberler gelip gördü;
Üç yaşımda Kırklar gelip hâlîmi sordu;
O nedenle altmış üçte girdim yere.

تورت ياشيمده حق مصطفى بيردى خرما
يول كورساتيم يولغه كيردى نيچه گمراه
قايدە بارسم خضر بابام منكا همراه
اول سببدين آلتميش اوچده كيرديم بيركا

بيش ياشيمده بيلم باغلاب طاعت قيلديم
تطوع روزه توتوب عادت قيلديم
كيچه كوندز ذكرين ايتيب عادت قيلديم
اول سببدين آلتميش اوچده كيرديم بيركا

آلتى ياشده تورماي قاچديم خلايقدين
كوككا چيقيب درس اوركانديم ملايك دين
دامين كيسيب همه اهل علايق دين
اول سببدين آلتميش اوچده كيرديم بيركا

ييتى ياشده آرسلان بابام ايزلاب تابتى
هر سر كوروب پرده برله بوكوب يابتى
بحمد الله كوردوم ديدى ايزيم اوبتى
اول سببدين آلتميش اوچده كيرديم بيركا

قابض كيليب آرسلان بابام جانين آلدى
حورلار كيليب حرير توندين كفن قيلدى
ييتمش منك فرشته لار يغيليب كيلدى
اول سببدين آلتميش اوچده كيرديم بيركا

جنازه سين اوقوب بيردن كوتارديلار
بير فرصته اوچماخ ايچره بيتكورديلار
روحين آلوب عليين كا كيركوزديلار
اول سببدين آلتميش اوچده كيرديم بيركا

*Dört yaşında Hakk Mustafâ verdi hurma.
Yol gösterdim, yola girdi, nice günâhkâr
Nereye varsam Hızır Baba'm bana yoldaş
O nedenle altmış üçte girdim yere.*

*Beş yaşında belimi bağlayıp ibâdet eyledim,
Nâfile oruç tutup âdet eyledim
Gece gündüz zikrini deyip râhat eyledim,
O nedenle altmış üçte girdim yere.*

*Altı yaşta durmadan kaçtım insanlardan
Göge çıkıp ders öğrendim meleklerden;
İlgimi kesip bütün tanıdık bağlardan;
O nedenle altmış üçte girdim yere.*

*Yedi yaşta Arslan Baba'm arayıp buldu;
Her sırrı görüp perde ile sarıp kapadı;
Allah'a hamd olsun, gördüm" dedi, izimi öptü;
O nedenle altmış üçte girdim yere.*

*Azrâil gelip Arslan Babamın Cânını aldı,
Hûriler gelip ipek kumaştan kefen eyledi,
Yetmiş bin melekler toplanıp geldi.
O nedenle altmış üçte girdim yere.*

*Namâzını kılıp yerden kaldırdılar
Bir anda cennet içine ulaştırdılar,
Rûhunu alıp "İllyîyîn" cennetine girdirdiler
O nedenle altmış üçte girdim yere.*

الله يير آستيده وطن قیلدی
منکر نکیر من ربک ديب سوروغ سوردی
آرسلان بابام اسلامي دين بيان قیلدی
اول سبیدین آلتمیش اوچده کیردیم بیرکا

عاقل ایرسنک ایرانلارکا خدمت قیلغیل
امر معروف قیلغانلارنی عزت قیلغیل
نهی منکر قیلغانلارنی حرمت قیلغیل
اول سبیدین آلتمیش اوچده کیردیم بیرکا

سیکزیمده سیکز یاندین یول آچیلدی
حکمت ایت ديب باشلاریمغه نور ساچیلدی
بحمد الله ییر مُغان می ایچوردی
اول سبیدین آلتمیش اوچده کیردیم بیرکا

ییر مُغان حق مصطفی بيشك بیلینک
قیده بارسنک وصفین ایتیب تعظیم قیلنک
درود ایتیب مصطفی غه امت بولنک
اول سبیدین آلتمیش اوچده کیردیم بیرکا

توقوزوم ده تولغانمدم توغری یولغه
تبرک ديب آلیب یوردی قولدین قولغه
قوانمادیم بو سوزلارکا قاچتیم چول کا
اول سبیدین آلتمیش اوچده کیردیم بیرکا

اون یاشینکده اوغلان بولدونک قل خواجه احمد
خواجه لیک کا بنا قویوب قیلمای طاعت
خواجه من ديب یولده قالسنک وای نه حسرت
اول سبیدین آلتمیش اوچده کیردیم بیرکا

Allah, Allah yer altında vatan eyledi
Münker-Nekir "Rabbin kim?" deyip soru sordu;
Arslan Baba'm İslâm'ından beyân eyledi
O nedenle altmış üçte girdim yere.

Akıllı isen, erenlere hizmet eyle
Emr-i Mârûf kılanları azîz eyle,
Nehy-i münker kılanları hürmetli eyle
O nedenle altmış üçte girdim yere.

Sekizimde sekiz yandan yol açıldı;
"Hikmet söyle!" diye, başlarıma nûr saçıldı;
Allah'a hamd olsun, Pîr-i kâmil mey içirdi;
O nedenle altmış üçte girdim yere.

Pîr-i kâmil Hakk Mustafâ, şüphesiz bilin;
Nereye varsan, vasfını söyleyip saygı gösterin
Salât-selâm deyip Mustafâ'ya ümmet olun;
O nedenle altmış üçte girdim yere.

Dokuzumda dolanmadım doğru yola;
Teberrük deyip alıp yürüdü elden ele;
Sevinmedim bu sözlere kaçtım çöle;
O nedenle altmış üçte girdim yere.

On yaşında delikanlı oldun Kul Hoca Ahmed;
Hocalığa binâ koyup, ibâdet eylemeden,
"Hocayım" deyip yolda kalsan, yazık sana,
O nedenle altmış üçte girdim yere.

هر صبحدم ندا کیلدی قولاقیم غه
ذکر ایت دیدی ذکرین ایتیب یوردوم منا
عشق سزلارنی کوردوم ایرسه یولده قالدی
اول سبیدین عشق دوکانین قوردیم منا

Her sabâh vakti ses geldi kulağıma,
"Zikr söyle!" dedi, zikrini söyleyip yürüdüm ben işte.
Âşksızları gördüm ise, yolda kaldı;
O sebepten aşk dükkânını kurdum ben işte.

اون بیریمده رحمت دریا تولوب تاشتی
الله دیدیم شیطان مندین یراق قاچتی
های و هوس ما و من لیک تورمای کوچتی
اون ایکیمده بو سرلارنی کوردوم منا

On birimde rahmet deryâsı dolup taştı;
"Allah!" dedim, şeytân benden uzak kaçtı;
Hay u heves, ben-bencillik durmayıp göçtü;
On ikide bu sırları gördüm ben işte.

اون اوچومده نفس هوانی قولغه آلدیم
نفس باشیغه یوز مینک بلا قارماب سالدیم
تکبرنی آیاغ آستیده باسیب آلدیم
اون تورتومده تفراق صفت بولدیم منا

On üçümde nefsanî arzuları ele aldım
Nefs başına yüz bin belâ sarıp saldım;
Kibirlenmeyi ayak altında basıp aldım;
On dördümde toprak gibi oldum ben işte.

اون بییشیمده حور و غلمان قرشو کیلدی
باشین اوروب قول قاوشوروب تعظیم قیلدی
فردوس آتلیغ جنتی دین محضر کیلدی
دیدار اوچون بارچه سینی قویدیم منا

On beşimde Hûrî ve gılmân karşı geldi;
Başını eğip, el bağlayıp saygı gösterdi
Firdevs adlı cennetinden haberci geldi;
Cemâli için hepsini terkettim ben işte.

اون آلتیمده بارچه ارواح اولوش بیردی
هی هی سزکا مبارک دیب آدم کیلدی
فرزندیم دیب بوینوم قوچوب کونکلوم آلدی
اون یتیمده ترکستانده توردیم منا

On altımda bütün rûhlar pay verdi;
"Hay hay size mübârek olsun" deyip Âdem geldi;
"Evladım!" deyip, boynuma sarılıp gönlümü aldı;
On yedimde Türkistan'da durdum ben işte.

اون سیکزده چلتن بیله شراب ایچتیم
ذکرین ایتیب حاضر توروب کوكسوم تیشتم
روزی قیلدی جنت کیزیب حورلار قوچتیم
حق مصطفی جمال لارین کوردیم منا

On sekizde Kırklar ile şarâp içtim;
Zikrini söyleyip, hâzır durup göğsümü deştim;
Nasîb kıldı, cennet gezip hûriler kucakladım;
Hakk Mustafâ cemâllerini gördüm ben işte.

اون توقوزده يتميش مقام ظاهر بولدى
ذکرین ايتیب ايچ و تاشيم ظاهر بولدى
قايده بارسام خضر بابام حاضر بولدى
غوث الغياث می ایچوردی تويدیم منا

ياشيم ييتى يكرمی كا اوتدیم مقام
بحمد الله پیر خدمتین قیلدیم تمام
دنیاده کی قورت قوشلار قیلدی سلام
اول سبیدین حقه یاوق بولدیم منا

مؤمن ایرماس حکمت ایشتیب ییغلامای دور
ایرانلارنی ایتغان سوزین تینکلای دور
آیت حدیث گویا قرآن آنکلای دور
بول روایت عرش اوستیده کوردیم منا

روایت نی کوروب حقه سوزلاشتیم مین
یوز مینک تورلوك ملايك كا یوزلاشتیم مین
اول سبیدین حقنی سوزلاب ایرلاشتیم مین
جان و دلیم انکا فدا قیلدیم منا

قول خواجه احمد یاشینک ییتی یكرمی بیر
نه قیلغای سین گناه لارینک تاغدین آغر
قیامت کون غضب قیلسه ربم قادر
ایا دوستلار نیچوک جواب ایتغوم منا

*On dokuzda yetmiş makâm açığa çıkarıldı
Zikrini söyleyip, iç ve dışım temizlendi;
Nereye varsam, Hızır Baba'm hâzır oldu;
'Gavslar gavısı' mey içirdi, doydum ben işte.*

*Yaşım yetti yirmiye, geçtim makâm
Allah'a hamd olsun, pîr hizmetini tam eyledim
Dünyadaki kurt ve kuşlar eyledi selâm
O nedenle Hakk'a yakın oldum ben işte.*

*Mümin değil, hikmet işitip ağlamıyor,
Erenlerin söylediği sözü dinlemiyor,
Âyet hâdis, Kur'ân'ı anlamıyor
Bu rivâyeti Arş üstünde gördüm ben işte.*

*Rivâyeti görüp Hakk'la söyleştim ben,
Yüz bin türlü meleklerle yüzleştim ben,
O sebepten Hakk'ı söyleyip izleştim ben
Cân ve gönلümü O'na fedâ kıldım ben işte.*

*Kul Hoca Ahmed yaşın ulaştı yirmi bire,
Neyleyeceksin, günâhların dağdan ağır;
Kiyâmet günü gazap eylese, Rabbim Kâdir;
Ey dostlar, nasıl cevâp söyleyim ben işte.*

خوش غایب دین قولایم غه الهام کیلیدی
اول سببیدن حقہ سیغیب کیلیدی منا
بارچه بزرگ بیغیب کیلیب انعام بیردی
اول سببیدن حقہ سیغیب کیلیدی منا

من بیکرمة ایکی یاشده فنا بولدوم
مرهم بولوب چین دردلیک کا دوا بولدوم
یالغان عاشق چین عاشق غه کواہ بولدوم
اول سببیدن حقہ سیغیب کیلیدی منا

ایا دوستلار یاشیم ییتی بیکرمة اوچ
یالغان دعوی طاعت لاریم بارچه سی پوچ
قیامت کون نه قیلغایمن برهنه لوچ
اول سببیدن حقہ سیغیب کیلیدی منا

من بیکرمة تورتقه کیردیم حق دین یراق
آخرتقه بارور بولسم قانی یراق
اولکانیمده بیغیب اورونک یوز مینک تیاق
اول سببیدن حقہ سیغیب کیلیدی منا

جنارمنی آرقاسیندین تاشلار آتینک
ایاقیمدین توتوب سودراب گورکا ایلتینک
حقه قولوق قیلمدینک دیب یانچیپ تیغینک
اول سببیدن حقہ سیغیب کیلیدی منا

یازوق بیلان یاشیم ییتی بیکرمة بیش
سیحان ایقام ذکر اورکاتیپ کوسوم نی تیش
کوکسومده کی گره لاریم سین اوزونک بیش
اول سببیدن حقہ سیغیب کیلیدی منا

*Hoş gâipten kulağıma ilhâm geldi,
O nedenle Hakk'a sığınıp geldim ben işte.
Bütün ulular toplanıp gelip armağan verdi,
O nedenle Hakk'a sığınıp geldim ben işte.*

*Ben yirmi iki yaşta fânî oldum;
Merhem olup gerçek dertliye devâ oldum;
Sahte âşık-gerçek âşığa tanık oldum;
O nedenle Hakk'a sığınıp geldim ben işte.*

*Ey dostlar, yaşım yetti yirmi üçe,
Yalan davâ, ibâdetlerim tamâmı boş,
Kıyâmet günü çıplak, şaşî neyleyim,
O nedenle Hakk'a sığınıp geldim ben işte.*

*Ben yirmi dörde girdim, Hakk'tan uzak,
Âhirete varır olsam, hani hazırlık,
Öldüğümde toplanıp vurun yüz bin değnek,
O nedenle Hakk'a sığınıp geldim ben işte.*

*Cenâzemîn arkasından taşlar atın,
Ayağımdan tutup sürüyerek kabre götürün,
"Hakk'a kulluk kılmadın" deyip çekiştirip tepin,
O nedenle Hakk'a sığınıp geldim ben işte.*

*Günâh ile yaşım yetti yirmi beşe,
Sübhân Rabbim, zıkr öğretip göğsümüdeş;
Göğsümdeki düğümleri sen kendin çöz;
O nedenle Hakk'a sığınıp geldim ben işte.*

مېن يېكرمي آلتې ياشده سودا قىلدىم
منصور صفت ديدار اوچون غوغا قىلدىم
پېرسيز يوروب درد و حالت پيدا قىلدىم
اول سببدين حقه سيغنيب كىلدىم منا

مېن يېكرمي يېتى ياشده پېرني تابتىم
هر نه كوردوم پرده بېرله سرنى يافتىم
آستانه سين ياستانان ايزين اويتىم
اول سببدين حقه سيغنيب كىلدىم منا

مېن يېكرمي سكييز ياشده عاشق بولدوم
كيچه ياتماي محبت تارتيب صادق بولدوم
آندين سونكره دركاهي كا لايق بولدوم
اول سببدين حقه سيغنيب كىلدىم منا

يېكرمي توقوز ياشقه كىردىم حاليم خراب
عشق اوتيده بولالمادىم مثل تراب
حاليم خراب بغيرم كباب كوزوم پر آب
اول سببدين حقه سيغنيب كىلدىم منا

اوتوز ياشده اوتون قىليب كويدوردىلار
جمله بزرگ يىغليب دنيا قويدوردىلار
اوروب سوگوب دنياي عقبين قويدوردىلار
اول سببدين حقه سيغنيب كىلدىم منا

قول خواجه احمد دنيا قويسنك ايشينك بتار
كوكسونداكي چيقان آهينك عرشقه بيتار
جان بيرارده حق مصطفى قولونك توتار
اول سببدين حقه سيغنيب كىلدىم منا

*Ben yirmi altı yaşta sevdâ eyledim,
Mansûr gibi Cemâl için kavgâ eyledim,
Pîrsiz yürüyüp dert ve sıkıntı peydâ eyledim
O nedenle Hakk'a sığınıp geldim ben işte.*

*Ben yirmi yedi yaşta Pîr'i buldum;
Her ne gördüm perde ile sırrı örttüm,
Eşîğine yaslanarak izini öptüm;
O nedenle Hakk'a sığınıp geldim ben işte.*

*Ben yirmi sekiz yaşta âşık oldum
Gece yatmayıp, mihnet çekip sâdik oldum;
Ondan sonra dergâhına lâıyk oldum;
O sebepten Hakk'a sığınıp geldim ben işte.*

*Yirmi dokuz yaşa girdim, hâlîm harâb
Aşk yolunda olamadım misâli toprak
Hâlîm harâb bağrım kebâb, gözüm dolu yaş
O nedenle Hakk'a sığınıp geldim ben işte.*

*Otuz yaşta odun eyleyip yandırdılar,
Bütün ulular toplanıp dünyâyı bıraktırdılar,
Vurup, çekiştirip dünyâ derdini unutturdular,
O sebepten Hakk'a sığınıp geldim ben işte.*

*Kul Hoca Ahmed dünyâyı bıraksan, işin biter,
Göğsündeki çıkan âhın Arş'a yeter;
Cân verirken Hakk Mustafâ elini tutar
O sebepten Hakk'a sığınıp geldim ben işte.*

ناکھان توروریمده قموغ بزرک
حق عشقی نی کونکلوم ایچره سالدی دوستلار
خضر بابام حاضر توروب لطف ایلابان
مدد قیلیب ایلکیم توتوب آلدی دوستلار

اوتوز بیرده خضر بابام می ایچوردی
وجودیمدین عزازیل نی حق قاچور دیدی
سودا قیلدیم یازوقلاریم حق کیچوردی
آندین سونکره حق یولیغه سالدی دوستلار

اوتوز ایکی یاشده یقی حق دین فرمان
بنده لیک کا قبول قیلدیم قیلمه ارمان
جان بیرورده بیرگوم سینکا نور ایمان
غریب جانیم شادمان بولوب کولدی دوستلار

خالقیم دین خبر یقی شاکر بولدوم
هر کیم سوکتی بلکه تبتی صابر بولدوم
بو عالمده هیچ اوخلامای حاضر بولدوم
های هوس ما و من لیک کیتی دوستلار

اوتوز اوچده ساقی بولوب می اولاشتیم
جام شراب قولغه آلیب توپا ایچتیم
لشکر توزاب شیطان بیرله مین اوروشتیم
بحمد لله ایکی نفسیم اولدی دوستلار

اوتوز تورنده عالم بولوب دانا بولدوم
حکمت ایت دیب سبحان ایدی گویا بولدوم
چلتن بیرلان شراب ایچتیم همراه بولدوم
ایچ و تاشیم حق نوریهغه تولدی دوستلار

*Birdenbire durduğum yerde bütün ulular,
Hakk aşkını gönlüm içine saldı dostlar,
Hızır Babam hâzır olup lutfederek,
Yardım edip, elim tutup aldı dostlar*

*Otuz birde Hızır Baba'm mey içirdi;
Vücûdumdan şeytânı temiz kaçırdı;
Sevdâlandım, günâhlarımı Hakk affetti
Ondan sonra Hakk yoluna saldı dostlar.*

*Otuz iki yaşda ulaştı Hakk'tan fermân,
Kulluğa kabûl eyledim, olma Mahzûn,
Cân verirken vereyim sana, imân nûru,
Garîb cânım mutlu olup güldü dostlar.*

*Hâlık'ımdan haber erişti, şükreden oldum;
Her kim çekiştirdi, belki tepdi, sabreden oldum;
Bu âlemde hiç uyumayıp hâzır oldum;
Hay u heves, ben-bencillik gitti dostlar.*

*Otuz üçte sâkî olup mey paylaştırdım,
Şarap kadehini ele alıp doyasıya içtim,
Ordu hazırlayıp şeytân ile ben vuruştum,
Allah'a hamdolsun, iki nefsim öldü dostlar.*

*Otuz dörtte alîm olup ârif oldum;
"Hikmet söyle!" dedi Rabbim, söyler oldum;
Kırklar ile şarâp içtim, yoldaş oldum;
İç ve dışım Hakk nuruyla doldu dostlar.*

اوتوز بيشده مسجد كيريب دوران سوردوم
طالب لاركا عشق دوكانين تولا قوردوم
ايگري يولغه هر كيم كيردى سوكتوم اوردوم
عاشق لاركا حق دين مزده يتي دوستلار

اوتوز آلتى ياشده بولدوم صاحب كمال
حق مصطفى كورساتي لار مينكا جمال
اول سبيدين كوزوم ياشليق قامتيم دال
عشق خنجري يوراك بغريم تيلدي دوستلار

اوتوز ييتى ياشقه كيرديم اويغانماديم
انصاف قيليب الله سري تولغانماديم
سحر وقت ده زارى قيليب اينكراماديم
توبه قيلديم خواجم قبول قيلدى دوستلار

اوتوز سيكز ياشقه كيرديم عمروم اوتى
بيغلامامو اولار وقتيم ياوق يتي
اجل كيليب پيمانه سين منكا توتى
بيلمى قالدوم عمروم آخر بولدى دوستلار

اوتوز توقوز ياشقه كيرديم قيلديم حسرت
وا دريغا اوتى عمروم قانى طاعت
طاعت ليك لار حق قاشيده خوش سعادت
قزىل يوزيم طاعت قيلمى سولدى دوستلار

ساچ و سقال خوب آقاردى كونكلوم قارا
روز محشر رحم ايتماسنك حالم تباہ
سنكا عيان عمل سيز مين كوتور كناه
جمله ملك يازوقلاروم بيلدى دوستلار

*Otuz beşte mescide girip devrân sürdüm,
İsteklilere aşk dükkânını dopdolu kurdum;
Eğri yola her kim girdi, çekiştirdim, vurdum;
Aşıklara Hakk'tan müjde ulaştı dostlar.*

*Otuz altı yaşta oldum kemâl sâhibi,
Hakk Mustafâ gösterdiler bana cemâl;
O sebepten göüüm yaşlı, bedenim bükük,
Aşk hançeri yürek-bağrımı dildi dostlar.*

*Otuz yedi yaşa girdim, uyanmadım;
İnsâf kılıp Allah'a doğru yola koyulmadım,
Seher vakti ağlayarak inlemedim;
Tevbe ettim, Rabbim kabûl eyledi dostlar.*

*Otuz sekiz yaşa girdim, ömrüm geçti;
Ağlamayım mı, öleceğim vaktim yakınlıştı;
Ecel gelip kadehini bana tuttu;
Bilmeden kaldım, ömrüm sonu oldu dostlar.*

*Otuz dokuz yaşa girdim, kıldım hasret;
Vah ne yazık, geçti ömrüm, hani ibâdet
İbâdet edenler Hakk karşısında hoş mutlulukta
Kızıl yüzüm ibâdet eylemeyip soldu dostlar.*

*Saç-sakalım hep ağardı, gönlüm kara,
Mağşer günü rahmet etmesen, perîşân hâlîm,
Sana açıktır, amelsizim, çoktur günâhım;
Bütün melekler günâhlarımı bildi dostlar.*

پیر مغان جرعه سیدین قطره تاتیم
یول تاپای دیب باشیم بیرله تونلار قاتیم
بحمد لله لطف ایلادی نورکا باتیم
کونکل قوشی لامکانغه یتدی دوستلار

قیامت نی شدتی دیب عقلیم حیران
کونکلوم قورقغان جانیم هورکان خانه ویران
صراط آتلیغ کوفروکی دین دلیم لرزان
عقلیم کیتیپ بیهوش بولوب قالدیم دوستلار

قول خواجه احمد قرقغه کیردینک نفسینکنی قرق
مونده ییغلاب آخرتده بولکیل اریق
پوست ایمان شریعت دور مغزی طریق
طریق کیرکان حقدین اولوش آلدی دوستلار

*Pîr-i kâmil içkisinden damla tattım;
Yol bulayım deyip başım ile geceleri dondum,
Allah'a hamd olsun, lutf eyledi, nûra battım;
Gönül kuşu Lâmekân'a ulaştı dostlar.*

*Kıyâmetin şiddetinden aklım şaşkın,
Gönüm korkmuş, cânım yorgun, yıkık evim,
Sırât adlı köprüsünden paramparça gönüm,
Aklım gidip, deli olup kaldım dostlar.*

*Kul Hoca Ahmed, kırka girdin nefsini kır;
Burada ağlayıp âhirette ol tertemiz,
İmân postu şeriattir, aslı tarîkattır,
Tarikata giren Hakk'tan pay aldı dostlar.*

حکمت 6 Hikmet

یا الهیم حمدینک بیرله حکمت ایتیپ
ذاتی اولوغ خواجه سیغیب کیلدم سنکا
توبه قیلیب گناهیمدین قورقوب قایتیم
ذاتی اولوغ خواجه سیغیب کیلدم سنکا

قرق بیریمده اخلاص قیلدیم یول تاپای دیب
ایرانلاردین هر سر کورسم مین یاپای دیب
پیر مغان ایزین آلیب مین اوپای دیب
ذاتی اولوغ خواجه سیغیب کیلدم سنکا

*Yâ İlâhım, hamdın ile hikmet söyledim;
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.
Tevbe kılıp günâhımdan korkup döndüm;
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.*

*Kırk birimde ihlâs eyledim, yol bulayım deyip,
Erenlerden gördüğüm her sırrı, örteyim deyip,
Pîr-i kâmil izini alıp, öpeyim deyip,
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.*

قرق ایکیمده طالب بولوب یولغه کیردیم
اخلاص قیلیب یالغوز حقه کونکل بیردیم
عرشی کرسی لوحدین اوتوب قلم کیزدیم
ذاتی اولوغ خواجم سیغنیب کیلدیم سنکا

قرق اوچومده حقنی ایزلاب ناله قیلدیم
کوز یاشیمنی آقوزوبان ژاله قیلدیم
بیابانلار کیزیب اوزوم واله قیلدیم
ذاتی اولوغ خواجم سیغنیب کیلدیم سنکا

قرق تورتومده محبت نی بازارینده
یقام توتوب یغلاب یوردوم گلزارینده
منصور صفت باشیم بیریب عشق دارینده
ذاتی اولوغ خواجم سیغنیب کیلدیم سنکا

قرق بیشیمده سندین حاجت تیلاب کیلدیم
توبه قیلدیم هر ایش قیلدیم خطا قیلدیم
یا الهیم رحمتینکنی اولوغ بیلدیم
ذاتی اولوغ خواجم سیغنیب کیلدیم سنکا

قرق آلتیمده ذوق و شوقیم تولوب تاشتی
رحمتینکدین قطره تامدی شیطان قاچتی
حقدین الهام رفیق بولوب بابین آچتی
ذاتی اولوغ خواجم سیغنیب کیلدیم سنکا

قرق یتیمده یتی یاقدین الهام یتی
ساقی بولوب جام شراب خواجم توتی
شیطان کیلیب نفس هوانی اوزی یوتی
ذاتی اولوغ خواجم سیغنیب کیلدیم سنکا

*Kırk ikimde istekli olup yola girdim,
İhlâs eyleyip yalnız Hakk'a gönül verdim;
Arş, Kürsü, Levh'ten geçip Kalem'i gezdim;
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.*

*Kırk üçümde Hakk'ı arayıp feryâd eyledim,
Gözyaşımı akıtarak pınar eyledim,
Kırlarda gezip kendimi dîvâne eyledim;
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.*

*Kırk dördümde muhabbetni pazarında,
Yakamı tutup, ağlayıp yürüdüm gül bahçesinde,
Mansûr gibi başımı verip aşk dârağacında;
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.*

*Kırk beşimde Sen'den hâcet dileyip geldim;
Tevbe eyledim her iş yaptım hatâ eyledim,
Yâ İlâhım, rahmetini ulu bildim;
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.*

*Kırk altımda zevk ve şevkim dolup taşı;
Rahmetinden bir damla düştü, şeytân kaçtı,
Hakk'tan ilhâm arkadaş olup, kapısını açtı;
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.*

*Kırk yedimde yedi yönden ilhâm ulaştı,
Sâkî olup şarâp kadehini Pîr'im tuttu,
Şeytân gelip nefis ve hevâyı kendisi yuttu,
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.*

قرق سكرده عزيز جاندين بيزار بولدوم
گنه دردی كسل قیلدی بیمار بولدوم
اول سبیدین حقدین قورقوب بیدار بولدوم
ذاتی اولوغ خواجه سیغنیب کیلدی سنكا

*Kırk sekizde azîz Cândan şikâyetçi oldum;
Günâh derdi sakat kıldı hasta oldum,
O nedenle Hakk'tan korkup uyumaz oldum
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.*

قرق توقزده عشقینك توشدی كویوب یاندیم
مجنون صفت خیل خویشدین قاچیب تاندیم
تورلوك تورلوك جفا تیکدی بویون سوندوم
ذاتی اولوغ خواجه سیغنیب کیلدی سنكا

*Kırk dokuzda aşkın düştü, tutuşup yandım,
Mecnûn gibi eş ve dosttan kaçıp kayboldum,
Türlü türlü cefâ değdi, boyun eğdim,
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.*

ایلیکیم ده ایرمین دیدیم فعلیم ضعیف
قان توکمدیم کوزلاریمدین بغیریم ایزیب
نفسیم اوچون یورار ایردیم ایتدک گیزیب
ذاتی اولوغ خواجه سیغنیب کیلدی سنكا

*Elli yaşta "Yiğidim" dedim, amelim zayıf;
Kan dökmedim gözlerimden, bağrımı ezip;
Nefsim için yürür idim, it gibi gezip,
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.*

قول خواجه احمد ایر بولمسنك اولكان یخشی
قزیل یوزونك قرا بیرده سولغان یخشی
توفراق صفت بیر آستیده بولغان یخشی
ذاتی اولوغ خواجه سیغنیب کیلدی سنكا

*Kul Hoca Ahmed, er olmasan, ölmesi iyi,
Kızıl yüzünün kara yerde solması iyi,
Toprak gibi yer altında olması iyi,
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.*

حکمت 7 Hikmet

قل هو الله سبحانه الله ورد ایلاسام
بیر و باریم دیدارینکني کورارمن مو
باشدین آياغ حسرتینکده درد ایلاسام
بیر و باریم دیدارینکني کورارمن مو

*"Kul Hûvallâh, sübhânallâh"ı vird eylesem
Bir ve Var'ım cemâlini görür müyüm?
Baştan ayağa hasretinde feryâd eylesem,
Bir ve Var'ım, cemâlini görür müyüm?*

ايلىك بيرده چول لار كيزيب كياه يديم
تاغ لار چيقيب طاعت قىليب كوزوم اويديم
ديدارينكني كورالماديم جاندين تويديم
بیر و باريم ديدارينكني كورارمن مو

ايلىك ايكي ياشده كيچتيم خانماندين
خانمانيم نه كورونكاي بلكه جان دين
باش دين كيچتيم جان دين كيچتيم هم ايمان دين
بیر و باريم ديدارينكني كورارمن مو

ايلىك اوچده وحدت مي دين روزي قىلدي
يولدين آركان گمراه ايديم يولغه سالدي
الله ديديم لئيك ديان قولوم آلدي
بیر و باريم ديدارينكني كورارمن مو

ايلىك تورته وجودلاريم نالان قىلدي
معرفت بي ميداننده جولان قىلدي
اسماعيل ديك عزيز جانين قربان قىلدي
بیر و باريم ديدارينكني كورارمن مو

ايلىك بيش ده ديدار اوچون گدا بولدوم
كويدوم ياندوم كل ديك تقى فنا بولدوم
بحمد الله ديدار ايزلاب ادا بولدوم
بیر و باريم ديدارينكني كورارمن مو

ايلىك آلتى ياشقه بيتي مونكلوغ باشيم
توبه قىلديم آقارموكين كوزده باشيم
ايرانلاردين بمره آلماي كونكلي تاشيم
بیر و باريم ديدارينكني كورارمن مو

*Ellî birde çölller gezip otlar yedim;
Dağlara çıkıp, tâat kılıp gözümü oydu;
Cemâlini göremedim, cânndan doydum;
Bir ve Var'ım, Cemâlini görür müyüm?*

*Ellî iki yaşta geçtim ev-barktan,
Ev-barkım ne demek, belki Cândan;
Baştan geçtim, Cândan geçtim, hem imândan,
Bir ve Var'ım, cemâlini görür müyüm?*

*Ellî üçte vahdet şarâbından nasîb eyledi,
Yoldan azan günâhkâr idim, yola saldı;
"Allah" dedim, "Lebbeyk!" diyerek elimi aldı,
Bir ve Var'ım, Cemâlini görür müyüm?*

*Ellî dörtte bedenlerimi ağlar eyledim,
Mârifetin meydânında gezindim,
İsmâîl gibi azîz cânımı kurbân eyledim,
Bir ve Var'ım, Cemâlini görür müyüm?*

*Ellî beşte cemâl için dilenci oldum,
Kavruldum, yandım, gül gibi tâ ki yok oldum,
Allah'a hamdolsun cemâl arayıp edâ oldum,
Bir ve Var'ım, cemâlini görür müyüm?*

*Ellî altı yaşa ulaştı dertli başım,
Tevbe eyledim, akar mı ki gözden yaşım;
Erenlerden nasîb almadan taş gönülüm,
Bir ve Var'ım, cemâlini görür müyüm?*

ايلىك ييتي ياشده عمروم ييلديك اوتي
ايا دوستلار عمل سيز مين باشيم قاتي
بحمد الله پير مغان قولوم توتي
بیر و باریم دیدارینکنی کورارمن مو

ايلىك سيكيز ياشقه کيردیم مين بيخبر
قهار ايکان نفيمني قيل زير و زير
همت بيرسنگ شوم نفيمکا اورسام تبر
بیر و باریم دیدارینکنی کورارمن مو

ايلىك توقوز ياشقه يتيم داد و فرياد
جان بيرارده جانانيمني قيلمادیم ياد
نه يوز بيرله سينکا ايتاي قيلکيل آزاد
بیر و باریم دیدارینکنی کورارمن مو

کوزوم يوموب تا آچقونچه يتي آلميش
بيليم باغلاب مين قيلمادیم بير يخشي ايش
کيچه کوندوز بي غم يوردوم مين ياز و قيش
بیر و باریم دیدارینکنی کورارمن مو

آلميش بيرده شرمنده مين کناهيم دين
ايا دوستلار کوب قورقه مين الهيم دين
جاندين کيچيب پناه تيلاي خدام دين
بیر و باریم دیدارینکنی کورارمن مو

آلميش ايکي ياشده الله پرتو سالدی
باشدين آياغ غفلت لاریم رها قيلدی
جانيم دليم عقليم هوشيم الله دیدي
بیر و باریم دیدارینکنی کورارمن مو

*Ellı yedi yaşta ömrüm yel gibi geçti,
Ey dostlar, amelsizim, başım kurudu,
Allah'a hamd olsun, pîr-i kâmil elimi tuttu,
Bir ve Var'ım, cemâlini görür müyüm?*

*Ellı sekiz yaşa girdim, ben habersiz,
Kahhâr Melik'im nefsimi eyle zir ü zeber,
Himmat versen, kötü nefsim vursam teber,
Bir ve Var'ım, Cemâlini görür müyüm?*

*Ellı dokuz yaşa ulaştım, feryâd ve fîgân,
Cân verirken cânânımı akla, getirmedim.
Ne yüz ile sana söyleyeyim, eyle âzâd,
Bir ve Var'ım, cemâlini görür müyüm?*

*Gözümü yumup tâ açınca erişti altmış,
Bel bağlayıp ben eylemedim bir iyi iş;
Gece gündüz gamsız yürüdüm ben, yaz ve kış;
Bir ve Var'ım, Cemâlini görür müyüm?*

*Altmış birde pişmânım günâhımdan
Ey dostlar, çok korkuyorum İlah'ımdan;
Cândan geçip kurtuluş dileyim Allah'ımdan
Bir ve Var'ım, cemâlini görür müyüm?*

*Altmış iki yaşta Allah ışık saldı,
Baştan ayağa gâfletlerim yok eyledi,
Cânım, gönlüm, aklım, şuûrum "Allah!" dedi
Bir ve Var'ım, cemâlini görür müyüm?*

آلتميش اوچده ندا كيلدي قول بيركا كير
هم جانينك مين جانانينك مين جانينكني بير
هو شمشيرين قولغه آليب نفسينكني قير
بير و باريم ديدارينكني كورارمن مو

قول خواجه احمد نفس ني تيفتيم نفس ني تيفتيم
آندين كين جانانيمني ايزلاب تابتيم
اولماس بورون جان بيرماك ني دردين تارتيم
بير و باريم ديدارينكني كورارمن مو

Altmış üçte çağrı geldi; "Kul yere gir!,
Hem cânınım, cânânınım, cânını ver,
Hû kılıcını ele alıp nefsini kır..."
Bir ve Var'ım, Cemâlini görür müyüm?

Kul Hoca Ahmed, nefsi teptim, nefsi teptim,
Ondan sonra cânânımı arayıp buldum;
Ölmeden önce cân vermenin derdini çektim,
Bir ve Var'ım, cemâlini görür müyüm?

حکمت 8 Hikmet

صبح صادق دوشنبه كون بيركا كيرديم
مصطفى كا ماتم توتوب كيرديم منا
آلتميش اوچده سنت ديدى ايشتيب بيلديم
مصطفى غه ماتم توتوب كيرديم منا

بير اوستيده يارانلاريم ماتم توتى
عالم همه سلطانيم ديب نعره تارتى
حقنى تابقان چين صوفى لار قانلار يوتى
مصطفى غه ماتم توتوب كيرديم منا

الوداع ديب بير آستيغه قدم قويدوم
ياروق دنيا حرام قيليب حقنى سويدوم
ذكرين ايتيب يالغوز اولوب يالغوز كويدوم
مصطفى غه ماتم توتوب كيرديم منا

Sabâh erken, pazartesi günü yere girdim,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.
Altmış üçte sünnet dedi işitip bildim,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.

Yer üstünde dostlarım mâtem tuttu,
Bütün âlem "Sultânım" deyip nâra attı,
Hakk'ı bulan gerçek sûfiler kanlar yuttu,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.

"Elvedâ" deyip yer altına ayak bastım,
Aydın dünyâyı Harâm kılıp Hakk'ı sevdim,
Zikrini söyleyip yalnız olup, yalnız yandım,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.

طه اوقوب تون كيچه لار قايم بولدوم
كيچه نماز كوندوزلاري صايم بولدوم
بو حال برله يير آستيده دايم بولدوم
مصطفى غه ماتم توتوب كيديم منا

آلتميش كيچه آلتميش كوندوز بير يول طعام
تانك آتقونچه نماز اوقوب بير يول سلام
آلتميش اوچده بولدى عمريم آخر تمام
مصطفى غه ماتم توتوب كيديم منا

حق مصطفى روجي كيليب بولدى امام
جمله ملك يير آستيده بولدى غلام
كوب يغلاديم حق مصطفى بيردى انعام
مصطفى غه ماتم توتوب كيديم منا

معراج توني نور ديدم فرزند ديدى
قولوم توتب امتيم سن امت ديدى
سنتيم ني محكم توتقىل دلبند ديدى
مصطفى غه ماتم توتوب كيديم منا

قيامت ده يول آداسنك يولغه سالاي
محمد ديب تشنه بولسك قولونك آلاي
فرزنديم ايلكيناك توتوب جنت كراي
مصطفى غه ماتم توتوب كيديم منا

اي يارانلار بو سوز ايشتيب شوقيم آرتدى
امت ديدى ايچ و تاشيم نوركا باتدى
پرتو ساليب ديداريني حق كورساتدى
مصطفى غه ماتم توتوب كيديم منا

*"Taha" okuyup akşam ve geceler kâim oldum,
Gece namâz gündüzleri oruçlu oldum,
Bu hâl ile yer altında dâim oldum,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.*

*Altmış gece altmış gündüz bir kez yemek,
Tan atana kadar namâz kılıp bir kez selâm,
Altmış üçte oldu ömrüm sonunda tamâm,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte*

*Hakk Mustafâ rûhu gelip imâm oldu,
Bütün varlık yer altında köle oldu,
Çok ağladım, Hakk Mustafâ müjde verdi,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.*

*Mirâc gecesi "Gözümün nûru evlâd..." dedi,
Elimi tutup "Ümmetimsin ümmet" dedi,
"Sünnetimi sıkı tutasın gönüldaşım" dedi,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.*

*"Kiyâmette yol kaybedersen yola salayım,
Muhammed deyip susamış olsan elini tutayım,
Evladım deyip elini tutup cennete girdireyim."
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte*

*Ey dostlar bu sözü işitip şevkim arttı,
"Ümmet" dedi, iç ve dışım nûra battı,
Nûrunu salıp cemâlini Hakk gösterdi
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte*

دیدار کوروب روحوم اوچوب عرشقه قوندی
موسی صفت وجودلاریم کویوب یاندی
مجنون صفت خیل خویش دین قاجیب تاندی
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

بیر آستیده خوارلیغ تارتیم کوب مشقت
توشک یاستوق تاشدین قیلیب چیکتم محنت
ای یارانلار بو دنیاده یوق فراغت
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

تا مشقت تارتماغونچه وصلی قیدا
خدمت قیلمای درد حالت بولمس پیدا
جان و دل نی تا قیلمسنک حقه شیدا
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

بیر آستیغه کیردیم ایرسه بیخود بولدوم
کوزوم آچیب مصطفی نی حاضر کوردوم
عاصی جانی امت لارنی حالین سوردوم
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

ایا فرزند مندین سورسنک قنی امت
امت دیدی کوکسوم توله داغ حسرت
امت اوچن کوب تارته مین حقدین کلفت
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

امت لاریم یازوقلارین هر جمعه کیچ
آلیب کیلکای یا محمد سین مونی چیچ
تا که یغلاب سجده ایلائی تنکریغه کیچ
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

*Cemâlini görüp rûhum uçup arşa konu,
Mûsâ gibi varlığım tutuştu yandı,
Mecnûn gibi eş ve dosttan kaçıp saklandı,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.*

*Yer altında çok eziyet, zorluk çektim,
Döşek yastık taştan yapıp sıkıntı çektim;
Ey dostlar bu dünyada dinlenmek yok,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.*

*Böyle zorluk çekmedikçe vashı nerde?
Hizmet kılmadan peydâ olmaz hâl derdi,
Cân ve gönlünü kılmadıkça Hakk'a tutkulu,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.*

*Yer altına girmek ile nefsimden geçtim,
Gözümü açınca Mustafâ'yı hâzır gördüm,
İsyân eden, cefâ veren, ümmetlerin hâlini sordum,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte*

*"Ey evlad benden sorsan ümmet hani,"
"Ümmet" dedi göğsüm dolarak hasret yarası,
"Ümmetim için çok çekiyorum Hakk'dan külfet"
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.*

*"Ümmetlerimin Günâhlarını her Cumâ affet..."
Alıp geleyim ya Muhammed, sen bunu ayır,
"Ta ki ağlayıp secde eyleyim Rabbim affet..."
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.*

هر جمعه كيچ امت لارنى كنهى نى
آلب كىلكان يا محمد كوركىل موى
امت لارينك نيلار قىلور احمد سنى
مصطفى غه ماتم توتوب كىردىم منا

مىن ملك دىن شرم آلور مىن اى امتىم
يراتقاندىن قورقمس موسىن پست همىم
كىچه ياتماى طاعت قىلسنك خوش دولتىم
مصطفى غه ماتم توتوب كىردىم منا

بىر آستىغه كىردىم دوستلار بى اختيار
امىن دىنكلار آل اصحاب هم چهار يار
امت لارنى جرمىن كىچكىل پروردگار
مصطفى غه ماتم توتوب كىردىم منا

قول خواجه احمد مىن دفتىر تانى ايتىم
ايكى عالم عشرتلارىن مى كا ساتىم
اولماس بورون جان اچىغىن زهرىن تاتىم
مصطفى غه ماتم توتوب كىردىم منا

“Her Cumâ affet ümmetlerin günâhını...”
Alıp geleyim ya Muhammed sen bunu gör,
Ahmed ümmetlerin neler eyler senin?”
Mustafâ’ya mâtem tutup girdim ben işte.

“Ben melekten utanç duyarım, ey ümmetim...”
Yaratan’dan korkmaz mısın düşük himmetim,
Gece yatmadan ibâdet etsen hoş devletim,
Mustafâ’ya mâtem tutup girdim ben işte.

Yer altına irâdesiz olarak girdim, dostlar,
“Âmin” deyiniz âl ve ashâb ve çehâr-yâr,
Ümmetlerin suçunu Allah’ım bağışla,
Mustafâ’ya mâtem tutup girdim ben işte

Kul Hoca Ahmed ben ‘ikinci defteri’ söyledim
İki âlem eğlencelerini toptan sattım,
Ölmeden önce Cân acısının zehrini tattım,
Mustafâ’ya mâtem tutup girdim ben işte.

حکمت 9 Hikmet

ايا دوستلار حسب حالىم بيان ايلاي
نه سبب دىن حقدىن قورقوب غاركا كىردىم
چىن دردلىك كا بو سوزلارنى عيان ايلاي
اول سبب دىن حقدىن قورقوب غاركا كىردىم

Ey dostlar hasb-i hâlimi söyleyeyim,
Ne sebepten Hakk’tan korkup kabre girdim,
Gerçek dertliye bu sözümü bildireyim,
O sebepten Hakk’tan korkup kabre girdim.

غار ایچینده کیچه کوندوز طاعت قیلدیم
تطوع نماز اوقوب عادت قیلدیم
هر نه جفا تیکسه آنکا طاعت قیلدیم
اول سبب دین حقدین قورقوب غارکا کیردیم

غار ایچینده مصطفیٰ بی حاضر کوردوم
سلام قیلیب ادب بیرله بیخود توردوم
عاصی جانی امت لارنی حالین سوردوم
اول سبب دین حقدین قورقوب غارکا کیردیم

غارکا کیرماک رسول الله سنت لاری
طاعت قیلماق حق رسول بی عادتلاری
غریب لارکا رحم قیلماق شفقت لاری
اول سبب دین حقدین قورقوب غارکا کیردیم

امت بولسنک کیچه کوندوز تینمای بیغلا
بغرینک پیشیب اوپکانک تیشیب یوراک دغلا
اجل کیلسه مردانه وار بیلینک باغلا
اول سبب دین حقدین قورقوب غارکا کیردیم

بیر کون سینی عمرونک برکی بولغای خزان
اجل کیلمای توبه قیلغیل ایا نادان
شاید سینکا رحم ایلاکای ایزیم یزدان
اول سبب دین حقدین قورقوب غارکا کیردیم

چین دردلیکنی ایشی ایرور سوز و کداز
کوز یاشی دور حق قاشیده تحفه نیاز
کیچه کوندوز تینمای قیلغیل روزه نماز
اول سبب دین حقدین قورقوب غارکا کیردیم

*Kâbir içinde gece-gündüz ibâdet eyledim,
Nâfile namâz kılıp adet eyledim,
Her ne cefâ gelse ona dayandım,
O sebepten Hakk'tan korkup kabre girdim.*

*Kâbir içinde Mustafâ'yı hâzır gördüm,
Selâm verip edep ile şaşırıp kaldım,
Âsî-Câfi ümmetlerinin hâlini sordum,
O sebepten Hakk'tan korkup kabre girdim.*

*Kabre girmek Rasûlullah sünnetleri,
İbâdet eylemek Hakk Rasûlü'nün âdetleri,
Garîblere rahmet eylemek şefkatleri,
O sebepten Hakk'tan korkup kabre girdim.*

*Ümmet olsan gece-gündüz dinmeden ağla,
Bağrın pişip ciğerini deşip yürek dağla,
Ecel gelse mertler gibi belini bağla,
O sebepten Hakk'tan korkup kabre girdim.*

*Bir gün senin ömrünün yaprağı sararınca,
Ecel gelmeden tevbe eyle ey câhil ,
Meğer sana rahmet eyleye Azîm Yezdân,
O sebepten Hakk'tan korkup kabre girdim.*

*Gerçek dertlinin işidir söz ve icrâat,
Gözyaşındır Hakk karşısında niyâz armağanı,
Gece-gündüz dinmeden oruç, namâz kıl,
O sebepten Hakk'tan korkup kabre girdim,*

ايا فرزند امت لارني دردي اورتار
فسق فجور كناه لاري تاغ دين آرتار
دين ني قويوب دنيا مالين اوزكا تارتار
اول سبدين حقدين قورقوب غاركا كيرديم

قول خواجه احمد تكبير ايتيب صحبت باشلا
هاي هوس من من ليك ني يراق تاشلا
سحرلارده چار ضرب اوروب تينماي ايشلا
اول سبب دين حقدين قورقوب غاركا كيرديم

*Ey evlad ümmetlerin derdi örter,
Yanlı, noksan günâhları dağdan artar,
Dini bırakıp dünyâ mâlını kendine çeker,
O sebepten Hakk'tan korkup kabre girdim.*

*Kul Hoca Ahmed tekbîr deyip sohbeta başla,
Hay u heves, ben-benliği uzağa gönder,
Seherlerde dört dövünüp dinmeden çalış,
O sebepten Hakk'tan korkup kabre girdim.*

حکمت 10 Hikmet

حق تعالی فضلی بیرلان فرمان قیلدی
ایشتیب اوقوب بیرکا کیردی قول خواجه احمد
آلتمیش اوچده سنت لارین محکم توتوب
ایشتیب اوقوب بیرکا کیردی قول خواجه احمد

بیر اوستیده اولمس بورون تریک اولدوم
آلتمیش اوچده سنت دیدی ایشتیب بیلدیم
بیر آستیده جانیم بیله قوللوق قیلدیم
ایشتیب اوقوب بیرکا کیردی قول خواجه احمد

ایرانلار دین فیض و فتوح آلامادیم
یوز یکره بیش کا کیردیم بیلامادیم
حق تعالی طاعت لارین قیلامادیم
ایشتیب اوقوب بیرکا کیردی قول خواجه احمد

*Hakk Teâlâ fazlı ile fermân eyledi,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed,
Altmış üç yaşta sünnetlerini sıkı tutup,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.*

*Yer üstünde ölmeden önce diri öldüm,
Altmış üç yaşta sünnet dedi işitip bildim,
Yer altında cânım ile kulluk eyledim,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.*

*Erenlerden feyz ve fetih alamadım,
Yüz yirmibeş yaşa girdim bilemedim,
Hakk Teâlâ'ya ibâdelerini kılamadım,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.*

بولغای مین مو محمدنی خاص امتی
امت دیسه عاصی لارین خوش دولتی
بالدین تاتلیغ ایروور منکا بو محنتی
ایشتیب اوقوب بیرکا کیردی قول خواجه احمد

بیزلار اوچون جانلار چیکتی اول محمد
امت بولسنک غم بیمس سین یالغان امت
کیچه کوندوز حاصل لارینک عیش عشرت
ایشتیب اوقوب بیرکا کیردی قول خواجه احمد

ایلیک یاشده ندا کیلدی اولمک آسان
شرطی اولدور سینده بولسه نور ایمان
تانکلا بارسنک دیداریغه قیلور مهمان
ایشتیب اوقوب بیرکا کیردی قول خواجه احمد

ای مؤمن لار بو دنیانی پایانی یوق
چین اولورسین هرکیز مونی یالغانی یوق
کیم بیللمسه و الله آنی ایمانی یوق
ایشتیب اوقوب بیرکا کیردی قول خواجه احمد

اصلیم تفراق نسلیم تفراق برچه دین خوار
باسیب اوتسنک مردار جسمیم قیلغوچی عار
کیم عار ایتسه شیطان قومی هوس بار
ایشتیب اوقوب بیرکا کیردی قول خواجه احمد

چین ذاکرغه خدا اوزی قیلدی رحمت
تانکلا بارسه جنت ایچره بیروور خلعت
روز محشر دیدار کوروب سورگای دولت
ایشتیب اوقوب بیرکا کیردی قول خواجه احمد

*Olur muyum Muhammed'in hâs ümmeti,
Ümmet dese âsîlerin hoş devleti,
Baldan tatlıdır bana bu mihneti,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.*

*Bizler için cânlar çekti o Muhammed,
Ümmet olsan gâm yemezsin sahte ümmet,
Gece gündüz elde ettikleri yeme-içme ve işret,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.*

*Elfi yaşda ses geldi ölmek kolay,
Şartı odur sende olsan imân nûru,
Sabahla gitsen Cemâline eyler konuk,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.*

*Ey müminler bu dünyânın sonu yok,
Doğru bilirsen aslâ bunun yalanı yok,
Kim bilmese vallahî onun imânı yok,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.*

*Aslım toprak, neslim toprak, herşeyden âciz,
Basıp geçsen kirlî cismîn kılacağı âr,
Kim âr etse şeytân kavmi havası var,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.*

*Gerçek zakire Allah kendi eyledi rahmet,
Sabahla varsa cennet içinde verir hilat,
Mahşer günü Cemâl görüp sorunca devlet,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.*

بندە بولسنىڭ مۇھىت تارتقىل غافل آدەم
عاقىل ايرسنىڭ غنىمەت دور سىنكا شولدم
امانت دور عزير جانينىڭ يورمە بى غەم
ايشىتىب اوقوب يىركا كىردى قول خواجه احمد

آلتىمىش اوچدە سنت بولدى يىركا كىرمەك
رسول اوچون ايكى عالم بر باد بىرمەك
عاشق لارنى سىنى دور تريك اولمەك
ايشىتىب اوقوب يىركا كىردى قول خواجه احمد

امت بولسنىڭ ايشىتىب جانينىڭ بىرمەس موسىن
مصطفى غە جانينىڭ قربان قىلمەس موسىن
جان نە بولغاي ايمانينىڭ بىرمەس موسىن
ايشىتىب اوقوب يىركا كىردى قول خواجه احمد

قول خواجه احمد آلتىمىش اوچدە غايىب بولدى
ادب ساقلاپ مصطفى غە نايىب بولدى
سلطان بولدى مۇھىت تارتىپ تايىب بولدى
ايشىتىب اوقوب يىركا كىردى قول خواجه احمد

*Kul olsan sıkıntı çek gâfil insân,
Akıllı isen ganîmetdir sana şu dem,
Emânetdir azîz cânın yürüme gamsız,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.*

*Altmış üç yaşta sünnet oldu yere girmek,
Rasûl için iki âlem berbât edivermek,
Âşıkların sünnetidir diri ölmek,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.*

*Ümmet olsan işitip cânını vermez misin?
Mustafâ'ya cânını kurbân eylemez misin?
Cân ne olacak, imânını vermez misin?
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.*

*Kul Hoca Ahmed altmış üç yaşta gaib oldu,
Edebi koruyup Mustafâ'ya nâib oldu,
Sultân oldu, sıkıntı çekip tayyib oldu,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.*

حکمت 11 Hikmet

ايا دوستلار پاك عشقنى قولغە آلدیم
بو دنیانی دشمن توتوب یوردوم منا
یقام توتوب حضرتیغە سیغنیب کیلدم
عشق بابی ده منصور صفت بولدوم منا

*Ey dostlar temiz aşkını ele aldım,
Bu dünyâyı düşman tutup yürüdüm ben işte.
Yakam tutup Hazret'ine sığınıp geldim,
Aşk kapısında Mansûr gibi oldum ben işte*

عشق یولیده عاشق بولوب منصور اوتی
بیلین باغلاب حق عشقی نی محکم توتی
ملامت لار اهانت لار کوب ایشتی
ای مؤمنلار مین هم منصور بولدوم منا

عاشق منصور انا الحق نی تیل کا آلدی
جبریل کیلیب انا الحق نی بیرکا ایدی
جبریل کیلیب باشنک بیر دیب یولغه سالدی
دارکا آسیلیب دیدارینی کوردوم منا

منصور کیلکچ دار ایکیلیب اوزی آلدی
باطن کوزی آچوقلاری حیران قالدی
پرتو سالیب الله اوزی نظر قیلدی
وا شوقا دیب دیدارینی کوردوم منا

نیدا کیلیدی اوشل دارغه کوب بوغماغیل
محکم تورغیل هرین باقیب سن آغماغیل
تاشقه آیدی امریم توتوب سین تیکما کیل
لوح الحفوظ تخته سیده کوردوم منا

اوج یوز ملا یغیلیب بتی کوب روایت
شریعت دور مین هم بتای بیر روایت
طریقت ده حقیقت ده حق حمایت
باشیم بیریب حق سرینی بیلدیم منا

انا الحق نی معنی سنی بیلماس نادان
دانا کیراک بو یوللارده پاک مردان
عاقل قول لار حق یادینی ایدی جانان
جاندین کیچیپ جانانه نی سویدوم منا

*Aşk yolunda âşık olup Mansûr geçti,
Belini bağlayıp Hakk işini sıkı tuttu,
Melâmetler ihânetler çok işitti,
Ey müminler hem Mansûr oldum ben işte.*

*Âşık Mansûr "Enel Hakk" ı dile getirdi,
Cebrâil gelerek "Enel Hakk"ı beraber söyledi,
Cebrâil gelerek başın ver deyip yola saldı,
Darağacına asılıp cemâlini gördüm ben işte.*

*Mansûr gelince dârağacı eğilip kendi aldı,
Bâtın gözü açık olanlar hayrân kaldı,
Işık salıp Allah kendisi nazâr eyledi,
Ey sevgili deyip cemâlini gördüm ben işte.*

*Nidâ geldi o dârağacına: "çok boğma" diye,
"Sıkı dur her yan bakıp, sen ağma" diye,
Taşa dedi: "Emrimi tutup sen değmeyesin"
Levh-i Mahfûz tahtasında gördüm ben işte.*

*Üç yüz molla yığılıp yazdı çok rivâyet,
Şeriatdır ben de yazayım bir rivâyet,
Tarikatda hakikatda haktır himâye etmek,
Başımı verip Hakk sırrını bildim ben işte.*

*"Enel Hakk"ın anlamını bilmez câhil,
Bilge gerek bu yollarda, mertler denizi,
Akıllı kullar Hakk yâdına "sevgili" dedi,
Cândan geçip Sevgili'yi sevdim ben işte.*

ایما قیلدیم دانا بولسه معنی آلسون
قال علمدین بیتیب ایدیم نشان قالسون
در و گوهر سوزلاریمنی ایچکا سالسون
حالدین ایتیب عاشق لارغه بیردیم منا

ایسیز منصور خوارلیق بیرله بولدی ادا
بیر سوز بیرله یارانلاردین بولدی جدا
حال تیلدین هیچ کیم بیلمس تنکریم کواه
قانلار یوتوب مین هم کواه بولدوم منا

شاه منصورنی انا الحقی بیجا ایمس
یولنی تابقان بیزکا اوخشاش کمراه ایمس
هر ناجنس لار بو سوزلاردین آکاه ایمس
آکاه بولوب بوی خدا آلدیم منا

بیر تون سحر غریب منصور کوب یغلادی
پرتو سالیب الله اوزی رحم ایلادی
آندین سونکره چلتن باقب شراب بیردی
دانالارغه بو سوزلارنی ایدیم منا

نادان لارکا ایسیز سوزوم حیف حکمت
آدم مین دیب بیلین باغلار قانی همت
دنیا اوچون بیر بیریه قیلماس شفقت
ظالم لارکا اسیر بولوب اولدیم منا

ظالم لارده حدنه بولغای بیزده کناه
درویش لارنی حلقی مردار اوتمس دعا
اول سبب دین پادشاه قیلور بیزکا جفا
آیت حدیث معنی سیدین ایدیم منا

*Îmâ eyledim ârif olsa ibret alsın,
Zâhir ilminden yazıp söyledim işâret kalsın,
İnci-gevher sözlerimi gönlüne koysun,
Hâlden deyip Aşıklara verdim ben işte.*

*Sâhibsiz Mansûr hor görülmekle tam oldu,
Bir söz ile dostlardan ayrı kaldı,
Kalb hâlini hiç kimse bilmez, Tantanık Rabb'im,
Kanlar yutup ben hem tanık oldum ben işte.*

*Şeyh Mansûr'un "Enel Hakk"ı yersiz değil,
Yolu bulan bize benzer günâhkâr değil,
Her soysuzlar bu sözlerden haberli değil,
Haberli olup Hakk kokusu aldım ben işte*

*Bir gece seherde garîb Mansûr çok ağladı,
Işık salıp Allah kendisi rahmet eyledi,
Ondan sonra Kırklar bakarak şarâp verdi,
Bilgelere bu sözleri dedim ben işte*

*Câhillere değil sözüm, dolu hikmet,
İnsanım deyip belini bağlar, hani himmet?
Dünyâ için birbirine eylemez şefkat,
Zâlimlere esîr olup öldüm ben işte.*

*Zâlimlerde had ne ola, bizde Günâh,
Dervîşlerin huyu kötü, geçmez duâ,
O nedenle Sultân kılar, bize cefâ,
Âyet hadîs anlamından söyledim ben işte.*

ظالم اكر جفا قيلسه الله ديكيل
ايلكيناك آچيب دعا ايلاب بويون سونكيل
حق داديناك كا يتمس بولسه كله قيلكيل
حقدين ايشتيب بو سوزلارنى ايديم منا

ظالم اكر ظالم ايلاسه منكا يغلا
ياشيناك ساچيب منكا سيغيب بيليناك باغلا
حرام شهبه ترك ايتبان يورك داغلا
ظالم لاركا يوز مينك بلا بيرديم منا

ظالم لارنى قىرى نيدور مين يراتقان
يراتقان نى منظور قيلماى سين اونوتقان
ميندين كيچيب ظالم لارنى ايلكين توتقان
ظالم لاركا اوزوم رواج بيرديم منا

سينكا جزا يراتقانغه يالبارماديناك
الله ديبان تونلار توروب اينكراماديناك
حقيقت دين سوزلار ايتيم ايشتماديناك
ظالم لارنى ايلكيلن اوزون قيلدیم منا

ای بی خبر حقه كونكل يوكورتمادينك
دنيا حرام آندين كونكل ساووتمادينك
نفس دين كيچيب الله سرى تولغانماديناك
بو نفس اوچون زار حيران بولديم منا

ظالم لارنى شكوه قيلمه ظالم اوزونك
خويونك ریا تأثیر قيلمس خلقه سوزونك
دنيا مالين تولا بيرديم تويمس كوزونك
حريص لارنى سجين ايچره سالديم منا

*Zâlim eğer cefâ eylese "Allah" de,
Elini açıp duâ eyleyip sabreyle,
Hakk yardımına yetmez olsa endişe eyle,
Hakk'dan işitip bu sözleri söyledim ben işte.*

*"Zâlim eğer zulüm eylese Bana ağla,
Yaşını saçarak Bana sığınıp belini bağla,
Harâm şüphe terk ederek yürek dağla.."
Zâlimlere yüzbin belâ verdim ben işte.*

*Zâlimlerin yakınlığı nedir Ben Yaradan;
Yaradan'ı aklına getirmeden sen unutan,
Benden vazgeçip zâlimlerin elini tutan..."
Zâlimlere kendim kıymet verdim ben işte.*

*Sana cezâ, Yaradan'a yalvarmadın,
"Allah" deyip geceleri kalkıp inlemedin,
Gerçeklerden sözler söyledim, işitmedin,
"Zâlimlerin elini uzun kıldım ben işte."*

*Ey habersiz Hakk'a gönül yürütmedin,
Dünyâ Harâm, ondan gönül soğutmadın,
Nefsen geçip Allah'a doğru yönelmedin,
Bu nefis için ağlamaklı ve şaşkın oldum ben işte*

*"Zâlimleri şikâyet etme, zâlim kendin,
Huyun riyâ, etki etmez halka sözün,
Dünyâ mâlını dolu verdim doymaz gözün,
Harîsleri "Siccin" içine saldım ben işte."*

لعل لبى جنبش قیلیب ایدی سنی
جان دلیم امت لاریم کوز روشنی
حقه قللوق مینکا امت بولغان قنی
چین امت نی سیننه سیننه قویدیم منا

قول خواجه احمد حق سوزینی سوزلاب اوتی
عین البقین طریقتده بوزلاب اوتی
علم البقین شریعت نی سوزلاب اوتی
حق البقین حقیقت دین ایدیم منا

Kızıl dudağı hareketlenip Sen'i söyledi,
Cân ve kalbim ümmetlerinin gözaydınlığı,
"Hakk'a kul, bana ümmet olan hani?"
Gerçek ümmetin sinesine koydum ben işte.

Kul Hoca Ahmed Hakk sözünü söyleyip geçti,
Aynel-yakîn tarikatta bozlayıp geçti,
İlme-yakîn Şeriatı gözleyip geçti,
Hakk-el-yakîn hakikatından söyledim ben işte.

حکمت 12 Hikmet

تعالی الله عاشق لارکا بیردی عشقین
شاگرد بولوب اورتاب یانیب کویدوم منا
ایکی عالم کوزلاریمغه خشخاش دانه
کورونمادی یالغوز حقنی سویدیم منا

جاندین کیچیب یالغوز حقنی جانغه قوشتوم
اندین سونکره دریا بولوب تولوب تاشتم
لامکان نی سیر ایتیبان مقام آشتیم
دنیا عقبین یوز مینک طلاق قویدیم منا

حق آلدیده عقل کامل دم اورالماس
عشق شدتی طغیان قیلسه بیر دم تورماس
پروانه دیک احگر بولور اوزین بیلماس
بو سرلارنی جانانه دین تویدیم منا

Allah Teâlâ Aşıklara verdi aşkını,
Şükreden olup tutuşup yandım ben işte,
İki âlem gözlerime haşhaş tanesi,
Görünmedi yalnız Hakk'ı sevdim ben işte.

Cândan geçip yalnız Hakk'ı câna kattım,
Ondan sonra deryâ olup dolup taştım,
Lâmekân-ı seyrederek makâm aştım,
Dünyâ ardında yüzbin talâk koydum ben işte.

Hakk önünde en üstün akıl bile duramaz,
Aşk şiddeti coşsa bir an durmaz,
Kelebek gibi kor hâline gelip kendini bilmez,
Bu sırları Sevgili'den duydum ben işte.

طریقت نی یوللارینی عقبه سی کوب
پاک عشقی نی قولغه آلمای بولماس یوروب
دیدارینی کورسه بولماس تون کون اوتوب
هیچ اوخلامای دیدارینی کوردوم منا

طریقت نی یولی قاتیغ طرفه شاشتیم
باشیم قاتی پیر مغان سری قاجتیم
پیر ایتاکن توتوب باطن کوزین آچتیم
رسوا بولوب یول لار کیزیب یوردوم منا

طریقت نی یول لاریدر قاتیغ عذاب
بو یوللارده نیچه عاشق بولدی تراب
عشق یولیغه هرکیم کیرسه حالی خراب
ایرنلاردین یول نی سوراب یوردیم منا

طریقت نی یول لاریدور طرفه اولوغ
روزی قیلکان بنده سیغه بولغای یاوغ
اوچقونی غه طاققت قیلمس یتی تموغ
ای یارانلار عزیز جاندین تویدیم منا

حقیقت نی معنی سی کا یتکان کشی
بیخود بولوب کویوب یانار ایچی تاشی
قانلار آقار کوزلاریدین آقار یاشی
کوز یاشیم نی تحفه قیلیب باردیم منا

شریعت دور عاشق لارنی افسانه سی
عارف عاشق طریقت نی دردانه سی
قیده بارسه جانانه سی همخانه سی
بو سرلارنی عرش اوستیده کوردوم منا

*Tarîkatın yollarının ötesi çok,
Temiz aşkını ele almadan yürüyüp olmaz,
Cemâlini görse olmaz gece gündüz uyuyup,
Hiç uyumadan Cemâlini gördüm ben işte.*

*Tarîkatın yolu çetin sonsuz şaşım,
Başım kurudu Pîr-i Kâmil'e kaçtım,
Pîr eteğın tutup bâtın gözünü açtım,
Rezil olup yollar gezip yürüdüm ben işte,*

*Tarîkatın yollarıdır çetin azâb,
Bu yollarda nice âşık oldu toprak,
Aşk yoluna her kim girse hâli harâb,
Erenlerden yolu sorup yürüdüm ben işte*

*Tarîkatın yollarıdır sonsuz yüce,
Nasîb kılan kuluna oldu yakın,
Zerresine dayanamaz yedi cehennem,
Ey dostlar azîz Cândan doydum ben işte.*

*Hakikatın anlamına yeten kişi,
Şaşkın tutuşup yanar içi dışı,
Kanlar akar gözlerinden akan yaşı,
Gözyaşımı armağan eyleyip vardım ben işte.*

*Şeriattır âşıkların efsânesi,
Ârif âşık tarikatın inci tanesi,
Nereye gitse Sevgili'si, evdeşi,
Bu sırları arş üstünde gördüm ben işte.*

محبت نی باغین کیزمای عاشق بولمس
خوارلق زارلق تارتماکونجه نفسینک اولمس
بیر قطره غه قانع بولمای اول در بولمس
قانع بولوب خاص گوهرین آلدیم منا

عشق اوتیغه کویکان عاشق رنگی اوچار
عقبی سری جدل قیلیب موندین کوچار
مونده بولغان کره لارنی آندی آچار
رسول دنیا جیفه دیدی قویدوم منا

حقیقت لیق عاشق لارنی رنگی سینوق
آیینه غه نظر قیلسه آندین تانوق
اوزی حیران کونکلی ویران کوزی یاشلوق
قدرتی غه حیران بولوب قالدیم منا

الله ایدی کوب یغلاسنک کورکونک مینی
زاری قیلسنک بندم دییان اینتغوم سنی
جاندین کیچیب مینی استار عاشق قنی
الهام کیلیدی چین قولاقغه آلدی منا

چین کونکل ده کویکانلارکا دیدار عطا
یلغان عاشق یولغه کیرسه همه خطا
چین عاشق نی کوزی یاشلیغ قدی دوتا
دوتا بولوب بیر آستیغه کیردیم منا

حقیقت لیغ چین عاشق غه تحفه بیرکوم
روز محشر نچوک سن دیب حالین سورکوم
شفیع بولوب شفاعت نی اوزوم قیلغوم
رحمتنکدین امید توتوب کیلدیم منا

*Aşkın bağıını gezmeden âşık olunmaz,
Hakirlik-ağlamaklık çekmedikçe nefsin ölmez,
Bir damlaya râzı olmadan o inci olmaz,
Râzı olup hâs cevherinden aldım ben işte.*

*Aşk ateşine yanan âşığın rengi uçar,
Âhirete doğru çekip alıp burada geçer,
Burada olan düğümlerini orada açar,
Rasûl dünyâ leştir dedi bıraktım ben işte.*

*Gerçek âşıkların rengi soluk,
Aynaya göz atsa ondan parlak,
Özü hayrân gönlü vîrân gözü yaşlı,
Kudretine hayrân olup kaldı ben işte.*

*Allah dedi "Çok ağlasan göresin Beni,
Ağlayıp inlesen kulum deyip söyleyim seni,
Cândan geçip beni isteyen âşık hani...",
İlhâm geldi gerçek kulağa aldım ben işte.*

*Gerçek gönülde yananlara Cemâl armağan,
Yalancı âşık yola girse herşey hatâ,
Gerçek âşığın gözü yaşlı bedeni bükük,
Bükük olup yer altına girdim ben işte.*

*Hakikatli gerçek âşiğe armağan vereyim,
Mahşer günü "Nasılsın" deyip hâlini sorayım,
Şefâatçi olup şefâati kendim kılayım,
Rahmetinden ümîd tutup geldim ben işte.*

قول خواجه احمد حق ياديني آيغيل مدام
حقدين قورقوب تينماي يغلا على الدوام
نماز اوقوب روزه توتوب هر صبح شام
مونداغ قيبليب مراديغه يتيم منا

*Kul Hoca Ahmed Hakk zikrini söyle dâimâ,
Hakk'dan korkup dinmeden ağla boyuna,
Namâz kılıp oruç tutup her sabâh akşam,
Böyle yapıp murâdına erdim ben işte.*

حکمت 13 Hikmet

اول قادريم قدرت برلان نظر قيلدى
خرم بولوب يير آستيغه كيرديم منا
غريب بنده نك بو دنيادين سفر قيلدى
محرم بولوب يير آستيغه كيرديم منا

*O Kâdir'im kudret ile nazar eyledi,
Mutlu olup yer altına girdim ben işte.
Garîb kulun bu dünyâdan göç eyledi,
Mahrem olup yer altına girdim ben işte.*

ذاكر بولوب، شاکر بولوب حقنى تابتيم
دنيا عقبى حرام قيبليب ينجيب تيفتيم
شيدا بولوب رسوا بولوب جاندين اوتيم
بی غم بولوب يير آستيغه كيرديم منا

*Zikreden olup, şükreden olup Hakkı buldum;
Dünyâ, âhîret harâm eyleyip vurup teptim;
Tutkun olup, rezil olup cândan geçtim;
Gamsız olup yer altına girdim ben işte.*

شوملوغوم دين تاغ تاشلار سوكتى ميني
فصيح تيلده سوکوب ايدى تحفنگ قانى
عاشق بولسنگ اول باريب حقنى تانى
مرهم بولوب يير آستيغه كيرديم منا

*Kötülüğümden dağlar, taşlar çekiştirdi beni,
Açık dilde çekiştirip dedi armağanın hani?
Âşık olsan, önce varıp Hakk'ı tanı,
Mahrem olup yer altına girdim ben işte.*

سيزنى بيزنى حق يراتى طاعت اوچون
ای بوالعجب ایچمک ييمک راحت اوچون
قالوا بلى دیدى روحوم محنت اوچون
ادهم بولوب يير آستيغه كيرديم منا

*Sizi, bizi Hakk yarattı ibâdet için;
Ey acâip, içmek, yemek, râhat için;
"Kâlû belâ" dedi rûhum sıkıntı için;
Edhem olup yer altına girdim ben işte.*

نفسیم مینی کوب یوکورتی حقه باقمای
کیچه کوندوز بی غم یوردوم یاشیم آقمای
های هوس ما و من نی اوتقه یاقمای
پرغم بولوب ییر آستیغه کیردیم منا

قلنی کورسم قلی بولوب خدمت قیلسام
تفراق صفت یول اوستیده یولی بولسام
عاشق لارنی کویوب اوچکان کولی بولسام
همدم بولوب ییر آستیغه کیردیم منا

جاندین کیچیب محنت تارتیم بندم دیدی
قانلار یوتوب الله دیدیم رحم ایلادی
دوزخ ایچره قالمسون دیب غمیم یدی
خرم بولوب ییر آستیغه کیردیم منا

یاشیم یتنی آلتیمیش اوچکا بر کونچه یوق
وا دریغا حقنی تاجمای کونکلوم سنوق
ییر اوستیده سلطان مین دیب بولدوم اولوق
شاگر بولوب ییر آستیغه کیردیم منا

شیخ مین دییان دعوی قیلیب یولده قالدیم
فَشْ دِستار پوجک پل غه ساتیب کیلدیم
نفسیم مینی هوا قیلدی یولده قالدیم
بیدم بولوب ییر آستیغه کیردیم منا

باشیم تفراق اوزوم تفراق جسمیم تفراق
حق وصلی کا یتارمین دیب روحوم مشتاق
کویدیم یاندیم بولامادیم هرکز آفاق
شبم بولوب ییر آستیغه کیردیم منا

*Nefsim beni çok yürüttü, Hakk'a bakmadan;
Gece gündüz gamsız yürüdüm, yaşı akmadan;
Hay u heves, ben-benlik ateşe yakmadan;
Gamla dolu olup yer altına girdim ben işte.*

*Kulu görsem, kulu olup hizmet eylesem,
Toprak gibi yol üstünde yolu olsam,
Âşıkların yanıp uçuşan külü olsam,
Hemdem olup yer altına girdim ben işte.*

*Cândan geçip sıkıntı çektim, kulum dedi;
Kanlar yutup "Allah" dedim, rahmet eyledi;
Cehennem içinde kalmasın deyip gamımı çekti,
Mutlu olup yer altına girdim ben işte.*

*Yaşım ulaştı altmış üçe, bir gün kalmadı,
Vah ne yazık, Hakk'ı bulamayıp gönlüm kırık,
Yer üstünde sultânım deyip oldum ulu,
Şükreder olup yer altına girdim ben işte.*

*Şeyhim diyerek iddia eyleyip yolda kaldım;
Fes ve sarığı değersiz pûla satıp geldim;
Nefs ve hevâ azdı, yorulup kaldım
Huzûrsuz olup yer altına girdim ben işte.*

*Başım toprak, kendim toprak, cismim toprak;
"Hakk vuslatına ererim" diye, rûhum hevesli
Tutuştum yandım, olamadım aslâ tertemiz
Şebnem olup yer altına girdim ben işte.*

پیر مغان نظر قیلدی شراب ایچتیم
شبلی ینکلیغ سماع اوروب جاندین کیچتیم
سرمست بولوب ایل خلقدین تانیب قاجتیم
زمزم بولوب بیر آستیغه کیردیم منا

*Pîr-i Kâmil nazar eyledi, şarâp içtim;
Şiblî gibi semâ vurup cândan geçtim;
Sarhoş olup il ve halktan çekinip kaçtım
Zemzem olup yer altına girdim ben işte.*

قل خواجه احمد ناصح بولسنگ اوزونک کا بول
عاشق بولسنگ جاندین کیچیب بیر یولی اول
نادانلارکا ایسنگ سوزونک قیلمس قبول
محکم بولوب بیر آستیغه کیردیم منا

*Kul Hoca Ahmed, öğüt verici olsan, kendine ol;
Âşık olsan, cândan geçip bir kerecik öl,
Câhillere desen, sözünü eylemez kabûl;
Muhkem olup yer altına girdim ben işte.*

حکمت 14 Hikmet

آیا دوستلار نادان بیرلا الفت بولوب
بغرم کویوب جاندین تویوب اولدوم منا
توغری ایتسام ایگری یولغه بوینین تولغار
قانلار یوتوب غم زهریغه تویدوم منا

*Ey dostlar câhil ile yakın olup,
Bağrım yanıp Cândan doyup öldüm ben işte,
Doğru söylesem eğri yola boynumu çeker,
Kanlar yutup gâm zehrine doydum ben işte.*

نادان بیرله اوتکان عمرینک نار سقر
نادان بارسه دوزخ اندین قیلغای حذر
نادان بیرله دوزخ ساری قیلمانک سفر
نادان ایچره خزان ینکلیغ سولدوم منا

*Câhil ile geçen ömrüm nar sakar,
Câhil olsan cehennem ondan çekinir,
Câhil ile cehenneme doğru kılmayın sefer,
Câhiller içinde yaprak gibi soldum ben işte.*

دعا قیلنک نادانلارنی یوزین کورمای
حق تعالی رفیق بولسه بیر دم تورمای
بیمار بولسه نادان لارنی حالین سورمای
نادانلاردین یوز مینک جفا کوردوم منا

*Duâ edin câhillerin yüzünü görmeyim,
Hakk Teâlâ refik olsa bir dem durmayayım,
Hasta olsa câhillerin hâlini sormayayım,
Câhillerden yüz bin cefâ gördüm ben işte.*

داد ایلاسام حق دادیمکا یتارموکین
کوکسومداکی زنکارلاریم کیتارموکین
همه نادان بو عالمدین کیتارموکین
نادانلاردین یوز مینک جفا کوردوم منا

حق وصلي ني ايزلاب تاپماي حيرانه من
تينماي يغلاب کونکلي بوزوق ديوانه من
حاليم سورسانک من طالب جانانه من
جانان ايزلاب فنا بولوب کيلدوم منا

يیر آستيغه قاچيب کيرديم نادانلاردین
ایلکیم آچيب دعا تیلاب مردانلاردین
غریب جانیم یوز تصدق دانالاردین
دانا تاجمای ییر آستيغه کيرديم منا

نادانلارنی میندین سورمه کوکسوم چقه
حقدين قورقوب ماتم قورسم کولار قهقه
اغزی آچوق نفسی اولوق مثل لقه
نادانلاردین قورقوب سینکا کيلديم منا

طمع قيلمه نادانلاردین قدرینک بيلمس
ظلمت ایچره یول اداشسنگ یولغه سالمس
بوینونک قشيب زاری قیلسنک قولونک آلمس
نادانلارنی شکوه ایلاب کيلدم م منا

اول آخر خوبلار کیتی قالدم یالغوز
نادانلاردین ایشتمادیم بیر یخشی سوز
دانا کیتی نادان قالدی یدیم افسوس
یولنی تاجمای حیران بولوب قالدم منا

*Haykırsam Hakk imdâdına yetişir mi ki?
Göğsümdeki paslarım gider mi ki?
Bütün câhillere bu âlemde gider mi ki?
Câhillerden yüz bin cefâ gördüm ben işte*

*Hakk vuslatını arayıp bulmadan hayrâneyim,
Durmadan ağlayıp gönlü harâb divâneyim,
Hâlîmi sorsan ben Sevgili'nin tâlibiyim,
Sevgili arayıp yok olup geldim ben işte.*

*Yer altına kaçıp girdim câhillere,
Elim açıp duâ isteyip merd kişilerden,
Garîb cânım yüz tasadduk bilgilerden,
Bilge bulmayıp yer altına girdim ben işte.*

*Câhilleri benden sorma göğsüm çıka,
Hakk'dan korkup yas tutsam güler kahkahayla,
Ağzı açık nefsi ulu misli lakka,
Câhillerden korkup Sana geldim ben işte.*

*Birşey umma câhillere kadrini bilmez,
Karanlık içinde yol şaşarsan yola salmaz.
Boyun büküp yalvarsan elini tutmaz,
Câhilleri şikâyet ederek geldim ben işte.*

*Önce-sonra iyiler gitti kaldım yalnız,
Câhillere işitmedim bir güzel söz,
Bilge gitti câhil ler kaldı çektim üzüntü,
Yolu bulamayıp şaşkın olup kaldım ben işte.*

داغ هجران ایزدی بغریم قانی دردمند
دانا تفریق نادانلارنی کوکسی بلند
آیت حدیث بیان قیلسام قیلمس پسند
کوکسوم تشینک درد و غم کا تولدیم منا

درد و حالت طغیان قیلدی بارمو طیب
عرض حالیم منکا ایتای یالغوز حبیب
برچه طالب اولوش آلدی من بی نصیب
اولوش استاب دوتا بولوب کیلدیم منا

خامانینک ترک ایلابان اولوش آلکیل
ای بیخبر دنیا ایشین آرقه سالکیل
الله سخی لطفین کوروب حیران قالکیل
کورار من دیب فنا بولوب کیلدیم منا

من دفتری ثانی ایدیم سزکا یادکار
ارواحیم دین مدد تیلاب اوقونک زینهار
دعا قیلائی واصل قیلسون پرواردکار
رحمن ایکام عرض ایتکالی کیلدیم منا

حکمتیم دین بهره آغان کوزکا سورسون
اخلاص برلان کوزکا سورتوب دیدار کورسون
شرطی اولدور ریاضت غه بویون سونسون
جانلار چیکیب جانانه نی کوردیم منا

دیدار اوچون گدا بولدیم امین دینک لار
ای طالب لار حالیم کوروب غمیم ینک لار
یولده قالغان قول احمدکا یول بیرینک لار
یولنی ایزلاب گدا بولوب کیلدیم منا

*Ayrılık yarası ezdi bağrımı hani dert ortağı,
Bilge toprak, câhillerin göğüsü yüksek,
Âyet, hadîs beyân etsem beğenmez,
Göğsümü deşiniz derd ve gama doldum işte.*

*Derd ve hâlet azıp coştı var mı tabîb
Arz-ı hâlîm sana söyleyim sadece Sevgili,
Bütün tâlipler pay aldı ben nasipsiz,
Pay isteyip iki büklüm olup geldim ben işte.*

*Evini-barkımı terk eyleyip pay al,
Ey habersiz dünyâ işini geriye koy,
Allah sahi lütfunu görüp hayrân kal,
Görürüm deyip yok olup geldim ben işte.*

*Ben ikinci defteri dedim size yâdigâr,
Rûhumdan meded isteyip okuyun zinhâr,
Duâ eyledim Vâsıl eylesin Allah,
Rahmân Mâlikim arz etmeğe geldim ben işte.*

*Hikmetimden nasîb alan göze sürsün,
İhlâs ile göze sürüp Cemâl görsün,
Şartı odur riyâzete boyun sunsun,
Cânlar geçip Sevgili'yi gördüm ben işte.*

*Cemâl için dilenci oldum âmîn deyiniz,
Ey tâlipler hâlîmi görüp gamımı yeyiniz,
Yolda kalan Kul Ahmed'e yol veriniz,
Yolu arayıp dilenci olup geldim ben işte.*

قول خواجه احمد گدا بولسنك حقه بولكييل
باشينك برله ايرانلاركا خدمت قيلكييل
نظر تابسنك حلقه قورروب صحبت قيلكييل
حلقه ايچره آگاه بولوب توردوم منا

*Kul Hoca Ahmed dilenci olsan Hakk'a ol,
Başın ile erenlere hizmet kıl,
İlgi bulursan halka kurup sohbet kıl,
Halka içinde âgâh olup durdum ben işte.*

حکمت 15 Hikmet

فاذكروا الله كثيرا ديب آيت كيلىدى
ذكرين ايتيب زارى قيليب يوردوم منا
ديداريني عاشق لاركا وعده كيلىدى
عشق يولىده جانيم بيريب يوردوم منا

*Allah'ı çok zikredin" diye Âyet geldi,
Zikrin deyip ağlayıp yürüdüm ben işte.
Cemâlini Aşıklara vaad etti,
Âşık yolunda cânım verip yürürdüm ben işte.*

چين عاشق نى الله سويوب بندم ديدى
ارا يولده قالمسون ديب غميم بيدى
يالغانچى لار ديداريمنى كورمس ديدى
عشق باييده محكم بولوب توردوم منا

*Sağlam âşıkı Allah sevip kulum dedi,
Ara yolda kalmasın deyip tasesını çekti,
Yalancılar cemâlimi görmez dedi,
Aşk kapısında sağlam olup durdum ben işte.*

عاقل ايرسنك گورستان دين خبر آغليل
من هم شونداغ بولورمن ديب عبرت آغليل
موتوا قبل ان تموتوا كا عمل قيلغليل
بو حديث نى فكر ايلابان اولديم منا

*Akıllı isen kabristandan haber al,
Ben de şunlar gibi olmam deyip ibret al,
"Ölmeden önce ölünüz"e göre amel eyle,
Bu hadîsi fikreyleyip öldüm ben işte.*

خبر بيرور فليضحكوا قليلا ديب
ينه ايتور وليكوا كثيرا ديب
بو آيت نى معنيسى كا عمل قيل ديب
بو دنياده هيچ كولماين يوردوم منا

*Haber verir "felyedhakû kalîlen" diye,
Yine der "ve'l-yebkû kesîran" diye,
Bu âyetini anlamına göre amel eyle diye,
Bu dünyada hiç gülmeden yürüdüm ben işte.*

عمل سيزلار قهقهه كولور خرم يورور
فرمانی غه بويون سونغان پرغم يورور
کيچه کوندوز دیده لاری پُرم يورور
کوز ياشم نی دریا قیلیب يوردوم منا

نفس دین کيچوب چین عاشقلر الله دیدی
سحر توروب چهارضرب اوروب کوزین اویدی
رحم ایلابان الله اوزی نظر سالدی
آندین سونکره دریا بولوب تاشتم منا

ظالم نفسیم هیچ قومایین اوتقه سالدی
وجودلاریم اوز اوزیدین کویوب یاندی
مشرک لارنی ایمانی نی شیطان آلدی
اعوذ بالله بسم الله ديب يوردیم منا

منافق لار دوزخ ایچره کویوب یانغای
ایمان ایلتکان خالص بولوب یانیب چیقای
ایمان سیزلار اول آخر کویوب یانغای
اوغانیمدین ایمان تیلاب يوردیم منا

نفسیم نی هوا قیلدی طرفه شاشتم
باشیم آلیب پیر مغان سری قاچتم
قول خواجه احمد عقبه لاردین یلیب آشتیم
اوچقان قوشدیک لامکانغه آشتیم منا

*Amelsizler kahkahayla güler şen yürür,
Fermânına boynunu sunan gamla dolu yürür,
Gece gündüz gözleri yaş dolu yürür,
Gözyaşım deryâ eyleyip yürüdüm ben işte.*

*Nefsdən keçip sağlam âşıklar Allah dedi,
Şeher turup dörd dövünüp gözünü oydu,
Rahmeyleyip Allah özü nazar eyledi,
Ondan sonra deryâ olup taşım ben işte.*

*Zâlim nefsim hiç bırakmadan ateşe attı,
Vücûdum kendi kendine tutuşup yandı,
Müşriklerin imânını Şeytân aldı,
Eûzubillah bismillah deyip yürüdüm ben işte.*

*Münâfıklar cehennem içinde tutuşup yanınca,
İmân eden Hâlis olup yanıp çıkınca,
İmânsızlar önce sonra tutuşup yanınca,
Allahımdan imân dileyip yürüdüm ben işte.*

*Nefsim benim hevâ kıldı tafta şaşım,
Başım alıp Pîr-i Kâmil tarafına kaçım,
Kul Hoca Ahmed ötelere geçip aştım,
Uçan kuş gibi Lâmekân'a aştım ben işte.*

وا دريغا نچوك قيلغوم غريب ليغده
غريب ليغده غربت ايچره قالدیم منا
خراسان و شام و عراق نیت قیلوب
غريب ليغنی کوب قدرینی بیلدیم منا

Vah ne yazık, nasıl eyleyim Garîblikte,
Garîblikte gurbet içinde kaldım ben işte.
Horasan ve Şam ile Irak'a niyet eyleyip,
Garîbliğin çok değerini bildim ben işte.

نه لار کیلسه کورمک کیراک اول خدادین
یوسفنی آیردیلار اول کنعاندین
توغغان بیریم اول مبارک ترکستاندین
بغریمه تاش نی اوروب کیلدیم منا

Neler gelse, görmek gerek O Huda'dan;
Yûsuf'unu ayırdılar o Ken'ân'dan;
Doğduğum yer o kutlu Türkistân'dan,
Bağırma taşı vurup geldim ben işte.

غربت تیکدی مصطفی دیک ایرانلارغه
اوتوز اوچ مینک صحابه هم یارانلارغه
ابوبکر عمر عثمان مرتضی غه
غربت تیکدی آلا رکا ایغوم منا

Gurbet değdi Mustafâ gibi erenlere,
Otuz üç bin Sahâbe ve arkadaşlara,
Ebû Bekir, Ömer, Osmân, Murtaza'ya
Gurbet değdi onlara hem, söyleyeyim ben işte.

غربت تیکسه پخته قیلور کوب خام لارنی
دانا قیلور هم خاص قیلور کوب عام لارنی
کیار کیر تون تابسه بیور طعام لارنی
آنینک اوچون ترکستانغه کیلدیم منا

Gurbet değse, pişkin eyler çok hamları,
Bilge eyler, hem seçkin eyler çok sıradanları,
Giyer çul elbise, bulsa yer yemekleri,
Onun için Türkistan'a geldim ben işte.

غريب ليغ ده یوز ییل تورسه ایروور مهمان
تخت و بخت بوستانلاری ایروور زندان
غریلقده قول بولدی اول محمود سلطان
ای یارانلار غربت ایچره کویدیم منا

Garîblikte yüz yıl dursa, misâfırdır,
Tahtı, bahtı, bağları zindândır,
Garîblikte kul oldu o Mahmûd Sultân;
Ey arkadaşlar, gurbet içinde yandım ben işte.

غريب ليغ ده آرسلان بابام ایزلاب تابتی
هر سر کوروب پرده برله بو کوب یابتی
بحمد الله کوردوم دیدی ایزیم اوبتی
اوشبو سرنی کوروب حیران قالدیم منا

Garîblikte Arslan Baba'm arayıp buldu;
Gördüğü sırları perde ile sarıp örttü;
"Allah'a hamd olsun, gördüm," dedi, izimi öptü;
Bu sırları görüp hayrân kaldım ben işte.

آرزولیک من قرینداشلیغ ولایت غه
اولوغ بابام روضه سی آق تربت غه
بابام نی روحی سالدی بو غربت غه
هیچ بیلماسنم نچوک تقصیر قیلدیم منا

Arzuluyum akrabalık ve dostluğa,
Ulu babamın türbesi o Ak Türbe'ye,
Babamın rûhu saldı beni bu gurbete;
Hiç bilmem, nasıl kusur eyledim ben işte.

قول خواجه احمد سوزلاکانی حق نی یادی
ایشیتماکان دوستلاریغه قالسون پندی
غربت لانیب اوز شهریغه قیته یاندی
ترکستانده مزار بولوب قالدیم منا

Kul Hoca Ahmed, söylediği Hakk'ın yâdı,
İşitmeyen dostlarına kalsın öğüdü,
Gurbete düşüp öz şehrine döndü yine,
Türkistan'da mezar olup kaldım ben işte..

حکمت 17 Hikmet

کونکل کوزی یاروقماین طاعت قیلسه
درکاهییکا مقبول ایمس بیلدیم منا
حقیقت ده بو سوزلارنی پاک اورکانب
لامکانده حق دین سبق آلدیم منا

Gönül gözünü ışılatmadan ibâdet eylese,
Dergâhına makbûl değil, bildim ben işte.
Hakikatten bu sözleri temiz öğrenip,
Lâmekân'da Hakk'tan dersler aldım ben işte.

بیر و باریم سبق بیردی پرده آچیب
بیر و کوکده تورالمادی شیطان قاچیب
عشرت قیلیب وحدت می دین توپا ایچیب
لامکانده حق دین سبق آلدیم منا

Bir ve Var'ım dersler verdi perde açıp;
Yer ve gökte duramadı şeytân kaçıp;
Şölen eyleyip, vahdet meyinden doyasıya içip,
Lâmekân'da Hakk'tan dersler aldım ben işte.

مونده جفا چیکانلارغه دیدار تخت
روز محشر عطا قیلکای هم تخت بخت
یراتقاندی قیلکان اوزی عاشقه عهد
لامکانده حق دین سبق آلدیم منا

Burada ceza çekenlere Cemâli taht,
Mahşer günü bağışlar hem taht ve baht;
Yarattığında eyleyen kendisi aşığa ahd,
Lâmekân'da Hakk'tan dersler aldım ben işte.

كو زلاريمدين قانلار توكوب ياد ايتمديم
يوز مينك تورلوك محنت سالدينك داد ايتمديم
سندين قورقوب خسته كونكلوم شاد ايتمديم
لامكانده حق دين سبق آلدیم منا

الله دردی ساتقون ايرمس ساتيب آلسنك
پير مغان خدمتیده خاك بولمسنك
حق يوليغه كيريب بولمس پاك بولمسنك
لامكانده حق دين سبق آلدیم منا

عشق پادشاه عاشق فقير دم اورالمس
حق دين رخصت بولمكونچه سوزلا يالمس
حق پندي ني آغان دنيا ايزلا يالمس
لامكانده حق دين سبق آلدیم منا

قول خواجه احمد ييتي ياشده سبق آلدیم
سيكريمده دنيا عقبين طلاق قويدیم
توقوزومده خدايم ني حاضر بيلدیم
لامكانده حق دين سبق آلدیم منا

Gözlerimden kanlar döküp yâd etmedim;
Yüz bin türlü sıkıntıya koydun, feryâd etmedim,
Senden korkup hasta gönlümü şâd etmedim,
Lâmekân'da Hakk'tan dersler aldım ben işte.

Allah derdi satılık değildir, satıp alsan;
Pîr-i Kâmilhizmetinde toprak olmasan;
Hak yoluna girmek olmaz, temiz olmasan;
Lâmekân'da Hakk'tan dersler aldım ben işte.

Aşk pâdişâh, âşık fakîr, nefes alamaz;
Hak'tan izin olmadıkça konuşamaz;
Hak öğüdünü alan dünyâ arayamaz,
Lâmekân'da Hakk'tan dersler aldım ben işte.

Kul Hoca Ahmed, yedi yaşta dersler aldım;
Sekizimde dünyâ tasasını terk eyledim;
Dokuzumda Huda'mı hâzır bildim;
Lâmekân'da Hakk'tan dersler aldım ben işte.

حکمت 18 Hikmet

خوش غايب دين يتوشتي يچشي سوزوم تبرک
عاشق بولسنك اي طالب رياضت ده بيلينك بوك
تون كيچه لار اوخلاماي ياش اورني غه قانينك توك
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرک

Hoş gâipten yetiştî, güzel sözüm teberrük;
Âşık olsan ey tâlîp, riyâzette belini bük.
Geceleri uyumayıp yaş yerine kanını dök;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük

ارسلان بابام ايديلار طالب لارده يوق اخلاص
پيرينك حاضر بولغانده نه حاجت خضر و الياس
پيرغه قدم قويغانده يا ايتمه غوث الغياث
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرك

طالب من ديب ايتورلار والله بالله نانصاف
نامحرم غه باقارلار كوزلاريدده يوق انصاف
كيشي مالين ييورلار چون دل لاري ايجاس صاف
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرك

پير خدمتين قيلدوق ديب طالب مين ديب يورارلار
بييب حرام حريش ني كولباريغه اورارلار
كوزلاريدده نمي يوق حلقه ايچره كيرارلار
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرك

ذاكر مين ديب زور اورار چيقماس كوزيدين ياشي
دل لاريدده غمي يوق ناكه آغريغاي ياشي
مكر و حيله قيلورلار معلوم خداغه ايشي
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرك

طالب مين ديب ايتورلار كونكليده يوق ذره نور
چين طالب ني سورسنيكيز ايچي تاشي گوهر دور
حقه عيان سرلاري ييميش لاري صفا نور
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرك

صورتلاري صوفي نقش قيامت دين قورقماس لار
فسق فجور حاصله كناه لاردين هورقماس لار
ايا تسييح ايلكينده ييغلاب ياشين توكماس لار
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرك

*Arslan Baba'm dediler; tâliplerde yok ihlâs;
Pîrin hâzır olduğunda ne gerek Hızır İlyâs?
Pîr'e adım attığında anmayın Gavsu'l-gıyâs;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

*"Tâlibim" deyip söylerler, vallah, billah insâfsız
Nâmahreme bakarlar, gözlerinde yok insaf;
Kişi mâlını yerler, çünkü gönülleri değil sâf,
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

*"Pîr hizmetini kıldık" deyip "tâlibim" deyip yürürler;
Yiyip Harâm, mekruhu, torbalarına vururlar,
Gözlerinde yaş yok, halka içine girerler,
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

*Zâkirim deyip ağlar, çıkmaz gözünden yaşı;
Gönüllerinde gamı yok, her an ağrıya başı;
Oyun-hile kırlarlar, mâlum Hudâ'ya işi;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

*Tâlibim deyip söylerler, gönlünde yok zerre nûr;
Gerçek tâlibi sorarsanız, içi dışı gevher-inci,
Hakk'a açık sırları, yedikleri safâ-nûr,
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

*Görünüşü sûfye benzer, kîyâmetten korkmazlar;
Günâh ve harâm hâsılı, günâhlardan ürkmezler,
Riyâ tesbîhi elinde, ağlayıp yaşını dökmezler;
Arslan Babam sözlerini işitiniz teberrük.*

ايا تسيح ايليكينده زنار يخشي بيلسنكيز
حق رضاسي بو تورور عشق سوداسين قيلسنكيز
عشقين آليب محشرده رسوا بولوب تورسنكيز
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرك

عشقه قدم قويغانلار حق ديدارين كورارلار
موسي صفت محشرده حق دين سؤال سورارلار
سرمست بولوب وصيده هو ذكريني قورارلار
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرك

انشاء الله ايتكان بي حقدن تياب آلورمين
شيطان يوليدين آليب حق يوليغه سالورمين
مدد قيلسه مصطفي كناه لارين تيارمين
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرك

ارسلان باب بي سورسنكيز بيغمبرغه اعتبار
صحابه لار اولوغي خاص بندهه كردكار
ياتقان ييري ناهموار بر كازهه خوار زار
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرك

چهارشنبه كون ايشيتيب ناگاه حضرت بارديلار
ارسلان باب بي اوي غه اولكون مهمان بولديلار
ياتكان ييري ناهموار كوروب حيران قالديلار
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرك

اول محمد مصطفي توروب دعا قلديلار
ملائك لار آمين ديب ايلكين آچيب تورديلار
شونداغ امت بيردينك ديب حق شكريني قلديلار
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرك

*Riyâ tesbîhi elinde, zünnâr iyi bilseniz;
Hak rızâsı budur aşk derdini eyleseniz,
Aşkını alıp mahşerde rezil olup dursanız;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

*Aşka adım atanlar, Hakk Cemâlini görürler;
Mûsâ gibi mahşerde Hakk'tan suâl sorarlar;
Sarhoş olup vuslatında Hû zikrini kurarlar;
Arslan Babam sözlerini işitiniz teberrük.*

*İnşaallah işiteni Hakk'tan dileyip alırım,
Şeytân yolundan alıp Hakk yoluna salarım;
Yardım etse Mustafâ, günâhlarımı dilerim;
Arslan Babam sözlerini işitiniz teberrük.*

*Arslan Babamı sorsanız, Peygamber'e saygılı,
Sahâbeler ulusu, Rabb'in seçkin kulu,
Yattığı yeri perîşân, bir diken kulübesi;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

*Çarşamba günü işitip ansızın Hazret vardılar;
Arslan Bâb'ın evine o gün misâfir oldular,
Yattığı yeri perîşân görüp hayrân kaldılar;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

*O Muhammed Mustafâ durup duâ eylediler,
Melekler âmîn deyip elini açarak durdular,
"Şöyle ümmet verdin" deyip Hakk şükürünü eylediler,
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

صحابه لار ايديلار ارسلان بابا دور آتينيكي
عرب لارني اولوغي پاكيزه دور ذاتينيكي
تربيت تن فرض ديدي فرجه ساليب ياتينيكي
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينيكي تبرك

آخر زمان امت لار نقش قيلور اويلارين
نفس هواغه قوانين بوزار هر دم خويلارين
شان شوكت لار بيلان برپا قيلور بوي لارين
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينيكي تبرك

آخر زمان امت لار دنيا فاني بيلماسلار
كيتكان لارني كوروبان آندين عبرت آلماسلار
ايرانلارني قيلغانين كوروب كوزكا ايلماسلار
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينيكي تبرك

يخشي يول لاردين آزيب يامان يولغه آوشقان
شيطان لعين پيريم ديب دامني غه يپوشقان
عزازيل ني پيريم ديب ايرته اخشام كوروشقان
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينيكي تبرك

ايمان اسلامين آيب اولماييم ديب كولوشكان
اولماييم ديب دنياده موليم بيرلان اوروشكان
غافل ليق بيرله هر دم عمريني برپاد بيركان
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينيكي تبرك

وقتي بيتسه عزرائيل امانت ني بير ديكا
شيطان لعين پيريم ديب جان بيرارده كورنكا
ايمان اسلامين آلوب حال دلين سورمكا
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينيكي تبرك

*Sahâbeler dediler: Arslan Baba'dır adınız,
Arapların ulusu, tertemizdir zâtınız,
Ten terbiyesi farz dedi, ferece salıp yattınız;
Arslan Babam sözlerini işitiniz teberrük.*

*Âhir zamân ümmetleri süslerler evlerini;
Nefs hevâya sevinip bozar her an huylarını;
Şan ve şefkatler ile dik tutar boylarını;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

*Âhir zamân ümmetleri, dünyâ fânî, bilmezler;
Gidenleri görerek ondan ibret almazlar;
Erenlerin yaptığını görüp göze iliştiirmezler
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

*İyi yollardan sapıp kötü yola savuşan
Lânetli şeytân Pîrim deyip eteğine yapışan,
Şeytâna Pîrim deyip sabâh akşam görüşen;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

*İmân-İslâmını alıp, ölmem deyip gülüşen,
Ölmem deyip dünyada Mevlâm ile vuruşan,
Gâfillik ile her an ömrünü boşa geçiren;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

*Vakti gelse, Azrâil, "Emâneti ver!" diyecek;
Lânetli şeytân, Pîrim diye, cân verende görünecek,
İmânını dinini alıp gönül hâlini sormayacak;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

توبه قىلسە توبە سىن مولىم قبول قىلماكاي
الله ديسە خواجه سى قولىن توتوب آلكاي
جرم عصيان كرهين پىركا بارىب چچماكاي
ارسلان بابام سوزلارىن ايشيتىنكىز تبرك

يىتى ياشده ارسلان باب تركستانغه كىلدىلار
باشم قويوب يىغلادىم حالىم كوروب كولدیلار
مىنك بىر ذكرىن اوركاتىب مهربانلىغ قىلدىلار
ارسلان بابام سوزلارىن ايشيتىنكىز تبرك

كلام قىلدىم خرما دىن مىنكا وحشت قىلدىلار
اي بي ادب كودك دىب عصا آلىب سوردىلار
وحشتى دىن قورقما دىم مىنكا باقىب توردىلار
ارسلان بابام سوزلارىن ايشيتىنكىز تبرك

آغزىنك آچكىل اي كودك امانتىنك براين
مزاسىنى يوقما دىم آچ آغزىنكه سالايىن
حق رسول نى بوپروغىن امت بولسام قىلاين
ارسلان بابام سوزلارىن ايشيتىنكىز تبرك

اغزىم آچتىم سالدىلار خرما ايسى قىلدى مست
ايكى عالمدين كىچىب والله بولدوم حق پرست
خواجه ملا يىغىلدى آلىب يوردي دست بدست
ارسلان بابام سوزلارىن ايشيتىنكىز تبرك

بابام ايدى اي بلام تكلىف قىلما دىنك مىنكا
بىش يوز يىلدور كامىمده سقلاب ايردىم من سىنكا
مزاسىنى سىز اليب تلقىن بىردىنكىز مىنكا
ارسلان بابام سوزلارىن ايشيتىنكىز تبرك

*Tevbe kılsa, tevbesini Mevlâm kabûl kılmayacak,
Allah dese, Rabbi elini tutup almayacak,
Cürüm ve isyân düğümünü Pîre varıp çözmeyecek,
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

*Yedi yaşta Arslan Baba Türkistan'a geldiler,
Başımı koyup ağladım, hâlîmi görüp güldüler,
Binbir zikrini öğretip merhâmet eylediler;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

*Söz eyledim hurmadan bana hiddetlendiler,
"Ey edepsiz çocuk" deyip asâ alıp kovdular,
Hiddetinden korkmadım, bana bakıp durdular,
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

*Ağzını aç ey çocuk, emânetini vereyim;
Özünü yutmadım, aç ağzına koyayım,
Hak Rasûlün buyruğunu ümmet olsam, işleyeyim"
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

*Ağzımı açtım, koydular, hurma kokusu eyledi mest;
İki dünyadan geçip vallah oldum Hakk-perest;
Şeyh-molla toplandı, alıp yürüdüler el-ele
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

*Babam dedi: Ey oğlum, zorluk vermedin bana,
Beş yüz yıldır damakta saklar idim ben sana",
"Özünü siz alıp kabuğunu verdiniz bana;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

بابام ايدي اي بلام قاشيمده تور اولايين
جنازيم ني اوقوب كوم جان تصدق قىلايين
مدد قىلسه مصطفى عليين غه كرايين
ارسلان بابام سوزلايين ايشيتينكيز تبرك

بيغلاب ايديم اي بابا ياش كودك مين بيلماسمىن
كورونكيزني قزلارمين كوتاريب سالاماس مين
حق مصطفى سنتين كودك مين بيلماس مين
ارسلان بابام سوزلايين ايشيتينكيز تبرك

بابام ايدي اي بلام ملايك لار ييغلكاي
جبرائيل امام بولوب اوزكالار تابع بولغاي
ميكائيل و اسرافيل كوتاريب كوركا قويغاي
ارسلان بابام سوزلايين ايشيتينكيز تبرك

قول خواجه احمد سوزونكني نادانلاركا ايتماكيل
سوزني ايتيب نادان كا پوچك پل كا ساتماكيل
آچدين اولسنك نامرددين هر كيز منت تارتماكيل
ارسلان بابام سوزلايين ايشيتينكيز تبرك

*Babam dedi: "Ey yavrum, karşımda dur, öleyim;
Namâzını kılıp göm, cânı tasadduk eyleyeyim,
Yardım eylese Mustafâ, İlliyyin Cennetine gireyim",
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

*Ağlayarak dedim: Ey Baba, genç çocuğum bilemem
Kabrinizi kazsalar ben götürüp koyamam
Hakk Mustafâ sünnetini, çocuğum, bilemem;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

*Babam dedi: Ey yavrum, melekler toplanacak,
Cebrâil imâm olup, diğerleri tâbi olacak;
Mikâil ve İsrâfil kaldırıp kabre koyacak;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

*Kul Hoca Ahmed, sözünü câhillere söyleme,
Söz söyleyip, câhile, değersiz pûla satma,
Açlıktan ölsem bile, nâmerdden aslâ minnet çekme,
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.*

حکمت 19 Hikmet

خضر بابام سالدي ميني اوشبو يولغه
آندين صونكره دريا بولوب تاشتيم دوستلار

Hızır Babam koydu beni işte bu yola,
Ondan sonra deryâ olup taşım dostlar,

شريعت نينك بازاريني سيران قيلديم
معرفت نينك بوستانیده جولان قيلديم
طريقت نينك پيشكاهنده طيران قيلديم
حقيقت نينك ايشيکيني آچتيم دوستلار

Şeriatın bostânında cevân eyledim,
Tarîkatın gülzarında seyrân eyledim,
Hakikatten kanat tutup göklerde uçtum,
Marifetin eşîğini açtım dostlar.

الست خميرين پير مغان تويا بيردي
ايچار بيرديم مقداريم چه قويا بيردي
قول خواجه احمد ايچ و تاشيم كويا بيردي
طالب لاركا در و گوهر ساچتيم دوستلار

“Elest’ şarâbını Pîr-i Kâmil doyasıya verdi,
İçiverdim mikdârım kadar koyuverdi,
Kul Hoca Ahmed içim dışım yanıverdi,
Tâiplere inci-cevher saçtım dostlar.

حکمت 20 Hikmet

محبت نى جامين ايچكان ديوانه لار
قيامت كون اوت آغزیدين ساچار دوستلار
قدرت بيرله يراتيلكان ييتي تموغ
عاشق لارنى نعره سيدين قاچار دوستلار

Muhabbetin kadehini içen dîvâneler,
Kıyâmet günü ağzından ateş saçar dostlar,
Kudret ile yaratılmış yedi cehennem,
Âşıkların nârasından kaçar dostlar.

دوزخ ييغلاب داد ايلاکای خدایي کا
طاقتيم يوق عاشقلارنى بير آهي کا
قاچيب بارکای حق تعالی پناهي کا
عاشق لارنى ياشی بيرلان اوچار دوستلار

Cehennem ağlayıp yalvaracak Allah'ına:
Tâkatım yok âşıkların bir âhına.
Kaçıp varayım Hakk Teâlâ penâhına;
Âşıkları yaşı ile söner dostlar.

عاشق لاری عشق دوکانین بارسه قوروب
انشاء الله دوزخ قاقچقاي آندین قورقوب
یاشین ساجیب کوکسین آجیب یوزین سوروب
بیٹی آسمان طاقت قیلماي کوچار دوستلار

رحمن ایکام ساقی بولوب می ایچورسه
اهل عیال خانماندین پاک کیچورسه
وجودیمدین عزازیل نی حق قاقچورسه
جرم عصیان کره لارین آچار دوستلار

عشق بايی نی حق یوزیغه وا ایلاسه
خاص عشقی نی کونکل ایچره جا ایلاسه
لطف ایلاسه ایکی عالم شاه ایلاسه
عاشق لاری حق سریغه اوچار دوستلار

سبحان ایکام بیر قطره می قیلسه انعام
ذکر سرنی ایته ایته قیلسام تمام
حور و غلمان جمله ملک انکا غلام
اوچماخ ایچره حریر تونلار بیچار دوستلار

الله دیبان گوردین قویسه عالم کوپار
خاص بندم دیب رحمان ایکام یالغوز سویار
یاش اورنیغه قانین توكوب یوزنی بویار
حمدین ایته شیطان لعین قاقچار دوستلار

مین ایتمادیم الله اوزی وعده قیلدی
یولسیز ایدم لطف ایلابان یولغه سالدی
غریب بولوب ناله قیلدیم قولوم آلدی
انداغ عاشق شوق شرابین ایچار دوستلار

*Âşıkları aşk dükkânını varsa kurup,
Yaşını saçıp, göğsünü açıp, yüzünü sürüp,
İnşaallah, cehennem kaçacak ondan korkup,
Yedi semâ tâkat eylemeyip göçer dostlar.*

*Rahmân Rabb'im sâkî olup mey içirse,
Çoluk-çocuk, ev-barktan tam geçirse
Vücûdumdan şeytânı Hakk kaçırsa,
Cürüm ve isyân düğümelerini açar dostlar.*

*Aşk kapısını Hakk yüzüne açık eylese,
Hâs aşkını gönül içine yerleşik eylese,
Lutf eylese, iki âlemde sultân eylese,
Âşıkları Hakk'a doğru uçar dostlar.*

*Sübhân Rabb'im bir katre mey eylese armağan,
Sır zikrini diye diye eylesem tamâm,
Hûrî-gûlmân bütün melekler ona köle
Cennet içinde ipek giysiler biçer dostlar.*

*Allah diyerek kabirden kalksa, âlem yanar,
Seçkin kulum deyip Rahmân Rabb'im, yalnız sever;
Yaş yerine kanını döküp yüzünü boyar,
Hamdini söylese lânetli şeytân kaçır dostlar.*

*Ben demedim, Allah kendi vaad eyledi,
Yolsuz idim, lutf eyleyerek yola koydu,
Garîb olup feryâd eyledim, elimi aldı,
Öyle âşık şevk şarâbını içir dostlar.*

قول خواجه احمد عشق سيزلارنى ايشى دشوار
تانكلار بارسه حق كورساتمس انكا ديدار
عرش كرسى لوح قلم همه بيزار
عشق سيزلاركا دوزخ باين آچار دوستلار

*Kul Hoca Ahmed, aşksızların işi kötü,
Sabâha varsa, Hakk göstermez ona Cemâl,
Arş ve Kürsü, Levh ve Kalem hepsi bîzâr;
Aşksızlara cehennem kapısını açar dostlar.*

حکمت 21 Hikmet

عاصي جاني قلوبك كيلدي دركاهنك كا
قولوم توتوب يولغه سالكيلى انت الهادي
ايرك ليك قادر ييغلاب كيلديم باركاهنك كا
قولوم توتوب يولغه سالكيلى انت الهادي

*Âsî, câfî kulun geldi dergâhına,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",
Kudretli Kâdir ağlayıp geldim kapına,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",*

تون كيچه لار تانك آتقونچه ياتماق ايشيم
سحر توروب راز ايتماي مونكلي باشيم
ندامت ده آقارموكين كوزده ياشيم
قولوم توتوب يولغه سالكيلى انت الهادي

*Geceleri tan atana kadar yatmak işim,
Seherde kalkıp duâ etmedi dumanlı başım,
Pişmânlıkta akar mı ki gözde yaşım,
Elimi tutup yola koy Ente'l-Hâdî",*

يولسيز يولغه كيرديم دوستلار حاليم خراب
خالقدين سورسام هيچ كيم بيرماس مينكا جواب
خالقيم سين يول كورساتكيلى عاليجناب
قولوم توتوب يولغه سالكيلى انت الهادي

*Yolsuz yola girdim dostlar hâlim harâb,
Halktan sorsam hiç kimse vermez bana cevâp,
Hâlık`ımsın yol göster bana yüce Yaradan,
Elimi tutup yola koy Ente'l-Hâdî",*

خجالت ده قورقوب كيلديم گناهيمدين
ذاتي اولوغ پروردكار الهيم دين
ندا كيلدي نوميد قويماي دركاهيمدين
قولوم توتوب يولغه سالكيلى انت الهادي

*Utanarak korkup geldim günâhımdan,
Zâtı yüce bağışlayan Allah`ımdan,
Nidâ geldi ümitsiz bırakmayıp dergâhımdan",
Elimi tutup yola koy Ente'l-Hâdî",*

بيغلاب كيلديم حضرتينك كا ايا شاهيم
قيساب كيلديم قرانغولوق چيقيل ماهيم
پادشاهيم سين بير و باريم تكيه كاهيم
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

باشدين اياغ بولدي گناه قايدده باراي
بول اداشكان ايتديك بولوب كيمدين سوراي
بو حال بيرلان ديدارينكني قايددين كوراي
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

مين بير كيتسام ايلييك اياق جمله كواه
رحمت ايتيب سين كيچماسنك حاليم تياه
شرمنده مين درمانده مين كوتبور كناه
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

گناه دردي بيمار قيلدي طبييم سين
محبوب سين درمانيم سين حبييم سين
يولده قالديم سورار رفيقم سين
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

فاسق فاجر رحمتينكدين نوميد ايماس
سيندين اوركا هيچ كيم ميني يولغه سالماس
لطف ايتمسنك مشكل لاريم آسان بولماس
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

هيچ كيشي يوق بيرده كوكده سين سين قادر
شكم يوقتور بو سوزم ده اوزونك ناظر
هم يگه سين يگانه سين بيشك حاضر
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

*Ağlayıp geldim Hazretine ey sultânım,
Sarıp geldi karanlık, çıkayım,
Sultânımsın Bir ve Var'ım tekkegâhım,
Elimi tutup yola koy Ente'l-Hâdî",*

*Baştan ayağa oldu günâh nereye gideyim,
Yolunu yitiren köpek gibi olup kimden sorayım,
Bu hâl ile Cemâlini nereden göreyim,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",*

*Ben sıkı tutsam el-ayak cümle güvâh,
Rahmet edip sen affetmesen hâlîm perîşân,
Mahcûbüm, derdliyim çoktur günâh,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",*

*Günâh derdi hasta eyledi tabîbimsin,
Sevdiğimsin, dermânımsın, sevgilimsin,
Yolda kaldım hâlîmi soran yoldaşımsın,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",*

*Fâsık, fâcir rahmetinden ümîdsiz değil,
Sen'den başka hiç kimse beni yola koymaz,
Lutfetmesen müşküllerim kolay olmaz,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",*

*Hiç kimse yok yerde gökde Sen'sin Kâdir,
Şüphem yoktur bu sözümde özün şâhid,
Hem teksin, bir tanesin şüphesiz hâzır,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",*

مىن يولونكده باش بىر مادىم قادر خدا
باش نه بولغاى غرىب جانىم يوز مىنك فدا
درد هم اوزونك درمان اوزونك لطفونك دوا
قولوم توتوب يولغه سالكىل انت الهادي

جان و ايمان غذا سىدور سىنىنك ذوقىنك
جانىم بىرىپ ساتقون آلاي سىنى عشقىنك
روز محشر شفيع بولغاى سىنى شوقىنك
قولوم توتوب يولغه سالكىل انت الهادي

قل هو الله سبحان الله دين قمچى سى
روزه نماز تسبيح تهليل حق ايلچى سى
بىر مغان طالب لاري يول باشچى مى
قولوم توتوب يولغه سالكىل انت الهادي

انت الهادي انت الحق نى ذكرىن ايتسام
هادى بولسنىك ايدي يولدىن راستقه قيتسام
هر ذكرىنى تىلكا آلىب نعره تارتسام
قولوم توتوب يولغه سالكىل انت الهادي

انت الهادي انت الحق نى ذكرى قوي
بىر مغان سوزلارىدىن آلسه فتوى
باطن لاري روشن بولوب بولور يخشى
قولوم توتوب يولغه مالكىل انت الهادي

قول خواجه احمد رحمتىنكىدىن اميد توتاي
خواجه مىنى بىندم ديسه شكرىن ايتاي
بىندم دىماي يوز او كورسه نىچوك ايتاي
قولوم توتوب يولغه مالكىل انت الهادي

*Ben yolunda baş vermedim Kâdir Allah,
Baş ne olsun Garîb cânım yüzbin fedâ,
Dert hem özün, dermân özün lûtfun devâ,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",*

*Cân ve imân gıdâsıdır Sen'in zevkin,
Cânım verip satın alayım Sen'in aşkını,
Mahşer günü şefâatçi olsun Sen'in şevkin,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",*

*"Kul Huvallah Sübhânallah" din kamçısı,
Oruç, namâz, tesbîh, tehlîl Hakk elçisi,
Pîr-i kâmil tâliplerin yol başçısı,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",*

*"Ente'l-Hâdî Ente'l-Hakk"ın zikrini desem,
Hâdî olsa idin eğri yoldan doğruya dönsen,
Hû zikrini dile alıp nara çeksem,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",*

*"Ente'-Hâdî Ente'l-Hakk"ın zikri kavi,
Pîr-i kâmil sözlerinden alsa fetvâ,
Bâtınları aydınlanıp olur güzel,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",*

*Kul Hoca Ahmed rahmetinden ümîd tutayım,
Hacem benim kulum dese şükürünü edeyim,
Kulum demeyip yüz çevirse nasıl diyeyim,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",*

خوش قدرتلیغ پروردکار بیر و باریم
قولوم توتوب یولغه سالکیل انت الهادی
ذاتی اولوغ رحمن ایکام هم جباریم
قولوم توتوب یولغه سالکیل انت الهادی

*Hoş kudretli Allah, Bir ve Var'ım,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",
Zâtı yüce Rahmân Rabb'im hem Cebbâr'ım,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",*

سحر وقتده ییغلاب توکسام قانلار کوزدین
کونکلم آجیب آکاه بولای یخشی سوزدین
قدرتیغه محو بولیب کیتای اوزدین
قولوم توتوب یولغه سالکیل انت الهادی

*Seher vaktinde ağlayıp döksem kanlar gözden,
Gönüm incinip uyanık olsun güzel sözden,
Kudretine mahvolup gideyim özden,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",*

اجابت نی اندین تیلاب قیل مناجات
حاجتینکنی روا قیلغای قاضی حاجات
رحمت دریا تولوب تاشر یتسه فرات
قولوم توتوب یولغه سالکیل انت الهادی

*Cevâbı ondan dileyip eyle duâ,
İhtiyacını hâzır eyleyince ihtiyaç gideren,
Rahmet deryâsı dolup taşar yetse fırat,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",*

ای داد ایکام هیچ یتمادی سینکا دادیم
بیر و کوک نی نالان قیلدی بول فریادیم
روز محشر قیچقیرغایمو کیل آزادیم
قولوم توتوب یولغه سالکیل انت الهادی

*Ey imdâda yetici hiç ulaşmadı sana imdâdım,
Yer ve göğü ağlattı bu feryâdım,
Mahşer günü haykırayım mı gel azâdım,
Elimi tutup yola koy Ente'l-Hâdî",*

بنده بولسنک ذکرین ایغیل قولونک آلسون
یولدین آزنسک رهبر بولوب یولغه سالسون
سحرلارده زاری قیلغیل رحمی کلسون
قولوم توتوب یولغه سالکیل انت الهادی

*Kul olsan zikrini de elini tutsun,
Yoldan sapsan rehber olup yola koysun,
Şehirlerde ağla rahmeti gelsin,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",*

انت الهادی انت الحق نی ذکرئ الله
حق ذکرینی ایغیل تینمای بولغونک آکاه
رحیم مولیم نظر قیلسه اولور ناکاه
قولوم توتوب یولغه سالکیل انت الهادی

*"Ente'l-Hâdî Ente'l-Hakk" Allah'ın zikri,
Hakk zikrini söyle dinmeden olasın uyanık,
Râhim Mevlâm nazar kılrsa olur ansızın,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî".*

انت الهادي انت الحق بي ذكري دلده
بيلماس نادان ذكربن ايتيب ظاهر تيلده
مين مين ديكان شيخ زمان آب و گيلده
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

انت الهادي انت الحق بي ذكري اولوغ
حق ذكربني ورد ايلان كان كونكلي سنوغ
ورد ايلاماي شيخ مين ديسه جايي تموغ
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

اي يرانلار نفس ايلكيدن آرمانده مين
عصيان يوكي دوتا قيلدي درمانده مين
عاجز قولونك هر نه قيلسنك فرمانده مين
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

قول خواجه احمد نفس دين اولوغ بلا بولماس
يول اوستيندا تفراق بولسام كافر اولماس
بير و كوك دين طعمه بيرسام هر كيز توبماس
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

“Ente’l-Hâdî Ente’l-Hakk”ı kalb zikrinde,
Bilmez câhil zikrini deyip zâhir dilde,
Benim diyen şimdiki şeyh su ve toprakta,
Elimi tutup yola koy “Ente’l-Hâdî”.

“Ente’l-Hâdî Ente’l-Hakk”ın zikri ulu,
Hakk zikrini vird eyleyenin gönlü kırık,
Vird eylemeyip “şeyhim” dese yeri cehennem,
Elimi tutup yola koy “Ente’l-Hâdî”.

Ey dostlar nefs elinden perîşânım,
İsyân yükü belimi büktü dertliyim,
Âciz kulunum ne eylesen emrindeyim,
Elimi tutup yola koy “Ente’l-Hâdî”.

Kul Hoca Ahmed nefsdan büyük belâ olmaz,
Yol üstünde toprak olsam kâfir olmaz,
Yer ve gökten yemek versem aslâ doymaz,
Elimi tutup yola koy “Ente’l-Hâdî”.

حکمت 23 Hikmet

قد علمنا انت في كل امور
انت كافي انت عافي يا غفور
كافي في الغيب هو من في الحضور
انت كافي انت عافي يا غفور

“Kad alimna ente fi külli umur”,
Sensin Kâfi, sensin Âfi yâ Gafûr,
“Kâfi fil-gayb hüve men fi’l-huzur”,
Sensin Kâfi, sensin Âfi yâ Gafûr.

مصطفي در حالت نزع ايرديلار
بیر کروه ني عاصي ديب قايغوردیلار
امتيم واي امتيم ديب ايدیلار
انت کافي انت عافي يا غفور

بیزني سویدی اوز کالارني سویمدی
هم انا اناسي نی هم سویمدی
یرلقادیم دیما گونچه قومدی
انت کافي انت عافي يا غفور

حق تعالي دین ندا کیلدي انکا
امتینک اشین حواله قیل مینکا
جمله سین باغشلايين انده سینکا
انت کافي انت عافي يا غفور

ایدي مندین سونکره امت بولغوسي
فرض و سنت ني قویوب فسق ایتکوسي
اکثر امت دین ایمان کیتکوسي
انت کافي انت عافي يا غفور

امتيم امت لار ایچره صافي دور
نیلایین کوبراکي عاصي جافي دور
قادریم اوز وعده سیغه وافي دور
انت کافي انت عافي يا غفور

مسکین احمد سین بو یازوق زهریدین
قوتولونک ایچسنک شراب مهریدین
کرچه کوب قورقوم الهیم قهریدین
انت کافي انت عافي يا غفور

Mustafâ naz makâmı hâline erdiler,
Bir topluluğu âsî deyip kaygı ettiler,
“Ümmetim, vay ümmetim deyip” söylediler,
Sensin Kâfi, sensin Âfi yâ Gafûr.

Bizi sevdi başkalarını sevmeydi,
Hem anne hem babasını da sevmeydi,
Bağışladım diyene kadar bırakmadı,
Sensin Kâfi, sensin Âfi yâ Gafûr.

Hakk Teala'dan nidâ geldi O'na;
“Ümmetimin işini bırak bana
Hepsini bağışlayayım orada sana.”
Sensin Kâfi, sensin Âfi yâ Gafûr

Dedi “Benden sonra ümmetimin olacağı
Farz ve sünneti bırakıp günâh işleyeceği
Ümmetim çoğundan imanın gideceği...”
Sensin Kâfi, sensin Âfi yâ Gafûr

“Ümmetim ümmetler içinde saftır
Neyleyim ki çoğu âsî-câfidir
Kâdir Mevlâm öz vadesine vefalıdır.”
Sensin Kâfi, sensin Âfi yâ Gafûr

Miskîn Ahmed sen bu günâh zehrinden
Kurtulursun içsen rızâ şarâbından
Lâkin çok korkarım Allahım kahrından
Sensin Kâfi, sensin Âfi yâ Gafûr

خداوندا مینی سالغیل اوز یولونک کا
نفس ایلکیده هارب ادا بولدیم منا
فسق فجور تولوب تاشیب حددین آشتی
غرقاب بولوب عصیان ایچره قالدیم منا

دنیا نجس طالب بولوب ایتدیک یوردیم
استاب آنی آرقاسیدین تون کون قودیم
امرین توتماي حق یولیغه کوزم یومدیم
قایده بارای ایا دوستلار نیتکوم منا

نفس شیطان اسیر قیلدی آدم اوغلین
شترلایین باغلاب آلدی ایکی قولین
نه مشکل دور اونک وسول نی بیلمای یولین
وا دریغا حسرت بیلان بارغوم منا

یوق مینیکدیک شوم بلا عالم ارا
هیچ بولمدی میندین رضا خلق خدا
ایمدی بولدی آخر مینی یوزوم قرا
وا ویلتا اول نیکا بولدیم منا

عطا قیلغان عزیز جان نی بیلمادیم مین
ظاهر باطن حاضر سین دیب تورمدیم مین
قرا یوزم درکاهینک کا سورمدیم مین
یا ربنا هر نه قیلسنک کیلدیم منا

طاقتیم یوق اکر باقسم گناهیم کا
قیلاي توبه قاچیب کیلدیم پناهنک کا
رحمت بیرلان نظر قیلغیل خواجه احمدکا
هر نه قیلسنک من بینوا کیلدیم منا

Allahım beni salasın öz yoluna,
Nefs elinde harâb tamâm oldum ben işte,
Fısk ve fücûr dolup taşıp haddini aştı,
Boğularak isyân içinde kaldım ben işte.

Kirli dünyaya tâlîp olup it gibi yürüdüm,
İsteyip onu arkasından gece gündüz kovaladım,
Emrini tutmayıp Hakk yoluna gözümü yumdum,
Nereye gideyim ey dostlar nideyim ben işte.

Nefs şeytân esîr kıldı Âdem oğlunu,
Develer gibi bağlayıp aldı iki kolunu,
Ne zordur sağ ve solu bilmeden yolunu,
Vah ne yazık hasret ile gideceğim ben işte.

Yok benim gibi kötü belâ âlem içinde,
Hiç olmadı benden râzı halk ve Allah,
Şimdi oldu sonunda benim yüzüm kara,
Vah vay önceden oldum niye ben işte.

Bağışladığı azîz cânı bilmedim ben,
Zâhir-bâtîn hazırsın deyip durmadım ben,
Kara yüzümü dergâhına sürmedim ben,
Ya Rabbim her ne yaparsan geldim ben işte.

Dayanma gücüm yok eğer baksam günahıma,
Tövbe eylemeğe kaçıp geldim penâhına,
Rahmet ile nazar eyle Hoca Ahmed'e,
Her ne yaparsan ben bînevâ geldim ben işte.

رحمن ای کام رحمتینکنی جاری قیلغیل سحرده
عصیان لایی غه باتدیم یاری بیرکیل سحرده

*Rahmân Rabbim rahmetini cârî eyle seherde;
İsyân batağına battım, yardım et seherde.*

استغفر و استغفارنی قیلغیل یراق شیطاندین
شیطان سینی آزرورور پناه بیرکیل سحرده

*İstağfir ve istiğfarı eyle uzak şeytândan;
Şeytân seni azdırır, selamet ver seherde.*

امید بیرلان کیلیب مین درکاهنکا الهیم
بدکرده ام بدکردار قولوم آغیل سحرده

*Ümit ile gelmişim dergâhına Allah'ım
Günâhkârım, isyankâr elimi tut seherde.*

توبه قیلدیم تیلیمده دلیم قورقماس خدایدین
هم رحمت هم دیدار عطا قیلغیل سحرده

*Tevbe eyledim dilimde, gönlüm korkmaz Hudâ'dan,
Hem rahmet ve cemâli armağan eyle seherde.*

یول سیز یولغه یول یوردوم غفلت ده عمروم اوتی
یا قادر ذوالجلال یولغه سالغیل سحرده

*Yolsuz yola yol yürüdüm, gaflette ömrüm geçti;
Ey Kâdir-i zülcelâl, yola sal seherde.*

سین سین مینینک پناهیم غضب قیلمه الهیم
یا دانای کل حال حالیم سورغیل سحرده

*Sensin benim sığınağım, gazap eyleme Allah'ım,
Ey bütün hâlleri bilen, hâlîmi sor seherde.*

باشدین آیق گناهیم ایکی جهان غه سیغماس
بندنک عاصی کناه کار پنهان قیلغیل سحرده

*Baştan ayağa günâhım iki cihana sığmaz,
Kulun âsî, günâhkâr, gizli eyle seherde.*

تاغ دین آغر پرگناهیم عذر ایتارکا تیلیم یوق
گناهیم نی باغشلاب یکسان قیلغیل سحرده

*Dağdan ağır günâhım, özür demeğe dilim yok;
Günâhımı bağışlayıp, yerle bir eyle seherde.*

گناهیم غه اقرار مین حاضر سین و ناظر سین
قولوم آغیل یا جبار یولغه سالغیل سحرده

*Günâhımı itirâf ederim, hazırsın hem fakîr,
Elimi tut ey Cebbâr, yola koy seherde.*

غریب مین و بی کس مین بیچاره مین هم فقیر
سیندین اوزکا کیمیم بار رحم ایلاکیل سحرده

*Garîbim ve kimsesizim, biçâreyim ve nâzırsın;
Senden başka kimim var, rahmet eyle seherde.*

مین عاصی مین پرگناه حمد و ثنا ایتماس مین
تاووق جانورنی کورکیل ثنا ایتر سحرده

*Ben âsîyim, Günâh dolu, hamd ve senâ söylemem,
Horozları gör, senâ söyler seherde.*

قول خواجه احمد حقلدین قورق کیم قورقماس ایمانی یوق
آل دینکده دور اول تموغ حاضر بولغیل سحرده

*Kul Hoca Ahmed Hakk'tan kork, kim korkmaz imânı yok,
Önüdedir o cehennem, hâzır ol seherde.*

حکمت 26 Hikmet

رحیم مولیم رحمی بیرله یاد ایلاسه
نه یوز بیرله حضرتی غه بارغوم منا
توبه قیلیب ایگری یولدین راست غه قایتیب
نه یوز بیرله حضرتی غه بارغوم منا

*Rahîm Mevlâm rahmi ile yâd eylese,
Ne yüz ile Hazret'ine varayım ben işte,
Tövbe ederek eğri yoldan doğruya dönüp,
Ne yüz ile Hazret'ine varayım ben işte.*

حق بنده سین نامه لارین قولغه بیرسه
حق الهیم رحمی بیرله رحمت قیلسه
پیر مغان هادی بولوب یولغه سالسه
نه یوز بیرله حضرتی غه بارغوم منا

*Hakk bağılsının risâlelerini ele verse,
Hakk ilâhım rahmi ile rahmet etse,
Pîr -i kâmil doğru yolu gösterip yola koysa,
Ne yüz ile Hazret'ine varayım ben işte.*

بیر کون بولوب اجل وقتی یاوق یتسه
سینکا مینکا اصل وطن حکمین ایتسه
اولمای توروب جان اچیغین زهرین تاتسه
نه یوز بیرلان حضرتی غه بارغوم منا

*Birgün olup ecel vakti yakın yetse,
Sana bana asıl vatan hükmünü söylese,
Ölmeden kalıp cân acısının zehrini tatsa,
Ne yüz ile Hazret'ine varayım ben işte.*

سرداش بولغان همراه لارینک شاشب کیتی
جدل قیلیب عقبه لاردین آشیب کیتی
چار ضرب اوروب دریا لاردیک تاشیب کیتی
نه یوز بیرلان حضرتی غه بارغوم منا

*Sırdaş olan yoldaşlarını şaşıp gitti,
Çabalayarak ötelere aşım gitti,
Dört dövünüp deryâlar gibi taşım gitti,
Ne yüz ile Hazret'ine varayım ben işte.*

وا ویلتا کیچه کوندوز قیلما ی طاعت
حق رسول امت اوچون بیما ی نعمت
ایچمیش بیمیش نعمت لاری قیغو محنت
نه یوز بیرلان حضرتی غه بارغوم منا

حق رسول دنیا اوچون قیغورمدی
امت تیلاب اوزکا سوزکا دم اورمدی
دنیا ایچره لحظه آرام اول کورمدی
نه یوز بیرلان حضرتی غه بارغوم منا

وا دریغا محشر کونی ظاهر بولسه
تنکری اوزی قاضی بولوب ناظر بولسه
یمان ایشیم قیلمشلاریم حاضر بولسه
نه یوز بیرلان حضرتی غه بارغوم منا

کیچه کوندوز تینمای یغلا قول خواجه احمد
درود ایتیب حق رسول غه بولغیل امت
هادی بولوب امت دیسه خوش سعادت
نه یوز بیرلان حضرتی غه بارغوم منا

*Vah yazıklar gece gündüz etmeden ibâdet,
Hakk Rasûlü ümmet için yemeden nimet,
İçtiği yediği nimetleri kaygı ve sıkıntı,
Ne yüz ile Hazret'ine varayım ben işte.*

*Hakk Rasûlü dünyâ için kaygılanmadı,
Ümmet dileyip başkaca sözden bahsetmedi,
Dünyâ üzerinde bir an râhat o görmedi,
Ne yüz ile Hazret'ine varayım ben işte.*

*Vah ne yazık mahşer günü zâhir olsa,
Tanrı Zâtı hakem olup nâzır olsa,
Kötü işlerimi işlediğim hâzır olsa,
Ne yüz ile Hazret'ine varayım ben işte.*

*Gece gündüz dinmeden ağla Kul Hoca Ahmed,
Sâlât söyleyip Hakk Rasûl'e ol ümmet,
Doğru yola iletip ümmet dese hoş mutluluk,
Ne yüz ile Hazret'ine varayım ben işte.*

حکمت 27 Hikmet

رحمتینکدین نومید قیلمه من غریب نی
آرام آلمای ییغلاب دعا قیلای سنکا
کیچه لاری بیدار بولوب تانک آتقونچه
یوممای کوزنی ییغلاب دعا قیلای سنکا

*Rahmetinden ümitsiz kılma ben garîbi,
Dinlenmeden ağlayıp duâ eyleyim sana,
Geceleri uykusuz kalıp tan atana dek,
Yunmadan gözümü ağlayıp duâ eyleyim sana.*

دركاهنك كا ايمدى كيليب بيلم باغلاب
جان كويدوروب يوراك بغريم توتوب داغلاب
يقام توتوب اوتكان ايشكا چندان ييغلاب
اخلاص بيلان ييغلاب دعا قىلاى سنكا

*Dergâhına şimdi gelerek belimi bağlayıp,
Cânı yakıp yürek-bağrımı tutup dağlayıp,
Yakamı tutarak geçen işe çokça ağlayıp,
İhlâs ile ağlayıp duâ eyleyim sana.*

كونكل باغى سبز ايكانده بيلماى يوردوم
عمرم كلى خزان بولدى ايمدى تويدوم
دنيا تاشلاب دين يوليغه قدم قويدوم
هزار داستان ييغلاب دعا قىلاى سنكا

*Gönül bâğı yeşil iken bilmeden yürüdüm,
Ömrüm geçti hazân oldu şimdi duydum,
Dünyâyı terk edip din yoluna adım attım,
Binbir defa ağlayıp duâ eyleyim sana.*

بو يول لارده جان نى اسراب بولمس ايرمش
جان اسراغان بو يول لاركا كيرمس ايرمش
سود و زيان بولغاننى بيلمس ايرمش
بو حال برلان ييغلاب دعا قىلاى سنكا

*Bu yollarda cânı saklamak olmazmış,
Cânını esîrgeyen bu yollara girmezmiş,
Kâr-zarar olduğunu bilmezmiş,
Bu hâl ile ağlayıp duâ eyleyim sana.*

قول خواجه احمد نفس تاغى دين چيقىب آشتى
فنا فى الله مقامى غه ياوقلاشتى
يوراك بغريم جوش اوروبان قيناب تاشتى
بو حال برلان ييغلاب دعا قىلاى سنكا

*Kul Hoca Ahmed nefis dağından çıkıp aştı,
Fenafillâh makâmına yakınlaştı,
Yürek-bağrım coşarak kaynayıp taştı,
Bu hâl ile ağlayıp duâ eyleyim sana.*

حکمت 28 Hikmet

عمرم آخر بولغانده نه قيلغايمن خدايا
جان آلوچى كيلكانده نه قيلغايمن خدايا

*Ömrüm sona erdiğinde ne eylerim Allah'ım;
Cân alıcı geldiğinde ne eylerim Allah'ım?*

جان بيرمك نى و همدين عزازيل نى زخمى دين
شفقت بولمسه سندن نه قيلغايمن خدايا

*Cân vermenin vehminden, Azrâil'in zahmetinden,
Şefkat olmasa senden, ne eylerim Allah'ım?*

جان بېرمك ايشى دشوار آسان قىلغىل يا جبار
سندىن اوزكا يوق غم خوار نه قىلغايمن خدايا

جانىم جدا بولغانده تنىم موندە قالغانده
تخته اوزره آلغانده نه قىلغايمن خدايا

عاجز بولوب ياتقانده فرشته لار كىركانده
من ربك دىب سوركانده نه قىلغايمن خدايا

ايتىب كوركا قويغانده يتى قدم يانغانده
سورغوچى لار كىركانده نه قىلغايمن خدايا

من ربك دىب تورغانده قرا كوندور اوشنده
رېنىك كمدور دىكانده نه قىلغايمن خدايا

قول خواجه احمد سن بنده نفس ايلكىده شرمنده
محشر كوني بولغانده نه قىلغايمن خدايا

*Cân vermek işi zor, kolay eyle yâ Cebbâr,
Senden başka yok gâm gideren, ne eylerim Allah'ım?*

*Cânım ayrı olduğunda, bedenim burada kaldığında,
Sal üzere aldığında ne eylerim Allah'ım?*

*Âciz olup yattığımda, melekler girdiğinde,
"Rabbin kimdir?" diye soranda ne eylerim Allah'ım?*

*Götürüp kabre koyduğunda, yedi adım döndüğünde,
Sorucular girdiğinde ne eylerim Allah'ım?*

*"Rabbin kimdir?" deyip durduğunda, kara gündür o anda,
"Rabbin kimdir?" dediğinde ne eylerim Allah'ım?*

*Kul Hoca Ahmed sen kul, nefis elinde pişmân,
Mahşer günü olduğunda ne eylerim Allah'ım?*

حکمت 29 Hikmet

قهار آتلیغ قهرىنكىدىن قورقوب يىغلار خواجه احمد
رحمن آتلیغ رحىمنكىدىن اميد توتار خواجه احمد

كناهم كوب آلهيم كيچوركاي سين كناهم
برچه قول لار ايجيده عاصى قول دور خواجه احمد

*Kahhâr adlı kahrından korkup ağlar Hoca Ahmed;
Rahmân adlı rahmından ümit tutar Hoca Ahmed;*

*Günâhım çok Allah'ım, bağışlayasın günâhım,
Bütün kullar içinde âsî kuldur Hoca Ahmed.*

منافق لار يورارلار فسق و فجور قيلورلار
حرام شبهه ييورلار قورقوب ييغلار خواجه احمد

Münâfıklar yürürler, fısık ve fücûr kırlarlar,
Harâm, şübhe yerler; korkup ağlar Hoca Ahmed.

طريقت ني بيلماديم حقيقت غه كيرماديم
پير بوپروغين توتمه ديم عذري كوتو خواجه احمد

Tarikati bilmedim, hakikate girmedim,
Pîr buyruğunu tutmadım, özürü çoktur Hoca Ahmed.

آخر زمان بولغاندور پادشاه ظالم بولغاندور
حرام شبهه تولغاندور حيران بولور خواجه احمد

Âhir zamân olmuştur, sultân zâlim olmuştur,
Harâm, şübhe dolmuştur, şaşkın olur Hoca Ahmed.

شرمنده عاصي قول مين عشق يوليده بلبل مين
آرسلان باب كاقول مين قولنك بولور خواجه احمد

Pişmân olmuş âsî kulum, aşk yolunda bülbülüm,
Arslan Baba'ya köleyim, kölen olur Hoca Ahmed.

قول خواجه احمد طاعت قيل ييغلامقني عادت قيل
بلاكيلسه طاعت قيل حقدين بولور خواجه احمد

Kul Hoca Ahmed ibâdet eyle, ağlamağı âdet eyle,
Belâ gelse tahammül eyle, Hakk'tan olur Hoca Ahmed.

حکمت 30 Hikmet

كونكلوم قوشي اوچار دايم قنات توقوب
ايكي كوزوم ندامتده قانلار توكوب
تن اولتوروب رياضتده تيزين چوكوب
يا الهي عفو قيلغيل گناھيم ني

Gönlüm kuşu uçar her zamân kanat çırpıp,
İki gözüm pişmânlıkta kanlar döküp,
Bedeni öldürüp riyâzette dizini çöküp,
Ya Allah'ım affeyle günâhımı.

نادان ليقدہ قيلغان ايشيم بارچه خطا
توبه تقصير ايلاماديم يقام توتا
گردنيمكا طوق ينكليغ سالب فوطا
يا الهي عفو قيلغيل گناھيم ني

Câhillikte işlediğim işim hepsi hatâ,
Kusurlardan tevbe eylemedim yakamı tutarak,
Gerdânıma tavuk gibi koyup fota,
Ya Allah'ım affeyle günâhımı.

دنيا سوپوب دين سوداسين اوتكاريب مين
يازوق يوكين ايا دوستلار بتكاريب مين
درکاهنکا معصيت لار كيلتوروب مين
يا الهي عفو قيلغيل گناهيم ني

*Dünyâyı sevip din derdini attım,
Günâh yükünü ey dostlar çikardım,
Dergâhına kötülükler getirdim,
Ya Allah'ım affeyle günâhımı.*

شوم دنياغه كونكل باغلاب كاهل بولدوم
عشرت بيلان وا دريغه جاهل بولدوم
بو دنياي اوتاريني ايندي بيلديم
يا الهي عفو قيلغيل گناهيم ني

*Kötü dünyaya gönül bağlayıp ergin oldum,
Eğlence ile vah yazık câhil oldum,
Bu dünyânın geçiciliğini şimdi bildim,
Ya Allah'ım affeyle günâhımı.*

كونكل ملكين توتمش اوخشار ظلمت توي
من ليك ايچره پيدا بولور ما و مني
پير خدمتي يراق قيلور بيزدين آني
يا الهي عفو قيلغيل گناهيم ني

*Gönül mülkünü tutmuş okşar karanlık gecesi,
Benlik içinde ortaya çıkar ben-benliği,
Pîr hizmeti uzak eyler bizden onu,
Ya Allah'ım affeyle günâhımı.*

قول خواجه احمد گناهي كا قایل ايرور
هر کيم الله ديسه آنکا ياري ايرور
ايرانلارني صحبتي كا مايل ايرور
يا الهي عفو قيلغيل گناهيم ني

*Kul Hoca Ahmed günâhına akli erer,
Her kim Allah dese ona varır,
Erenlerin sohbetine eğilimlidir,
Ya Allah'ım affeyle günâhımı.*

حکمت 31 Hikmet

مينك تومن تورلوك خطالار ميندين اوتسه عفو قيل
گوفتگوي ناروالار ميندين اوتسه عفو قيل
کر تلاوت قيلمشيم ده بو کلام الله ني
سهو عصيان خطالار ميندين اوتسه عفو قيل

*Bin tümen türlü hatâlar benden geçse affeyle,
Ne denli kötü ameller benden geçse affeyle,
Eğer tilâvet ettiğimde bu Allah kelâmını,
Yanlış, isyân ve hatâlar benden geçse affeyle,*

اوقوغانده غافل اوتسه يا غلط نقصان بيله
هر نيچوك بيجا بجالار ميندين اوتسه عفو قيل
مد بيلان اعراب و تشديدلارني تغير ايلاسام
بو كلامه هر خطالار ميندين اوتسه عفو قيل

فحش اوقوسام بير كلمه سيني يا بير حرف ني
مونداغ ناتام دعالار ميندين اوتسه عفو قيل
آيت وعده وعيدني قيلسام مين تفرقه
فهم قيلماي نارسالار ميندين اوتسه عفو قيل

عزت اكرام قرآن ني بجا كيلتورمسام
بي ادب ليك بي اباليغ ميندين اوتسه عفو قيل
حضر تينكده مين كي قولني خطاسي كوب ايرور
رو سياه ليك هر خطالار ميندين اوتسه عفو قيل

خواجه احمد مسكينى نقصاني كوبتور دنياده
كرجه يارب مينك خطالار ميندين اوتسه عفو قيل

*Okuduğunda gâfil geçse veya yanlış noksan ile
Her nasıl yerli-yersizler benden geçse affeyle,
Med ile irâb ve teşdidleri değişik eylesem,
Bu kelâma her hatâlar benden geçse affeyle.*

*Yanlış okusam bir kelime veya bir harfını,
Böyle eksik duâlar benden geçse affeyle,
Vaâd ayeti vaâdini eylemesem ben fark,
Anlamayıp bazı şeyler benden geçse affeyle.*

*Kurân'ın izzet ve ikrâmını yerine getirmesem,
Edepsizlik, akılsızlık benden geçse affeyle,
Hazretinde ben gibi kulun hatası çoktur,
Yüz karası her hatâlar benden geçse affeyle.*

*Hoca Ahmed Miskîn'in noksânî çoktur dünyada,
Gerçi ya Rab binlerce hatâ benden geçse affeyle.*

حکمت 32 Hikmet

الهی قادرا پروردکارا
رحم قيل بدنکا ای کردکارا

سغیندیم حضرتینک کا ای الھی
یاراتقان جمله عالم نی پناهی

*Ya İlâhî, Kâdir, Allah'ım,
Rahmet eyle kuluna ey Rahmân,*

*Sığındım Zât'ına ey Allah'ım,
Yaradan bütün âlemîn penâhî.*

اجابت سندن و مندین مناجات
ای الهی ذوالجلال جمله حاجات

*İcâbet Sen'den ve başvurmak bendendir,
Ey İllâh-ı Zül-celâl bütün hâcetlerde.*

الهی حاجتیم نی سن روا قیل
کریم سن لطف ایله دردم دوا قیل

*İllâhi hâcetimi Sen kolaylaştırır,
Kerîm'sin lûtf eyle derdime devâ eyle.*

کرم برله کیچورکیل ای اریغ ذات
عذاب آخرت دین قیلغیل آزاد

*Kerem ile affeyle ey Ârif Zât,
Âhîret azabından azâd eyle.*

الهی شر شیطاندین سن اسره
قموغ یازوقلاریم دین هم سن اسره

*İllâhi şeytânın şerrinden Sen sakla,
Bütün günâhlarımdan hem Sen sakla.*

قموغ یازوقلاریم دین توبه قیلدیم
که مست ایردیم که من آندین آیلدیم

*Bütün günâhlarımdan tevbe eyledim,
Ki aklım başta değıldi ben ondan ayıldım.*

دیما دور من بنی جاندین ایرمه
ولی آخرده ایماندین ایرمه

*Demiyorum beni cândan ayırma,
Son günümde imândan ayırma.*

الهی برچه نی فریادیغه بیست
قموغ بیچاره لارنی دادیغه بیست

*İllâhi herkesin feryâdına yetiş,
Bütün çâresizlerin imdâdına yetiş.*

قلونک عاصی نی سن هر حاجتین بیر
بو درد بی دوام کا سن دوا بیر

*Âsî kulunun Sen her hâcetini ver,
Bu devâsız derdliye Sen devâ ver.*

الهی سن کیچورکیل طاقتیم یوق
سنی آلدینکده لایق طاعتیم یوق

*İllâhi Sen affeyle takâtım yok,
Senin önünde lâıyk ibâdetim yok,*

الهی ذات پاکینک حرمتیدین
اییرکیل بیزنی شیطان زحمتیدین

*İllâhi pak Zât'ının hürmetinden,
Uzaklaştır bizi şeytânın sıkıntısından.*

اھی برچه نی قلوغه خاص ایت
منی مندین آلیب بیر یول خلاص ایت

*İlâhî herkesi kulluğa hâs eyle,
Beni benden alıp bir kez özgür eyle.*

منکا توفیق سو یدین سن ایچورکیل
کرم برله کناهیم نی کیچورکیل

*Bana tevfik suyundan Sen içir,
Kerem ile günâhımı affeyle.*

که بیلماس ده کناه بسیار قیلدیم
کونکل لارنی بوزوب آزار قیلدیم

*Ki bilmeden sayısız günâh işledim,
Gönülleri yıkıp mahzûn eyledim.*

که هر عاصی ایروور رحمت کا لایق
کیل ای احد دعاغه بول موافق

*Ki her âsî rahmete layıktır,
Gel ey Ahmed duâya ol muvafık.*

حکمت 33 Hikmet

عشق یولیده فنا بولای حق بیر و بار
هرنه قیلسنک عاشق قیلغیل پروردیکار
ایلکیم آچیب دعا قیلای ایزیم جبار
هر نه قیلسنک عاشق قیلغیل پروردیکار

*Aşk yolunda yok olayım Hakk Bir ve Var,
Her ne eylesen, âşık eyle ey Allah'ım.
Elimi açıp duâ kılayım, Azîm Cebbâr,
Her ne eylesen, âşık eyle ey Allah'ım.*

عشقی تیکسه کویدور کوسی جان و تن نی
عشقی تیکسه ویران قیلور ما و من نی
عشق بولمسه تانیب بولمس مولیم سنی
هر نه قیلسنک عاشق قیلغیل پروردیکار

*Aşkı değse, yakıcısı cân ve bedeni,
Aşkı değse, vîrân eyler ben-benliği,
Aşk olmasa, bulup olmaz Mevlâ'm seni;
Her ne eylesen, âşık eyle ey Allah'ım.*

عشق دفتری سیغماس دوستلار درکاهی کا
جمله عاشق یغیلیب بارکای بارکاهی کا
یتی دوزخ طاقت قیلمس بیر آهی کا
هرنه قیلسنک عاشق قیلغیل پروردیکار

*Aşk defteri sığmaz dostlar dergâhına;
Cümle âşık yığılıp varır bargâhına;
Yedi cehennem dayanamâz bir âhına;
Her ne eylesen, âşık eyle ey Allah'ım.*

خاص عشقینکنی کورسات مینکا شاکر بولای
اره قویسه زکریادیک ذاکر بولای
ایوب صفت بلاسیغه صابر بولای
هرنه قیلسنک عاشق قیلغیل پروردیکار

عشق دردینی طلب قیلدیم درمانی یوق
عشق یولیده جان بیرکان نی ارمانی یوق
بو یول لارده جان بیرمهسه امکانی یوق
هرنه قیلسنک عاشق قیلغیل پروردیکار

قایدین تاپای عشقینک توشتی قراریم یوق
عشق ثناسین کونی تونی قویاریم یوق
درکاهینکدین اوزکا یرکا باراریم یوق
هرنه قیلسنک عاشق قیلغیل پروردیکار

عشق بازاری اولوغ بازار سودا حرام
عاشق لارکا سیندین اوزکا غوغا حرام
عشق یولیغه کیرکانلارکا دنیا حرام
هرنه قیلسنک عاشق قیلغیل پروردیکار

عاشق لیق نی دعوی قیلیب یورالمادیم
نفسدین کیچیب مین امری نی قیالمادیم
نادان لیق ده حق امرینی بیالمادیم
هرنه قیلسنک عاشق قیلغیل پروردیکار

قول خواجه احمد عشق دین قاتیغ بلا بولماس
مرهم سورمه عشق دردیغه دوا بولماس
کوز یاشیدین اوزکا هیچکیم کواه بولماس
هرنه قیلسنک عاشق قیلغیل پروردیکار

*Hâs aşkını göster bana, şükreder olayım,
"Erre" koysa, Zekeriyya gibi zikreder olayım,
Eyyûb gibi belâsına sabreder olayım,
Her ne eylesen, âşık eyle ey Allah'ım.*

*Aşk derdini talep eyledim, dermânı yok;
Aşk yolunda Cân verenin korkusu yok;
Bu yollarda Cân vermese, imkânı yok;
Her ne eylesen, âşık eyle ey Allah'ım.*

*Nereden bulayım, aşkın düştü, kararım yok;
Aşk yakarışını gece gündüz bırakacağım yok;
Dergâhından başka yere varacağım yok;
Her ne eylesen, âşık eyle ey Allah'ım.*

*Aşk pazarı ulu pazar, sevdâ Harâm;
Aşıklara senden başka kavgâ Harâm;
Aşk yoluna girenlere dünyâ Harâm;
Her ne eylesen, âşık eyle ey Allah'ım.*

*Aşıklığı davâ kılıp yürüyemedim;
Nefsdan geçip ben emrini kılamadım;
Câhillikte Hakk emrini bilemedim;
Her ne eylesen, âşık eyle ey Allah'ım.*

*Kul Hoca Ahmed aşktan ağır belâ olmaz;
Merhem sürme, aşk derdine devâ olmaz;
Göz yaşından başka bir şey tanık olmaz;
Her ne eylesen, âşık eyle ey Allah'ım.*

ايا شاهي دو عالم پادشاهي
ايوروسن بنده ني پشت پناهي

*Ey sultânım iki cihân hakanı,
Sensin kulunun arkası, sığınacağı,*

تيلاب دايم سيني اول ذات پاکينک
شياطين شريدين بيرکيل پناهي

*Dileyip dâimâ senin o temiz zatını,
Şeytanlar şerrinden ver kurtuluşu,*

بو شيطان شريدين کيمکا قاچارمين
سيني آلدینکده دور سري کماهي

*Bu şeytânın şerrinden kime kaçırım,
Senin elindedir sırrı kemâhi,*

خداوندا سينکا مين يانديم ايمدي
اوزونک سين بارچه کا رازق الهي

*Allah'ım sana ben yandım şimdi,
Özündür herkese rızık veren Allah,*

کراماً کاتبين آتليغ فرشته
يابان قم لاريدين کوب کماهي

*"Kirâmen kâtibîn" adlı melek,
Çöl kumlarından çok günâhı.*

محمد کيم ايورور هادي عالم
اوشل کونده بولادور دادخواهي

*Muhammed ki âleme yol göstericidir,
O günde olacaktır yardımcı.*

اوقوب نامني کورسام هيچ عمل يوق
باشيم قوبي ساليب بولغوم تباهي

*Okuyup kitâbımı görsem hiç amel yok,
Başımı önüme eğip olacağım pişmân.*

که مين ديرمين بو ايش ني قيلغانيم يوق
تمام اعضالاريم بولغاي کواهي

*Ki ben derim "bu işi yaptığım yok",
Bütün organlarım olacaktır şâhid.*

اولوم ني دستيدين هيچکيم قوتولماس
قلنکدر بول باشينکا کي کلاهي

*Ölümün elinden hiç kimse kurtulmaz,
Kalender ol başına giy külâhı.*

جهنم اوستيده تارتیغ صراطي
کوروب بنده اورار افسوس آهي

Cehennem üstüne kurulu sıratı,
Görüp kullar eyler fîgân-âhı.

خواجه احمد يسوي سین بیغلا دایم
اسیغ قیلماس سینکا تنکلاکي آهي

Hoca Ahmed Yesevî sen ağla dâimâ,
Sâhiblik etmez sana yarınki âhı.

حکمت 35 Hikmet

عشقنک قیلدي شیدا مینی جمله عالم بیلدي مینی
قایغو سینسین تونی کونی مینکا سینوق کرکسین

Aşkın eyledi şeydâ beni cümle, âlem bildi beni,
Kaygım sensin gece gündüz, bana sen gereksin.

تعالي الله زهي معني سین یاراتدنک جسم و جانی
قوللیق قیلام تونی کونی مینکا سینوق کرکسین

Taâla'llah Zihî ma ni, sen yarattın cisim ve cânı,
Kulluk eyleyim gece gündüz, bana sen gereksin.

کوزم آچلیم سینی کوردیم کل کونکلنی سینکا بیردیم
اوروغلاریم ترکین قیلدیم مینکا سینوق کرکسین

Gözüm açtım seni gördüm, bütün gönülü sana verdim,
Akrabalarımı terk eyledim, bana sen gereksin.

سوزلاسام مین تیلمده سین کوزلاسام مین کوزلمده سین
کونکلیلمده هم جانیمده سین مینکا سینوق کرکسین

Söylesem ben dilimdesin, gözleşem ben gözümdesin,
Gönümde hem cânımdasın, bana sen gereksin.

فدا بولسون سینکا جانیم توکار بولسانک مینم قانیم
مین قولنک مین سین سلطام مینکا سینوق کرکسین

Fedâ olsun sana cânım, döker olsan benim kanım,
Ben kulunum sen sultânım, bana sen gereksin.

عالم لارکا کتاب کیراک صوفیلارغه مسجد کیراک
مجنون لارغه لیلی کیراک مینکا سینوق کرکسین

Âlimlere kitap gerek, sûfîlere mescid gerek,
Mecnûn'lara Leylâ gerek, bana sen gereksin.

غافل لارکا دنیا کیراک عاقل لارکا عقبی کیراک
واعظ لارغه منبر کیراک مینکا سینوق کرکسین

Gafillere dünyâ gerek, akıllılara âhiret gerek,
Vaizlere minber gerek, bana sen gereksin.

عالم باري اوچماخ بولسه جمله حورلار قارشو قيلسه
الله مينكا روزي قيلسه مينكا سينوق كركسين

Âlem bütün cennet olsa, bütün hûrîler karşılamâğa gelse,
Allah bana nasîp eylese, bana sen gereksin.

اوچماخ كرم جولان قیلام نه حورلارغه نظر قیلام
آني موني مين نه قیلام مينكا سينوق كركسين

Cennete gireyim cevân eyleyim, ne hûrîlere nazar eyleyim
Onu bunu ben ne eyleyim, bana sen gereksin.

خواجه احمد دور مينم آتيم توني كوني ينار اوقم
ايكي جهانده اميدم مينكا سينوق كركسين

Hoca Ahmed benim adım, gece gündüz yanar odum,
İki cihânda umudum, bana sen gereksin.

حکمت 36 Hikmet

محمدني بيلينك ذاتي عرب دور
طريقت ني يولي كل ادب دور

Muhammed'in bilin zâtı Araftır,
Tarîkatın yolu bütün edeptir.

حقيقت بيلمكان آدم ايمس دور
بيلينكز هيچ نيمه كا اوخشاماس دور

Hakikat bilmeyen insân değildir
Biliniz hiçbir şeye benzemezdir.

بيلينك بيچون ايرور هم بي چكونه
و بي شيهه ايرور هم بي نمونه

Bilin be-çün olur hem bi-çigüne;
Ve bi-şübhe olur hem bî-numûne

قهرلانسه قيلور بير بيرله يكسان
بولادور زلزله بير بيرله آسمان

Kahrı lansa, eyler yer ile yeksân;
Olmakta zelzele yer ile gökler.

بيرور بولسه توكانمس نعمتي بار
رحم قيلسه بيلينكيز رحمتي بار

Rahmet eylese, biliniz, rahmeti var;
Verir olsa, tükenmez nimeti var.

محمدني صفت قيلسم كمينه
اناسيني آتي بيلكيل امينه

*Muhammed'i târif eylesem kemîne,
Anasının adı bil Âmine*

اتاسي آتي عبدالله ايكان دور
انادين توغماين اولكان ايكاندور

*Babasının adı Abdullah'tır
Anadan doğduğunda anası ölmüştür.*

محمدني بابسي ساقلاغاندور
يلانكاچ آچلارني يوقلاكاندور

*Muhammed'i dedesi korumuştur
Çıplak açları yoklayandır.*

بابسين بيلسنكيز عبدالمطلب
كونكلده ساقلاكاي سيز يخشي بيليب

*Dedesı biliniz Abdulmuttalib;
Gönülde saklayınız iyi bilip.*

باباسيني اتاسي ايردي هاشيم
ايشيتكانده اقادور كوزده ياشيم

*Dedesinin babası idi Hâşim;
İşitince akmakta gözde yaşım.*

بيلينك تورتونچي سي دور عبد مناف
آلارني بيلسه هر كيم كونكلي دور صاف

*Biliniz dördüncüsüdür Abdulmenâf;
Onları bilse her kim, gönlüdür sâf.*

رسول ني بيلسه هر كيم تورت پشتين
قيامته كزار سيكر بهشتين

*Rasûl'un bilse her kim dört ceddini,
Kıyâmette gezer sekiz cennetini*

باباسي بيتي ياشيده اولوب دور
رسولني عمي سي كا بيريب دور

*Babası yedi yaşında ölmüştür;
Rasul'u amcasına vermişti.*

ابوطالب علي ني آته سي دور
قاموغ اعراي لارني كاته سي دور

*Ebû Tâlib Alî'nin babasıdır;
Bütün Arabların büyüğüdür.*

ابوطالب بولادور ايش باشيده
محمد اولتورور دايم قاشيده

*Ebû Tâlib olmakta iş başında,
Muhammed oturur dâimâ karşısında*

محمدني ياشي اون يتي بولدي
كه اول وقتنده خديجه آني كوردي

*Muhammed'in yaşı on yedi oldu;
Ki o vakit Hatice O'nu gördü.*

محمدني بيلينك كيم مثل شونقار
خديجه آني كوروب بولادور زار

*Muhammed'i bilin ki şâhın misâli
Hatice O'nu görüp olmakta ağlamaklı.*

خديجه كونكليده آني سويادور
محمد عشقیده ايچي كويادور

*Hadîce gönlünde O'nu sevmektedir
Muhammed Aşkında içi yanmaktadır.*

كيچه كوندوز تيلار آني خدادين
بيلينكيز عاقبت تابتي مرادين

*Gece gündüz diler O'nu Allah'tan;
Biliniz sonunda buldu murâdın.*

كورونكيزلار خدائي شيوه سيني
محمد باقغان ايكان تيوه سي ني

*Görünüz Allah'ın işini
Muhammed bakmakta iken devesini,*

خديجه غه رسول چاكر بولوتور
بو باعث بيرله بيل آني آليب دور

*Hatice'ye Rasûl çâker olmuştur,
Bu sebeple bil sen O'nu almıştır.*

خديجه ني خدا بختين آچيب دور
رسول ني باشيغه درلار ساچيب دور

*Hatice'nin Allah bahtını açmıştır;
Rasûl'un başına inciler saçmıştır.*

رسول ني ياشلاري قرقه يتيب دور
كه اندين سونك خدادين وحى يتيب دور

*Rasûl'un yaşları kırka varmıştır,
Ki ondan sonra Allah'dan vahy yetmiştir.*

كه آندين سونك محمد بولدي پادشاه
رسول ني كونكليده يار بولدي الله

*Ki ondan sonra Muhammed oldu sultân
Rasûl'un gönlünde yâr oldu Allah.*

محمدني ايشين الله بيتوردي
خلايق بارچه سي ايمان كيتوردي

*Muhammed işini Allah yazdırdı;
İnsanların hepsi imân getirdi.*

رسول نى باشىدە بولدى عمامە
كەمال تاپتى اوتوز اوچ مينك صحابە

*Rasûl'un başında oldu imâme;
Kemâl buldu otuz üç bin Sahâbe.*

رسول غە بارچە سى خدمت قىلادور
ادب بىرلان يوروب عزت قىلادور

*Rasûl'a hepsi hizmet eylemektedir,
Edep ile yürüyüp izzet eylemektedir.*

رسول آلدیغە بىر يتيم كىلىب دور
غریب و مبتلا مین دىب ايتیب دور

*Rasûl önüne bir Yetim gelmiştir
Garîb ve müptelâyım deyip söylemiştir.*

رحم قىلدى رسول آنى حالیغە
تىلاكانین آنى بىردى قولىغە

*Râhim eyledi Rasûl onun hâline;
Dileğini onun verdi eline.*

رسول ایدی انكا مین هم يتيم مین
يتيم لیکده غریب لیغ دە يتیب مین

*Rasûl dedi ona: "Ben de yetimim;
Yetimlikte, Garîblikte yetişmişim."*

محمد ایدیلاز هر کیم يتيم دور
بیلینک لار اول مینی خاص امتیم دور

*Muhammed demiştir: "Her kim yetimdir,
Biliniz, o benim hâs ümmetimidir."*

يتيم نى كورسنکیز آعريتمنکیزلار
غریب نى كورسنکیز داغ ایتمنکیزلار

*Yetimi görseniz, incitmeyiniz;
Garîbi görseniz, dağ etmeyiniz.*

یتیملاز بو جهانده خوار ایکاندور
غریب لارنى ایشى دشوار ایکاندور

*Yetimler bu cihânda ezilmiştir,
Garîblerin işi zordur.*

غریب لارنى ایشى دايم سلوک دور
تريك ایرمس غریب مثل اولوک دور

*Garîblerin işi dâimâ riyâzettir
Diri değil, Garîb ölü gibidir.*

خدایى غە غریب لار بیلکولوک دور
غریب نى ایرته اخشام سورکولوک دور

*Allah'a Garîbler bellidir
Garîbi sabâh akşam sormuştur.*

صفت قيلسام علي شير خدادور
که شمشير بيرله کافرني قرادور

کافرلارني قيلور ايمانغه دعوت
بیرادور هر زمان اسلامکا قوت

که مؤمن بولغانين آليب کيلادور
قبول قيلماغانين چاپيب کيلادور

که شمشير قولغه آليب مينسه دلدل
توشادور قوم کافرلارغه غلغل

قولیده کي يراغي ذوالفقاري
چاپوشقاندە اوزالور قرق قاري

علي ني بار ايدي اون سيکيز اوغلي
اني هر قايسي سي دور کاته توغلي

علي اسلام اوچون قانلار يوتادور
که اسلام توغي ني محکم توتادور

خواجه احمد بيل غريب ليک کا توشوب دور
رسول اولاديغه سوزلار قاتيب دور

Târif eylesem, Alî Allah'ın arslanıdır
Ki kılıç ile kâfiri kırmıştır.

Kâfırleri eyler imâna dâvet;
Vermektedir her zamân İslâm'â kuvvet.

Ki mümin olanını alıp gelmektedir;
Kabûl kılmayanını kırıp gelmektedir.

Ki kılıç ele alıp binse Düldül'e
Düşmektedir kâfir kavimlerine vefvele

Elindeki silâhı Zülfikâr'ı,
Savaşanda uzar kırk arşın.

Alî'nin var idi on sekiz oğlu;
Onun her hangisidir büyük tuğlu,

Alî İslâm için kanlar yutmaktadır;
İslâm'ın tuğunu sıkı tutmaktadır.

Hoca Ahmed bil garîbliğe düşmüştür,
Rasûl evlâdına sözler katmıştır.

حکمت 37 Hikmet

الكذاب لا امتی دندی بیلینک محمد
يالغانچی لار قومی نی امت دیمس محمد

"El-kezzâbu lâ ûmmeti" dedi, bilin Muhammed;
Yalancılar kavmini ümmet demez Muhammed.

توغرى يوركان قلى نى حقنى ايزلاب يولى نى
راست يوركان قلى نى امت دىكاي محمد

*Doğru giden kulunu, Hakk'ın arayıp yolunu,
Doğru yürüyen kulunu ümmet diyecek Muhammed.*

هرکيم امت من ديسه رسول ايشين قويمسه
شفاعت کونى بولسه محروم قويمس محمد

*Her kim "Ümmetim" dese, Rasûl işini bırakmasa
Şefâat günü olsa, mahrûm bırakmaz Muhammed.*

تنکرى تعالى سوزين رمول الله سنتين
اينانماکان امتين امت ديمس محمد

*Tanrı Teâlâ sözünü, Rasûlullah sünnetini
İnanmayan ümmetini ümmet demez Muhammed.*

امت من ديب يورورسن بويروغى نى قيلمس سن
نچوك امد توتارسن آنده سورمس محمد

*Ümmetim diye yürürsün, buyruğunu yapmazsın,
Nasıl ümit edersin, orada sormaz Muhammed.*

مشکل دور عاصى بنده امت ديمسه آنده
رسوا بولور محشرده امت ديمس محمد

*Müşküldür âsî kul, ümmet demese orada,
Rezil olur mahşerde, ümmet demez Muhammed.*

امت دىكاي محمد چين سوزلاسه قول احمد
تانکلا بولسه قيامت محروم قويمس محمد

*Ümmetim der Muhammed, gerçek söylese Kul Ahmed,
Sabâha olsa Kıyâmet mahrûm bırakmaz Muhammed.*

حکمت 38 Hikmet

نور خدا دوست خدا اول مصطفى
کيم لار اوچون کيلدي رسول بيلکدينکز مو
دروود خدا ورد خدا حق مصطفى
کيم لار اوچون کيلدي رسول بيلکدينکز مو

*Allah nûru, Allah dostu o Mustafâ
Kimler için geldi Rasûl bildiniz mi?
Allah selâmı, Allah zikri Hakk Mustafâ,
Kimler için geldi Rasûl bildiniz mi?*

كىم لار اوچون كريان قىلدى كوزلاريني
امت اوچون بريان قىلدى اوزلاريني
امت بولسانك انكلا اوشبو سوزلاريني
كىم لار اوچون كىلدى رسول بىلكدينكز مو

يىغلاي يىغلاي يوز كوزلاري ششتي كورينك
قيام تورروب اياغلاري ششتي كورينك
امت اوچون قايغو محنت چىكتي كورينك
كىم لار اوچون كىلدى رسول بىلكدينكز مو

ايا دوستلار موني بيلور امت قاني
اكر بىلسنك آندين ارتوق نعمت قاني
قيامت كون آندين اوزا شفقت قاني
كىم لار اوچون كىلدى رسول بىلكدينكز مو

امت بولوب رسول قدرين بىلدينكز مو
تن جان بيرله سنت لارين قىلدينكز مو
رسول اوچون زار اينكرابان اوقمدينك مو
كىم لار اوچون كىلدى رسول بىلكدينكز مو

هيهات هيهات سعادت دور اول مصطفى
هيهات هيهات غنيمت دور اول مصطفى
هيهات هيهات عنايت دور اول مصطفى
كىم لار اوچون كىلدى رسول بىلكدينكز مو

قول خواجه احمد سوزلار سوزونك تليم قفا
امت لاريم قىلغىل وفا قيلمه جفا
امتي كا مونداغ دىدي حق مصطفى
كىم لار اوچون كىلدى رسول بىلكدينكز مو

*Kimler için yaşlı eyledi gözlerini,
Ümmet için yanık eyledi özlerini,
Ümmet olsan anla bu sözlerini,
Kimler için geldi Rasûl bildiniz mi?*

*Ağlaya ağlaya yüz gözleri şışti görün,
Kıyâmda durup ayakları şışti görün,
Ümmet için kaygı sıkıntı çekti görün,
Kimler için geldi Rasûl bildiniz mi?*

*Ey dostlar bunu bilir ümmet hani,
Eğer bilsen ondan fazla nimet hani,
Kıyâmet günü ondan geçen şefkat hani,
Kimler için geldi Rasûl bildiniz mi?*

*Ümmet olup Rasûl değerini bildiniz mi?
Ten-cân ile sünnetlerini yaptınız mı?
Rasûl için ağlayıp inleyerek geçtiniz mi?
Kimler için geldi Rasûl bildiniz mi?*

*Heyhat heyhat sâadetdir o Mustafâ,
Heyhat heyhat ganîmettir o Mustafâ,
Heyhat heyhat inâyettir o Mustafâ,
Kimler için geldi Rasûl bildiniz mi?*

*Kul Hoca Ahmed söyler sözünle dilim kefâ,
Ümmetlerim eyle vefâ kılma cefâ,
Ümmetine böyle dedi Hakk Mustafâ,
Kimler için geldi Rasûl bildiniz mi?*

بیزدین درود بسیار یا مصطفی محمد
تحيات بی شمار یا مصطفی محمد

*Bizden sonsuz Selâm yâ Mustafâ Muhammed,
Tahiyat-ı bî şumar yâ Mustafâ Muhammed.*

یا سید المرسلین یا خاتم النبیین
یا هادی المضلین یا مصطفی محمد

*Yâ Rasûller Efendisi, yâ Nebilerin sonuncusu,
Yâ sapıtmışların doğrultucusu yâ Mustafâ Muhammed.*

یا ایها المدثر حق ایدی قم فانذر
و ربک فکبر یا مصطفی محمد

*Ya "Eyyühe! müddessir" Hakk dedi "Kum feenzir",
"Ve rabbike fekebbir" yâ Mustafâ Muhammed.*

حضرتده سین معظم قربتده سین مکرم
انبیایه مقدم یا مصطفی محمد

*Yüce hazrettesin keremli gurbettesin,
Peygamberlerin öncüsü yâ Mustafâ Muhammed.*

سین سین حبیب خالق حق درکاهی غه لایق
خلاصه خلائق یا مصطفی محمد

*Sen'sin Hâlık'ın sevgilisi, Hakk dergâhına lâıyk,
Yaratılmışların özü yâ Mustafâ Muhammed.*

اصل وجود آدم مرسل نبی خاتم
راز نمان غه محرم یا مصطفی محمد

*İnsan varlığının aslı, Rasûl ve nebilerin sonuncusu,
Gizli niyâza mâhrem yâ Mustafâ Muhammed.*

طوبی قاب قوسین قمری باغ کونین
برچه غه قرت عینین یا مصطفی محمد

*"Kâbe-kavseyn"ın tubası, kevineyn bağının ayı,
Herkes kurret ayneyn yâ Mustafâ Muhammed.*

عرشی کرسیدین آشقان حضرتیکا اولاشقان
توقسان مینک راز ایتوشکان یا مصطفی محمد

*Arş ve kürsiden aşan Hazret'ine ulaşan,
Doksan bin niyâz söyleyen yâ Mustafâ Muhammed.*

بیر کوك ایرور مأمورینک صحابه لار منظورینک
جمله امت مغفورینک یا مصطفی محمد

*Yer gök yürür me'mûrundur, sahâbeler manzurun,
Bütün ümmet mağfurun yâ Mustafâ Muhammed.*

هر کیمکا بولسه میلینک کوتارور حق عذابین
عالم سینینک طفیلینک یا مصطفی محمد

*Her kime olsa meylin kaldırır Hakk Azâbını,
Âlem senin tufeylin yâ Mustafâ Muhammed.*

هر کیم سینکا سیغینور تموغدین اول قوتولور
اوچماخ سری اولانور یا مصطفی محمد

*Her kim sana sığınır cehennemden o kurtulur,
Cennet'e doğru yollanır yâ Mustafâ Muhammed.*

جانیم فداسی قیلسام خوشنودلوقی نی آلسام
ارمان یوق ایردی اولسام یا مصطفی محمد

*Cânımı fedâ eylesem hoşnûdluğunu alsam,
Üzüntü yoktur ölsem yâ Mustafâ Muhammed.*

کرچه کوبتور گناهیم کیچورکای سین الهیم
سین سین مینی پناهیم یا مصطفی محمد

*Gerçi çoktur günâhım affedesin Allah'ım,
Sensin benim sığınağım yâ Mustafâ Muhammed.*

یارب نجوک قیلغایمین شفاعتین قولکای مین
امتی دین بولغایمین یا مصطفی محمد

*Yâ Rab nasıl eyleyim şefâatini alayım,
Ümmetinden olayım yâ Mustafâ Muhammed.*

امتی دین بولغانلار شفاعتین قولغانلار
اهل بهشت بولغانلار یا مصطفی محمد

*Ümmetinden olanlar Şefâatini alanlar,
Cennet ehli olanlar yâ Mustafâ Muhammed.*

احمد مرادی سین سین ذکری و یادی سین سین
ایشلار کشادی سین سین یا مصطفی محمد

*Ahmed'in murâdı sensin zikri ve yâdı sensin,
İşlerin anahtarı sensin yâ Mustafâ Muhammed.*

حکمت 40 Hikmet

اون سیکز مینک عالمغه سرور بولغان محمد
اوتوز اوچ مینک اصحاب غه رهبر بولغان محمد

*On sekiz bin âleme server olan Muhammed;
Otuz üç bin ashâba rehber olan Muhammed.*

یلانکاچ آچلیق غه قناعت لیک محمد
عاصی جافی امتغه شفاعت لیک محمد

*Çıplaklık ve açlığa kanaatlı Muhammed;
Âsî, câfi ümmete şefâatlı Muhammed.*

تونلار یاتیب ایومس تلاوت لیک محمد
غریب برله یتیمغه مروّت لیک محمد

*Geceleri yatıp uyumaz, tilâvetli Muhammed;
Garîb ile yetime mürüvvetli Muhammed.*

یولدین آزغان گمراه غه هدایت لیک محمد
مهم توشسه هر کیمکا کفایت لیک محمد

*Yoldan azan günâhkâra hidâyetli Muhammed;
Muhtâç düşse herkese, kifâyetli Muhammed.*

ابوجهل طب غه سیاست لیک محمد
ملامت نی صابونی سلامت لیک محمد

*Ebû Cehl ve Ebû Leheb'e siyâsetli Muhammed;
Melâmetin sabunu, selâmetli Muhammed.*

نماز روزه قیلغوچی عبادت لیک محمد
تینمای تسبیح ایتکوچی ریاضت لیک محمد

*Namâz, oruç kılıcı, ibâdetli Muhammed;
Dinmeyip tesbîh söyleyici, riyâzetli Muhammed*

ملعون لعین شیطانغه سیاست لیک محمد
شریعت نی یولیغه عنایت لیک محمد

*Lânetli, lanetlenmiş şeytâna siyâsetli Muhammed;
Şeriatın yoluna inâyetli Muhammed.*

طریقت غه رهنما ارادت لیک محمد
حقیقت کا مقتدا اجازت لیک محمد

*Tarikate yol gösterici, irâdetli Muhammed;
Hakikate muktedâ, icâzetli Muhammed.*

دعالاری مستجاب اجابت لیک محمد
یمانلیغ غه یخشیلیق کرامت لیک محمد

*Duâları müstecap, icâbetli Muhammed;
Kötülüğe iyilik, kerâmetli Muhammed.*

توفیق بیرکان ظالمکا جلالت لیک محمد
سجده قیلغان ایکیلیب اطاعت لیک محمد

*Tevfîk veren zâlîme, celâetli Muhammed;
Secde kılan eğilip, itâatlı Muhammed.*

بیش وقت نماز قیلغانده امامت لیک محمد
معراج آشیب بارغانده شهادت لیک محمد

*Beş vakit namâz olduğunda imâmetli Muhammed;
Mirâc aşyp vardığında şehâdetli Muhammed.*

عرش کرسی بازاری عنایت لیک محمد
سیکیز بهشت ایکاسی ولایت لیک محمد

*Arş ve Kürsü pazarı, inâyetli Muhammed;
Sekiz cennet sâhibi velâyetli Muhammed.*

مسکین احمد قلبي غه کتابت لیک محمد
یتیم فقیر غریب غه سخاوت لیک محمد

*Miskîn Ahmed kuluna kitâbetli Muhammed;
Yetîm, fakîr, garîbe sehâvetli Muhammed.*

باشیغه توشوب نعره سودای محمد
من آنی اوچون کوپیده شیدای محمد

*Başıma düşüp nara-ı sevdâ-yı Muhammed,
Ben onun için yolunda şeydâ-yı Muhammed.*

کیم امتی دور حمد و ثنا تینماین ایتور
پاکا صمدا قیل منی رسوای محمد

*Kim ümmeti ise durmadan hamd ve senâ söyler,
Yâ Samed eyle beni nisva-ı Muhammed.*

کونکلوم کا سالیب عشق محبت نی الهیم
قیلغیل منی سین عاشق یکتای محمد

*Gönlüme koyup aşk sevdâsını Allah'ım,
Eyle beni sen âşık-ı yektâ-yı Muhammed.*

ماننده مجنون کیچوروب ایکی جهاندین
دیوانه قیلیب قیل منی رسوای محمد

*Mecnûn misâli geçirip iki cihândan,
Divâne eyleyip eyle beni rüsvâ-yı Muhammed.*

اولتورکیل کویدورکیل هر محنتی سالغیل
اول روز جزا قیل منی شیدای محمد

*Öldür, yandır, her sıkıntıyı gönder,
O cezâ günü eyle beni şeydâ-yı Muhammed.*

دایم غم امت یدی و یمادی نعمت
کرامتی دور سن قانی غم های محمد

*Her zamân ümmet derdini yedi, yemedi nimet,
Kerâmetidirsin hani gamhâ-yı Muhammed.*

امت دیبان کیچه کوندوز یدی حسرت
کوکسیدین چقارور پر خونی دهای محمد

*Ümmet diyerek gece gündüz çekti hasret,
Göğsünden çıkarır pûrhûn-ı dilhâ-yı Muhammed.*

امت کناهیینی تیلاب او شاهمی شاهنشاهی
اول روزی جزا بولار اول دادخواهی محمد

*Ümmetin günâhını dileyip o Şâhların Şâhı,
O cezâ günü yok bizde pervâ-yı Muhammed.*

کیچکیل همه دین ایزله محمدنی رضاسین
والله بولاسن لحظه ده کویای محمد

*Vazgeç herşeyden ara Muhammed'in rızasını,
Vallahî bulasın anında gûyâ-yı Muhammed.*

سندین تیلاکیم بولدور ای خالق بیچون
سالغیل قولاغیمغه منی غوغای محمد

*Sen'den dileğim budur ey Hâlık,
Koy kulağıma benim gavgâ-yı Muhammed.*

من اورکولایین خوش کرمینکدین سنی الله
بیر قطره تاتورغیل منکا دریا محمد

*Ben savrulayım hoş keremînden senin Allah,
Bir damla tatdır bana deryâ-yı Muhammed.*

یول بیرکوچی رحمن رحیم غافر ستار
قیلمه منی شرمندة گمراهی محمد

*Yol verici Rahmân-Rahîm, Gafur ve Settâr,
Kılma beni pîşmân-ı gümrâh-ı Muhammed.*

بیر قطرة می اول جام الست دین منکا انعام
قیلغیل بولاین حمدینکا دانای محمد

*Bir damla su o elest kadehinden bana bağış,
Eyle olayım hamdine dâna-yı Muhammed.*

روی سیه نک سور قدمی بیر مغان غه
لطف ایتسه بیرور دیدة بینای محمد

*Kara yüzünü sür Pîr-i Kâmil'in ayak izine,
Lutfetse verir dide-i bînâ-yı Muhammed.*

مقصودیمه یتکور منی ای خالق بیچون
من در طلب زلف سمن سای محمد

*Maksadıma erdir beni ey Hâlık,
Ben tâlibiyim zülf-ü semen sâ Muhammed.*

یوزدین کوتاریب پرده نی احمد سری باقغیل
من بندة اول موی سیه پای محمد

*Yüzden kaldırıp perdeyi Miskîn'e doğru bak,
Ben o kuluyum o mûy-ı siyâh pâ-yı Muhammed.*

مسکین یسوی آرزوی روضة حضرت
بولغایمو میسر خاک کف پای محمد

*Miskîn Yesevî arzû-yı ravza-ı Hazret,
Olur mu müyesser hak-i kefi pa-yı Muhammed.*

حکمت 42 Hikmet

کورکان زمان اینانکان ابابکر صدیق دور
اوستون بولوب تیانکان ابابکر صدیق دور

Gördüğü zamân inanan Ebâ Bekr-i Sıddîk'dır
Üstün olup dayanan Ebâ Bekr-i Sıddîk'dır;

مونکلاشقانده بیغلاکان قلوبغه بیل باغلاغان
ایچی بغری نی داغلاغان ابابکر صدیق دور

Dertleşende ağlayan, kulluğa bel bağlayan,
İç bağırını dağlayan Ebâ Bekr-i Sıddîk'dır;

بیر قولیدین قیتماکان سرین هر کیز ایتماکان
غافل بولوب یاتماکان ابابکر صدیق دور

Bir sözünden dönmeyen, sırrını aslâ demeyen,
Gâfil olup yatmayan Ebâ Bekr-i Sıddîk'dır;

جان جانانغه قاوشورکان قرین قولدین تابشورکان
قول قاوشوروب یالبارکان ابابکر صدیق دور

Cân cânana kavuşturan, kızını elden veren,
El bağlayıp yalvaran Ebâ Bekr-i Sıddîk'dır;

ایتکان سوزیکا بیتکان نفس هوادین کیتکان
حق رسول نی بیرکیتکان ابابکر صدیق دور

Dediği sözüne yeten, nefis ve hevâdan giden,
Hak Rasûl'u güçlendiren Ebâ Bekr-i Sıddîk'dır;

محمدکا قین اتا قیلکان ایمس هیچ خطا
بوینیغه سالغان پوطا ابابکر صدیق دور

Muhammed'e kayınbaba, kılmış değil hiç hatâ,
Boynuna koyan futa Ebâ Bekr-i Sıddîk'dır;

قول خواجه احمد قیل تصدیق یار غارین قیل تفریق
عارف لیکده بیل صادق ابابکر صدیق دور

Kul Hoca Ahmed tasdik eyte, mağara dostunu ayrı tut,
Âriflikte bil sâdik Ebâ Bekr-i Sıddîk'dır;

حکمت 43 Hikmet

ایکنچی سی یار بولغان عدالت لیک عمر دور
مؤمن لیغ ده یار بولغان عدالت لیک عمر دور

İkincisi dost olan adâetli Ömer'dir;
Müminlikte dost olan adâetli Ömer'dir.

بلال غه اذان ايتوركان شريعت ني بيلدوركان
دين سوزيني اوقتوركان عدالت ليک عمر دور

*Bilâl'e ezan okutan, şeriatı bildiren,
Din sözünü anlatan adâletli Ömer'dir.*

کعبه ايشيکين آچدوركان بارچه بت ني سيندوركان
رسول کونکلين تيندوركان عدالت ليک عمر دور

*Kâbe kapısını açtıran, bütün putları kırdıran,
Rasûl gönflünü dindiren adâletli Ömer'dir.*

شريعت ني باش توتقان طريقت ني راست توتقان
حقيقت ني خوب بيلکان عدالت ليک عمر دور

*Şeriâtı gözeten, tarikatı doğru tutan,
Hakîkati iyi bilen adâletli Ömer'dir.*

اوغلين چرلاب کيلتوركان دره اوروب اوت اولتوركان
عدل قيليب يول سوركان عدالت ليک عمر دور

*Oğlunu azarlayıp getiren, kırbaç vurup öldüren,
Adalet eyleyip yol soran adâletli Ömer'dir.*

چراغ بولوب اوچماکان دين يوليدين يانماکان
ناحق ايش ني ايتماکان عدالت ليک عمر دور

*Çıra olup sönmeyen, din yolundan dönmeyen,
Haksız işi eylemeyen adaledi Ömer'dir.*

مسکين احمد قيلکيل ياد قيلکيل عجزينکني بنياد
شايد روحي شاد قيلکاي عدالت ليک عمر دور

*Miskîn Ahmed eyle yâd, eyle aczini beyân,
Belki rûhu eyler şâd, adâletli Ömer'dir.*

حکمت 44 Hikmet

اوچونچي دوستي يار بولغان عثمان باحيا دور
هر نفس ده يار بولغان عثمان باحيا دور

*Üçüncü dostu yar olan hayâ sâhibi Osmân'dır
Her nefeste yar olan hayâ sâhibi Osmân'dır.*

حق رسول ني دامادي دينميري آبادي
بنده لارني آزادي عثمان باحيا دور

*Hak Rasûl'ün damadı, dinimizin âbadı,
Kölelerin azad edicisi hayâ sâhibi Osmân'dır.*

اوقوغاني شاطبي آيت حديث كاتي
منبر اوزره خطيبي عثمان باحيا دور

Okuduğu şâtibi, âyet, hadîs kâtibi,
Minber üstünde hatibi hayâ sâhibi Osmân'dır.

مناجاتي كوه طور آغانلاري ايكي نور
ايتقان لاري بارچه در عثمان باحيا دور

Münâcâtı kûh-ı Tûr, aldıkları iki nûr,
Dedikleri bütün inci hayâ sâhibi Osmân'dır.

كوبلار الاركا كيلدي قوماديلار شهزاده
شهيد بولدي دهه ده عثمان باحيا دور

Çoklar gelip yaya, koymadılar şehzâde,
Şehîd eylediler orada, hayâ sâhibi Osmân'dır.

توصيف قيلدينك عثمانني خواجه احمد سين ابي
يوقتور شك و گماني عثمان باحيا دور

Târif eyledin Osmân'ı, Hoca Ahmed sen onu,
Yoktur şüphesi, gümânı, hayâ sâhibi Osmân'dır.

حکمت 45 Hikmet

تورتونچي سي يار بولغان شير خدا علي دور
هم معراجده يار بولغان شير خدا علي دور

Dördüncüsü dost olan Hakk arslanı Alî'dir,
Hem Mirâc'da yar olan Hakk arslanı Alî'dir.

ايتكان سوزي رحماني كورسنگ يوزي نوراني
كورسنگ يوزين نوراني كافلارني قراني

Dediği sözü rahmânî, görsen yüzü ûrânî,
Kâfîrlerin kıranı Hakk arslanı Alî'dir.

همت قوري بيليده موليم يادي تيليده
ذوالفقاري ايلكيده شير خدا علي دور

Himmet kuşağı belinde, Mevlâ'm yâdı dilinde,
Zülfikâr'ı elinde Hakk arslanı Alî'dir.

منيب چيقسه دلده بيركا توشار زلزله
كافلارغه غلغه شير خدا علي دور

Binip çıksa Düldül'e, yere düşer zelzele,
Kâfîrlere velvele, Hakk arslanı Alî'dir.

دشمن لارکا مقابل بولدي کافرغه قاتل
زایل قیلکان باطل نی شیر خدا علی دور

*Düşmanlara mukâbil, oldu kâfire kâtil,
Kılan bâtlı zâil Hakk arslanı Alî'dir.*

رحمت قیلکای بیر و بار هر نه قیلسه ایرکی بار
خواجه احمدکا مددکار شیر خدا علی دور

*Rahmet eyleye Bir ve Var, her ne kılssa gücü var,
Hoca Ahmed'e mededkâr Hakk arslanı Alî'dir.*

حکمت 46 Hikmet

بیر کون کیلدي ابوبکر سلمان بیلان
حق مصطفي رازین آچتی رحمن بیلان
بارچه بارور بو دنیا دین ارمان بیلان
ایلکین بولوب حقه واصل بولماق اوچون

*Bir gün geldi Eba Bekr Selmân ile
Hakk Mustafâ niyâzını açtı Rahmân ile
Herkes gider bu dünyada üzüntü ile
Elin olup Hakk'a Vâsıl olmak için.*

عزرائل بیر کون کیلدي فرمان بیلان
فاطمه سلام بیردي اکرام بیلان
حق مصطفي مشغول بولدي ایمان بیلان
اسیغ تن دین عزیز جان نی بیرماق اوچون

*Azrâil bir gün geldi fermân ile
Fatıma Selâm verdi ikrâm ile
Hakk Mustafâ meşğûl oldu imân ile
Sıcak bedenden azîz cânı vermek için.*

رسول ایدي صحابه لار بحیل بولونک
آخرت قه اولاندوق سیز انوق بیلینک
روزه توتونک نماز اوقونک زکوه بیرینک
جهنمدین اوزنی آزاد قیلماق اوچون

*Rasûl dedi "Sahâbeler sessiz olun,
Âhirete yollandık siz açık bilin,
Oruç tutun, namâz kılın, zekât verin,
Cehennemden özünü azad eylemek için..."*

دوشنبه کون حق مصطفي دنیا قويدی
حق تعالی فرمانی غه بویون سوندي
ابن عباس سونی قويدی علی یودی
اوچماخ ایجره حله تونین کیماق اوچون

*Pazartesi günü Hakk Mustafâ dünyâyı bıraktı,
Hakk Teâlâ fermânına boyununu sundu,
İbn-i Abbâs suyunu koydu, Alî yıkadı,
Cennet içinde hulle giysisini giymek için.*

الله ديمان صحابه لار تيرانديلار
پيغمبرني جنازه سين کوتارديلار
اول سدره المنتهي غه اشورديلار
عرش اوستيغه تيكورويان قويماق اوچون

Allah diyerek sahâbeler hareketlendiler,
Peygamberin cenâzesini kaldırdılar,
O "Sidretü'l-müntehâ"ya aşırılar,
Arş üstüne çıkararak koymak için.

آسمانده كي فرشته لار بيركا ايندي
پيغمبرني نوري بيرلان عالم تولدي
بابام تيو فاطمه كريان قالدي
باباسيدين يتيم بولوب قالماق اوچون

Göklerdeki melekler yere indi,
Peygamberin nûru ile âlem doldu,
"Babam" diye Fâtîma ağladı,
Babasından Yetîm olup kalmak için.

قول خواجه احمد گوهر ينكليغ حكمت ايدي
ايرانلاركا خدمت قيبليب نظر تابدي
توقسان توقوز مينك حكمت ايتيب داستان قيلدي
داستان قيبليب بوستان ايچره يورماق اوچون

Kul Hoca Ahmed inci gibi hikmet söyledi,
Erenlere hizmet eyleyip nazar buldu,
Doksan dokuz bin hikmet deyip destân eyledi,
Destân eyleyip cennet bahçesi içine yürümek için.

حکمت 47 Hikmet

اول الست بر بكم ديكاننده
قالوا بلي ديكانيمي بيالماس من
و مادينكم ديمان ينه سوركاننده
دينيم اسلام ديكانيمي بيالماس من

O "elestü bi-Rabbiküm?" dediğinde,
"Kâlû belâ" dediğimi bilemezdim,
"Vemâ dînüküm" diyerek yine sorduğunda,
"Dinim İslâm" dediğimi bilemezdim.

اهيم دين ينه اوچ يول كيلدي خطاب
مؤمن ارواح ريم سين ديب بيردي جواب
جواب ايتماكاني كافر قيلدي ايزيم وهاب
مين هم جواب ايتكانيم ني بيالماس من

Allah'ımdan yine üç defa geldi hitâp,
Mümin rûhlar "Rabbimsin" deyip verdi cevâp,
Cevâp vermeyeni kâfir eyledi Azîm Vehhâb,
Ben de cevâp verdiğimi bilemezdim.

جمله روح کا شول ساعتده فرمان بيئي
فرمان بولغاچ دم اوقماين صف قورولدي
کافر چپده مؤمن بنده اونکده توردي
قايسي طرف تورکانيمني بيلاماس من

سجده قيلديب حقدین ينه فرمان بولدي
سجده قيليب بارچه مؤمن اولوش آلدی
سجده قيلماي قالغانلاري کافر بولدي
مين هم سجده قيلغانيمني بيلاماس من

اي مؤمن لار وهمي بيرلان بولدوم کريان
بو غم بيرلان عقليم حيران يوراکيم قان
تندين اوقوب دالدين اوتوب اورتادي جان
نيچوک علاج ايتاريمني بيلاماس من

خدایم ني قدرتي غه ييتيب بولماس
شقي سعيد امر قيلدي بيليب بولماس
طاقت قيليب خلق ايچنده توزوب بولماس
قايسي طرف کيتاريمني بيلاماس من

بيرني گبر و بيرني ترسا جهود قيلدي
بيرني مؤمن بيرني کافر جهود قيلدي
عزازيل ني درکاهيدین مردود قيلدي
نه سبب دين قيلغاني ني بيلاماس من

گناهيم کوب تاغ دين آغير طاعتيم آز
طاعت قيلماي عمروم اوتي قيش و هم ياز
درکاهي کا بارور بولسام يوقتور نياز
نه يوز بيرلان باراريمني بيلاماس من

*Bütün ruhlara o sâatte fermân ulaştı,
Fermân olunca, an geçmeden saf kuruldu,
Kâfir solda Müslümân kullar sağda durdu,
Hangi tarafta durduğumu bilemezdim.*

*Secde eyle diye Hakk'tan yine fermân oldu,
Secde eyleyip bütün müminler pay aldı,
Secde eylemeyip kalanları kâfir oldu,
Ben de secde eylediğimi bilemezdim.*

*Ey müminler şüphe ile oldum giryân,
Bu gâm ile aklım hayrân yüreğim kan,
Vücuddan geçip gönülden geçip çırpındı Cân,
Nasıl ilâç edeceğimi bilemezdim.*

*Allah'ımın kudretine yetişip olmaz,
İsyânkâr-itâatkâr emir kıldı bilip olmaz,
Tâkat yetirip halk içinde gezip olmaz,
Hangi tarafa gideceğimi bilemezdim.*

*Birisini gebr ve birisini tersâ, cühûd eyledi,
Birisini mümin birisini kâfir, yahûdî eyledi,
Şeytânı dergâhından kovulmuş eyledi,
Hangi sebepten eylediğini bilemezdim.*

*Günâhım çok dağdan ağır ibâdetim az,
İbâdet eylemeyip ömrüm geçti kış ve de yaz,
Dergâhına gidecek olsam yoktur niyâz,
Ne yüz ile gideceğimi bilemezdim.*

جاندين كيجكان چين عاشق لار اوزين كوردي
روز ازل ينه بيرني عاشق قيلدي
لطف كرم ايلاب آنكا عشقين سالدي
آنده ديدار كوراريمني بيالماس من

زاهد قيلدي ينه بيرني طاعت اوچون
زاهد ينه طاعت قيلمس راحت اوچون
حور غلمان طوي ولدان جنت اوچون
زاهد ديدار كوراريمني بيالماس من

آخرت ني يراغي ني قيلالماديم
يول لار اوزاق يول آزوقين آلاماديم
جاندين كيجيب حق امريني قيلالماديم
آزوق سزين باراريمني بيالماس من

تويماي قالددم دم اوتماين عمرم اوتي
ملك الموت كيلماكي هم ياووق ييتي
ايا دوستلار عمل سيز مين باشيم قاتي
نه حال بيرله كيتاريمني بيالماس من

بير فرصتده ييتب كيلماي اوتماي ساعت
هييتي كا بير و كوكلار قيلماس طاقت
فرمان بولسه الهيم دين ملك الموت
نيچوك طاقت قيلاريمني بيالماس من

جان آلورغه اول عزرائيل كيليب تورسه
جانينك بير ديب هييت بيرله بير چنك اورسه
اوچ يوز آلتيمش تامورلاريم تترار بولسه
نه حال بيرله باراريمني بيالماس من

*Cândan geçen gerçek âşıklar özünü gördü,
Ezel günü yine birisini âşık eyledi,
Lütuf kerem eyleyip ona aşkını saldı,
Orada cemâl göreceğimi bilemezdim.*

*Zâhid eyledi yine birisini ibâdet için,
Zâhid yine ibâdet eylemiş râhat için,
Hûrî-gûlmân, tûbâ dolu cennet için,
Zâhid cemâl göreceğimi bilemezdim.*

*Âhiretin ışığını temîn eyleyemedim,
Yollar uzak yol azığımı alamadım,
Cândan geçip Hakk emrini yapamadım,
Azıksız gideceğimi bilemezdim.*

*Doymadan kaldım bir nefes geçmeden ömrüm geçti,
Ölüm meleği gelmesi hem yakınlaştı,
Ey dostlar amelsizim başım dondu,
Ne hâl ile gideceğimi bilemezdim.*

*Bir fırsatta yetişip gelmeyip geçmeyip sâat,
Haşmetine yer ve gökler eylemez Tâkat,
Fermân olsa Allah'ımdan ölüm meleği,
Nasıl Tâkat yetireceğimi bilemezdim.*

*Cân almağa o Azrâil gelip dursa,
Cânını ver diye haşmet ile bir ses çıkarsa,
Üçyüz altmış damarlarım titrer olsa,
Ne hâl ile gideceğimi bilemezdim.*

اهل عيال يوزونك ساري باقيب توركاي
باقيب توروب سوز ايتورغه تيلينك كيلماي
رحم ايتمسه يقين ايشينك يراق بولغاي
حيران بولوب نيتاريمني بيلاماس من

خدائيم ني امري بيرله جانيم آلسه
جانيم آنده باريب تيم مونده قالسه
رنكيم مثل برك خزان ينكليغ سولسه
ايمان بيرله باراريمني بيلاماس من

اهل عيال قورشاب توركاي ييغلاب سيني
يوغوجي لار تخته اوزره آلغاي سيني
سوي قويوب پاك ايلاكاي ظاهرهم ني
باطنيمني يوغاني ني بيلاماس من

آندين سونكره كفن تونين كيدوركايلار
پاك ناپاك ميني ساليب چولغاكايلار
باش آياغيم محكم توتوب باغلاكايلار
توبه تونين كيكانيمني بيلاماس من

تورت آياغ ليغ تابوتيمني كيلتوركاي لار
ميني ساليب تورت طرفدين كوتاركاي لار
ثنا ايتيب جنازه م ني اوقوكاي لار
مين هم ثنا ايتاريمني بيلاماس من

آندين سونكره ميني ساليب روان بولسه
ييتمش ايكي يرده ميندين سؤال سورسه
جواب بيرديب فرشته لار وحشت قيلسه
نيچوك جواب بيراريمني بيلاماس من

*Çoluk-çocuk yüzüne doğru bakıp durunca,
Yakıp durup söz demeye dilin gelmeyince,
Rahmet etmese yakın işin irak olunca,
Şaşkın olup ne yapacağımı bilemezdim.*

*Allah'ımın emri ile cânımı alsa,
Cânım oraya gidip bedenim burada kalsa,
Rengim yaprak misâli hazân gibi sararsa,
Îmân ile gideceğimi bilemezdim.*

*Çoluk-çocuk bekleyip durunca ağlayıp seni,
Yıkayıcılar tahta üzerine alınca seni,
Suyu döküp pak eyleyince zâhirimi,
Bâtınımı yıkadığımı bilemezdim.*

*Ondan sonra kefen elbisesini giydirdiler,
Temiz-kirli beni koyup sarmalasalar,
Başımı-ayağımı sıkı tutup bağlasalar,
Tevbe elbisesini giydiğimi bilemezdim.*

*Dört ayaklı tabutumu getirselər,
Beni koyup dört tarafımdan kaldırsalar,
Duâ edip cenâze namâzımı kıldırsalar,
Ben de duâ edeceğimi bilemezdim.*

*Ondan sonra beni koyup revân olsa,
Yetmiş iki yerde benden soru sorsa,
Cevâp ver deyip melekler korku salsın,
Nasıl cevâp vereceğimi bilemezdim.*

تابوت بيرله آليب تورسه كور باشنده
يارانلاريم ييغلاب توركاي كوب فاشيمده
يالغوز ييغلاب قورغوم ايل باشيمده
آنده نيچوك قيلاريمني بيلالماس من

ميني قوبوب ييتي قدم كيتار بولسه
منكر نكير اوشال دمده كيريب كيلسه
من ربك ديب فرشته لار باقيب تورسه
ريم الله ديكانيمني بيلالماس من

قول خواجه احمد منزل خطر يول لار يراق
بارور يرينك ياووق تورور بارمو يراق
توبه قيليب اوزين بيلكان آلدني يراق
مين هم توبه قيلغانيمني بيلالماس من

Tabut ile alıp dursa kâbir başında,
Dostlarım ağlayıp durunca çok karşımda,
Yalnız ağlayıp kalacağım el başımda,
Orada ne yapacağımı bilemezdim.

Beni bırakıp yedi adım gider olsa,
Münker-nekir o zamân girip gelse,
"Men Rabbûk" diye melekler bakıp dursa,
"Rabbim Allah" dediğimi bilemezdim.

Kul Hoca Ahmed menzil tehlikeli yollar uzak,
Gideceğin yerin yakındır var mı çâre,
Tevbe eyleyip özünü bilen aldı tedbir,
Ben de tevbe eylediğimi bilemezdim.

حکمت 48 Hikmet

محبت ني درياسيده غواص بولوب
معرفت ني گوهريني آلغوم كيلور
طريقت ني ميدانیده پرواز قيليب
اول طوي درختي غه قونغوم كيلور

اول طوي درختي ني ايكسه بتماس
الله ديكان عاشق قول دين تقصير كيلماس
چين عاشق ايران هرکيز يولده قالماس
عاشق بولوب الله يادين ايغوم كيلور

Muhabbetin deryâsında dalgıç olup,
Marifetin cevherini alasım gelir,
Tarîkatın meydânında kanat çırpıp,
O tûbâ dallarına konasım gelir.

O tûbâ dallarını ekse yetişmez,
Allah diyen âşık kuldân hatâ gelmez,
Gerçek âşık eren aslâ yolda kalmaz,
Âşık olup Allah yâdını diyesim gelir.

عاشق قول لار حق ياديدين خالي ايماس
حقيقت ليغ بو دنياعه ميل قيلماس
چين عاشق لار دنيا عقبين هرکيز آلماس
مين تقى بو دنيايى قويغوم كيلور

تجلي ني نوري بيرلان عقلي شاشقان
الله تيو كونكل باغلاب طورغه آشقان
محبت ني اوتي بيرلان قيناب تاشقان
مين تقى الله تيو بارغوم كيلور

الله يادي كونكل لارني قيلدي خرم
بلخ ملكي ني تاشلاب كلیم كيدي ادهم
كليم كييب هدايت كا اوردي قدم
هدايت كا انداغ قدم اورغوم كيلور

كليم كيكان اول عزيزلار حقه ياقار
چون سرلاري دوكان ايچره حقني تاپار
آه لاريدين تليم تاغ لار سيزيب آقار
سليم بولوب اول كليم ني كيكوم كيلور

سليم بولوب صاف بولدي جنيد شبلي
نفسين تيفيب قهر قيلدي حسن بصري
خلق ني قويوب فنا بولدي ذوالنون مصري
عزيزلاركا متابعت قيلغوم كيلور

الله يادي تكبرني اوين بوزدي
مشايخ لار بو حلقه ني كوركلك توزدي
چون هو ديديم معصيت لار توزكا توزدي
مين هم تقى اول حلقه ده بولغوم كيلور

*Âşık kullar Hakk yâdından uzak değil,
Gerçekten bu dünyaya meyletmez,
Gerçek âşıklar dünyâ derdini aslâ almaz,
Ben dahi bu dünyâyı koyasım gelîr.*

*Tecellînin nûru ile aklı şaşan,
Allah diye gönül bağlayıp Tûr'a aşan,
Muhabbetin âteşi ile kaynayıp taşan,
Ben dahi Allah diye varasım gelîr.*

*Allah yâdı gönülleri kıldı sevinçli,
Belh ülkesini terkedip abâ giydi Edhem,
Abâ giyip hidayete bastı ayak,
Hidayete onun gibi ayak basasım gelîr.*

*Abâ giyen o azîzler Hakk'a yakar,
Çünkü sırları dükkân içinde Hakk'ı bulur,
Ahlârlarından dilim dağlar sızıp akar,
Selîm olup o abâyı gıyesim gelîr.*

*Selîm olup saf oldu Cüneyd Şibî,
Nefsini tepip kahr eyledi Hasan Basrî,
Halkı bırakıp yok oldu Zünnûn Mısırî,
Azîzlere itâat edesim gelîr.*

*Allah yâdı tekebbürün evini yıktı,
Şeyhler bu halkayı görkemli düzenledi,
Çünkü Hû dedim kötülükler doğruya yöneldi,
Ben dahi o halkada olasım gelîr.*

شوق شرابین ایچتیم ایرسه قیلدی خراب
محبت نی اوتی بیرلان بغریم کباب
دیدارینی روزی قیلسه ایذیم وهاب
دارالسلام سراپی غه کیرکوم کیلور

*Şevk şarâbını içtim ise kıldı harâb,
Muhabbetin âteşi ile bağrım kebâb,
Cemâlini nasîb eylese Azîm Vehhâb,
Darûsselâm sarâyına giresim gelir.*

قول خواجه احمد گوهر ینکلیغ حکمت ایدی
عزیزلارنی مدح بیرلان سوزین یایدی
اوزون تون نی کون کا اولاب قیام توردی
دعا اوقوب روان حکمت ایغوم کیلور

*Kul Hoca Ahmed cevher gibi hikmet söyledi,
Azîzlerin medhi ile sözünü yaydı,
Uzun geceyi gündüze ekleyip Kıyâmda durdu,
Duâ okuyup durmadan hikmet söyleyesim gelir.*

حکمت 49 Hikmet

قایو بیرده عزیزلارنی جمعی بولسه
اوشال بیرده حال علمینی ایغوم کیلور
الارنی صحبتی نی خوشلاس مین
اوزوم نی اوزلاریغه قاتقوم کیلور

*Hangi yerde azîzlerin toplantısı olsa,
O şu yerde hâl ilmini söyleyesim gelir,
Onların sohbetinden hoşlansam ben,
Özümü özlerine katasım gelir.*

خوش صحبت لیغ درویش لارکا جانیم بیرسام
هر بیر باسقان ایزلارینی کوزکا سورسام
خدمت قیلیب یخشیلاردین دعا آلسام
اندین سونکره شوق شرابین تاتقوم کیلور

*Hoş sohbetli Dervîşlere cânımı versem,
Her bir bastıkları izi göze sürsem,
Hizmet kılıp iyilerden duâ alsam,
Ondan sonra şevk şarâbını tadasım gelir.*

شوق شرابین ایچکان قیلور دنیا طلاق
خضر بابام کیلیب آنکا بیورر ساق
دنیا تیغیب قیلیب یورکیل یوز مینک طلاق
شونداغ ایرکا عزیز جانیم بیر کوم کیلور

*Şevk şarâbını içen kullar dünyâyı boşar,
Hızır babam gelip ona verir ders,
Dünyâyı tepip, yürü eyleyip yüz bin talak,
Şöyle ere azîz cânımı veresim gelir.*

وا دريغا خوبلار همه ييغلاب اوتي
اناسيدين توغدي ايرسه ماتم توتي
كوزوم يوموب تا آچقونجه عمر يم اوتي
بو دنياني پوچك پلغه ساتقوم كيلور

تيلي بيرله امت مين ديب يالغان سوزلار
كيشي مالين آماق اوچون هزيان سوزلار
حلاي يي مونده تاشلاب حرام كوزلار
نادانلارغه بو سوزلار يي ايغوم كيلور

زمانه آخر بولسه عاقل كيتكاي
آدم اوغلي بير بيريني توتوب ييكاي
دنيا اوچون ايمان اسلام دينين ساتقان
عاقل لارغه بو سوزلار يي ايغوم كيلور

ملائك لار ييغليب بو كون صحبت قوردي
رقص سماع اورمق اوچون يوكوروب يوردي
معراج اوزره حق مصطفى موني كوردي
ايمدي مين هم رقص سماع اورغوم كيلور

حق مصطفى بيخود بولوب اوزدين كيي
جبريل كيليب حق مصطفى باشين توتي
سبحان ايكام قدرت بيلان ذكر اوركاي
امت بولسام مين هم ذكرين ايغوم كيلور

عاشق بولسنيك كوز ياشينك يي ساحيب يور كيل
بايزيد ديك دنيا عقبين تيفيب يوركيل
ادهم صفت تخت بخت دين كيچيب يوركيل
همت بيرسنيك دنيا عقبين تبكوم كيلور

*Vah yazık iyiler hepsi ağlayıp geçti,
Anasından doğdu ise mâtem tuttu,
Gözüm yumupta açana kadar ömrüm geçti,
Bu dünyâyı geçmez akçeye satasım gelîr.*

*Difi ile ümmetim diye yalan söyler,
Kişi mâlını almak için saçma-sapan sözler,
Hâlini burda bırakıp Harâm gözler,
Câhillere bu sözleri diyesim gelîr.*

*Zamâna âhir olsa akıl gider,
Âdemoğlu birbirini tutup yer,
Dünyâ için İmân-İslâm dinini satar,
Akıllılara bu sözleri diyesim gelîr.*

*Melekler toplanıp bir gün sohbet kurdu,
Raks ve semâ yapmak için sür'âtle yürüdü,
Miraç sırasında Hakk Mustafâ bunu gördü,
Şimdi ben de raks ve semâ edesim gelîr.*

*Hakk Mustafâ kendinden geçip özünden gitti,
Cebrâil gelip Hakk Mustafâ'nın başını tuttu,
Sübhân Melik'im kudret ile zikir öğretti,
Ümmet olsam ben de zikrini diyesim gelîr.*

*Âşık olsan gözyaşını saçıp yürü,
Bâyezîd gibi dünyâ derdini tepip yürü,
Edhem gibi taht ve kismetden geçip yürü,
Himmat versen dünyâ derdini tepesim gelîr.*

قول خواجه احمد دنيا كورسنگ زينههار قاقچيل
ذكرين ايتيب طريقت ني يولين آچقيل
آيت حديث سوزي بيرله دينار ساچقيل
ايرانلاردين در و گوهر آغوم كيلور

*Kul Hoca Ahmed dünyâyı görsen sakın, kaç,
Zikrini deyip tarikatın yolunu aç,
Âyet hadîs sözü ile para saç,
Erenlerden inci ve cevher alırım gelir.*

حکمت 50 Hikmet

محبت ني بوستانني غه بلبل كبي
سحرلارده ناله ايلاب قونغوم كيلور
اوشل وقت ده الهيم ني جمالي ني
معني كوزي بيرله عيان كوركوم كيلور

*Muhabbetin bahçesine bülbül gibi,
Seherlerde feryâd edip konasım gelir,
O vakitte Allah'ımın cemâlini,
Mânâ gözü ile açıkça göresim gelir.*

مردان ايروور حق يولي ني باشچي لاري
مريد بيرله خدا آرا ايلچه لاري
وحدانيت درياسيني يولچي لاري
آستانه ده باريب دربان بولغوم كيلور

*Merdlerdir Hakk yolunun başçıları,
Mürîd ile Allah arasında elçileri,
Vahdâniyet deryâsının yolcuları,
Dergâhında varıp kapıcı olasım gelir,*

حق وصالين تيلاکانلار توني كوني
تينماي جاني بيرله ايتور ذکر هوني
حقدين الهام يتيب كيلور بيلسنگ موني
آخرت ني آزوقي ني آغوم كيلور

*Hakk'a kavuşmayı dileyenler gece ve gündüz,
Dinmeyip cânı ile söyler Hû zikrini,
Hakk'dan ilhâm yetişip gelir bilsen bunu,
Âhiretin azığını alırım gelir.*

مؤدّت ني عصاصيني الكا آليب
سعادت ني خرقة سيني تن كا ساليب
محبت ني يونكي بيرلان قناتلانيب
معرفت ني بوتاغني غه قونغوم كيلور

*Muhabbetin asâsını elime alıp,
Saâdetin hırkasını vücûduma koyup,
Muhabbetin çekimi ile kanatlanıp,
Marifetin dalına konasım gelir.*

ایرانلار بارچه باروب بولدی مزار
قاتیغ لانیب ای دوستلاریم بولکیل بیدار
موسی صفت طور تاغیده کوروب دیدار
رَبِّ أَنْظُرْ إِلَيْكَ دیب ایغوم کیلور

Erenlerin hepsi gidip oldu mezar,
Hüzünlenip ey dostlarım olun uykusuz,
Mûsâ gibi Tûr dağında görüp cemâl,
"Rabbi enzur İleyk" deyip söyleyesim gelir.

وا دریغا ایسز عمروم بیردیم ییلسکا
عبادتدین هیچ نیمه یوق باقسم قول کا
قوللوق قورین کیچ باغلا دیم ایمدی بیل کا
همت قیلیب پیر خدمتین قیلکوم کیلور

Vah ne yazık sâhipsiz ömrümü verdim yele,
İbâdetten hiçbir şey yok baksam ele,
Kulluk kemerini geç bağladım şimdi bele,
Himmat kılıp Pîr hizmetini yapasım gelir.

خوش معجزه بیردی ایمان عطاسینی
تنیم جانیم دلیم روحوم سوداسینی
سر قولاغین آلیب ناله نداسینی
ندا ایشتیب جانیم فدا قیلغوم کیلور

Hoş mucize verdi imân armağanını,
Tenim, cânım, gönüm, rûhum sevdâsını,
Sır kulağımı alıp feryâd sesini,
Ses işitip cânımı Fedâ eylesim gelir.

قول خواجه احمد دون اهلی دین بیل ایرمس اول
ریاضت سیز هیچ عاملین کور گوزمس اول
الله دیمک مؤمن قول غه عار ایمس اوار
حق یادیغه جانیم قربان قیلغوم کیلور

Kul Hoca Ahmed dünyâ ehlinden bil değil O,
Riyâzetsiz hiç âlemi göstermez O,
Allah demek mümin kula âr değil o,
Hakk yâdına cânımı kurbân edesim gelir.

حکمت 51 Hikmet

محبت نی بازارینده جولان قیلیب
آخرتنی سوداسینی باشلاسام من
بو دنیا نینک عزت لارین آرقه تشلاب
خارلیق زارلیق یول لارینی خوشلاسم من

Muhabbetin pazarında dolaşarak,
Âhiretin sevdâsını başlasam ben,
Bu dünyânın izzetlerini arkaya atarak,
Horlanma-ağlama yollarını hoşlasam ben.

بو يول لارده خارليق زارليق دركار ايرميش
تسييح تهليل روزه نماز بيكار ايرميش
يالغانچيدين خدا رسول بيزار ايرميش
يالغان نماز ريالارني تاشلاسام من

*Bu yollarda horlanma-ağlama kârlı imiş,
Teshîh, tehlîl, oruç, namâz kâr etmezmiş,
Yalancıdan Allah, Rasûlü şikâyetçi imiş,
Yalan namâz riyâlarını bıraksam ben.*

چين كونكل ده نماز قيلغيل خدا بيلسون
خلق ايچنده رسوا بولغيل عالم كولسون
تفراق صفت خارليق تارتقيل نفسنك اولسون
همت بيرسنك نفسيم تيفب يغلاسام من

*Gerçek gönülde namâz kıl ki Allah bilsin,
Halk içinde rüsvâ ol ki âlem gülsün,
Toprak gibi hor görül ki nefsin ölsün,
Himmat versen nefsimi yenip ağlasam ben.*

دوستلاريمني رسوا قيلغان نفس هوا
آينك اوچون شيطان لعين قيلور غوغا
لطف ايلاسنك من من ليكني قياي ادا
رياضت ده جانيم قيناب ايشلاسام من

*Dostlarımı rezil eyleyen nefis ve hevâ,
Onun için lanetli şeytân eyler kavgâ,
Lutfeylesen ben-benliği eyleyim tamâm,
Riyâzette cânım incitip işlesem ben.*

عشق يولیده قطره قطره قانلار يوتاي
رحمن آتليغ رحمتنكدين اميد توتاي
جام شراب تويلا بيرسنك جاندين اوتاي
حسرتنكده ايكي كوزوم ياشلاسام من

*Aşk yolunda damla damla kanlar yutarım,
Rahmân adı rahmetinden ümit tutayım,
Şarap kadehini doyasıya versen cânıdan geçeyim,
Hasretinde iki gözümü yaşlasam ben.*

نفسيم ميني اوتديك يانيب يوليم اوردي
بوز مينك تورلوك طعام تيلاب دوكان قوردي
آغزين آچيب هر ايشيك كا ميني سوردي
همت بيرسنك ايت نفسيم ني اوشلاسام من

*Nefsim benim ateş gibi yanıp yolumu kesti,
Yüz bin türlü yemek isteyip dükkân kurdu,
Ağzını açıp her kapıya beni sürdü,
Himmat versen köpek nefsimi yakalasam ben.*

عشقيم تاشتي روجم قاچتي قايدین تاپاي
آرقاسيدین عشق آتني مينيب چاپاي
کيمي کورسام خضر بيلب قولین توتاي
خضر و الیاس مدد قيليب اوشلاسام من

*Aşkım taşı, rûhum kaçtı nereden bulayım,
Arkasından aşk atını binip koşayım,
Kimi görsem Hızır bilip elini tutayım,
Hızır ve İhyâs yardım edip yakalasam beni.*

گناهيم كوب بيركا سيغماس كيم كا ايتاي
توبه قيليب ايكري يولدين راست كا قيتاي
ندامت ده ايت لاريم ني اوزوب تارتاي
صد دريغ ديب بارماق لاريم تيشلاسام مين

گناه قيليب توبه قيلماي حددين آشتيم
نفسيم ميني طغيان قيلدي طرفه شاشتيم
بحمد الله پيري مغان ساري قاچتيم
قولغه آليب نفس بدني اوشلاسام من

قول خواجه هر بير سوزونك دردكا درمان
طالب لاركا بيان قيلسام قالماس آرمان
تورت مينك تورت يوز حكمت حقدين فرمان
فرمان بولسه تا اولكونچه سوزلاسام من

Günâhım çok yere sığmaz kime söyleyeyim,
Tevbe eyleyip eğri yoldan doğruya döneyim,
Pişmânlıkta etlerimi koparıp çekeyim,
“Sad dirîğ” deyip parmaklarımı dişlesem beni.

Günâh işleyip tevbe etmeden sınırdan aştım,
Nefsim beni isyân ettirdi turfa şaştım,
Allah’a hamdolsun ki Pîr-i Kâmil’e doğru kaçtım,
Ele alıp kötü nefsi yakalاسam ben.

Kul Hoca Ahmed her bir sözün derde dermân,
Tâliplere beyân eylesen kalmaz sıkıntı,
Dört bin dört yüz hikmet söyledim Hakk’tan fermân,
Fermân olsa ta ölene kadar söylesem ben.

حکمت 52 Hikmet

وحدت خمي آچيلدي ميخانه غه كيرسام مين
بير جام ايچيب شول مي دين مست حيران بولسام مين

اوشل مي نينك مزا سي ايچ بغيرم ني قان قيلدي
بغير قانيم آقوزوب جانان سري بارسام مين

ساقى سوندي هر نفس كيفيت نينك شرابين
سر مست بولوب اوشل دم ناله فرياد اورسام مين

انسانيت يقاسين شوق آتشي كويدوردي
وحدانيت درياسين اوشل دمده سورسام مين

Vahdet küpü açıldı, meyhâneye girsem ben;
Bir kadeh içip şu meyden mest ve hayrân olsam ben.

O meyin lezzeti iç-bağrımı kan eyledi,
Bağır kanımı akıtıp cânâna doğru varsam ben.

Sâkî sundu her nefes keyfîyetin şarâbını,
Sarhoş olup o an feryâd-figân eylesen ben.

İnsaniyet yakasını şevk âteşi yandırdı
Vahdâniyet deryâsını o anda sorsam ben.

اول دريانينک مويدين تيکماي غواص در آلماس
جانين کيچيب دور اوچون بحر قعريغه جومسام مين

*O deryânın dalgalarışından değme dalgıç inci almaz;
Cândan geçip inci için deryâ içine dalsam ben.*

خواجه احمد نينک خميده محبت نينک شرابي
عاشق لارغه شول مي دين مرادينجه بيرسام مين

*Hâce Ahmed'in küpünde muhabbetin şarâbı,
Aşıklara şu meyden murâdınca versem ben.*

حکمت 53 Hikmet

الله ديکان بنده بي جاين جنتده کوردوم
حور غلمان جمله سين قارشو آلدينده کوردوم

*Allah diyen kulun yerini cennette gördüm;
Hûrî ve gûlmân hepsini karşısında hizmette gördüm.*

فاذكروني ذکريني ايتکان قول لار دايم
جمله سين همراهي بمشت عدنیده کوردوم

*"Fezkûrunî" zikrini söyleyen kulların dâimâ
Tamamını yoldaş olup "Adn" cennetinde gördüm.*

توني کوني اوخلاماي هو ذکريني ايتقانلار
ملائک لار همراهي عرشني اوستیده کوردوم

*Gece gündüz uyumadan Hû zikrini söyleyenler,
Melekler yoldaşı, Arş'ın üstünde gördüm.*

خير سخا قيلغانلار يتيم کونکلين آغانلار
چهار يارلار همراهي کوثر لينده کوردوم

*Hayır ve cömertlik eyleyenler, yetim gönlünü alanlar,
Çehâr-yârlar yoldaşı, Kevser dudağında gördüm.*

قاضي بولغان عاملار پاره رشوت بيکانلار
انداغ عالم جاي بي نار سقرده کوردوم

*Kâdı olan âlimler, para-rüşvet yiyenler,
Öyle kâdı yerini sakar ateşinde gördüm.*

مفتي بولغان عالم لار ناحق فتوي بيرکانلار
انداغ مفتي جاني بي صراط کوفروکده کوردوم

*Müftü olan âlimler, haksız fetvâ verenler,
Öyle müftü yerini Sırât köprüsünde gördüm.*

ظالم بولوب ظلم ايتكان مؤمن لارني آغريتكان
قرا يوزلوك محشرده قولين آرقه ده كوردوم

*Zâlim olup zulmeden, yetim gönlünü ağritan,
Kara yüzlü mahşerde, kolunu arkada gördüm.*

جماعت كا بارماين ترك نماز قيلغانلار
شيطان بيرله بير بيرده درك اسفل ده كوردوم

*Cemâata gitmeyip namâzı terk eyleyenler
Şeytân ile bir yerde, derk-i esfel'de gördüm.*

قول خواجه احمد كان آچتي در گوهرني ساچتي
تينكلامكان بو سوزني غفلت ايچنده كوردوم

*Kul Hoca Ahmed hazîne açtı, inci ve cevher saçtı
Dinlemeyen bu sözü, gaflet içinde gördüm.*

حکمت 54 Hikmet

يولغه كيركان ايرانلاردين يول ني سورماي
بيغلامايمو اي دوستلاريم خطا قيلديم
حق ذكربني كيچه كوندوز ورد ايلاماي
ايا دوستلار اوز جانيمه جفا قيلديم

*Yola giren erenlerden yolu sormadan,
Ağlamayım mı, ey dostlarım, hatâ eyledim,
Hakk zikrini gece gündüz vird etmeden,
Ey dostlarım, öz cânıma cefâ eyledim.*

الله يادي كونكل لارني روشن قيلغان
عاشق لارغه خدا اوزي وعده قيلغان
عشق نسيمي مصطفي غه تحفه كيلكان
اول سبدين كوز ياشيمني كواه قيلديم

*Allah yâdı gönülleri aydınlatan,
Âşıklara Allah kendisi vaad eyleyen,
Âşk rüzgârı Mustafâ'ya armağan gelen;
O sebepten gözyaşımı şâhid eyledim.*

الله ايتور عاشق لاريم براق سوار
حق ذكربني ايتكانلاركا رحمت ياغار
كوب بيغلاغان ديداريمني بي شك كورار
روز محشر ديداريمني عطا قيلديم

*Allah der ki: Âşıklarım Burâk'a biner;
Hakk zikrini diyenlere rahmet yağar
Çok ağlayan cemâlimi şüphesiz görür
Mahşer günü cemâlimi hediye eyledim. “*

وعدده قیلدی عاشق لارغه یوز مینک براق
عالم خلقي ملامتی آنکا براق
بو عالمده ایل کوزیکا یاتغان چراق
عقی ایچره یوز مینک کوشک لار بنا قیلدیم

دردسیز آدم آدم ایرمس مونی آنکلانک
عشق سیز آدم حیوان جنسی مونی تینکلانک
کونکلونکیزده عشق بولمسه منکا بیغلانک
کریان لارغه خاص عشقیم نی عطا قیلدیم

بنده بولسنک من من لیک نی زینهار تاشلا
سحرلارده جانینک قیناب تینمای ایشلا
یولدین آزغان کمراهلارنی یولغه باشلا
بیر نظرده دل لارینی صفا قیلدیم

چین دردلیک کا اوزوم دارو اوزوم درمان
هم عاشق مین هم معشوق مین اوزوم جانان
رحم ایلام آتیم رحمن ذاتیم سبحان
بیر نظرده باطن لارین صفا قیلدیم

تانک آتقونچه حق یادی نی آیغان کیشی
تاغ چول نی بوستان قیلور آقان یاشی
الله ایاتور اوزکا بیرله یوقتور ایشی
اول عاشق نی خلایق دین جدا قیلدیم

عشق یادی نی بیرکا سالسام بیر کوتارماس
دفتر قیلسام تا تریک سین بیتیب بولماس
حقنی بیلکان بیگ و خان و خلقي بیلماس
اول بنده مینی اوز یولومده دوتا قیلدیم

Vaad eyledi Aşıklara yüz bin Burâk;
Âlem halkı melâmeti O'na uzak;
Bu âlemde el gözüne yanan çıra
Âhîret içinde yüzbin köşkler binâ eyledim.

Dertsiz insân insân değil, bunu anlayın,
Aşksız insân hayvân cinsi, bunu dinleyin,
Gönünüzde aşk olmasa, bana ağlayın,
Ağlayanlara gerçek Aşkımı hediye eyledim.

Kul olsan, ben-benliği sakın bırak,
Seherlerde Cânını incitip dinmeden çalış,
Yoldan sapan günâhkârları yola yönelt,
Bir nazarda gönüllerini safâ eyledim.

Gerçek dertliye kendim ilâç, kendim dermân;
Hem âşıkım, hem mâşukum, kendim cânân;
Rahmet eyleyim, adım Rahmân, zâtım Sübhân;
Bir nazarda içlerini safâ eyledim.

Tan atana kadar Hakk zikrini diyen kişi,
Dağ ve çölü bostân eyler akan yaşı;
Allah der, başka birşeyle yoktur işi;
O âşığı ahâlden ayrı eyledim.

Aşk yâdını yere koysam, yer kaldırmaz;
Defter kılsam, diri oldukça, bitip olmaz;
Hakk'ı bilen, beyi, hanı, halkı bilmez;
O kulumu öz yolumda iki büklüm eyledim

مال و پلني پروا قيلماس عاشق كيشي
يول اوستيده تفراق بولوب عزيز باشي
آندين سونكره نورغه تولور ايچي تاشي
تانكلا بارسه محشر ارا پادشاه قيلديم

*Mâl ve pulu dert eylemez âşık kişi;
Yol üstünde toprak olup azîz başı;
Ondan sonra nûra dolar içi dışı;
Sabâha varsa, mahşer yerinde Sultân eyledim.*

حق دين قورقوب مال و پلني سوماكان ني
حقني ايتيب بير دم ياتيب اوماكان ني
ياتسه قوبسه حق ذكريني قوماكان ني
آچتيم باطن كوزلاريني بينا قيلديم

*Hakktan korkup mâl ve parayı sevmeyeni,
Hakk'ı deyip bir an yatıp uyumayanı,
Yatsa, kalksa, Hakk zikrini bırakmayanı
Açtım bânın gözlerini binâ eyledim.*

روزه توتوب خلق غه ریا قيلكانلاريني
تماز اوقوب تسبيح قولغه آلكانلاريني
شيخ مين تيو اوزيكا بينا قويغانلاريني
آخر دمده ايماني دين جدا قيلديم

*Oruç tutup halka Riyâ eyleyenleri
Namâz kılıp tesbîh ele alanları,
Şeyhim diye başka binâ koyanları
Son anda imânından ayrı eyledim.*

حقه عاشق بولوب ايدي قول خواجه احمد
صدقي بيرلان ايشيتكانكا يوز مينك رحمت
دعا قىلاي كورمكايلاز محنت زحمت
عاقل ايرسنگ بير سوز بيرلان ادا قيلديم

*Hakk'a âşık olup dedi Kul Hoca Ahmed;
Sıdkı ile işitene yüzbin rahmet;
Duâ eyleyim, görmeyeler sıkıntı, zahmet;
Akıllı isen, bir söz ile tamâm eyledim.*

حکمت 55 Hikmet

ايزيم يادي اولوغ ياددور ايتور بولسم
عسل ينكليغ سچوك بولور تيليم مينك
اوزوم فقير قيلديم مقرر بولدوم حقير
قنات قاقار اوچار قوشديك كونكلوم مينك

*Azîm zikri yüce zikirdir, söyler olsam,
Ballar gibi tatlı olur dilim benim.
Kendim fakîr, ikrâr eyledim, oldum hakîr
Kanat çırpıp uçar, kuş gibi gönlüm benim.*

تورلوك عيشيم تورلوك ايشيم مونكلوغ باشيم
ايردي جانيم كيئي هوشوم آقتي ياشيم
يازوق بيلان تولدي توگال ايچي تاشيم
بي نيازيم آجا بيرسون يوليم مينيك

كوزوم توشتي كونكلوم اوچتي عرشقه آشتي
عمرم كيچتي نفسيم قاچتي بحريم تاشتي
كاروان كوچتي منزل آشتي هاريب توشتي
سر اولاشتي نيتاك بولغاي حاليم مينيك

صورت موندە سيرت آندە قدرتيندە
اوزون توندە ياروق كوندە كونكلوم آندە
يورار توندە بولوب بندە باري قانده
سورسه انده يازوق تورور تيليم مينيك

ايچتيم شراب بولديم خراب اصليم تراب
كيلديم كوراب كونكلوم سراب عشقه پراب
حقدين خطاب كيلسه كورماس قول لار عذاب
بولاق ينكليغ آقار كوزدين ياشيم مينيك

توشتيم اوزار براق توزار كيمسه بازار
دنيا بازار ايچره كيريب قول لار آزار
باشيم بيزار ياشيم سيزار قانيم توزار
آتيم احمد تركستاندور ايليم مينيك

*Türlü aşım, türlü işim, dertli başım;
Ayrıdı cânım, gitti şuûrum, aktı yaşım;
Günâh ile doldu bütün içim, dışım;
Niyâzsızım, açıversin yolumu benim.*

*Gözüm düştü, gönlüm uçtu, Arş'a aştı;
Ömrüm geçti, nefsim kaçtı, denizim taştı;
Kervân göçtü, menzil aştı, yorulup düştü
Sır ulaştı, nasıl olacak hâlîm benim?*

*Sûret burada, siret orada, kudretinde;
Uzun gecede, aydınlık günde, gönlüm orada;
Yürür gecede, olup kul, hepsi nerede,
Sorsa orada, günâhkârdır dilim benim.*

*İçtim şarâp, oldum harâb, aslım toprak,
Geldim körab, gönlüm serâb, Âşka pür-âb,
Hak'tan hitâp gelse, görmez kullar azâp;
Pınar gibi akar gözden yaşım benim.*

*Düştüm uzar, Burâk tozar, gitse pazar;
Dünyâ pazar, içine girip kullar azar;
Başım dertli, yaşım sızar, kanım tozar
Adım Ahmed, Türkistan'dır ilim benim.*

تینماین حضرتنکده الله دیسام
زار اینکرایان ذاکر بولوب ری دیسام
قول بولوب قولیقینکده بویون سونسام
بو ایش بیرله یارب سینی تابقایمو من

زکریا تیک بو باشیمغه ازّه قویسام
ایوب تیک بو تینمغه قورتنی قویسام
موسی تیک طور طاغیده طاعت قیلسام
بو ایش بیرله یارب سینی تابقایمو من

یونس تیک دریا ایچره بالق بولسام
یوسف تیک قدوق ایچره تون کون بولسام
یعقوب تیک یوسف اوچون زار اینکراسام
بو ایش بیرله یارب سینی تابقایمو من

شبللی تیک عاشق بولوب سماع اورسام
بایزید تیک تون کون تینمای کعبه بارسام
کعبه کا یوزوم سورتیب زار اینکراسام
بو ایش بیرله یارب سینی تابقایمو من

معروف تیک اوشبو یولغه قدم قویسام
منصور تیک جاندین کیچوب دارده قونسام
دار اوزره شوقلانیان حقنی ایسام
بو ایش بیرله یارب سینی تابقایمو من

قول خواجه احمد قول لوق ایچره ضابط بولسام
ذکر ایتیب ذاکر بولوب ری دیسام
ذکرنده شوقلانیب کویوب یانسام
بو ایش بیرله یارب سینی تابقایمو من

*Durmadan Hazretinde Allah desem,
Ağlayıp inleyerek zâkir olup Rabb'im desem,
Kulu olup kulluğunda boyun sunsam,
Bu iş ile yâ Rab, seni bulur muyum?*

*Zekeriyyâ gibi bu başıma bıçkı koysam,
Eyyub gibi bu bedenime kurtu koysam,
Mûsâ gibi Tûr dağında ibâdet eylesen,
Bu iş ile yâ Rab, seni bulur muyum?*

*Yûnus gibi deniz içinde balık olsam,
Yûsuf gibi kuyu içinde gece-gündüz olsam,
Yâkûb gibi Yûsuf için ağlayıp inlesem,
Bu iş ile yâ Rab, seni bulur muyum?*

*Şiblî gibi âşık olup semâ vursam,
Bâyezîd gibi gece gündüz dinlenmeden Kâbe'ye varsam,
Kabeye yüzümü sürüp ağlayıp inlesem,
Bu iş ile yâ Rab, seni bulur muyum?*

*Mârûf gibi işbu yola adım atsam,
Mansûr gibi cândan geçip dârağacına konsam,
Dârağacı üzere şevklenerek Hakk'ı desem,
Bu iş ile yâ Rab, seni bulur muyum?*

*Kul Hoca Ahmed, kulluk içre sâbit olsam,
Zikrinde deyip, zâkir olup, Rabb'im desem,
Zikirinde şevklenerek kavrulup yansam,
Bu iş ile yâ Rab, seni bulur muyum?*

حکمت 57 Hikmet

آللهمني ايزلا رمن ايزين آليب كيتارمن
دائم سني ايتورمن لا اله الا الله
قيدين آني تاپارمن جانم قربان قيلورمن
قربان بولوب كتارمن لا اله الا الله

Allah'ımı ararım izine düşüp giderim,
Dâimâ Sen'i söylerim "Lâ ilâhe illâllah",
Nereden O'nu bulurum cânımı kurbân eylerim,
Kurbân olup giderim "Lâ ilâhe illâllah".

جان دلیم براین بریب باقیب توراین
جان دلیم کویوب دور کویوب بریان بولودور
جانیم برلان ایتاین لا اله الا الله

Cân ve gönlümü vereyim verip bakıp durayım,
Cân ve gönlüm yanmıştır yanıp biryân olmuştur,
Cânım ile diyeyim "Lâ ilâhe illâllah"

عاشق ایکی بی سامان یوقتور دردیغه درمان
ایتا کورونک بی ارمان لا اله الا الله
احمد ابن ابراهیم اوشبو سوزین خوب ایدی
ایتا کورونک جانلاریم لا اله الا الله

Âşık ili servetsiz yoktur derdine dermân,
Diye durun yorulmadan "Lâ ilâhe illâllah",
Ahmed ibn İbrâhîm iş bu sözü güzel dedi,
Diye görün cânlarım "La ilâhe illâllah".

حکمت 58 Hikmet

ناکھان توروریمده کونکلوم ایچره
حق مولیم بی نظرکاهی توشتی بولغای
قرق ییللیق زنکار باسقان کونکلوم ملکین
حق یادی بی نوری برله آچتی بولغای

Ansızın uyandığımدا gönlüm içinde,
Hakk Mevlâ'mın nazargâhı oluverdi,
Kırk yıllık zincir çöktü gönül ülkeme,
Hakk zikrinin nûru ile açtı olmalı.

ذاکرلاری جمع بولوب توزولمیشده
ذکر سماع دین توسونی قورولمیشده
بو دین عقبی دنیاسیدین اورولمیشده
کونکل قوشی حضرت تبا اوچتی بولغای

Zâkirleri toplanıp dizildiğinde,
Zikir ve semâdan meclis kurulduğunda,
Boyun ukbâ dünyâsından ayrıldığında,
Gönül kuşu Hazret yönüne uçtu olmalı.

هيچ بيلماس مين نيچوك بولغاي ميني ايشيم
انينك اوچون آقار دايم كوزده ياشيم
سحرلارده قويوب حقدن تيلامشيم
فرشته لار آميني غه توشي بولغاي

*Hiç bilmem nasıl olacak benim işim,
Onun için akar dâimâ gözde yaşıım,
Şehirlerde kalkıp Hakk'tan dilemişim,
Melekler "Âmin'ine düştü olmalı.*

مونكلوغ جانغه يقين تورور حق دركاهي
ندامتده يتارموكين بيرار اهي
قايسي كونكل بولسه حق ني نظرکاهي
حق نظري ايچکا تولوب تاشتي بولغاي

*Mahzûn cânâ yakındır Hakk dergahı,
Pişmânlıkta yeter mi ki birer âhı,
Hangi gönül olsa Hakk nazargâhı,
Hakk nazarı içe dolup taşı olmalı.*

حق ايشين حقلیق اوچون بيوردیلار
اوزلاريني خلق لار ارا يتوردیلار
محنت لارين نعمت ينکليغ کوتاردیلار
بغري قانليغ کوزي ياشليغ تولدي بولغاي

*Hakk işini Hakk için buyurdular,
Özlerini halklar arasına yetirdiler,
Sıkıntılarını nimet gibi kaldırdılar,
Bağrı kanlı gözü yaşlı doldu olmalı.*

محب قول لار محبوبی غه قايرديلار
دنیا قويوب دين ايشي غه اوکوردیلار
عاشق قول لار الله تيو تيرانديلار
شیطان ني زهري ياريليب قاچتي بولغاي

*Seven kullar sevdiğine kayırdılar,
Dünyâyı bırakıp din işine yöneldiler,
Âşık kullar Allah diye hareketlendiler,
Şeytânın zehri yarılıp kaçtı olmalı.*

الله ديکیل اي قول احمد! اوزونک بيلکيل
اوزونک بيلمس علمينک برله عمل قيلکيل
اولوغ کيچيک يارانلاردین عذر قيلکيل
سين بيلماسده سيندين خطا کيچتي بولغاي

*Allah de ey Kul Ahmed özünü bil,
Özünü bilince ilmin ile amel kıl,
Büyük küçük dostlarından özür eyle,
Sen bilmezken senden hatâ geçdi olmalı.*

ايا دوستلار يوراك بغريم بولدي كباب
حقيقت ليغ عاشق جان دين اوتي بولغاي
عشق پرتوي كونكل ملكين قيلدي خراب
اول سبب دين عقل هوشوم كيبي بولغاي

*Eyâ dostlar yürek bağrım oldu kebâb,
Vefalı âşık Cândan geçti olmalı,
Aşk ışığı gönül ülkesini eyledi harâb,
O sebepten aklım-fikrim gitti olmalı.*

عشق سيز كيشي آدم ايرماس انكلاسنكيز
بي محبت شيطان قومي تينكلاسنكيز
عشق دين اوزكا سوزني اكر سوزلاسنكيز
ايلىكىنكزدين ايمان اسلام كيبي بولغاي

*Aşksız kişi insân değildir anlasanız,
Muhabbetsizler şeytân kavmi dinleseniz,
Aşktan başka sözü eğer söyleseniz,
Elinizden imân-İslâm gitti olmalı.*

ميخانه غه كيركان عاشق سري عيان
بغري پيشيب ياشي اقيب قيلور افغان
بيخود يورار قايدده بارسه خانه ويران
بيشك بيلنك وحدت مي دين تاني بولغاي

*Meyhâneye giren âşıkın sırrı ortada,
Bağrı pişip yaşı akıp eyler figân,
Boşuna yürür nerede gitse evi vîrân,
Şüphesiz bilin vahdet meyinden tattı olmalı.*

عشق توشتي بو باشيمغه حيران بولدوم
خانماندين كيچيب تقى سوسان بولدوم
ايكي عالم برباد اوروب عريان بولدوم
چيقان آهيم نه فلک كا يتي بولغاي

*Aşk düştü bu başıma hayrân oldum,
Ev-barkımdan geçip sersem oldum,
İki âlemi terkedip üryân oldum,
Çıkan âhım ne göklere yetti olmalı.*

عاقل ايرسنگ حقدين اوزكا سوزلار حرام
تا تريك سين پير خدمتين قيلغيل مدام
الله ديسنگ شيطان لعين سينكا غلام
الله ديماس دين لارينى ساتي بولغاي

*Akıllı isen Hakk'ın başka sözler harâm,
Diri oldukça Pîr hizmetini eyle tamâm,
Allah desen lânetli şeytân sana köle,
Allah demezler dinlerini sattı olmalı.*

عمري ضايغ اوتكانلار عشق ني بيلماس
جاندين كيچكان ديوانه ني كوزكا ايلماس
هو صحبتين قورغان بيركا قاچيب كيلماس
جاني كونكلي تاشدين بتر قاتي بولغاي

*Ömrü boşa geçenler zâyi eyleyenler aşkı bilmez,
Cândan geçen dîvâneyi göze almaz,
"Hû" sohbetini kuran yere kaçıp gelmez,
Cân ve gönlü taştan beter katı olmalı.*

الله سويكان بنده دايم ييغلاب يورار
حقدين قورقوب رازين ايتيب سحر تورار
يحيي صفت تينماي ييغلاب ماتم قورار
بو دنياني آرقه تاشلاب آني بولغاي

عاشق لارني ايشي ايرور سوز و گداز
عاشق لارني حاجت لاري روزه نماز
روز محشر كوز ياشي دور حقه نياز
عارف عاشق درد و الم تارقي بولغاي

عاشق لارني آغزي خندان دلي لرزان
الله اوچون كوزده ياشي بغري بريان
جاني ذاكر كونكلي شاكرفكري جانان
انشاء الله قيل كوفروكي اوتي بولغاي

عاشقلاري خلق ايچنده كويوب ييغلار
ظاهر خنده باطن لاري يوراك داغلار
اجل استاب اولماك اوچون بيلين باغلار
معشوقي غه عرض حالين ايتي بولغاي

عاشق لاري ملامت دين قاچماس بولور
نادانلاركا باطن سرين اچماس بولور
هر نامردكا در و گوهر ساچماس بولور
اوزي اوقوب خون زرداب يوتي بولغاي

پير مغان سويكان عاشق هواسي يوق
يوز مينك تورلوك طاعت قيلسه بناسي يوق
اي دوستلاريم عشق درديني دواسي يوق
تونلار قوبوب پير ايتاكين توتي بولغاي

Allah'ın sevdiği kul dâim ağlayıp yürür,
Hakk'tan korkup niyâzını deyip seherde kalkar,
Yahyâ gibi dinmeyip ağlayıp mâtem tutar,
Bu dünyanı arkaya kaldırıp attı olmalı.

Âşıkların işidir sûz ve güdâz,
Âşıkların ihtiyâçları oruç, namâz,
Mahşer günü gözyaşdır Hakk'a niyâz,
Ârif âşık derd ü elem çekti olmalı.

Âşıkların ağzı güler gönlü ağlar,
Allah için gözde yaşu bağıri biryân,
Cânı zikreder, gönlü şükreder, fikri sevgili,
Allah dilerse kul köprüyü geçti olmalı.

Âşıkları halk içinde yanıp ağlar,
Zâhiren güler bâtınları yürek dağlar,
Ecel kovalayıp ölmek için belini bağlar,
Sevgilisine arz-ı hâlini dedi olmalı.

Âşıkları melâmetden kaçmaz olur,
Câhillere bâtın sırrını açmaz olur,
Her nâmerde inci-cevher saçmaz olur,
Özü okuyup kan zehir yuttu.

Pîr-i Kâmil'in sevdiği âşık hevâsı yok,
Yüz bin türlü ibâdet eylese binâsı yok,
Ey dostlarım aşk derdinin devâsı yok,
Geceleri kalkıp Pîr eteğini tuttu olmalı.

پير مغان نظر قيلسه بيركاي دوا
هاي هوس ما و من ليك بولغاي ادا
آندين سونكره شيطان لعين سيندين جدا
تار لحده ايمان بيرلان ياتي بولغاي

*Pîr-i Kâmilin nazar eylese verir devâ,
Hay u heves, ben-benlik olur tamâm,
Ondan sonra lanetli şeytân senden uzak,
Dar kabirde imân ile yattı olmalı.*

قول خواجه احمد حق سوزيني سوزلار مدام
حق دين اوزكا سوزلار باري ايرميش حرام
روزي قيلسه اورنونك بولغاي دارالسلام
مغفرت ني درياسيغه بائي بولغاي

*Kul Hoca Ahmed Hakk sözünü söyler dâimâ,
Hakk'dan başka sözler hepsi imiş harâm,
Râzı olsa yerin olur Dârü's-selâm,
Mağfiretin deryâsına battı olmalı.*

حکمت 60 Hikmet

حق تعالي پرتو سالدی جانيم کويدي
کيلينک ييغليينک ذاکر قول لار ذکر ايتاليک
سحر وقتنده پير مغان باقيب سوردی
کيلينک ييغليينک ذاکر قول لار ذکر ايتاليک

*Hakk Teâlâ nûr saldı cânım tutuştu,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim,
Seher vaktinde Pîr-i Kâmil bakıp sordu,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.*

ذاکرلارغه وعده قيلدي قادر خدا
کور ايچنده عطا قيلدي حوري لقا
ذاکرلارني تورار جاي دارالبقا
کيلينک ييغليينک ذاکر قول لار ذکر ايتاليک

*Zâkirlere vaad eyledi Kâdir Allah,
Kâbir içinde armağan eyledi "hûr u lîkâ",
Zâkirlerin varacağı yer "Dârü'l-bekâ",
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.*

ذاکر بولسه شاکر بولسه ييري جنت
قانلار آقسه کوزلاريدين قيلماس منت
امت بولسنک ذکرين ايتماک سيزکا سنت
کيلينک ييغليينک ذاکر قول لار ذکر ايتاليک

*Zâkir olsa, şükredici olsa yeri cennet,
Kanlar aksa gözlerinden eylemez minnet,
Ümmet olsan zikrini söylemek size sünnet,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.*

ذاكرلاركا خدا اوزي وعده قىلدى
فأذكروني أذكركم آيت كىلدى
فردوس آتلىغ جنتي دين محضر كىلدى
كىلىنك يىغلىنك ذاكر قول لار ذكر ايتالىك

ذاكرلاري هر نفس ده ذكرين ايتار
توبه قىلىب ايكري يولدين راست غه قيتار
ذكرين ايتسه آسته آسته شوقي آرتار
كىلىنك يىغلىنك ذاكر قول لار ذكر ايتالىك

ذاكرلاري حلقه ايچره پرتو كورار
آينك اوچون حلقه ايچره اوزين اورار
معشوقى ني كوركان زمان جانين بيرار
كىلىنك يىغلىنك ذاكر قول لار ذكر ايتالىك

يالغان عاشق معشوقيدىن جانين ايار
عقبى يولين آرقه تاشلاب دنيا سويار
هو حلقه سين قورغان بيردين ايلار فرار
كىلىنك يىغلىنك ذاكر قول لار ذكر ايتالىك

الكذاب لا امتي دىدي سرور
بو سوزلاركا يول بير كوچي هادي رهبر
يالغانجي ني امت ديماس اول پيغمبر
كىلىنك يىغلىنك ذاكر قول لار ذكر ايتالىك

رحمن ايكام چين عاشق ني يولين آچار
محبت ني شوقي بيرله ياشين ساچار
الله تيو قايدە بارسه شيطان قاچار
كىلىنك يىغلىنك ذاكر قول لار ذكر ايتالىك

Zâkirlere Allah özü vaad eyledi,
"Fezkürunî ezkürkum" diye âyet geldi,
Firdevs adlı cennetinden mazhar geldi,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

Zâkirleri her nefesde zikrini söyler,
Tevbe eyleyip eğri yoldan doğruya döner,
Zikrini söylese yavaş yavaş şevki artar,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

Zâkirleri halka içinde nûr görür,
Onun için halka içine özünü vurur,
Sevgilisini gördüğü zamân cânını verir,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

Yalan âşık sevgilisinden cânını esîrger,
Âhiret yolunu arkaya atıp dünyâyı sever,
Hû halkasının kurulduğu yerden eyler fırâr,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

"el-Kezzâbu lâ-ümmetî" dedi Server,
Bu sözlere yol verici Hâdî, Rehber,
Yalancıya ümmet demez O Peygamber,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

Rahmân Melik'im gerçek âşıkın yolunu açar,
Muhabbetin şevki ile yaşını saçar,
Allah diye nerede gitse şeytân kaçar,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

ذاكرلاري ذكرين ايتيب ناله قیلور
كوز ياشيني سريغ يوزكا ژاله قیلور
بيابان لار كيزيب اوزن واله قیلور
كيلينك ييغليينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك

ذاكر قول لار حق فرمانين محكم توتار
اخلاص بيرلان الله تيو قانلار يوتار
حلقة ايچره كيركان وقتده جاندين اوتار
كيلينك ييغليينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك

بي طهارت ذكر ايكان گا لعنت ياغار
اوشل كوني بولغان فرزند شيطان توغار
اولار وقتده اول كيليب شيطان باقار
كيلينك ييغليينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك

بي طهارت ذكرين ايتكان ايمان ايتماس
اولار وقتده حق مصطفي قولين توتماس
سبحان ايكام كناهي بي هرکيز اوتماس
كيلينك ييغليينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك

مؤمن بولسنيك بي طهارت ذكرين ايتمه
كرامت لار ايتيب خلقه دينينك ساتمه
مسلمانليغ دعوي قيليپ كافر كيتمه
كيلينك ييغليينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك

ذاكر بولسنيك ذكرين ايتماي هرکيز ياتمه
نادان بيرله ناجنس لاركا هيچ سوز قاتمه
منافق لار حالدين سورسه بير سوز ايتمه
كيلينك ييغليينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك

Zâkirleri zikrini deyip feryâd eder,
Gözyaşını sarı yüze süs eyler,
Kırlarda gezip özünü Mecnûn eyler,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

Zâkir kullar Hakk fermânını sağlam tutar,
İhlâs ile Allah diye kanlar yutar,
Halka içine girdiği vakitte cândan geçer,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

Tahâretsiz zikir söyleyene lânet yağar,
İşte o gün olan çocuk şeytân doğar,
Öleceği vakitte önce gelip şeytân bakar,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

Tahâretsiz zikrini söyleyen imân etmez,
Öleceği vakitte Hak Mustafâ elini tutmaz,
Sübhân Melik'im günâhım aslâ bağışlamaz,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

Mümin olsan tahâretsiz zikrini söyleme,
Kerâmetler söyleyip halka dinini satma,
Müslümanlık iddia edip kâfir gitme,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

Zâkir olsan zikrini demeden aslâ yatma,
Câhil ile soysuzlara hiç söz katma,
Münâfıklar hâlden sorsa bir söz deme,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

قول خواجه احمد يامانلارني بماني سين
يارچه بغدای ایل توتماکاي سماني سين
يولدين آزغان کمراه لارني ناداني سين
کيلينک ييغليينک ذاکر قول لار ذکر ايتاليک

*Kul Hoca Ahmed kötülerin kötüsü sen,
Herkes buğday el tutmaya samanı sen,
Yoldan sapan günâhkârların câhili sen,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.*

حکمت 61 Hikmet

خالقيمني ايزلارمين تون کون جهان ايچينده
تورت ياشيمدين يول ايندي کون مکان ايچينده

*Hâlîk'ımı ararım gece gündüz cihân içinde;
Dört yanımdan yol indi evren ve mekân içinde.*

تورت دين ييتي کا يتيم توقوزني گذر ايتديم
اوندين ايکي کا کيلديم حر كيوان ايچينده

*Dörtten yediye yettim, dokuzu geçip gittim,
Ondan ikiye geldim çerh-i keyvân içinde.*

اوچ يوز التميش سوکيچتيم تورت يوز قرق تورت تاغ آشتيم
وحدت شرابين ايچتيم توشتموم ميدان ايچينده

*Üç yüz altmış su geçtim, dört yüz kırk dört dağ aştım,
Vaḥdet şarâbını içtim, düştüm meydân içinde.*

چونکه توشتموم ميدان غه ميدان ني تولا کوردوم
يوزمينک عارف ني سوردوم بارچه جولان ايچينده

*Çünkü düştüm meydana, meydânı dolu gördüm,
Yüz bin arifî sordum, bütün cevân içinde.*

غواص بحريکا کيرديم وجود شهريني کيزديم
درني صدفده کوردوم گوهر ني کان ايچينده

*Dalgıç denizine girdim, varlık şehrini gezdim,
İnciyi sedefte gördüm, cevheri hazîne içinde.*

عرش کرسی ني يوردوم لوح قلم ني کوردوم
وجود شهريني کيزديم ايدي بو جان ايچينده

*Arş ve Kürsü'yü yürüdüm, Levh ve Kâlem i gördüm,
Varlık şehrini gezdim, söyledim bu cân içinde.*

جان ني کوردوم جانانده عشق ني کوردوم ميدانده
عاشق لارنيک ميداني جمله بوستان ايچينده

*Cânı gördüm cânanda, aşkı gördüm meydanda,
Âşıkların meydânı cümle bostân içinde.*

ايرني كوردوم ايركاشتيم ايستادو كوم ني سوردوم
بارچه سي سينده ديدي قالدیم حيران ايچينده

*Eri gördüm erleştim, istediğimi sordum,
Hepsi sende dedi, kaldım hayrân içinde,*

حيران بولوبان قالدیم بيهوش بولوبان تالديم
اوزوم ني دردكا سالدیم تاپتيم درمان ايچينده

*Hayrân olarak kaldım, şuûrsuz olarak daldım,
Kendimi derde saldım, buldum dermân içinde.*

سير استارمي بلبل آچليب دور قيزيل گل
هر گل ني خالي كورمه گل ني گلزار ايچينده

*Seyr ister mi bülbül açılmıştır kızıl gül
Her gülü uzak görme gülü gül bahçesi içinde.*

مسكين خواجه احمد جاني هم گوهر دور هم كاني
جمه آنيك مكاني اول لامكان ايچينده

*Miskîn Hoca Ahmed cânı, hem cevherdir hem hazîne,
Herşey O'nun mekânı, O lâ-mekân içinde.*

حکمت 62 Hikmet

سحرلارده قويوب ييغلاب دعا قيلسام
دوستلار خواجه ميني بندم ديكاموكين
ياش اورنيغه قانيم توكوب دعا قيلسام
دوستلار خواجه ميني بندم ديكاموكين

*Şehirlerde kalkıp ağlayıp duâ eylesem,
Dostlar Hocam bana bağlum der mi ki?
Yaş yerine kanımı döküp duâ eylesem,
Dostlar Hocam bana bağlum der mi ki?*

درکاهيغه باشيم قويوب ناله قيلسام
كوز ياشيم ني آقوزبان ژاله قيلسام
بيابانلار كيزيب اوزوم واله قيلسام
دوستلار خواجه ميني بندم ديكاموكين

*Dergâhına başımı koyup feryâd etsem,
Göz yaşımı akıtarak süs eylesem,
Çölleri gezip özümü mecnûn eylesem,
Dostlar Hocam bana bağlum der mi ki?*

قايدا بارسام يادين ايتيب ييغلاسام مين
خدمتيدا بيليم محکم باغلاسام مين
حسرتيده يوراك بغريم داغلاسام مين
دوستلار خواجه ميني بندم ديكاموكين

*Nerede gitsem yâdını deyip ağlasam ben,
Hizmetinde belimi sağlam bağlasam ben,
Hasretinde yürek-bağrımı dâğlasam ben,
Dostlar Hocam bana bağlum der mi ki?*

هرکون یوز مینک قولوم آچیب آمین دیسام
موسی صفت طور تاغیدا رازین ایتسام
توقسان توقوز رازین ایتیب جانیم بیرسام
دوستلار خواجه مینی بندم دیکایموکین

*Her gün yüz bin elimi açıp "âmîn" desem,
Mûsâ gibi Tûr dağında niyâzını desem,
Doksan dokuz niyâzını deyip cânımı versem,
Dostlar Hocam bana bağlum der mi ki?*

بایزید دیک بیتمیش یولی اوزوم ساتسام
الله تیو دردی بیلان اولوب کیتسام
ریاضت ده اریب آزیب آچیب قاتسام
دوستلار خواجه مینی بندم دیکایموکین

*Bâyezîd gibi yetmiş yolu özüm satsam,
Allah diye derdi ile ölüp gitsem,
Riyâzette yorulup, şaşıp, acıyıp donsam,
Dostlar Hocam bana bağlum der mi ki?*

الله اوچون فرزندلاریم یتیم قیلسام
ریاضت ده سونکاکلاریم حلیم قیلسام
اهل عیال خانانیم غنیم قیلسام
دوستلار خواجه مینی بندم دیکایموکین

*Allah için evlâtlarımı Yetîm eylesem,
Riyâzette kemiklerimi hamûr eylesem,
Ehil-ıyâl ev-barkımı düşman eylesem,
Dostlar Hocam bana bağlum der mi ki?*

الله دیکان بنده لارنی قولی بولسام
عاشق لارنی کویوب اوچکان کلی بولسام
یول اوستیده تفراق صفت یولی بولسام
دوستلار خواجه مینی بندم دیکایموکین

*Allah diyen kulların kulu olsam,
Âşıkların yanıp savrulan külü olsam,
Yol üstünde toprak gibi yolu olsam,
Dostlar Hocam bana bağlum der mi ki?*

الله الله جانیم الله دلیم الله
سیندین اوزکا پناهیم یوق والله بالله
بیغلاب کیلدم درکاهینکا شیء الله
دوستلار خواجه مینی بندم دیکایموکین

*Allah, Allah, cânım Allah, dilim Allah,
Sen'den özge sığınağım yok Vallah-Billâh,
Ağlayıp geldim dergâhına "Şey'en lillâh..."
Dostlar Hocam bana bağlum der mi ki?*

یحشی لارنی صحبتنده ذاکر بولسام
هر نه جفا تیکسه مینکا شاکر بولسام
ایوب صفت بلاسیغه صابر بولسام
دوستلار خواجه مینی بندم دیکایموکین

*İyilerin sohbetinde zâkir olsam,
Her ne cefâ değse bana şükreder olsam,
Eyyûb gibi belâsına sabreder olsam,
Dostlar Hocam bana bağlum der mi ki?*

آستاننكغه باشيم قويوب توبه قىلسام
غيبت قىلغان تىل لاريم ني يوز مينك تىلسام
گناه قىلغان بندلاريمني پاره قىلسام
دوستلار خواجه ميني بندم ديكايموكين

توبه قىلديم توبه قىلديم قبول قىلغىل
توبم قبول قىلماس بولسانك جانيم آلغىل
يولده قالدیم يولده قالدیم قوليم آلغىل
دوستلار خواجه ميني بندم ديكايموكين

الله اوچون مردانه وار جانيم بيرسام
اهل عيال خانيمانيمني تاشلاب كيتسام
جان نه بولغاي ايمانيمدين بلكه اوتسام
دوستلار خواجه ميني بندم ديكايموكين

سحرلارده ايرته قويوب حقه يانسم
اولوغ كيچيك گناه لاردين توبه قىلسم
زارى قىليب حضرتيكا بويون سونسم
دوستلار خواجه ميني بندم ديكايموكين

قهار ايكام سندن قورقوب اويغانسام مين
گناهيم غه اقرار قىليب اينكراسام مين
سحرلارده يقام اوشلاب يالبارسام مين
دوستلار خواجه ميني بندم ديكايموكين

تاشقين كيلكان دريالارده يوزلاسام مين
آزيب قالغان بوتنه لاردك بوزلاسام مين
اولار وقتده مينك بير آتينك سوزلاسام مين
دوستلار خواجه ميني بندم ديكايموكين

Eşigine başımı koyup tevbe eylesem,
Gybet yapan dillerimi yüz bin dilsem,
Günâh işleyen organlarımı parça eylesem,
Dostlar Hocam bana bağlum der mi ki?

Tevbe eyledim, tevbe eyledim kabûl eyle,
Tevbemi kabûl eylemez olsan cânımı al,
Yolda kaldım, yolda kaldım, elimi al,
Dostlar Hocam bana bağlum der mi ki?

Allah için mertler gibi cânımı versem,
Ehl-i âyâl, ev-barkımı bırakıp gitsem,
Cân ne ola imânımdan belki geçsem,
Dostlar Hocam bana bağlum der mi ki?

Seherlerde erken kalkıp Hakk'a yansam,
Büyük küçük günâhlardan tevbe eylesem,
Ağlayıp Hazretine boyun sunsam,
Dostlar Hocam bana bağlum der mi ki?

Kahhâr Melik'im senden korkup uyansam ben,
Günâhımı kabûl edip inlesem ben,
Seherlerde yakamı tutup yalvarsam ben,
Dostlar Hocam bana bağlum der mi ki?

Taşkın gelen deryâlarda yüzsem ben,
Kaybolup kalan develer gibi böğürsem ben,
Öleceğim vakitte binbir adını söylesem ben,
Dostlar Hocam bana bağlum der mi ki?

وا ويلتا ندامت ديب قورقوب قويسام
پير مغان دركاهيني تينماي اويسام
بخشي لارني خاكپاي بولوب اولسام
دوستلار خواجه ميني بندم ديكايموكين

*Vah yazıklar pişmânlık deyip korkup kalksam,
Pîr-i Kâmil dergâhını durmadan öpsem,
İyilerin ayak tozu olup ölse,
Dostlar Hocam bana bağlum der mi ki?*

تانك آتقونچه ييغلاب تينماي قورقوب چقسام
سيحان دردين آيتيب دوام اينكراب چقسام
تفراق صفت عاجز بولوب خوارليق تارتسام
دوستلار خواجه ميني بندم ديكايموكين

*Tan atana kadar ağlayıp dinmeden korkup çıksam,
Sübhân derdini deyip devamlı inleyip çıksam,
Toprak gibi âciz olup hor görülsem,
Dostlar Hocam bana bağlum der mi ki?*

قول خواجه احمد جانينك بيركيل مردانه وار
جاندين كيچيب يولغه كيرسنگ كوركونك ديدار
مرادينكي بيرور سينكا پروردگار
دوستلار خواجه ميني بندم ديكايموكين

*Kul Hoca Ahmed cânını ver mertler gibi,
Cândan geçip yola girsen göresin cemâl,
Murâdını verir sana Allah,
Dostlar Hocam bana bağlum der mi ki?*

حکمت 63 Hikmet

بو عاملده حقدین قورقوب زار اينكراسام
آخرت ده روحوم آرام آلاموكين
ايرانلارني باسقان ايزين كوزكا سورسام
پير مغان ميني يولغه سالارموكين

*Bu âlemde Hakk'tan korkup ağlayıp inlesem,
Âhirette rûhum râhat bulur mu ki?
Erenlerin bastığı izini göze sürsem,
Pîr-i kâmil beni yola salar mı ki?*

باشيم بيريب بيليم باغلاب قيلسام اخلاص
نفس شيطان چنكاليدين بولسام خلاص
جان بيرارده مدد قيلسه خضر الياس
غوٹ الغياث ختم يس قيلارموكين

*Başımı verip belimi bağlayıp kılsam ihlâs,
Nefs-şeytân çengelinden kurtulsam,
Cân verirken yardım etse Hızır-İlyâs,
Gavslar gavsı "Yasin hatmi" kılar mı ki?*

تاغ چول لار كناهيم دين قيلماس طاقت
هر كون يوز مينك جرم عصيان مينكا عادت
بو ايش بيرلان آخرت ده بارمو راحت
توبه قيلسام عادتلاريم قالارموكين

آستانه كا باشيم قويوب زاري قيلسام
غريب يتيم باشين سيلاب دعا آلسام
حقدين قورقوب دنيا ايشين آرقه سالسام
خواجم ميني حال دليم سورارموكين

آدم صفي سنت لارين تيل كا آلسام
يا ربنا ظلمنا ديب ناله قيلسام
بيابانده كوز ياشيني ژاله قيلسام
بيرو باريم ميني يولغه سالارموكين

سحرلارده زاري قليب ييغلاسام مين
جان بيرارده بيليم محكم باغلاسام مين
شوقي بيرلان يوراك بغريم داغلاسام مين
حق چراغي قبريم ايچره يانارموكين

باشيم تنيم تفراق قليب فنا بولسام
ديدار تيلاب حسرتيده ادا بولسام
اهل عيال خاتمان دين جدا بولسام
دوستلار خواجم مينكا رحمي كيلارموكين

شيطان لعين يولدين اوردي حاليم تباہ
ييغلامايو نفسيم ميني قيلدي هوا
عالم خلقي باسيب اوتسه ميني اي وا
كافر نفسيم عزازيلدين تانارموكين

*Dağ ve çöller günâhımdan eylemez tâkat,
Hergün yüzbin Günâh, isyân bana adet,
Bu iş ile Âhirette var mı râhat,
Tevbe eylesem adetlerim kalır mı ki?*

*Dergâhına başımı koyup ağlasam,
Garîb-yetîm başını okşayıp duâ alsam,
Hakk'tan korkup dünyâ işini arkaya koysam,
Hocam benim gönlümün hâlîni sorar mı ki?*

*Âdem Safî sünnetlerini dile alsam,
"Yâ Rabbenâ zalemnâ" deyip feryâd etsem,
Kırlarda göz yaşımı akıtsam,
Bir ve Var'ım beni yola salar mı ki?*

*Şehirlerde feryâd edip ağlasam ben,
Cân verirken belimi sıkı bağlasam ben,
Şevki ile yürek bağrımı dâğlasam ben,
Hakk ışığı kabrim içinde yanar mı ki?*

*Başımı, bedenimi toprak eyleyip yok olsam,
Cemâl dileyerek hasretinde tamâm olsam,
Ehil-i yâl ev-barkımdan ayrı düşsem,
Dostlar Hocam bana rahmet eyler mi ki?*

*Lânetli şeytân yoldan çıkardı hâlîm perîşân,
Ağlamayayım mı nefsim beni eyledi hevâ,
Âlem halkı çiğneyip geçse beni lâyıq,
Kâfir nefsim şeytândan ayrılır mı ki?*

غريب جانيم حق يولیده نذر ايلاسام
شاه حسين ديك كربلاده سوساب اولسام
حق شرابين اچارمين ديب تشنه کيتسام
آنده بارسام سوسون لاريم قانارموکين

اصحاب لار ديك دين تلاشيب باشم بيرسام
شهربانو امام لار ديك ييغلاب يورسام
الله اوچون کافرلارکا اسير بولسام
رحمن ايکام سينکا مقبول بولارموکين

شرمنده مين شرمنده مين قولوم آلکيل
يولدين آزغان درمانده مين يولغه سالکيل
الله دييان فنا بولدوم رحم ايلاکين
عاصي لارغه فيض فتوح بيرارموکين

اي عاصي لار توبه قيلغيل حق ايشتسون
نالکيزدين بير و کوک لار ناله قيلسون
ملائک لار حقدین تيلاب اولوش بيرسون
اولوش آغان قول ني غمي بولارموکين

عقلم حيران کوزوم کريان خانه ويران
حق يوليبي بيلاماس مين اوزوم نادان
اي طالب لار بي طاقت مين قايدا جانان
جانانيم دين هيچ کيم خبر بيلارموکين

جانانه ني تاپاي ديسنک سحر تورغيل
عاشق لارنينک مجلسي کا اوزونک اورغيل
حقني اينلاب ييغلاب يوروب ماتم قورغيل
ماتم قورماي طريقت کا کرارموکين

*Garîb Cânımı Hak yolunda adak eylesem,
Şâh Hüseyin gibi Kerbelâ'da susayıp ölsem,
Hakk şarâbını içerim deyip hevesli gitsem,
Orada varsam süssüzlüğüm kanar mı ki?*

*Sahâbe gibi din için savaşıp başımı versem,
Şehr-i banu imâmlar gibi ağlayıp yürüsem,
Allah için kâfirlere esîr olsam,
Rahmân Melik'im sana makbûl olur mu ki?*

*Dertliyim, mahcûbum elimden tut,
Yoldan sapmış dertliyim yola sal,
Allah diyerek yok oldum rahmet eyle,
Âsîlere feyz-fetih verir mi ki?*

*Ey âsîler tevbe eyleyin Hakk işitsin,
Feryâdınızdan yer ve gökler feryâd eylesin,
Melekler Hakk'tan dileyip pay versin,
Pay alan kulun gamı olur mu ki?*

*Aklım şaşkın, gözüm yaşlı, evim vîrân,
Hakk yolunu bilemiyorum özüm câhil,
Ey tâlipler güçsüzüm nerde sevgili,
Sevgilimden hiç kimse haber bilir mi ki?*

*Sevgiliyi bulayım desen seherde kalk,
Âşıkların meclisine özünü vur,
Hakk'ı arayıp ağlayıp yürüyüp yas tut,
Yas tutmadan tarikata girer mi ki?*

حق وصلي غه بيتاي ديسنك زاري قيلكيل
ذكرين ايتيب ايرانلارغه ياري بيركيل
جفا تارتيب ايرانلاردين اولوش آلكيل
اولوش آلماي ديداريني كورارموكين

*Hakk'ın vuslatına ereyim desen ağla,
Zikrin deyip erenlere yardım et,
Cefâ çekip erenlerden pay al,
Pay almadañ cemâlini görer mi ki?*

قول خواجه احمد هر نه ديرسين بوهوس سين
حقدين قورقوب آخرت قه غم ييماس سين
باشينك بيرله تونلار قايتيب هو ديماس سين
بوهوس ني خواجه م قبول قيلارموكين

*Kul Hoca Ahmed her ne dersen heveskârsın,
Hakk'tan korkup âhirete gâm çekmezsin,
Başın ile geceler donup "Hû" demezsin,
Heveskârı Hocam kabûl kılar mı ki?*

حکمت 64 Hikmet

هر صبحدم بوينوم قيسيب رّيم ديسام
رّيم مني مراديم ني بيرار موكين
قانلار توكوب كوزلاريمدين زار اينكراسام
تنكريم مني حال دليم سورار موكين

*Her sabâh vakti boynumu büküp "Rabbim" desem,
Rabbim benim murâdımı verir mi ki?
Kanlar döküp gözlerimden ağlayıp inlesem,
Tanrım benim gönlümün hâlini sorar mı ki?*

محبت ني ميدانيدا جان اويناتسام
منصور صفت باشيم بيريب دار اويناتسام
يوز مينك تورلوك جفا تارتيب جان قيناتسام
عاجز قولونك جمالينكي كورار موكين

*Muhabbetin meydânında cân oynatsam,
Mansûr gibi başımı verip dârağacını oynatsam,
Yüz bin türlü cefâ çekip cân incitsem,
Âciz kulun cemâlini görür mü ki?*

يا ربنا ذكرين ايتيب ذاكر بولسام
سانسيز محنت باشقه آليب شاکر بولسام
بخشي لارني صحبتيده حاضر بولسام
مسكين بنده نك فيض فتوح آلا ر موكين

*"Yâ Râbbenâ" zikrini deyip zâkir olsam,
Sayısız sıkıntıyı başa alıp şükreder olsam,
İyilerin sohbetinde hâzır olsam,
Fakîr kulun feyz-fetih alır mı ki?*

زاهدلار ديك نماز اوقوب طاعت قيلسام
عاشق لار ديك يغلاماغني عادت قيلسام
اوز يرميده غريب ليكني راحت بيلسام
درگاهيده خواجه م قبول قيلار موکين

يکيت ليکده طاعت قيليب ابيکيلمديم
قريب چوکتيم رياضتده بوکولماديم
لالا ايتيب الا الله ده سوکولمديم
خضر بابام اوز يوليغه آلا ر موکين

بو دنياده مين ديك عاصي هرکيز بولماس
مونداغ کناه ترسا جهمود کافر قيلماس
اولوب بارسام دوزخ ايچره اورون بيرماس
توبه قيلسام خواجه م قبول قيلار موکين

حاجت تيلاب درگاهيغه يغلاب کيلدیم
جان دين کيچيب بيلم محکم باغلاب کيلدیم
عيب يابقوچي ستارليغينک آنکلاب کيلدیم
قان يغلاسام حاجت روا بولغاي موکين

قيزيل يوزوم رياضتده سارغاتمادیم
سحرلرده غريب جانيم اينکراتمادیم
هرکون تيب ايت نefsيم ني اورکاتمادیم
الله ديسام کافر نefsيم اولار موکين

قول خواجه احمد کونکل کوزي آچيلغايمو
تيل لاريمدين در کوهر ساچيلکايمو
کوب يغلاسام کناه لاريم توکولکايمو
اوشل وقت ني منکا عطا قيلور موکين

*Zâhidler gibi namâz kılıp ibâdet eylesem,
Âşıklar gibi ağlamayı âdet eylesem,
Öz yurdunda garîbliği râhat bilsem,
Dergâhına Hocam kabûl eyler mi ki?*

*Yiğitlikte ibâdet eyleyip eğilmedim,
"Karîb" çöktim riyâzette bükülmedim,
"Lâ-Lâ" deyip "İllallâh"da sokulmadım,
Hızır babam öz yoluna alır mı ki?*

*Bu dünyada benim gibi âsî aslâ olmaz,
Böyle günâh tersâ, cühûd, kâfir eylemez,
Ölüp gitsem cehennem içine yer vermez,
Tevbe eylesem Hocam kabûl eyler mi ki?*

*Hacet dileyip dergâhına ağlayıp geldim,
Cândan geçip belimi sıkı bağlayıp geldim,
Ayrı örtücü "Settâr"lığını anlayıp geldim,
Kan ağlasam hâcet hâzır olur mu ki?*

*Kızıl yüzümü riyazetde sarartmadım,
Şehirlerde garîb cânımı inletmedim,
Her gün tepip it nefsimi incitmedim,
Allah desem kâfir nefsım ölür mü ki?*

*Kul Hoca Ahmed gönül gözü açılır mı?
Dillerimden inci mücevher saçılır mı?
Çok ağlasam günâhlarım dökülür mü?
O vakit bana armağan eyler mi ki?*

سن سن مني پناهيم ديب يولغه كيرسام
بیر و باریم مني يولوم آچار موکین
حرام شهبه قرانغولوق باسقان کونکلوم
روشن بولوب درّ گوهر ساچار موکین

*Sensin benim sığınacağım deyip yola girsem,
Bir ve Var`ım benim yolumu açar mı ki?
Harâm, şüph, karanlık basan gönlüm,
Aydınlanıp inci-cevher saçar mı ki?*

نظر قيلسه خسته کونکلوم روشن بولور
يوز مينک خطا يازوقلاریم پنهان بولور
لطف ايلاسانک يوز مينک عاصي خندان بولور
نظر تابکان چراغ هرکيز اوچار موکین

*Nazar eylese hasta gönlüm aydın olur,
Yüz bin hatâ, günâhlarım gizli olur,
Lutfeylesen yüz bin âsî sevinçli olur,
Nazarı değdiği kandil aslâ söner mi ki?*

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم ديسام
طاعت برله سونکا کلريم حلیم قيلسام
اهل عيال خانانيم يتيم قيلسام
شيطان لعین مندين يراغ قاچار موکین

*“Eûzu billahî mineşşeytanirrâcîm” desem,
İbâdet ile kemiklerimi hamûr eylesem,
Ehil-iyâl, ev-barkımı yetim eylesem,
Lânetli şeytân benden uzak kaçır mı ki?*

يول آستیده عزيز باشيم تفراغ قيلسام
جان دليم حق يولغه شيدا قيلسام
ذکرين ايتيب مردار تيم آفاق قيلسام
الست خميرن مسکين بنده نک ايچار موکین

*Yol altında azîz başımı toprak eylesem,
Cân ve gönlümü Hakk yoluna tutkun eylesem,
Zikrini deyip pis bedenimi appak eylesem,
Elest şarâbını fakîr kulun içir mi ki?*

الله دييان حضرتينکا سيغينيب بارسام
محبت شوقي برله کوکسوم يارسام
دردينک تارتیب حمدینک ايتيب آچيليب بارسام
وجوديمدين بو عقبه لار کوچار موکین

*Allah dedi Hazret`ine sığınıp varsam,
Muhabbet şevki ile göğsümü yarsam,
Derdini çekip hamdını deyip açılıp varsam,
Vücûdumdan bu kaygılar göçer mi ki?*

تاغدين آغر عصيانيم بار اوتاي ديسام
گناهيم کوب يرکا سيغماس تيباي ديسام
باشيم آليب بيابانلار کيتاي ديسام
رحمن تنکريم گناهيمدين اوتار موکین

*Dağdan ağır isyanım var geçeyim desem,
Günâhım çok, yere sığmaz bulayım desem,
Başım alıp kırlara gideyim desem,
Rahmân Allah`ım günâhımdan geçer mi ki?*

طريقتني بازاریده سودا قیلسام
منصور ینکلیغ انا الحقني غوغا قیلسام
خدمت قیلیب درد حالت بیان قیلسام
کوکسومداکي گره لرین آچار موکین

قول خواجه احمد زاهد بولوب مسجد کیرسام
خواب غفلت حرام قیلیب قایم بولسام
شبه آلیب قیامتدین قورقوب یورسام
اوچماخ ایچره حور غلمان قوچار موکین

Tarîkatın pazarında sevdâ eylesem,
Mansûr gibi "Enel-Hakk"ı kavgâ eylesem,
Hizmet eyleyip hâl derdini beyân eylesem,
Göğsümdeki kürrelerini açar mı ki?

Kul Hoca Ahmed zâhid olup mescide girsem,
Gaflet uykusunu harâm eyleyip kâim olsam,
İbret alıp kıyâmetden korkup varsam,
Cennet içinde Hûrî-gılmân kucaklar mı ki?

حکمت 66 Hikmet

نیت قیلدوق کعبه کا رضا بولونک دوستلاریم
یا اولکایمیز کیلکایمیز رضا بولونک دوستلاریم

نیت قیلدوق کعبه کا حق مصطفی روضه کا
نصیب قیلغای بارچه کا رضا بولونک دوستلاریم

نصیب بولسه بارکایمیز نصیب بولسه کیلکایمیز
اجل ایسته اولکایمیز رضا بولونک دوستلاریم

قدرت بولسه یورونکیز کوچ بولماسه تورونکیز
دعا قیله کورونکیز رضا بولونک دوستلاریم

رضا بولونک اوزوم دین یخشی یمان سوزوم دین
اوتونک مینی یوزم دین رضا بولونک دوستلاریم

Niyet eyledik Kâbe'ye, râzı olun, dostlarım;
Ya öfürüz, geliriz, râzı olun, dostlarım.

Niyet kıldık Kâbe'ye, Hakk Mustafâ ravzasına;
Nasîp kıla herkese, râzı olun, dostlarım.

Nasîp olsa, varırız; nasîp olsa, geliriz
Ecel yetse öfürüz; râzı olun, dostlarım.

Kudret olsa, yürüyün; güç olmasa, durunuz;
Duâ kıla görünüz, râzı olun, dostlarım.

Râzı olun özümden, iyi-kötü sözümden,
Geçin benim yüzümden, râzı olun, dostlarım.

دوستلار بيزني يوقلاغاي فاسق لار كوب اوخلاكاي
مسجد ساري كيلماكاي رضا بولونك دوستلاريم

سردين بولدي اشارت موندە قىلدوق عمارت
دوستلار قىلغاي عبادت رضا بولونك دوستلاريم

كعبه ساري كوچالوك ظالم لاردين قاچالوق
اوغل قيزدين كيچالوك رضا بولونك دوستلاريم

تيليم سورسام قرار يوق غريب اولسه سورار يوق
ييميشلارده حلال يوق رضا بولونك دوستلاريم

كيچتي قولنك جانيدين چيقتي خلقني سانيدين
دوستلار باركاي سونكيدين رضا بولونك دوستلاريم

خواجه احمد يوم كوزونكني خلقه ايتكيل سوزونكني
كعبه غه سورت يوزونكني رضا بولونك دوستلاريم

*Dostlar bizi yoklarlar, fâsıklar çok uyurlar,
Mescid tarafına gelmezler; râzı olun, dostlarım.*

*Sırdan oldu işâret, burada eyledik imaret,
Eyleye Rasûl Şefâat, râzı olun, dostlarım.*

*Kâbe'ye doğru göçelim, zâlimlerden kaçalım,
Oğul kızdan geçelim, râzı olun, dostlarım.*

*Dilim sorsam, karar yok; garîb ölse, sorar yok;
Yenilenlerde helâl yok, râzı olun, dostlarım.*

*Geçti kulun cânından, çıktı halkın sayısından,
Dostlar gider ardından, râzı olun, dostlarım.*

*Hoca Ahmed, yum gözünü, halka söyle sözünü,
Kâbe'ye sür yüzünü, râzı olun, dostlarım.*

حکمت 67 Hikmet

كوزوم غمليك دليم غمليك جان الم ليك
نيچوك علاج ايتارمى بيلمم دوستلار
بو حسرتده ندامت ده ياشيم آقيب
قايو طرف كيتارمى بيلمم دوستلار

*Gözüm yaşlı, gönlüm gamlı, cân elemli,
Nasıl ilâç edeceğimi bilmem dostlar,
Bu hasretde, pişmânlıkta yaşım akarak,
Hangi tarafa gideeceğimi bilmem dostlar,*

تورلوك تورلوك علامت لار بولدي پيدا
يوراكيمده جاحت لار بولدي پيدا
بو دنياده لحظه فارغ بولماغ قيدا
نيچوك علاج ايتاريمنى بيلمم دوستلار

الله اوچون فرزندلاريم يتيم قيلسام
جاندين كيچيب مالدين كيچيب غريب بولسام
بيابانده يالغوز قاز ديك ناله قيلسام
نيچوك علاج ايتاريمنى بيلمم دوستلار

خاص قول لاردىك كيچه لارى قايم بولسام
مردانلاردىك كوندوزلارى صايم بولسام
كيچه لارى آرام آلماي ربيم ديسام
نيچوك علاج ايتاريمنى بيلمم دوستلار

تخم عصيان بيحد ساچتيم طاعتيم آز
اوتى عمروم غفلت بيلان هم قيش و ياز
ياقين تورور جانم قوشى قيلسه پرواز
نيچوك علاج ايتاريمنى بيلمم دوستلار

قول خواجه احمد خدمتيده جان بيرمسه
دهقان ايرمس كيتمان چاييب نان بيرمسه
وا بولمغاي گل غنجه سى نم بولمسه
نيچوك علاج ايتاريمنى بيلمم دوستلار

*Türlü türlü belirtiler oldu peydâ,
Yüreğimde cerâhâtlar oldu peydâ,
Bu dünyada bir an râhat olmak nerede,
Nasıl ilâç edeceğimi bilmem dostlar.*

*Allah için evlatlarımı yetim etsem,
Cândan geçip, mâldan geçip garîb olsam,
Kırlarda yalnız kaz gibi feryâd etsem,
Nasıl ilâç edeceğimi bilmem dostlar.*

*Hâs kullar gibi geceleri kaim olsam,
Mertler gibi gündüzleri oruç tutsam,
Geceleri dinlenmeden "Rabbim" desem,
Nasıl ilâç edeceğimi bilmem dostlar.*

*İsyân tohumlarını sayısız saçtım ibâdetim az,
Geçti ömrüm gâflet ile hem kış hem de yaz,
Yakındır cânımın kuşu uçup kılssa pervâz,
Nasıl ilâç edeceğimi bilmem dostlar.*

*Kul Hoca Ahmed hizmetinde cân vermese,
Çiftçi değil ketman koşup ekmek vermese,
Yazık, olmaz gül goncası su olmasa,
Nasıl ilâç edeceğimi bilmem dostlar.*

مرکب لاغر یوکوم آغیر اوزوم غمکین
حسرت بیلان عقل هوشیم کیتی تمکین
اوتوب کاروان کوزدین غایب بولدی ساکن
بارور جایم بیلاماس مین قیان ایمدی

Merkep yaralı, yüküm ağır, kendim gamlı
Hasret ile akıl ve şuûrum gitti temkin;
Geçip kervân gözden kayboldu mu ki?
Gideceğim yeri bilemem ne yan şimdi.

عبث اوتی ایسر عمروم رسوالیقده
هیچ بولمادیم زمان ترس خدالیقده
دایم یوردوم نفسیم اوچون گدالیقده
هر نه قیلغان سودالاریم زیان ایمدی

Boşuna geçti sâhibsiz ömrüm rezillikte
Hiç olmadım zamân tersi Allah yolunda
Dâimâ yürüdüm nefsim için kölelikte
Her ne işlediğim sevdâlarım ziyân şimdi

بو حالت ده اول عزرائیل کیلسه ناکاه
اسیغ تندین جان نی آلسه بیرکیل پناه
شیطان آلیب ایمانیمنی قیلسه رسوا
برادرلار ارا یولده مین قالغان ایمدی

Bu durumda o Azrâil gelse ansızın,
Sıcak bedenden cânı alır vah ne yazık,
Şeytân alıp imânımı, eyler rezil,
Kardeşler, ara yolda kaldım şimdi.

بو حالت ده سوز ایتورغه یوقتور فرمان
اوچوب قالغای وجود ایچره شمع ایمان
قزیل گل دیک اوشبو یوزنک بولور سامان
یقین بولغونک بیر آستیغه نھان ایمدی

O durumda söz söylemeğe yoktur dermân,
Sönüp kalır vücûd içinde imân mumu,
Kızıl gül gibi yüzün olur samân misâli,
İhtarlayıp oldun yer altında gizli şimdi.

زن فرزند اغا اینینک ییغلاب تورکای
میراث دیبان مال ملکونک بولوب آلکای
ایلتیب سنی قرا بیرکا تیقیب کومکای
طعمه قیلغای قریش آتلیغ بیلان ایمدی

Kadın-evlat, büyük-küçük toplanıp gelir,
Mirâs diyerek mâl ve mülkünü bölüp alır;
İt gibi sürüyüp kara yere seni gömer,
Lokma yapar karış adlı yılan şimdi.

کیل ای خائف بو ایشلاردین خبر آلکیل
توبه قیلیب دنیا قویوب حقنی سویکیل
قول خواجه احمد بو دنیا دین اوتوب یانکیل
شاید قیلغای نظر بیر مغان ایمدی

Gel ey korkak, bu işlerden haber al,
Tevbe eyleyip dâimâ Allah'a doğru var,
Kul Hoca Ahmed, dünyalıktan geçip yan,
Meğer kıla Pîr-i Kâmil nazar şimdi.

حکمت 69 Hikmet

عقي خبرين ايشيتيب دنياني ساليب كيتارم
توشدوم ايرانلار بحريكا دنياني ساليب كيتارم

Ahîret haberini işitip dünyâyı bırakıp giderim,
Düştüm erenler denizine, dünyâyı bırakıp giderim.

ايرانلار دنيا ديمادي دنيا غمين ييمادي
حقدين اوزكاني ديمادي دنيا ساليب كيتارم

Erenler dünyâ demedi, dünyâ gamını yemedi,
Hakk'tan özgeyi demedi, dünyâyı bırakıp giderim.

موسي عمران قامادي تحت سليمان قامادي
مينك ياشليغ لقمان قامادي دنيا ساليب كيتارم

Mûsâ, İmrân kalmadı, taht-ı Süleymân kalmadı,
Bin yaşlı Lokmân kalmadı, dünyâyı bırakıp giderim.

دنيا ديكان ازار ايرميش عاقل قول لار بيزار ايرميش
جاهل لار بيرله يار ايرميش دنيا ساليب كيتارم

Dünyâ diyen huzûrsuz imiş akıllı kullar şikâyetçi imiş,
Câhiller ile dost imiş dünyâyı bırakıp giderim.

سلطان خواجه احمد يسوي ايدي بو حكمتني تمام
ايشيتسون ديب جمله جهان دنياني ساليب كيتارم

Sultân Hoca Ahmed Yesevî söyledi bu hikmeti tamâm,
İşitsin diye bütün cihân, dünyâyı bırakıp giderim.

حکمت 70 Hikmet

خوشلامايدور عالم لار سيزني آيغان تورکيني
عارف لاردين ايشتسنك آچار کونکل ملکي ني
آيت حديث معني سي تورکي بولسه موافق
معني سي کا يتکانلار بيرکا قويار بورکي ني

Hoş görmemekte âlimler sizin dediğiniz Türkçe'yi,
Âriflerden işitsen açar gönül ülkesini,
Âyet hadîs anlamı Türkçe olsa uygundur,
Manâsına yetenler yere koyar bôrkünü...

قاضي مفتي ملالار شريعت راهني
عارف عاشق آليب دور طريقت ني ارکي ني
عمل قيلغان عالم لار دينميرني چراغي
براق مينار محشرده ايگري قويار بورکي ني

Kâdı, müftü, mollalar şeriatın yolunu,
Ârif âşık almıştır tarikatın arkını,
Amel işleyen âlimler dinimizin چراğı,
Burâk biner mahşerde eğri koyar bôrkünü...

عمل قيلسه عالم لار دين و آيين ياروقي
كورسه بولور الارني رنگ رويي كوركي ني
عمل قيلماي قال علمين اوقوي بيلماي قالغانلار
آرقه سيغه كوتارور قرق ايشك يوكي ني

Amel eylese âlimler dini ve ayın aydınlığı,
Görse olur onların görklü yüzünün rengi...
Amel işlemeyip "zâhir" ilmini bilmeyip kalanlar,
Arkasına yükler kırk eşeğin yükünü...

خواجه مين ديب لاف اورمه اوشبو دنيا بي پايان
بيلامين ديب ايتماسين كونكلداكي چركي ني
رهنمادور خواجه احمد گلستان معرفت
سوزلار سوزي حقيقت آچار كونكل ملكي ني

Hocayım deyip lâf vurma bu dünyâ dayanıksız,
Biliyorum diye söylemesin gönüldeki çirkini,
Yol göstericidir Hoca Ahmed marifetin gülistânı,
Sözler sözü gerçek açar gönül ülkesini...

مسكين ضعيف خواجه احمد يتي پشتينك كا رحمت
فارسى تيل ني بيليان خوب ايتادور توركي ني

Miskîn, zayıf Hoca Ahmed yedi ceddine rahmet,
Farsça dilini bilerek güzel söylemekte Türkçe'yi...

حکمت 71 Hikmet

اي دوستلاريم اولسام مين بيلمام كه حاليم نه بولور
كوركه كيريب ياتسام مين بيلمام كه حاليم نه بولور

Ey dostlarım, ölsem ben, bilmem ki hâlim ne olur;
Kabre girip yatsam ben, bilmem ki hâlim ne olur.

ايلتيب حدكا قويسه لار ارقه غه باقماي يانسه لار
سوروغ سؤاليم سورسه لار بيلمام كه حاليم نه بولور

Götürüp kabre koysalar, arkaya bakmadan dönseler,
Soru-suâlîm sorsalar, bilmem ki hâlim ne olur.

كيرسه قريش آتليق ييلان چولغانسه تنكا شول زمان
قالماس بوتون بير استخوان بيلمام كه حاليم نه بولور

Girse karış adlı yılan, dolansa bedene şu zamân,
Kalmaz bütün bir organ, bilmem ki hâlim ne olur.

جمله يغليب مور و مار اطرافيمده نيش اورار
مشكل ايورور بس كار بار بيلمام كه حاليم نه بولور

Bütün yığılıp kurt-böcek, etrâfımda oyuk açar
Müşküldür o hâlde kâr zarar, bilmem ki hâlim ne olur.

هیچ کیلمادی میندین صواب آنده نه بیر کومدور جواب
کر قیلسه لار یوز مینک عذاب بیلمام که حالیم نه بولور

*Hiç gelmedi benden sevâb, orada ne vereceğim cevâp,
Eğer eyleseler yüz bin azâb, bilmem ki hâlim ne olur.*

بولسه قیامت کونی حاضر بولور بارچه لاری
قیلغان عمل لارینک قانی بیلمام که حالیم نه بولور

*Olsa kıyâmet günü, hâzır olur tamâmı,
İşlediğin amellerin hanı; bilmem ki hâlim ne olur.*

ای قول احمد سین بو کون قیلغیل عبادت تون کون
دیماکیل عمروم دور اوزون بیلمام که حالیم نه بولور

*Ey Kul Ahmed, sen bu gün, eyle ibâdet gece ve gündüz,
Deme ki ömrümdür uzun, bilmem ki hâlim ne olur.*

حکمت 72 Hikmet

نیچه بیلیق مهربانیم جان ایدی لار دوستلاریم
بو وجودوم شهرینی فانی قیلا دور دوستلاریم

*Nice yıllık mihrîbânım cân idiler dostlarım;
Bu vücûdum şehrini fânî eylemektedir dostlarım.*

بو قفس نی طوطی سی پرواز ایتادور اوچکالی
بیر قرانغو شعله سیز بیرکا بارادور دوستلاریم

*Bu kafesin kuşu havalanmakta uçmağa;
Bir karanlık ışksız yere varmaktadır, dostlarım.*

ای منی یارانلاریم همت تونونک ایمانیمه
دشمنیم ایمانیمه زحمت بیرادور دوستلاریم

*Ey benim dostlarım, himmet tutun imânıma;
Düşmanım imânıma zahmet vermektedir, dostlarım.*

اوشبو جان بیزلار بیلان بیر نیچه ییل لار بار ایدی
حق تعالی حکمی بیرلان عزم ایتادور دوستلاریم

*İşbu cân bizler ile nice yıllar var idi;
Hakk Teâlâ hükmü ile azmetmektedir dostlarım.*

بو مینی اعضالاریم جانیم بیلان شادمان ایدی
جان چیقارغه کلّ اعضام تتراشادور دوستلاریم

*Bu benim organlarım cânım ile mutlu idi;
Cân çıkmğa bütün organlarım titreşmektedir dostlarım.*

امر حقه بارچه خلق عاملین بولدی رضا
اول حقیقت بنده لار دایم رضادور دوستلاریم

*Hakk emrine bütün âlemlerin halkı oldu râzı;
O gerçek kullar dâimâ râzıdır, dostlarım.*

قول خواجه احمد طوطي سي پرواز ايتادور اوچکالي
نيلاسون مسکين حکم خدادور دوستلاريم

*Kul Hoca Ahmed kuşu havalanmaktadır uçmağa,
Neylesin Miskîn Hakk'ın hükmüdür, dostlarım.*

حکمت 73 Hikmet

عمروم ضایع غفلت بيله ییلدیک اوتی
حسرتینک ده کوزدین یاشیم قان دیک کیتی
ییلدیم دوستلار بو عقلم ایمدی بیی
سحرلارده قویوب طاعت قیلغوم کیلور

*Ömrüm bitti gaflet ile yel gibi geçti,
Hasretinde gözden yaşı kan gibi gitti,
Bildim dostlar bu aklım şimdi yetti,
Seherlerde kalkıp tâat eylesim gelir.*

سحرلارده قرآن اوقوب ثنا قیلسام
حضرتینک کا قول کوتاریب دعا قیلسام
زاری قیلیب بو جانیم نی فدا قیلسام
سحرلارده قویوب طاعت قیلغوم کیلور

*Seherlerde Kur'ân okuyup yakarsam,
Hazret'ine el kaldırıp duâ eylesem,
Ağlayıp bu cânımı fedâ eylesem,
Seherlerde kalkıp tâat eylesim gelir.*

حرص هوا نفس یولینی قویماق کیراک
منصور یانکلیغ دار باشیغه مینماق کیراک
نسیمی دیک جان آچیغین چیکماق کیراک
سحرلارده قویوب طاعت قیلغوم کیلور

*Hırs-hevâ-nefs yolunu bırakmak gerek,
Mansûr gibi dârağacı başına binmek gerek,
Nesîmi gibi cân acısını çekmek gerek,
Seherlerde kalkıp tâat eylesim gelir.*

فادکرونی اذکرم آیتی دین
ایمان بولدی حق تعالی طاعتی دین
کیچماک اوشبو نفس نینک راحتی دین
سحرلارده قویوب طاعت قیلغوم کیلور

*"Fezkûrunî ezkürküm" âyetinden,
Îmân oldu Hakk Teâlâ tâatinden,
Geçmek gerek bu nefsin râhatından,
Seherlerde kalkıp tâat eylesim gelir.*

زاهدلارکا زهد و عمل تقوا کیراک
ریاضتلیق عاشق لارغه فتوا کیراک
اول طریقت ایربولغانکا دعوا کیراک
سحرلارده قویوب طاعت قیلغوم کیلور

*Zâhidlere zühed, amel ve takvâ gerek,
Riyazetli Aşıklara fetvâ gerek,
O tarikat er olana davâ gerek,
Seherlerde kalkıp tâat eylesim gelir.*

اريتور دل زنكارين هو هو يادي
عاشق لارني كيچه كوندوز هو مرادي
هو هو تيو جان بيركاي سين قول احمدي
سحرلارده قويوب طاعت قيلغوم كيلور

Temizler gönül pasını "Hû-Hû" zikri,
Âşıkların gece-gündüz "Hû" murâdı,
"Hû-Hû" diye cân veresin Kul Ahmedî,
Şehirlerde kalkıp tâat eylesim gelir.

حکمت 74 Hikmet

هر کيم قيلسه طريقت ني دعواسيني
اول قدم شريعت كا قويماق كيراك
شريعتنينك ايشلارني ادا قيليب
آندين سونكره بو دعواني قيلماق كيراك

Her kim eylese tarikatın dâvâsını,
İlk adımı şeriata koymak gerek,
Şeriatın işlerini tamâm eyleyip,
Ondan sonra bu davâyı kılmak gerek.

شريعتسز دم اورماسلار طريقتده
طريقتسز دم اورماسلار حقيقتده
اوشبو يول لار ييري بيلنور شريعتده
جمله سيني شريعتدين سورماق كيراك

Şeriatsız söz etmezler tarikatta,
Tarikatsız söz etmezler hakikatta,
İş bu yolların yeri bilinir şeriatta,
Hepsini şeriattan sormak gerek.

آندين سونكره بر اير كيراك ارادت ليك
بولميش بولسه اول بر ايردين اجازت ليك
شريعتده راست موافق كرامت ليك
اوشال ايرنينك ايتاكني توتماق كيراك

Ondan sonra bir er gerek irâdeli,
Olmuş olsa o bir erden icâzetli,
Şeriatte doğru uygun kerâmetli,
Öyle erin eteğinden yapışmak gerek.

کيم بيلماين بو يول لارني شيخ مين ديسه
كرامتدين ولايت غه خبر بيرسه
باطل ايرور اكر روح الامين ايرسه
اوزين آنداغ باطل لاردين ساچماق كيراك

Kim bilmeden bu yolları şeyhim dese,
Kerâmetten veliliğe haber verse,
Bâtıldır eğer rûhü'l-emîn bile ise,
Özünü öyle bâtıllardan korumak gerek.

ارادت سيز اجازت سيز مرشد بيلماس
طريقتينك يول لاريني هر كيز بيلماس
مبتدع دور ارادت كا لايق ايرماس
آنداغ لاردين يراغ يراغ قاچماق كيراك

*İrâdesiz, icâzetsiz mürşid olmaz,
Tarîkatın yollarını aslâ bilmez,
Mübtededir irâdeye lâıyk değil,
Böylelerinden bucak bucak kaçmak gerek.*

ارادت ني بيركيل اهل اجازت كا
قايم بولغيل توني كوني رياضت كا
سانيب ايني قوللوغي ني عبادت كا
قوللوغي ده بيل ني باغلاب تورماق كيراك

*İrâdeyi ver icâzet ehline,
Kâim ol gece-gündüz riyâzete,
Sayıp onun kulluğunu ibâdete,
Kulluğunda beli bağlayıp durmak gerek.*

آندين سونكره مجاهده تونين كييب
رياضت ني بوتنه سيده ايريب آقيب
من من ليك دين اوتوب اوزي ني صاف قيليب
عزت رختين ساتيب خوارليق آلماق كيراك

*Ondan sonra mücâhede elbisesini giyip,
Riyâzetin potasında eriyip akıp,
Ben-benlikten geçip özünü saf kılıp,
İzzet râhatını satıp horlanmayı almak gerek.*

اوشبو تورور ايرانلارني قيلغانلاري
طالب لارغه بيلسون دييان ايغانلاري
راست دور بو سوز بيلكيل يوقتور يالغانلاري
جان قلاقي بيرلان موني بيلماق كيراك

*İşte budur erenlerin yaptıkları,
Tâliplere bilsin diyerek söyledikleri,
Doğrudur bu söz bilesin yoktur yalanları,
Cân kulağı ile bunu bilmek gerek.*

صدقي بيرله هر كيم قبول قيلسه موني
اعتقادي بيرله بولسه توني كوني
يادي بيرله مشغول بولسه يلدا توني
ايرانلاردين همت ياري قولماق كيراك

*Sadakat ile her kim kabûl eylese bunu,
İtikâdı ile olsa gece-gündüz,
Zikri ile meşgûl olsa uzun geceleri,
Erenlerden himmet yarı eylemek gerek.*

ارادت سيز اوشبو يولغه كيرماديلار
انابت سيز يولغه قدم قوماديلار
اجازت سيز يريم نفس اورماديلار
مريد بولغان بو صفت ليغ بولماق كيراك

*İrâdesiz bu yola girmediler,
İnâdesiz yola adım koymadılar,
İcâzetsiz yarım nefes almadılar,
Mürîd olan bu sıfatlı olmak gerek.*

هر کیم کیرسه اوشبو یولغه بیلین باغلاب
قول خواجه احمد کیراک اوزنی خادم ایلاب
نیتی نی خدایی غه درست ایلاب
توجه نی عزیزلارکا قیلماق کیراک

Her kim girse bu yola belini bağlayıp,
Kul Hoca Ahmed gerek özünü kul eyleyip,
Niyetini Allah'ına dürüst eyleyip,
Teveccühü azızlere eylemek gerek.

حکمت 75 Hikmet

شریعت نی شرایطین بیلکان عاشق
طریقت نی مقامینی بیلور دوستلار
طریقت نی ایشلارینی ادا قیلیب
حقیقت نی دریا سیغیه باتار دوستلار

Şeriatın şartlarını bilen âşık,
Tarikatın makâmını bilir dostlar,
Tarikat işlerini tamâm eyleyip,
Hakikatın deryâsına batar dostlar.

دیدارینی کوروب بولمس تون کون اویوب
پاک عشقی نی قولغه آلمای بولمس یوروب
حقیقت نی دریا سی نی خطری کوب
هیچ اوخلامای دیدارینی کوردوم دوستلار

Cemâlini görmek olmaz gece gündüz uyuyup,
Temiz aşkı ele almadan, olmaz yürüyüp,
Hakikatın deryâsının tehlikeleri çok,
Hiç uymadan cemâlini gördüm dostlar.

ایا عاشق بو دنیا ده محنت تارتقیل
تارتقان جبر و جفالارنی راحت بیلکیل
هو صحبتین قورغان بیرکا اوزونک اورغیل
اورکان عاشق مرادیغه یتار دوستلار

Ey âşık bu dünyada sıkıntı çek,
Çektiğin sıkıntı ve eziyetleri râhatlık bil,
"Hû" sohbetini kuran yere kendini vur,
Vuran âşık murâdına yeter dostlar.

بو یول لارنی غذاسی دور قیغو محنت
محنت تارتیب جفا چیکان کورار راحت
سحرلارده زاری قیلغان خوش سعادت
هو هو تیو بو دنیا دین اوتار دوستلار

Bu yolların belâsıdır kaygı sıkıntı,
Sıkıntı çekip cefâ çeken görür râhat,
Şehirlerde ağlamak güzel saâdet,
"Hû-Hû" diye bu dünyadan geçer dostlar.

چين دل بېرله يىغلاغانلار كوركاي لقا
سبحان ايكام ديداريني قىلغاي عطا
قلاوزسىز يولغە كىرمنك عين خطا
يولغە كىرگان منزل لاردىن اوزار دوستلار

وا دريغا اوتي عمروم بيلمای قالدىم
بو دنيا اسبابي ني قولغە آلدیم
دنيا ايزلاب دين ايشني آرتقه سالدىم
بيلامس مين حاليم نيچوك بولور دوستلار

محبت ني شرابي دين تاماغانلار
بايزيد ديك هر كون اوزين ساتماغانلار
بو دنياي عزي دين اوتماكانلار
حيوان ايرور بلکه اندين بتر دوستلار

عاشق بولسانك عشق يولغە قويغىل قدم
دنيا عقبين طلاق قويغىل مثل ادهم
عاقل ايرسنگ دنيا اوچون ييماكيل غم
قيامت كون جزالارين بيرار دوستلار

سر شرايين ايچكان عاشق اوزين بيلمس
بو دنياي عزت لارين كوزكا ايلمس
يوز مينك دانا ناصح بولسه پندين آلمس
وا شوقا ديب اوزين بيلمای يورار دوستلار

روز الست خدا اوزي ندا قىلغان
قالوا بلي دييان روح لار جواب بيرگان
حضرت تبا روح لار اوچون قارشو كىلگان
انداغ عاشق حق جمالين كورار دوستلار

Gerçek gönül ile ağlayanlar göre cemâl,
Sübhân Rabb'im eyleye armağan,
Kılavuzsuz yola girmen aynı hatâ,
Yola giren menzillerden geçer dostlar.

Vah ne yazık geçti ömrüm bilmeden kaldım,
Bu dünyânın sebeplerini ele aldım,
Dünyâyı arayıp din işini arkaya koydum,
Bilemem hâlim nice olur dostlar.

Muhabbetin şarâbından tatmayanlar,
Bâyezîd gibi her gün özünü satmayanlar,
Bu dünyânın izzetinden geçmeyenler,
Hayvandırlar belki ondan beter dostlar.

Âşık olsan aşk yoluna koy adımı,
Dünyâ kaygısını boşayıp koy Edhem gibi,
Akıllı isen dünyâ için yeme gâm,
Kıyâmet günü cezâlarını verir dostlar.

Sır şarâbını içen âşık kendini bilmez,
Bu dünyânın izzetlerini gözüne iliştirmez,
Yüz bin bilge nasîhat etse öğüt almaz,
"Vâ şevkâ" deyip kendini bilmeden yürür dostlar.

"Elest" günü Allah kendi nidâ eyledi,
Kâlû belâ" deyip rûhlar cevâp verdi,
Hazrete doğru rûhlar uçup karşısına geldi,
Öyle âşık Hakk cemâlini görür dostlar.

قول خواجه احمد عاشق بولسنگ دنيا قويغيل
آخرت ني عذابي دين قايغو ييكييل
ايرانلارني قيلغانلارين سين هم قيلغيل
خدمت قيلغان آختر مراد تاپار دوستلار

*Kul Hoca Ahmed âşık olsan dünyâyı bırak,
Âhiretin azabından kaygı ye,
Erenlerin yaptıklarını hem sen de yap,
Hizmet eyleyen sonunda murâd bulur dostlar.*

حکمت 76 Hikmet

کيلينک دوستلار الله يادين دايم ايتينک
الله يادي کونکل ملکين آچار دوستلار
استغفر استغفارني تينماي ايتينک
شيطان لعين تن ملکي دين قاچار دوستلار

*Gelin dostlar Allah zikrini dâimâ söyleyin,
Allah zikri gönül ülkesini açar dostlar,
Estağfirullah ve istağfârı dinmeden söyleyin,
Lânetli şeytân beden ülkesinden kaçır dostlar.*

شيطان لعين سيزکا دشمن حاضر بولونک
کيچه الله کوندوز الله ايتيب کويونک
تار لحدکا کرار وقتنده نورکا تولونک
ملايک لار الله نورين ساچار دوستلار

*Lânetli şeytân size düşman, hâzır olun,
Gece Allah gündüz Allah deyip ölün,
Dar kabre gireceğiniz vakit nûra dolun,
Melekler Allah nûrunu saçar dostlar.*

الله نوري قبر ايچي ني روشن قيلکاي
ملايک لار تيکراسيده روزن قويکاي
مؤمن بنده کوروب ايني حيران قالکاي
بو عالم ني روشنيدين کيچار دوستلار

*Allah nûru kâbir içini aydın kılınca,
Melekler karşısında revzen koyunca,
Mümin kul görüp onu hayrân kalınca,
Bu âlemîn ışığından geçer dostlar.*

بارچه ارواح ييغليب کيلکاي مبارک کا
خلایق لار مشغول بولکاي تبارک کا
دعا قيليب يانغاندين سونک قالوریکا
جمله ارواح سويونوب بير بير قوچار دوستلار

*Bütün rûhlar toplanıp gelince mübâreğe,
Yardımcılar meşgûl olunca tebareğe,
Duâ kılıp yandıktan sonra kalır tek başına,
Cümle rûhlar sevinip bir bir kucaklar dostlar.*

بیتي قدم قويغاندين سونك منكر نكير
هيبت بيرلان كيريب كيلكاي قیلیب قهیر
ایکي كوزي اوتديك يانیب اوقراب توریر
نورین كوروب تعظیم قیلیب قاچار دوستلار

منكر نكير سورماي چیقیب ناله قیلغاي
كوز یاشینی آقوزوبان ژاله قیلغاي
حق یادیني ایتیپ اوزین واله قیلغاي
پرواز قیلیب هوا سري اوچار دوستلار

*Yedi adım attıktan sonra Münker-Nekir,
Heybet ile girip gelince kılıp kahır,
Ki gözü ateş gibi yanıp bakıp durur,
Nûrunu görüp saygı gösterip kucaklar dostlar.*

*Münker-Nekir sormadan çıkıp feryâd edince,
Gözyaşını akıtarak süs eyleyince,
Hakk yâdını söyleyip özünü mecnûn edince,
Kanatlanıp havaya doğru uçar dostlar.*

حکمت 77 Hikmet

یراتقان بیر و باریم یولین ایزلاب
شیطان لعین یول لاری دین قایتینک دوستلار
اخلاص بیرلان محبت نی جامین ایچیپ
جان و دلده حی ذکرینی ایتینک دوستلار

حی ذکرین ایتیپ ایچکان جام شراب
یول اوستیده عزیز باشی مثل تراب
الله اوچون حالی خراب بغری کباب
جان و دلده حی ذکرینی ایتینک دوستلار

آستانه غه باشیم قویوب زاری قیلسام
حلقه قوروب کیم ذکر ایتسه یاری بیرسام
ذکرین ایتیپ اول صحبتده درلار تیرسام
جان و دلده حی ذکرینی ایتینک دوستلار

*Yaratan Bir ve Var'ımın yolunu arayıp,
Lânetli Şeytânın yollarından dökün dostlar,
İhlâs ile aşkın şarâbını içip,
Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*

*Hayy zikrini deyip şarâp kadehini içenin,
Yol üstünde azîz başı toprak gibi,
Allah için hâli harâb bağırı kebâb,
Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*

*Eşiğine başımı koyup ağlasam,
Halka kurarak kim zikretse oraya varsam,
Zikrin deyip o sohbetten inciler dersem,
Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*

عمل قيلمای عالم علمین باسیب یورکای
اولوب بارسه تار لحدده جانی کویکای
الله رسول دینینک کیم دیب هیبت قیلکای
جان و دلده حی ذکرینی اییتینک دوستلار

منکر نکیر من ربک دیب سؤال قیلغای
قال علمیدین بیر نکته سی کار قیلماغای
وا حسرتا عمل سیزلار نیچوک قیلغای
جان و دلده حی ذکرینی اییتینک دوستلار

الله دیکان قند و عسل پیدا قیلدی
آخرتده الله بیرله سودا قیلدی
عمل قیلغان چین عالم نی دانا قیلدی
جان و دلده حی ذکرینی اییتینک دوستلار

قالینک چراغ حالینک پلته یاغی یاشینک
نیچه ایتمسام بیره آلمس کونکلی تاشینک
یول اوستیده تفراق اولسون عزیز باشینک
جان و دلده حی ذکرینی اییتینک دوستلار

ایسز عالم عمل قیلمای یولده قالور
اوقوب اوقمای دنیا مالین قولغه آلور
من من لیکدین ایسز عمرین ضایع قیلور
جان و دلده حی ذکرینی اییتینک دوستلار

ظاهر بوزوب باطن توزه عالم بولسنک
روز محشر قولونک توتقای تانکلا بارسنک
وا ویلتا ندامت دیب یولده قالسنک
جان و دلده حی ذکرینی اییتینک دوستلار

*Amel işlemeyen âlîm ilmini çiğneyip yürür,
Ölüp varsa dar kabirde cânı yanar,
Allah, Rasûl, dinin ne deyip korkuya düşer,
Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*

*Münker Nekir Rabbin kim ?” diye sorunca,
Zâhir ilminden bir noktası kâr eylemeyince,
Vah yazık amelsizler nasıl yapacak,
Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*

*Allah diyen şeker ve bal hazırladı,
Âhirette Allah ile sevdâ eyledi.
Amel işleyen gerçek âlîmi bilge kıldı,
Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*

*Kalbin kandîl, hâlin ftil, yağî göz yaşım,
Ne kadar söylesem nasîb almaz taş gönülün,
Yol üstünde toprak olsun azîz başın,
Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*

*Essiz âlîm amel işlemeyip yolda kalır,
Okuyup okumadan dünyâ mâlını ele alır.
Ben-benlikten essiz ömrünü harcar,
Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*

*Zâhiri bozup batını düzelten âlîm olsan,
Maşşer günü elinden tuta tanla varsan,
Vah yazıklar pişmânım deyip yolda kalsan,
Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*

عالم اولدور نماز اوقوب طاعت قيلسه
حقدين قورقوب آخرت نى غمين ييسه
قرآن اوقوب حقدين قورقوب زار اينكراسه
جان و دلده حي ذكريني ايتينك دوستلار

آنداغ عالم ايكي كوزى گريان بولدور
سحرلاري ايرته قويوب نالان قيلور
حق يولیده کويوب يانيب بريان بولور
جان و دلده حي ذكريني ايتينك دوستلار

خوارليق تارتقيل کافر نفسينک باشى قاتسون
دايم مدام بو دنيادين ييغلاب اوتسون
تفراق بولغيل عالم سنى باسيب اوتسون
جان و دلده حي ذكريني ايتينك دوستلار

خوارليق تارتيب حق مصطفی امت دیدی
عاصی جافی امت لارين غمين يیدی
آنک اوچون امت لاری قوت آلدی
جان و دلده حي ذكريني ايتينك دوستلار

امت اوچون بغريده يوق ذره بوتون
امت ديسه دماغی دين چقاي توتون
حق تعالی قيلعايمو ديب بيزنى اوتون
جان و دلده حي ذكريني ايتينك دوستلار

قول خواجه احمد آلاى ديسنک حقدين اولوش
بايزيدديک نفسينک بيله تون کون اوروش
ای بيخير امت ايرسنگ بولدور روش
جان و دلده حي ذكريني ايتينك دوستلار

*Âlîm odur namâz kılıp ibâdet etse,
Hakk'dan korkup Âhîretin tatasını çekse,
Kur'ân okuyup Hakk'dan korkup ağlayıp inlese,
Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*

*Öyle âlimin iki gözü yaşlı olur,
Seherlerde erken kalkıp ağlar,
Hakk yolunda tutuşup yanıp biryân olur,
Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*

*Horluk çek kâfir nefsinin başı donsun,
Dâimâ, sürekli bu dünyadan ağlayıp geçsin,
Toprak ol herkes seni basıp geçsin,
Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*

*Horluk çekip Hakk Mustafâ ümmet dedi,
Âsî, cefâ edici ümmetinin tatasını çekti,
Onun için ümmetleri kuvvet aldı,
Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*

*Ümmet için bağırında yok zerre bütün,
Ümmet dese dimâğından çıkar duman,
Hakk Teâlâ kılar mı deyip bizi odun,
Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*

*Kul Hoca Ahmed alayım desen Hakk'dan hisse,
Bâyezîd gibi nefsinle gece gündüz vuruş,
Ey habersiz, ümmet isen budur reviş,
Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*

دیدار اوچون جان نى قربان قیلماکونچه
اسماعیل دیک دیدار آرزو قیلمنک دوستلار
جاندين کیچیب طریقت کا کیرماکونچه
عاشق مین دیب یالغان دعوی قیلمنک دوستلار

عاشق لیق اولوغ دعوی قیلسنک مونی
محنت بیرله سنار ایرمیش مولیم سینی
رنج محنت بیرله بولسنک تونی کونی
معشوقینکدین کونکل اوزکا قیلمنک دوستلار

من لیک بیرله طریقت کا کیرمادی لار
جاندين کیچمای یولغه قدم قویمادی لار
نفس اولتورمای تسلیم فنا بولمادی لار
خام طمع لیغ بیرله یولغه کیرمنک دوستلار

اوشبو عشق نى یولی تیلیم بولمق ترور
موندە یغلاب آخرتده کولماق ترور
کل رنک لاری زعفران دیک سولماق ترور
مونداغ بولماي عاشق مین دیب ایتمانک دوستلار

مرشدلارنى خدمتی نى قیل اختیار
اوزلوکوم دین یولغه کیردیم دیمه زنهار
یخشی بیلسنک طریقت نى خطری بار
قلاوزسیر اوشبو یولغه کیرمنک دوستلار

مرشدلارکا خدمت قیلسنک نفس کا آفت
تیکمه نادان بو یول لارده قیلمس طاقت
صادق قول لار بو یول لار نى بیلور راحت
تریك اولمای دیدار آرزو قیلمنک دوستلار

Cemâl için câmı kurbân eylemedikçe
İsmâîl gibi cemâl arzû eylemeyin dostlar.
Cândan geçip tarikata girmedikçe
Âşıkım deyip yalan davâ eylemeyin dostlar.

Aşıklığı ulu davâ, eylesen bunu;
Mihnet ile sınar imiş Mevlâ'm seni;
Cefâ ve sıkıntı ile olsan gece gündüz
Sevgiliden gönül özge eylemeyin dostlar.

Benlik ile tarikate girmediler,
Cândan geçmeyip yola adım koymadılar,
Nefsi öldürmeyip teslim-fânî olmadılar,
Ham tamahkârlık ile yola girmeyin dostlar.

İşbu Aşkın yolu dilim olmaktadır,
Burada ağlayıp âhirette gülmektir.
Gül renkleri zeferân gibi solmaktadır.
Böyle olmadan, âşıkım, deyip söylemeyin dostlar.

Mürşidlerin hizmetini eyle alışkanlık,
Kendiliğimden yola girdim, deme sakın,
İyi bilsen, tarikatın tehlikeleri var,
Kılavuzsuz işbu yola girmeyin dostlar.

Mürşidlere hizmet eylesen, nefse âfet;
Değme câhil bu yollarda eyleyemez Tâkat,
Sâdik kullar bu yolları bilir râhat;
Diri ölmeden cemâl arzû eylemeyin dostlar,

الكذاب لا امتى ديدى سيزكا
اول محمد حق رسولى ديدى بيزكا
يالغانچى غه جنت يوقتور والله آنكا
يالغان سوزلاب ايمانسىزىن كىتمنك دوستلار

“El-kezzâbu lâ-ümmeî” dedi size;
O Muhammed Hakk Rasûlü idi bize;
Yalancıya cennet yoktur, vallahi ona
Yalan konûşup imânsız olarak gitmeyin dostlar.

خامنانىن ترك ايتماسدىن كورمس ديدار
ديدار كوراي دىكان عاشق بولور بيدار
آنداغ عاشق آخر كوركاي آنده ديدار
ديدار كورماى سردىن خبر توينمك دوستلار

Ev-barkını terk etmedikçe görmez cemâl,
Cemâl göreyim diyen âşık olur uykusuz,
Öyle âşık sonunda görecek orada cemâl,
Cemâl görmeden sırdan haber duymayın dostlar.

سردىن معنى تويماكانلار بيكانه دور
اول عاشق نى مكان لارى ويرانه دور
عشق يولیده جان بيركانلار جانانه دور
جاندىن كيچماي جاندىن خبر بيلمك دوستلار

Sırdan anlam duymayanlar yabancıdır,
O âşıkın mekânları vîrânedir,
Aşk yolunda cân verenler sevgilidir,
Cândan geçmeden cânndan haber bilmeyin dostlar.

قول خواجه احمد اوزدىن كيچماي دعوى قيلمه
خلق ايچيده عاشق مين ديب تيلكا آلمه
عاشق ليغ اولوغ ايشدور غافل بولمه
غافل بولوب حق ديدارين كورمنك دوستلار

Kul Hoca Ahmed, kendinden geçmeden iddia eyleme,
Halk içinde âşıkım deyip, dile alma;
Âşıklık ulu iştir, gâfil olma;
Gâfil olup Hakk cemâlini görmeyin dostlar.

حکمت 79 Hikmet

حقه يانيب مؤمن بولسنىك طاعت قيلغىل
طاعت قيلغان حق ديدارين كورار دوستلار
يرز مينك بلا باشقه توشسه اينكرانمكىل
اندىن سونكره عشق سرينى بيلار دوستلار

Hakk'a yanıp mü'min olsan, ibâdet eyle,
İbâdet eyleyen Hakk cemâlini görür dostlar.
Yüz bin belâ başa düşse, inleme
Ondan sonra aşk sırrını bilir dostlar.

عاشق لاري زار ايكرابان يولغه كيردي
هر نه جفا تيكسه آني حق دين بيلدي
راضي بولوب بير آستيغه حاضر بولدي
زار ييغلابان سحرلارده قويار دوستلار

ايا دوستلار هيچ بيلمديم من يولوم ني
سعادتقه باغلامديم من بيليم ني
غيبت سوزدين هيچ ييغماديم من تيليم ني
نادانليقيم ميني رسوا قيلدي دوستلار

كيچه كوندوز بي غم يوردوم ذكرين ايتماي
جهد ايلابان توني كوني فكرين ايتماي
محبت ني بازارينده اوزني ساتماي
نفسيم ميني يوز مينك طعام تيلار دوستلار

نفسينكي سن اوز رايي كا قويمه زينهار
ييماي ايچماي طاعت بيرله بولغيل بيدار
آخر بير كون كورساتكوسي سينكا بيدار
بيدار بولغان انده بيدار كورار دوستلار

ايا غافل حق ذكريني تيلدين قويمه
دنيايقدين بير ذره سين قولغه آلمه
ايرانلارني آرقاسيدين هر كيز قالمه
يولغه كيركان آخر مراد تاپار دوستلار

وا دريغا ارمان بيله عمريم كيچتي
نفسيم ميني طغيان قيلدي حددين آشتي
جانيم قوشي پرواز قيلسه روحوم قاچتي
غافل يوركان عمرين ييل كا ساتار دوستلار

*Âşıkları ağlayıp inleyerek yola girdi;
Her ne cefâ dokunsa, onu Hakktan bildi;
Râzı olup yer altına hâzır oldu;
Ağlayarak şehirlerde kalkar dostlar.*

*Ey dostlar, hiç bilmedim ben yolumu;
Sâadete bağlamadım ben belimi;
Gıybet sözden hiç sakınmadım ben dilimi;
Câhilliğim beni rezil eyler dostlar.*

*Gece gündüz gamsız yürüdüm, zikrini demeyip,
Gayret eyleyerek gece gündüz fikrini etmeyip,
Muhabbetin pazarında özü satmayıp,
Nefsim benim yüz bin lokmaya böler dostlar.*

*Nefsini sen kendi arzûsuna bırakma sakın,
Yemeyip içmeyip ibâdet ile ol uykusuz,
Sonunda bir gün gösterecek sana cemâl,
Uykusuz olan orada cemâl görür dostlar.*

*Ey gâfil, Hakk zikrini dilden bırakma,
Dünyalıktan bir zerreyi ele alma;
Erenlerin arkasından aslâ kalma;
Yola giren sonunda murâd bulur dostlar.*

*Vah ne yazık, derd ile ömrüm geçti;
Nefsim benim coşup taşı, haddini aştı
Cânım kuşu havalansa, rûhum kaçtı;
Gâfil yürüyen ömrünü yele satar dostlar.*

ديدار كوراي ديكان قول لار بيدار بولور
يورسه قويسه ياتسه تورسه ذكرين ايتور
ايچي تاشي انداغ قولني نوركا تولور
الله نورين انداغ قولغه ساچار دوستلار

عارف عاشق اوز جاني ني اوتقه ياقمس
بي دردلاركا عشق چقماقن ياقيب چيقمس
دنيا كيليب جلوه قيلسه قيا باقمس
عشق سيز كشي بجايمدين بتر دوستلار

قول خواجه احمد بنده بولسنك ييغلاب يوركيل
محبت ني مجلسي غه اوزونك اورغيل
قيامت ني شدتيدن ماتم قورغيل
ماتم قورغان سردين خبر آلور دوستلار

*Cemâl göreyim diyen kullar uykusuz olur;
Yürüse-dursa, yatsa-kalksa, zikrini söyler
İçi-dışı öyle kulun nûra dolar;
Allah nûrunu öyle kula saçar dostlar.*

*Ârif âşık öz cânını ateşe yakmaz,
Dertsizlere çakmağını yakıp çakmaz,
Dünyâ gelip cilve eylese dönüp bakmaz,
Aşksız kişi hayvandan beter dostlar.*

*Kul Hoca Ahmed, kul olsan, ağlayıp yürü,
Muhabbetin meclisine kendini vur,
Kıyâmetin şiddetinden mâtem kur,
Mâtem kuran sırdan haber alır dostlar.*

حکمت 80 Hikmet

فَلْيَعْلَمُونَ الْعَالَمُونَ نِي اوقور عليم
معني سين اوقماي اني بولور ظالم
معني سين اوقماي لارينك توني كلیم
انداغ عالم بولور دوستلاریم

عالم اول دور خشت يستانيب تحصيل قيلسه
كيچه كوندوز تنكري سيغه زاري قيلسه
فليضحكوا اياتيني تفسير قيلسه
انداغ عالم بولور دوستلاریم

*"Fe'l-ya'lemûne'l-âlimûn"i okur alîm,
Manâsını bilmeyen onun olur zâlim,
Manâsını anlayanların gıysisi abâ,
Öyle alîm, gerçek alîm olur dostlarıma.*

*Alîm odur hişt yastanıp tahsîl eylese,
Gece gündüz Rabbine ağlasa,
"Fe'l-yedhakû" âyetini tefsîr eylese,
Öyle alîm, gerçek alîm olur dostlarıma.*

وليكوا كثيرا ديب تنكري ايدي
معني اوقان عالم تينماي ييغلاب ايردي
ييغلاي ييغلاي كوزلاري اعمي بولدي
انداغ عالم عالم بولور دوستلاريمانما

عالم اول دور شريعت ده جولان قيلسه
طريقت نينك بازارينه اورنن سالسه
محبت نينك درياسيدين گوهر آلسه
انداغ عالم عالم بولور دوستلاريمانما

عالم مين ديب كتاب اوقور معني اوقماس
كوب آيت نينك معني سيني هرکز بيلماس
تكبر من من ليک ني ديني توتماس
عالم ايرماس جاهل تورور دوستلاريمانما

تكبر عزازيل غه ني لار قيلدي
تكبردين طوقي لعنت انکا سالدي
فرشته لار كوروب انده سجده قيلدي
سجده قيليب امان بولدي دوستلاريمانما

علم ايکي دور تن و جانغه رهبر تورور
جان عالمي حضرتيغه ياقين تورور
محبت نينک شرابيدين ايچيب تورور
انداغ عالم عالم بولور دوستلاريمانما

تن عالمي ظالم لارغه اوخشار ايرميش
برآءتني آيتده چون بويورميش
دوزخ ايچره تينماي دايم كويار ايرميش
زهري زقوم ايچيب دايم دوستلاريمانما

“Ve'l-yebkû kesîran” diye Allah söyledi,
Manâsını anlayan âfîm dinmeden ağladı,
Ağlaya ağlaya gözleri kör oldu,
Öyle âfîm, gerçek âfîm olur dostlarıma.

Âfîm odur şeriatta sefer eylese,
Tarîkatın pazarına yerini koysa,
Muhabbetin deryâsından inci alsın,
Öyle âfîm, gerçek âfîm olur dostlarıma.

Âfîmim diye kitap okur Manâsını bilmez,
Çoğu ayetin Manâsını aslâ bilmez,
Büyükleme, ben-benliği dini tutmaz,
Âfîm değil câhildir dostlarıma.

Büyükleme şeytâna neler eyledi,
Büyüklemeğinden lanet arzûsunu ona saldı,
Melekler görüp orada secde eyledi,
Secde eyleyip âmîn oldu dostlarıma.

İlim ikidir beden ve câna rehberdir,
Cân âfîmi Hazretine yakındır,
Muhabbetin şarâbından içersin,
Öyle âfîm, gerçek âfîm olur dostlarıma.

Beden âfîmi zâfîmlere benzermiş,
Berâetin âyetinde çünkü buyurmuş,
Cehennem içinde dinmeden devamlı yanarmış,
Zakkum zehri içip devamlı dostlarıma.

قول خواجه احمد عالم لارغه خدمت قيلغيل
عالم لار سوزين ايشتيب عمل قيلغيل
عمل قيليب حق يولیده جانينک بيرکيل
عمل سيزلار ديدار کورماس دوستلارېما

*Kul Hoca Ahmed âlimlerin hizmetini eyle,
Âlimler sözünü işitip amel eyle,
Amel eyleyip Hakk yolunda cânını ver,
Amelsizler cemâl görmez dostlarına.*

حکمت 81 Hikmet

محبت نى شرابی دین ایچورمسه
جان دلیم حسرت بیلان کیتار دوستلار
الله یادین ورد ایلامای اولوب کیتسام
ایسر عمروم ارمان بیرله اوتار دوستلار

*Muhabbetin şarâbından içirmese,
Cân ve gönlüm hasret ile gider dostlar,
Allah zikrini vird eylemeden ölüp gitsem,
Essiz ömrüm zahmet ile geçer dostlar.*

الله دیکان چین عاشق لار براق مندی
معشوقیدن محنت یتسه بویون سوندی
طریقت نى بازارینده جولان قیلدی
حقیقت نى دریاسیدین اوتار دوستلار

*Allah diyen gerçek âşıklar Burâk'a bindi,
Sevgilisinden mihnet yetse boyun sundu,
Tarîkatın pazarında sefer eyledi,
Hakikatın deryâsından geçer dostlar.*

حقیقت نى دریاسیدین آغان کشی
اوزی مونکلوغ کونکلی سینوق کوزده یاشی
خوارلیق زارلیق مشقت دور دایم ایشی
دیدارینی طلب قیلیب تاپار دوستلار

*Hakikatın deryâsından alan kişi,
Özü mahzûn gönlü kırık gözde yaşı,
Hor görülmeğe-ağlamak meşakkattir dâimâ işi,
Cemâlini taleb eyleyip bulur dostlar.*

حقیقت لیغ عاشق لارنى نفسی اولوک
اوچ یوز آلتمش تورت یوز قرق تورت همه سلوک
سوزی شرین خلق خوشی یوز مینک تورلوك
بو دنیانی بوچک پل غه ساتار دوستلار

*Hakikatlı âşıkların nefsi ölü,
Üç yüz altmış dört, yüz kırk dört bütün sülûk,
Sözü tatlı, huyu ve şuûru yüz bin türlü,
Bu dünyâyı değersiz paraya satar dostlar.*

عارف عاشق بولای دیسنک الم تارتغیل
حق وصلی غه یتای دیسانک تونلار قاتغیل
بو دنیانی عشرتی نی تاشلاب آتغیل
تاشلاب آتسانک ما و من لیک کیتار دوستلار

قیامت نی شدتی نی بیلماکانلار
قاتیغ عذاب تار لحدین قورقماغانلار
حق قهریدین قورقوب یاشین توکماکانلار
دوزخ ایچره یوز مینک عذاب تارتار دوستلار

وا دریغا اوتی عمریم بیلامادیم
جاندین کیچیپ حضرت سری بارالمادیم
نفسیدین کیچیپ حق امرینی قیلامادیم
اولوب بارسام حسرت مینکا یتار دوستلار

اوتی عمروم شریعت کا یتالمادیم
شریعت سیز طریقت کا اوتالمادیم
حقیقت سیز معرفت کا باتالمادیم
قاتیغ یولدور پیرسیز نیچوک اوتار دوستلار

قول خواجه احمد نفسیم سالدی اوشبو یولغا
آنینک اوچون قاچتیم دوستلار چولدین چولغه
الله دیب هیچ باقمادیم اونک سولغه
الله دیکان شوق شرابین ایچار دوستلار

*Ârif âşık olayım desen elem çek,
Hakk vuslatına yeteyim desem geceleri don,
Bu dünyânın eğlencesini boşlayıp,
Boşlayıp atsa ben-benlik gider dostlar.*

*Kıyâmetin şiddetini bilmeyenler,
Şiddedi azâblı dar kabirden kormayanlar,
Hakk kahrından korkup yaşını dökmeyenler,
Cehennem içinde yüz bin azâb çeker dostlar.*

*Vah ne yazık geçti ömrüm bilemedim,
Cândan geçip Hazret'e doğru varamadım,
Nefsden geçip Hakk emrini yapamadım,
Ölüp varsam hasret bana yeter dostlar.*

*Geçti ömrüm şeriata yetemedim,
Şeriatsız tarikata geçemedim,
Hakikatsız marifete batamadım,
Sarp yoldur Pîrsiz nasıl geçer dostlar.*

*Kul Hoca Ahmed nefsim saklı bu yola,
Onun için kaçtım dostlar çölden çöle,
Allah deyip hiç bakmazdım sağ ve sola,
Allah diyen şevk şarâbını içer dostlar.*

روح قوشيني تترار بولسه بال پري
پرواز قیلیب عرشدين عرشقه قونار دوستلار

*Rûh kuşunun titrer olsa kol ve kanadı,
Havalanarak arştan arşa konar dostlar.*

قول مين ديكان دايم تينماي ذکرين ايتار
عشق اوتي غه بغري کويوب فریاد ايتار

*Kulum diyen dâimâ dinmeden zikrini söyler,
Aşk ateşine bağıryanıp feryâd eder,*

بيخبرلار عمرين بيلماي ييل کا ساتار
غفلت بيرلان جهنم کا کيتار دوستلار

*Habersizler bağırı ömrünü bilmeden yele satar,
Gaflet ile cehenneme gider dostlar.*

آخر زمان شيخي توزار صورتلارين
زهد تقوي قيلماي بوزار سيرتلارين

*Âhir zamân şeyhi düzeltir sûretini,
Zühd ve takvâ kılmayıp bozar iç âlemîni,*

کرامت دير خواب غفلت رؤيت لارين
ريا بيرله خلقه اوزين ساتار دوستلار

*Kerâmet der gaflet uykusunda gördüklerini,
Riyâ ile halka kendini satar dostlar,*

ايا غافل عمرينک سني اوتار ييلديک
کوز ياشينکني آقوز دايم آب سيل دیک

*Ey gâfl! ömrün senin geçer yel gibi,
Göz yaşını akıt dâimâ sel suyu gibi,*

سيني سويار درکاهيده مثل قول دیک
خواجه سويسه سيني آزاد ايتار دوستلار

*Seni sever dergâhında kul misâli gibi,
Hoca sevse seni azâd eder dostlar,*

غفلت بيرله عمرينک سني اوتار بيلکيل
جانينک بيرله پير خدمتين توروب قيلکيل

*Gaflet ile ömrün senin geçer bil,
Cânın ile pîr hizmetini kalkıp eyle,*

اندين سونکره درکاهي کا لايق بولکيل
خدمت قيلکان مرادبغه يتار دوستلار

*Ondan sonra dergâhına lâıyk ol,
Hizmet eyleyen murâdına yeter dostlar,*

قول خواجه احمد حكمت ايتيب يغلا سحر
ايرانلارني الفاظي دين آليب خبر

Kul Hoca Ahmed hikmet söyleyip ağla seher,
Erenlerin sözlerinden alıp haber,

سوز اصلي ني بيلكانلاركا اصل گوهر
ظاهره باقغان قوروغ قالار دوستلار

Sözün aslını bilenler için incinin aslı,
Zâhirine bakan mahrûm kalır dostlar.

حکمت 83 Hikmet

عشق سیرینی بیان قیلسام عاشق لارکا
طاقت قیلماي باشین آلیب کیتار دوستلار
تاغ تاشقه باشین اوروب بیخود بولوب
اهل عیال خانماندین اوتار دوستلار

Aşk sırrını beyân eylesem Aşıklara,
Tâkat eylemeyip, başını alıp gider dostlar.
Dağa, taşa başını vurup, şuûrsuz olup
Çoluk-çocuk, ev-barktan geçer dostlar.

عشق شدتی باشقه توشسه عاشق نیلار
بیکانه لار تاشلار آتیب آنکا کولار
دیوانه دیب باشین یاریب قانغه بولار
شاکر بولوب حمد ثنا ایتار دوستلار

Aşk şiddeti başa düşse, âşık neyler;
Yabancılar taşlar atıp ona güler,
Divâne deyip başını yarıp kana bular,
Şükreder olup hamd ve senâ söyler dostlar.

عشق سیزلارنی هم جانی یوق هم ایمانی
رسول الله سوزین ایدیم معنی کانی
نیچه ایتسام ایشیتکوجی بیلکان قانی
بیخبرکا ایتسام کونکلی قاتار دوستلار

Âşksızların hem cânı yok, hem imânı;
Rasûlullah sözünü dedim, mânâ hanı,
Nice desem, işitici, bilen hanı?
Habersize desem, gönlü katılaştır dostlar.

عشق گوهری توبسیز دریا ایچره پنهان
جاندین کیچیب گوهر آلمان بولدی جانان
بوھوس لار عاشق مین دیب بولده قالغان
دین لارینی پوچک پل غه ساتار دوستلار

Aşk cevheri dipsiz deniz içinde gizli,
Cândan geçip cevher alan oldu sevgili,
Heveskârlar âşıkım deyip, yolda kalan;
Dinlerini değersiz pûla satar dostlar.

اوتقه كويدوم جاندين تويدوم حيران بولدوم
بو نچوك اوت كوچماي يانماي بر يان بولدوم
محبت نى آتین ايشتیب كریان بولدوم
كوزی كریان مرادیغه یتار دوستلار

زار ییغلابان زار ایكرا کیل رحمی کیلسون
یول اداشسنگ رحمی کیلیب یولغه سالسون
آمین دینکلار پیر مغان قولونك آلسون
خدمت قیلغان مرادیغه یتار دوستلار

زمانه آخر بولدی خویونك کییتی
رسول الله وعده لاری یاق بییتی
خاص قول لاری یخشی سوزکا قولاق توتی
یمان قول لار کوندین کونکا بتر دوستلار

کل یوم بتر دیدی حق مصطفی
امت بولسنگ قولاق سالغیل اهل وفا
یخشی لارنی اجرین بیورور بزکا جزا
قیامت کون جزالارین تارتار دوستلار

فاسق فاجر هوا قیلیب بیرنی باسما
روزه نماز قضا قیلیب مسواک آسما
رسول الله سنت لارین کوزکا آلماس
کناه لاری کوندین کونکا آرتار دوستلار

دنیا دارلار مالین کوروب هوا قیلور
من من لیک دین اول دعوی خدا قیلور
اولار وقتده ایمانیدین جدا قیلور
جان بیراده حسرت بیرلان کیتار دوستلار

*Ateşe yandım, cândan doydum, hayrân oldum,
Bu nasıl ateş, tutuşup yanmadan biryân oldum;
Muhabbetin adını duyup gözü yaşlı oldum;
Gözü yaşlı olan murâdına yeter dostlar.*

*Çok ağlayıp, çok inle ki rahmeti gelsin;
Yol şaşırsan, rahmeti gelip yola koysun
Âmin deyiniz Pîr-i Kâmil elini alsın
Hizmet eyleyen murâdına yeter dostlar.*

*Hem zamân âhîr oldu, hoyun gitti;
Rasûlullah'ın vadeleri yakın yetti
Seçkin kulları iyi söze kulak tuttu;
Kötü kullar günden güne beter dostlar.*

*"Küllü yevmin beterün" dedi Hakk Mustafâ;
Ümmet olsan, kulak verin, vefâhlar,
İyilerin ecrini verir, kötüye cezâ,
Kıyâmet günü cezâlarını çeker dostlar.*

*Fâsık, fâcîr günâha girip yeri basmaz,
Oruç-namâz kazâ eyleyip misvâk asmaz;
Rasûlullah sünnetlerini göze almaz,
Günâhları günden güne artar dostlar.*

*Dünyâ sevenler mâlını görüp heves eyler,
Ben-benlikden o Tanrılık iddiası eyler,
Öfür vakitte imânından ayrı eyler,
Cân verirken hasret ile gider dostlar.*

قموغ دنيا بيقانلارنى والله كوردوم
اولار وقتده قلاي سين ديب حالين سوردوم
شيطان ايدى ايماني غه چنكال اوردوم
جان چيغاردە يغلای يغلای كيتار دوستلار

قول خواجه احمد عاشق بولسنىك جانينىك كويسون
صدقينىك بيرلان الله ديكيل تنكري بيلسون
دعا قيلغيل مؤمن قول لار دنيا قويسون
دنيا قويغان آخريته يتار دوستلار

*Bütün dünyâyı yığanları vallahi gördüm;
Öleceği vakitte, "Nasılsın" deyip hâlini sordum;
Şeytân dedi: "İmânına çengel vurdum."
Cân çıkarken ağlaya ağlaya gider dostlar.*

*Kul Hoca Ahmed, âşık olsan, cânın yansın;
Sıdkın ile Allah de ki Tanrı bilsin;
Duâ eyle mü'min kullar dünyâyı bıraksın;
Dünyâyı bırakan âhirete yeter dostlar.*

حکمت 84 Hikmet

قايو مخلوق خالقغه مطيع بولسه
عالم خلقي اوشل قول ني سويار دوستلار
يادين ايتيب بغري پيشيب ايچي كويسه
دم اورسه سانسيز اوچقون اوچار دوستلار

تيلي كونكلي سري بيرلان ذاكر بولوب
اوچ يوز آلتيمش تمورلاري قانغه تولوب
يازي قيشين بلبل لارين واله بولوب
سيرا قيليب شاخ دين شاخقه قونار دوستلار

بو كونكل بوستانيدور عجب بوستان
ايچنده سيرا شورلار هزار دستان
كورنور هر شاخ اوزره تورلوك الوان
نعمت لارني بيشكانيي كورار دوستلار

*Hangi mahlûk Yaradan'ına itâatkâr olsa,
Âlem halkı o kulu sever dostlar,
Zikrini deyip bağı pişip içi yansa,
Dem vurduğunda sayısız uçkun uçar dostlar.*

*Dili, gönlü sırrı ile zikreder olup,
Üç yüz altmış damarları kana dolup,
Yaz kış bülbül gibi feryâd ederek,
Öterek daldan dala konar dostlar.*

*Bu gönlün bahçesidir garîb bahçe,
İçinde ötüşürler binlerce destân,
Görünür her dal üzerinde türlü renkler,
Nimetlerin olgunlaştığını görür dostlar.*

ظاهر نعمت شکرینی غافل بیلماس
باطن داغین قیاس برله کورسه بولماس
ظاهر کوزی غفلت برله باقیب کورماس
باطن کوزی آچلسه اول کورار دوستلار

باطن کوزی آچلسه جمله پرده
آچلور کیتار قالماس حجاب سرده
جان نینک کوزی حیران بولور اوشل بیرده
باقیب ایمان نوری بیرله کورار دوستلار

قول خواجه احمد یسوی نینک اوشبو سوزی
عجب ایرمس باقیب کورسه سردین کوزی
فنالیق مقامینده اوزنینک اوزی
فنالیق ایچره باقیب کورار دوستلار

Açıktaki nimetlerin şükürünü gâfil bilmez,
Gizlenmiş olanları kıyâs ile görse olmaz,
Zâhir gözü gaflet ile bakıp görmez,
Bâtın gözü açılrsa o görür dostlar.

Bâtın gözü açılrsa bütün perdeler,
Açılır gider, kalmaz örtü sırda,
Cânın gözü hayrân olur işte o yerde,
Bakarak imân nûru ile görür dostlar.

Kul Hoca Ahmed Yesevî'nin iş bu sözü,
Acâib değildir bakıp görse sırdan gözü,
"Yokluk" makamında özün özü,
"Yokluk" içeri bakıp görür dostlar,

حکمت 85 Hikmet

محبت نی جامین ایچیب رقص ایلاکان
دیوانه لیغ مقامی غه کیردی دوستلار
آچ و توقلوق سود و زیان هیچ بیلماکان
سرمست بولوب رقص سماع اوردی دوستلار

رقص سماع اورکانلارکا دنیا حرام
اهل عیال خانماندین کیچتی تمام
سحر وقتده حقه سیغنیب ییغلار مدام
اندین سونکره رقص سماع اوردی دوستلار

Muhabbetin kadehini içip rakseyleyen,
Dîvânelik makâmına girdi dostlar,
Aç ve tokluk, kâr ve zarar hiç bilmeyen,
Sarhoş olup raks ve semâ yaptı dostlar.

Raks ve semâ yapanlara dünyâ Harâm,
Çoluk-çocuk, ev-barktan geçti tamâm,
Seher vakti Hakk'a sığınıp ağlar dâimâ,
Ondan sonra raks ve semâ yaptı dostlar.

رقص سماع اورکان عاشق اوزین بیلماس
بیهوش یورار دنیا مالین قولغه الماس
یوز مینک آدم تقصیر دیسه مغرور بولماس
دنیا تیغیب رقص سماع اوردی دوستلار

دنیا تیغمای رقص سماع اورکان جاهل
حق یادینی بیر دم ایتمای یورور غافل
درویش مین دیر دنیا سری کونکلی مایل
دنیا اوچون رقص سماع اوردی دوستلار

اوزدین کیتمای رقص سماع اورماق خطا
سبحان ای کام انکا قیلمس ایمان عطا
طاعت قیلسه دل لارینی قیلمس صفا
ریا قیلیب رقص سماع اوردی دوستلار

وای اوشنداغ نادانلاردین امید قیلمانک
فیض فتوح آلورمین دیب یوکروب یلمنک
نفسی اولوغ شرعی بوزوغ ولی بیلمنک
شیطان لعین نوحته اورمای میندی دوستلار

اوزدین کیتمای رقص ایلاسه الله بیزار
سماعیدین بیر تبرانیب تارتقای آزار
دعا قیلای کورساتسون انکا دیدار
دین دین کیچیپ رقص سماع اوردی دوستلار

دیوانه لیغ غالب کیلمای سماع اورار
حق مصطفی چهار یاردین بیزار یورار
باشدین ایاغ کناه لاری حاضر تورار
کناه تیلاب رقص سماع اوردی دوستلار

*Raks ve semâ yapan âşık kendini bilmez,
Şuûrsuz yürür dünyâ mâlını ele almaz,
Yüz bin adam "affet" dese mağrûr olmaz,
Dünyâyı tepip raks ve semâ yaptı dostlar.*

*Dünyâ tepmeden raks ve semâ yapan câhil,
Hakk yâdını bir an demeyip, yürür gâfil,
Dervîşim der, dünyaya doğru gönlü eğilimli;
Dünyâ için raks ve semâ yaptı dostlar.*

*Kendinden geçmeyip raks ve semâ yapmak hatâ;
Sübhân Melik'im ona kılmaz imân armağan
İbâdet eylese, günüllerini eylemez safâ;
Riyâ eyleyip raks ve semâ yaptı dostlar.*

*Vay şöyle câhillerden ümîd eylemeyin,
Feyz ve fetih alırım deyip yürüyüp almayın,
Nefsi büyük, şeriatı bozuk velî bilmeyin,
Lânetli şeytân gem vurmada bîndi dostlar.*

*Kendinden geçmeden raks eylese, Allah şikâyetçi,
Semâsından yer hareketlenip çekince sıkıntı,
Duâ kılayım; göstermesin ona cemâl,
Dinden geçip raks ve semâ yaptı dostlar.*

*Dîvânelik gâlip gelmeden semâ yapar,
Hakk Mustafâ ve çehâr-yârdan şikâyetçi yürür,
Baştan ayağa günâhları hâzır durur,
Günâh dileyip raks ve semâ yaptı dostlar.*

شبلی عاشق سماع آوردی پرتو کوروب
مصطفیٰ نی حاضر کوروب سؤال سوروب
دنیا عقبین آرقه تاشلاب کوزین یوموب
انداع قول لار رقص سماع آوردی دوستلار

شبلی عاشق بیغلاب ایدی ایا رسول
بیطاقت مین سماع اورسام هم مین ملول
رسول ایدی انشاء الله قیلکای قبول
رخصت تیلاب رقص سماع آوردی دوستلار

قول خواجه احمد رقص سماع هرکیم کا یوق
تقلید بیرله اورسه سماع کیرکای تموق
بو روایت پنهان ایردی ایتسام قموق
حق نی تابیب رقص سماع آوردی دوستلار

Şiblî âşık semâ eyledi nûr görüp,
Mustafâ'yı hâzır görüp, soru sorup,
Dünyâ derdini arkada bırakıp gözünü yumup,
Öyle kullar raks ve semâ yaptı dostlar.

Şiblî âşık ağlayıp dedi: 'Ey Rasûl,
Tâkatsizim, semâ yapсам, ben de melûl...',
Rasûl dedi: "İnşâallah, eyleye kabûl...",
Ruhsat dileyip raks ve semâ yaptı dostlar.

Kul Hoca Ahmed, raks ve semâ herkese yok,
Taklit ile yapsa semâ, gire cehenneme,
Bu rivâyet gizli idi, söylesem hepsini,
Hakkı bulup raks ve semâ yaptı dostlar.

حکمت 86 Hikmet

اولیالار ایتکان وعده کیلدی بولغای
قیامت نی کونی یاوق بولدی دوستلار
عاقل قول لار بولغانی نی بیلدی بولغای
خلق ایلدین مهر شفقت کیتی دوستلار

اولوغ کیچیک یارانلاردین ادب کیتی
قین و ضعیف جوانلاردین حیا کیتی
الحیا من الایمان دیب رسول ایتدی
حیاسیز قوم عجایب لار بولدی دوستلار

Evlîyâların dediği vâde gelmiş oldu,
Kıyâmetin günü yakın oldu dostlar,
Akıllı kullar olduğunu bilmiş oldu,
Halk ve ilden sevgi ve şevkat gitti dostlar.

Ulu küçük yaranlardan edeb gitti,
Kız ve zayıf gençlerden hayâ gitti,
"Hayâ imândandır" diye Rasûl dedi,
Hayâsız kavim acâipler oldu dostlar.

مسلمان مسلمان نى قىلدى قاتل
ناحق توتوب حق ايشلارین قىلدى باطل
مرید پیرغه قیلما دیلار یوزی خاطر
عجب شوملوغ زمانه لار بولدی دوستلار

اهل دنیا خلقمیزده سخاوت یوق
پادشاه لارده وزیرلارده عدالت یوق
درویشلارنی دعاسیده اجابت یوق
تورلوك بلا خلق اوستیغه یاغدی دوستلار

آخر زمان عالم لاری ظالم بولدی
خوش آمد ایتکوچی لار عالم بولدی
حقنی ایتکان درویش لارکا غنیم بولدی
عجب شوملوغ زمانه لار بولدی دوستلار

قیامت کون یاق بیقی قالغانی یوق
قول احمدنی ایتکان سوزین یاغانی یوق
اوز اوزیغه بیر نصیحت قیلغانی یوق
نصیحتنی خلقه ایتیب کیتی دوستلار

Müslümân müslümânı eyledi kâtil,
Haksızı tutup hakkı işleri kıldı bâtil,
Mürîd Pîrine kılmadı yüz ve hatır,
Nasıl kötü zamanlar oldu dostlar.

Dünyâ ehli halkımızda cömertlik yok,
Pâdişâhlarda vezirlerde adâlet yok,
Dervîşlerin duasında kabûl edilme yok,
Türlü belâ halk üstüne yağdı dostlar.

Âhir zamân bilginleri zâlim oldu,
Hoşgeldin deyciler bilgin oldu,
Hakk'ı söyleyen dervîşlere düşman oldu,
Nasıl kötü zamanlar oldu dostlar.

Kıyâmet günü yaklaştı kaldığı yok,
Kul Ahmed'in dediği sözün yalanı yok,
Kendi kendine bir nasîhat eylediği yok,
Nasîhatı halka söyleyip gitti dostlar.

حکمت 87 Hikmet

بیزدین سلام دوستلارغه طلب یولین قویماسون
دیدار طلب قیلیب لار هرکیز غافل بولماسون

غافل تاجماس حق یولین آنده تاجماس لار اورون
ایچی تاشی کویوبان سحرلارده یاقمسون

Bizden selâm dostlara, talep yolunu bırakmasın;
Cemâl talep eyleseler, aslâ gâfil olmasın.

Gâfil bulmaz Hakk yolunu, orada bulmazlar makâm,
İçi dışı yanarak seherlerde yatmasın.

يادي بيرلان بولسه لار ديدار آرزو قىليب لار
هر چند خوارليق كورسه لار كونكل اوزكا بولماسون

عاشق لارغه دنياده خوارليق زارليق ملامت
ملامت سيز محنت سيز عاشق مين ديب ايتماسون

شريعت ده تجريد دور دنياسيني ترك ايتماك
ترك ايتماين تن جانين تجريد بولدوم ديماسون

طريقت ده تنى جانين ترك ايتماك مشكل دور
ترك ايتماين تن جانين سيوندورمين ديماسون

حقيقت ده حرام دور بير خدادين اوزكاسي
آنداغ بولماي عاشق لار ديدار آرزو قىلماشون

آنداغ رسول مصطفى دنيا مالين سويمادي
امت بولسانك رسول كا دنيا مالين سويماسون

مسكين احمد يسوي سلام ايتدي دوستلارغه
اوشبو سوزنينك معني سين طالب بولسه آنكلاسون

*Yâdı ile olsalar, cemâl arzû eyleseler,
Her ne kadar hor görülse, gönül başka olmasın.*

*Aşıklara dünyada hor görülme, ağlama, melâmet;
Melâmetsiz, mihnetsiz âşıkım deyip söylemesin.*

*Şeriatte tecridir dünyasını terk etmek;
Terk etmeden dünyâyı Hakk'ı sevdim demesin.*

*Tarikatte beden ve cânını terk etmek müşküldür,
Terk etmeden beden ve cânını seninimdir demesin.*

*Hakikatte harâmıdır bir Allah'dan başkası;
Öyle olmadan âşıklar cemâl arzû eylesin.*

*Öyle Rasûl Mustafâ dünyâ mâlını sevmeydi;
Ümmet olsan Rasûl'e, dünyâ mâlını sevmesin.*

*Miskîn Ahmed Yesevî selâm dedi dostlara;
İşbu sözün mânâsını tâlip olsa anlasın,*

حکمت 88 Hikmet

دیدارینی طلب قیلسنك ای ذاکرلار
جاندين كيچيب حلقه ايچره كورونك دیدار
شوقينك بيله الله ايتيب راست كا قايتيب
تون اويقوسين حرام ايلاب بولكييل بيدار

*Cemâlini talep eyleseniz ey zakirler,
Cândan geçip halka içinde görün cemâl,
Şevkin ile Allah deyip, doğruya dönüp,
Gece uykusunu harâm eyleyip olun uykusuz.*

بیدارلارکا حق رحمتی بولور یاوق
بیدارلارنی کونکلی سنوق کوزی یاشلیق
من من لیک نی جزاسینی بیرکای تموق
تکبرنی دوزخ ایچره حالی دشوار

سیندین بورون یارانلارینک قیان کیتی
بو دنیاغه میل قیلما ییغلاب اوتی
عمرینک آخر بولدی نوبت سینکا یتتی
کناهنک کا توبه قیلکیل ای بد کردار

نفسینک سیننی باقیب تورسنک نیلار دیمس
زاری قیلسنک الله سری بیون سوغس
قولغه آلسنک بیان قوشدیک قولغه قوغس
قولغه آلیب تون اویقوسین قیلکیل بیدار

نفس یولیغه کیرکان کشی رسوا بولور
یولدین آزیب تایب توزوب کمراه بولور
یاتسه قویسه شیطان بیله همراه بولور
نفسنی تبکیل نفسنی تبکیل ای بد کردار

نفسینک سیننی آخر دمده گدا قیلکای
دین اوی نی غارت قیلیب ادا قیلکای
اولار وقتده ایمانینکدین جدا قیلکای
عاقل ایرسنک نفس بددین بولکیل بیزار

فرعون قارون شیطان سوزین محکم توتدی
بول سبیدین بیر یاریلدی آنی یوتدی
موسی کلیم ناصح بولوب سوزلار ایتدی
قولاق توتمای اول ایکی سی اولدی مردار

*Uykusuzlara Hakk rahmeti olur yakın,
Uykusuzların gönü kırık, gözü yaşlı,
Ben-benliğin cezâsını verecek cehennem,
Kibirinin cehennem içinde hâli perîşân.*

*Senden önce dostların nereye gitti;
Bu dünyaya meyletmeyip ağlayıp geçti
Ömrün son buldu, sıra sana yetti;
Günâhına tevbe eyle, ey kötülükler işleyen.*

*Nefsin senin, bakıp dursan, neler demez;
Ağlasan Allah'a doğru boyun bükmez
Ele alsan, yaban kuşu gibi ele konmaz;
Ele alıp gece uykusunu, eyle uykusuz.*

*Nefs yoluna giren kişi rezil olur,
Yoldan çıkıp, kayıp, tozup günâhkâr olur,
Yatsa, kalksa şeytân ile yoldaş olur,
Nefsi tep, nefsi tep, ey kötülükler işleyen.*

*Nefsin seni son anda köle eyler,
Din evini yağma eyleyip tamâm eyler,
Öldüğünde imânından ayrı eyler,
Akıllı isen, kötü nefsten ol şikâyetçi.*

*Fir'avn, Kârûn şeytân sözünü sıkı tuttu;
Bu sebepten yer yarıldı onu yuttu;
Mûsa Kefîm öğüt verici olup sözler söyledi,
Kulak tutmadan o ikisi öldü murdar.*

کناهننک کا توبه قیلیب ییغلاب یورغیل
کیتارمین دیب یول باشیغه باریب تورغیل
کیتکانلارنی کوروب سین هم عبرت آغیل
عبرت آلسنک یاتمیش بیرینک بولور گلزار

مؤمن قول لار درد حالت پیدا قیلدی
حق یولیدا جان و دل نی شیدا قیلدی
دنیا تاشلاب آخرت نی سودا قیلدی
سودا قیلسنک حور و غلمان باری طیار

قول خواجه احمد نفس ایلکیدین قیلورمین داد
پیر مغان بولغای موکین انکا جلاّد
بیخبرلار ایشتماسلار داد و فریاد
قان یغلاغیل ایشیتسون اول پروردیکار

*Günâhına tevbe eyleyip ağlayıp yürü,
Giderim deyip yol başına varıp dur,
Gidenleri görüp sen de ibret al,
İbret alsan, yattığın yerin olur gül bahçesi.*

*Mü'min kullar dert ve hâlet peydâ eyledi,
Hakk yolunda cân ve gönlü şeydâ eyledi,
Dünyâyı bırakıp âhireti sevdâ eyledi,
Sevdâ eylesen, Hûrî-gûlmân hepsi hâzır.*

*Kul Hoca Ahmed, nefs elinden eylerim feryâd ,
Pîr-i Kâmil olur mu ki ona cellâd;
Habersizler işitmezler fîgân ve feryâd ,
Kan ağla, işitsin o ulu Allah.*

حکمت 89 Hikmet

ایرانلار جمال کورار درویشلار صحبتنده
ایرانلار مجلسینده نور یاغار صحبتنده

نه تیله سه اول بولور درویشلار صحبتنده
هر سرلار ظاهر بولور درویشلار صحبتنده

هر کیم صحبتکا کیلدی ایراندین اولوش آلدی
بات کیلدی بیلیش بولدی درویشلار صحبتنده

هر کیم صحبتکا کیلدی کونکلیغه معنی یوتدی
اصحاب لار مراد تابتی درویشلار صحبتنده

*Erenler cemâl görür dervîşler sohbetinde;
Erenler meclisinde, nûr yağar sohbetinde.*

*Ne dîlese o olur dervîşler sohbetinde;
Her sırlar açık olur dervîşler sohbetinde.*

*Her kim sohbeta geldi, erenden pay aldı,
Yabancı geldi, bilîş oldu dervîşler sohbetinde.*

*Her kim sohbeta geldi, gönlüne sır ulaştı,
Dostlar murâd buldu dervîşler sohbetinde.*

عام كيلسه خاص بولور يولدوز كيلسه آي بولور
مس كيلسه آلتون بولور درويشلار صحبتنده

كبر حسدلار اولار ايچيكا معني تولار
كوز آچيب حقي كوزار درويشلار صحبتنده

رسولغا وحى كيلدي باشيدين تاجيني آلدې
قوتى خادام ليق قيلدي درويشلار صحبتنده

قول خواجه احمد صحبتنده دم اورار مناجاتده
زهى خوش دور سعادت درويشلار صحبتنده

*Sıradan kişi gelse, seçkin olur; yıldız gelse, ay olur;
Bakır gelse altın olur dervîşler sohbetinde.*

*Kibir ve hasedler öfür, içine sır dolar,
Göz açıp Hakk'ı görür dervîşler sohbetinde.*

*Rasûl'e vahiy geldi, başından tâcını aldı,
Kalktı hizmetçilik yaptı dervîşler sohbetinde.*

*Kul Hoca Ahmed sohbetinde, dem vurur münâcâtta,
Zihî hoş saadette dervîşler sohbetinde.*

حکمت 90 Hikmet

نه خوش تاتليق حق يادي سحر وقتى بولغانده
بالدين سچوك هو آتى سحر وقتى بولغانده

سحر وقتى تورغانلار جانين فدا قيلغانلار
عشق اوتيده كويكانلار سحر وقتى بولغانده

سحر وقتى خوش ساعت تورغانغه بولغاي راحت
آچيلور دولت سعادت سحر وقتى بولغانده

هر كون كويار بو جانيم قولليق سز يوق درمانيم
سين كيچوركيل گناهم سحر وقتى بولغانده

ایمان شمعين ياندورسنگ روح قوشين كويدورسنگ
خداينكا سيغين سانك سحر وقتى بولغانده

*Ne hoş tatlık Hakk yâdı seher vakti olanda;
Baldan tatlı Hû adı seher vakti olanda.*

*Seher vakti kalkanlar, cânı fedâ eyleyenler,
Aşk ateşinde yananlar seher vakti olanda.*

*Seher vakti hoş sâat, kalkana olur râhat,
Açılır devlet, saâdet seher vakti olanda.*

*Her gün yanar bu cânım, kulluksuz yok dermânım,
Sen bağışla günâhım seher vakti olanda.*

*Îmân mumunu yandırsan, rûh kuşunu tutuştursan,
Allah'ına sığınsan seher vakti olanda.*

قول خواجه احمد ساعتی بیر ذره یوق طاعتی
ذکر جان نی راحتی سحر وقتی بولغانده

*Kul Hoca Ahmed sâati, bir zerre yok ibâdeti,
Zikri cânın rahatı seher vakti olanda*

حکمت 91 Hikmet

هر حلقه سی قورولدی ای درویشلار کیلینک لار
حق سفره سی یابلدی آن دین اولوش آلینکلار

*Hû halkası kuruldu, ey dervîşler, geliniz,
Hakk sofrası yayıldı, ondan pay alınız.*

قال علمنی اوقوبان حال علمی کا یتیمان
یوقلوق ایچره یاتبان بارلیق لاردین آلینک لار

*Zâhir ilmîni okuyarak, hâl ilmîne ulaşarak,
Yokluk içine batarak varlıklardan alınız.*

یرتیب شفقت پرده سین تیلاب دیدار وعده سین
آچیب کونکل دیده سین مشاهده قیلینک لار

*Yırtıp şefkat perdesini, dileyip cemâl vadesini,
Açıp gönül gözünü müşâhede eyleyiniz.*

هو ارّه سین آلیبان نفس باشیغه سالیبان
تونو کونی طالب لار جان نی قربان قیلینک لار

*Hû bıçkısını alarak, nefş başına salarak,
Gece gündüz tâlipler, cânı kurbân eyleyiniz.*

حلقه ایچره هو دینکیز عشق اوتیغه یانینکیز
تن جان بیرلان طالب لار تکبیر باشلاب ایتینک لار

*Halka içinde “ Hû “ deyiniz, aşk ateşine yanınız,
Beden-cân ile tâlipler, tekbîr başlayıp deyiniz.*

هو هو تیو زار اینکراب هو دیمکده معنی بار
دیداریدین امید وار رحمتیدین آلینک لار

*“Hû-Hû “ diye inleyip, “ Hû “ demekte mânâ var,
Cemâlinden ümitli, rahmetinden alınız.*

قول خواجه احمد قول بولغان یول اوستیده کل بولغان
طالب لارغه مل بولغان اندین عبرت آلینک لار

*Kul Hoca Ahmed kul olan, yol üstünde küll olan,
Tâliplere mül olan, ondan ibret alınız.*

اول هو آخر هو ديب بيخود بولكيل
حق جمالين كورساتمه ضامن بولاي
ظاهر هو باطن هو ديب يولغه كيركيل
حق جمالين كورساتمه ضامن بولاي

لا اله الا الله ديب زاري قيلكيل
حق ذكريني هر كيم ايتسه ياري بيركيل
پير مغان خدمتينه يوكوروب يوركيل
حق جمالين كورساتمه ضامن بولاي

تيلده آلكيل لا اله الا الله
ايچكا سالغيل هر نفسده بولكيل آكاه
پير مغان نظر قيلكاي سنكا ناكاه
حق جمالين كورساتمه ضامن بولاي

ادهم صفت سوا بولوب دنيا تيبكيل
كيمني كورسنگ خضر بيبلب قولين اوپكيل
جمالني كوراي ديسنگ سحر قوب غيل
حق جمالين كورساتمه ضامن بولاي

الله ديكان بنده لارني قولي بولكيل
تفراق صفت يول اوستيده يولي بولكيل
عاشق لارني كويوب اوچكان كلي بولكيل
حق جمالين كورساتمه ضامن بولاي

ذاكر بولوب شاکر بولوب حقني سويكيل
سحر وقتده قويوب نفسنگ كوزين اوپكيل
بايزيد ديك عاشق بولوب دنيا قويكيل
حق جمالين كورساتمه ضامن بولاي

*Eveli Hû, Âhiri Hû deyip perîşân ol,
Hakk cemâlini göstermezse ben ne olayım,
Zâhiri Hû, Bâtını Hû deyip yola gir,
Hakk cemâli göstermese perîşân olunur.*

*“Lâ ilâhe illâllah” deyip ağla,
Hakk zikrini her kim dese oraya git,
Mürşid-i Kâmil hizmetine gidip yürü,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur,*

*Dile al “Lâ İlâhe İllallah”ı,
Akla koy her nefesde ol uyanık,
Pîr-i Kâmil nazar eyleyince sana ansızın,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.*

*Edhem gibi uzak olup dünyâyı tep,
Kimi görsen Hızır bilip elini öp,
Cemâlini göreyin desen seherde kalk,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.*

*Allah diyen kulların kulu ol,
Toprak gibi yol üstünde yolu ol,
Âşıkların yanıp savrulan külü ol,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur,*

*Zâkir olup şükreder olup Hakk’ı sev,
Seher vaktinde kalkıp nefsinin gözünü oy,
Bâyezîd gibi âşık olup dünyâyı bırak,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.*

يورسنىك تورسنىك ياتسنىك قويسنىك حقنى ايتسنىك
ذاكر بولوب شاكر بولوب جاندين اوتسنىك
والله بالله دنيا حرام تاشلاب آتسنىك
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

حق وصلي غه يتاي ديسنىك سحر ييغلا
الله تيو يوراك بغرينك اوتقه داغلا
همت قورين جان بيلي كا محكم باغلا
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

ادهم صفت بو دنيادين كونكل اوركىل
حرص هوا تكبرني اوين بوزكىل
محبت ني درياسينه چوموب يوزكىل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

كيچه كوندوز آخرت ني غمين ييكيلى
توت اويقوني حرام قىليب طاعت قىلكىل
محبت ني شوقي بيرلان كوكسونك ياركىل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

اهل هوا من من ليكىدين قاجيب يوركىل
اهلين تابسنىك كوزده ياشنىك ساچيب يوركىل
محبت ني شرابي دين ايچيب يوركىل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

ايا دوستلار بو دنيادين ييغلاب اوتىنىك
فاني تورور بو دنيادين كيچيب كيتىنىك
محبت نىنىك جامين آليب مي نوش ايتىنىك
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

*Yürüsen, dursan; yatsan, kalksan Hakk'ı söylesen,
Zâkir olup, şükreder olup cândan geçsen,
Vallahî-Billahî dünyâ harâm bırakıp atsan,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.*

*Hakk vasfına ereyim desen seherde ağla,
Allah diye yürek-bağrın ateşe dağla,
Himmat kemerinicân beline sıkı bağla,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.*

*Edhem gibi bu dünyadan gönül kopar,
Hırs ve hevâ, tekebbürün evini boz,
Muhabbetin deryâsına batıp yüz,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.*

*Gece-gündüz âhiretin gamını çek,
Gece uykusunu harâm eyleyip ibâdet eyle,
Muhabbetin şevki ile göğsünü yar,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.*

*Harâm ehli, ben-benlikten kaçıp yürü,
Ehlini bulursan gözde yaşını saçıp yürü,
Muhabbetin şarâbından içip yürü,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.*

*Ey dostlar bu dünyadan ağlayıp geçin,
Fânîdir bu dünyadan geçip gidin,
Muhabbetin kadehini alıp mey için,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.*

كیچە اللہ كوندوز اللہ تینمای ایتکیل
كیچە لاری بیدار بولوب قانلار یوتکیل
بو دنیانی عزت لارین تاشلاب اوتکیل
حق جمالین کورساتمسه ضامن بولای

پیر مغان ایتاکی نی محکم توتقیل
معرفت نی بازاریده اوزونک ساتقیل
می نوش ایتیب سماع قیلیب ذکرین ایتقیل
حق جمالین کورساتمسه ضامن بولای

یا ربنا ظلمنا دیب ناله قیلغیل
کوز یاشینکنی هر طرفقه ژاله قیلغیل
حق یادینی ایتیب اوزونک واله قیلغیل
حق جمالین کورساتمسه ضامن بولای

درد حالت پیدا قیلیب یولغه کیرکیل
پروانه دیک شمع نی کوروب اوزونک اورکیل
قایدای بارسنک ذکرین ایتیب دوکان قورکیل
حق جمالین کورساتمسه ضامن بولای

محبت نی میدانیده باش اویناسنک
هو هو تیو ذکرین ایتیب جان قیناسنک
دیدار تیلاب قان یاش توكوب زار ایتتکراسنک
حق جمالین کورساتمسه ضامن بولای

ایرانلارنی آستانه سین سقلاب یاتقیل
سحرلارده چار ضرب اوروب ایرته قویقیل
زاری قیلیب فنا بولوب جانیدین اوتقیل
حق جمالین کورساتمسه ضامن بولای

*Gece Allah, gündüz Allah dinmeden söyle,
Geceleri uykusuz olup kanlar yut,
Bu dünyânın izzetlerini bırakıp geç,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.*

*Pîr-i Kâmil eteğini sıkı tut,
Marifetin pazarında özünü sat,
Mey içerek semâ eyleyip zikrini söyle,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.*

*“Ya Rabbenâ zalemnâ” deyip feryâd eyle,
Göz yaşımı her tarafa şebnem eyle,
Hakk zikrini deyip özünü yok eyle ,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.*

*Dert hâli ortaya çıkarıp yola gir,
Pervâne gibi mumu görüp özünü vur,
Nereye gitsen zikrini deyip pazar kur,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.*

*Muhabbetin meydânında baş oynatsan,
“Hû-Hû “ diye zikrini deyip cânı incitsen,
Cemâl dileyip kan-yaş döküp ağlayıp inlesen,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.*

*Erenlerin dergâhını bekleyip yat,
Şehirlerde dört dövünerek erken kalk,
Ağlayıp yok olarak cândan geç,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.*

تفراق صفت خوارليق تارتقىل نفسىنىك اولسون
خلق ايچىنىدە رسوا بولكىل عالم كولسون
چىن كونكلدە يىغلار كوركىل خدا بىلسون
حق جمالىن كورساتمسه ضامن بولاي

كوز ياشىنىكى دريا قىلغىل رحىمى كىلسون
غرىب بولوب يولدا ياتقىل قولونك آلسون
پنهان يوروب طاعت قىلغىل تنكري بىلسون
حق جمالىن كورساتمسه ضامن بولاي

هجران تويى آهينك بىرلان اوتلار ياققىل
كوز ياشىنىكى برقى بىرلان چقماق چاققىل
ايرانلارنى صحبتىدە ايرىب آققىل
حق جمالىن كورساتمسه ضامن بولاي

اي نائىصاف دنيا فاني حقه يانغىل
بندە بولسونك حق ذكرىنى تىنماي آيتقىل
پىر مغان خدمتىدا جفا تارتغىل
حق جمالىن كورساتمسه ضامن بولاي

الله تىو فنا بولكىل بغرىنىك كويسون
تونلار قويوب طاعت قىلغىل تنكري سويسون
آندىن سونكره خاص بزرگ لار نظر قىلسون
حق جمالىن كورساتمسه ضامن بولاي

تون كىچە لار بيدار بولوب سحر توركىل
عاشق بولسنىك اسمعىل دىك جاندىن اوتكىل
قول آياغىنىك محكم بوغوب امرىن توتكىل
حق جمالىن كورساتمسه ضامن بولاي

*Toprak gibi hor görül nefsin ölsün,
Halk içinde rezil ol âlem gülsün,
Gerçek gönülde ağlayıp gör Allah bilsin,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.*

*Gözyaşını deryâ eyle rahmeti gelsin,
Garîb olup yolda yat elini tutsun,
Gizlice yürüyüp ibâdet eyle Allah bilsin,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.*

*Hicrân gecesi âhın ile âteşler yak,
Gözyaşının şavkı ile çakmak çak,
Erenlerin sohbetinde eriyip ak,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.*

*Ey insâfsız dünyâ fânî Hakk'a yan,
Kul olsan Hakk zikrini dinmeden söyle,
Pîr-i Kâmil hizmetinde cefâ çek,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.*

*Allah diye yok ol bağrın yansın,
Geceleri kalkıp ibâdet eyle Allah sevsin,
Ondan sonra hâs büyükler nazar eylesin,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.*

*Geceleri uykusuz olup seherde kalk,
Âşık olsan İsmail gibi Cândan geç,
Kol ve ayağını sağlam boğup emrini tut,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.*

رياضت ني قتيغ تارتيب جانلار قينا
ميدان ايچره باشينك بريب باشينك اوينا
عيش دين كيچيب مال اورنيغه زقوم چينا
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

فرهاد صفت محنت تارتيب تاغلار كيسكيل
بايزيد ديك تونلار قويوب اوزونك آسكيل
جنيد ديك چول لار كييزيب خارلار باسكيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

حق رحمتي اولوغ دريا بير قطره بس
قطره سيدين بهره آلمان قيلماس هوس
ما و من ليك سيندين كيتار مثل مكس
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

حق رحمتي اولوغ دريا قابل بولغيل
طالب ايسنك حق ساريغه ماييل بولغيل
زهد تقوي دايم قيليب نايل بولغيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

لا لا ايتيب الا الله غه شيدا بولغيل
منصور صفت اناالحق ديب غوغا قيلغيل
كريان بولوب كوز ياشينكني دريا قيلغيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

اي بيخير غفلت بيان اويقوده سين
دنيا تيلاب كيچه كوندوز قايقوده سين
طاعت قيلماي سوزلار سوزلب بيهوده سين
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Riyâzeti sıkı çekip cânlar incit,
Meydan içinde başını verip başını oyna,
Yemedен geçip mâl yerine zakkum çiğne,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

Ferhâd gibi sıkıntı çekip dağları kes,
Bâyezîd gibi geceleri kalkıp özünü as,
Cüneyd gibi çöller gezip derdler bas,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

Hakk rahmeti ulu deryâ bir damla yeter,
Katresinden nasîp alan eylemez heves,
Ben ve bencillik senden gider sinek gibi,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

Hakk rahmeti ulu deryâ kabûl eyle,
Tâlîp isen Hakk'a doğru meyillî ol,
Zühd-takvâ dâimâ eyleyip nâil ol,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

"Lâ-Lâ"deyip "İllallah" a tutkun ol,
Mansûr gibi "Enel-Hak" deyip kavgâ eyle,
Giryân olup göz yaşını deryâ eyle,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

Ey habersiz gaflet ile uykudasın,
Dünyâyı dileyip gece-gündüz kaygıdasın,
İbâdet eylemeyip sözler söyleyip boşunasın,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

تاشدين توشك يستوق قيليب طاعت قيلسنك
حق امريغه راضي بولوب بويون سونسك
اولار وقتده ايمان آريغ قولغه السلنك
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Taştan döşek-yatak eyleyip ibâdet eylesen,
Hakk emrine râzı olup boyun sunsan,
Öfür vakitte temiz imânı ele alsan,
Hakk cemâlîni göstermese perîşân olunur.

قول خواجه احمد نصيحت ني اوزونكا قيل
اي بيخير خلقني قويوب اوزونكي بيل
تاغ دين آغير گناهينك بار اوزونكا كيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Kul Hoca Ahmed nasîhatı özüne eyle,
Ey habersiz halkı bırakıp özünü bil,
Dağdan ağır günâhın var özüne gel,
Hakk cemâlîni göstermese perîşân olunur.

تينمای عاشق هو ديرلار خدایي غه يالباريب
يورور آني عشقيده كيچه كوندوز سارغايب

Dinmeden âşıklar Hû derler Allah'ına yalvarıp;
Yürür O'nun aşkında, gece gündüz sararıp.

زار ييغلاتيب عاشق ني عشق ايلكيده خدایم
عشق يولیده ملامت آنكا كورور مناسب

Çok ağlatıp âşıkı aşk elinde Allah'ım
Aşk yolunda melâmeti ona görür münâsip.

منصور بير كون ييغلادی ايرانلار رحم ایلادی
چلتن شربت ایچوردی منصورغه مهرين سالیب

Mansûr bir gün ağladı, erenler rahm eyledi,
Kırklar şerbet içirdi Mansûr'a değerini koyup

منصور ايتور انا الحق ايرانلار ايشی برحق
ملالار ايتور ناحق كونکلی کا ایمان آلیب

Mansûr der "Ene'l-Hak"; erenler işi doğru;
Mollalar der: "Doğru değil" gönlüne kötü gelip.

ایتماکیل انا الحق ديب کافر بولدونک منصور ديب
قرآن ایچره بولدور ديب اولدوردیلار کوبلاشیب

Söyleme "Ene'l-Hak", "kâfir oldun Mansûr" deyip
"Kur'ân içinde budur" deyip, öldürdüler taş atıp.

بیلمادیلر ملالار انا الحق نی معنی سین
قال اهلی کا حال علمین حق کورمدی مناسب

Bilmediler mollalar "Enel-Hakk'ın mânâsını
Zâhir ehline hâl ilmini Hakk görmedi münâsip.

روایت لار بیتیلدی حالین آنی بیلمادی
منصوردیک اولیانی قویدییلار دارغه آسیب

Rivâyetler yazıldı, hâlini onun bilmedi,
Mansûr gibi vefiyi koydular dârağacına asıp.

افسانه دور شریعت فرزانه دور حقیقت
دردانه دور طریقت، عاشق لارغه مناسب

Rivâyettir şeriat, hikmettir hakikat,
Mücevherdir tarikat, Aşıklara münâsip.

خلق عالم ییغیلدی منصور دیب فریاد قیلدی
منصورنی یارانلاری قالدی آنده ییغلاشیب

Âlem halkı yığıldı, Mansûr deyip feryâd eyledi
Mansûr'un dostları kaldı orada ağlaşıp.

توبه قیلغیل خواجه احمد بولغای حقدین عنایت
یوز مینک ولی لار اوتی سرنی سرکا اولاشیب

Tevbe eyle Hoca Ahmed, ola Hakk'tan inâyet,
Yüz bin vefiler geçti sırrı sırta ekleyip.

حکمت 94 Hikmet

اون سیکیز منک عاملده حیران بولغان عاشقلار
تامای معشوق چراغین سرسان بولغان عاشقلار

On sekiz bin âlemde hayrân olan âşıklar,
Bulmayıp sevgilinin ışığını sersem olan âşıklar.

هردم باشی اورگولوب کوزی حلقه تیلوروب
هو هو تیو چور کولوب کریان بولغان عاشقلار

Her ân başı dönerek, gözü halka çevrilip,
"Hû-Hû" diye kavrulup giryân olan âşıklar.

کویوب یانوب کل بولغان عشقیده بلبل بولغان
کیمی کورسه قول بولغان مردان بولغان عاشقلار

Tutuşup yanıp kül olan, aşkında bülbül olan,
Kimi görse kul olan, merd olan âşıklar

یول اوستیده خاک بولغان سینه لاری چاک بولغان
ذکرین اییب پاک بولغان نالان بولغان عاشقلار

Yol üstünde toprak olan, göğüsleri parçalanan,
Zikrini söyleyip temiz olan ağlar olan âşıklar.

همت قورين باغلاغان يوراك بغرين داغلاغان
فرياد اوروب ييغلاغان كريان بولغان عاشقلار

Himmet kuşağını bağlayan, yürek-bağırını dağlayan,
Feryâd edip ağlayan, giryân olan âşıklar.

كاهي يوزي سارغايب كاهي يولیده غريب
تسييح لاري يا حبيب جولان بولغان عاشقلار

Bazen yüzü sararıp, bazen yolunda Garîb,
Teshîhleri yâ Habîb; dolaşan âşıklar.

احمد سين هم عاشق بول صدقینك بيرله صادق بول
درکاهي غه لايق بول جانان بولغان عاشقلار

Ahmed sen hem âşık ol, sıdkın ile sâdik ol,
Dergâhına lâyık ol, cânân olan âşıklar.

حکمت 95 Hikmet

يول اوستیده اولتوروب يولي سورکان درويشلار
عقييدین خبر ايشتیب يولغه کيرکان درويشلار

Yol üstünde oturup yolu soran dervîşler;
Ahiretten haber duyup yola giren dervîşler.

عصالاري ايلکينده همت قوري بيلينده
ايژيم يادي تيلينده الله ديکان درويشلار

Asâları elinde, himmet kuşağı belinde,
Rabb'im yâdı dilinde, Allah diyen dervîşler.

خرقه لاري کير چغان کونکليده يوز مينک عيان
بيلينکز ايکي جهان کوزکا ايلمس درويشلار

Hırkaları solgun cüppe, gönlünde yüz bin gerçek,
Biliniz, iki cihânı göze iliştiemez dervîşler.

درويش حق ننک منظوري ذکرې تورور گلزارې
حق ني يادي اسراري خوب ادبليغ درويشلار

Dervîş Hakk'ın nazar eylediği, zikridir gül bahçesi,
Hakk'ın yâdı sırları, tam edepli dervîşler.

يازوقوم کوب يولاتمس اسباب داروسين تاجماس
کوزده ياشين قوروقمس ياشي اقغان درويشلار

Günâhım çok yol vermez, dostlar dermânını bulmaz,
Gözde yaşını kurutmaz yaşı akan dervîşler.

سري بيرلان سوزلارلار تيلکا حکمت نوزارلار
عشق بيرلان جان کيزارلار رنگي سريغ درويشلار

Sırrı ile söylerler, dile hikmet dizerler,
Aşk ile Cân gezerler rengi sarı dervîşler.

ايت نفسيني اولدورور قيزيل يوزين سولدورور
خواجه احمد قول بوتورور ساتب يسون درويشلار

İt nefsi öldürür, kızıl yüzünü soldurur,
Hoca Ahmed kuldur, satıp yesin dervîşler.

حکمت 96 Hikmet

حق قول لاري درويش لار حقيقت ني بيلمش لار
حقه عاشق بولغانلار حق يوليغه کيرميشلار

Hakk kulları dervîşler hakîkati bilmişler
Hakk'a âşık olanlar Hakk yoluna girmişler.

حق يوليغه کرکانلار الله تيو بورکانلار
ايرانلار ايزين ايزلاب مملکت دين کيچميشلار

Hakk yoluna girenler, Allah diye yürüyenler
Erenler izini izleyip memleketten geçmişler.

عالم فخري مصطفي انداغ ايدي مرحبا
معراج توي ايتي فخر فقير يولي ني آلميشلار

Evrenin övücü Mustafâ, öyle dedi merhaba,
Mirâc gecesi deyip fakr yolunu almışlar.

کونکل بيرماي دنياغه شروع قيلماي حرام غه
حقني سويکان عاشق لار حلايقدين کيچميشلار

Gönül vermeyip dünyaya, el uzatmayıp harâma,
Hakk'ı seven âşıklar ahâliden geçmişler

دنيا منينک ديکانلار جهان مالين آغانلار
کوکس قوشديک بولوبان اول حرامغه باتميشلار

Dünyâ benim diyenler, cihân mâlını alanlar,
Kerkenez kuşu gibi olup o harâma batmışlar.

ملا مفتي بولغانلار ناحق دعوي قيلغانلار
آق ني قرا قيلغانلار اول تموغ غه کيرميشلار

Molla, müftü olanlar, yanlış fetvâ verenler
Akı kara eyleyenler o cehenneme girmişler.

قاضي امام بولغانلار ناحق دعوي قيلغانلار
اول حمارديک بولوبان يوک آستيده قالميشلار

Kâdı, imâm olanlar, haksız dâvâ eyleyenler
O eşek gibi olarak yük altında kalmışlar.

حرام ييکان حاکم لار رشوت آليب ييکانلار
اوز بارماقین تيشلابان قورقوب توروب قالميشلار

Harâm yiyen hâkimler, rüşvet alıp yiyenler
Kendi parmağını dişleyip korkup durup kalmışlar.

تاتليغ تاتليغ ييكانلار تورلو ك تورلو ك كيكانلار
آلتون تحت اولتوركانلار تفراق آستين قالميشلار

*Tatlı tatlı yiyenler, türlü türlü giyenler,
Altın tahta oturanlar toprak altında kalmışlar.*

مؤمن قول لار صادق لار صدقي بيرله توركانلار
دنياالغين صرف ايتيب اوچماخ حورين قوچميشلار

*Mümin kullar, sâdıklar, sıdki ile duranlar
Dünyalığını sarf edip cennet hûrîsini kucaklamışlar*

قول خواجه احمد بيلميش سين حق يوليغه كيرميش سين
حق يوليغه كيركانلار حق ديدارين كورميشلار

*Kul Hoca Ahmed bilmişsin, Hakk yoluna girmişsin,
Hakk yoluna girenler Hakk cemâlini görmüşler.*

حکمت 97 Hikmet

خوش غايب دين بيتوشتي بير جماعه درويشلار
باطينيده هو ديرلار سري پنهان درويشلار

*Hoş gâibden yetiştî bir cemâat dervîşler,
Bâtınında Hû derler sırr-ı pinhân dervîşler.*

تينماي روان يورارلار تنسه تكبير ايتورلار
تابسه صحبت قورارلار خوش صحبت ليغ درويشلار

*Durmadan revân yürürler dursa tekbîr söylerler,
Bulsa sohbet kurarlar hoş sohbetli dervîşler.*

جنده لاري پرصلاح تسبيح لاري الا الله
خدمت قيلور هر صباح بلا خوردور درويشلار

*Heybeleri dolu barış tesbîhleri "Lâ ilâhe illâllah",
Hizmet eder her sabâh belâ çekicidir dervîşler.*

ژنده لاري كير چفان كونكليده يوز مينك ارمان
اوشبو دنيا بي پايان كوزكا ايلمس درويشلار

*Heybeleri solgun cüppe gönlünde yüz bin derd,
İşte bu dayanıksız dünyâ göze ilîştirmez dervîşler.*

ژنده لاري ايكنيده عصالاري ايلكيده
ايزد يادي كونكليده الله ديو درويشلار

*Heybeleri omuzunda asaları elinde,
Rabbim yâdı gönlünde Allah diye dervîşler.*

اصل فقير بيلسه لار وجود شهرين كيزسه لار
ظاهر باطن توزسه لار سعادتليغ درويشلار

*Aslen fakîr olsalar varlık âlemîni gezseler,
Zâhir-bâtîn düzseler saâdetli dervîşler.*

مشايخ لار سر اسرار خدمتیده بول زینهار
بیغمبردین یادکار قالغان ترور درویشلار

Şeyhler sır saklar hizmetide ol zinhâr,
Peygamberden yâdigâr kalmışlardır dervîşler.

قول خواجه احمد مسکین بول مسکین لار دین معنی سور
درویشلیکنی بیل حضور هو قوشیدور درویشلار

Kul Hoca Ahmed miskîn ol miskînlerden mânâ sor,
Dervîşliği bil huzûr Hû kuşudur dervîşler.

حکمت 98 Hikmet

غریب لیغ ده غریب بولکان غریب لار
غریب لار حالی نی بیلکان غریب لار

Garîblikte garîb olan garîbler,
Garîblik hâlini bilen garîbler.

سبب بیرله یراق بیرکا باریبان
قرینداش قدرینی بیلکان غریب لار

Sebep ile uzak yere gidince,
Kardeş kadrini bilen garîbler.

سوساکانده سوکا محتاج بولغان
تریکنده زار اولوب اولکان غریب لار

Susayınca suya Muhtâc olan,
Diriyken ağlayıp ölen garîbler.

کشی بیلمس غریب لار حالی نیدور
مکر بیلکای غریب بولغان غریب لار

Kimse bilmez garîblerin hâli nicedir,
Meğer bilse garîb olan garibler.

غریب لیغ قاتیغ ایشدور ای عزیزیم
کیم اول بی قدر اولار مسکین غریب لار

Garîblik zor iştir ey azîzim,
Kim o kıymetsiz olur miskîn garîbler.

کیل ایمدی احمد اوزونکا باقغیل
غریب سین سن غریب مسکین غریب لار

Gel şimdi Ahmed kendine bak,
Garîbsin sen garîb miskîn garîbler.

سبحان ايديم فرمان قيلسه قدرت بيله
عاشق لاري غوغا قيليب يورور بولغاي
محشرکاھده افغان قيليب ياشين توكوب
ايلکا اوزين كمره قيليب يورور بولغاي

*Sübhân Rabb'im fermân eylese kudret ile
Âşıkları kavgâ eyleyip yürür olur.
Mahşer yerinde fîğân eyleyip, yaşını döküp,
Ele kendini günâhkâr gösterip yürür olur.*

عاشق لاري حق قاشيده يوز نازي بار
نعره تارتسه ذره هرکيز قالماس ينار
روزه نماز تسيح لاري پروردکار
باطن لاري کويا قيليب يورور بولغاي

*Âşıkların Hakk karşısında yüz nâzı var,
Nâra çekse, zerre aslâ kalmaz, yanar,
Oruç, namâz, tesbîhleri "Allah";
Bâtınlarını söyler kılıp yürür olur.*

عاشق لاري کوز ياشيدور باغ و بستان
انده سيرار علي الدوام هزار داستان
ظاهرلارين بوزوب يورار خانه ويران
حق قدرتين انشا قيليب يورور بولغاي

*Âşıkların göz yaşdır bâğ ve bostân;
Bülbülleri söyler devamlı binlerce destân;
Dışlarını bozup yürür, hâne vîrân;
Hakk kudretini söyleyerek yürür olur.*

بيخود بولوب کويوب يورار مست و حيران
الله تيو کوزده ياشي بغري بريان
نعره اوروب فرياد ايتيب قيلور افغان
الله يادين ثنا قيليب يورور بولغاي

*Şuûrsuz olup, yanıp yürür mest ve hayrân;
"Allah" diye gözde yaşı, bağıri biryân;
Nara vurup feryâd edip eyler fîğân
Allah zikrini niyâz eyleyip yürür olur.*

قادر ايکام قدرت بيله صلح ايلاسه
جنت ايچره کيرار عاشق امر ايلاسه
نعره تارتيب فرياد ايتيب ورد ايلاسه
مي نوش ايتيب سماع قيليب يورور بولغاي

*Kâdir Melik'im kudret ile sulh eylese,
Cennet içine girer âşık emr eylese,
Nara çekip, feryâd edip vird eylese,
Mey içerek, semâ eyleyip yürür olur.*

کيچه کوندوز ييغلا دايم بيردم تينماي
تيلدين الله يادين ايتيب هارب تالماي
کوزده ياشي آقماس هرکيز بغري کويماي
ياشين آليب کواه قيليب يورور بولغاي

*Gece gündüz ağla dâimâ bir an dinmeden,
Dilden Allah yâdını söyleyip yorulup kalmadan
Gözde yaşı akamaz aslâ bağıri yanmadan;
Yaşını alıp tanık eyleyip yürür olur.*

محبت ني براقى ني مينيپ يوركان
آنداغ عاشق طريقت ده جولان قيلكان
سر شرابين ايچيب ازل روجي قانغان
عشق باييده ندا قيليب يورور بولغاي

دوزخ ايچره كيرسه عاشق پروا قيلماس
كوروب بيليب مال ملكني قولغا آلماس
حور و قصور غلمان لارني كوزكا ايلماس
فرياد ايتيب غوغا قيليب يورور بولغاي

قهار ايكام قدرت بيله ندا قيلسه
ديدار اوچون كويكانلاريم كيل كيل ديسه
كوز ياشيني آقوزوبان فرياد قيلسه
عقل هوشين دانا قيليب يورور بولغاي

رحمن ايكام رحمي بيرله ندا قيلكاي
حزين ندا ايشتيب عاشق جاني كيركاي
صفاً صفاً بولوب عاشق باش كوتاركاي
عاشق اوزين يكتا قيلسه يورور بولغاي

حقني تاپكان ديوانه لار بيهوش سوزلار
درد حالت پيدا قيليب يورور بولغاي
مقاملاري بلند مقام عرش ني كوزلار
خلقّه اوزين رسوا قيليب يورور بولغاي

ايلدين قاچيب تاغ چوليني قيلغاي وطن
چول لار آرا همراه لاري زاغ زغن
كيتار بولسه چورك ايكني آنكا كفن
طيور وحشي همراه قيليب يورور بولغاي

*Muhabbetin Burâk binip yürüyen,
Öyle âşık tarikatte dolaşan,
Sır şarâbını içip ezelde rûhu kanan,
Aşk kapısında seslenip yürür olur.*

*Cehenneme girse âşık, pervâ eylemez,
Görüp, bilip mâl ve mülkünü ele almaz;
Hûrî, köşkler, gılmânları göze iliştirmez
Feryâd edip kavgâ kılıp yürür olur.*

*Kahhâr Melik'im kudret ile nidâ eylese,
Cemâl için yananlarım, "gel gel" dese,
Göz yaşımı akıtarak feryâd eylese,
Akıl ve Şuûrunu bilge eyleyip yürür olur.*

*Rahmân Melik'im rahmeti ile nidâ eyler,
Hazîn nidâ işitip âşık cânı yanar;
Saf saf olup âşıkları baş kaldırır,
Aşk kendini tek eyleyip yürür olur.*

*Hakk'ı bulan dîvâneler şuûrsuzca konuşur,
Derd hâlini ortaya çıkarıp yürür olmalı,
Makamları yüce makâm Arş'ı gözler,
Halka kendini rüsvâ eyleyip yürür olmalı.*

*Yurttan kaçıp dağ çölünü eyleyince vatan,
Çöller içinde yoldaşları karga ve çaylak,
Gider olsa çörek dikenini ona kefen,
Türlü Vahşî hayvânı yoldaş kılıp yürür olmalı.*

مونداغ بولماي جان معشوقين تاييب بولماس
بويوللارني عقي سي كوب شيب بولماس
جاندين كيچماي وحدت ميدين ايچيب بولماس
مي نوش ايتيب سماع قيليب يورور بولغاي

جانان بي تاپكان كيشي اوزين بيلماس
عالم خلقي طالب بولسه قاچيب كيلماس
يوز مينك ناصح بولسه آنيك پندين آلماس
ايلكا اوزين رسوا قيليب يورور بولغاي

يوز مينك عاشق يانسه كويسه بولور خرم
حق ياديني هر كيم ايتسه بولور همدم
روز محشر ديداريغه بولور محرم
جان ايمان فدا قيليب يورور بولغاي

الله اوچون جانين بركان ضايع فالماس
ايكي عالم آنكا بوستان هر كيز اولماس
چين عاشقني سري پنهان خلق بيلالماس
كوز ياشيني كواه قيليب يورور بولغاي

عاشق اولمس قري بولمس عشقي جوان
خلق ايچنده آغزي خندان كويار پنهان
چول لار كيزيب يوللار يوروب حق لامكان
حق عشقيني ثنا قيليب يورور بولغاي

عشق باغيني كيزكان عاشق اوزين بيلمس
كيچه كوندوز مست حيران اوزكا كيلمس
كوز ايستار خلايقه الفت بولمس
حق وصلي بي پناه قيليب يورور بولغاي

*Böyle olmayınca cân dostunu bulmak olmaz,
Bu yolların kaygısı çok acele olmaz,
Cândan geçmeyince vahdet meyini içmek olmaz,
Mey içerek semâ eyleyerek yürür olmalı.*

*Cânanı bulan kişi özünü bilmez,
Âlem halkı tâlip olsa kaçıp gelmez,
Yüz bin nasîhatçı olsa onun öğüdünü almaz,
Yurda özünü rüsvâ eyleyip yürür olmalı.*

*Yüz bin âşık yansa yakılsa olur mutlu,
Hakk zikrini her kim dese olur dostu,
Mahşer günü cemâline olur sırdaş,
Cân ve imânını fedâ eyleyip yürür olmalı.*

*Allah için cânını veren boşa vermez,
İki cihân ona bostân aslâ ölmez,
Gerçek âşıkın sırrı gizlidir halk bilemez,
Gözyaşını tanık eyleyip yürür olmalı.*

*Âşık ölmez ihtiyarlamaz aşkı taze,
Halk içinde ağzı güler yanar gizli,
Çöller gezip yollar yürüyüp "Hakk la-mekân",
Hakk Aşkını yakararak yürür olmalı.*

*Aşk bağıını gezen âşık özünü bilmez,
Gece-gündüz mest ve hayrân kendine gelmez,
Göz ister kullara yakınlık duymaz,
Hakk vaslını maksat eyleyip yürür olmalı,*

چين دردليكلار بيدردليكني كوزكا ايلمس
زاهد عابد مسلكلارني تيلكا آلماس
قيده كورسه عشق سيزلارني نظر قيلماس
چين دردليككا دوا قيليب يورور بولغاي

عاشق لارني بيلكانلارين خلق بيلماس
حور غلمان جمله ملك خيل كيلاماس
سقاھم رھم ني آرزو قيلماس
ديداريغه وفا قيليب يورور قيلغاي

حور غلمان انطهودردين آيب كيلكاي
رضوان ملك قدح سنوب تعظيم قيلغاي
عاشق لاري كوزين يموب بيهوش بولغاي
وا شوقا ديب قبر ايچنده يورور بولغاي

حق تماشا قيليب انكا رحمت قيلغاي
كور ايچنده پرتو ساليب شفقت قيلغاي
يتمش فريق ملائكني الفت قيلغاي
لطف كرم عطا قيليب يورور بولغاي

عاشق كويار جاندين كويار حقني سويار
الله اوچون دنيا عقين طلاق قويار
باغرين تيشيب باشدين آياغ قانغه بويار
عاشق اوزين يكتا قيليب يورور بولغاي

آيا دوستلار عشق اهليبي ساماني يوق
دوا سورمنك عشق دردني هواسي يوق
بو يوللارده عاشق اولسه تاواني يوق
جان ني تندين جدا قيليب يورو بولغاي

Gerçek dertliler dertsizliği göze almaz,
Zâhid-âbid mesleklerini dile almaz,
Nerde görse aşksızlara bakış iliştiemez,
Gerçek dertliye devâ eyleyip yürür olmalı.

Âşıkların bildiklerini halk bilemez,
Hûrî, gûlmân bütün melekler yanına gelemez,
"Sekahüm rabbihüm"ü arzû eylemez,
Cemâline vefâ eyleyip yürür olmalı.

Hûrî, gûlmân "entahur"dan alıp gelince,
Rıdvân melek kadeh sunup hürmet eyleyince,
Âşıkları gözünü yumup şuûrsuz olunca,
"Va şevkâ" deyip içinde yürür olmalı.

Hakk temâşâ eyleyip ona rahmet eyleyince,
Kâbir içinde nûr yollayıp şefkat eyleyince,
Yetmiş bölük melekleri yakınlaşınca,
Lütuf ve kerem armağan eyleyip yürür olmalı.

Âşık yanar cândan yanar Hakk'ı sever,
Allah için dünyâ kaygısını boşlar,
Bağrını deşip baştan ayağa kana boyar,
Âşık olup tek eyleyip yürür olmalı.

Ey dostlar Aşk ehlinin serveti yok,
Devâ sormayın Aşk derdinin devâsı yok,
Bu yollarda âşık olsa dönüşü yok,
Cânı bedenden ayrı eyleyip yürür olmalı.

تني جدا اوتده كويكان جاني اوزكا
حكمت اوقور طالب بولوب يتسه سوزكا
كيم ني كورسه ايزين آليب سورار كوزكا
عقل هوشين دانا قيليب يورور بولغاي

بو هوشني تني كويسه جاني كويماس
اول سبيدين عشق قدريغه يتيب بولماس
ايرانلار صحبتيكا قاجيب كيلماس
زرق دعا ريا قيليب يورور بولغاي

بو عاملدين سوا قيلغان الله اوزي
اي امتلار حق مصطفى ايغان سوزي
روز محشر روشن بولغاي حقه يوزي
دين دل لاري روشن قيليب يورور بولغاي

عاشق لارني تريك اولكان جاني جدا
پرواز قيليب اوچاي ديسه ساقلار خدا
دين دل لاري روشن توتوب بولسه بينا
عاشقلاري حيران بولوب يورور بولغاي

عاشق بولوب حكمت ايدي قول خواجه احمد
صدقي بيرلان ايشيتكانكا يوز مينك رحمت
ايمان عطا قيلغاي تنكريم تاج دولت
عاشق دلين صفا قيليب يورور بولغاي

*Bedeni büyük ateşte bırakan cânı başka,
Hikmet okur tâlip olur yetse söze,
Kimi görse izini alıp sürer göze,
Akıl ve Şuûrunu bilge eyleyip yürür olmalı.*

*Heveskârı bedeni yansa cânı yanmaz,
O sebepten aşkın değerine yetip olmaz,
Erenler sohbetine kaçıp gelmez,
Zikir, duâ Riyâ eyleyip yürür olmalı.*

*Bu âlemden ayrı eyleyen Allah özünü,
Ey ümmetler Hakk Mustafâ'nın dediği sözü,
Mahşer günü aydın ola Hakk'a yüzü,
Din yolunda aydın eyleyip yürür olmalı.*

*Âşıkların diri ölen cânı ayrı,
Kanat çırpıp uçayım dese esîrger Allah,
Din gönlünü aydınlatıp tutup olsa tamâm,
Âşıkları şaşkın olup yürür olmalı.*

*Âşık olup hikmet söyledi Kul Hoca Ahmed;
Sıdkı ile işitene yüz bin rahmet;
İmân armağan eyler Allah'ım, tâc ve devlet;
Âşık gönlünü safâ eyleyip yürür olur.*

محبت ني شوقي بيرله يار استاكيل
روزه نماز اوغانيم ني فرضي بولغاي
محشرگاه ده عدلي بيرله سورار بولسه
عاشق لارني بير خدای غه عرضي بولغاي

*Muhabbetin şevki ile yâr iste,
Oruç, namâz Rabb'imın farzı olur,
Maşşer yerinde adâleti ile sorar olsa,
Âşıkların bir Allah'a arzı olur.*

عرضي شولدور خدایي غه مينك داد ايتار
حاليم كور ديب ياشين ساچيب فرياد ايتار
نعره تارتيب محشرگاه ني آباد ايتار
عاشق لارني بير خدایي غه عرضي بولغاي

*Arzı şudur: Allah'a bin imdâd eder,
"Hâlîmi gör" deyip, yaşını saçıp feryâd eder;
Nâra çekip maşşer yerini bayındır eder;
Âşıkların gönlünün âhı borcu olur.*

چين عاشق لار دایم تيريك اولكان ايماس
ارواح لاري بير آستیغه كيركان ايماس
زاهد عابد بو معني ني بيلكان ايماس
چين عاشق لار خلايق ني خصري بولغاي

*Gerçek âşıklar dâimâ diri, ölmüş değil;
Rûhları yer altına girmiş değil;
Zâhid âbid bu mânayı bilmiş değil;
Gerçek âşıklar ahâlinin Hızır'ı olur*

يازوق لاردين قورقوب اوزي ييغلاب تورار
روز محشر نترامين ديب قانلار بوتار
صراط آتليغ كذرگاه ده ياشي قاتار
خواجه سيغه شكست ليغ عرضي بولغاي

*Günâhlardan korkup kendisi ağlayıp durur;
Maşşer günü ne yaparım deyip kanlar yutar,
Sırât adlı güzergâhta başı uyuşur,
Rabb'ine âcizlik arzı olur.*

ذره عشقي كيمكا توشسه نالان قيلور
كوز ياشين آقوزوبان عمان قيلور
هر نه تابسه حق يولیده احسان قيلور
بخيل لارني عداوتي بغضي بولغاي

*Zerre aşkı kime düşse, ağlar eyler,
Göz yaşını akıtarak ummân eyler,
Her ne bulsa, Hakk yoluna ihsân eyler,
Cimrilerin düşmanlığı-buğzu olur.*

عاشق لارني ياش اورني غه قاني آقغاي
ملايك لار هر طرفدين نولار ياققاي
غافل بولسه حاضر بول ديب اوزي باققاي
چين عاشق لار بو دنياي چغدي بولغاي

*Âşıkların yaş yerine kanı akar,
Melekler her taraftan nûrlar yakar,
Gâfil olsa, "Hâzır ol" deyip kendi bakar;
Gerçek âşıklar bu dünyânın süsü olur.*

اهل دنيا آخرت دين پرواسي يوق
روحي تنها ايمان اسلام همراسي يوق
طريقت يول اداشقان هيچ پرواسي يوق
بنده مين دير تيلي بيرله آغزي بولغاي

Dünyâ ehlinin âhiretten korkusu yok;
Rûhu yalnız, imân-İslâm yoldaşı yok;
Tarikat yolunu şaşırان hiç korkusu yok;
Kulum der, dili ile ağız olur.

کيچه الله کوندوز الله تينماي يورار
الله شمعي پروانه ديك اوزين اورار
ليلي مجنون فرهاد شیرين دورين سورار
حق تعالي عاشق لارني سوزي بولغاي

Gece Allah, gündüz Allah dinmeden yürür;
Allah mumu, pervâne gibi kendini vurur;
Leylâ-Mecnûn, Ferhâd-Şîrîn devrini sürer;
Hakk Teâlâ âşıkların sevgilisi olur.

عاشق کويسه خاص معشوقی بيرکا کويکاي
مجازيلار کويماي تورور جاندين تويکاي
چين عاشق لار کويکان سري پرنور بولکاي
اول سببدين معشوقی غه نازي بولغاي

Âşık yansa, hâs sevgilisi ile yanar;
Sahteler yanmadan durur, cândan doyar;
Gerçek âşıklar yandıkça pür-nûr olur
O sebepten mâşûkuna nâzı olur.

اوتقه يانماس سالسه اوتدين عاشق کيشي
بير و کوکني بوستان قيلغاي آقغان ياشي
الله ديسه بيشک يارور ايچي تاشي
کوبماق يانماق عاشق لارکا بازي بولغاي

Ateşe koysa, ateşten yanmaz âşık kişi;
Yer ve göğü bostân kılar akan yaş;
Allah dese, şüphesiz parlar içi-dışı;
Yakılmak-yanmak Âşıklara adet olur.

جمله عاشق بيغليلب بارکاي درکاهي غه
ياشين ساچيب افغان قيليب بارکاهي غه
بيتي دوزخ طاقت قيلماس بير آهي غه
رحمن ايکام عاشق لارکا قاضي بولغاي

Bütün Âşıklar yığılıp varır dergâhına,
Yaşını saçıp efgân eyleyip bargâhına,
Yedi cehennem dayanamaz bir âhına,
Rahmân Melik'im âşıklara hâkim olur.

صلح ايلاسه عاشق لاري قبول قيلماس
حور غلمان جنت بيرسه کوزکا ايلماس
ديدار تيلاب باشلاريني بيردين آلماس
عاشق لاري ديدار کوروب راضي بولغاي

Sulh eylese âşıkları kabûl eylemez,
Hûrî-gılmân, cennet verse, göze ilîştirmez,
Cemâl dileyip başlarını yerden almaz;
Âşıkları cemâl görüp râzı olur.

عاشق لارني ييتي كوك كا ييتار آهي
الله ديسه يكسان بولور هر گناهي
عاشق لارني رحمان ايكام تكيه كاهي
عزيز باشي خلاق ني ايدي بولغاي

عاشق لارني كوب كويدركان حق ديداري
آينيك اوچون تينماي ييغلاب قيلور زاري
وعده قيلغان عاشق لاري كورار آني
حق جمالي كوز ياشيني مزدي بولغاي

عاشق لاري حقه باقيب نعره تارتار
ملايك لار تحفه قيليب حقه ايتار
شوق شرايين ايچكان عاشق شوقي آرتار
شور افغان خلاق ني توزي بولغاي

مي جان بخش ايچكان عاشق آنده سلطان
آينيك اوچون حق يوليده جاني قربان
تانكلا بارسه ديداريغه قيلور مهمان
زمستانده مي ايچورسه يازي بولغاي

پنهان يورور كيمي كورسه عاشق قيلور
لطف ايلاسه كذاب لارني صادق قيلور
حقدن قورقان دركاهي غه لايق قيلور
ظاهر اعمي باطن ايچره كوزي بولغاي

عاشق يانار خلقدن تانار الله راضي
عاشق ليق ني آرزو قيلغان شهيد غازي
حاجت ايرماس عاشق لاركا كوب و آزي
قطره ياشي حق موليم ني نذري بولغاي

*Âşıkların yedi göğe ulaşır âhı;
Allah dese, yerle bir olur her günâhı;
Âşıkların Rahmân Melik'im sığınağı,
Azîz başı ahâlinin nezri olur.*

*Âşıkları çok yandıran Hakk cemâli,
Onun için dinmeden ağlayıp döker gözyaşı feryâd,
Vaad ettiği âşıkları görür O'nu,
Hak cemâli göz yaşının bedeli olur.*

*Âşıkları Hakka bakıp nâra çeker,
Melekler hediye eyleyip Hakka söyler;
Şevk şarâbını içen âşıkın şevki artar,
Karışıklık-feryâd ahâlinin tuzu olur.*

*Cân verici meyden içen âşık orada Sultân;
Onun için Hakk yolunda cânı kurbân;
Sabâha varsa, cemâline eyler konuk,
Kış mevsiminde mey içirse, yazı olur.*

*Gizli yürür kimi görse, âşık eyler,
Lutfeylese, yalancıları sâdik eyler,
Hakk'tan korkanı dergâhına lâıyk eyler,
Zahiren görmez, bâtın içinde gözünü olur.*

*Âşık yanar, halktan kopar, Allah râzı;
Aşıklığı arzû kılan Şehîd, gâzî,
Gerekli değil Aşıklara çoğu-azı,
Damla yaşı Hakk Mevlâ'mın nezri olur.*

جنون ايچره باشين يارغاي قاني جاري
ذکرين ايتسه الله اوزي بير و باري
سحرلارده قان ييغلاماق کار و باري
عاشق لاري هرکون يوز مينک غازي بولغاي

قول خواجه احمد مالي يوقتور نذري باشي
تانکلا بارسه خواجه سيغه تحفه ياشي
عجز و نیاز شکسته ليغ قيلغان ايشي
اشک سرخي روي زردی عذري بولغاي

Defilik içinde başını yaranın kanı gider,
Zikrini söylese, Allah kendisi Bir ve Var'ı,
Seherlerde kan ağlamak kâr ve varı;
Âşıkları her gün yüz bin gâzî olur.

Kul Hoca Ahmed, malı yoktur, adağı başı,
Sabâha ulaşa, Rabb'ine armağan yaşı;
Acz ve niyâz, kırılmışlık eylediği işi;
Kanlı yaşı, sarı yüzü özü olur.

حکمت 101 Hikmet

شريعت کا مرشد بولغان عاشق قول لار
شريعت دين آلور منزل آلاير ايرميش
نمازيغه شروع قيلغان مؤمن قول لار
اوجماخ اوين اميد توتوب تورار ايرميش

ملك الموت فرمان بيرله جانيم آلسه
اغا ابني بارچه ييغليب قويوب يانسه
ييتي قدم باسقان دين سونك خيب بيرسه
منكر نكير كيريب سؤال سورار ايرميش

منكر نكير سؤال سورور بولسه
اول اوتلوغ عمود بيرله اورور بولسه
ياشين ياشناب جان تنيم اوتقه يانسه
قيناب جانيم تار لحدده كويار ايرميش

Şeriatta müşid olan garîb kullar,
Şeriattan onlar menzil alır olmalı,
Namâzına titiz olan mümin kullar,
Cennet evini ümîd edip durur olmalı.

Ölüm meleği emir ile cânım alsa,
Ağabey-kardeş herkes toplanıp tutuşup yansa,
Yedi adım attıktan sonra kalır olsa,
Münker-Nekir girip soru sorur olmalı.

Münker-Nekir girip soru sorar olsa,
O ateşli mızrak ile vurur olsa,
Başım yanıp cânım tenim ateşe yansa,
İncitip cânım dar kabirde yanar olmalı.

تورت يوز قرق پيغمبر مرسل نبي
قالماديلار بو دنيا دين اوتي باري
كل نفس ذائقه الموت آيتي
قرآن ايچره مونداغ خبر بيرور ايرميش

شريعت دين طريقت دين بيان قيلدي
حقيقت دين قرآن سوزي كلام بولدي
بول جهان غه محمد نبي نوري تولدي
اول نوريلان ايكي جهان يارور ايرميش

خوش دولت دور ولايتده پادشاه بولسه
عادل بولوب بير مؤمن نبي قاضي قيلسه
اوشل قاضي بارچه ايل نبي راضي قيلسه
راضي ليق دين اوچماخ اوين آلا ايرميش

مؤمن قول لار نماز اوقوب بولسه فارغ
اول قول نبي مونده بولغاي رنگي ساريغ
اول خدمتدين حق قاشيده بولوب لايع
حور قيزلاري قرشو كيليب قوچار ايرميش

جاهل كيشي نماز قدرين قچان بيلور
هر نمازده ايمان باشدين تازه بولور
صلوه ديسه غافل باشين بوركاب اوپور
غافل قول لار عمرين ييل كا ساتار ايرميش

قول خواجه احمد قول من ديسنك طاعت قيلكيل
قيامت نبي كونكلاريني ياقو بيلكيل
حقه ياقين بولاي ديسنك جانينك بيركيل
طاعت قيلغان حقه ياقو بولار ايرميش

*Dört yüz kırk dört peygamber, mürsel, nebi,
Kalmadı bu cihânda geçti hepsi,
"Küllî nefsin zaikatül mevt" âyeti,
Kur'ân içinde ondan haber verir olmalı.*

*Şeriattan tarikattan beyân oldu,
Hakikattan Kur'ân sözü kelam oldu,
Bu cihâna Muhammed'in nûru doldu,
O nûr ile iki cihân aydınlanır olmalı,*

*Hoş devlettir velilikte önder olsa,
Âdil olup bir mümini kâdı eylese,
O kâdı bütün halkı râzı eylese,
Râzılıktan cennet evini alır olmalı.*

*Mümin kullar namâz kılıp olsa uzak,
O kulun rengi olur böyle sarı,
O hizmeti Hakk önünde olsa lââyık,
Hûrî kızları karşılayıp kucaklar olmalı.*

*Câhil kimse namâzın kadrini nereden bilir,
Her namâzda imân baştan tazelenir,
"Es-salât" dese gâfil başını çevirip uyur,
Gâfillikden ömrünü yele satar olmalı.*

*Kul Hoca Ahmed kulum desen ibâdet eyle,
Kıyâmetin geleceğini yakın bil,
Hakka yakın olayım desen ibâdet eyle,
İbâdet eyleyen Hakk'a yakın olur olmalı.*

عزرائيل بير كون كيلور شدت بيرلان
اسيغ تن دين عزيز جان ني بيرماق كيراك
بيش كونلوك نقد عمري ني قولدين بيريب
چاره تابماي آخر بير كون اولماق كيراك

*Azrâil birgün gelir şiddet ile
Sıcak bedenden azîz cânı vermek gerek,
Beş günlük geçici ömrü elden çıkarıp,
Çâre bulmadan âhir bir gün ölmek gerek.*

اوغول قيزينك ييغلاب قالسه فرياد اوروب
مال ملكينك مونده قالسه حيران بولوب
دشمن لارينك قوانشور سيني كوروب
بويون سونوب اوزالييان ياتماق كيراك

*Oğul-kızın ağlayıp kalsa feryâd edip,
Mâl ve mülkün burada kalsa şaşkın olup,
Düşmanların sevinir seni görüp,
Boynunu sunup uzanarak yatmak gerek.*

ميراث ديبان باش اياغينك باغلاكايلار
اسيغ سوني باشدين قويوب چايقاكايلار
تورت طرف دين آسته آسته اوشلاكايلار
آلتى قريش بوزدين كفن قيلماق كيراك

*Mirâs diyerek baş-ayağını bağlatalar,
Sıcak suyu başdan döküp yıkayalar,
Dört taraftan yavaş yavaş tutalar,
Altı karış bezden kefen eylemek gerek.*

جانازنك ني اولوغ كيچيك كوتارسه لار
كورستانغه قراب سيني يوروتسه لار
ييتميش بيرده سؤال سورسه فرشته لار
بير بير ايني جوايي ني بيرماق كيراك

*Cenâzeni büyük-küçük kaldırsalar,
Kabristana bakıp seni yürütseler,
Yetmiş yerde soru sorsa melekler,
Bir bir onun cevâbını vermek gerek.*

خلايق ني مزاريده عمارت ني
كورونك انده تورلوك تورلوك علامت ني
لحد آتليغ دروازهء قيامت ني
سياست ليغ اويغه باريب كيرماك كيراك

*Ahâlînin mezârında imâreti,
Görün orada türlü türlü alameti,
Kâbir adlı kıyâmet penceresini,
Siyâsetli eve varıp girmek gerek.*

كيريب كورسك قرانغولوق يوقتور چراق
ايچي توله حسرت ايرور اوتلوق فراق
اولكون سينكا كيم قيلكوسي انده يراق
تا قيامت تانك آتقونچه ياتماق كيراك

*Girip görsen karanlık yoktur ışık,
İçi dolusu hasretdir ateşli ayrılık,
O gün sana kim eyleye sana yardım,
Ta kıyâmet tan atana kadar yatmak gerek,*

عمرينك آخر بولغوسي دور بير كون تمام
بو ايش بيرلان بارسنك اكر دارالسلام
حلال قويوب يكان بولسنك داي حرام
عذابي ني باريب انده تارتماق كيراك

Ömrün sonunda olacaktır bir gün tamâm,
Bu iş ile gitsen eğer selâm “yurdu”,
Helâli bırakıp yemiş olsan dâimâ harâm,
Azâbını gidip orada çekmek gerek.

قول خواجه احمد توبه قيلغيل اولماس بورون
قيزيل يوزونك كورده ياتيپ سولماس بورون
ييلان چيان كورينك ايچره تولماس بورون
قضا كيلسه رضا بولوب تورماق كيراك

Kul Hoca Ahmed tevbe eyle ölmeden önce,
Al yanağın kabirde yatıp solmadan önce,
Yılan-çyan kabrin içine dolmadan önce,
Kazâ kılsa râzı olup durmak gerek.

حکمت 103 Hikmet

قراكوندور اوشال ساعت كه دنيادين سفر قيلسانك
زن فرزند و مال ملكنك بار سندين گذر قيلسانك

Kara gündür o sâat ki dünyadan sefer eylesen,
Kadın-evlâd, mâl ve mülkün hepsinden geçer olsan.

سني قويماس اجل هرکيز نيچه حکمنك روان بولسه
حکومت بيرله عالمي اكر زير و زير قيلسانك

Seni koymaz ecel aslâ, ne kadar hükmün geçerli olsa;
İdare ile âlemi eğer altın ve yakut eylesen.

محاصل دور خلایقه اجل مثل سپاه لار ديك
غضب بيرله آلور جانينك نيچه مازاريلار قيلسانك

Muhassıldır ahâlîye ecel tıpkı askerler gibi;
Gazap ile alır cânını, ne kadar inlesen.

بولويدور بارچه غه فرمان اولومني شربتین ايچمك
قاجوب آندين قوتولمسسين نيچه آندين حذر قيلسانك

Olmuştur herkese fermân ölümün şerbetini içmek;
Kaçıp ondan kurtulmazsın, ne kadar ondan çekinsen.

خلایقنينك مزاریغه باريب بير بير تماشا قيل
اولوكلاردین آلوب عبرت كيراك بغرنك كباب قيلسانك

Ahâlînin mezarına varıp bir bir temâşâ eyle,
Ölülerden ibret almak gerek bağırı kebâb eylesen.

ھمیشہ یخشیلیق قیلغیل کیترسین اوشبو دنیا دین
قیامت آب روی غه کبراک خون جگر قیلسانک

*Her zamân iyilik eyle, gidersin işbu dünyadan;
Kıyâmet yüz suyuna gerek ciğerini kan eylesen.*

خدا فرمانینی توتقان بولور اول اولیالاردین
بولورسین اولیالاردین ریاضت کوبراک قیلسانک

*Allah emrini tutan olur o evliyâlardan;
Olursun evliyâlardan, riyâzeti çokça eylesen.*

قوانمه مال و ملکک کا قورتور بو اجل آخر
قرا بیرکا کیررسین اخر نیچه ما کر و فر قیلسانک

*Sevinme mâl ve mülküne, kurutur bu ecel sonunda,
Kara yere girersin sonunda, ne kadar kâr ve kazanç eylesen.*

خواجه احمد معصیت بیرله حیانتک قیلغیل ضایع
بولورسین لایق حضرت اکر طاعت سحر قیلسانک

*Hoca Ahmed kötülük ile hayâtını eyleme zâyî;
Olursun Hazret'e lâıyk, eğer seherde ibâdet eylesen.*

حکمت 104 Hikmet

کیلینک دوستلار بارچه توروب ایتایلیک
یادی بیزنی یاروغلوققه تارتار ایرمیش
یادی بیرلان شروع قیلغان عاشق لارنی
نیازلاری کوندین کونکا آرتار ایرمیش

*Gelin dostlar hep birtikte durup söyleyelim,
Zikir bizi aydınlığa çeker imiş,
Zikri ile devâm eden âşıkların,
Niyâzları günden güne artar imiş.*

کیمکه ایتسه حق یادینی بغری کویوب
کوز یاشینی باران قیلیب رنگی سولوب
اوز یاقاسین یانکلیم دیب اوزی توتوب
آنداغ عاشق سر شرابین تاتار ایرمیش

*Kim ki söylese Hakk zikrini bağı yanıp,
Göz yaşını yağmur eyleyip rengi solup,
Öz yakasını yanıldım diye özü tutup,
Öyle âşık sır şarâbını tadar imiş.*

اوشبو یول نی مزاسینی بیلماکانلار
اوز یاقاسین توتوب توبه قیلماکانلار
دنیا سیغه مغرور بولوب یوروکانلار
حیوان ایرور بلکه آندین بتر ایرمیش

*Bu yolun lezzetini bilmeyenler,
Öz yakasını tutup tevbe etmeyenler,
Dünyalığına mağrûr olup yürüyenler,
Hayvândır, belki ondan beter imiş.*

عشق سوداسي کيمکا توشسه خانه ويران
کيچه کوندوز دیدار تیلاب یورار حیران
عشق یولیده کوزي یاشلیغ بغري بریان
شیدا بولوب اوزین ایزلاب یورار ایرمیش

ایا دوستلار قیساب کیلدي قرانغولوق
امیدیم بار اول ایزیم دین هم یاروغلوق
طریقت نی بازاري دور هم قوروغلوق
نیازلیق قول کیریب سودا ایتار ایرمیش

قول خواجه احمد عبرت آغیل صد هزاردین
نیازسیزلار بهره آلماس اول بازاردین
فاضل لیق ده قروغ قالور اول نظردین
نادان عمرین پوچک پل غه ساتار ایرمیش

*Aşk sevdâsı kime düşse evi vîrân,
Gece-gündüz cemâl isteyip yürür hayrân,
Aşk yolunda gözü yaşlı bağıryanık,
Tutkun olup özünü arayıp yürür imiş.*

*Ey dostlar kabsab geldi karanlık,
Ümîdim var o Rabb'imden hem aydınlık,
Târikatın pazarıdır hem kuruluk,
Niyâzlı kul girip sevdâ eder imiş.*

*Kul Hoca Ahmed ibret al sed hezârdan,
Niyâzsızlar nasîp almaz o pazardan,
Fazîlîkda uzak kahr o nazardan,
Câhil ömrünü değersiz pûla satar imiş.*

حکمت 105 Hikmet

کیلینک ییغلینک ذاکر قول لار ذکر ایتالوک
ذاکرلارنی خدا بییشک سویار ایرمیش
عشق سیزلارنی ایمانی یوق ای یارانلار
دوزخ ایچره تینمای دایم کویار ایرمیش

محبت لیک عاشق لارنی خدا سویدی
آنینک اوچون دنیا عقبین طلاق قویدی
جاندین کیچیپ یاشین ساچیپ عاشق بولدی
روز محشر دیدارینی کورار ایرمیش

*Gelin toplanın zâkir kullar, zikr söyleyelim;
Zâkirleri Allah şüphesiz sever imiş.
Aşksızların imânı yok ey arkadaşlar;
Cehennem içinde dinmeden devamlı yanar imiş.*

*Muhabbetli âşıkları Allah sevdi;
Onun için dünyâ derdini boşadı
Cândan geçip, yaşını saçıp âşık oldu;
Mahşer günü cemâlini görür imiş.*

عاشق لارني چين دوستيغه جاني قربان
شوقي بيرلان آني ايزلاب قيلور افغان
عشق سوداسي باشقه توشسه خانه ويران
شيدا بولوب آني ايزلاب يورار ايرميش

عاشق بولسنىك كيچه كوندوز تينماي ييغلا
پير مغان خدمتي غه بيلينك باغلا
كويوب پيشيب دردي بيرله كوكسنىك داغلا
داغده كيتكان وصاليني كورار ايرميش

حقني سويكان عاشق لاري تابتي مراد
يالغان عاشق بولوب يورمه تانكلا اويات
قيليج دين تيز قيل كفروكني آتي صراط
يالغان دعوي قيلغان اوقماي قالار ايرميش

عاشق بولسنىك يالغان دعوي قيلمه زههار
يالغان دعوي قيلغانلاردن خدا بيزار
قههار ايكام قهر ايلاسه آتي قههار
قيامت كون يوزي قرا قوبار ايرميش

عاشق لاري كيچه ييغلاب سحر قوبار
سر شرابين ايچكان عاشق سرتي ياپار
هر كيم سوکسه بلکه تبسه قولين اوبار
آنداغ ايرانلار فيض فتوح آلا ايرميش

محبت دين خبر آغان جان ني بيلماس
باشين كيتسه تاياراي يوق جان ني بيلماس
عشق كلامي ذوق طعامي نان ني بيلماس
هو هو تيو ذكرين ايتيب يورار ايرميش

Âşıkların gerçek dostuna cânı kurbân;
Şevki ile onu arayıp eyler feryâd
Âşk sevdâsı başa düşse evi vîrân
Tutkun olup, onu arayıp yürür imiş.

Âşık olsan, gece gündüz dinmeden ağla;
Pîr-i Kâmil hizmetine belini bağla;
Yanıp pişip derdi ile göğsünü dağla;
Dağda giden visafini görür imiş.

Hakk'ı seven âşıkları buldu murâd;
Sahte âşık olup yürüme, sabâha ayıp
Kılıçtan keskin kıl köprünün adı Sırât;
Yalan dâvâ eyleyen geçemeyip kahr imiş.

Âşık olsan, yalan dâvâ eyleme sakın
Yalan dâvâ eyleyenlerden Allah bîzâr
Kahhâr Melik'im kahr eylese, adı Kahhâr;
Kiyâmet günü yüzü kara kalkar imiş.

Âşıkları gece ağlayıp seherde kalkar
Sır şarâbını içen âşık sırrı örter;
Her kim söğse, belki tepse, elini öper
Öyle erenler feyiz-fetih alır imiş.

Muhabbetten haber alan cânı bilmez;
Başı gitse, yâri olmadıkça cânı bilmez;
Âşk kelâmı, zevk yemeği, ekmeği bilmez;
"Hû" "Hû" diye zikrini söyleyip yürür imiş.

عاشق لارني كوزي كريان بغري بريان
پرواسي يوق ناموسي يوق يورار عريان
ايل كوزيكا تفراق دين كم سري پنهان
جاني بيرله يادين ايتيب يورار ايرميش

توغري يوركان عاشق لاردين خدا راضي
عاشق ايشي آسان ايماس قيلمه بازي
يالغانچي لار عاشق مين دير الله قاضي
ايمانيني پوچك پل غه ساتار ايرميش

عاشق ليق ني آسان ايشي باش بيرمك ليك
منصور صفت اوزدين كيچب جان بيرمك ليك
موتوا قبل ان تموتوا خاك بولمك ليك
عاشق لاري اولماس بورون اولار ايرميش

سودا قيلسنك آخرت ني سوداسيني
باشقه آلمه بو دنيا ني غوغاسيني
عمل قيلغيل جنت آلكيل ماسواسيني
جنت آلغان ديداريني كورار ايرميش

قول خواجه احمد عاشق بولسانك جاندين كيچكيل
آندين سونكره شوق شرابين تويا ايچكيل
كناهنكني سبك قيليب مونده اوچكيل
عاشق لاري اوچماخ ايچره اوچار ايرميش

*Âşıkların gözü yaşlı, bağı yanık;
Çekinmesi yok, utanması yok, yürür çıplak
Halk gözünde topraktan değersiz, sırrı gizli
Cânı ile zikrini söyleyip yürür imiş.*

*Doğru yürüyen âşıklardan Allah râzı;
Âşık işi kolay değil; eyleme heves,
Yalancılar âşıkım der, Allah hâkim,
İmânını değersiz pûla satar imiş.*

*Âşıklığın kolay işi, baş verme,
Mansûr gibi kendinden geçip Cân verme,
“Mûtû kalbe ente mûtû” toprak olma,
Âşıkları ölmeden önce ölüyor imiş.*

*Sevdâ eylesen âhiretin sevdâsını,
Başa alma dünyânın kavgâsını,
Amel eyle cennet al mâsivâsını,
Cennet alan cemâlini görür imiş.*

*Kul Hoca Ahmed âşık olsan, cândan geç,
Ondan sonra şevk şarâbını doyasya iç,
Günâhını hafif eyleyip burada uç,
Âşıkları cennet içinde uçar imiş.*

طريقت كا شريعت سيز كيركانلارني
شيطان كيلىب ايماني ني آلور ايرميش
اوشبو يولني پيرسيز دعوي قيلكانلارني
سرسان بولوب ارا يولده قالور ايرميش

Taricate şeriat-siz girenlerin,
Şeytân gelip imânını alır imiş.
İşbu yolu Pîrsiz iddia eyleyenleri,
Şaşkın olup ara yolda kalır imiş.

طريقت كا سياست ليغ مرشد كيراك
اول مرشدكا اعتقادليغ مرید كيراك
خدمت قيليب پير رضاسين تاپماق كيراك
مونداغ عاشق حق دين اولوش آلار ايرميش

Taricate siyâsetli mürşid gerek;
O mürşide itikâtlî mürîd gerek;
Hizmet kılıp Pîr rızâsını bulmak gerek;
Böyle âşık Hakk'tan pay alır imiş.

پير رضاسي حق رضاسي بولور دوستلار
حق تعالي رحمتيندين آلور دوستلار
رياضت ده سر سوزيدين بيلور دوستلار
آنداغ قول لار حقه ياووق بولور ايرميش

Pîr rızâsı Hakk rızâsı olur dostlar;
Hakk Taâlâ rahmetinden alır dostlar;
Riyâzette sır sözünden bilir dostlar;
Öyle kullar Hakk'a yakın olur imiş.

اوشبو يولغه اي برادر پيرسيز كيرمه
حق ياديدن لحظه غافل بولوب يورمه
ماسواكا عاقل ايرسنيك كونكل بيرمه
شيطان لعين اوز يولغه سالور ايرميش

İşbu yola ey kardeş Pîrsiz girme;
Hak yâdından bir an gâfl olup yürüme;
Mâsivâya -akıllı isen-, gönül verme;
Lânetli şeytân kendi yoluna salar imiş.

ايا دوستلار هيچ بيلماديم مين يولوم ني
سعادت غه باغلامدیم مين بيلم ني
ماسوادين هيچ بيغماديم مين تيلم ني
نادان ليقيم ميني رسوا قيلور ايرميش

Ey dostlar, hiç bilmedim ben yolumu;
Saâdete bağlamadım ben belimi;
Mâsivâdan hiç çekmedim ben dilimi;
Câhilliğim beni rezil eyler imiş.

شريعت ني طريقت ني بيلاي ديسنيك
طريقت ني حقيقت كا اولاي ديسنيك
بو دريادين در و گوهر آلاي ديسنيك
جان دين كيچكان خاص لاري آلور ايرميش

Şeriatî, tarikati bileyim desen,
Tarikati hakikate ulayım desen,
Bu dünyadan inci ve cevher alayım desen,
Cândan geçen seçkinleri alır imiş.

عاشق قول لار كيچه كوندوز هر كيز تينماس
بیر ساعتی حق یادیدین غافل قویماس
انداغ قول نی سبحان ایكام ضایع قویماس
دعا قیلسه اجابت لیغ بولور ایرمیش

و آه دریغا کیچتی عمروم غفلت بیلان
سین کیچورکیل کناه لاریم رحمت بیلان
قول خواجه احمد سنکا یاندي حسرت بیلان
اوز اوزیغه اوزی یانیب کویار ایرمیش

*Âşık kullar gece gündüz aslâ dinmez;
Bir sâati Hak yâdından gâfl olmaz;
Öyle kulu Sübhân Melik'im ziyânda bırakmaz
Duâ eylese, icâbetli olur imiş.*

*Vah ne yazık, geçti ömrüm gâflet ile
Sen bağışla günâhlarımı rahmet ile
Kul Hoca Ahmed sana yandı hasret ile
Kendi kendisine kendisi yanıp yakılır imiş.*

قدرت بیلان فرمان قیلدی مولیم بیزکا
ییرده کؤکده جانلیق مخلوق قالماس ایرمیش
قابض قیلدی عزرائیلی عالم اوزره
عزیز جان نی آماغونچه قویماس ایرمیش

یاشیم مینی یاش بولور دیب ایتور ایردیم
هر نه حاصل بولسه آز دیب ایتور ایردیم
تورلوک تورلوک دعوی اشلار قیلور ایردیم
ایمدی بیلدیم مین ایتکان دیک بولماس ایریش

دنیا مینی ملکوم دیکان سلطانلارغه
عالم مالین سانسیز ییغیب آلمانلارغه
عیش عشرت بیرله مشغول بولغانلارغه
اولوم کیلسه بیری وفا قیلسام ایرمیش

*Kudret ile fermân eyledi Mevlâ'm bize,
Yerde gökte cânlı mahlûk kalmaz imiş.
Cân alıcı eyledi Azrâil'i âlem üzerinde,
Azîz cânı almadıkça koymaz imiş.*

*Yaşım benim küçük olur deyip söyler idim;
Her ne hâsıl olsa, az deyip söyler idim;
Türlü türlü davâ işleri eyler idim;
Şimdi bildim, benim dediğim gibi olmaz imiş.*

*Dünyâ benim mülküm diyen sultânlara,
Âlem mâlını sayısız yığıp alanlara,
Yeme ve içme ile meşgûl olanlara,
Ölüm gelse, biri vefâ eylemez imiş.*

مغرور بولمانک ای دوستلاریم عشرت ایتیب
کیچه کوندوز یالغان ایتیب بیخود یاتیب
جان آغوچی کیلور ایرمیش بیر کون ییتیب
مونداغ ییرده غافل یورسه بولماس ایرمیش

قول خواجه احمد اولارینکنی بیلا کورکیل
آخرتینی یراغینی قیلا کورکیل
بارورمین دیب یول باشنده یورا کورکیل
ملک الموت کیلسه فرصت قوبماس ایرمیش

*Mağrûr olmayın, ey dostlarım, eğlenip
Gece gündüz yalan söyleyip, boşuna yatıp;
Cân alıcı gelir imiş bir gün yetip;
Böyle yerde gâfil yürüse olmaz imiş.*

*Kul Hoca Ahmed, öleceğini bile gör,
Âhiretin hazırlığını kıla gör,
Varırım deyip yol başında yürüye gör,
“Ölüm meleği” gelse, fırsat bırakmaz imiş.*

حکمت 108 Hikmet

کل من علیها فان آیتنده
بیر خدادین اوزکا مخلوق اولار ایرمیش
اسرافیل صورین آلیب هورکاننده
کوردین ینه تیرکوزوبان قویار ایرمیش

ایلیک مینک ییل باشنده تورکاننده
آندین کین عرصاتکا سورگاننده
یلانک باش و ییلانک ایغ یورکاننده
آدم اوغلی بیهوش ینکلیغ بولار ایرمیش

اول حساب ایلاکای طهارت دین
ایکنچی حساب ایلار نمازینکدین
اوچونچی حساب ایلار حلال حرامینک دین
مین مین دیکان حیران بولوب قالار ایرمیش

*“Küllî men aleyha fan” âyetinde,
Bir Allah’dan başka mahlûk ölür imiş,
İsrâfîl Sûr’u alıp üflediğinde,
Kabirden yeni deri giydirilerek kopar imiş.*

*Elli bin yıl kâbir başında durduğunda,
Ondan sonra Arasât’a sürdüğünde,
Yalın baş ve çıplak ayak yürüdüğünde,
Âdem oğlu deli gibi olur imiş.*

*Önce hesâp eyleyinceden tahâretten,
İkinci hesâp eyler namâzından,
Üçüncü hesâp eyler helâl-haramından,
“Ben-ben” diyen şaşkın olup kalır imiş*

حساب ایلاب یورونکایار محشر ساری
خلایق لار قدم اورکای ناچار باری
معاینه انده کورکای دوزخ ناری
الامان دیب اورکوشوبان تورار ایرمیش

جمله اّمت یوز یکرمه مینک صف بولغایار
اطرافیدین فرشته لار صف توزکایار
این المفرد ناسینی بیتکورکایار
قاچب قوتولوب بولماس دیبان ایتار ایرمیش

اول وقتده ندا کیلکای وامتازوا الیوم
اوشل کونده دستگیر بولغای نماز صوم
عقل هوشینک کیتب انده قالمکای فهم
تیل لال بولوب سوزلا یالمای قالار ایرمیش

بارچه خلقلار آدم اتا ساری بارکای
ای اتامیز ایمدی بیزنی قوللانک دیکای
نافرمانلیغ میندین اوتی فرزند دیکای
ابراهیم کا بارالوک دیب ایتار ایرمیش

ابراهیم کا باریب ایتکای آدم اتا
شفاعت قیل بولارنی سین باریب حالا
اول هم ایتور سیزده نو قرب آدم اتا
موسی ساری بارالوک دیب ایتار ایرمیش

موسی دیکای ربّ ارینی دیدیم اولکون
خجالت دین چقانیم یوق تا اوشبو کون
بارالوک محمدکا بولوب وازگون
بارچه لاری حضرت ساری بارار ایرمیش

*Hesâbı yapıp yürütünce mahşere doğru,
Ahâli adım atınca çâresiz hepsi,
Apaçık orada görünce cehennem ateşini,
“Amân” diye çığırışarak durur imiş.*

*Bütün ümmet yüz yirmi bin saf olunca,
Etrafında melekler saf tufunca,
“Eyne’l-mefer?” nidâsını ulaştırınca,
Kaçıp kurtulmak olmaz deyip söyler imiş.*

*O vakitte çağrı gelince “Vemtazül-yevm”,
O günde korunak olunca namâz-oruç,
Aklın ve şuûrun gidip orada kalmayınca idrâk,
Dil suskun olup konûşamadan kalır imiş.*

*Bütün halklar Âdem Ata’ya doğru ardınca gidince,
“Ey babamız şimdi bizi kolla” deyince,
“Ruhsat yok, benden geçti evlat” deyince,
“İbrâhim’e gidelim” deyip söyler imiş.*

*İbrâhim’e gidip söyleyince Âdem Ata,
“Şefâat eyle bunlara sen hepsi hatâ”
O da der “Sizden yakın Âdem Ata”
“Mûsâ tarafına gidelim” deyip söyler imiş.*

*Mûsâ deyince “-Rabbi erini-” dedim o gün,
Âcizlikten çıktığım yoktur işte bugün,
Gidelim Muhammed’e olup mahzûn”
Hepsi Hazret’e doğru gider imiş.*

موسي ديكاي يا محمد اورغيل قدم
امت لارينك دوزخ ايچره بولدي عدم
محمد هم ابا قيبليپ توركاي اولدم
موسي قويماي ايكاولاري بارار ايرميش

تاجين آليب كيسو ساليپ عرش آستنده
نعره تارتيب ييغلاب توركاي او شل كونده
يا قادرا يا غفورا ديكاننده
يا حبييم باش كوتار ديب ايتار ايرميش

آليب كيلكيل امتينكني دركاهمهغه
باغشلايين بارچه سيني مين سزلارغه
داخل قيلاي جمله سيني جنتيم غه
مونداغ دييان حقدين ندا كيلار ايرميش

زاهد عابد خاص قول لاردين علماني
آليب كيلكاي دركاهي غه اوشبو لارني
تنكريم ايغاي يا محمد عاصي قاني
عاصي لايق ايماس دييان ايتار ايرميش

عاصي جافي لايق ديكان رحمتيم كا
داخل ايتاي مين اولارني جنتيم كا
كناه لارين باغشلايين بارين سينكا
رسول خرم بولوب يوكوروب كيلار ايرميش

موسي بيرلان رسول الله يوروب كيلكاي
عاصي جافي امت لاريم يورونك ديكاي
كناه لارينك عفو ايلابدي قادر حي
بهشت ايچره آلدن ساليپ كرار ايرميش

*Mûsâ deyince "Yâ Muhammed ayak bas,
Ümmetlerin cehennem içinde yok oldu"
Muhammed'de ibâ eyleyip durunca o an,
Mûsâ bırakmayınca birlikte varır imiş.*

*Tâcını alıp kısıp koyup arş altında,
Feryâd edip ağlayıp durunca işte o günde,
"Ya Kâdir, Yâ Gafûr" dediğinde,
"Ya Habibim başını kaldır" deyip söylerimmiş.*

*Alıp gel ümmetini dergâhıma,
Bağışlayım hepsini ben sizlere,
Dâhil eyleyim hepsini cennetime
Böyle diyerek Hakk'tan nidâ gelir imiş.*

*Zâhid, âbid, hâs kullardan, âlimleri,
Alıp gelince dergâhına işte bunları,
Rabbim der ki "Ya Muhammed âsîler hanî?"
"Âsî lâıyk değıl" deyip söyler imiş.*

*Âsî-câft lâıyk" deyince "rahmetime"
Yine der "Dâhil edeyim ben onları cennetime,
Günâhlarını bağışlayım hepsini sana"
Rasûl memnun olup gelİR imiş.*

*Mûsâ ile Rasûlullah yürüyüp gelince,
"Âsî-câft ümmetlerim! Yürüyün" deyince,
"Günahlarınızı affyledi Kâdir, Hayy"
Cennet içine önden gelİp girer imiş.*

قول خواجه احمد قيامت دين ايدي موني
حكمت قيبليب خلايقه يايدي موني
اولوغ اولوغ كتابلاريدين ايدي مدني
اوقوغاندين دعا طمع قبالار ايرميش

*Kul Hoca Ahmed kıyâmetten söyledi bunu,
Hikmet eyleyip ahâfiye yaydı bunu,
Ulu ulu kitaplardan söyledi bunu,
Okuyandan duâ talep eder imiş.*

حکمت 109 Hikmet

لا اله الا الله ديكان قول ني آغزيدين
بیر ياشل قوش بولوبان اوچار ايرميش
قناتلاري توقوغلوق در ياقوت دين
پرواز قيبليب عرشدين عرشكا اوچار ايرميش

*"Lâ ilâhe illâllah" diyen kulun ağzından,
Bir yeşil kuş olarak uçar imiş,
Kanatları dokunmuş inci yakutdan,
Kanatlanıp arştan arşa uçar imiş.*

اول قوشقه قدرت بيرلان مينك تيل بيركاي
بارچه تيلده اوشال قولني حقدین قولكاي
رباني غه چنكالي ني اوروب يولغاي
توني كوني يارلقه ديب ايتار ايرميش

*O kuşa kudret ile bin dil verince,
Bütün dillerde o kulu Hakk'dan isteyince,
Rabbânî çengelini vurup yolunca,
Gece-gündüz âffeyle" deyip söyler imiş.*

ايا دوستلار اوشال قوشني عياني ني
مين ايتاين سيز تينكلانكيز بياني ني
كوب نادانلار بيلماس اول قوش پاياني ني
قولونك توتوب بهشت ايجره كرار ايرميش

*Ey dostlar o kuşun gerçeğini,
Ben söyleyim siz dinleyin beyânını,
Çok câhillere bilmez o kuşun değerini,
Elini tutup cennet içine girer imiş.*

اول قوش ايتور هرکيز تينمام مين بير زمان
تا بيرمه قادر منكا دارالامان
هيچ قالماکاي بو کونکلده ذره کمان
آندين سونکره قرار تاييب قونار ايرميش

*O kuş der aslâ dinmeden ben bir zamân,
Tâ vermese Kâdir bana emniyet yurdu,
Hiç kalmayınca bu gönüldê zerre şüphê,
Ondan sonra karar bulup konar imiş.*

روزه توتوب نماز اوقوب توبه قیلغان
 سحر توروب الله تیو قولوق قیلغان
 مشایخ لار خدمتی نی تمام قیلغان
 آنداغ قول لار حق دیدارین کورار ایرمیش

Oruç tutup namâz kılıp tevbe eyleyen,
 Seherlerde kalkıp Allah diye kulluk eyleyen,
 Şeyhlerin hizmetini tamâm eyleyen,
 Öyle kullar Hakk cemâlini görür imiş.

بو یسوی مسکین احمد حیران قالیب
 لا اله الا الله نی تیل کا آلیب
 حق ذکر نی جان دل غه واصل قیلیب
 اوچ قوشینی لامکانده کورار ایرمیش

Bu Yesevî Miskîn Ahmed hayrân kalıp,
 “Lâ İlâhe illallah”ı dile alıp,
 Hakk zikrini cân ve gönlüne Vâsıl eyleyip,
 Uç kuşu mekânsızlıkta görür imiş.

حکمت 110 Hikmet

الله یادی نورین کیمکا عطا قیلسه
 نفس هوا من من لیک دین قالور ایرمیش
 بنده اکر ذاکر بولوب الله دیسه
 توقیش کونکل زنکاری آچار ایرمیش

Allah yâdı nûrunu kime armağan eylese,
 Nefs, hevâ, ben-benlikten kalır imiş,
 Kul eğer zâkir olup Allah dese,
 Tutmuş gönül pasını giderir imiş.

فاذکرونی اذکرمک ایشتیب ندا
 ذکرین ایتیپ امرین توتوب مشاهدا
 کیریپ گورکا تارتیب تورلوک مجاهدا
 عاشق جانلار سر شرابین ایچار ایرمیش

“Fezkürûnî ezkürkum”ışitip nidâ,
 Zikrini söyleyip emrini tutup müşâhede,
 Girip kabre çekip türlü mücâhede,
 Âşık cânlar sır şarâbını içer imiş.

عاشق لارغه بولوب حق نینک عنایتی
 باطن ایچره آچلور کشف کرامتی
 دل لاریغه ساجیب هر دم حق رحمتی
 فنا بولوب ماسوادین کیچار ایرمیش

Aşıklara olup Hakkın inâyeti,
 Bâtın içinde açılır keşif ve kerameti,
 Dillerine saçıp her an Hakk rahmeti,
 Fânî olup mâsivâdan geçer imiş.

كشف الاسرار بولوب باطن كوزي آچيب
حق عاشقي بو دنياني تاشلاب قاچيب
نفس هوا كوزين اويوب رسن كيسيب
زايل بولوب شيطان آندين قاچار ايرميش

بيلكيل ايمدي قول خواجه احمد عشقدين انكلاب
جاندين كيچيب اوشبو يولغه كونكل باغلاب
دريغ عمروم ضايع اوتي يتو ييغلاب
ندامت نينك هواسيدين اوچار ايرميش

Sırları keşfeder olup bâtın gözünü açıp,
Hakk âşıkı bu dünyâyı terkedip kaçıp,
Nefs-hevâ gözünü oyup boynunu kesip,
Mahvolup şeytân ondan kaçır imiş.

Bildi şimdi Kul Hoca Ahmed aşkdan anlayıp,
Cândan geçip bu yola gönül bağlayıp,
Eyvâh ömrüm zâyi oldu diye ağlayıp,
Pişmanlığın acısından uçar imiş.

حکمت 111 Hikmet

عارف عاشق شوقي برله قیامت کون
خدایي غه بحث و جواب قیلور ايرميش
بو عالمده تارتقان جور و جفالارين
کوکسين ياروب حق قاشيغه سالار ايرميش

بو عالمده قیلدينک ميني خلق غه رسوا
دیداريم ني کورساتاي ديب قیلدينک شيدا
عالم خلقين دشمن قیلیب سالدینک غوغا
خدایي غه باریب عرضه بولار ايرميش

دیداريم ني آرزو قیلسنک کیچه یاتمه
بو دنیانینک طعمه سیدین ذره یاتمه
حالدین سورسه نادانلارکا سرنی ساتمه
مونداغ ایرلار فیض فتوح آلال ايرميش

Ârif âşık şevki ile kıyâmet günü,
Allah'a konuşup cevâp verir imiş,
Bu Âlemde çektiği cefâ ve eziyetleri,
Göğsünü yarıp Hakk karşısına koyar imiş.

Bu âlemde eyledin beni halka rüsvâ,
Cemâlimi göstereyim deyip eyledin tutkun,
Âlem halkını düşman eyleyip saldın kavgâ,
Allah'a gidip arzeder olur imiş.

Cemâlimi arzû edersen gece yatma,
Bu dünyânın lokmasından zerre tatma,
Hâlden sorsa câhillere sırrı satma,
Böyle erler feyz ve fetih alır imiş.

دیداریم نی طلب قیلسنک عرشقه باققیل
عرش اوستیده آهنگ بیرله اوتلار یاققیل
امت بولسنک محمدغه قپوق قاققیل
سبحان ای کام چین عاشق نی سینار ایرمیش

ایشیتیب عاشق رقص و سماع اورغای
بی تی کوکدین ملایک لار بیغلیب کیلکای
عرش کرسی لوح قلم داد ایلاکای
بیر تیرانیب حقه زاری قیلار ایرمیش

ای بیر و کوک عاشق لاردین حذر قیلینک
اوتلوغ آهی چیقار بولسه حاضر بولینک
کوک کا باقیب نعره تارتسه قورقوب تورینک
بیر آه اورسه عالم یکسان بولار ایرمیش

چین عاشق لار ضعیف بولوب سلام قیلکای
قدرت بیلان پرده ایچره علیک آغای
دیدار اوچون کوپکان لایم کیل کیل دیکای
لطفین کوروب چین عاشق لار تیلار ایرمیش

صفا صفا عاشق لارکا ندا کیلکای
یوز یکر می مینک عاشق تیکین صفی بولکای
جنت کیر دیب اهییم دین ندا کیلکای
جنت کیرمای دیدارینی کورار ایرمیش

ندا کیلکای ملایک کا زنجر سالکیل
زنجر سالیب محشرکاه ده آلیب یورکیل
دیدار اوچون کوپکان لایم معلوم قیلکیل
عاشق لاری بیخود بولوب یورار ایرمیش

*Cemâlimi talep edersen arşa bak,
Arş üstünde ahın ile ateşler yak,
Ümmet olsan Muhammed'in kapısını çal,
Sübhân Melik'im gerçek âşıkları sınar imiş.*

*İşitince âşık raks ve semâ edince,
Yedi gökten melekler yığılıp gelince,
Arş, Kürsi, Levh-i Mahfûz, kalem feryâd eyleyince,
Yer hareketlenip Hakk'a ağılar imiş.*

*Ey yer ve gök Âşıklardan çekinin,
Ateşli âhı çıkar olsa hâzır olun,
Göge bakıp feryâd etse korkup durun,
Bir "âh" çekse âlem yerle bir olur imiş.*

*Gerçek âşıklar zayıf olup selâm edince,
Kudret ile perde ötesine onları alınca,
Cemâl için yananlarım "gel-gel" deyince,
Lütfun görüp gerçek âşıklar diler imiş.*

*Saf saf dizilen âşıklara nidâ gelince,
Yüz yirmi bin âşık tek saf olunca,
"Cennetime gir" deyip Allah'ımdan nidâ gelince,
Cennete girmeden cemâlini görür imiş.*

*Nidâ gelince meleklerle zincir vur,
Zincir vurup mahşer yerine alıp yürü,
Cemâl için yananlarımı belli eyle,
Âşıkları kendinden geçip yürür imiş.*

ایتکان لارین قیلغان عاشق دیدار کورکای
واصل بولوب محشر آرا دوران سورکای
افغانی دین بیٹی دوزخ اورتاب یانغای
ملک کیلیب آنکا تعظیم قیلار ایرمیش

عاشق لارنی هیبتی دین مالک قاچغای
قورقوب باریب دوزخ ایچره اوتلار ساچغای
وهم بیرله زهر زقوم توپا ایچکای
قدرتی غه حیران بولوب قالار ایرمیش

ملک لاردین عاشقی کوب ای بی خبر
بیر آه اورسه عالم بولور زیر و زیر
زاهد عابد سالک لارین عشق بتر
عشق سیز آدم والله یولده قالار ایرمیش

قول خواجه احمد دیدار ایزلاب گدا بولکیل
کیچکیل اهل عیالندکدین جدا بولکیل
الله حقی بولار دشمن سوا بولکیل
جدا بولغان دیدارینی کورار ایرمیش

*Dediklerini yapınca âşık cemâl görünce,
Vâsıl olup mahşerde devrân sürünce,
Feryâdından yedi cehennem karışıp yanınca,
Melek gelip ona saygı gösterir imiş.*

*Âşıkların heybetinden melek kaçınca,
Korkup gidip cehennem içine ateşler saçınca,
Vehim ile zakkum zehrini doyasıya içince,
Kudretine hayrân olup kalır imiş.*

*Meleklerinden aşığı çok ey habersiz,
Bir "ahh" eylese âlem olur altın ve mücevher,
Zâhid, âbid, sâliklerin âşkı beter,
Aşksız Âdem vallahi yolda kalır imiş,*

*Kul Hoca Ahmed cemâl arayıp fakîr ol,
Geç çoluk-çocuğundan ayrı kal,
Allah hakkı bunlar düşman, uzak ol,
Ayrı kalan cemâlini görür imiş.*

حکمت 112 Hikmet

هر کسی کورسه جمالنگ دنیا ایشین بریاد ایتار
کیچه کوندوز تنه بیلماس خدایینی یاد ایتار

*Her kişi görse cemâlin dünyâ işini berbât,
Gece-gündüz dinebilmeden Allah'ını yâd eder.*

کیم آننگ کوینده بولسه حق آننگ کونکلنده دور
هر ساری بارسه اوشال یاری بیلان پرواز ایتار

*Kim O'nun yolunda olsa Hakk onun gönlüdedir,
Her nereye gitse o yârı ile kanatlanır,*

كاشكى مين دايم سنك يادنك بيلان بولغاي ايديم
باقشنىك يوز مينك ميننكداك بنده نى آزاد ايتار

معرفت ميدانى ايچره بو كونكلنى شاد ايتيب
دنياسين ترك ايلكانلار حق بيلان سودا ايتار

عارف اول دور بولسه عاشق حلقه ده جولان ايتيب
استعانتنى تيلاب اول پيرنى قالقان ايتار

خوش عجايب و غرايب بو خدانينك ايشلارى
بيرسين كويا قيلوبن بيرسين كنىك كر ايتار

كوركيل اوشبو دنيا ايچون كوب جفالار ايلسانك
اخري هيچ اوشبو دنيا يير بيلان يكسان ايتار

كيچه كوندوز آرزو قيلسانك آينيك ديداريني
صاف قيلغيل بو كونكلنى بير كوني دربار ايتار

اي قول احمدسين يوروب غمكين كونكلنى اولاغيل
اهل دل بولغان كشي غمكين كونكلنى شاد ايتار

*Keşke ben dâimâ senin yâdın ile olsaydım,
Bakışın yüzbin benim gibi kulunu azad eder.*

*Marifet meydânı içinde bu gönlünü şâd edip,
Dünyasını terk eyleyenler Hakk ile sevdâ eder.*

*Ârif odur olsa âşık halkada yer alarak,
Yardımlını dileyip o mürşidi kalkan eder.*

*Ne hoş, ilginç, garîbtir Hakk'ın işleri,
Birisini konuşkan eyleyip birisini dili tutulmuş eder.*

*Gör bu dünyâ için çok cefâlar eylesen,
Sonu hiç; bu dünyâ yer ile yeksân eder,*

*Gece-gündüz arzû eylesen O'nun cemâlini,
Saf eyle bu gönlünü birgün maksada erdirir.*

*Ey Kul Ahmed sen yürüyüp gamlı gönülü avla,
Gönül ehli olan kişi gamlı gönülü şâd eder.*

حکمت 113 Hikmet

ملامت غه خمر ايچكان ديداريغه باتيا
پير قوليدين مي ايچكان انواريغه باتيا

آقمان بيلان قارامان كوب كوروب ايدي دوران
همت قيليب اتاغه ايت صورتليک بولديا

*Melâmet şarâbından içen cemâline battı ya,
Mürşid elinden mey içen nurlarına battı ya.*

*Ak yüzlü ile kara yüzlü çok görmüştü devrân,
Himmat eyleyip ataya köpek görünümlü oldu ya.*

ابراهيم غه شك قيلغان اوت ياقيب گل آچيلغان
اينانمسنگ كيليب باق كوروب بيليب ايديا

*İbrâhim'den şüphe eden ateş yakınca gül açılan,
İnanmazsan gelip bak görüp bilip dedi ya.*

شيطان يوليغه كيركان احمدكا تاشلار آتغان
تحت الثري تكنده دمدار بولوب ياتديا

*Şeytân yoluna giren; Ahmed'e taşlar atan,
Toprağın altında tek başına yalnız olup yattı ya.*

اولياغه ييتكانلار دنيا سيدين اوتكانلار
اخلاص ليق قول خلق ايچره مراديهه بينديا

*Evlîyâya yetişenler dünyasından geçenler,
İhlâslı kul halk içinde murâdına yetti ya.*

قول خواجه احمد اوزينك بيل كناهنگني حاضر قيل
غفلت بيلان ياقماغيل شيطان ميندين قاچديا

*Kul Hoca Ahmed özünü bil günâhını hâzır kıl,
Gaffet ile yatma şeytân benden kaçtı ya.*

حکمت 114 Hikmet

حاجت ايرماس عشق درديغه دوا سورمق
ويران ايتيب كيتكان ايرميش دواسي يوق
جانينك قيناب ياشينك آقيب هوشينك كيتيب
عشق درديدن دوستلار قاتيغ بلاسي يوق

*Gerekli değil Aşk derdine devâ sormak,
Virân edip gidenimiş devâsı yok,
Cânını incitip yaşın akıp aklın gidip,
Aşk derdinden dostlar acı belâsı yok.*

هر كيم كويار جانغه آلار عشق ني اوتين
جاني كويسه اعضاسيدين چيقار توتون
بغري ابي صد پاره دور يوقتور بوتون
خلق غه ظاهر كورونوب توركان يراسي يوق

*Her kim yanar câna alır aşkın ateşini,
Cânı yansa uzuvlarından çıkar duman,
Bağrı onun paramparçadır yoktur bütün,
Halka zahiren görünüp duran yarası yok.*

جاندين كيچماي تامماس هر كيم جانانه ني
كوروب همت قيلماق كيراك پروانه ني
كوروب بيليب اوتقه اوردي اوز جاني ني
سود و زيان بيرله هر كيز پرواسي يوق

*Cândan geçmeyince bulmaz her kim cânanını,
Görüp himmet eylemek gerek pervâneyi,
Görüp bilip ateşe vurdu öz Cânını,
Kâr-zarar ile aslâ çekincesi yok.*

انچه يوردونك انچه توردونك اي بيخبر
نفس شيطان ايشلاريدىن قىلغىل حذر
بىزدىن بورون تىلىم كاروان قىلغان سفر
ايتا كىتكان بو دىنيانىك وفاسى يوق

ايتىب اوتكان ايرانلاردىن يول نى سوركىل
سحرلارده اوره قوبوب چار ضرب اورغىل
هو صحبتىن قورغان يىركا اوزونك اوركىل
يولغه كىركان ايرانلارنى هواسى يوق

قول خواجه احمد ايدى دوستلار ايشىتنك موينى
قاف تاغى ديك تاشلار تىكسه چىقماس اوينى
كىمكا ايتىب كىمكا يىغلاي عشق دردىنى
والله بالله عشق دردىنى دواسى يوق

*O kadar yürüdün o kadar durdun ey habersiz,
Nefs-şeytân işlerinden eyle endişe,
Bizden önce dilim Kervân kılınca sefer,
Söyleye gider bu dünyânın vefâsı yok.*

*Deyip geçen erenlerden yolu sorasın,
Seherlerde erken kalkıp dört dövünesin,
“Hû” sohbetini kuran yere özünü vurasın,
Yola giren erenlerin hevâsı yok.*

*Kul Hoca Ahmed söyledi dostlar işitin bunu,
Kaf dağı gibi taşlar değse çıkmaz sesi,
Kime söyleyip kime ağlayıp aşk derdini,
Vallahî-billahî aşk derdinin devâsı yok.*

حکمت 115 Hikmet

اي كونكل قىلدى ينك گناه هرکيز پشيمان بولمادىنك
صوفى مين ديب لاف اوروب طالب جانان بولمادىنك
حيف عمرونك اوتى بير لحظه كريان بولمادىنك
صوفى نقش بولدونك ولي هرکيز مسلمان بولمادىنك

صوفى ليغ شونداغ مو دور دايم ايشىنك غفلت بيلان
دانهء تسيح قولونكده تيل لارينك غيبت بيلان
سلهء چل پيچ اورارسين نفس بد عزت بيلان
صوفى نقش بولدونك ولي هرکيز مسلمان بولمادىنك

*Ey gönül işledin Günâh aslâ pişmân olmadın,
Sûfîyim deyip lâf edip yarın tâlibi olmadın.
Yazık ömrün geçti bir an giryân olmadın,
Sûfî-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.*

*Sûfîlik öyle midir dâimâ işin gaflet ile
Tesbîh tanesi elinde dillerin gybet ile
“Çilpeç sillesi” vurursun kötü nefis izzet ile
Sûfî-nakş oldun velî aslâ müslümân olmadın.*

صوفي بولسنىك صاف بولغىل جرم عصيان بولماسون
طاعت تقوي قىلىپ كونكولونك پريشان بولماسون
جان دلده يىغلاغىل محشرده يالغان بولماسون
صوفي نقش بولدونك ولي هر كىز مسلمان بولمادىنك

صوفي ليق شرطي دورور تونلار قوبوب قان يىغلاماق
هر جفاغه صبر ايتوبان بىلىني محكم باغلاماق
طالب الله بولوب هر ينجشي سوزني سوزلاماق
صوفي نقش بولدونك ولي هر كىز مسلمان بولمادىنك

صوفيا طاعت قىلورسین بارچه سي عجب و ریا
جان و دل دنیاغه مغرور تیل لارینکده آه و آه
جان بیرورده بولغونك نور ایماندىن جدا
صوفي نقش بولدونك ولي هر كىز مسلمان بولمادىنك

صوفي بولماي نیلاسون اویده قیلورغه ایشي یوق
صوفي لیغ دعوي قیلور خلق غه بیورورغه آشي یوق
آه و آه دیرلار یینه کوزیده قطره یاشي یوق
صوفي نقش بولدونك ولي هر كىز مسلمان بولمادىنك

صوفي بولوب نفس اوچون هر دم ایشینك كا باقه سین
نذر آلیب کیلدیمو دیب هر دم کشیکا باقه سین
لعنتی الله بی بوینونك كا هر دم تاقه سین
صوفي نقش بولدونك ولي هر كىز مسلمان بولمادىنك

صوفي مین دیب لاغ اورارسین سوز افغانینك قانی
اشك سرخ و روی زرد و چشم خونبارینك قانی
مرشد کامل مکمل راه مردانینك قانی
صوفي نقش بولدونك ولي هر كىز مسلمان بولمادىنك

*Sûfi olsan saf ol ki suç ve isyân olmasın,
İbâdet-takvâ eyleyip gönün perîşân olmasın,
Cân ve gönülde ağla ki mahşerde yalan olmasın,
Sûfi-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.*

*Sûfilik şartıdır geceleri kalkıp kan ağlamak,
Her cefâya sabrederek belini sağlam bağlamak,
Allah isteklisi olup her iyi sözü söylemek,
Sûfi-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.*

*Ey sûfi ibâdet eylersin hepsi kibir ve riyâ,
Cân ve gönül dünyaya mağrûr dillerinde ah-vah,
Cân verirken olacağın imân nûrundan ayrı,
Sûfi-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.*

*Sûfi olmayıp neylesin evde yapacak işi yok,
Sûfilik iddiası eder halka vermeğe aş yok,
Ah-vah derler yine gözünde damla yaş yok,
Sûfi-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.*

*Sûfi olup nefis için her dem kapıya bakasın,
Adak alıp geldi mi deyip her dem kişiye bakarsın,
Allah'ın lanetini boynuna her dem takarsın,
Sûfi-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.*

*Sûfiyim deyip söz edersin söz ve figânın hani,
Aşk-ı surh ve gözünden akan kanlı yaşın hani,
Mükemmil mürşid-i Kâmil yol göstericin hani,
Sûfi-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.*

صوفيا بي غم يورارسين دانءء تسبيح آليب
دنياغه مغرور بولوب دين ايشني آرقه ساليب
قورقغيل ايمدي قورقغيل ايمدي خداغه يالباريب
صوفي نقش بولدونك ولي هرکيز مسلمان بولمادينك

صوفي بولوب مال كس آماق اوچون قيلدینك جدل
ظاهرینك صوفي نمادور باطنینك دون و دغل
اي بيخبر اي بيخبر شرمنده سين روز ازل
صوفي نقش بولدونك ولي هرکيز مسلمان بولمادينك

دانءء تسبيح آليب ايل كوزيغه خوب صوفي سين
نفس بدني آلدیده ترسا جهودني توفی سين
بنده ليغ قيلينك خداغه يوخسه سك كوفي سين
صوفي نقش بولدونك ولي هرکيز مسلمان بولمادينك

صوفيا اوز طورينكا يالغوز خداغه بنده سين
اصلينكا باقسنك اكر عالم ايچنده كنده سين
پر گناه و پر خطر عاصي و شرمنده سين
صوفي نقش بولدونك ولي هرکيز مسلمان بولمادينك

صوفيا قيلدینك محبت دعوي سين ديوانه بول
مال و ملك و خانماندين كيچكيل و بيكانه بول
كيم خدا ديب سوزلاسه مينك اوركولوب پروانه بول
صوفي نقش بولدونك ولي هرکيز مسلمان بولمادينك

صوفيا دعوي عشق قيل بارچه دين بيزار بول
اويقوني ايلاب حرام تونلار قوبوب بيدار بول
دردي يوق بيدردني كورسك قاچقيل آزار بول
صوفي نقش بولدونك ولي هرکيز مسلمان بولمادينك

*Ey sūfti gamsız yürürsün tesbîh tanesi alıp,
Dünyaya mağrûr olup din işini arkaya atıp,
Kork şimdi kork şimdi Allah'a yalvarıp,
Sûfti-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.*

*Sûfti olup mâl almak için eyledin savaş,
Zâhirin sūfti gibidir bâtının uygun değil,
Ey habersiz, ey habersiz mahcûpsun ezel gününden,
Sûfti-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.*

*Tesbîh tanesini alıp halk gözüne iyi sūftisin,
Kötü nefsin önünde tersâ, cühûdun birisin,
Kulluk eyleyin Hakk'a yoksa segi kûftisin,
Sûfti-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.*

*Ey sūfti öz tavrına yalnız Allah'a kulsun,
Aslına baksan eğer Âlem içinde birsin,
Günâhkâr ve hatalı hem âsî ve mahcûpsun,
Sûfti-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.*

*Ey sūfti kıldın muhabbet dâvâsını dîvâne ol,
Mâl ve mülk ev barkdan geç ve ilgisiz ol,
Kim Allah diye söylese bin dönüp pervânesi ol,
Sûfti-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.*

*Ey sūfti aşk dâvâsını eyle herşeyden bîzâr ol,
Uykuyu eyleyip Harâm geceleri kalkıp uyanık ol,
Derdi yok dertsizi görsen kaç ve uzak ol,
Sûfti-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.*

احمد سين صوفي بولسنىڭ صوفي ليغ اسان ايماس
حق رسول صوفي بولوب دنيا مالين سويكان ايماس
دنياني سويكان كيشي بيشك بيلينك انسان ايماس
صوفي نقش بولدونك ولي هر كيز مسلمان بولمادينك

*Ey Ahmed sen Sûfi olsan sûfilik kolay değil,
Hakk Rasûlü Sûfi olup dünyâ mâlını sevmiş değil,
Dünyâyı seven kişi şüphesiz bilin insân değil,
Sûfi-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.*

حکمت 116 Hikmet

عاشق ليق ني دعوي سيني قيلغان كشي
معشوقيدىن ذره غافل بولغاني يوق
عشق گوهرى توب سيز دريا ايچره پنهان
جاندين كيچماي اول گوهردين آلغاني يوق

*Âşıklığın dâvâsını güden kişi,
Maşuk'undan zerre gâfil olduğu yok,
Aşk incisi dipsiz deniz içinde gizli,
Cândan geçmeyince o inciden aldığı yok.*

گوهر آلور غواص اكر جاندين كيچسه
شيدا بولوب عشق شرابين هر كيم ايچسه
نيچه آيلار نيچه كونلار اكر اوتسه
عشق ني گلي آچيلىب هر كيز سولغاني يوق

*İnci alır dalgıç eğer Cândan geçse,
Tutkun olup aşk şarâbını her kim içse,
Nice aylar nice günler eğer geçse,
Aşkın gülü açılıp aslâ solduğu yok.*

عاشق بولوب تاپاي ديسنىڭ حقني يولين
اسراغين سين عشق باغیده اسرار گلين
محبت برلان سنار ايرميش يخشي قولين
چين عشق ني اندين كونكلي قالغاني يوق

*Âşık olup bulayım desen Hakk'ın yolunu,
Saklayasın sen aşk bağında sırların gülünü,
Sıkıntı ile sınar imiş iyi kulunu,
Gerçek âşkın ondan günlünün kaldı yok.*

محنت ني درياسيدا موج اورغوسي
علم عمل قيل قال لار شوق اولكوسي
يو تنكزكا كيم كيريبان كيم چيقغوس
عاشق قول لار معشوقيدىن قالغاني يوق

*Sıkıntının deryâsında çalkalanası,
İlim ve amel, söz ve işler şevk ölgüsü,
Bu denize kim girerek kim çıkası,
Âşık kulların mâşûkundan kaldığı yok.*

قول خواجه احمد قبول قیلدی ایماغلیق نی
قبول قیلدی عشق اوتی غه کومماغلیق نی
جانین بیریب ساتقون آلدی کومماغلیق نی
چین سوزوم دور هرکیز آنی یالغانی یوق

*Kul Hoca Ahmed kabûl eyledi gizliliği,
Kabûl eyledi aşk ateşinde yanmağı,
Cânını verip satın aldı yanmağı,
Gerçek sözümdür aslâ onun yalanı yok.*

حکمت 117 Hikmet

عاشق کیشیلار کیچه لاری یاتمسه بهراق
هر درد و الم تیکسه فغان ایتمسه بهراق

*Âşık kişiler geceleri yatmasa iyidir,
Her derd ve elem gelse feryâd etmese iyidir.*

باشینی یاریب قانغه بویاب قیلسه ستم لار
اوردی مینی دیب ظالمه سوز قاتمسه بهراق

*Başını yarıp kana boyayıp eylese sitekler,
Vurdu bana diye zâlîme söz katmasa iyidir.*

درویش بولویان خلق ایچیده تسییح اوکوروب
صوفی بولوب عالم غه اوزین ساتمسه بهراق

*Dervîş olarak halk içinde tesbîh çevirip,
Sûfî olarak âleme özünü satmasa iyidir.*

اوتکان صوفی لار ایل کوزیدین یورماین قاجتی
حقنی تیلاکان خلق ایچیده یورمسه بهراق

*Geçen sûfîler halk gözünden yürümeyip kaçtı,
Hakk'ı dileyen halk içinde yürümese iyidir.*

هر بیرده خدا حاضر و ناظر کلدرورلار
بیجا اوتوروب حقنی بلند ایتمسه بهراق

*Her yerde Allah hâzır ve nâzırdır derler,
Boş yere oturup Hakk'ı uzak etmese iyidir.*

صوفی بولویان صاف بول ای بندهء الله
صوفی بولوب اول یالغان دمی اوتمسه بهراق

*Sûfî olarak saf ol ey Allah'ın kulu,
Sûfî olup o yalan demi geçmese iyidir.*

الله دیسه قیلسه نمان بدعت بسیار
آنداغ صوفی لار روزه نماز توتمسه بهراق

*Allah dese eylese gizli sayısız bid'atı,
Öyle sûfîler oruç, namâz kılmasa iyidir.*

هر کیمی اوز یولیده ایلائی شیدا
دیوانه زولیده نی عیب ایتمسه بهراق

*Her kimi öz yolunda eyleyince tutkun,
Sevgilinin dîvânesini ayıp etmese iyidir.*

حقنی تنوکان اوزکانی هرکیز تانومس لار
الله دیماکان بولسه اینی اولکانی بهراق

*Hakk'ı tanıyanlar özgeleri aslâ tanımazlar,
Allah demeyen olsa onun ölmesi iyidir.*

صوفی بوله سین های هوس قیلماغیل اصلا
ایت نفسی اوچون بنده که قان توتمسه بهراق

*Sûfi olasin hay u heves eyleme aslâ,
Köpek nefsi için kullara kan tutmasa iyidir.*

رزاق دیدینک بیردی سینکا رزق فراوان
شیطان سوزیکا بنده قلاق سالمسه بهراق

*Rezzak dedin verdi sana rızık ve nasîp,
Şeytân sözüne kul kulak asmaya iyidir.*

حقدین ایشیتیب ایدی مونی احمد مسکین
چین بنده سینی سیننه سیدین کیتمسه بهراق

*Hakk'dan işitip söyledi bunu Miskîn Ahmed,
Gerçek bağıhsının sinesinden gitmese iyidir.*

حکمت 118 Hikmet

ایا دوستلار عشق غواصی بولماکونچه
وحدانیت دریاسیغه کیرسه بولماس
اول دریایی گوهریدور حق وصالی
جاندین کیچیب کیرمکونچه کورسه بولماس

*Ey dostlar aşk dalgıcı olmayınca,
Vahdaniyet deryâsına girse olmaz,
O deryânın gevheridir Hakk visâli,
Cândan geçip girmeyince görse olmaz,*

همت قورین جان بیلی غه محکم چالماي
ماسوانی محبتین اوزدین سالماي
کوز یاشینی نیاز ایلاب رازین ایتماي
اسرار یولین مردان لاردین بیلسه بولماس

*Himmat kemerini cân beline sağlam sarmayınca,
Mâsivânın muhâbbetini özden salmayınca,
Gözyaşını niyâz eyleyip yakarışını söylemeden,
Sırlar yolunu merdlerden bilse olmaz.*

يُحِبُّهُمُ شَرَابِي نِي اِيَجْمَاكُونِجَه
و يُحِبُّونَه لِبَاسِي نِي كِيْمَاكُونِجَه
رِيَاذَتِ نِي پَوْتَه سِي نِي بُوْعْمَاغُونِجَه
حَق جَمَالِي نِي مُرَادِي نِيجَه كُورسَه بُوْمَاس

لِي مَعَ اللّٰهِ مَقَامِي غَه بَارْمَاكُونِجَه
أَنْ تَمُوتُوا سَرَايَغَه كِيْرْمَكُونِجَه
فِنَا فِي اللّٰهِ دَرِيَا سِيغَه جُوْمَاغُونِجَه
بَقَا بِاللّٰهِ كُوْهَرِيْدِيْنِ آلسَه بُوْمَاس

شَرِيْعَتِ نِي سَلَاحِي نِي كِيْمَاكُونِجَه
طَرِيْقَتِ نِي بَرَاقِي غَه مِيْنَمَاكُونِجَه
جَذْبِ جَنُوْنِ عَالْمِي غَه بَارْمَاكُونِجَه
حَقِيْقَتِ نِي مِيْدَانِي غَه كِيْرَسَه بُوْمَاس

مِرْدَانَلَرِي نِي مُرَادِي دُورِ حَقِ دِيْدَارِي
حَقِ دِيْدَارِي كِيْرَاكِ بُوْلَسَه بُوْلِ دِيْدَارِي
قُوْلِ خُوَاجَه اَحْمَدِ سَحْرِ وَقْتِيْدَه قِيْلَغِيْلِ زَارِي
بِيْدَارِ بُوْمَايِ حَقِ جَمَالِي نِي كُورسَه بُوْمَاس

“Yuhibbuhum” şarâbını içmeyince,
“Ve yuhibbunehu” libâsını giymeyince,
Riyâzetin boynunu boğmayınca,
Hakk cemâlini murâdınca görse olmaz.

“Limâ Allah” makâmına varmayınca,
“Ente mûtû” sarâyına girmeyince,
“Fenâfillah” deryâsına batmayınca,
“Bekâbillah” gevherinden alsâ olmaz.

Şeriatın kisvesini giymeyince,
Tarîkatın Burâk'ına binmeyince,
Cezbe ve coşku âlemîne gitmeyince,
Hakikatın meydânına girse olmaz.

Mertlerin murâdudur Hakk'ın cemâli,
Hakkın cemâli gerek olsa ol uykusuzlardan,
Kul Hoca Ahmed seher vaktinde dök gözyaşı,
Uykusuz olmadan Hakk cemâlin görse.

حکمت 119 Hikmet

مَحَبَّتِ نِي دَرِيَا سِيغَه جُوْمَاغُونِجَه
اي دُوسْتَلَارِيْمِ عَشَقِ كُوْهَرِيْنِ آلسَه بُوْمَاس
تَانَكِ آتَقُونِجَه فَرِيَادِ اُورُوبِ زَارِ اِيْنِكِرَامَايِ
صِرَافِ بُوْلُوبِ عَشَقِ دَرْدِيْنِي بِيْلَسَه بُوْمَاس

Muhabbetin deryâsına batmayınca,
Ey dostlarım aşk mücevherini alsa olmaz,
Tan atana kadar feryâd edip ağlayıp inlemedikçe,
Sarrâf olup aşk derdini bilse olmaz.

عشق دردیني بیلکان کیشی دنیا تیبار
ایرانلارنی ایزین آلیب تینمای اوپار
محبت نی شوقی بیرلان یاشین سیپار
یاشی آقمای ریاضت ده سولسه بولماس

حقه عاشق درویش لاری سنک محک
بو عالمده مکان قیلماس جانی فلک
نفسی اولوک کونکل تیریک مثل ملک
مونداغ بولمای سردین بهره آلسه بولماس

جاندین کیچیپ باش اوینامای خالص بولماس
تیریک اولمای مجازیغه راست سوزلاماس
حقیقت نی شاهي بیرله راز ایتاماس
خالص بولمای دنیا عقبین سالسسه بولماس

اخلاص کیراک ایا طالب عاشق بولسانک
جاندین کیچیپ محنت تارتیب صادق بولسانک
آندین سونکره درکاهی کا لایق بولسانک
لایق بولمای دیدارینی کورسه بولماس

عاشق لارکا درد و بلا آفت کیراک
حقدین بیزار تن بیروغره راحت کیراک
ملامت کا اهانت کا طاقت کیراک
طاقت قیلمای حقه عاشق بولسه بولماس

عشق سیزلارنی کوردوم دوستلار حیران یورور
مؤمن مین دیب ایمانلاری ویران یورور
روز محشر دیدار کورمای سرسان یورور
پیر مغان نظر قیلمای کورسه بولماس

*Aşk derdini bilen kişi dünyâyı bulur,
Erenlerin izin alıp dinmeden öper,
Muhabbetin şevki ile yaşını döker,
Yaşı akmadıkça riyâzette solsa olmaz.*

*Hakk'a âşık dervîşleri sengi mahek,
Bu âlemde yerleşmez feleğin cânı,
Nefsi ölü gönfü diri sanki melek,
Böyle olmadan sırdan nasîp alsa olmaz.*

*Cândan geçip baş oynamadan hâlis olmaz,
Diri ölmeden örnek diye doğru söylemez,
Hakikatın şâhı ile niyâz edemez,
Hâlis olmadan dünyâ derdini koysa olmaz.*

*İhlâs gerek ey tâlib âşık olsan,
Cândan geçip sıkıntı çekip sâdik olsan,
Ondan sonra dergâhına lâyük olsan,
Lâyık olmadan cemâlini görse olmaz.*

*Aşıklara derd ve belâ âfet gerek,
Hakk'dan yakınarak cân vermeğe râhat gerek,
Melâmete, ihanete tâkat gerek,
Tâkat eylemeden Hakk'a âşık olsa olmaz.*

*Aşksızları gördüm dostlar şaşkın yürür,
Müminim deyip imânları vîrân yürür,
Mahşer günü cemâl görmeden sersem yürür,
Pîr-i Kâmil nazar eylemeden görse olmaz.*

عاشق لاري محنت استار جاندين بيزار
روزه نماز تسييح لاري پروردگار
تينماي کويار طاعت لاري حق سين ديدار
يار استماي بنده مينديب تورسه بولماس

طريقت ني شوقي ذوقي کويماک ياغماق
حقدين قاچقان ناجنس لاردين قاچيب تاماق
يوز مينک تورلوك جفا تيكسه بويون سوغماق
بويون سوغماي عشق دوکانين قورسه بولماس

نادان کيم ديب سورسه ايتينک بيخبرلار
حقدين قورقماي ناجنس لارني سوراب ايزلار
آيت حديث بيان قيلسنک قاتيغ سوزلار
همدم بولوب نادان بيرله تورسه بولماس

زينهار زينهار قاچيب يورکيل بولسه نادان
حق ياديني ايتسه هر کيم اوشل مردان
جان ني جان غه پيوند قيلسه اوشل ايشان
اورسه سوکسه اول عزيزدين تانسه بولماس

تبرک دور اول عزيزدين اولوش آلينک
ياستانيان آستانه سين يولي سورينک
يول کورساتسه جان دل ني بر باد بيرينک
بر باد بيرماي عشق يوليغه کيرسه بولماس

عاشق لارني خلق ايچينده سرّي پنهان
آهي سردې کوك کا يتار رنگي خزان
کوزي کريان بغري بریان خانه ويران
مونداغ بولماي حق يولي ني بيلسه بولماس

Âşıkları sıkıntı ister Cândan şikâyetçi,
Oruç, namâz, tesbîhleri Allah,
Dinmeden yanar ibâdetleri Hak sen cemâl,
Yâr istemeden kulunum deyip dursa olmaz.

Tarîkatın şevki, zevki yakılmak yanmak,
Hakk'dan kaçan soysuzlardan kaçıp uzaklaşmak,
Yüz bin türlü cefâ değse boyun sunmak,
Boyun sunmadan aşk pazarını kursa olmaz.

Câhil kim deyip sorsa söyleyin habersizler,
Hakk'dan korkmadan soysuzları sorup arar,
Âyet-hadîs beyân eyleyin kesin sözler,
Hem-dem olup câhil ile dursa olmaz.

Sakın sakın kaçıp yürü olsa câhil,
Hakk'ın zikrini söylese her kim odur mert,
Cânı câna bağlasa odur hoca,
Vursa, çekiştirse o azîzden kaçsa olmaz.

Mübarektir o azîzden pay alınız,
Arayıp dergâhının yolunu sürün,
Yol gösterse cân ve gönülü Berbâd verin,
Berbâd vermeden aşk yoluna girse olmaz.

Âşıkların halk içinde sırrı gizli,
Âhı serdi göğşe ulaşır solgun rengi,
Gözü yaşlı bağırı yanık evi vîrân,
Böyle olmadan Hakk yolunu bilse olmaz.

قول خواجه احمد زاهد بولمه عاشق بولكىل
بو يول لارده بي باك يورمه صادق بولكىل
ليلي مجنون فرهاد شيرين وامق بولكىل
عاشق بولماي حق ديدارين كورسه بولماس

*Kul Hoca Ahmed zâhid olma âşık ol,
Bu yollarda yalnız yürüme sâdik ol,
Leylâ-Mecnûn, Ferhât-Şîrîn, Vâmık ol,
Âşık olmadan Hakk cemâlin görse olmaz.*

حکمت 120 Hikmet

معرفت بي منبريغه مينماكونچه
شريعت بي ايشلاريني بيلسه بولماس
شريعت بي ايشلاريني ادا قيلماي
طريقت بي ميداني غه كيرسه بولماس

*Marifetin minberine binmeyince,
Şeriatın işlerini bilse olmaz,
Şeriatın işlerini tamâm eylemeyince,
Tarîkatın meydânına girse olmaz.*

طريقت ده تورلوك ادب بيلماكونچه
نفسى بيرله محاربه قيلماكونچه
عشق يوليغه اوزين لايق ايتماكونچه
حقيقت بي سرلاريني بيلسه بولماس

*Tarikatda türlü adâbı bilmeyince,
Nefsi ile muharebe kılmayınca,
Aşk yoluna özünü lâyük etmeyince,
Hakikatın sırlarını bilse olmaz.*

شريعت ده مراد اولدور يولغه كيرماك
طريقت ده مراد اولدور نفسدين كيچماك
حقيقت ده عزيز جان بي فدا قيلماك
جاندين كيچماي عشق شرابين ايچسه بولماس

*Şeriatта maksat odur yola girmek,
Tarikatta maksat odur nefsdan geçmek,
Hakikatta azîz cânı fedâ eylemek,
Cândan geçmeden aşk şarâbını içse olmaz,*

بو ريا بولماي شيخ مين ديبان دعوي قيلكان
اوزي قيلماي خلق لار ارا وعظين ايغان
سوزي يالغان دنيا اوچون عمل قيلكان
دنيا قويماي حال علمي بي بيلسه بولماس

*Kâmil olmadan “şeyhim” diye iddia eden,
Kendi yapmadan halk içinde vaaz edip söyleyen,
Sözü yalan dünyâ için amel işleyen,
Dünyâyı bırakmayınca “hâl” ilmini bilse olmaz.*

ایرانلار اوشبو یولغه قدم اوردی
مجاهده مونکی بیرله عمل قیلدی
مکاشفه باطن ایچره معلوم بولدی
مونداغ بولماي درکاهی غه بیتسه بولماس

Erenler bu yola adım attı,
Mücâhede derdi ile amel eyledi,
Mükâşefe bâtın içinde malûm oldu,
Böyle olmayınca dergâhına yetse olmaz.

نی عمل دور ایرمین تیو دعوی قیلماق
سجاده نی خلق لار ارا تورکا سالماق
اوزی بیلمای بو معنی کا نفسین اورماق
غواص بولماي در گوهری آلسه بولماس

Ne iştir erim diye iddia eylemek,
Seccadeyi halk içinde Tûr'a koymak,
Kendisi bilmeden bu mânâyâ nefsinı vurmak,
Dalğıç olmadan inci-cevherini alsa olmaz.

وحدانیت کیمه سینی سرین بیلمای
عشق اسرار سوزلاریدین خبر آلمای
تجرید تفرید ایشلارینی ادا قیلماي
او توحیدنی میوه سیدین آلسه بولماس

Vahdaniyet gemisinin sırrını bilmeden,
Aşk-sırlar sözlerinden haber almadan,
Tecrîd-tefrîd işlerini tamâm eylemeden,
O tevhîdin meyvesinden alsa olmaz.

قول خواجه احمد تجرید تفرید امید قیلغیل
مصطفی نی سوزلاریغه عمل قیلغیل
توبه دییان تونلار قوبوب زار اینکراکیل
زار بیغلامای دیدارینی کورسه بولماس

Kul Hoca Ahmed Tecrîd-tefrîd ümîd eyle,
Mustafâ'nın sözlerine amel eyle,
Tevbe diyerek geceleri görüp ağlayıp inle,
Ağlayıp inlemeden cemâlini görse olmaz.

حکمت 121 Hikmet

دوستلاریغه آچدیم ایذیم گوهری نی
آسان لیق بیرله او گوهردین آلسه بولماس
جفا چیکمای محنت تارتمار خدمت قیلماي
اوشبو پیرنی سرايی غه کیرسه بولماس

Dostlarına açtım Rabb'im cevherini,
Kolaylık ile o cevherden alsa olmaz,
Cefâ çekmeden miñnet çekmeden hizmet kılmadan,
Bu Pîr'in sarâyına girse olmaz.

عاشق قول لار حله كيب براق مينار
حور و قصور اونك سونك فرشته لار
اول براقه باقيب انده حيران قالار
عاشق بولماي اول براق قه مينيب بولماس

رحمان ايكام رحم قليب كيگوز يولغه
رحمتينكدين مزده بيركيل عاصي قول غه
بولدين آزغان قول لارينكي سالكيل يولغه
قلاوزسز اوشبو يولغه كيرسه بولماس

محبت ني درياسيغه چوموب باتقيل
عاشق لارني صحبتي غه اوزونك قاتقيل
محبت ني بازاريغه اوزونك ساتقيل
اوزين ساتماي حق رحمتين آلسه بولماس

ايرانلارني ايزين ايزلاب يولغه كيرسنيك
كيچكيل فاني دنياسيدين چين قول بولسنيك
قلاوزسيز اوشبو يولغه كيرار بولسنيك
ايزلاب اني تاجاغونچه كيرسه بولماس

محبت ني درياسيغه آچكيل كوزني
توبه قليب حق يولغه آلكيل اوزني
محبت ني درياسيغه سال كيل اوزني
توبه قيلماي بو سوداني قيلسه بولماس

شريعت نينك ميدانيغه ارزين سالماي
طريقت نينك بوستاننده جولان قيلماي
حقيقت نينك درياسيدين گوهر آلماي
معرفت آدابيني بيلسه بولماس

*Âşık kullar kaftan giyip Burâk biner,
Hûrî ve hizmetçiler sağ ve solu melekler,
O Burâk'a bakıp orada hayrân kalır,
Âşık olmadan o Burâk'a binip olmaz.*

*Rahmân Melik'im rahmet eyleyip girdir yola,
Rahmetinden müjde ver âsî kula,
Yoldan şaşırان kullarını koy yola,
Kılavuzsuz bu yola girse olmaz.*

*Muhabbetin denizine gömülüp bat,
Âşıkların sohbetine özünü kat,
Muhabbetin pâzârına özünü sat,
Özünü satmadan Hakk rahmetin alsa olmaz.*

*Erenlerin izini arayıp yola girsen,
Geç fânî dünyadan gerçek kul olsan,
Kılavuzsuz bu yola girer olsan,
Arayıp onu bulmadıkça girse olmaz.*

*Muhabbetin deryâsına aç gözünü,
Tevbe eyleyip Hakk yoluna al özünü,
Muhabbetin deryâsına sal özünü,
Tevbe eylemeden bu sevdâyı gütsen olmaz.*

*Şeriatın meydânına özünü koymadan,
Tarîkatın bahçesinde dolaşmadan,
Hakikatın deryâsından cevher almadan,
Marifet adâbını bilse olmaz.*

قول خواجه احمد حق يولیده تورغیل مدام
عاشق لارکا درمان بیرکیل علی الدوام
عاشقلارنی آرزوسیدور دارالسلام
عاشق بولماي دارالسلام کیرسه بولماس

*Kul Hoca Ahmed Hakk yolunda dur dâimâ,
Aşıklara dermân ver devamlı olarak,
Âşıkların arzusudur Selâm yurdu,
Âşık olmadan Selâm yurduna girse olmaz.*

حکمت 122 Hikmet

عشق دعوي سین قیلکان عاشق کریان بولور
بو دنیانی غربتی دین اولسه بولماس
هوشی کیتیپ بغری انی بریان بولور
حیا کیتیپ پرده سین ترسه بولماس

*Aşk dâvâsını güden âşık Giryân olur,
Bu dünyânın gurbetinden ölse olmaz,
Şuûrunu kaybedip onun bağı yanık olur,
Hayâ gidip perdesini dürse olmaz.*

بو دنیانی عشرتی دین کیچکان کیشی
بیخود یورار تینمای آقار کوزدین یاشی
واله بولوب حیران یورار یاز و قیشی
وحشی ینکلغ ایلدین چقار یورسه بولماس

*Bu dünyânın eğlencesinden geçen kişi,
Başboş yürür dinmeden akar gözden yaşı,
Âşık olup şaşkın yürür yaz ve kışı,
Vahşî gibi elden çıkar yürüse olmaz.*

کیچه کوندوز کوزده یاشین ژاله قیلکان
فریاد اوروب سحرلارده واله بولکان
کوکسین تیشیب چار ضرب اوروب ناله قیلکان
مونداغ ایرنی درکاهیدین کیتسه بولماس

*Gece-gündüz gözde yaşı pınar eyleyen,
Feryâd edip şehirlerde âşık olan,
Bağrını deşip dört dövünüp feryâd eden,
Böylesi erin dergâhından gitse olmaz.*

کیچه توروب یرمای تینمای ییغلاکانلار
عشق اوتی غه یوراک بغرین داغلاکانلار
رسوا بولوب سردین معنی انکلاکانلار
خلق ایچیده رسوا بولوب یورسه بولماس

*Gece kalkıp yürümeden, durmadan ağlayanlar,
Aşk ateşine yürek-bağrını dağlayanlar,
Rüsvâ olup sırdan Mânâ anlayanlar,
Halk içinde rüsvâ olup yürüse olmaz.*

الله يادين ايتيب يوروب زاري قيلكان
كوزده ياشين آقوزبان جاري قيلكان
سرسان بولوب قباب بيرله يوروش قيلكان
آنداغ ايردين جدا بولوب يورسه بولماس

عاشق لارداي دايم مدام حقيقي ايزلار
ظاهر يوروب باطننده عرشني كوزلار
طالب لاركا آيت حديث سوزين سوزلار
سر سوزيني نادانلارغه ايتسه بولماس

قايدة بارسه عشق دوكانين انده قوردي
ليلي مجنون بو دنياي دورين سوردي
شيخ منصور اناالحق ديب غوغا قيلدي
وفا قيلكان ايرانلاردين يانسه بولماس

سردين معني تويكانلار بيكانه دور
اول عاشق لار مكانلاري ويرانه دور
قايدة بارسه همخانه سي جانانه دور
تونلار قوماي عاشق مين ديب يورسه بولماس

غواص بولماي گوهر اوچون دريا چومماس
جاندين كيچماي چومغونچه هرکيز آلماس
بير قطره غه قانع بولماي اول در بولماس
قانع بولماي شوق شرايين ايچسه بولماس

قول خواجه احمد لاهوت ارا مقام توتماي
فنا في الله مقاميدن ييليب اوتماي
بير مغان قطره سيدين جرعه يوتماي
لي مع الله مقامي غه ييتسه بولماس

Allah zikrini deyip yürüyerek ağlayan,
Gözden yaşını akıtarak devâm eden,
Sersem olup tanla beraber yürüyen,
Öyle erden ayrı olup yürüse olmaz.

Âşıklar her zamân devamlı, Allah'ı arar,
Zâhiri bırakıp bâtında arşı gözler,
Tâliplere Âyet-hadîs sözlerini söyler,
Sır sözünü câhillere söylese olmaz.

Nereye gitse aşk pazarını orada kurdu,
Leylâ-Mecnûn bu dünyânın devrini sürdürdü,
Şeyh Mansûr "Ene'l-Hakk" deyip kavgâ eyledi,
Vefâ eyleyen erenlerden yansa olmaz.

Sırdan anlam duymayanlar yabancıdır,
O âşıkların mekânı vîrânedir,
Nereye gitse evdeşi sevgilidir,
Geceleri kalkmayıp aşkı deyip yürüse olmaz,

Dalgıç olmadan mücevher için denize dalınmaz,
Cândan geçmeden, dalmadıkça aslâ alınmaz,
Bir damlaya kanâat etmeden o inci olmaz,
Kanâat etmeden şevk şarâbını içse olmaz.

Kul Hoca Ahmed kâbir içinde makâm tutmayınca,
"Fenâfillah" makamından aşip geçmeyince,
Pîr-i Kâmilin damlasından yudum yutmadan,
"Lima Allah" makâmına erse olmaz.

الله يادن ايتور قول لار معني بيرلان
بي معني كا هرکيز قولاق سالماس بولور
الله ديگان عاشق قول لار دايم مدام
حق ياديدين ذره غافل بولماس بولور

Allah yâdını söyler kullar mânâ ile
Mânasıza aslâ kulak salmaz olur.
Allah diyen âşık kullar dâimâ-devamlı
Hakk yâdından zerre gâfil olmaz olur.

حق ياديدين ذره غافل بولماغانلار
ياتسه قويسه حق ذکريني قويمماغانلار
والله بالله دنيا حرام آلماغانلار
کور ايچينده اول قول هرکيز اولماس بولور

Hakk yâdından zerre gâfil olmayanlar,
Yatsa, kalksa, Hakk zikrini bırakmayanlar,
Vallah, billâh dünyâ harâm, almayanlar,
Kâbir içinde o kul aslâ ölmez olur.

معرفت نينک بوستانیده جانين بيرکان
محبت نينک ميدانیده باش اويناغان
حقيقت نينک درياسيدين گوهر آلغان
غواص يانکليغ اول دريادين چيقماس بولور

Mârifetin bostânında cânını veren,
Muhabbetin meydânında baş oynayan,
Hakîkatin denizinden cevher alan
Dalgıç gibi o denizden çıkmaz olur.

ايرانلار اول درياغه چومدي بائي
کيچه کوندوز تينماي بير دم يادن ايتي
اولماس بورون جان آچغين زهرين تاتي
آخرت اسبابي سالماس بولور

Erenleri o denize daldı, battı;
Gece gündüz dinmeden bir an, zikrini söyledi
Ölmeden önce cân acısının, zehrini tattı;
Âhîret hazırlıklarını koymaz olur.

غافل بولماس حق ياديدين تون لار تمام
لقمه حلال طلب قيلور ييميش حرام
درويش کيراک اوشبو صفت بيرله مدام
قول بولوب قولوغيدين تامماس بولور

Gâfil olmaz Hakk yâdından geceleri tamâm;
Helâl lokma talep eyler, yemez harâm;
Dervîş gerek işbu sıfat ile dâimâ
Kul olarak kulluğundan caymaz olur.

قول بولوب قول لوق قيلور خواجه سيغه
تنين جانين آیاماس اول مولاسيغه
صابر بولوب اميد توتار وعده سيغه
جفاسيدين چين عاشق لار قايتماس بولور

Kul olarak kulluk eyler Rabb'ine
Tenini, cânını esîrgemez o Mevlâ'sına;
Sabreder olup umut tutar vaadine
Cefasından gerçek âşıklar dönmez olur.

جفا چيکماي عاشق بولماس تينکلا غافل
جفا چيکيب صابر بولغيل بولمه جاهل
رضا بولوب قول لوق قيلغان بولور عاقل
جاهل آدم بير بيريدين يانماس بولور

*Cefâ çekmeden âşık olmaz, dinle gâfil
Cefâ çekip sabreder ol, olma câhil;
Râzı olup kulluk eyleyen olur akıllı
Câhil insân birbirinden ayrılmaz olur.*

قول مين تيو حق امري ني قيلماغانلار
قدرتيني کوروب عبرت آلماغانلار
ایمان اسلام احکام لارين بيلماکانلار
اولوغ کونده قيزيل يوزلوك بولماس بولور

*Kulum diye Hakk emrini kılmayanlar
Kudretini görüp ibret almayanlar,
İmân-İslâm kurallarını bilmeyenler
Ulu günde kızıl yüzlü olmaz olur.*

حق يوليبي شوقي کوبتور بيلکانلارکا
قورقونچ بيلان ييتکيل اوشل اولکانلارکا
آسان کورنور قول ني مدام يورکانلارکا
مونداغ قول لار کور عذابين بيلماس بولور

*Hak yolunun şevki çoktur bilenlere;
Korku ile ulaş o ölenlere;
Kolay görünür yolu dâimâ yürüyenlere;
Böyle kullar kâbir azâbını bilmez olur.*

قول خواجه احمد الله ديکيل ياشينک آقاي
اوتکان عارف همت قيليب قولونک توتقاي
رحمي کيلسه رحيم موليم رحم قيلغاي
خواجه قولين هرکيز ضايع قوبماس بولور

*Kul Hoca Ahmed, Allah de, yaşın aka
Giden ârif himmet eyleyip elini tuta
Rahmeti gelse, Rahîm Mevlâ'm rahmet eyleye
Allah kulunu aslâ kayıpta koymaz olur.*

حکمت 124 Hikmet

ايا دوستلار بو يول لارنينک عقيسي کوب
اوتسه بولماس پير خدمتين قيلماغونچه
يوز مينک بلا محنت آفت خطري کوب
تويسه بولماس پير خدمتين قيلماغونچه

*Ey dostlar bu yolların ukbâsı çok,
Geçse olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça,
Yüz bin belâ, sıkıntı, âfet tehlikesi çok,
Duysa olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.*

شریعت سیز طریقت کا اوتوب بولماس
حقیقت سیز معرفت کا یتیب بولماس
پیرسیز هرکیز شوق شرابین تاتیب بولماس
تاپسه بولماس پیر خدمیتن قیلماغونچه

نادان لارکا سر معنی نی ایتیب بولماس
در گوهرنی مهره کا ساتیب بولماس
ادهم صفت دنیا عقبین یتیب بولماس
یتیب بولماس پیر خدمیتن قیلماغونچه

سرسیز یوز مینک طاعت قیلدیم یولدین آزدیم
راحله سیز یولغه کیریب تالیب توزدوم
پیری مغان نظر قیلدی نفس دین سیزدیم
سیزسه بولماس پیر خدمیتن قیلماغونچه

وا دریغا تویمای قالدیم عمروم اوتی
نفس هوا اورتا آلیب مینی یوتی
بحمد الله پیری مغان قولوم توتی
توتسه بولماس پیر خدمیتن قیلماغونچه

و الله تالله ثم بالله سرسیز بولماس
سرسیز یوز مینک طاعت قیلسانک مقبول بولماس
نیچه ایتسام بیخبرلار مونی بیلماس
بیلسه بولماس پیر خدمیتن قیلماغونچه

جاندین کیچمای باش اوینامای یولغه سالماس
اعتقادینک تام بولسه قولونک آلماس
طالب لارده کیتسه هوا قدرت بولماس
کیچسه بولماس پیر خدمیتن قیلماغونچه

Şeriatsız tarikata geçmek olmaz,
Hakikatsız marifete yetmek olmaz,
Pîrsiz aslâ şevk şarâbını tatmak olmaz,
Tatsa olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.

Câhillere mânâ sırrını deyip olmaz,
İnci, mücevheri ucuza satmak olmaz,
Edhem gibi dünyâ kaygısını yetmek olmaz,
Yetse olmaz Pîr hizmetini kılmayınca.

Sırsız yüz bin ibâdet eyledim yoldan şaşım,
Yol göstericisiz yola girip şaşırıp kaldım,
Pîr-i Kâmil nazar eyledi nefsdan sezdim,
Sezse olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.

Vah ne yazık duymadan kaldım ömrüm geçti,
Nefs-hevâ ortaya alıp beni yuttu,
Allah'a şükürler Pîr-i Kâmil elimden tuttu,
Tutsa olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.

Vallahi, Tallahi, hayır Billahi sırsız olmaz,
Sırsız yüz bin ibâdet eylesen makbûl olmaz,
Ne kadar desem habersizler bunu bilmez,
Bilse olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.

Cândan geçmeyip, baş oynamadan yola iletmez,
İnancın tam olmasa elinden tutmaz,
Tâliblerden gitse heves, kudret olmaz,
Geçse olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.

ايا طالب اولماس بورون اوللا كوركين
يخشي لارنيك خاك پاي بولا كوركين
توفراق بولوب فيض و فتوح آلا كوركين
آلسه بولماس پير خدميتن قيلماغونچه

حقيقت نينك يول لاريدده يوز مينك خطر
بيدين باغلاب يولغه كيركان آخر يتار
سر ايشيكن ياستانغانلار مراد تاپار
تاپسه بولماس پير خدميتن قيلماغونچه

مرادينك كا يتاي ديسنك بولغيل بيدار
اهل عيال خانماندين بولغيل بيزار
آخر بير كون كورساتكوسي سينكا بيدار
كورسه بولماس پير خدميتن قيلماغونچه

الله ديكيك جانينك كويوب اوت لار چيقسون
هو ديكانده سونكاك لارينك بارين چاقسون
بغرينك تيشيب اوبكانك شيشيب ايريب آقسون
آقسه بولماس پير خدميتن قيلماغونچه

اوشبو يولغه قدم قويغان جاندين كيچتي
ذكرين قلوبين ايتا ايتا كوكسين تيشتي
آندين سونكره جانان باقيب ايشك آچتي
آچسه بولماس پير خدميتن قيلماغونچه

يوز مينك مناجت آ يتيب ييغلاي سينكا خدا
حرص هوا من من ليكدين قيلغيل جدا
لطف ايلاسنك من من ليك ني قيبلاي ادا
قيليب بولماس پير خدميتن قيلماغونچه

*Ey tâlip ölmeden önce öledür,
İyilerin ayağının tozu oladur,
Toprak olup feyz-fetih aladur,
Alsa olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.*

*Hakikatın yollarında yüz bin tehlike,
Belini bağlayıp yola giren sonunda ulaşır,
Sır eşğine başvuranlar murâd bulur,
Bulsa olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça,*

*Murâdına yeteyim desen olasın uykusuz,
Çoluk-çocuk, ev-barkından olasın şikâyetçi,
Sonunda bir gün gösterecektir sana cemâl,
Görse olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.*

*Allah de ki cânın yanıp ateşler çıksın,
“Hû” dediğinde kemiklerin hepsi kırılsın,
Bağrın deşip dalağın şişip eriyip aksın,
Aksa olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.*

*Bu yola adım atan cânndan geçti,
Kalb zikrini diye diye göğsünü deşti,
Ondan sonra Sevgili bakıp kapı açtı,
Açsa olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.*

*Yüz bin duâ deyip ağlayım sana Allah,
Hırs ve hevâ, ben-benlikten eyle uzak,
Lutfeylesen ben-benliği eyleyim tamâm,
Eylemek olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.*

رحمان ايڪام رحمتينڪا لايق قيلغيل
برقي يانكليغ همت بيريب عاشق قيلغيل
تا اولگونجه صدقيم بيرله صادق قيلغيل
بولسه بولماس بير خدميتن قيلماغونجه

*Rahmân Melik'im rahmetine lâıyk eyle,
Berki gibi himmet verip âşık eyle,
Ta ölene kadar sıdkım ile Sâdık eyle,
Olsa olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.*

قول خواجه احمد الله ديماي نه ايش قياي
عمليم يوق زار اينكراماي نه ايش قياي
حقدين قورقوب قان ييغلاماي نه ايش قياي
قيليب بولماس بير خدميتن قيلماغونجه

*Kul Hoca Ahmed Allah demeyip ne iş eyleyim,
Amelim yok inleyip ağlamayı, ne iş eyleyim,
Hakk'tan korkup kan ağlamayıp ne iş eyleyim,
Eyllese olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.*

حکمت 125 Hikmet

تطوع روزه توتار خلقلارغه شيخ ليق ساتار
علمي يوق عاميدين بتر آخر زمان شيخ لاري

*Nâfile oruç tutar halklara şeyhlik satar,
İlmi yok âmâdan beter âhir zamân şeyhleri,*

بيلي كا فوطه چالور اوزني كيشي سانور
عرصاتده اوقتانور آخر زمان شيخ لاري

*Beline kuşak bağlar özünü adam sanır,
Arasât'da bırakılır âhir zamân şeyhleri.*

باشيغه دستار اورار علمي يوق نيكا يرار
اوقي يوق ياسين قورار آخر زمان شيخ لاري

*Başına sarık vurur ilmi yok neye yarar,
Oku yok yayını çeker âhir zamân şeyhleri,*

الاييدين آل قيلور معمله ني مال قيلور
ايسسز عمرين ييل قيلور آخر زمان شيخ لاري

*Alayından al eyler muameleni mâl eyler,
Sâhibsiz ömrünü yel eyler âhir zamân şeyhleri.*

شيخ ليق اولوغ تورور حضرتكا ايليتكان ايش تورور
آش بيرماس بغري تاش تورور آخر زمان شيخ لاري

*Şeyhlik uludur Hazret'e ulaştıran iştir,
Aş vermez bağı taşır âhir zamân şeyhleri,*

مسكين احمد قنده سين حق يولنده نیده سين
علمينك يوق نه سانده سين آخر زمان شيخ لاري

Miskîn Ahmed nerdesin Hakk yolunda ne edesin,
İlmin yok ne hâldesin âhir zamân şeyhleri.

حکمت 126 Hikmet

محبت ني کوچه سيني کيزکان عارف
يخشي بيلور خم کانلارني علامتين
ارادت دين قول لاريغه حربه آليب
دفعين ايلار مضرت ني سلامتين

Muhabbetin sokağını gezen ârif,
İyi bilir sâdıkların belirtisini,
İrâdeden ellerine harbe alıp,
Defin eyler zararlının selâmetini.

انداغ عاشق اياقيغه باشين قويسه
بنا قويماي نفس هوايي کوزين اويسه
شوق شرابين ايچيب تاکه روجي قانسا
هيچ آغزندن سالماس توبه ندامتين

Öyle âşık ayağına başını koysa,
Birşey bırakmadan nefs-hevanın gözünü oysa,
Şevk şarâbın içip ta ki rûhu kansa,
Hiç dilinden bırakmaz tevbe pişmanlığını.

يولين تاييب باطن کوزي آچيلکانلار
خار خسديک اياغ آستي يانچيلکانلار
برک گلديک سولوب توزوب ساچيلکانلار
عار آلماس اول خلایق ننگ ملامتين

Yolunu bulup bâtın gözü açılanlar,
Hâr u haşak gibi ayak altına serilenler,
Gül yaprağı gibi solup kuruyup saçılanlar,
Eremez o kulun melâmetine.

صوفي کيراک باطيني ني قيلسه صافي
طاعت قيلسه مانندهء بشر حافي
اندين سونکره وعده سيغه بولار وافي
بيشک کورار هر کيم کشف کرامتين

Sûfi gerek bâtınını eylese sâfi,
İbâdet eylese Bişr-i Hâfi misâli,
Ondan sonra vadesine olur vefâlı,
Şüphesiz görür herkes keşif ve kerâmetini.

رجال لا تلهيهم ديب ايدي خدا
اوشل مردان ماسوي دين بولور جدا
ذکرين ايتيب هر نفسده اولسه روا
تاپار هر دم غوث الغياث جلالتين

“Ricâlün fa tülhîhim” deyip söyledi Allah,
O yiğit mâsîvadan olur ayrı,
Zikrini deyip her nefesde olsa hâzır,
Bulur her zamân gavslar gavsı celâletini,

لاھوت ارا مرید اکر مقام توتسه
درویش لیکنه قرق تورت مقام آندین اوتسه
شیخ مین تیو بنا قیوب اوتنی یوتسه
بی مشقت تاجماس ایمان حلاوتین

دور ایاغی یتیب کیلدی ای بیخبر
ایچرور قویماس نیچه اکر قیلسنک حذر
وا حسرتا ایمانینکده کویتور خطر
قوتوماس سین بیرمای آنی امانتین

قول خواجه احمد ظاهر اعمی یول اداشتی
طالب لارنی صحبتی دین یراق قاچتی
قریب چوکوب حق یولیغه عقلی شاشتی
تانکلا بارسه کورماس کورنی فراغتین

*Kâbir içre mürîd eğer makâm tutsa,
Dervîşlikte kırkdört makâm ondan geçse,
Şeyhim deyip ortaya çıkıp âteşi yutsa,
Meşakkatsiz bulmaz imân hoşluğunu.*

*Devr ayağı yetip geldi ey habersiz,
İçirir koymaz nice eğer çekinsen,
Vah yazık imânında çoktur tehlike,
Kurtulamazsın vermedikçe onun emânetini.*

*Kul Hoca Ahmed zâhir amâsı yolu şaşırđı,
Tâliplerin sohbetinden uzak kaçtı,
İhtiyârlayıp çöküp Hakk yoluna aklı şaştı,
Şehirle varsa görmez körün feragatini.*

حکمت 127 Hikmet

ایسیز بو طریقت نینک تانسوق ایدی
دوستلاریم ارامیزده ایدلانماس اول
کرایدی بوماس ایردی عاشق لارده
نیچه یول کرکلار اورنبن کیرلانماس اول

اول ایرنینک گلی اول شریعت دور
میوه سی تات لبق لقمه طریقت دور
کیم قول نینک قولی بولسه حقیقت دور
قاف تاغین توکال یوتسه تورلانماس اول

*Eşsiz bu tarikatın sonu nerede,
Dostlarım aramızda dolaşmaz o,
Eğer gezseydi olmazdı âşıklarda,
Nice yol kirler yerini kirlenmez o.*

*O erin gülü o şeriattır,
Meyvesi tatlı tarikat lokmasıdır,
Kim kulunun kulu olsa hakikattır,
Kâf dağını toptan yutsa turlanmaz o.*

نشانين ايتا كيتي عاشق لاري
ايتايو بولدي آينك صادق لاري
بولدوق ديب ايتماديلار لايق لاري
كوركانين كوركان بيرده سولانماس اول

سوز تاشته بولسه ايچده مزه بولماس
ايچمي قوروق بولسه انده مزه بولماس
نيچه لار آرزو قيليب بهره آلماس
دعويكا معني آليب يوزلانماس اول

قاموغ اعضا صورتيدين تيل كيچماغونچه
موتوا قبل ان موتوا بولماغونچه
ظاهریده باش كوزيني يوماغونچه
باطينده ايچ كوزي كوركانماس اول

ايمكاك سيزين يتمكليككي ايرماس آسان
نيچوك چنكر يتماكونچه خم خمدان
بولماغونچه بويول ايچره مونكلوغ حيران
قوروق اوتون كوماغونچه كورلانماس اول

قول خواجه احمد قاتيع لانيب كوي سين اجمدي
ايچي تاشينك خام قالماسون پيش سين اجمدي
دوستلار مينكا سوزيني ايت سين اجمدي
يوق ايرسه معرفتنك تورلانماس اول

Belirtisini söyleyerek gitti âşıkları,
İsteyip oldu onun sâdıkları,
Olduk diye söylemediler layıkları,
Gördüğünü gördüğü yerde söylenmez o.

Söz dışta olsa içte lezzet olmaz,
İçi kuru olsa orada lezzet olmaz,
Niceleri arzû eyleyip nasîp almaz,
İddiâ ile manâsını arayıp bulunmaz o.

Bütün organ derdinden dil geçmedikçe,
“Mûtû kable ente mûtû” olmadıkça,
Zahirinde baş gözünü yummadıkça,
Batında kalb gözüyle görünmez o.

Sabırsızın ulaşması değildir kolay,
Nasıl acı meyve yutmayınca hamlarından,
Olmadıkça bu yol üzere dertli, şaşkın,
Kuru odun yanmadıkça alevlenmez o.

Kul Hoca Ahmed sıkılarak yansın şimdi,
İç ve dışın ham kalmasın pişsin şimdi,
Dostlar bana sözünü söylesin şimdi,
Yoksa marifetini ele vermez o.

دم بو دم دور اوزکا دم ني دم ديمه
دنيادين بي غم اوتارسين غم ديمه

Dem bu demdir başka demi dem deme,
Dünyadan gamsız geçersin gâm deme.

كوبمسه جان دليكن هم استخوان
كوز ياشينك آقان بيله سين نم ديمه

خواه كولسه ييغلاسه عاشق ايلي
چهرهء سرخين كوروب بي غم ديمه

اصل نسلينك قطرهء آب مني
خس بي كورسنگ سين اوزونكدين كم ديمه

آدميده ذره معني بولماسه
سين اني آدم كوروب آدم ديمه

تويماسه سر معني دين آدم ايماس
سين اني صورت كوروب محرم ديمه

كر يوراكده بولماسه يوز داغ درد
زنگار قاچكيل اني همدم ديمه

تيكسه بيلكان آبدار خنجري
جان بيروز جانانه غه مرهم ديمه

دوستلار ديوانه ايرماس هر كيشي
عز و جل دين كيچماسه آدم ديمه

مثل دريا يوزيده يوركان خسي
هاي هوي ديكان بيلان محكم ديمه

احمدا توتقيل غنيمت هر نفس
يارسيز اوتكان بو دم بي دم ديمه

*Yanmasa cân ve gönlün hem bedenin,
Göz yaşının akması ile sen nem deme.*

*Kahkahayla gülse ağlasa âşık idi,
Râhat yüzünü görüp gamsız deme.*

*Aslın-neslin erlik suyu damlası,
Hâsı görsen sen özünden eksik deme.*

*Âdem oğlunda zerre kadar mânâ olmasa,
Sen onu adam görüp adam deme.*

*Duymasa mânâ sırrından adam değildir,
Sen onun sûretini görüp mahrem deme.*

*Eğer yürekte olmasa yüz derd yarası,
Sakın, kaç onu hem-dem deme.*

*Değse bilen âbdâr hançeri,
Cân verir cânân merhem deme.*

*Dostlar dîvâne değildir her kişi,
“Azze ve Celle”den geçmese Âdem deme.*

*Deryâ üzerinde yürümüş hâsı,
“Hayy-Hû” demek ile Derûş deme.*

*Ey Ahmed ganîmet bil her nefesi,
Yârsız geçen bu demi dem deme.*

محبت سیز خلائقیدین هر کیم قچسه
عارفلارنی صحبتیدین جولان قیلور
اورتاب کویوب عشق یولده یاشین ساچسه
سبحان ای کام عرش اوستیده مهمان قیلور

بندم دیکای کویکان لارنی سویوب الله
حق کورساتکای دیدارینی والله، بالله
قایدہ بارسه تسبیح لاری شیئا لله
هر نه تابسه حق یولیده احسان قیلور

ذاکر بولوب ذکرین ایتسه کیلکای ندا
شیطان لعین ییتمش فرسنگ بولغای جدا
دردی بولسه حق دردیه بیرکای دوا
انداغ قولنی اوزی ایزلاب جانان قیلور

تون سحرلار حق اویغایب قان بیغلاتار
بیدار قیلیب اوز عشقی غه بیل باغلاتار
دواسی یوق دردنی بیریب زار اینکراتار
مونده بیغلاب انده بارسه سلطان قیلور

حقه عاشق بولغان قول لار دایم بیدار
رضوان ایماس مقصودلاری ایرور دیدار
اهل عیال خانماندین بولور بیزار
اسماعیل دیک عزیز جانین قربان قیلور

شیخ مین تیو باش کوتارکان حقه رقیب
من لیک قیلیب سبحانی غه بولماس حبیب
بیدار بولوب دردسیزلارکا بولغان طیب
بو دنیانی مؤمن لار کا زندان قیلور

Muhabbetsiz kişilerden her kim kaçsa,
Âriflerin sohbetinde dolaşır,
Yanıp yakılıp yolunda yaşını saçsa,
Sübhân Melik'im Arş üstünde konuk eyler.

Kulum diyerek yananları sevip Allah,
Hakk gösterecek cemâlini Vallah-billâh.
Nerede gitse, tesbîhleri "Şe'y en li'llâh"
Her ne balsa, Hakk yolunda ihsân eyler.

Zâkir olup zikrini dese, gelecek nidâ;
Lânetli şeytân yetmiş fersah olsun ayrı
Derdî olsa, Hakk derdine verecek devâ;
Öyle kulu kendisi arayıp cânan eyler.

Geceleri şehirlerde Hakk uyandırıp kan ağlatır,
Uykusuz eyleyip kendi aşkına bel bağlatır,
Devâsı yok derdi verip ağlatıp inletir;
Burada ağlayıp orada gitse, sultân eyler.

Hakk'a âşık olan kullar dâimâ uykusuz,
Cennet değil arzuları, verir cemâl,
Çocuk-çocuk, ev-barktan olur şikâyetçi;
İsmâil gibi azîz cânını kurbân eyler.

Şeyhim diye baş kaldıran Hakk'a rakîp;
Benlik eyleyip Sübhân'ına olmaz sevgili
Uykusuz olup derdsizlere olan tabîb;
Bu dünyâyı müminlere zindân eyler.

اي مؤمن لار طاعت قىلىپ طايانمىكلار
امانت دور عزيز جانغه اينانمىك لار
حرام حريش يىغمىش مالغه اينانمىك لار
مال لارينكى قريش آتليغ يىلان قىلور

بو دىياغه بنا قويغان قارون قاني
دعوي قىلكان فرعون بيله هامان قاني
وامق عذرا فرهاد شيرين مجنون قاني
قهر ايلاسه بير لحظه ده يكسان قىلور

هيچ بىلدىكىمو آدم اولماي قالغاني ني
بو دىياني وفاسىني بىلكاني ني
دىيا طلب بوي خدا آلغاني ني
الله دىسنىك كوز ياشىنىكى باران قىلور

عشق درديغه دوا سورغان حاضر تىلبه
ظاهرده يوق باطن ايچره قىلور جلوه
مغز سىرىنىك بغىرىنىك ايچره قىلور غلبه
عشق درديغه دوا قىلسه رحمن قىلور

كىمىنى كورسنىك بو يول لارده يالغان عاشق
ظاهر صوفى باطن ايچره ايرماس صادق
اينىك اوچون معشوقىغه بولماس لايىق
يالغانچى ني روز محشر سىرسان قىلور

تن سوزلامس جان سوزلامس ايمان سوزلار
جاندىن كىچىكان چىن عاشق لار حقنى كوزلار
عارفلاركا خدمت قىلىپ يولدىن توزلار
اول عاشق ني خلابققه سلطان قىلور

*Ey mü'minler, ibâdet eyleyip dayanmayın;
Emanettir, azîz cânâ inanmayın;
Harâm-mekrûh yıgımsı mala inanmayın
Mallarını "karış" adlı yılan eyler.*

*Bu dünyaya binâ koyan Kârûn hanî,
Dâvâ eyleyen Fir'avn ile Hâmân hanî,
Vâmîk-Azrâ, Ferhâd-Şîrîn, Mecnûn hanî;
Kahreylese, bir lahzada yerle bir eyler.*

*Hiç bildin mi insanoğlunun ölmeyip kaldığını,
Bu dünyânın vefâsını bildiğini,
Dünyâ isteklisinin Hakk kokusunu aldığıını
Allah desen, göz yaşını yağmur eyler.*

*Aşk derdine devâ soran hâzır tîlbe,
Zâhirde yok bâtın içinde eyler cilve,
Mazı sarın hepsinin içinde eyler gâlip,
Aşk derdine devâ eylese Rahmân eyler.*

*Kimi görsen, bu yollarda sahte âşık;
Zâhir sūfî, bâtın içinde değil sâdık;
Onun için sevdiğine olmaz lâıyk
Yalancıyı mahşer günü şaşkın eyler.*

*Ten söylemez, cân söylemez, imân söyler
Cândan geçen gerçek âşıklar Hakk'ı gözler;
Âriflere hizmet eyleyip yolunu düzler
O âşıkı ahâlîye sultân eyler.*

عاشق بولسنك كيچه كوندوز عشق استاكيل
طاعت قيلكيل كيچه قووب هيچ ياتماكيل
عافل بولسنك نادانلاركا سن ايتماكيل
چين درويشلار طاعت لارين پنهان قيلور

درويش بولسنك طاعت قيلكيل قيلمه ريا
هر كوشه ده طاعت قيلكيل تنكر يم كواه
يالغان درويش قايدة بارسه رزق و دعوا
عادل پادشاه طاعت لارين عصيان قيلور

و اي اوشنداغ درويش لاردين پناه بيركيل
اول نادانغه الفت قيلماي جانيم آلكيل
ايا محبوب يولده قالديم يولغه سالكيل
توبه ليقني خواجم جاين بستان قيلور

درويش مين ديب طاعت قيلور خلق ايچنده
ريا قيليب يوكوروب يورار انده مونده
الله اوچون طاعت قيلكان درويش قنده
چين درويش لار تاغ چول ني مكان قيلور

عاشق بولسنك عشق يوليده فنا بولكيل
ديدار ايزلاب حسرتيده ادا بولكيل
مرهم بولوب چين دردليك كا دوا بولكيل
خلق خوشني جان آلورده آسان قيلور

عاشق لاري حقه باقيب نعره تارتار
محبت ني درياسيغه چوموپ باتار
گوهر آليب معشوقيه رازين ايتار
قطره ياشي ييركا تامسه عمان قيلور

*Âşık olsan, gece gündüz aşk iste,
İbâdet eyle, gece kalkıp hiç yatma,
Akıllı olsan, câhillere sır söyleme,
Gerçek dervîşler ibâdetlerini gizli eyler.*

*Dervîş olsan, ibâdet eyle, eyleme riya;
Her köşede ibâdet eyle Tanrı'm tanık
Sahte dervîş nereye gitse, zevk ve dâvâ;
Âdil pâdişâh ibâdetlerini isyân eyler.*

*Vay, o türlü dervîşlerden kurtuluş ver,
O câhile ülfet eylemeyip, cânımı al,
Ey sevgili, yolda kaldım, yola koy,
Tevbe edenin Rabhım yerini bostân eyler.*

*Dervîşim deyip ibâdet eyler halk içinde;
Riyâ eyleyip dolaşp yürür orada burada;
Allah için ibâdet eyleyen dervîş nerede?
Gerçek dervîşler dağ ve ovayı mekân eyler.*

*Âşık olsan, aşk yolunda yok ol,
Cemâl arayıp hasretinde tamâm ol,
Merhem olup gerçek dertliye devâ ol,
Güzel huyluyu cân alırken asân eyler.*

*Âşıkları Hakk'a bakıp nâra atar,
Muhabbetin denizine dalıp batar;
Cevher alıp sevdiğine dardini söyler,
Damla yaşı yere damlasa, ummân eyler.*

عاشق لاركا بيردي عشقین کوی دورکالی
زلیخادیک قدین دوتا قیلدرکالی
ریاضت ده رنک روپین سولدورکالی
چین عاشق نی رنک روپین سامان قیلور

عاشق لاری حق قهریدین قورقوب تترار
ییر و کوکده ملایک لار ییغلاب تورار
کاهی قیزیل کاهی سریغ بولوب یورار
نالہ قیلیب ییر و کوکنی لرزان قیلور

عاشق لارنی خاص معشوقی سحرخیزلار
ندا قیلکان یا عبدي دیب باطن کوزلار
عشق شدتی طغیان قیلسه دردی زورلار
قایده سیندیپ یوراک بغرین بریان قیلور

قایده سیندیپ قایده سین دیب عاشق ایتار
عاشق لارده حد نه بولغای معشوق ایتار
آغزی ایتمس تیلی ایتماس دلی ایتار
اوج یوز التمش تمورلاری لرزان قیلور

عاشق لارنی قیامت کون حالین سورکای
چین عاشق نی کوکسین یاریب داغین کورکای
پاک آغزیدین کفکی آقیب یوکروب یورکای
کیمکا بیرسه پاک عشقی نی حیران قیلور

عاشق لارنی طلب لاری جام شراب
معشوقیغه ییتماک اوچون بغری کباب
روح لارینی غذاسی دور چنک رباب
آهی چیقسه ییتی اقلیم ویران قیلور

Aşıklara verdi aşkını yandırmağa,
Züleyha gibi vücûdunu iki büklüm eylemeğe,
Riyâzette yüzünün rengini soldurmağa,
Gerçek âşıkın yüzünün rengini samân eyler.

Âşıkları Hakk kahrından korkup titrer;
Yer ve gökte melekler ağlayıp durur;
Bazen kızıl, bazen sarı olup durup
Feryâd eyleyip yer ve göğü lerzân eyler.

Âşıkların gerçek sevgilisi seherde bekler,
Nidâ eyleyince "yâ kulum" deyip bâtın gözler,
Aşk şiddeti coşsa derd-i zârlar,
Nerdesin deyip yürek-bağrını biryân eyler.

"Nerdesin?" deyip, nerdesin?" deyip âşık söyler;
Âşıklarda had ne ola, mâşûk söyler;
Ağzı demez, dili demez, gönlü söyler;
Üç yüz altmış damarları lerzân eyler

Âşıkların kıyâmet günü hâlini soracak,
Gerçek âşıkın göğsünü yarıp dâğını görecek,
Temiz ağzından köpüğü akıp yürüyüp görecek,
Kime verse temiz aşkını, hayrân eyler.

Âşıkların istekleri şarâp kadehi,
Sevgilisine ermek için bağı kebâb;
Rûhlarının gıdâsıdır çeng ve rebap;
Âhı çıksa, yedi iklimi vîrân eyler.

قدرت بىرلە ھىرنە قىلسە بىر ك لىك اوزى
قدرتىدىن مەلۇم تورور قىش و يازى
اي ناانصاف اللہ بىلە قىلمە بازي
قھار ايكام جانلىغ لارنى بيجان قىلور

يىغلامقنى ھەر آدم غە بىر كان قانى
يىغلاماق لىغ آسان ايماس بىغ قانى
كوز ياشىنكى رىا قىلمە حقنى تانى
حق تەالى سويكان لارنى گريان قىلور

قول خواجه احمد بنده مين ديب اورمكىل لاف
رىا بىر لان قىلغان طاعت بارچە كذاف
شريعته طريقتده كارينك خلاف
آخرتده كذابلارنى عريان قىلور

*Kudret ile her ne eylese, Kâdir özü;
Kudretinden mâlumdur kış ve yazı;
Ey insâfsız, Allah ile eyleme iddia
Kahhâr Melik'im cânlıları cânsız eyler.*

*Ağlamayı her insâna veren hani;
Ağlamalık kolay değil, bağıri hani,
Göz yaşını riyâ eyleme, Hakk'ı tanı,
Hakk Teâlâ sevdiklerini giryân eyler.*

*Kul Hoca Ahmed, kulum deyip vurma lâf;
Riyâ ile eylediğin ibâdetin hepsi boş;
Şeriatte, tarikatte kazancın şüpheli;
Âhirette yalancılara üryân eyler*

حکمت 130 Hikmet

محبت نى بوستانىدە ھزار داستان
بلبل لارى سىرار آندە افغان قىلور
معرفت نى ميدانىدە جولان قىلغان
كىچە كوندوز كوز ياشىنى عمان قىلور

اول بلبل نى آوازىنى ايشتكان لار
تكبرى تاغىن كسىب اوشاتكانلار
بو دنياىى مزاسىنى اونوتقانلار
فرىاد اوروب يىغلاب كوزىن گريان قىلور

*Muhabbetin bahçesinde binlerle destân,
Bülbülleri şakıyıp orada fîgân eyler,
Marifetin meydânında dolaşan eyleyen,
Gece gündüz göz yaşını deniz eyler.*

*O bülbülün feryâd ını işitenler,
Kibirin dağını kesip benzetenler,
Bu dünyânın lezzetini unutanlar,
Feryâd edip ağlayıp gözünü giryân eyler.*

عاشق قول لار بو دنياني كوزكا ايلماس
دنيا عشقين زاهد قول لار تيل كا آلماس
كيچه كوندوز مست و حيران اوزكا كيلماس
ديدار تيلاب كوكسين تيشيب نالان قيلور

وا دريغا كيچتي عمروم تويماي قالديم
راحله سيز يولغه كيريب هاريب قالديم
همت قورين بيلكا محكم چاليب آلديم
اوزي سويكان عاشق لارين سرسان قيلور

ايا عاشق كيچه كوندوز تينماي ييغلا
كويوب پشيب يوراك بغرينك ايزيب داغلا
اجل بيتسه مردانه وار بيلينك باغلا
مونداغ عاشق بارسه انده مهمان قيلور

شيخ منصور اوز باشيني دارده كوردي
پرتو سالدني حق ديدارين انده كوردي
بيخود بولوب اوزين بيلمائي افغان قيلدي
وا شوقا ديب اوزين بيلمائي جولان قيلور

شيخ شبلي عاشق بولوب بيلمائي اوتي
شيخ بايزيد بيتميش يولي اوزين ساتدي
بو دنياني عزت لارين تاشلاب آتي
اوتكان ايشقه ندامت ديب افغان قيلور

انداغ ايرلار صحبتي ني تابقان كيشي
مست و حيران بولوب يورار ياز و قيشي
سحرلارده چار ضرب اورمق ايني ايشي
ظاهر خنده باطن لارين پنهان قيلور

*Âşık kullar bu dünyâyı göze iliştirmez,
Dünyâ aşkını zâhid kullar dile almaz,
Gece gündüz mest ve hayrân kendine gelmez,
Cemâl dileyip göğsünü deşip ağlar eyler.*

*Vah ne yazık geçti ömrüm doymadan kaldım,
Rehbersiz yola girip yorulup kaldım,
Hikmet kemerin bele sağlam bağladım,
Kendini seven âşıkları darmadağın eyler.*

*Ey âşık gece gündüz dinmeden ağla,
Yanıp pişip yürek bağrını ezip dağla,
Ecel yetse merdcesine belini bağla,
Böyle âşık varsa orada konuk eyler.*

*Şeyh Mansûr öz başını darağacında gördü,
Nûr gönderdi Hakk cemâlini orada gördü,
Şuûrsuz olup kendini bilmeden feryâd eyledi,
Vâ şevkâ diye kendini bilmeden dolaşır.*

*Seyh Şiblî âşık olup bilmeden geçti,
Şeyh Bâyezîd yetmiş yol kendini sattı,
Bu dünyânın izzetlerini kaldırıp attı,
Geçen içe pişmânlık diye feryâd eyler.*

*Eyle erlerin sohbetini bulan kişi,
Elest ve hayrân olup yürür yaz ve kışı,
Seherlerde dört döğünmek onun işi,
Zâhir neşeli bâtınlarını gizli eyler.*

مونداغ بولماي حق وصلي غه ييتيب بولماس
رسوا بولماي سردين معني اليب بولماس
هو ذكريني ايتيب دايم تيلدين قويماس
وهمي بيرلان دل لاريني لرزان قيلور

*Böyle olmadan Hakk vuslatına ermek olmaz,
Rüsvâ olmadan sırdan mânâ almak olmaz,
Hû zikrini deyip dâimâ dilden bırakmaz,
Hayâlî ile dillerini lerzân eyler.*

قول خواجه احمد بو حكمت ني كيمكا ايدينك
عارف مين ديب خلايقغه اوقوب يايدينك
تأثير قيلماس عالم لارغه ايغان پندينك
عارف اولدور تن ملكي ني ويران قيلور

*Kul Hoca Ahmed bu hikmeti kime söyledin,
Ârifim diye ahâlîye okuyup yaydın,
Teşîr eylemez âlimlere söylediğin öğüdün,
Ârif odur beden mülkünü vîrân eyler.*

حکمت 131 Hikmet

تجلی ني مقامي دور عجب مقام
اول مقامده عاشق قول لار جولان قيلور
قي كونكل كا تجلي سين پرتو سالسه
بيخود بولوب اوزين بيلمای افغان قيلور

*Tecellînin makâmıdır acaip makâm;
O makâmda âşık kullar dolaşır
Hangi gönüle tecellîsinin nûrunu gönderse
Şûûrsuz olup kendini bilmeden feryâd eyler*

اول مقام ني يول لاريني رهزني بار
قلاوزسيز يولغه كيرسه يولدين آزار
وسواس ايلاب شيطان لعين دينين بوزار
اون يوليغه ساليب آني حيران قيلور

*O makâmın yollarının rehzeni var,
Kılavuzsuz yola girse, yoldan şaşar,
Vesvese eyleyip lânetli şeytân dinini bozar,
Kendi yoluna koyup onu şaşkın eyler.*

اول مقام ني بيلدورکالي رهبر کيراک
طريقت ني بيشه سيده صفدر کيراک
اوشبو يول ني ضبط ايلاکان سرور کيراک
انداغ مرشد اوچماق ملکين طيران قيلور

*O makâmı bildiren rehber gerek;
Tarîkatın ön safında safder gerek;
İşbu yolu zabteyleyen server gerek;
Öyle mürşid cennet mülkünü hâzır eyler.*

اول مقام غه بيتكان عاشق شراب ايچار
خانمان برباد بيريپ جاندين كيچار
شوق قناتين حضرت تبا توقوب اوچار
عرش كرسي لوح قلم طيران قيلور

ديدار تيلاب ترك ايلاسنك ماسواني
اولماس بورون وجودنكي ايللا فاني
وَأَهْرَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى
اجماخي خاص قولي غه احسان قيلور

اول مقام ني توحيد آتليغ درختي بار
سايه سيده عاشق قول لار براق سوار
هر بير شاخي مينك ييل چيلىق يول ني توتار
هر قايسى سي اوز اوزيكا عنوان قيلور

اول درخت ني ميوه سيدين تاتقان قول لار
دنيا سيني آخرت قه ساتقان قول لار
گور ايچيده آسايش ده ياتقان قول لار
سحرلارده كوز ياشيني عمان قيلور

همت قورين قول خواجه احمد بيل كا باغلا
محبت ني اوتي بيرله يوراك داغلا
يقانك توتوب تانك آتقونچه تينماي يغلا
شايد سنكا رحم ايلابان جانان قيلور

*O makâma eren âşık şarâp içer;
Ev-barkını yağmaya verip Cândan geçer;
Şevk kanadını Hazret'e doğru tutup uçar;
Arş ve Kürsü, Levh ve Kalem tayrân eyler.*

*Cemâl dileyip terk eylesen mâsivâyı;
Ölmeden önce vücûdunu eyle fânî;
"Ve enhârûn min aselin musaffa" yı;
Cennetini hâs kuluna ihsân eyler.*

*Ol makâmın tevhîd adlı ağacı var;
Gölgesinde âşık kullar Burâk'a biner;
Her bir dalı bin yıl kadarlık yolu tutar;
Herhangisi kendi kendine ünvân eyler.*

*O ağacın meyvesinden tadan kullar,
Dünyasını âhirete satan kullar,
Kâbir içinde huzûr içinde yatan kullar
Seherlerde göz yaşını ummân eyler.*

*Himmet kuşağını Kul Hoa Ahmed bele bağla;
Muhabbetin âteşi ile yürek dağla;
Yakanı tutup tan atana kadar dinmeden ağla;
Meğer sana rahmet ederek cânân eyler.*

اوشبو سرنی بیلیمکان جاهل کشی
 درویشلارنی قدرینی قاچان بیلور
 تیل اوچیده امت مین دیب دعوی قیلور
 مصطفی نی قدرینی قاچان بیلور

*Bu sırrı bilmeyen câhil kişi
 Dervîşlerin değerini ne zamân bilir?
 Dil ucuyla ümmetim diye iddia eder
 Mustafâ'nın değerini ne zamân bilir?*

طریقت نی لذتی دین تاتقان کشی
 دنیاسنی دین یولیده ساتقان کشی
 کیچه کوندوز کوزده یاشی آققان کشی
 بو دنیانی قدرینی قاچان بیلور

*Tarîkatın lezzetinden tadan kişi
 Dünyasını din yolunda satan kişi
 Gece-gündüz gözde yaşı akan kişi
 Bu dünyânın değerini ne zamân bilir?*

کیچه کوندوز طاعت قیلسه اوشال عاشق
 بو دنیاده کناهی دین بولور فارق
 درویشلارنی غیبت قیلغان اول منافق
 معرفت نی قدرینی قاچان بیلور

*Gece-gündüz ibâdet eylese o âşık,
 Bu dünyada günâhından olur uzak,
 Dervîşleri gybet eden o münâfık,
 Marifetin değerini ne zamân bilir?*

دنیا مالین ییغیب یول نی یتورکانلار
 ایسر عمرین کفر ایچنده کیچورکانلار
 قلاوزسیز بیابانده یوروکانلار
 محبت نی قدرینی قاچان بیلور

*Dünyâ mâlını yığıp yolu yitirenler,
 Kısa ömrünü küfr içinde geçirenler,
 Kılavuzsuz kırlarda yürüyenler,
 Muhabbetin değerini ne zamân bilir?*

کوب کشیلار دعوی قیلور نفس کوزاتیب
 ییب ایچیب حیوان کی تونلار یاتیب
 روزه توقمس زکوه بیرمس هم او یانیب
 حق تعالی قدرینی قاچان بیلور

*Çok kişiler iddia eder nefsinı gözetip,
 Yeyip-içip hayvân gibi geceleri yatıp,
 Oruç tutmaz, zekât vermez hem utanıp,
 Hakk Teâlâ'nın değerini ne zamân bilir?*

کل متقی آل مین دیب ایدی رسول
 ای قول احمد بو حدیث نی قیلغیل قبول
 سویری خلقی قبول قیلماي بولدی ملول
 جاهل خلقی پیر قدرینی قاچان بیلور

*"Küllî muttaki âlîmen" diye söyledi Rasûl,
 Ey Kul Ahmed bu hadisi eyle kabûl,
 Suyri halkı kabûl eylemeyip oldu melûl,
 Câhil halkı Pîr değerini ne zamân bilir?*

سبحان ایدیم بنده سیکا لطف ایلاسه
ایچی یاروب تاشی کویوب بریان بولور
پیر ایتاکین توتوب عاشق یولغه کیرسه
حقنی ایزلاب ایکی کوزی گریان بولور

*Sübhân Rabb'im kuluna lutf eylese,
İçi aydınlanıp, dışı yanıp biryân olur.
Pîr eteğini tutarak âşık yola girse,
Hakk'ı izleyip iki gözü giryân olur.*

جاندین کیچمای عشق سرینی بیلسه بولماس
مالدین کیچمای من من لیکنی قویسه بولماس
شرمی بولمای یالغوز اوزین سویسه بولماس
انداغ عاشق ایل کوزیدین پنهان بولور

*Cândan geçmeden aşk sırrını bilse olmaz;
Maldan geçmeden ben-benliği koysa olmaz;
Utangaç olmadan yalnız kendini sevse olmaz;
Öyle âşık halk gözünden gizli olur.*

جانینک قیناب زقوم چیناب عاشق بولکیل
یاشینک توكوب كوزونك سولاب صادق بولکیل
اندین کین درکاهی غه لایق بولکیل
جانینک بیرسنک رحم ایلاسه جانان بولور

*Cânını incitip zakkum çiğneyip âşık ol,
Yaşını döküp gözünü sulayıp sâdık ol,
Ondan sonra dergâhına lâıyk ol,
Cânını versen rahmet eylese cânân olur.*

عشق یولیده کیچه کوندوز بیغلاغانلار
جاندین کیچیب بیلین محکم باغلاغانلار
خدمت قیلیب حق سرینی آنکلاغانلار
تون اویقونی حرام قیلیب نالان بولور

*Aşk yolunda gece gündüz ağlayanlar,
Cândan geçip belini sıkı bağlayanlar,
Hizmet eyleyip Hakk sırrını anlayanlar
Gece uykusunu harâm eyleyip ağlar olur.*

وا دریغا عشق یولیده جانم بیرمای
غواص بولوب دریا ایچره گوهر تیرمای
حقدین اوزکا غفلت لارنی یراق سالمای
تانکلا بارسه ندامت لار چندان بولور

*Vah ne yazık, aşk yolunda cânını vermeden,
Dalğış olup deniz içinden cevher dermeden,
Hakk'tan başka gafletleri uzaklaştırmadan
Sabâha varsa, pişmânlıklar pek çok olur.*

عاشق بولسنک بایزیددیک اوزونک ساتقیل
والله بالله دنیا حرام تاشلاب آتقیل
قانلار توكوب كوزلارينكدين تونلار قاتقیل
بیر لحظه ده شیطان ملکی ویران بولور

*Âşık olsan, Bâyezid gibi kendini sat,
Vallah-billâh dünyâ harâm, kaldırıp at,
Kanlar döküp gözlerinden geceleri don,
Bir anda şeytân mülkü vîrân olur.*

تانك آتقونچه ذكرين ايتكىل جانينك بىرلە
تاغ چول نى بستان قىلغىل قانينك بىرلە
تاشدين قاتىغ تاشقە ياتقىل يانينك بىرلە
يولدين آزغان يوزمىنك غافل مردان بولور

تاشدين قاتىغ تاشنى سوركان بىخبرلار
عقبى ايشين آرقە تاشلاب دنيا ايزلار
آيت حديث بيان قىلسام قاتىغ سوزلار
ظاهر آدم باطن لاري شيطان بولور

ذكرين آيغىل قانلار آقسون سوزلارينكىدين
حكمت آيغىل درلار تامسون سوزلارينكىدين
كل لار اونسون هر بير باسقان ايزلارينكىدين
گل كا باقسنك كل آچىلىب بوستان بولور

سحرلارده ايرته توروب قانلار يوتكىل
پير مغان ايتاكي نى محكم توتكىل
حقە عاشق بولغان بولسنىك جاندين اوتكىل
جاندين كيچماي چين عاشق لار عربان بولور

بو دنياده فقيرلىك نى عادت قىلكان
خوارلىغ تارتىب مشقت نى راحت بىلكان
قول خواجه احمد يىخشي لاركا خدمت قىلكان
قيامت كون انداغ كشي سلطان بولور

*Tan atana kadar zikrini söyle, cânın ile
Dağ ve ovayı bostân eyle, kanın ile
Taştan katı taşa yat, yanın ile
Yoldan çıkan yüz bin gâfil yiğit olur.*

*Taştan katı taşı süzen habersizler,
Âhîret işini geri bırakıp dünyâyı arar
Âyet, hadîs beyân eylesem, sert konuşur
Dışı insân, içleri şeytân olur.*

*Zikrini söyle, kanlar aksın gözlerinden,
Hikmet söyle, inciler damlasın sözlerinden,
Güller bitsin, her bir bastığın izlerinden,
Güle baksan, gül açılıp bostân olur.*

*Seherlerde erken kalkıp kanlar yut,
Pîr-i Kâmil eteğini sağlam tut,
Hakk'a âşık olmuş olsan, cânndan geç,
Cândan geçen gerçek âşıklar üryân olur.*

*Bu dünyada fakîrlîği âdet eyleyen
Hakîrlîk çekip meşakkati râhat bilen,
Kul Hoca Ahmed, iyilere hizmet eyleyen,
Kıyâmet günü öyle kişi sultân olur.*

عارف عاشق جان ملکیده الم تارتسه
اون سیکز مینک قاموغ عالم غلغل بولور
کونکل قوشی شوق فناتین توقوب اوچسه
جمله وجود یادین سیرار بلبل بولور

محبت نی میدانی غه اوزین سالسه
معرفت نی میدانی غه اوزین اورسه
سر شرابین ایچیب عاشق روحی قانسه
مودت نی گلزاریده خوش گل بولور

ایرانلار حق یادی دین غافل بولماس
رجال لاتلهیهم دیر خالق الناس
ایران یولین توتقان هرکیز یولده قالماس
اول حضرتده سر اسراری مقبول بولور

الست خمیرین کیمکا بیرسه اوشال ساقی
بلا مدام ایچیب اسرار منکو باقی
نین جانین کوی دوروب شوق احراقی
ایچیدین کویار یاقیلور هم کل بولور

ظاهرین آتی بیرلان بیزه کانلار
باطن لارین آتی بیرله توزه کانلار
شوق اوتی نی ایچ کونکل کاکیزا کانلار
ماسوی بیرلان قاچان مشغول بولور

طریقت دور بو یول آتین بیلسه درویش
معرفت نی متاعیدین آلسه درویش
اوزکا یول لار باد هوا سانسه درویش
حقیقت نی میدانیده ایر اول بولور

Ârif âşık cân yurdunda elem çekse,
On sekiz bin bütün evren gül bahçesi olur.
Gönül kuşu şevk kanadını çırpıp uçsa,
Bütün varlık yâdını söyler bülbül olur.

Muhabbetin meydânına kendisini koysa,
Mârifetin meydânına kendini vursa,
Sır şarâbını içip âşık rûhu kansa,
Meveddettin gülzârında hoş gül olur.

Erenleri Hak yâdından gâfil olmaz;
"Ricâlun lâ tulhîhim" der Hâliku'n-nâs
Eren yolunu tutan aslâ yolda kalmaz;
O hazrette sır esrârı makbûl olur.

"Elest" şarâbını kime verse o sâkî,
Devamlı içip saklar ölümsüz bâkî;
Tenini cânını yakarak şevk ihrâkî;
İçten yanar yıkılarak hem küll olur.

Dışını adı ile bezeyenler,
İçlerini âteşi ile düzenleyenler,
Şevk ateşini gönülün içine yerleştirenler,
Masîvâ ile ne zamân meşgûl olur?

Tarikattir bu yol, adını bilse dervîş,
Mârifetin mallarından alsa dervîş,
Başka yollar kötülük yeli; sansa dervîş,
Hakîkatin meydânında er o olur.

قاتيغ لانيب قول خواجه احمد يولغه كيركيل
قولني كورسنگ قولي بولوب معني سوركيل
يا الهيم روزي قيلسه معني آلكيل
معني سوراب معني آغان چين قول بولور

Dayanarak Kul Hoca Ahmed, yola gir
Kulu görsen, kulu olup mânâ sor
Yâ İlâhım, nasîp kılrsa, mânâ al
Mânâ sorup mânâ alan gerçek kul olur.

حکمت 135 Hikmet

سحر وقتده قويوب ييغلاب ناله ايلا
نالشينك دين يير و كوكلار نوا قيلسون
حقه سيغيب كوز ياشينكني ژاله ايلا
آندين سونكره حق دردينك كا دوا قيلسون

Seher vakti kalkıp ağlayıp, feryâd eyle;
Feryâdından yer ve gökler nevâ eylesin
Hakk'a sığınıp göz yaşını çağlayan eyle;
Ondan sonra Hakk derdine devâ eylesin.

چين درديك ني الله سويوب بندم ديدي
اوچ يوز آلتيمش باقيب ابي غمين يدي
ملايك لار ياشين آليب تحفه قيلدي
قان ييغلاغيل ياشينك آليب كواه قيلسون

Gerçek dertliyi Allah sevip kulum dedi,
Üç yüz altmış bakıp onun gamını yedi,
Melekler yaşını alıp armağan eyledi,
Kan ağla yaşını alıp tanık eylesin.

يوز مينك گناه صادر بولدي بيلامادينك
توبه قيليب دركاهي كا كيلامادينك
خدمت قيليب يحيشي دعا آلامادينك
يازوق لاردين سيني نه ديب سوا قيلسون

Yüz bin günâh işlendi, bilemedin;
Tevbe eyleyip dergâhına gelemedin;
Hizmet eyleyip iyi duâ alamadın;
Günâhlardan seni ne diye sivâ eylesin?

بو عالمده رسوا بولوب قان يوتمسنگ
شريعت ده طريقت ده پير توتمسنگ
حقيقت ده جان تندين پاك اوتمسنگ
غفلت لاردين سيني نه ديب جدا قيلسون

Bu âlemde rezil olup kan yutmasan,
Şeriatte, tarikatte Pîr tutmasan,
Hakikatte cândan, tenden tam geçmesen,
Gafletlerden seni ne diye ayrı eylesin?

ايرانلارني قىلغان لارينى قىلامسنىك
پىرسىز يوروب ورد اوراد بىلامسنىك
استعانت تىلاب دعا آلامسنىك
خاص بىرك لار سىنى نه دىب دعا قىلسون

دام تزوير قويوب خلقي يولدين اوردونك
شىخ قىلىپ رىا بىرله دوكان قوردونك
عشرت قىلىپ شيطان بىرله دوران سوردونك
دىدارىغه سىنى نه دىب روا قىلسوق

لطف كرم حق ياراتي سىزلار اوچون
جان و دلده خدمت قىلماي سىزلار زبون
الله اوچون بحث ايتارمىن تبقون سخون
ناپاك لاركا نه دىب لطفين عطا قىلسون

كىچه ياتماي خواب غفلت حرام قىلسه
ذكر قلب و ذكر سرى تمام قىلسه
مىنىك بىر آتىن تسبيح ايتىب كلام قىلسه
بنده نه دىب دركاهى كا خطا قىلسون

امر معروف نهي منكر بىلىپ قىلسه
ياتسه قوبسه بىر خدایى نى حاضر بىلسه
تا اولكونچه خواجه سىغه خدمت قىلسه
قوت بىرور آنى نه دىب دوتا قىلسون

بى نماز و بى طاعت كا بىرماس قوت
فعلى ضعيف اوزى معيوب بىرماس همت
رزقى ناقص اوزى ناجنس كورماس دولت
اول فاسق بى دىن نه دىب صفا قىلسون

Erenlerin yaptıklarını yapamasan,
Pîrsiz yürüyüp vird ve evrâd bilemesen.
Yardım dileyip duâ alamasan,
Seçkin ulular sana ne diye duâ eylesin?

Tezvîr ağı koyup halkı yoldan çıkardın,
Şeyhlik kılıp riyâ ile pazar kurdun;
Gönül eğlendirip şeytân ile devrân sürdürdün
Cemâline sen ne diye lâînk eylesin?

Lütuf ve keremi Hakk yarattı sizler için
Cân ve gönülde hizmet eyleyip sizler alçak
Allah için bahsederim bulasın şahun
Temiz olmayanlara ne diye lütfunu hediye eylesin?

Gece yatmayıp gaffet uykusunu harâm eylese
Kalb zincirini, sır zikrini tamâm eylese
Bin bir adını tesbîh edip söz eylese
Kul ne diye dergâhına hatâ eylesin?

Emr-i mârûf, nehy-i münker bilip eylese,
Yatsa, kalksa bir Allah'ı hâzır bilse
Ölene kadar Rabbine hizmet eylese
Kuvvet verir, onu ne diye iki büklüm eylesin?

Namâzsıza, ibâdetsize vermez kuvvet;
Ameli zayıf, kendisi ayıplıya vermez himmet;
Rızkı noksan, kendisi soysuz olan görmeye devlet;
O fâsıkın gönlünü ne diye safâ eylesin?

حيف آدم اوز قدريني اوزي بيلماس
من ليك قيليپ يخشي لارني كوزكا ايلماس
هو صحبتين قوركان بيركا قاچيب كيلماس
اول بي وفا عهدده نه ديب وفا قيلسون

آدم اول دور فقير بولوب يولده ياتسه
تفراق صفت عالم ايني باسيب اوتسه
يوسف صفت برادري قول ديب ساتسه
قول ني قولي اول قول نه ديب هوا قيلسون

شوقي ذوقي محبت دين عيان قيلغيل
عاشق لاركا عشق اوتي دين بيان قيلغيل
خوارليق زارليق مشقت ني نشان قيلغيل
چين عاشق لار اوتدين نه ديب حذر قيلسون

الله دييان اوتقه كيردي خليل الله
اوشل اوتني بستان قيلدي كورونك الله
بوئين قسيب ييغلاب ايدي شيئا الله
فقير مسكين اونده نه ديب هوا قيلسون

حقه عاشق صادقلاري يورور خلوت
تانكلا بارسه حق قاشيده كورار عزت
جنت كيريب ديدار كورار عيش راحت
پنهان يورار خلقه نه ديب ريا قيلسون

قول خواجه احمد درد حالت پيدا قيلغيل
جان و دل ني حق يولده شيدا قيلغيل
دردين تارتيب روز محشر غوغا قيلغيل
درد بولمسه موليم كيما شفا قيلسون

*Yazık, insân kendi kadrini kendi bilmez;
Benlik kılıp iyileri göze iliştiirmez
Hû sohbetini kuran yere kaçıp gelmez;
O vefâsız ahde ne diye vefâ eylesin?*

*İnsan odur, fakîr olup yerde yatsa,
Toprak gibi âlem onu basıp geçse,
Yûsuf gibi kardeşi köle diye satsa;
Kulun kulu, o gün ne diye hevâ eylesin?*

*Şevki, zevki muhabbetten ayân eyle,
Aşıklara aşk ateşinden beyân eyle,
Hor görülme-ağlama, meşakkatı nişân eyle,
Gerçek âşıklar ateşten ne diye çekinsin?*

*Allah diyerek ateşe girdi Halilullah,
O âteşi bostân kıldı, görün, Allah,
Boyun büküp ağlayıp dedi: "Şey'en li'llâh"
Fakîr, miskîn orada ne diye hevâ eylesin?*

*Hakka âşık sâdıkları yürür yalnız,
Sabâha varsa, Hak önünde görür izzet,
Cennete girip cemâl görür, ikrâm ve râhat,
Gizli yürür, halka ne diye riyâ eylesin?*

*Kul Hoca Ahmed, hâlet derdi peydâ eyle,
Cân ve gönlü Hakk yolunda tutkun eyle,
Derdini çekip mahşer günü kavgâ eyle,
Dert olmasa, Mevlâ'm kime şifa eylesin?*

عشق دعوي سين منكا قيلمه يالغان عاشق
عاشق بولسنك بغرينك ايچره كوز قاني يوق
محبت ني شوقي بيرله جان بيرمه
ضايع كيچار عمري اني يالغاني يوق

Aşk dâvasını bana kılma, sahte âşık;
Âşık olsan, bağırın içinde göz kanı yok.
Muhabbetin şevki ile cân vermese,
Boşa geçer ömrü onun, yalanı yok.

عشق باغي ني محبت تارتيب كوكارتمسنك
خوارليق تارتوب شوم نفسينكني اولدورمسنك
الله ديوب ايچ كا نورني تولدورمسنك
والله بالله سينده عشق ني نشاني يوق

Aşk bağıni sıkıntı çekip yeşertmesen,
Hor görülse kötü nefsinı öldürmesen,
"Allah" diyerek içe nûru doldurmasan,
Vallah, billâh sende aşkın eseri yok.

حق ذكريني مغز جاندين چيقارمسنك
اوچ يوز آلتيمش تمورلارينك تيراتمسنك
تورت يوز قرق تورت سونكارلارينك كل قيلمسنك
يالغانچيدور حقه عاشق بولغاني يوق

Hakk zikrini cân içinden çıkarmasan,
Üç yüzaltmış damarlarını kımıldatmasan,
Dört yüz kırk dört kemiklerini kul eylemesen,
Yalancıdır Hakk'a âşık olduğu yok.

نفسدين كيچيب قناعت ني پيشه قيلغان
هركيم تيبسه راضي بولوب بويون سونغان
يخشي لارغه خدمت قيليب دعا آلمان
انداغ عاشق محشر كوني آرمان يوق

Nefsten geçip kanâatı huy edinen,
Her kim tepse, râzı olup boyun sunan,
İyilere hizmet eyleyip duâ alan;
Öyle âşıkın mahşer günü üzüntüsü yok.

راحت تاشلاب جان محنتين خوشلاكانلار
سحرلارده جانين قيناب اشلاكانلار
هاي هوس ما و مين ني تاشلاكانلار
چين عاشق دور هرکيز آني يالغاني يوق

Râhatı bırakıp cân sıkıntısını hoşlayanlar,
Şehirlerde cânını incitip çalışanlar
Hay u heves, ben-benliği terkedenler,
Gerçek âşıktır, aslâ onun yalanı yok.

عشق درديني بي دردلازكا ايتيب بولماس
بو يول لارني عقبه سي كوب اوتوب بولماس
عشق گوهرين هر نامردكا ساتيب بولماس
بيخبرلار عشق قدريني بيلكاني يوق

Aşk derdini dertsizlere söyleyip olmaz;
Bu yolların engeli çok, geçip olmaz;
Aşk cevherini her nâmerde satıp olmaz;
Habersizlerin aşk kadrini bildiği yok

عشقە توشتونك اوتقە توشتونك كويوب اولدونك
پروانه ديك جاندين كيچيب اخكر بولدونك
دردكا تولدونك غم كا سولدونك تيلبه بولدونك
عشق دردي سورسك هرکيز درماني يوق

باشينك كيتار بو يول لارده حاضر بولغيل
عشق يوليده اولماس بورون زينهار اولغيل
پير ايتاكن محكم توتوب خدمت قيلغيل
خدمت قيلغان هرکيز يولده قالغاني يوق

عاشق ايرماس جانانیکا جان بيرمه
دهقان ايرماس كتمان چاييب نان بيرمه
مونده ييغلاب آخرت ده جان بيرمه
يولدا قالغان بوي خدا آلغاني يوق

اي بيخبر عشق اهلیدين بيان سورمه
درد استاكيل عشق دردیغه درمان سورمه
عاشق بولسك زاهدلاردين نشان سورمه
بو يول لارده عاشق اولسه تاواني يوق

زاهد بولمه عابد بولمه عاشق بولكيل
محنت تارتیب عشق يوليده صادق بولكيل
نفسني تيفيب درکاهي غه لايق بولكيل
عشق سزلارني هم جاني يوق ايماني يوق

عشق سوداسي کيمکا توشسه رسوا قيلور
پرتو سالب حق اوزيغه شيدا قيلور
مجنون صفت عقلي آلب ليلا قيلور
الله حقي بو سوزلارني يالغاني يوق

*Aşka düştün, ateşe düştün, yanıp öldün;
Pervâne gibi cândan geçip kor ateş oldun;
Derde doldun, gama soldun, tilbe oldun;
Aşk derdini sorsan, aslâ dermânı yok.*

*Başın gider bu yollarda, hâzır ol,
Âşık yolunda ölmeden önce muhakkak öl,
Pîr eteğini sıkı tutup hizmet eyle,
Hizmet eyleyenin aslâ yolda kaldığı yok.*

*Âşık değil, sevdiğine cân vermese,
Köylü değil, saban koşturup ekmek vermese,
Burada ağlayıp âhirette cân vermese,
Yolda kalanın Allah kokusunu aldığı yok.*

*Ey habersiz, aşk ehlinde beyân sorma,
Dert iste, aşk derdine dermân sorma,
Âşık olsan, zâhidlerden nişân sorma,
Bu yollarda âşık ölse, tavanı yok.*

*Zâhid olma, âbid olma, âşık ol,
Mihnet çekip aşk yolunda sâdik ol,
Nefsi tepip dergâhına lâıyk ol,
Âşksızların hem cânı yok, imânı yok.*

*Aşk sevdâsı kime düşse, rezil eyler,
Nûr gönderip Hakk kendine tutkun eyler,
Mecnûn gibi aklını alıp Leylâ eyler,
Allah tanık bu sözlerin yalanı yok.*

قول خواجه احمد جاندين كيچيب يول غه كيړكيل
آندين سونكره ايرانلارني يولدن سوركيل
الله ديبان حق يوليده جانينك بيركيل
بو يول لارده جان بيرماسنك امكاني يوق

*Kul Hoca Ahmed, cândan geçip yola gir,
Ondan sonra erenlerin yolunu sor,
Allah diyerek, Hakk yolunda cânını ver,
Bu yollarda cân vermesen, imkânı yok.*

حکمت 137 Hikmet

توبه قيليپ حقه يانغان عاشق لارغه
اوچماخ ايچره تور ت اريغ ده شرتي بار
توبه قيلماي حقه يانماكان غافل لارغه
تار لحدده قاتيغ عذاب حسرتي بار

*Tevbe eyleyip Hakk'a yanan Aşıklara,
Cennet içinde dört pınarda şerbeti var.
Tevbe kılmayıp Hakk'a yanmayan gâfillere,
Dar kabirde sert azâb hasreti var.*

اوچماخ ملكين اومان قول لار توبه قيلسون
توبه قيليپ حضرتي غه ياق بولسون
حور قصور غلمان ولدان خادم بولسون
الوان الوان كيار تشریف خلعتي بار

*Cennet mülkünü uman kullar tevbe eylesin,
Tevbe eyleyip Hazret'ine yakın olsun;
Hûrî kusûr, gılmân, vildân hizmetçi olsun
Rengârenk giyer şeref kaftanı var.*

توبه قيلغان عاشق لارغه نوري ايرور
توني كوني صايم بولسه كونكلي يارور
قچان اولوب كوركا كيرسه كوري كينكروور
اوغان ايزيم رحيم رحمن رحمتي بار

*Tevbe eyleyen Aşıklara nûru erer,
Gece gündüz oruçlu olsa, gönlü ışır,
Ne zamân ölüp kabre girse, kabri genişler;
Kâdir Rabb'im, Rahîm, Rahmân rahmeti var.*

توبه سيزلار بو دنيادين كيچماس بيلور
اولوب بارسه كور عذاين كورمس بيلور
قيامت كون تانك عرصات آتمس بيلور
هيها ت هيها ت نوحه فرياد كونلاري بار

*Tevbesizler bu dünyadan geçmez sanır,
Ölüp gitse, kâbir azâbını görmez sanır,
Kıyâmete gün Arasât'ın tanı atmaz sanır,
Heyhat-heyhat, feryâd -fîgân günleri var.*

نماز روزہ توبہ اوزرہ بارغانلارغہ
حق یولیغہ کریب قدم قویغانلارغہ
اوشبو توبہ بیرلہ آندہ بارغانلارغہ
یارلقاغیش قول لار بیرلان صحبتی بار

نماز بیرلہ روزہ لاری اوتن الار
عالم خلقی سویونوب انی حقدین تیلار
قیامت کون کوروب آنی آلا تینکلار
نه قول ایرمیش بو سعادت نصرتی بار

اول اریغ لار کیمکا تورور بیلکیل آنی
توبہ قیلغان عاشق لارکا ایچورور آنی
توبہ سیزلار اول اریغ دین ایچمس ولی
انکا ایچورور زهر زقوم شرتی بار

قیامت نی بیر کونی ایلیک مینک بیلچہ بولور
بو دنیانی سانچہ بیل نیچہ بولور
قیامت کون بیتیش مینک بیل اوتده قالور
توبہ قیلکان قول لار کویمس مهلتی بار

هر کیم حقنی قولی بولسه حقہ یانسون
حقہ یانمس اوزین دیکان ناری بارسون
قول خواجه احمد نچوک موندہ اورون تابسون
کیچہ کوندوز قورقه تورور هیبتی بار

*Namâz, oruç, tevbe üzere varanlara,
Hakk yoluna girip adım atanlara
Bu tevbe, ile oraya varanlara,
Bağışlanmış kullar ile sohbeti var.*

*Namâz ile oruçları ateşini alır,
Âlem halkı sevinip onu Hakk'dan diler,
Kıyâmet günü görüp onu onlar dinler,
Ne kul imiş bu saâdet, nusreti var.*

*O pınarlar kimedir, bil onu
Tevbe kılan Aşıklara içirir onu;
Tevbesizler o pınardan içmez suyu;
Ona içirir zehir-zakkum şerbeti var.*

*Kıyâmetin bir günü elli bin yıl kadar olur,
Bu dünyânın sayısı ile bil nice olur,
Kıyâmet günü yetmiş bin yıl ateşte kalır,
Tevbe eyleyen kullar yanmaz mühleti var.*

*Her kim Hakk'ın kulu olsa, Hakk'a yansın,
Hakk'a yanmaz kendisi diyen ötye gitsin,
Kul Hoca Ahmed nasıl burada makâm bulsun;
Gece gündüz korka durur, korkusu var.*

حکمت بیرلان اول عدم دین بار ایلا دی
اون سکیز مینک قاموغ عالم حیران ایرور
قالوا بلی دیکان قول لار اولوش آلدی
سکوت ایتکان قول لار دینی ویران ایرور

Hikmet ile o yokluktan var eyledi;
On sekiz bin cümle âlem hayrândır.
“Kâlû belâ” diyen kullar pay aldı;
Sükût eden kulların dini vîrândır.

حق تعالی ایمان عطا قیلدی بیزکا
اول مصطفی رسولی ایدی بیزکا
درود ایتسک قوت بیرور دینمیزکا
یوق ایرسه قیلغانلاریم یالغان ایرور

Hakk Teâlâ imân armağan eyledi bize;
O Mustafâ Hakk Rasûlu idi bize;
Salât-selâm söylesen, kuvvet verir dinimize;
Yok ise, benim yaptıklarım yalandır.

اول الست بر بکم دیدی خدا
قالوا بلی دیمان روح لار قیلدی صدا
بیغلاب کیلدوک ایشکینک کا جمله گدا
لطف ایلاسنک یوز مینک عاصی خندان ایرور

Önce “elestü bi-Rabbikum?” dedi Hudâ
“Kâlû belâ” diyerek rûhlar eyledi sedâ;
Ağlayıp geldik eşîğine bütün kullar
Lutfeylesen, yüz bin âsî sevinçlidir.

توبه قیلسام کیچارموکین قادر اله
یوق ایرسه نیتکوم انده مین رو سیاه
تانکلا بارسام ایلیک آیغ بارچه کواه
حق قاشیده برچه ایشلار آسان ایرور

Tevbe eylesen, bağışlar mı Kâdir İlâh;
Yok ise ne yaparım orada, ben yüzü siyâh;
Sabâha varsam, el ve ayak bütün tanık;
Hakk önünde bütün işler kolaydır.

بیغلامایم او تی عمروم ایا شاهیم
قیساب کیلدی قرانغولوق چیقیل ماهیم
سیندین اوزکا یوق پناهیم، تکیه گاهیم
کیچه کوندوز تیلکانیم ایمان ایرور

Ağlamayım mı, geçti ömrüm, ey sultânım;
Kabsab geldi karanlık, çık ayım
Senden başka yok kurtarıcım, sığınağım;
Gece gündüz dilediğim imândır.

امت اوچون رسول دایم قایغو ییدی
تیلاب امت کناهی نی حقدین آلدی
کیچه کوندوز قایم توردی تنکریم بیلدی
تیلده امت مین دیر دلده یالغان ایرور

Ümmet için Rasûl dâimâ kaygı çekti
Dileyip ümmet günâhını Hakk'tan aldı;
Gece gündüz namâzda durdu, Tanrı'm bildi;
Dilde ümmetim der, gönülde yalandır.

امت بولسنك مصطفى غه بي رو بولغيل
ايغانلارين جان دلده سين هم قيلغيل
كيچه قايم كوندوزلاري صايم بولغيل
چين امت ني رنكي مثل سامان ايروور

سنت لارين محكم توتوب امت بولغيل
كيچه كوندوز درود ايتيب الفت بولغيل
نفس ني تيفيب محنت ييتسه راحت بيلكيل
انداغ عاشق ايكي كوزي كريان ايروور

قول خواجه احمد نفس دين مدام سوا بولغيل
كويوب پشيب دردي بيرلان ادا بولغيل
كيچه كوندوز تينماي ييغلاب گدا بولغيل
دردين تارتسنك خواجه سيندين رضا ايروور

Ümmet olsan, Mustafâ'ya bağılı ol,
Dediklerini cân ve gönülde sen de eyle,
Gece namâzda, gündüzleri oruçlu ol,
Gerçek ümmetin rengi tıpkı samândır.

Sünnetlerini sıkı tutup ümmet ol,
Gece gündüz salât-selâm söyleyip yakın ol,
Nefsi tepip miñnet yetse, râhat ol,
Öyle âşık iki gözü giryândır.

Kul Hoca Ahmed, nefsten dâimâ ayrı ol,
Kavrulup pişip derdi ile tamâm ol,
Gece gündüz dinmeden ağlayıp kul ol,
Derdini çeksen, Tanrı senden râzıdır.

حکمت 139 Hikmet

بهشت دوزخ تلاشور تلامشده بيان بار
دوزخ ايتور مين آرتوق مينده فرعون هامان بار

بهشت ايتور نه ديرسين سوزنی بيلمای ايتورسين
سينده فرعون بولسه مينده يوسف كنعان بار

دوزخ ايتور مين آرتوق بخيل قول لار مينده بار
بخيل لارنی بويی ده اوتلوغ زنجير كشان بار

بهشت ايتور مين آرتوق پيغمبرلار مينده بار
پيغمبرلار آلدیده كوثر و حور غلمان بار

Cennet ceñennem çekişir, çekişmekte beyân var;
Ceñennem der: "Ben üstünüm, bende Firavn, Hâmân var"

Cennet der: "Ne dersin, sözü bilmez söylersin;
Sende Firavn olsa, bende Yûsuf Kenân var."

Ceñennem der: "Ben üstünüm, cimri kullar bende var
Cimrilerin boynunda ateşli zincir-kelepçe var."

Cennet der: "Ben üstünüm, peygamberler bende var;
Peygamberler önünde Kevser, hûrî-gûlmân var."

دوزخ ايتور مين آرتوق ترسا جهود مينده بار
جهود ترسا آلدیده تورلوك عذاب سوزان بار

*Cehennem der: "Ben üstünüm, tersâ, cühûd bende var
Cühûd tersâ önünde türlü azâb-inleme var."*

بهشت ايتور مين آرتوق مؤمن قول لار مينده بار
مؤمن لارنى آلدیده تورلوك نعمت الوان بار

*Cennet der: "Ben üstünüm, mü'min kullar bende var;
Müminlerin önünde türlü nimet-elvan var."*

دوزخ ايتور مين آرتوق ظالم قول لار مينده بار
ظالم لاركا بيروركا زهر زقوم چندان بار

*Cehennem der: "Ben üstünüm, zâlim kullar bende var
Zâlimlere vermeğe zehir, zakkum çokça var."*

بهشت ايتور مين آرتوق عالم قول لار مينده بار
عالم لارنى كونكلى ده آيت حديث قرآن بار

*Cennet der: "Ben üstünüm, âlîm kullar bende var
Âlimlerin gönlünde âyet, hadîs, Kur'ân var."*

دوزخ ايتور مين آرتوق منافقلا مينده بار
منافقلا بويى ده اوتدين اشكل كشان بار

*Cehennem der "Ben üstünüm, münâfıklar bende var
Münâfıklar boynunda ateşten tasma-kelepçe var. "*

بهشت ايتور مين آرتوق ذاكر قول لار مينده بار
ذاكرلارنى كونكلى ده ذكر الهى سبحان بار

*Cennet der: "Ben üstünüm, zâkir kullar bende var
Zâkirlerin gönlünde Sübhân'ın zikri ve fikri var."*

دوزخ ايتور مين آرتوق بي نمازلار مينده بار
بي نمازلار بويى ده بيلان بيلان چيان بار

*Cehennem der "Ben üstünüm, namâzsızlar bende var
Namâzsızlar boynunda yılan ile çıyan var."*

بهشت ايتور مين آرتوق ديدار كورمك مينده بار
ديداربنى كورساتورغه رحيم آتليغ رحمن بار

*Cennet der ki: "Ben üstünüm, cemâl görmek bende var
Cemâlini göstermeğe Rahîm adlı Rahmân var."*

دوزخ انده تيك توردى بهشت عذرىنى ايدى
قول خواجه احمد نه بيلىدى بيلدوركوچى يزدان بار

*Cehennem orada tek durdu, cennet özrünü söyledi,
Kul Hoca Ahmed ne bildi, bildirici Yezdân var.*

حکمت 140 Hikmet

بیشک بیلنک بو دنیا برچه خلقدین اوتارا
اینامکیل مالینکا بیر کون قولدین کیتارا

Şüphesiz bilin, bu dünyâ bütün halktan geçer ha;
İnanma malına, bir gün elden gider ha.

آنا قرینداش قیان کیتی فکر قیل
تورت آیاغلیغ چوین آت بیر کون سنکا یتارا

Ata, ana, kardeşler nereye gitti, fikir eyle
Dört ayaklı tahta at bir gün sana yeter ha.

دنیا اوچون غم بیمه حقدین اوزکائی دیمه
کشی مالی نی بیمه صراط اوزره توتارا

Dünyâ için gâm yeme, Hakk'tan başkasını deme,
Kişi mâlını yeme, Sırât üzerinde tutar ha.

اهل عیال قرینداش هیچ کیم بولمایدور یولداش
مردانه بول غریب باش عمرینک یلدیك اوتارا

Çocuk-çocuk, kardeş hiç kimse olmuyor yoldaş,
Yiğit ol garîb baş, ömrün yel gibi geçer ha.

قل خواجه احمد طاعت قیل عمرینک بیلمام نچه بیل
اصلینک بیلسنک آب گل ینه گل کا کیتارا

Kul Hoca Ahmed ibâdet eyle, ömrün bilmem kaç yıl,
Aslını bilsen su ve toprak, yine toprağa gider ha.

*Ey mü'min, gir yola murâd isteyip,
Cân denizinden geç Rahîm Rahmân için.
Günâhına pişmân ol sıdkın ile
Tevbe eyle rahm edici Gufrân için.*

*Tende cânın mihmandır nice günler,
Kan ağla kaygu ile uzak geceler.
Nasıl olur hâlim deyip uzak yollar,
Belki kabûl eyler sen gibi hayrân için.*

*Lutf eylese, müşkül işler olur kolay,
Kâdir İzim kulum dese kalmaz emel,
Nimet verir dünyâ içre türlü renkli,
Binâ eyledi sekiz cennet konuklar için.*

*Zâhid kullar takvâ eyleyip namâz kılar,
Nasîb eylese orada varıp hûriler kucaklar,
Âşık kullar Mansûr gibi cândan geçer,
Kurbân olur dârağacı üstünde cânân için.*

*Harâmdır âşıklara başkası Hûdâ'dan,
Hatadır taleb eylese her iki cihân.
Muhabbetsiz tâatların heves rüzgârı,
Mağrûr olma dünyâ, ukbâ, rıdvân için.*

*Ya Rabbenâ, iyi bilirsin bütün sırları,
Çoktur burada suç ve isyân, etme izhâr,
Kahreyleme ben âsîye İzim Cebbâr,
Bağışla o Furkan hürmeti için.*

*Kul Hoca Ahmed, lâf vurarak dedin bunu,
Lâf vurursun muhabbetden, ahdin hani?
Ne erenler bu dünyadan oldu fânî,
Nefs elinde oldun hayvân misâli için.*

142 Hikmet

*Âşıkları zikrin deyip yorulmazmış,
Gittiği yöne yiğit olur, dönmezmiş.
Halka bulsa, âşık işe yorulmazmış,
Kehf iti gibi Ârif namından kalmazmış.*

*Ârif namına erişenler lezzet buldu,
Lezzet bulup, Hak yolunda rızâ buldu.
Cisim ve cânını fedâ edip gaza buldu,
Gerçek âşıklar vursa-çekiştirse aldırılmazmış.*

*Kıtmir itden ibret al âşık isen,
Aksaklanıp yoldan kalma sâdık isen.
Erler sever güzel kula lâyük isen,
Lâyık olan kullar yolda kalmazmış.*

*Başarı dileyip erenlere yakınlaş,
Gönül çözüp alakadan soğuklaş,
Dünyâyı bırakıp, âhirete azıklan,
Azık alan ara yolda kalmazmış.*

Âşık kullar cefâ çekse, kanlar yutar,
Her ne cefâ değse, onu râhat tutar,
Mihnet çekmeden, cefâ çekmeden nasıl yeter,
Bu durumda olan âşık kalmazmış.

Âşık kullar inlerler gündüz-gece dinmeden,
Zar inleyerek nara vurur bağrı dolmadan,
Zâkir kullar "erre" çeker dâimâ yorulmadan,
Sohbet bulsa cân oynatıp yorulmazmış.

Erişenler iyilere zâyi kalmaz,
Sıdkı ile gerçek ihlâslı bulmadan kalmaz,
Gerçek yollara kadem koyan vursa dönmez,
Tâlib kullar matlûbundan kalmazmış.

Kul Hoca Ahmed, âriflere mâil ol,
Her ne dese, kabûllenip kâil ol,
Hizmet edip yürüp gidip sâil ol,
Hizmet eden murâdına yetermiş.

143 Hikmet

Âhir zamân şeyhlerinden söz edeyim,
İmân-İslâm bilmeden şeyhlik kılar imiş,
İlim öğrenmez, amel eylemez, ma'nâ anlamaz,
Âhiretde kara yüzlü olur imiş.

Şeyhim diye mihrâb içre otururlar,
Halka içre halka zahmet yetirirler,
Hay u Hû deyip sermestliğin bildirirler,
Öyle câhîl nasıl şeyhlik kılar imiş.

Böyle şeyhin kıyâmetde yüzü kara,
Nâdânlıkda şeyhlik eyler, işi riyâ,
Mahşer günü rezil olur, gözü âmâ,
Evvel-âhîr dalâlette olur imiş.

Şeyh olmağa cem'ül-cem en alt makâm,
Hâzır olup, uyanık olsan dâimâ,
Pîr hizmetini nice yıllar etse tamâm,
Yok ise, dâl u muzîll olur imiş.

Câhîl şeyhler kulaksız, kuyruksuz eşek olur,
Himmatleri dünyâ mâlını yığar olur,
Cemâati yoldan azdırıp gider olur,
Öyle şeyhler hayvânâttan beter imiş.

Özlerini halklar ara tutsa ulu,
Batınları içre yoktur zerre fîrû,
Ben yüceyim deyip yürüyenlerin yeri tamu
Cehennem içre acı azâb çeker imiş.

Ayıbını dese, öfkelenip çıkışurlar,
Kendini bilmeden yanlış işe yürürler
Kara yüzlü mahşer günü duruşurlar
Nedâmette başı donup yürür imiş.

*Ey mü'minler, işte o şeyhin beyânını,
Ben söyleyim, güzel dinleyin âyânını,
Kıyâmetde yüklenir mürid günâhını,
Sırât üzere titreyip-sallanıp durur imiş.*

*Böyle şeyhin aklına deyin abmak,
Körlükle şeyhlik eylermiş mutlak.
Bâtın içre ona değer dâim tokmak,
Kıyâmette hasret kılıp yürür imiş.*

*Gerçek şeyh olsa, dünyâ mâlını sevmez, bilin,
Vücûdu girse, ceheennem içre yanmaz, bilin,
"Allah" deyip geceleri uyumaz, bilin,
Yüzünü görsen, dolunay gibi olur imiş.*

*Elini tutsan dünyâ değeri gönülden gider,
Halkasında ben-benlik cümle gider,
Nazar eylese, iki âlem işin biter,
Öyle mürşid lâ-mekânda yürür imiş.*

*Şeyhlik adını ona eylemektir vebâl.
Cân verirken imânına korku ve zevâl.
Âhirette ona o her dem azâb,
Rahmân Melikim, böyle kuldân bîzâr imiş.*

*Âdem isen, doğru yolda yürüye gör,
Peygamberin kılmışların kıla gör,
Cân u dilde tabîatın diye gör,
Bu yolu yürüyen maksûduna yeter imiş.*

*Kul Hoca Ahmed, eğer olsa aklın Selîm,
Kuru ateşe tekke kılmak büyük intikam.
Tevbe kılsan, eğer kabûl eyler Rahîm,
Tevbe eylesen, Hûdâ rahmet eyler imiş.*

144 Hikmet

*Aklım gitti, başım döndü, nasıl söyleyim?
Rahmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.
Ömrüm geçti, vaktim yetişti, nereye gideyim?
Rahmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.*

*Vah ne yazık, tan sökenece kalkıp yattım,
Şeytân ile işret eyleyip, dinimi sattım,
Bu âlemde Hakk'ı sevmeden gamsız geçtim,
Rahmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.*

*Günâhımdan dağ ve düzler korkuya düştü,
Hangi yere gideyim, günâhlarımı melek bildi,
Kâtibleri şâhid olup, yazıya geçirdi,
Rahmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.*

*Günâhım çok yalvarayım dergâhına,
Yakamı tutup, ağlayıp gideyim bargâhına,
Settâr Melikim, yol göstersen gümrâhına,
Rahmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.*

*Tevfik verse boynum eğip yola gireyim,
Hizmet kılıp erenlerdin yolu sorayım.
Senin benim penâhımsın, nereye varayım?
Rahmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.*

*Ey Kâdir (Allah), günahımdın utançlıyım,
Elim tutup afv etmesen, dermânsızım,
Âciz kulunum, her ne eylesen emrindeyim,
Rahmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.*

*Günâhım var nihâyetsiz, sana malûm,
Müştakınım, kıyâmetde kılma mahrûm,
El kavuşturup özrümü söyleyim garîb, mazlûm,
Rahmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.*

*Yüz bin-yüz bin günâhımdan lütfun yüce,
Lânetli şeytân yoldan koysa, etmem itibâr,
Binbir adımı tesbîh eylesem, ağızımda şeker,
Rahmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.*

*Günâhımdan ayıplıyım, adın Rahîm,
Rahmetinden katre versen, adın Kerîm,
Dergâhına ağlayıp geldim, Hayy u Kadîm,
Rahmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.*

*Kul Hoca Ahmed, günahkârım başım eğik,
Mahşer günü pak etmese Kevser suyu,
Âsî, câfî, tersâ, yahûdî, işi-ahlâkı;
Rahmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.*

Aşkım taştı, bağrım şişti, rûhum kaçtı,
Ağlamayım mı, cân mahremîni bulamadım işte?
Aklım şaştı, dalağım şişti, haddini aştı,
Ağlamayım mı, cân mahremîni bulamadım işte?

Muhabbetin câminı içip dîvâneyim,
Mecnûn gibi akraba ve dostlardan uzağım.
Ey yârânlar, mumun görüp pervâneyim,
Ağlamayım mı, cân mahremîni bulamadım işte?

Yürek parça, gönlüm yara, aklım hayrân,
Didâr arayıp fenâ olan hâne-vîrân,
Nereye varsam, mâtem tutup gözüm giryân,
Ağlamayım mı, cân mahremîni bulamadım işte?

Aşk ateşine yanan âşık bilmez özünü,
Bilinçsiz yürür, ahâlîye demez sözünü.
Hakk'a bakar, dünyâ tarafına salmaz gözünü,
Ağlamayım mı, cân mahremîni bulamadım işte?

Tan atana dek yaşım akar, hâlîm harâb,
Gönlüm kırık, rengim sarı, bağrım kebâb,
Hak tarafına köle olsan elini çabuk tut,
Ağlamayım mı, cân mahremîni bulamadım işte?

Bahtım kara, bir katre mey tadamadım,
Eş-çocuk, ev-barkdan geçemedim,
Cândan geçip Pîr eteğini tutamadım,
Ağlamayım mı, cân mahremîni bulamadım işte?

Kötü tâlihliyim, yetmez ele benim kadehim,
Tâatim yok, a'mâ sıfat bulmam yolum,
Bülbül gibi feryâd kıldım, gelmez gülüm,
Ağlamayım mı, cân mahremîni bulamadım işte?

Vah ne yazık, şevk ateşine yanmadan geçtim,
Dünyâ dileyip yalnız Hakk'ı sevmeden geçtim,
Gaflet ile Pîr eteğin tutmadan geçtim,
Ağlamayım mı, cân mahremîni bulamadım işte?

Türlü-türlü alâmetler oldu, dostlar,
Rastlık gidip, yalan da'va doldu, dostlar,
Hak Mustafâ dedikleri geldi, dostlar,
Ağlamayım mı, cân mahremîni bulamadım işte?

Hak Mustafâ dedikleri bil nasîhat,
Yazık ki insân, bir-birine kılmaz izzet.
Mescid girip, tâat kılmayıp kılır gıybet,
Ağlamayım mı, cân mahremîni bulamadım işte?

Kul Hoca Ahmed, kulum derseni, sözün yalan,
Bu dünyada senin gibi yoktur yolda kalan,
Hakk'dan geçip, şeytân ile ülfet olan,
Ağlamayım mı, cân mahremîni bulamadım işte?

Tevbe eyleyip Hakk'a yansam olur mu ki,
Tevbesizken ölüp gitsem, neyerim ben işte?
Pîr-i mugan beni yola koyar mı ki,
Yola girmeden ölüp gitsem, neyerim ben işte?

Kötü sözden bu dilimi şimdi tutsam,
Eğri yola girenleri vurup-sökssem.
Namâz kılıp, riyâzette belim büksem,
Belim bükmeden ölüp gitsem, neyerim ben işte?

Tevbe eylesem, Pîr-i mugan çeker mi ki?
Günden-güne tâatlarım artar mı ki?
Nefsim beni kötü yoldan döner mi ki,
Döndürmeden ölüp gitsem, neyerim ben işte?

Tevbe eylesem, Hocam kabûl eder mi ki?
Bütün Nâdân bu dünyadan geçer mi ki?
Hasret ile gâflet tanı atar mı ki??
Tan atmadan ölüp gitsem, neyerim ben işte?

Azrâil bir gün gelse cân almağa,
O hâletde mecâl olmaz söz demeğe.
Azrâil koymaz seni dem vurmağa,
Dem vuramadan ölüp gitsem, neyerim ben işte?

Eş-çocuk, ev-barkın durup kalır,
Hepsinin hesâbını senden alır.
Hâlin nasıl geçer imiş, Tanrım bilir,
Bu hâletde ölüp gitsem, neyerim ben işte?

İmanlı kul ölüp gitse, cennete girince,
Cennet girip, hûriler ile işret kılınca,
Her yanından Rizvân gelip selâm edince,
Cevâb diyemeden ölüp gitsem, neylerim ben işte?

Hakk kulunun nâmelerini ele verir,
Hâs kulları ele alıp onu okur.
Uçar kuş gibi pervâz kılıp kanat çırpıp,
Pervâz kılmadan ölüp gitsem, neylerim ben işte?

Kul Hoca Ahmed, tevbe eyle ölmeden önce,
Hak Teâlâ sorgu-suâl kılmadan önce,
Mahşer günü terâzisini kurmadan önce,
Amel kılmadan ölüp gitsem, neylerim ben işte?

147 Hikmet

Âriflerin sohbetinden behre alan,
Hûdâsına yakın oldu, bildim ben işte.
Pîr-i Kâmil mükemmile hizmet eyleyip,
İhlâs ile sır-esrârın bildim ben işte.

Sır-esrârın bilenlere, rahmet inâm,
Hâs bendem deyip Hakk göndermiş bin yol selâm,
Ondan sonra Hakk'tan gelince O'na haber,
Hâzır durup arş üstünde gördüm ben işte.

Arş üstünde namâz kılıp, dizim büktüm,
Niyâzımı deyip, Hakk'a bakıp yaşım döktüm,
Sahte âşık, sahte sufi gördüm, yerdim,
Mâşûkuma bin bir suâl kıldım ben işte.

Suâlime Hakk'dan geldi güzel cevâp,
Mahşer günü amelini kılmam hesâp,
Kudret ile kâtib yazıp verdi hitâp,
Hak "Kul!" dedi, ta'zîm ile okudum ben işte.

Yolsuz idim, uluğ babam kıldı meded,
Duâ kılıp, hâs büyükler verdi kuvvet,
Hızır babam hâzır olup, kıldı şefkat,
Şefkatinden erdemler gördüm ben işte.

Erdemi size söyleyim halk-ı cihân,
Bendesine nidâ geldi, Hakk'dan pinhân,
"Gel kulum!" deyip seher sesler Hak mihrîbân,
Koşup-yürüyüp, erenlerden sordum ben işte.

Hangi tâlib hikmetimi tutsa azîz,
Nereye varsa, başı azîz, sözi lezîz,
Yaşî sözü fehm eylemez her terbiyesiz,
O sebebdan bilge izleyip yürüdüm ben işte.

Meyhâneye giren bilir mey kadrini,
Aştan haber alan bilir ney kadrini,
Her soysuzdan sorsan bilmez aşk kadrini,
Aşk kadrini bilenlerden sordum ben işte.

Ben defter-i sâni dedim, ver kulak,
Kan-yaş döküp ağlamazlar misli bulak,
Bende olsan, dünyâ derdini eyle talak,
Talak eyleyip didârımı gördüm ben işte.

Hak Teâlâ âşıklara verdi aşkın,
Tâlîblere tuhfeye verdi şevk u zevkin,
Yalancılara şeytân verdi riyâ telkin,
Riyâlıyı sözler ile vurdum ben işte.

Riyâ kılan şeyhi gördüm, bîzâr oldum,
Zerre payı değdi bana, hasta oldum,
Hak yolunda sermest idim, huşyâr oldum,
Onun için düşman tutup yürüdüm ben işte.

Kul Hoca Ahmed, tâat kılsan, pinhân kıl,
Leb nâmahrem, dem nâmahrem, özün bil,
Belki dil hem nâmahremdir, hâzır ol,
Hakk'dan özge talepleri sordum menâ.

148 Hikmet

Evvêl senin hamdini söyleyim, Kâdir Hûdâ,
Sen zebanım câri eyle hâzır ilâh.
Günâh derdi hasta etti, ver devâ,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Günâhımı beyân eylesem, yere sığmaz,
Senden özge kime gideyim, elimi almaz,
Hâdî özün, sensiz hiç kimse yola koymaz,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Günahkârım, her ne olsam sana oldum,
Rahmân Melik'im, yüz çevirme, sığınıp geldim.
Ey Sevgili, lutf etmesen, yolda kaldım,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Ya İlâhî, günâhımdan dermânsızım,
Sana lâyük amel etmeyip hüsrândayım.
Her ne eylesen, özün eyle, ayıplıyım,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Günâhımı her kim görse, benden bîzâr,
Lutf ve kerem özün eylesen, hepsi zarar.
Yaprak bitmez yere baksan, olur gülzâr,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Sen azadlık berâtını versen kolay,
Rahmet deryâ katre damlasa, hâlim handân.
Feyz u fütûh dola versen cânım kurbân,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Tevbe edip, günâhımdan sana ağlayım,
Muhabbetin âteşi ile yürek dağlayım.
Hak yolunda başım verip, imân oynayım,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

*Kul olsan, tevbe eyle hâla fırsat,
Yiğitlikte riyâzet kıl, an ganîmet.
Yaşlanıp-yıkılıp eylemezsin Hakk'a tâat,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.*

*İki âlem kulunumdur, Gaffârımsın,
Şeytân lanetli yoldan çevirse, derdime çaresin.
Yere sığmaz günâh kıldım, Settârımsın,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.*

*Bu yolların ukbâsı çok başım dondu,
Ağlamayım mı, garîbliğin oku deldi.
Benden önce bütün tâlib Hakk'a yetti,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.*

*Cânım tanık, cismim günâh, gönlüm günâh,
Ne dil ile burada ben deyim sana, "Îlâh".
Ben ağlamayım kim ağlasın, hâlîm berbât?
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.*

*Tenim isyân, sözüm yalan, kârım hatâ,
Günâhım çok sınırsızdır, vah hasretâ.
Rahmet lutfun kamu kılsan bize lütuf,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.*

*Rahmân Melikim nefsi verdin bana, La-La,
Ne dil ile söyleyim sana hamd ü senâ.
Dergâhına ağlayıp geldim, ver devâ,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.*

*Ey yârânlar, kâfir nefse altmış baş var,
Her başında yüz bin şeytân askeri var.
Hâs ulular nefs elinde toprakdan hor,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.*

*Riyâzeti kırk gün çekip bir baş gitti,
Fecr vakti bakıp gördü: onaylayıp çıktı.
Garîb Edhem nefs elinde türlü şaştı,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.*

*Elin açıp, münâcâtını Hakk'a kıldı,
Cân u dilde tevbe edip, Bilinçsiz oldu.
Nedâmetde saç ve sakal yolup aldı,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.*

*Garîb Edhem nefs elinde feryâd eyledi,
Tahtdan geçip, Rahmân'ını yâd eyledi.
Garîb, yetîm gönlün avlayıp, şâd eyledi,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.*

*Dergâhına ağlayıp geldi Kul Hoca Ahmed,
Ümîdim çok, kıyâmetde kılсан rahmet.
Çekincem yok lanetli şeytân kılssa zahmet,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.*

Aşk derdini aşıklara ödül verdi,
Şevk ateşinde tutuşup-yanıp yandım ben işte.
Muhabbetin şarâbını doyasıya verdi,
Serbest olup raks ve semâ vurdum ben işte.

Aşkı düştü garîb başa, duramadım,
Halk içinde tâkat kılıp yürüyemedim.
Mecnûn sıfat helu heşim göremedim,
Bozkırı vatan kılıp yürüdüm ben işte.

Bozkırın kumlarını göze sürdüm,
"Cândan geç!" diye nidâ geldi cândan geçtim.
Bu dünyada yüz bin türlü cefâ çektim,
Elhamdülillah vefâsını gördüm ben işte.

Gözüm açtım, Leylâ demeden Allah dedim,
Dünyâ demeyip âhiretin gamın yedim.
Şüphe getirmeyip birliğine boyun sundum,
Ta ölene dek bir ahdimde durdum ben işte.

İhlâsımı görüp mâşûk elimi aldı,
Feyz ve fetih dolu verip yola saldı.
Boynum eğip bencillik yeksan kıldı,
Toprak olup ölmezden önce öldüm ben işte.

Aşıklara aşkın verip âşık kıldı,
Rahmân Melikim öz yoluna sâdık kıldı,
Gerçek tâlîbi dergâhına lâyıf kıldı,
Lâyık olup tarikata girdim ben işte.

Aşk hançeri göğsüm deşti, kıldı harâb,
Ağlamayım mı, şevk ateşinde bağrım kebâb.
Mihnet çektim hiç vermedi (menge) şarâb,
Çöller ara hasret kılıp yürüdüm ben işte.

Hâs aşkından behre alan hayrân olur,
Rüsvâ olup, halk içinde vîrân olur.
Dîdârını taleb kılıp giryân olur,
Ağlayı-ağlayı Hakk kokusu aldım ben işte.

Aşk hânesi bağrım içre mekân kıldı,
Gam ve şükrü aklımı alıp şaşkın kıldı.
Kimden ağlayım, her ne kıldı, cânân kıldı?!
Cânanıma arz alalı geldim ben işte.

Kul Hoca Ahmed, dediğin sözün baldan Şîrîn,
Gözün yaşlı,gönlün kırık, sözün hazîn.
İnşaallah, olasin Âhir Hakk'a yakın,
Secde eyleyip dergâhına geldim ben işte.

150 Hikmet

Allah, Allah, Subhanallah, nere gideyim?
Hâtalarım yere sığmaz kime söyleyim?
Settâr Melikim, aybım örtsen ölüp gideyim,
Kara yerin arasında kaldım ben işte.

Saç ve sakal tam ağardı, gönül kara,
Tanla varsam ya değersizim yâhûd seçkin.
Kim "elestü bi-Rabbikum?" demiş vakta,
Bilemem hangi cemden oldum ben işte.

Garîbliğin oku değdi başım dondu,
Yazık ki, ömrüm gaflet ile zâyi' geçti.
Kâfir nefsim tuğyan kılıp beni yuttu,
Vâ hasretâ, ne yüz ile varayım ben işte.

151 Hikmet

Muhabbetin deryâsına özüm attım,
Rahmet suyu, ulu deryâ dalıp battım.
Bin altınlık kıymetimi bire sattım,
Bende olup değdi kulluk yeli bana.

Küçüklükte eylediğim işden şimdi yandım,
Tevbe giysisin giydim, tevfik kemerini kuşandım.
Nefs kâfiri merkeb kılıp, tepip bindim,
Ondan değdi tarikatın yeli bana.

Dirilikde hayrân olup yolda kaldım,
"Rabbi" deyip gece ağlayıp, gündüz güldüm.
Başdan saç ve yüzden sakal orada yoldum,
Ondan sonra rûhlar selâm kıldı bana.

Gece Allah, gündüz Allah dedim burada,
Sübhân Azîm, Sübhân Allah dedim burada.
Sekiz cennet kabûl kılıp durdu orada,
Açıp selâm kıldı cennet hûrî bana.

Kul Hoca Ahmed, güneş gibi yanar gönlüm nûru,
Hâletim yok, kanım yok, rengim sarı.
Kudret kanat verdi, uçtum arşdan öte,
Nasîb eyledi dergâhında hepsini bana.

152 Hikmet

Îrâdete geldik ise, ey yârânlar,
Kelâmîndan hoş acâib sırrı gördüm.
“Mûtû kable en temûtû” haber verdi,
O sebebden nice yıllar yalâ gördüm.

Havz-ı kevser dört burcunda Rasûl’ün dört dostu,
Yüzlerinden akıp duran nûru gördüm.
Arşdın arşga uçar o dem hayret içre,
Levhul-Mahfûz tahtasında inciye gördüm.

Cân bülbülü şakıyıp kalktı söze başlayıp,
Bu sözleri defter kılan inciye gördüm.
Âşıkları girdirirler cennet içre,
Gece-gündüz bakıp duran hûrîye kördüm.

Gözüm yaşı revân oldu çeşme gibi,
Gurbet içre irâdeti karşı gördüm.
Hak rızâsını bilenlere hemrâh oldum,
Erenlerin hizmetinde hûrîni gördüm.

Kul Yesevî, geç uyandın deyip söylediler
Erenler öğütünü alıp, yolu gördüm.

153 Hikmet

Aşksız yürüyüp tâat kılar Nâdân zâhid,
Tuzsuz aş gibi tâatinin mezesi yok,
Âşıkım deyip davâ kılar yalan âşık,
Vallah-billâh, gerçek âşıkın hevâsı yok.

Aşk ateşinde yakılıp-yanıp tâat kıl,
Akil isen, ağlamayı âdet kıl,
Geceleri donup, mihnet çekip, rahatı bırak,
Mihnet çekmeden sana yüce lûtfu yok.

Halk içinde tâat eyledin, hepsi riyâ,
Ey zâhid, eylediğin işin hepsi hevâ,
Hiç faydası yok işbu tâat, belki Riyâ,
Böyle işe Hak'kın aslâ rızâsı yok.

Pinhân yürüyüp tâat kıl, Hûdâ bilsin,
Göz yaşını deryâ kıl, rahmi gelsin,
Ondan sonra Hak derdine devâ kılsın,
Ey dostlar, göz yaşının riyâsı yok.

Tesbîh, tehlîl işte bunların hevâsı var,
Tanla varsa yüz bin âfet-belâsı var,
Yaşdan olan bütün işin riyâsı var,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Kul olsan, Hak kahrından korkmaz mısın?
Her gece, seher Nedâmet deyip durmaz mısın?
Dergâhına yaşın döküp varmaz mısın?
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Çok Nâdânlar gözyaşının kadrini bilmez,
Hak karşısında gözyaşı gibi tuhfe olmaz,
Tesbîh, tehlîl gözyaşına denk gelemes,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Bu âlemde Hak Mustafâ ağlayıp geçmiş,
Ağlamaktan gözlerinin nûru gitmiş,
Ağlayı-ağlayı murâdını hâsıl etmiş,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Nice yıllar ağlayıp geçti Âdem ata,
Ondan sonra rahmeyledi bakıp Allah,
Gözde yaşını kurutmadı Hak Mustafâ,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Çok erenler ağlamaktan buldu murât,
Nice âsî duâsından buldu necât,
Yahşi bilsen, gözyaşındır ab-ı hayât,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Yedi bin yıl o Azâzil tâat kıldı,
Mağrûr olup tâatine, hevâ kıldı,
Riyâ eyleyip dergâhından kovuldu,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Garîb Mansûr bir gece, seher çok ağladı,
Hâlin görüp erenler rahmeyledi,
Ondan sonra Kırklar bakıp şarâb verdi,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Yarın olsa kıyâmet günü, ey dostlar,
Peydâ olur türlü-türlü alâmetler,
Yüz bin kaygı, dağ u hasret, Nedâmetler,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

İşte o vakitte melâike fermân olur,
Evel-âhîr bütün halkı hâzır kılar,
Bir-birinin, yahşi-yaman hâlin sorar,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Evel başlayıp hâs kullardan ulemâyı,
Alıp gelir dergâhına işte bunları,
Tanrım der: "Alıp geldiğin tuhfen hani?"
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

"Durmadan yürüyüp âlimlerden ilim öğrendik,
Her ne bildiğimiz ilmimizle âmel kıldık,
Ya Kâdir, ulu Zâtını anlayıp bildik..."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Allah dedi: "Kulum, bunu yalan dedin,
Ne zamân benim rızâm için ilim öğrendin?
Yatsan-kalksan hâzır idim, her iş kıldın...
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Söyler idin ilim öğrenip ulu olsam,
Halk içinde onca izzet-hürmet görsem,
Dünyâ yıgıp yesem-içsem, oynayıp gülsem..."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Ondan sonra şehidleri alıp gelir,
Dergâhına hepsi bakıp durur,
Alıp gelen tuhfen olsa getir, der,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

"Din savaşıp kâfir ile vuruş kıldık,
Bazılarını öldürerek gâzi olduk,
Bazılarını imân-İslâm yola saldık."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Sonunda bırakmayıp kâfir aldı canımızı,
Başı kesip yere döktü kanımızı,
Sarf eyledik hem yolunda malımızı..."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

"Ey kulum, bu sözlerin hepsi yalan,
Gönül sırrını benden tutup olmaz pinhân,
Zâhir-bâtîn her işindir bana isyân,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Hâllerini, bendelerimin, iyi bilirim,
Nerde olsan, senin ile hazırdırım,
Kalbindeki ne ki, kötüyü ben bilirim,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Söyler idin, kâfir ile vuruş kılsam,
Vuruş kılıp gâzi olup başını alsam,
Hakanların armağanını dolu alsam..."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Ondan sonra alıp gelir zâhidleri,
Tanrım der ki: "Alıp geldiğin tuhfen hani?
İzzet-hürmet ile tuttum men sizleri..."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Zâhid der: "Rızân için tâat kıldık,
Tan atana dek namâz kılıp kıyâm durduk,
Gece namâz gündüzleri oruçlu olduk..."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Ne zamân tâat kıldın benim rızâm için,
Halk içinde izzet-hürmet görmek için,
Halkı yoldan çıkarıp mâlını almak için,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Ondan sonra zenginleri alıp gelir,
"Dünyâ mâlını o kadar sana verdim" der,
"Bana hani alıp getirdiğin tuhfen" der,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Zengin der: "Rızân için hayr kıldık,
Yemek verip yahşilerden duâ aldık,
Fakîr, miskîn, yetimlerin hâlin sorduk..."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Allah der: "Güzel, kıldın hayr ve sehâ,
Halk içinde kıldın hepsini, tümü riyâ,
Riyâ işi, vallah, kabûl kılmam aslâ..."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

"İşitip, okuyup alîm öğüdünü almadın,
Pinhân yürüyüp hayr ve ihsân kılmadın,
Dünyada hiç rızâlığım bulmadın..."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Ondan sonra gelir bütün dîvânelar,
Hak Âşkında cân ve tenden bîgâneler,
Dîdâr arayıp her tarafa yönelenler,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Âşıkları dergâhına alıp varır,
Tümü Hak'dan korkup yine ağlayıp durur,
Kâdir İzim "tuhfen varsa getir" der,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Âşık der: "Tuhfemiz yok günâhtan gayrı,
Kıldığımız dâimâ cürm ve hatâdır,
Lütfun ile af etmesen hâlim berbât,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Tamamı ağlayıp der: "Sen bilirsin,
İzzetin ulu, her ne eylersen, Sen edersin,
Lutf eylesen, yolsuzlara yol verirsin,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Hangi gün ki, bize aşkın düştü, âşık kıldın,
Anlayış ve firâset, aklımızı tümünden aldın,
Keyfiyetin kadehini verip şaşkın kıldın,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Allah der: "Âşıklarım, doğru söylersiniz,
Benden korkup bağrınızı kan kıldınız,
Hasret kılıp, gözlerinden yaş döktünüz..."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

"Göz yaşından bana iyi armağan olmaz,
Bundan yahşi dergâhıma hediye olmaz,
Meleklerin tâatları denk gelemez..."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Göz yaşını şişe üzerine koyup alır,
Melâikler gassâl olup, onu yıkar,
Hak teâlâ emri ile onu yıkar,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Gördünüz mü, melâikler, kulumu, der,
Bu âşıkdır, ben mâşûkum, bilin, der,
Hûriler karşı çıkıp ona selâm eder,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Duydun mu, diye âşıklara nidâ gelir,
Kimi görsen şefaati sen kıl, der,
Gâhi cennet, gâhi arşa uçup konar,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Hûrî ve cennet Hûdâ'ya arz eyler,
İşbu azîz kimdir, beyân eyle, der,
Bir sâat ki bize konuk olsun der,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Nidâ gelir İlâhımdan: "dostum" dedi,
Bağrı yanıp, yaşını döküp, çok ağladı,
Horlanma, üzüntü, meşakkati râhat bildi,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Ondan sonra Burâk, hülle getirirler,
Başına tac, hülle, Burâk bindirirler,
Tahtı cennet üzerinesi kondururlar,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Kul olsan, aşka kadem koymaz mısın?
Aşkdan ulu tâat yoktur, görmez misin?
Hasret kılıp, bağrın ezip yürümez misin?
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Kul Hoca Ahmed aşk derdinden dedi bunu,
Nice ulu kitâblardan aldı bunu,
Hasret kılıp, ağlar idi gece-gündüz,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

154 Hikmet

Erenler dipsiz deryâ içre pinhân,
Değme dalgıç ondan gevher aldığı yok,
Âşıkları o denize dalıp oynar,
Cândan geçmeden, o gevheri aldığı yok.

Tarîkatın bostânıdır hoş gülistân,
Talîbleri bülbül sıfat kılır cevân.
Müyesser olur mu deyip inci ve mercân,
İhlâslı kulun mahrûm olup kaldığı yok.

Bu yolların cefâlarını her kim çekse,
Taş yaslanıp, Pîr eşîğini bekleyip yatsa,
Sabâh benzeri gönül şafağı nâgah atsa,
İhlâslı kulun mahrûm olup kaldığı yok.

Kul Hoca Ahmed, sevdâ eyle pazar geçmeden,
Ecel güneşi doğup, ansızın ayı batmadan.
Mevt şarâbını Azrâilden ansızın tatmadan,
İhlâslı kulun mahrûm olup kaldığı yok.

155 Hikmet

Kudret ile fermân kılsa bendesine,
Bu âlemde hiç kimse ölmeden kaldığı yok,
Bu emanet cânı verdi Mevlâm bize,
Azrâil gelip onu almadan bıraktığı yok.

Azrâil gelip azîz cânı bırakmayıp alır,
Dünyaperest soysuz âdem gâfil kalır,
Cânı gelip kabz ederken tevbe kılır,
Tevbesini Hacem kabûl kıldığı yok.

Sağlıkta tevbe eyle, makbûl olsun,
Seherlerde zârî eyle, elini alsın,
Erenlere hizmet eyle, yola koysun,
Hizmet kılmayıp hiç kimse yolu bildiği yok.

Kulaksıza âyet, hadîs, hikmet harâm,
Yazık, hikmet iç-karnımda olsun tamâm,
Nâdânlara ne vakte dek deyip, ağlayıp devamlı,
Feryâd etsem, hiç kimsenin kulak verdiği yok.

Yer altına girip yedim kanı ciğer,
İmân-İslâm ele alıp kıldım sefer,
Lânetli şeytân eyleyemedi bana zarar,
Münker, Nekir benden suâl kıldığı yok.

Münker, Nekir haddi olmaz kılssa suâl,
İmân-İslâm hâzır durup bulsa kemâl,
Kâbir içinde Hak gösterse bana cemâl,
Öyle kullar iki âlem öldüğü yok.

Sözü söyle söz değerine yetenlere,
İhlâs ile söze kulak verenlere,
Sözü çiğneyip tadına yetenlere,
İhlâs sızlar söz değerine yettiği yok.

Söze yetmez habersize yazık ki, anlam,
Sözü söyleyen, bilgine söyle, inci kaynağı,
Hizmet kılmadan yeten var mı, bilsen bunu,
Hizmet kılmadan erenlere yettiği yok.

İnci kaynağını benden sorsan Sâdık Şeyh,
Öyle kulun ahlâkı-huyu Hakk'a lâıyk,
Gönlü vâsi, cânı mesih, özü âşık,
Öyle mürşid Hakk'dan mahrûm kaldığı yok.

Öyle mürşid peydâ olsa, cânın ver,
Har bir bastığı izlerini göze sür,
Pîr-i Kâmil mükemmildir, şüphesiz bil,
Şükürsüzler Pîr değerini bildiği yok.

Şükürsüzün kötü-iyi herkes Pîr'i,
İhlâs ı yok Pîr'e malûm dâim sırrı,
Nice desem, gitmez ondan gönül kiri,
Şükürsüzler Pîr'den ülüş aldığı yok.

Her ne yana baksan Hudâ hâzır şükürsüzler,
Allah yâdını bülend deyip ağlasanlar,
Yalan ve gerçek Hakk'a malûm, düzgün ağlayın,
Yalan gözyaşı Hakk'a makbûl olduğu yok.

Gerçek dervîşler taş üstünde tâat kıldı,
Katı yeri döşek eyleyip, adet kıldı,
Yüz bin belâ başa düşse, tâkat kıldı,
Tâkat kılmadan Hak vasfına yettiği yok.

*Tevbem kabûl olsun desen, seherde ağla,
Cândan geçip, mâldan geçip, belini bağla,
Muhabbetin âteşi ile yürek dağla,
Böyle olmadan Hakk'a vâsıl olduğu yok.*

*Hâs dervîşler Hakk'ı arayıp cândan geçti,
Riyâzeti katı çekip, göğsünü deşti,
Ondan sonra vahdet meyinden doyasıya içti,
Yalancılar vahdet meyinden tattığı yok.*

*Aşk payesi arşdan yüce elin yetmez,
Vahdet meyinden doyasıya içen tâam tatmaz,
Aşk gölgesi düşen âşık halka bakmaz,
Yalancıdır benim dediğimi işitip gördüğü yok.*

*Meyhâneye giren talîbin hâli özge,
Âyet, hadîs beyân kılсан, yeter söze,
Ehlîni bulsa, izin alıp, sürer göze,
Öyle âşık bu Âlemde durduğı yok.*

*Hakperestler her yan bakıp Hakk'ı görür,
Cezbe gelse, her tarafa özünü vurur,
Yalancılar gördüm diyerek tezgâh kurar,
Gördüm derler, Allah Hakk'ı, gördüğü yok.*

*Sahte dervîş beyânını söyler sana,
Elde tesbîh, gönülde hile, fikri para,
Akıllı isen, İhlâs kılma zinhâr ona,
O nâdândan hiç kimsenin behre aldığı yok.*

*Hakk'ı bulan toprak olup yolda yatar,
Toprak misâli âlem onu basıp geçer,
Ben-benlikler başını basıp, tepip gider,
Baş kaldırıp ona suhân kıldığı yok.*

*Kul Hoca Ahmed, her ne olsan fakîr ol,
Nereye varsan, boynunu kısıp, hakîr ol,
Âşık olsan, aşk elinde esîr ol,
Esîr olmadan hiç kimse murâd bulduğu yok.*

156 Hikmet

*Âşıkları oynasa, bu halkanın içinde,
Hû-Hû diye cân verse, bu halkanın içinde.
Aşk ateşine kaynasa, akıl ve şuûru oynasa,
Allah diye cân verse, bu halkanın içinde.*

*Şarâb kadehi içilir, inci ve cevher saçılır,
Cânın gözü açılır, bu halkanın içinde.
Aşk bahrine batsam ben, figân-feryâd kılsam men,
"Hû-Hû" diye ölsem ben, bu halkanın içinde.*

*Rûhi hâlet zikrullah, Lâ ilâhe illâllah,
İsm-i a'zam hüvallah, bu halkanın içinde.
Her kimine zevk hâle, olsa olur bu vâle,
Sakî sunar piyâle, bu halkanın içinde.*

Zâkir kullar cem olup, feryâd vurup, cân koparıp,
Sakî yürür dönerek, bu halkanın içinde.
Tutuşsa-yansa, kül olur, ölse, uçsa, öz bolur,
Kana düşse, tuz olur, bu halkanın içinde.

Hızır ve İlyâs hâzır ol, gavsı gıyâs nâzır ol,
Bâtın gözü zâhir ol, bu halkanın içinde.
Talîblerin mürşidi, Kul Hoca Ahmed deyip söyledi,
Baş oyna sen dedi, bu halkanın içinde.

157 Hikmet

Âşıkları dâimâ diler didârını,
Seherlerde gaflet ile yatmaz olur.
Nâdânlardan işbu sırrı pinhân kılıp,
Câhillere âşıkım deyip söylemez olur.

Ârif, âşık dünyâ için gâm yemedi,
Bu dünyada izzet-hürmet ver demedi.
Gece-gündüz göz yaşından ayrılmadı,
Gaflet ile gamlarına batmaz olur.

Âriflerin dergâhıdır cevher kaynağı,
O denizde la'l ve cevher yok imkânı,
Hesâbını bilir orada Aşk sultanı,
Âşıkların akli ona yetmez olur.

Âşıkları dalgıç olup batsa deryâya,
Çıksa oradan ulu inciler olur peydâ.
Cândan geçmeden cânân yüzünü görmek nerede?
Zahmet ile bulduğun elden gitmez olur.

Fânî fenâ olmadan görmez fenâ mülkünü,
Âşık olsa, pinhân kılır varlık derdini.
Hasret tanı hasret ile geçer mi ki?
Gam dağından emek vermedikçe geçmez olur.

O engelden himmet ile aşamayasın,
Dört yüz kırk dört yaşın ile yaşamayasın,
Üç yüz altmış bendi bağını çözemeyesin,
Mihnet çekmeden râhat tanı atmaz olur.

Kul Hoca Ahmed erenlerini yâd eyleyip,
Hikmet söyleyip, işbu sözü kıldı beyân,
Dinleyiniz, işbu sözü, bütün dostlar,
Yalan sözü cemaate yaymaz olur.

158 Hikmet

Gece-gündüz Hak zikrini diyen âşık,
Mâşûk yâdın dilden aslâ koymaz olur.
Harlık-zarlık meşakkati râhat bilen,
Bu dünyânın izzetini sevmeyiz olur.

*Fikri ve zikri Hak Melik'imın senâsıdır,
Dîdâr taleb kılıp yürüyen gedâsıdır,
Hakk'ın zikri cümle derdin devâsıdır,
Dünyâlıktan ele zerre almaz olur.*

*Rahmeylesen, bostân eylesen dağ ve çölü,
Ya Allahım, affedesin cümle kulu.
Yoldan çıkan gümrâhlara göster yolu,
Âşıkların izini arayıp kalmaz olur.*

*Ey âşık, gece-gündüz Hakk'ı ara,
Zâhir yürüyüp, bâtınında arşı gözle.
Hikmet okuyup âyet-hadîs sözünü sözle,
Hazân benzeri kızıl yüzü solmaz olur.*

*Tuzaklar koyup halkı yoldan vuran,
Sahte âşık olup aldatıcı tezgâh kuran.
Gece-gündüz işret kılıp devrân süren,
Dünyâ mâlını görüp gözü doymaz olur.*

*Seherleri erken kalkıp zârî kılan,
Yahşilere hizmet kılıp duâ alan.
Pîr-i mugana doğru yürüyüp hizmet kılan,
Pîr-i mugan eteğini bırakmaz olur.*

*Pîr-i mugan, Hak Mustafâ şüphesiz bilin,
Adı geçse, dürûd deyip, tazîm edin.
Sünnetlerini sıkı tutup, ümmet olun,
Ümmet olan şer yolundan yanmaz olur.*

Âşık olsan, seherlerde dinmeden ağla,
Garîblerin izini arayıp, gönlünü avla.
Dünyaperest soysuzlardan boyun çevir,
Gerçek âşıklar bu dünyada kalmaz olur.

Kul Hoca Ahmed, âşık olsan, zârî eyle,
Halka kurup kim zikr söylese, oraya var.
Zikrini deyip, sohbet içre inciler der,
Cevher alan aslâ gâfil olmaz olur.

159 Hikmet

Ârif-âşık Cân mülkünde elem çekse,
Yedi organ tâkat edemeyip lertzân olur.
Aşk deryâsı vücûd içre cuş eylese,
Bilinçsiz olup girdâb içre hayrân olur.

Dalgıç gerek o deryaya özünü bıraksa,
Olta bırakıp büyük balıklarını avlasa,
Maksûd incisini ondan sonra ele alsın,
Öyle mürşid halk içinde pinhân olur.

Tarîkatın yolu uzak eylesen sefer,
Kimi yeter, kimi yetmez, kime tehlike.
Arayanlar erenlere sonunda yeter,
Er nazarı değen kişi merdân olur.

Yolun bulan merdânlara hizmet eyler,
Çok cemiyet arasında halvet eyler.
Eş-çocuk, mâl ve mülkden uzlet eyler,
Güç işler bilmem nasıl asân olur.

Her kim giyse melâmetin hırkasını,
Bâtınını düzeltip, vîrân eylese sûretini.
Hiç çekmese mahlûkatın minnetini,
Böyle âşık gitse, orada Sultân olur.

Akıllı isen, doğru yola kadem vur,
Merdanların sohbetinden behre al.
Ashâb-ı Kehf köpeğini görüp, ibret al,
İbret alan hâs kulları cânân olur.

“Ya Rabbenâ, fağfırlenâ, zünübenâ!”,
Günâhıma ikrâr olup geldim ben işte.
Kahreylesen, Kâhîr senâ, Kâdir senâ,
Lutfeylesen, yüz bin asî.

Kul Hoca Ahmed, uzak yolda hayrân oldun,
Amelin yok, günden güne Giryân oldun,
Erenlere yetişemedin şaşkın oldun,
Orada varsan nedâmetler çendân olur

Hak Mevlâmın nazarı kime düşse,
Câhil olsa, bir lahzada bilge olur.
Üç yüz altmış damarları nûra dolar,
Dört yüz kırk dört kemikleri binâ olur.

Ondan sonra vahdet meyinden doyasıya içer,
Eş-çocuk, ev-barkdan toptan geçer.
Allah diye nerede gitse, şeytân kaçır,
Yedi organ hamdini deyip konûşur olur.

Vahdet meyinden içen âşık bilinçsiz olur,
Mansûr gibi cândan geçip darağacına biner.
İhlâs ile Pîr eteğini sıkı tutar,
Pîr-i muğan nazar kılrsa konûşur olur.

Cismim: "Rabbim", cân "Allah" deyip yola gir,
Cân ve gönlüm "Allah Bir" deyip seherde kalk.
"Mafi kalbi illallah" deyip ağlayıp yürü,
Yolsuzlara Hak Mustafâ hudâ olur.

Aşk denizine dalan âşık cevher alır,
Heveskârlar âşıkım deyip yolda kalır.
Değme câhil, ham-tamalar neyi bilir?
Cevher alan gerçek âşıklar deryâ olur.

Dünyâyı seven gâfil Âdem Hakk'ı sevmez,
Bu yolların ukbâsı çok aslâ bilmez.
Seherlerde çardarb vurup aslâ bırakmaz,
Tanla varsa âhirette handân olur.

Hakk'a âşık olan kişi cândan geçer,
Bilinçsiz olup, şevk şarâbını doyasya içer.
Nasîb eylese cennet girip hûriler kucaklar,
"Lâ ilâhe illâllah" deyip şeydâ olur.

Fiilin saptırdı, ahâliden şefkat gitti,
Lanet yağdı, günden güne rahmet gitti.
Hoca, molla, yahşîlerden izzet gitti,
Türlü-türlü alâmetler peydâ olur.

Münâfıklar fısk ederek özü bilmez,
Onun için yahşîleri göze ilişti.
Gönlü katı, yahşi söze kulak tutmaz,
Kıyâmette Hakk karşısında rüsvâ olur.

Günde yüz bin "Allah" desen, O'na yakar,
Göz yaşını deryâ kılsan, mâşûk bakar.
Bağrın içre derdin olsa, yaşın akar,
Allah özü gerçek derdliye devâ olur.

Kul Hoca Ahmed, miñnet eyle, âlem yansın,
Melekler senden gelip pay alsın.
Arş ve Kürsi, Levh ve Kalem nûra dolsun,
Nûrdan behre alan gönül sefâ bolur.

161 Hikmet

Aşk tecelli eylese kimin vücudunda,
Ne yapacağını bilmeden gece-gündüz hayrân olur.
Zikri fikri Hak visâli olur sürekli,
Küçük çocuk gibi iki gözü giryân olur.

Dünyâ ile kalmaz onun zerre işi,
Zikrini dese, nûra dolur içi-dışı.
Allah deyince, revân olur gözde yaşı,
Aşk ateşinde tutuşup-yanıp, biryân olur.

Ben ve benlik, nefis ve hevâ, hırsı bıraksa,
Pîr -i mürşid mükemmile özünü salsa.
Edhem gibi gönül mülkünü sivâ kılrsa,
Bütün zorlu işi onun asân olur.

Şeriattan tarikata kadem koyan,
Dünyâ işini terk eyleyerek Hakk'ı seven.
Hakîkatin esrârından mânâ alan,
Marifetin meydânında üryân olur.

Böyle olan âşıkların nişanı var,
Hak zikrini gece-gündüz söyleyip kılmaz karar.
Ümîd etmez bu dünyadan mâl ve dünyâ,
Ne söylese sözü onun imân olur.

Hangi âşık halka içre cânın verse,
Cândan geçip, şehâdetin giysisini giyse.
Zühd eyleyerek öz nefsinin gözünü oysa,
Erenlerin katarında merdân olur.

*Kul Hoca Ahmed, bineyim desen kuş gibi Burâk,
Câhillerden eyle sürekli özünü ırak.
Kaygı ile hicr ve mihnet, çek firak,
Firak çeken âşık yarın sultân olur.*

162 Hikmet

*Ey dostlarım, ârifler hâlis sohbet ederler,
O sohbetde marifet incilerini saçarlar.
Sohbet vakti hâzır ol, erenlere nâzır ol!
O hâletde erenler, ere nazar kılırlar.*

*Hâlet vakti erenler deryâlara yüzlese,
Tabanları nem olmadan, deryâları geçerler.
Mürîd olsan mürşide, muhkem ol, ey tâlib,
Müridlerini mürşidler her konu ile sınırlar.*

*Himmat tutsa erenler gözü yumup açana dek,
Deryâları eğerler, dağları hem keserler.
Tanrı'nın sevdiği kişinin, işi O'nun iledir,
Her kimi Hak sevmiştir, onu severler.*

*Özlerinin murâdını gerçek âşıklar dilemez,
Mâşûkunun murâdını dâimâ onlar dilerler.
Kul Hoca Ahmed, vakıf ol, feyz ve rahmet kapısını,
Zikr ve tâat vaktinde, melekler açarlar.*

Gönül içre girip cevlân kıldık ise,
Aşk adlı sultanını gördük ise.
Sâni' kudret ilâhıma baktık ise,
O şu yerde hâl ilmîni görün, dostlar.

Aşk sultânı geçersiz kıldı aklımızı,
Hem kovaladı nefis ve şeytân, kibrimizi.
Şükrenlillah, bildik şimdi Rabbimizi,
İlhâm ile verir mânâ, sezdik, dostlar.

İlhâm indi Hak teâlâ rahmetinden,
Hocam sundu işbu vahdet şerbetinden.
Olduk şimdi o Muhammed ümmetinden,
Sözde ilmimiz hâle bedel oldu, dostlar.

Evvel fenâ, Âhir fenâ, olmak fenâ,
O makâma yeten âşık kılmaz senâ.
Cânânımızın cemâlini Hakdır gördük,
Câna eklendi, bildik, dostlar.

Canımızın cemâli Hak'dır gördük,
Cân içre bilinir şimdi tahkîk bildik.
İlhâm erişti Sübhân'ımdan, şimdi sezdik,
Ne ki gelse, Hak'dan ilhâm bildik, dostlar.

*Ey dostlar, haber verip şeriattan,
Tarikatta Allah zikrini deyin, dostlar
Ârif cânlar haber verir hakikatten,
Allah diye Hak zikrini deyin, dostlar.*

*Er odur, kulum diye kulluk kılsa,
Korkup Kahhâr adından o fermân tutsa.
Yedi tamu alevine karşı gelse,
Allah dese oradan döner, bilin, dostlar.*

*Kim ki Allah dedi, onda özünü buldu,
Hakîkatin sözünü sözler öleceği vakti.
Nice yıllar Şeddâd, görün, uçmak yaptı,
Giremedi, ondan ibret alın, dostlar.*

*Var mı eren, öyle işden râzı olsa?
İnanmasın dünyasına Kârûn olsa.
Bin yaşayan Lokmân Hekîm ölür olsa,
Yoktur ölmeden kalan burada, bilin, dostlar.*

*Uçmak içre makâm verince hangi cânâ,
Kim ki tâat ile işleyip çıksa sabâha.
İsrâfîlin suru girse hangi cânâ,
Biz Muhammed Ümmetiyiz, bilin, dostlar.*

*Kul Hoca Ahmed, Hak zikrini desen her ân,
Rahmet yağar başın üzerine devamlı.
Erenlerin hizmetinde olsan her ân,
Azâd kılsa, dârüs-selâma varır, dostlar.*

Âşıkları kal'i okuyup hâle girse,
Hâl denizine batsa, suya batık olur, dostlar.
Söz ile hâl bir gemidir, bunu bilse,
Sözsüz, hâlsiz o deryadan geçmez, dostlar.

Bu hâl yolu nâzik yoldur, tehlikesi var,
Afîm, sözsüz adım atsa, ukbalar var.
Pîr-i Kâmil mükemmilsiz geçmek hayal,
Söz ilmini bilen emîn geçer, dostlar.

İşbu yolda rehbersizler sayısızdır,
Lânetli şeytân keşf gösterip çok azdırır.
İlimsiz âdem bu nisbete mağrûrdur,
Onun için ara yolda kaır, dostlar.

Kulluk odur Kur'ân okuyup amel kılsa,
Sözü okuyup, hâli özge bağı kılsa,
Pîr-i Kâmil mükemmile hizmet kılsa,
İki dünyâ çerâğî deyip söyleyin, dostlar.

İlimsiz Âdem şeyhlik kılsa, revâç bulmaz,
Nâzik yoldur, ilimsiz aslâ bilse olmaz.
Ey dostlarım, şeyh olmak kolay değil,
Rehber diye şer'i yolda yürün, dostlar.

Pîr-i Kâmil her tâlibe vermez irşad,
Tâlib olsa gece uykusunu kılsa berbât.
Çok yarışda geçip gelmez her yahşi at,
Riyâzeti katı çeken geçer, dostlar.

Cümle tâlib ibâdete âciz kalır,
Teheccüdün vakti ile doğrulmaz,
Gece yarısından kalkıp virdin yapmaz,
Pîr-i Kâmil ona ruhsat vermez, dostlar.

Allah demek bendelerin inâyeti,
Talebinde yürümek bende Hak rahmeti,
“Fezkürûnî ezkürküm” Hak âyeti,
Dem ganîmet, Allah zikrin söyleyin, dostlar.

Erkek ve kadına, oğul-kıza ilim farz dedi,
“Taleb ül-ilmi farizatun” deyip Rasûl söyledi,
“Ma yecüzu bihis-salât” ilim zarûrî,
Diri varsınız, ta ölüne dek okuyun, dostlar.

Molla olup, mânâ okuyup, kitâb dese,
Yolu bulup, yaman yoldan rasta dönse,
Pîr eteğini muhkem tutup hizmet etse,
Tâatlı kul olsa hüsrana uğramaz, dostlar.

İşbu yola riyazetli tâlib gerek,
Nefs-hevayı koyup tâat kılmak gerek,
Cefâ çekip Pîr nisbetin tutmak gerek,
Riyâzetsiz Hakk’a vâsıl olmaz, dostlar.

İlimsiz şeyhlik dâvâsını kılmak olmaz,
Asâ olmadan karanlıkta yürümek olmaz,
Görmez olsa, çukur yeri görmek olmaz,
Kuyu içre düşen emîn kalmaz, dostlar.

Pîr -i mürşid kılrsa her an emr-i marûf,
Mürüvvetli, tatlı sözlü, yahşi huylu,
Gece-gündüz riyâzeti çekse o hoş,
Öyle Pîrin hizmetinde yürüyün, dostlar.

Hakk'a âşık olup dedi Kul Hoca Ahmed,
Allah kefil derdimize, eyle ibâdet,
Söz ve hâli cândan çekip eyle riyâzet,
Tâatlı kul cemâlini görür, dostlar.

166 Hikmet

Kara atına binmedikçe, kara görmez,
Kara laçın konmadıkça, sırrı görmez.
Sırrı gören ârifleri burada durmaz,
Seher vaktinde cânı incitip kalkın, dostlar.

Kara şâhin kayrılarak kanat çırpır,
Âşık odur, ten-cânını ateşe yakar.
Pîr-i mugan nazar kılıp ona bakar,
Doğan gibi kanat çırpıp uçar, dostlar.

Devlet gibi doğan kuşu kime konar,
Şâhin gibi halka içre özünü vurur.
Cânın kuşu pervâz kılıp hâzır durur,
Hâzır olup tevbe kılıp yürüyün, dostlar.

*Ey dostlar, âhir oldu zamânemiz,
Hiç kalmadı bu dünyada nişânemiz.
Haber verdi "aduvven" deyip cânân'ımız,
Allah zikrini dinmeyip söyleyip yürüyün, dostlar.*

*"Nahnu kassemnâ" gününde pay verdi,
Pay alan bendeleri yola girdi.
Kandîlin görüp pervâne gibi özünü verdi,
Cânı cânâ aşlayıp katıp yürüyün, dostlar.*

*Hak Rasûl'ün dedikleri geldi, olur,
Âhir zamân nişânesi oldu, olur,
Fısk ve fesâd dünyâ içre doldu, olur,
Türlü-türlü davâ işi görün, dostlar.*

167 Hikmet

*Âlimi tut izzet, eyle ikrâm,
Âlimi Kur'ân içre öger, dostlar.
Âlimler açar cümle müşkülâtı,
Câhillere cehlîni kim döker, dostlar.*

*Doğru-yanlış beyânını âlim bilir,
Helâl-harâm farkını avâm nereden bilir?!
Âlimlerden avâmîler çok fayda olur,
Bu dünyada iyi adını edinir, dostlar.*

Câhil avâm alîm sözünü hiç dinlemez,
Değme câhil özünü hiç anlamaz.
Âlimi Allah avâma denk eylemez,
Her alîm yüz bin avâma yeter, dostlar.

Olmasa alîm avâm neye yarar,
Kılmaz idi yer ve gök, âlem bakar.
Kılmışı için alîm Günâh görür,
Gök tarafına aşmaz yerde durur, dostlar.

Din ve dünyâ alîm ile olur hâsıl,
İbâdet kılrsa kabûl, Hakk'a vasıl.
İtikad kıl, gerek olsa temiz nesil,
Gerçek âşık bir söze baş eğer, dostlar.

Avâm tendir âlimdir tende cân gibi,
Şâh Hüseyin olsa alîm gerek hem gibi,
İns ve cinde alîm melek, câhil iblis gibi,
Tutmayın karışık, zinhâr inkâr, dostlar.

Âlimleri hor görmek değildir revâ,
Hor görmez o hem yine yer-gök, hevâ.
Nice ki fakîr, miskîn o bi-nevâ,
Âlimi hor görmeyin aslâ, dostlar.

Âlimi hor görse o küfr ve nifâk,
Nass hadîs var ins ve cin ittifâk ile
Âlimi seven mü'min yüzü apak,
Sorgusu yok günâhından inkâr, dostlar.

Hoca Ahmed'e ilhâm verdi söylesin diye,
Her âlimin değerini bilsin diye,
Her kim bilse, bunu amel kılsın diye,
Âlîm izzetin kılan cennet girer, dostlar.

168 Hikmet

Seherde öter bülbüller, gül yâdından her zamân,
Sen ötüversen ne olur, Hak yâdından her zamân.

Her kurt ve kuş söylemekte her tür ile senâyı,
Kurt ve kuş gibi olmadın, Hû demedin her zamân.

Seher vaktinde kalkarlar, niyâz söyleşir Hak ile
Sende himmet olmadı, niyâz söylemedin bir zamân.

Dünyaya boğulmuş oldun, küfr ve isyana doldun,
Şimdi özüne geldin, fıkır eyle her zamân.

Bırak dünyâ fikrini, eyle Hakk'ın zikrini,
Boz şeytânın mülkünü, zâkir ol her zamân.

Gerçekten olursun günâhsız, bozulur bu ev-bark,
Nice okusan Kur'ân, imân et bir zamân.

Kul Hoca Ahmed, belini iki yerden bağla,
Gelse ecel bırakmaz, cânın alır şu zamân.

Gelin, dostlar, Pîr hizmetini beyân eyleyim,
İşitip, okuyun, hizmet kılın, dostlarım ey.
Horlanma-üzüntü, meşakkati ayân eyleyim,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Vursa-çekiştirse Pîr eteğini sağlam tut,
Ey tâlib hizmet içre kanlar yut.
Cân ver dese İhlâs ile Cândan geç,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Tâlib olsan, yol üstünde ol toprak,
Güz vakti ağaçlardan düşen yaprak.
Âşık olsan, dîdârına ol müştak,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Gerçek tâlibe Pîrden değer günde sancı,
Zâhir sancı bâtın içre baldan tatlı.
Cezbe hâli ikrâm eder aşkı mutlaka,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

İnleme Pîrden değse her dem cefâ,
Dîdâr taleb iki âlem sormaz vefâ.
Mahşer günü gönüllerini kılar sefâ,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîr-i Kâmil mükemmili tanıyayım desen,
Ciğer kanı ye, eğer tâlib olsan.
"Gâzi" derler bu makâmda ölüp varsan,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîr-i Kâmil mükemmilin farkı olur,
Pîr-i Kâmil hulklar ile elini alır.
Mükemmel Pîr bâtın içre yola salır,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîr emrini tutmayanı vallah gördüm,
Cehennem içre "nasılsın" deyip hâlini sordum.
Melâikler vura verdi, ben hem vurdum,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Bu âlemde iyilerden kaçıp geçtim,
Hakk'tan geçip şeytân sözünü muhkem tuttum.
Ey nâ-insâf, dünyâ için kanlar yuttum...
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîr hizmetini kılan kişi nûru aydın,
Dîdârına Allah özü vaad eyleyen.
Şüph e getirip, yalandan tâlib yolda kalan,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîr hizmetini kılanların boynu eğik,
Hizmet kılan tâliblerden kaçır tamu.
Pîr tarifini hiç tükenmez, söylesem kamu,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîr hizmetini kılan kişi eli uzun,
O sebebden dünyâ ile dâimâ arası bozuk.
Kanlı gözyaşı, rengi sarı, Hakk'a niyâz,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Hizmet kılan yeter âhir Hûdâsına,
Pîr-i mugan şefâatçi oldu Günâhına.
Pîr yetiştirir Hak teâlâ yardımına,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîr hizmeti, ey tâlibler, kolay değil,
Tâlibleri Pîr önünde sinek misâli.
Edeb saklayıp, Pîr önünde tâam yemez,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîrin lütfu Hakk'ın lütfu tarikatte,
Hak inâmı Pîre yeter hakikatte.
Hâdî olup yola salan marifette,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîr hizmeti, Hak hizmeti edeb kılın,
Seher vaktinde nazar kılar, âgâh olun.
Ey tâlibler, uyanık olup yola girin,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Hizmet kılan tâlibleri Hakk'a yakın,
Kimi görse mütevâzî, sözü hazîn.
İnşaallah, öyle tâlib Hakk'a yakın,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîrin gassâl, mürîd ölü; konuşamaz,
Gönül veren Pîrden özge gözleyemez.
Hakk'ı bulan Hakk'dan özge arayamaz,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîr sizlerin beyânını söyleyeyim size,
Mahşer günü yüzünün rengi olur özge.
Tâlib olsan, kulak verin güzel söze,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Zâri kılıp kime varsa, elini almaz,
Hidâyette feryâd eylese, yola salmaz.
Öyle kulda imân-islâm dini olmaz,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Hâdîyim deyip lanetli şeytân yola başlar,
İt surath olup onu ısırap dişler.
Heybet kılıp, cehennem içre götürüp dışlar,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Cehennem içre vahlar olsun, nedâmet ey,
Feryâd eyleyin, nasıl olur kıyâmet ey.
Hakk'a kulluk kılmadım deyip nedâmet ey,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Ciğer kanı yutup söyledim size hikmet,
Duâ kılayım, sizlere hem kılar rahmet.
Gayret eyleyip, Hak yönüne bağlayın himmet,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Kul Hoca Ahmed, Sâdık olup Pîr'e var,
Eteğine yüzün sürüp, pay al.
El-ayak kâim eyleyip hâzır dur,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Ağlamayım mı tevbe kılmadan hadden aştım?
Lânetli şeytân hilesi ile türlü şaşım.
Nazar kıldı Pîr-i mugan tarafına kaçtım,
Tevbe kılıp, dîdâr görün, dostlarım ey.

Hak Rasûl'ün inâyeti oldu bana,
Âyet-hadîs sözünü beyân kıldım sana,
Tâbi olup, söylediklerini eyle ona,
Tâbi olup, dîdâr görün, dostlarım ey.

Ümmet olsan, durûd söyleyip tâbi ol,
Adı geçse, durûd söyleyip ta'zîm kıl,
Rızık ve rızâ her ne verse kanâatkâr ol,
Kanaatkâr olup, dîdâr görün, dostlarım ey.

Hakikatlı kullara nasîb verir,
Yeyib-içip nimetlerin yâdın söyler.
Adını işitip, edeb kılıp tazîm kılır,
Ta'zîm kılıp, dîdâr görün, dostlarım ey.

Hak teâlâ kokusunu alan burada durmaz,
Câhil kullar özünü görür, aybını görmez.
Cins-i âdem âşıklıktan dem vuramaz,
Âşık olup, dîdâr görün, dostlarım ey.

Gerçek ümmetler cândan geçip dîdâr gördü,
Yeni tâlib gibi halka içre özünü vurdu,
Nereye varsa aşk tezgâhını orada kurdu,
Tezgâh kurup, dîdâr görün, dostlarım ey.

Ümmetim deyip dilde söyler, kalbde yalan,
Nefsi için öz cânını ateşe salan.
Şeyhim diye kişinin mâlını zorla alan,
Nezrini almayıp dîdâr görün, dostlarım ey.

Kul Hoca Ahmed, dünyâyı görsen, kaçâ gör,
Kanat çırpıp hevâ tarafına uça gör.
Eş-çocuk düşman sana, geçe gör,
Uzak olup, dîdâr görün, dostlarım ey.

171 Hikmet

Halvete girip, dostlarım, yâd edelim dâimâ,
Muhabbetin şarâbını nûş edelim dâimâ.
Muhabbetin şarâbını hiç kimseye vermezler
Bağır kanını akıtıp, âşık içer dâimâ.

Muhabbetin şarâbını içen âşık nişanı,
Vâlîh olan bülbül gibi, feryâd kılır dâimâ.
Mürîd cesed, Pîr gassâl, okuyup yürür hasbi hâl,
Göreyim diyerek o cemâl, cevân kılır dâimâ.

Müridlerin terbiyesi, günde yüz bin erdem,
Özlerini çoban misâli, çoban kılır dâimâ,
Halka kurup erenler, Hû zikrine başlasa,
O Zekeriyâ peygamber hâzır olur dâimâ.

Ondan sonra Hak nûrunu zakirlere saçarlar,
Melekler safa dolup, "erre" başlar dâimâ.
Muhabbet şarâbını ele alıp Muhammed,
Zâkirlere sunarak, sâkî olur dâimâ.

Muhabbetin şarâbını içtiği için Hoca Ahmed,
Arş üstüne konarak, pervâz kılır dâimâ.

172 Hikmet

Marifet bostânı içine girip,
Evel tevhîd ağacını gördüm orada.
O ağacın her dalında meyvâsı var,
Sübhân Azîm nasîb eyledi, aldım ben işte.

O ağacın aslını bilsen, Hû'dan imiş,
Tefrîd, Tecrîd çeşmeleri sudan imiş.
O ağaç âşıkların yeri imiş,
Müşâhede kıldık, dostlar, hazretinde.

Değme câhil o ağacın yeri değil,
Nefsim diyen o meyvâdan aslâ yemez.
Tamahkârlar nefsi için neler demez,
Nefsdan geçen yakın olur yakınlığında.

Nefsdan geçtim, cân hicâbı karşı geldi,
Cândan geçtim, cânım cânâ karşı geldi.
Gaybe düşüp, gaybe girip gayb oldu,
Hasret üzre hasret âteşi gurbetinde.

Evvel himmet makamına gir dedi,
Azametli sultânlığını gör dedi.
O tevhîd meyvâsından ye dedi,
Lütfu ile yedirdi aşk nimetinde.

Kime bahşış verdi ise, olsun kutlu,
Yüz bin cânım olsa, olsun buluntu.
O ağacın sıfatıdır, dostlar, ulu,
Şükürünü söyler, kulluk kıl sun hizmetinde.

O ağacın gölgesinde otururlar,
Şevk şarâbını içip ruhunu kandırırlar.
Mâsîvadan özü tamamen koparırlar,
Karar kılmaz aşk dileyerek himmetinde.

Dost dileyen o bostanda karar kılmaz,
Hakikatli Âşıkları Aşksız olmaz.
Gönül mülkünü verse ona göze iliştiemez,
Takovâ kılar içer nebât şerbetinde.

Dost için dünyâ ukbâ mülkünü bırakıp,
Mevt ateş içre girip yakılıp-yanıp,
Ne kadar kovsa dergâhından karşı gelip,
"Erini!" deyip zâr ağlar hazretinde.

*Kul Hoca Ahmed girdi görün meydân içre,
Gördü tevhîd ağacını bostân içre.
O ağacın sıfatıdır Kur'ân içre,
Haber verdi o İbrâhim sûresinde.*

173 Hikmet

*Habersizce geçti dostlar yazık ki, ömrüm,
Vah yazık, varıp orada ne söyleyim?
Fazlı ile hükmeylese, hükümrân bana,
Adli ile sorar olsa, ne söyleyim?*

*Otuz bitti, kırka yetti yaşım benim,
Bilmezim ki, nasıl geçti ömrüm benim.
Ertesi günü nasıl olur işim benim,
Miskîn olup ne taraf yöne gönderilirim?*

*Masiyetin deryâsına ğarik olup,
Yürümüşüm şeytân ile refik olup.
Gece-gündüz ağlayıp, gözde yaşım ark olup,
Rezil olup varıp orada ne söyleyim?*

*Azıksız yola giren ölmesi var,
Köksüz ağaç çiçeklenip solması var.
Mücrim kullar varsa orada sorması var,
Sorar olsa, ben kul orada ne söyleyim?*

Bu dünyânın rahatı yok şimdi bildim,
Bu âsî işlerimden şimdi yandım.
Kul Hoca Ahmed, dergâhına sığınıp geldim,
Korkuyorum hangi yerde tutulurum.

174 Hikmet

Seherlerde dört-darbe vurup "Rabbim" desem,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?
Hasretinde başdan ayak vird eylesem,
Dergâhında Hocam kabûl kılar kılar mı ki?

Geceler kalkıp dergâhına senâ kılsam,
Başımı koyup Hazretine duâ kılsam.
Kan yaş döküp gözlerimden, bağrım dilsem.
Dergâhında Hocam kabûl kılar kılar mı ki?

Allah için merdâne gibi cânım versem,
Ağlayıp inleyip zâkir olup "Rabbim" desem.
Eş-çocuk, ev-barkım yetîm kılsam,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

Mansûr gibi "Ene'l-Hak" deyip ağlayıp yürüsem,
Şiblî gibi âşık olup semâ kılsam.
Bâyezîd gibi gece-gündüz dinmeden Kâbe'ye varsam,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

İyilerin sohbetinde kâim olsam,
Hû-Hû diye zikrini söyleyip dâim olsam.
Âşıklar gibi çark vurarak cânım versem,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

Eyyub gibi kurt eziyetine sâbir olsam,
Yahyâ gibi gözlerimden kan yaş döksem.
Mûsâ gibi Tûr Dağı'nda tâat kılsam,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

Yûnus gibi deryâ içre balık olsam,
Yûsuf gibi kuyu içre gece-gündüz kalsam.
Yâkub gibi Yûsuf için kan ağlasam,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

Ey dostlar, hiç kılmadım iyi amel,
Erenlerin izin izleyip kılmayıp cedel.
Habersizim, utançlıyım ezel günü,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

Ben defter-i sâni söyledim derde devâ,
Toprak gibi basıp geçse beni revâ.
Ağlayıp geldim eşiğine ben çâresiz,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

Dili ile ümmetim deyip yalan sözler,
Va'zın söyleyip halka, dünyâyı arar.
Kişi malın almak için her yan derler,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

“Allah” diye sıdkım ile tevbe kılsam,
Gybet kılan dillerimi yüz bin dilsem.
Hakk’tan korkup dünyâ işini arkaya koysam,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

Hikmet okuyup İhlâs kılıp yola giren,
İyilerin izini izleyip duâ alan.
Heveskârlar âşıkım deyip yolda kalan,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

Kul Hoca Ahmed, hikmet söyle âşıklara,
Sıdk ile yola giren sâdıklara,
İhlâs ile Hakk’ı diyen lâyıklara,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

175 Hikmet

Sübhân İzim hidayeti nasîb eyledi,
Telim hicâb gönümüzden gider miki?
Gece-gündüz Hazretine Allah desem,
Mahzûn kulu maksadına yeter mi ki?

Marifetin bostânında bülbül olup,
Hak yâdında dâimâ sürekli meşgûl olup.
Kulluk kılsam Hazretine gerçek kul olup,
Bu hâletde rihlet şafağı atar mı ki?

Eğri yola yürüdüm, dâimâ hatâ eyledim,
Şimdi bildim, öz cânıma cefâ eyledim.
Dergâhına yakam tutup yana geldim,
Lutf eyleyip tevbemi kabûl eder mi ki?

Erenlerin izin arayıp yola girsem,
Dergâhında duâ kılıp yüzüm sürsem.
Garîblerin gönlünü avlayıp duâ alsam,
Bu iş ile benim işim biter mi ki?

Pişmânlıkta gece-gündüz yaşıım döksem,
Hûdâ'ma zârî kılıp arz eylesem.
İyilerin Hazretine şafi' olsam,
Kul niyâzı niyâzsıza yeter mi ki?

Ahmed, senin yazık ki ömrün yel gibi geçti,
Dünyâ dileyip âhiretin mumu yandı.
Masiyetin peymanesi doldu-taştı,
Rahmân Tanrım günâhımdan geçer mi ki?

176 Hikmet

Karanlık gece içinde yol yitirdim,
Aydınlık tanı ansızın atar mı ki?
Kılavuzsuz yola girip türlü şaşım,
Cilâ versem paslarım gider mi ki?

*Ey dostlar, bu yollarda hayrân oldum,
Başım dondu, aklım yitti, şaşkın oldum,
İki âlem berbât vurup üryân oldum,
Atan tanı gaflet ile batar mı ki?*

*Erenler işbu yolda cândan geçti,
Zikrini söyleyip seherlerde bağırını deşti,
Cefâ çekip bu dünyânın zehrini içti,
Öyle âşık râhat ile yeter mi ki?*

*Âşıkları geceleri kalkıp ağlayan,
Muhabbetin deryâsından cevher alan,
Heveskârlar âşıkım deyip yolda kalan,
Bâyezîd gibi özünü bir gün satar mı ki?*

*Gece-gündüz semâ kılıp ağlayanlar,
Hizmet kılıp aşk sırrını anlayanlar,
Himmat kemerini bele sağlam bağlayanlar,
Şöyle olmadan vahdet meyinden tadar mı ki?*

*Cefâ çekmeden, mihnet çekmeden vefâ yoktur,
Cefâ çeken âşıkların gönlü toktur,
Cefâ çekmeden, mihnet görmeden râhat yoktur,
Gafilleri hasret ile geçer mi ki?*

*Ey âşık, gece-gündüz dinmeden ağla,
Muhabbetin kuşağını bele bağla,
Dört darbe vurup seherlerde yürek dağla,
Âşıkları râhat ile yeter mi ki?*

Vah ne yazık, geçti ömrüm, doymadan kaldım,
Bu dünyânın muhabbetini ele aldım,
Dünyâ arayıp din işini geriye koydum,
Tevbe kılsam Hocam kabûl kılar mı ki?

Ey dostlar, seherlerde feryâd eyle,
Göz yaşını akıtarak sebil eyle,
Hak zikrini söyleyip özünü dîvâne eyle,
Dîvâne eyleyen Hak vasfına yeter mi ki?

Kul Hoca Ahmed, gecelerde kâim ol,
Tâat kılıp gündüzleri sâim ol,
Mansûr misâli "Ene'l-Hak" deyip dâim ol,
Âşık olanın başı dar da gider mi ki?

177 Hikmet

Rabbim Allah diyerek gözden yaşımı saçsam,
Kulum diyerek benim hâlimi sorar mı ki?
Yüz bin türlü günâhımdan tevbe kılsam,
Rahmi gelip tevbemi kabûl kılar mı ki?

Dilim ile Allah zikrini câri kılsam,
Seher vaktinde kalkıp ağlayıp zârî kılsam.
Himmat kılıp gece-gündüz kâr eylesem,
Dergâhında Hocam nazar salar mı ki?

Mescide girip namâz kılsam zâhidler gibi,
Aşk ateşine tutuşup yanan âşıklar gibi.
Yalan sözü dile almadan sâdıklar gibi,
Arifler gibi Hakk'a Vâsıl olur mu ki?

Pîr eteğini tutup Hak'dan kılar talep,
Her maksudum olsa Pîrden kılsam talep.
İşbu yolda dâimâ Pîrden meded dileyip,
Meded olsa, işim yolunda olur mu ki?

Ya Rabbenâ, yâdın ile olsam dâimâ,
Bütün ömrüm zikrin ile olsa tamâm.
Oruç tutup namâz kılıp her sabâh-akşam
Talep kılsam hâcet revâ olur mu ki?

El kaldırıp Pîrden duâ alsam derim,
Belin bağlayıp hizmetinde dursam derim.
Himmat kılıp doğru yoluna girsem derim,
Gönül varıp orada nişân olur mu ki?

Her geceyi Kâdir bilip uyanık dursam,
Hızır bilip kimi görsem, duâ alsam.
Kulu olup mânâ sorarak, kimi görsem,
İşbu işten murâd hâsıl olur mu ki?

Gayret kılıp dergâh tarafına kadem koysam,
Erken seher gafletde ben yatmadan kalksam.
Uzak olup hepsinden Hakk'ı sorsam,
Uzak olsam Hak'dan meded olur mu ki?

*Kul Hoca Ahmed'in işbu sözü arzûdur.
Arzûsuna yetişemeden kaygı yer.
Taklîd eyleyip Hû zikrini söyleyip yürür,
Hû-Hû desem sâhib-dilân olur mu ki?*

178 Hikmet

*Ey gâfil, gözünü aç, gitmektedir bütün yâr şimdi,
Cihân köhne kervânsaraydır, ki bilsen yol göstericiyi şimdi.*

*Gözünün ıstıtanı ihsân, kalbinin kuvveti imân,
Bu dünyâ vefâsız, yalan, gidersin çâresiz şimdi.*

*Gece-gündüz cedel eyleyip, bu dünyâ izzetini izleyip,
Gece-gündüz boşuna sözleyip, yürürsün günâhla şaşkın şimdi.*

*Kabristanlar yönüne bak, ahâlîsini temâşâ eyle,
Tümü hasret kılıp ağlar, yatmaktadır har u zar şimdi.*

*"İrci'î!" nidâsı gelse, "Ne getirdin ey kulum?"
Olursun feryâd eden o dem, durursun üstüvar şimdi.*

*Cihâna itimât etme, dilini Hak zikrinden koyma,
Bu dünyâ keyfini sürme, olursun nâmdâr şimdi.*

*Seherlerde kalkıp ağla, ibâdete belini bağla,
İmânını temiz sakla, olursun âb-dâr şimdi.*

Bu dünyâ zevkinden geç, muhabbet kadehinden iç,
Tümünden bir yola geç, yürürsün şâhsuvâr şimdi.

Ahâlînin tamâmı geçti, tümü yer koynuna yetti,
Oğul-kızını Yetîm etti, bozuldu düzen şimdi.

Hoca Ahmed Yesevî, izzet, gece-gündüz yuttuğu hasret,
Seherler çekerek mihnet, kılâgör geçti kâr şimdi.

179 Hikmet

“Mûtû kable en temûtû” hadisi var,
O Âlemîn fahri Rasûl söylemedi mi?
Mustafâ'nın sözünü şimdi okumadın,
Sen kabûllenmesen, öncekiler kabûllenmedi mi?

Kabûl desen, Pîr eteğini sağlam tut,
Tevbe kılıp dünyâ malın geriye bırak,
Vurup nefsi şeyhin için özünü sat,
Şöyle Pîr e mürîd özünü satmadı mı?

Ere elin ver, cânın Fedâ kıl,
Yürüme uzak, olma haksız, beri gel,
Ölmek hakdır, ölmeden önce tevbe kıl,
Çok kişiler tevbesiz olarak geçmedi mi?

Ölse, şaşkın nefsi ölür, rûhu ölmez,
Sır sözünü nâdânlara söylese olmaz.
Sır sözünü nâdân, câhil kabûl kılmaz,
Olsa maħal âkil kabûl kılmadı mı?

Hakikatli er sözünü nâdân bilmez,
Lâf ve sözden söz söylese, mecâz değil.
Yanlamasına soksan, kılıç olsa, taşa geçmez,
Çamura soksan, kılıç ona geçmedi mi?

Verse eli, tutsa etek, söze yeter,
Onun yüz bin hâlleri boşa geçer.
Pîri seven dünyâ mâlını dışlayıp gider,
Ahiretli dünyâ dışlayıp gitmedi mi?

Yeter mi ki diriliğim yaz ve güze,
Gelir hazân yeli gibi ecel bize.
Cânımızı tenimizden ayırır özge,
Kim o cânı ayırıp tenden gitmedi mi?

Tevbe ile diriliğin kılsa bu kul,
Kılsa tâat, etse tevbe dâim bu kul,
Nefs ve hevâ bu şeytâna vermese yol,
Tevbe yolunu iyi kullar tutmadı mı?

Kul Hoca Ahmed, tevbe kemerini bağla sen,
Nefs ve hevâ düşmanları kovala sen.
Sen, Tanrı'nın hâs kulu gibi ağla sen,
Ağlayan kul Hak dîdârını görmedi mi?

*Ey dostlar, ömrüm tanı atar oldu,
Şimdi arayıp, yâ Rab, seni bulur muyum?
Cânım tenden ayrılarak yatar oldu,
Şimdi arayıp, yâ Rab, seni bulur muyum?*

*Beşden ona girdim ise gencim dedim,
Yirmide taht üstünde sultân oldum.
Otuz yaşı alıp ele dışarı durdum,
Şimdi arayıp, yâ Rab, seni bulur muyum?*

*Kırka girip, kanat çırpıp kayırlmadım,
Günâh(lar)ım doldu-taşdı, ayrılmadım.
İsyân kılıp öleceğimi ben bilmedim,
Şimdi arayıp, yâ Rab, seni bulur muyum?*

*Elli yaşayıp yaşıam benim oldu tamâm,
Ganîmetdir, bilsen, onu her hâs ve avâm.
Mü'min kulun kulağına budur kelâm,
Şimdi arayıp, yâ Rab, seni bulur muyum?*

*Altmış üçdür peygamberin yaşını bilsen,
Farz ve sünnet buyruğunu edâ kılsan.
Kazâ yetse, âhirete sefer kılsan,
Şimdi arayıp, yâ Rab, seni bulur muyum?*

*Kul Hoca Ahmed, bırak şimdi dünyâ fikrini,
Cehd eyle, dinmeden söyle Hakk'ın zikrini.
Hâzır olup öleceğini şimdi bilsen,
Şimdi arayıp, yâ Rab, seni bulur muyum?*

Bildim şimdi Hazretine çok yazmışım,
Birçok dostla bu yol içre çok geçmişim.
Kılavuzsuz karanlığa yol kaybetmişim,
Gönüm tanı atıp, görerek kalkmayım mı?

Gönül tanı attı ise, kurdu pazar,
Tefekkürün deryâsına girip sözler,
Şevk şarâbını içsem deyib gönüm sezer,
Sır şarâbını koyuverdi, yanmayım mı?

Kamu dostlar, geçti, görün, geldi seza,
Yürümüşüm tilbeler gibi yoldan çıkararak.
Sır şarâbını içtim ise verdi meze.
Âhiretin gereklerini kurmayım mı?

Âhiretin gereklerini kurdu yaran,
Hak Rasûl'un sünnetini tuttu yaran.
Hani ewel sizden önce geçen kervân,
Ben onların izini arayıp, yetmeyim mi?

Vah ne yazık, geçti ömrüm gâflet ile
Suâl sorsa, cevâbı yok hüccet ile.
Vermeyiniz aykırı gelse, miñnet ile
Şimdi buzlayıp, kâr gibi eriyip, akmayım mı?

Vah ne yazık, geçti ömrüm, kaldı bekâ,
Yiğitliğim yel gibi geçti, su gibi aka.
Miskinliğin makamında yırtıp yaka,
Tutuşup tevbe âteşi ile yanmayım mı?

Kul Hoca Ahmed yetti aşkın eşigine,
İnşaallah, Hak erdirir niyetine.
İnandım ben Hak kelâmı, âyetine,
Oldum refîk, geçitlerden geçmeyim mi?

182 Hikmet

Hak Rasûlü ölmeden önce ölün dedi,
Dîdâr için ölmeden önce ölmeyim mi?
"Mûtû Kable ente mûtû" olun dedi,
Dîdâr için ölmeden önce ölmeyim mi?

Ey dostlar, dîdâr için edâ oldum,
Bu dünyada mihnet çekip köle oldum,
Fenâ olup ev-barkdan uzak oldum,
Dîdâr için ölmeden önce ölmeyim mi?

Muhabbetin deryâsında dalıp batıp,
Dalgıç gibi o deryâdan cevher bulup,
Cânım verip şevk şarâbını doya içip,
Dîdâr için ölmeden önce ölmeyim mi?

Evvel-âhir iyiler gitti, kaldım yalnız,
Nâdânlardan işitmedim bir yahşi söz,
Kalbim yoktur, dilim yoktur, kulak hem göz,
Dîdâr için ölmeden önce ölmeyim mi?

Enbiyâlar ölmeden durup diri öldü,
Bu dünyada cefâ tartıp nûra battı,
kâfırlardan çok melâmet, cefâ çekti,
Dîdâr için ölmeden önce ölmeyim mi?

Evliyalar bu âlemde gedâ oldu,
Geçip eş-çocuğundan, ayrı oldu,
Cândan geçip dîdâr için, fenâ oldu,
Dîdâr için ölmeden önce ölmeyim mi?

Muhabbetin pazarında sevdâ kılsam,
"Fakru fahrî" melâmetini orada tartsam,
İki âlem sevdâsını gözden salsam,
Dîdâr için ölmeden önce ölmeyim mi?

Kul Hoca Ahmed takvasından benzi solup
"Mûtû kable en temûtû" okuyup erip,
Hak Mustafâ hadisini sağlam tutup,
Dîdâr için ölmeden önce ölmeyim mi?

183 Hikmet

Dedi alîm Kur'ân şu ki Tanrı sözü,
Kul gönlüne saldı nazar Hak gündüzü.
O makâmı her dem görür gönül gözü,
Gözüm gördü, gönlüm ikrâr kılmayım mı?

Pîr geldikten sonra on sekiz bin âlem sakin,
Yedi kat yer, yedi kat gök tesbîh okur.
Âciz kulum, özüm mahzûn, miskîn, fakîr,
Oldum âhir, dünyâyı arkaya salmayım mı?

Âciz özüm yanar kav gibi kudret ile
Mecâz özüm kuş gibi uçar himmet ile.
Geçti ömrüm, geldi, görün, nevbet ile
Dostlarıma sözümü yâdigâr bırakmayım mı?

Söylüyorum İzim Allah yâdı ile
İçim-dışım nûra parlar yâdı ile
İhsân kıldı Allah gündüz fazlı ile
Dışım cevher müşterisine satmayım mı?

Zayıf özüm İzim Hakk'ın kelamına,
Göz açarak bakma dünyâ haramına.
Getirdiler mey-i aşkın otağına,
Girip orada binler destân söyleyemim mi?

Ne verirler âhiretde kuru söze,
Yaptığın işin yönelmesin yardan gayrıya.
Uzak sefer gelmiş tir şimdi bize,
Geri kaldım o kervâna yetmeyim mi?

Duygulanıp ağlamaktansa yanman gerek,
Eğri olup yürümektense ölsen gerek.
Kul Hoca Ahmed, tevbe ile ölsen gerek,
Bal misâli o dem zehrini tatmayım mı?

Sübhân İzim hâs aşkını kıldı inâm,
Âşık olup pak aşkında yanmayım mı?
Özden özge talepleri kıldı harâm,
Bende olsam yalnız özünü sevmeyim mi?

Hangi kul yalnız sevse sultân kılar,
On sekiz bin âlem içre ifşâ kılar,
Hizmetliler taç, saray inşâ kılar,
Bu sözü işitip ona cânım vermeyim mi?

Hak teâlâ aşıklara verdi kaftan,
Cân verirken yağıp geçti rahmet suyu,
Âşıkların her tüyünde bin erdem,
Mihnet çekip erdemler görmeyim mi?

Allah söyledi: "Rahmetimden aşkı yarattım",
Onun için aşıkları çok ağlattım,
Derd ve belâ, mihnetlere bel bağlattım,
Belim bağlayıp aşk yolunda ölmeyim mi?

Aşıklara vade kıldı didârını,
Özü bilir didâr için hastasını,
Geceleri donup çok ağlayan uykusuzunu,
Uykusuz olup Hakk'a kulluk kılmayım mı?

Dünyâ tâlibi muhterislere kulum demez,
Mahşer günü yoldan çıksa yola salmaz,
Susayıp, çatlayıp feryâd eylese, elini almaz,
Dünyâyı tepip âhireti sevmeyim mi?

Hocam söyledi: "Gerçek kula vereyim ülüş,
Şartı odur bana doğru kılsa yürüyüş,
Nefsdan geçip şeytân ile kılsa savaş...
Nefsdan geçip riyâzette solmayım mı?"

Rahmetimden ümit tutsan, seherde kalk,
Gece yatmadan, gündüz ağlayıp Hakk'ı bul,
Ondan sonra arı olup nefsi tep...
Nefsi tepip Hakk'a kulluk kılmayım mı?"

Sırâtı geçmeden bende olsan, "kah-kah" gülme,
Cennete girmeden bu dünyada hürrem yürüme,
Dîdâr görmeden ağlamayı zinhâr koyma,
Burada ağlayıp âhîrette gülmeyim mi?"

Yazık ki, ömrüm Hakk'a yanmadan boşa gitti,
Muhabbetin camını içmeden vaktim yetti,
Kime söyleyip, kime ağlayım, başım dondu,
Nedâmetde saç ve sakal yolmayım mı?"

Âsî, câfî kulun içre ben günâhkâr,
Günâhımı afv eylesen, özün Gaffar,
Rahmet ile ayıbımı örtsen, adın Settâr,
Ümîd tutup dergâhına gelmeyim mi?"

Hak teâlâ rahmet ile bana baktı,
Rahmet suyu gözlerimden dinmeden aktı,
Aşıklara aşk çakmağını yakıp çaktı,
Aşkın okuyup ahâlîye yaymayım mı?"

*Kulluk içre âdet kılayım, etsen kabûl,
Yokluk içre edâ bolsam Rasûl misâli,
Bu âlemde hiç kimse yoktur benim gibi yaralı,
Garîb olup asitanende ölmeyim mi?*

*Lutf ve kerem ihsân kıldı, bilemedim,
Şâkir olup O'nun şükrünü kılamadım,
Pervâne gibi bin tasadduk olamadım,
Pervâne gibi yanıp kül olmayım mı?*

*Gece, seherler bîdâr kıldı ağlasın deyip,
Yaşını döküp Âşka belini bağlasın deyip,
Tutuşup yanıp yürek bağrını dağlasın deyip,
Dağını alıp Hak önüne varmayım mı?*

*Vahdaniyet deryâsından haber verdi,
Allah özü Hâdî olup yola saldı,
Cehennem içre kalmasın deyip elimi aldı,
Cân ve kalbimi öyle Hakk'a vermeyim mi?*

*Allah söyledi: "Cânı verdim tâat kıl,
Yüz bin belâ sana salsam Tâkat kıl,
Beni arayıp ağlamayı adet kıl",
Belâsına sâbir olup yürümem mi?*

*Hak teâlâ selâm söyledi yananlara,
Kanlar döküp iki gözünü oyanlara,
Cânı câna ekleyip yürüyenlere,
Hançer alıp gözlerimi oymayım mı?*

Hak pertevi kime düşse, bilge kılar,
Gönlü ışıyıp bâtınlarını binâ kılar.
Marifeti söyleyip özünü söyler kılar,
Söyler olup Hak yollarını demeyim mi?

Selâm söyledi dostlarına Hak mihrîbân,
"Burada ağlayın, âhirette kılâyım handân".
Hak yolunda âşıkların cânı kurbân,
Bu sözü işitip yüz bin cânımı vermeyim mi?

Ben defter-i sâni söyledim derde dermân,
Bir ve Var'ım kulum dese kalmaz hüsrân.
Her ne kılsa, özü kılar, Hakk'tan fermân,
Fermânında hâzır olup yürümeyim mi?

Kul Hoca Ahmed, bu dünyada gamsız geçtin,
Hakk'tan korkmadan tan atana kadar durup yatdın.
Dünyâ dileyip Hak zikrini dışlayıp atdın,
"Tübû ileyh" okuya-okuya ölmeyeyim mi?

185 Hikmet

Ölüm elçisi geldi, hâzırlığını niye yapmazsın?
Sakal-saçın ağarmış, hâzırlığını niye yapmazsın?

Bedeninde kalmadı kuvvet, vücûdunun tamâmı zahmet,
Onlardan almadan ibret, hâzırlığını niye yapmazsın?

Ölümün elçisi geldi, sana şimdi haber verdi,
Sana ne oldu, gelip hazırlığını niye yapmazsın?

Kamu yaranların gitti, gösterdi kokusunu tüttü,
Gelip yer koynunda yattı, hazırlığını niye yapmazsın?

Bu dünyâyı niye sevdin? Yanlış yaptın, hatâ kıldın,
Hani ukbaya ne kıldın, hazırlığını niye yapmazsın?

Bu tenden cânın almağa, melek geldi ayırmağa,
Seni koymaz dem vurmağa, hazırlığını niye yapmazsın?

Kul Hoca Ahmed, ne iş kıldın? Özünü esîrgedin,
Bu dünyaya aldanıp yığıdın, hâzırlığını niye yapmazsın?

186 Hikmet

Kuşku yoktur, Kıyâmet günü gelir, dostlar,
“La uksimu bi yevmil-kıyâme” deyip söylemedi mi?
Özünü bâkî, özgeleri fânî bilin,
“Küllü şey’in hâlikün” deyip söylemedi mi?

Cümle cânlar yer koynuna ahir girer,
Mengü, Bâki, Kâdir İzim özü kalır.
Zamâne âhir olsa, gök yarılır,
“İze’s-semâu’nşekkat” deyip söylemedi mi?

Kıyâmetin alâmeti sayısızca geçer,
Kelâmullah mânâ yazıp, yazı açar.
Bulut kükreyip, yer tebrenip, dağlar kaçar,
“Yevme tercufu’r-râcifeh” deyip söylemedi mi?

Allah bilir kime râhat, kime azâb,
Kâdir İzim kâdı olup sorar hisâb.
Vah hasret, bende nasıl verir cevâb,
“Yevme yekûmu’l-hisâb” deyip söylemedi mi?

Kul Hoca Ahmed söyler gece-gündüz, yâ Rab, seni,
Hıçkırıp ağla, aşkın ile gece-gündüz
Bulur bende yürüse dâimâ isteyip seni,
“Fetlubnî tecidnî” deyip söylemedi mi?

187 Hikmet

Dünyâyı sevmek hataların başıdır,
O Mustafâ bizi âgâh kılmadı mı?
“el-Fakru fahrî” diye Tanrı Rasûlü,
Kâdir’ından dervîşliği almadım?

Koymadı Mustafâ gibi nice yârân,
Ebû Bekir, Ömer, Alî, bil ki, Osmân.
Tahtı ile uçar idi o Süleymân,
Bu ölüm çengeline almadı mı?

Ömer idi din-î İslâm yolunu açan,
Alî idi kâfirlerin boynunu koparan.
Arslan eli ile Hayber kapısını açan,
O hem ecel şarâbından tatmadı mı?

“Fetubu ilallah” a boyun eğ
Masiyete bakma, gözünü yum.
Nasûh gibi âlem içre adını bırak,
Dilekli kul dileğini almadı mı?

“Elestü bi rabbiküm” demiş vakitte,
Ahd eyleyip “Kâlû belâ” dedim Hakk’a.
Eğer sen döner olsan el-misaka,
Yerin senin cehennemde olmadı mı?

Kâdir'im fâsıklara vurdu mesel,
“Ülâike kel en'am belhum adall”.
Dört ayaklı “dört-ayak” lar gibi yürür onlar,
İbretli erler ondan ibret almadı mı?

Âlem fabri güvercine secdelen demiş,
Muhammed'in hazretinden bol dilemiş.
Öşür ve zekât ver dese iyi görmemiş,
Dünyâ için dinini yele satmadı mı?

Sığmaz Kârûn mâl(i) onun yaban yazı,
Âlem içre meşhûrdur onun sözü.
Dünyâ mâlını yığıp alsa doymaz gözü,
Bir avuç toprak ile doymadı mı?

Er o olur ölmeden önce mâlını verse,
Kârûndur işte şu kişi gâfil dursa.
Yalnızca şumluğundan işte şu İsâ,
Dördüncü gökte yalnız kalmadı mı?

Kul Hoca Ahmed, uykusuz kal taât kılıp,
İbretli günâh işlerinden ibret alıp.
İnanma yiğitliğe fesâd kılıp,
İbret açılıp dönüp yine sevmedi mi?

188 Hikmet

Ey dostlar, gitmek için buraya geldik,
Gelip gitmek nedenini bildiniz mi?
Aslî vatan odur, burada misâfirsin,
Sevdâ için gelip sevdâ kıldınız mı?

Kervânbaşı haber verdi cümle câna,
Sevdâ kıl deyip buyurdular her tarafa,
Sevdâsını kıldı ziyân çok nâdâna,
Kâr ve ziyân kıldığını bildiniz mi?

Akıllı kullar sevdâsını kıldılar taht,
Sevdâsını kılan kullar olur iyi baht.
Pazarını kılıp bağlar yüklerini sıkı,
Tayyâr oldu, siz de tayyâr oldunuz mu?

Serdârı kervânbaşı kılsa haber,
Sevdâ kılan, azık alan kılar sefer,
Yükünü yükleyen şâd ve handân yola düşer,
Cehd ve cedel kılıp yükü hallettiniz mi?

Bazı nâdân girdi pazara aldı dükkân,
Yoldaş oldu o nâdâna orada şeytân,
Ta yok olana kadar oturdular şâd ve handân,
İşte o dükkân dünyadır, bildiniz mi?

Sevdâ kılayım dese şeytân koymaz, bil,
Söyler ona bırak bugün, yarın kıl.
Ömrün uzak, dem ganîmet, işret kıl,
Söyler ona, işret kılıp doydunuz mu?

Bu söz ile nakd-i ömrün elden verir,
Ömrün oldu bu dükkândan çık der.
"Vah yazıklar" deyip elini dişleyip elem yer,
Sevdâ için şimdi elem yediniz mi?

Bu hâletde emir kervân gelir yetip,
Yürü deyip asıl vatan hükmünü söyleyip.
Sevdâ kılmadan bunca geçtin boşa yatıp,
Azık almadan yola girip geçtiniz mi?

Kul Hoca Ahmed, sevdâ kıl pazar geçmeden,
Ömrün günü bitmez, ecel günü yetişmeden.
Ansızın ecel gelip yakarı tutmadan,
Ecelin gelir vaktini, dostlar, bildiniz mi?

*Ey şeyh ey, tâfîblere yolu göster,
Şeriatın beyânını kılmaz mısın?
Tarikatta kılavuzsuz yola girse,
Hakîkatin yolların söylemez misin?*

*Şeyhim diye ulu tuttun özünü dâim,
Gönlün kibir ve benlik ile dilin sâim.
Nefsin için uzun geceler durup kâim,
Okuyup Kur'ân hiç özüne gelmez misin?*

*Şeyhim diye zâlimlere hizmet kıldın,
Göz yumarak değerli eyleyip izzet kıldın.
Nimet verse cânın ile hürmet kıldın,
Câhil olup zâlim sıfat olmaz mısın?*

*Kur'ân manâsını doğru bilmedin hevâ ile
Tâat kıldın halk içinde riyâ ile
Pas basan gönül yoktur ziya ile
Mânâ okuyup riyâ kemerin salmaz mısın?*

*Fakîr olup melâmeti taşa kılan,
Dünyâ bırakır âhireti değerli kılan.
Kalb eyvânını halvet kılıp sığınak kılan,
Öyle erin hizmetinde olmaz mısın?*

*Kul Hoca Ahmed, kime söyledin işbu sözü,
İyi bilirsin, hiç bilmezsin doğru yolu.
Bilir yakın yol bilici kılavuzu,
Ayak tozunu kara yüze sürmez misin?*

Ömrün geçti, ey gâfl, zâyi burada,
Gaflet gözünü açıp bîdâr olmaz mısın?
Yatacak yerin dar lâhiddir yalnız kabirde,
Ölmeden önce fikrini burada kılmaz mısın?

Acâip yoldur varacak yerin, tehlike sayısız,
Gözetleyiciler dâim orada durur hâzır,
Himmat kılıp bu dünyadan eyleyip güzâr,
Âhiretin hazırlığını kılmaz mısın?

Yürüdün dâim şâd ve sevinçli, sürûr ile
Mağrûr oldun kibir ve heves, gurûr ile
Yedin şüphe-harâmları mekrûh ile
Cehennem içre cezâsını çekmez misin?

Mü'min denen olur dâim tefekkürde,
Fikr eyleyip zikrini söyler uzak gecede,
Olmaz benlik bir zerre vücûdunda,
Öyle erin eteğini tutmaz mısın?

Ara yolda peydâ olur iki menzil,
Öyle kula eyle burada cânını sebil,
Koyar seni iyi yola yürü kabil,
Hizmet kılıp cennet mülkünü almaz mısın?

Cân almağa bir gün gelir Melekü'l-mevt.
Ölmeden önce ölüm ile ol ülfet,
Uzak yola azık al, çek riyâzet,
İzzet râhatını satıp, horluk almaz mısın?

Âşık olsan, melâmetten eyle vatan,
Gam mızrağından zahmet eylesin mülk-i beden,
Hem açlısın bâtınında türlü çimen,
Cândan geçip dîdârını görmez misin?

Râhat bulur miñnet tarafına kadem koyan,
Zâyî bırakmaz hizmet kılsan Pîr-i mugan,
Hizmet kılmadan davâ kılsan tümü yalan,
Kul Hoca Ahmed, Pîr önünde ölmez misin?

191 Hikmet

Ey dostlar, bu yollardır karanlık,
Şeytân yolunu özden irak koymaz mısın?
Bend eyleyip şeytân seni azgın eyler,
Hak karşısında yüzü kara olmaz mısın?

Tamah etme Hoca'yım deyip eşiklerde,
Akl yoktur İhlâs kılan kişilerde.
Utanma ve hayâ gitti büyük-küçüklerde,
Âhir zamân nişânesini bilmez misin?

Şeyhim diye marifeti kıldı beyân,
Zâhir-bâtîn, evvel-ahir kılsa âyân.
Şâhın benzeri rûhu onun eylese uçuş,
Böyle olup mürîd yola salmaz mısın?

Gece-gündüz tâat kıldı seyyid, ebrâr,
Yemedен-іçmeden gençliğinde güzel huylu.
Ümmet için kaygı ile oldu uykusuz,
Rasûlullah tabîatını bilmez misin?

Tan atana kadar iki ayak tamâm şışti,
Ata-ana, İbrâhim'den dahi geçti.
Dileyip ümmet kaygı ile akli şaşti,
Ey Şeyh ey, görüp ibret almaz mısın?

Kul Hoca Ahmed, bu yolları kolay bilme,
Hak rahmeti sayısız erişip mağrûr olma.
Hayf ve recâ içre dur, gönül koyma,
Kahr içinde lütfunu anlayıp yürümez misin?

192 Hikmet

Ne muhabbet imiş, ben diyeceğimi bilemem,
Şeydâ kıldı aşk beni, nereye varacağımı bilemem.

Yanar bağrım taşları, akar gözüm yaşları,
Ey Hakk'ın dostları, nereye varacağımı bilemem.

Ateş ne olur dumansız, su ne olur cilâsız,
Benim derdim devâsız, arayıp ilâç bulamam.

*Derdimi bilir tabîb yok, hâlîmi sorar refîk yok,
Benim gibi mahzûn garîb yok, hüzün ve feryâdım söylemem.*

*Ateşleri su söndürür, bu ateş suyu yandırır,
Ateşler âteşi budur, yalan diye söylemem.*

*Kim kiş giyer, kim çapan, kim sultândır, kim çoban,
Kim düz yürür, kim yaman, bunu aslâ bilemem.*

*Kul Hoca Ahmed, hakîrim, günâhımı okurum,
Dostum cevher, fakîrim, fakirlikden vazgeçemem*

193 Hikmet

*Ya İlâhım, aşkını salıp âşık et,
Yarın mahşerde aşıkları Allah yorar.
Âşık olsan, ey tâlib, mihnet çek,
Yarın mahşerde aşıkları Allah yorar.*

*Mihnet çeken âşıklardan Hûdâ râzı,
Âşıkların arşa yeter, bil, avazı.
O âşıkdan Allah özü oldu râzı,
Yarın mahşerde aşıkları Allah yorar.*

*Ey tâlib, âşık olsan, bozlayıp yürü,
Dergâhına varasın âhir izleyip yürü,
Sen sırrını nâdânlardan gizleyip yürü,
Yarın mahşerde âşıkları Allah yorar.*

Âşıkların gözlerinden kanı akar,
Gözün kanını görüp orada mâşûk bakar.
Mâşûk özü âşıklara ateşler yakar,
Yarın mahşerde âşıkları Allah yorar.

Allah'ı seven âşıkları inleyip yürür,
Âriflerin sohbetine özünü vurur.
Mihnet bulsa âşıkları cevân eyler,
Yarın mahşerde âşıkları Allah yorar.

Âşıklarını mâşûk özü sorgulayası,
"Neredesin" deyip, "Neredesin" deyip inletesi.
Allah derdini çekip âşık feryâd edesi,
Yarın mahşerde âşıkları Allah yorar.

Allah'ı seven âşık yarın Burâk biner,
Burâk binip mahşer yerinde cevân kılar.
Hürî ve Kusûr gözlemezler, dîdâr diler,
Yarın mahşerde âşıkları Allah yorar.

Mahşer yerinde âşıkların boynunda halka,
Halka takılan âşık işi Hakk'a makbûl.
O âşıkta Allah özü gösterir yol,
Yarın mahşerde âşıkları Allah yorar.

Melekler zincir takıp alıp yürür,
O âşıkın ahvâlîni Allah sorar.
Allah'ıma âşıklığı makbûl olur,
Yarın mahşerde âşıkları Allah yorar.

Mihnet çeken âşıkları Allah sevdi,
"Gel beri" deyip o âşık şarâb verdi.
Şarâb içen âşıkları Allah sevdi,
Yarın mahşerde âşıkları Allah yorar.

Kul Hoca Ahmed, âşıklara özünü kat,
Gece-gündüz mihnet kılıp elemeler çek.
Âriflerin pazarında özünü sat,
Yarın mahşerde âşıkları Allah yorar.

194 Hikmet

Âşıklara Tanrım özü kılar rahmet,
Kâbir içre nûrunu salıp kılar şefkat.
Cennet girip, didâr görüp, tok ve râhat,
Lütuf ve kerem armağan eyleyip yürür olur.

Âşıkları nereye varsa halvet ister,
Ere hâcet değil, iyi olun yeter.
Hakk'ı bulmadan ağlayıp yürüyüp, olup yakınır,
Aşk bağında nevâ kılıp yürür olur.

Âşık yanar, cândan doyar, Hakk'ı sever,
Allah için dünyâ, âhireti boşar.
Bağrını deşip, başdan ayak kana boyar,
Âşık özü yektâ olup yürür olur.

*Ey yârânlar, aşk ilinin serveti yok,
Devâ sormayın, aşk derdinin dermânı yok.
Bu yollarda âşık ölse, mâtemi yok,
Cânını tenden ayırık kılıp yürür olur.*

*Cânı ayrı ateşte yanar teni özge,
Kimi görse, izin alıp sürer göze.
Hikmet okuyup, tâlib olup, yetse söze,
Akıl ve şuûrun bilge kılıp yürür olur.*

*Heveskârın teni yansa, cânı yanmaz,
Onun için aşk kadrine yetip olma.
İyilerin sohbetinden behre almaz,
Rızkı duâ riyâ kılıp yürür olur.*

*Bu âlemden ayrı kılan Allah özü,
Ey ümmetler, Hak Mustafâ söylediği sözü.
Mahşer günü aydın olur halka yüzü,
Dillerini sefâ kılıp yürür olur.*

*Gerçek âşıklar diri ölmüş cânı boşa,
Pervâz kılıp uçayım dese saklar Hûdâ.
İçmiş-yemiş, talepleri derd ve belâ,
Aşkın başa belâ kılıp yürür olur.*

*Kul Hoca Ahmed, dervîş olsan, Bîdâr ol,
Cevr ve cefâ, derd ve miñnet, gâm iste.
Yüz bin belâ başa düşse, inleme,
Allah özü cefâ kılıp yürür olur.*

Hakk'ı bulan dîvâneler bilinçsizce söyler,
Derd ve hâlet peydâ kılıp yürür olur.
Makâmlar yüce makâm, arşı gözler,
Halka özünü rüsvâ kılıp yürür olur.

Elden kaçıp dağ ve çölü kılır vatan,
Çöller ara yoldaşları karga-saksağan.
Gider olsa gömlek yeni ona kefen,
Vahşî kuşları yoldaş kılıp yürür olur.

Böyle olmadan cân mâşûkunu tanıyıp olmaz,
Bu yolların ukbâsı çok, aşıp olmaz.
Cândan geçmeden vahdet şarâbından tadıp olmaz,
Vahdet şarâbı içerek, semâ kılıp yürür olur.

Cânâneyi bulan kişi özü bilmez,
Avâm-ı halkı tâlib olsa, kaçıp gelmez.
Yüz bin nasih olsa, ondan öğütünü almaz,
Ele özünü şaşkın kılıp yürür olur.

Yüz bin âşık tutuşsa-yansa olur sevinçli,
Hak yâdını her kim söylese olur hem-dem.
Mahşer günü didârına olur mahrem,
Cân ve imân fedâ kılıp yürür olur.

Allah için cânını veren yoksun kalmaz,
İki âlem ona bostân aslâ olmaz.
Gerçek âşıkın sırrı saklı halk bilemez,
Göz yaşını tanık kılıp yürür olur.

Âşık ölmez, yakınlığı solmaz, aşkı taze,
Halk içinde ağzı güler yanar pinhân.
Çöller gezip bozlayıp yürür Hak lâ-mekân,
Hak aşkını senâ kılıp yürür olur.

Aşk bağıını gezen âşık özünü bilmez,
Gece-gündüz mest ve hayrân öze gelmez.
Köşe ister ahâlîye ülfet olmaz,
Hak vaslını fenâ kılıp yürür olur.

Gerçek dertliler dertsizleri göze iliştiirmez,
Zâhid, âbid, sâlikleri dile almaz.
Nerede görse aşksızları nazar kılmaz,
Gerçek dertliye devâ kılıp yürür olur.

Âşıkların bildiklerini halk bilemez,
Hûrî ve gılmân cümle melek hayl gelemez.
"Sekâhüm Rabbühüm"ü arzû eylemez,
Didârına vefâ kılıp yürür olur.

Hûrî ve Kusûr "an-tahûr"dan alıp gelir,
Rıdvân melek kadeh sunup, tazîm kılar.
Âşıkları gözünü yumup bilinçsiz olur,
"Vâ şevkâ!", deyip kir içinde yürür olur.

Hak temâşâ eyleyip, ona rahmet kılar,
Nûr içinde pertev salıp, şefkat kılar.
Yetmiş farik melekleri ülfet kılar,
Lutf ve kerem armağan kılıp yürür olur.

Âdem oğlu ölesi, yer altına giresi,
Kim iyidir kim kötü, orda malûm olası.

Burada özünü bilenler, Hakk'a kulluk kılanlar,
Hak yoluna girenler, aydınlık yüzlü olası.

Benim, kulum diyenler, yer yüzüne gelenler,
Harâm-şüpheli yiyenler, bir-bir cevâb veresi.

Burada özünü bilmeyen, nasîhatı almayan,
Beş vakit namâz kılmayan, orada rüsvâ olası.

Eğer akıllı olsanız, nasîhatı alsanız,
Beş vakit namâz kılsanız, orada fayda olası.

Kulluk eyle kuluna, gir Hakk'ın yoluna,
Bağışlanan kuluna, hûrîler karşı gelesi.

Hak'tan fermân olduğunda, Azrâil cân aldığında,
Soru-suâl kıldığında, orada hayrân kalası.

Hayrân olmaz o kişi, aksa gözünün yaşı,
Hak ile olsa işi, cevâb kolay olası.

Tâat eyle kış ve yaz, Kul Hoca Ahmed, için için yan,
Yüzü kara namâzsız, orada rezil olası.

Şeriatın şerâitini terk etmeden,
Tarîkatın işlerini edâ kıl sun.
Tarikatta perhiz kılıp takvâ kılan,
Görüp, bilip, helâlinden uzak kıl sun.

Hakikatın deryâsından cevher alan,
Marifetin meydânında cevân kılan.
Yanıp-pişip iç bağırını ateşe salan,
Öyle âşık elif endâmını bükük kıl sun.

Kıyâmetin şiddetinden mâtem kursan,
Yeni dervîş gibi halka içre özünü vursan.
Kıyâmetin şiddetinden nara çeksen,
Mahşer yerinde gözyaşını tanık kıl sun.

İşbu yola giren âşık cândan geçer,
Cândan geçip şevk şarâbını doyası içer.
Ölüm seferi kıl sa paçasını kefen biçer,
Feryâd vurup eşiklerde sedâ kıl sun.

Kıyâmetin şiddetini bilmeyenler,
Garîb, fakîr görse göze iliş tirmeyenler.
Emr-i marûf, nehy-i münker kılmayanlar,
Hâs ulular sana ne diye duâ eylesin?

Hak zikrini söyleyenleri düşman tutan,
Benlik kılıp yahşıl arı basıp geçen.
Helâl-harâm farkın kılmayıp alıp yutan,
O fâsıkın kalbini ne diye sefâ kıl sun?

Tekebbür ve benlik ile hevâ kılan,
Halk içinde her ne kılsa riyâ kılan.
Gece-kündüz dünyâ için sevdâ kılan,
O bendeyi Âhirette gedâ kılsın.

Halk içinde tesbîhi ele alıp yürüyen,
Şeyhim diye nâdânlara va'azın söyleyen.
Adağını alıp gelir mi deyip bakıp duran,
Pîr odur ki, zâhir, bâtın sefâ kılsın.

Gece-gündüz Hakk'dan korkup duran kişi,
Özünü bilir özge ile yoktur işi.
Ondan sonra nûra dolar iç ve dışı,
Hakk'dan korkup gözde yaşını revân kılsın.

Kulum diye Hak emrini kılmayanlar,
Nasîhatı kulağına almayanlar.
Kar ve ziyân olduğunu bilmeyenler,
O fâsıklar Hakk'a ne diye vefâ kılsın?

Hikmet işitip, ağlamayan Âdem değil,
Gönlü katı, gözü onun nemli değil.
Kuşkusuz bilin, dini onun sağlam değil,
Kan ağla, gözünün yaşını devâ kılsın.

Ey gâfil, nâdân ile ülfet olma,
Nâdânların sohbetine özünü vurma.
Hak kahrından korkup ağla aslâ gülme,
Kul Hoca Ahmed âşıklar gibi nevâ kılsın.

Hak teâlâ tevfik verse himmet kılıp,
Seherlerde dinmeden zikrini söyleyesim gelir.
Cünbüş kılıp azâlarım dert eylese,
Tevbe kılıp hazretine yanasım gelir.

Tâlib olup, İhlâs kılıp yola girsem,
Bidâr olup, Hak dîdârını doyası görsem,
Pervâne gibi mumunu görüp özümü vursam,
Yok ise diriliği atasım gelir.

Âşıkların devâsıdır Hakk'ın yâdı,
Zâkirlerin murâdıdır Hak dîdârı,
Gece-gündüz ağlayıp kılır Hakk'a feryâdı,
Gerçek dertliden dert ve mihnat çekesim gelir.

Tarikata giren âşık Hakk'ı arar,
Ne sözlese hâl ilminin sözünü sözler,
Seherlerde zikrini söyleyip arşı gözler,
Bâyezîd gibi bir gün özümü satasım gelir.

Hakikatın deryâsına batan âşık,
O deryadan cevher alıp çıkan âşık,
Cevher alan dergâhına olur lâîk,
Lâîk olup cevher alıp çıkasım gelir.

Fenafillâh olup bu dünyadan ağlayıp geçsem,
Hak şarâbını içerim deyip hevesle gitsem,
Şiblî benzeri âşık olup, semâ kılsam,
Böyle olup şevk şarâbını içesim gelir.

*Kul Hoca Ahmed, âşıklar gibi cândan geç,
Cândan geçip şevk şarâbını doyası iç,
Tâîblere hikmet söyleyip, inciler saç,
Pîr-i mugan eteğini tutasım gelir.*

199 Hikmet

*Ey dostlar, tevekkülün kılıcını,
Bele bağlayıp yola kadem koyasım gelir.
“La taknetû” rahmetinden ümîd tutup,
Meveddetin gülzârında esesim gelir.*

*Âşıkları cevân kılar o meydânda,
Yılan kamçı kılıp biner o arslana,
Sır sözünü söyleyip olmaz her nâdâna,
Sır sözünü bilgelere söyleyesim gelir.*

*Ârif olup âşık olsa bilge gider,
Öyle âşık didâr için cânın verir.
Öyle kula tan mı atar, gün mü batar,
Gece-gündüz dinmeden ağlayasım gelir.*

*Nişânesi odur, onun rengi sarı,
Öyle kişi bu dünyadan olur ayrı.
Mâsivâdan çekip özünü, gönlü aydın,
Marifetler ona; damarımı satasım gelir.*

*Ey dostlar, tarikatta pazar gördüm,
Kazâncımı bulup o pazarda dükkân kurdum.
Gâfil gönlüm, özüm orada bîdâr oldum,
Râzî verse, gece-gündüz sevdâ kılasım gelir.*

*Âşıkları özü ile pazar kılar,
Câhil kullar mü'min gönlün râhatsız eyler.
Gâfillerden Hûdâ, Rasûl bîzâr olur,
Hâzır olup, Hak zikrini söyleyesim gelir.*

*Sıdk ile gâfil aslâ tevbe eylemez,
Yazık ki, ömrünü gâfil geçirir aslâ doymaz.
Fânî ömrünü bin inansan bâkî olmaz,
Tevbe diye tevbe giysisini giyesim gelir.*

*Kul Hoca Ahmed, geçti ömrün, gâfil olma,
Nefsin sözünü kılarak batıl yürüme.
Cehd ederek gece-gündüz zinhâr câhil yürüme,
Hâzır olup, Hakk'a kulluk kılasım gelir.*

200 Hikmet

*"Ey Ahmed, ey kulum" demiş Sübhân İzim,
Vardır onun şerbetleri sayısız çeşit.
Âşık kullar içsin dedi onu Mevlâm,
Âşık olup o şerbetten içesim gelir.*

Gece-gündüz işbu cândan âşık olmaz,
Âşıkların gözde yaşı aslâ dinmez.
Cân esîrgese güzel yola girse olmaz,
Cândan geçip cânâneye varasım gelir.

Himmet kemerin merdânlar gibi bele bağlayıp,
Mansûr gibi cândan geçip darağacında oynayıp.
Âşıklar gibi sohbet içre kanlar ağlayıp,
Sübhân İzim dergâhına varasım gelir.

Lâftan geçmeden hâl dilini bilse olmaz,
Muhabbetin şarâbından içse olmaz.
Marifetin pazarına girse olmaz,
Lâftan geçip bostân içre giresim gelir.

Âşık olmadan vefâ neyini çalsa olmaz,
Hâzır olmadan Hak zikrini söylese olmaz.
Çeng ve rebâb sazlarını düzenlese olmaz,
Sözünü dizip hamd u senâ söyleyesim gelir.

Sedef benzeri aşk makâmında cevherlerin,
Mü'min kula yakındır rahmetlerin,
Âşık kula râhattır zahmetlerin,
Mihnet çekip, Hocam, sana varasım gelir.

Âşıkları her köşede nefisle kavgâ kılar,
Katre-katre gözyaşını deryâ kılar,
O deryada aşk cevheri sayısızdır,
Dalgıç olup o cevherden alasım gelir.

*Kul Hoca Ahmed, uzun geceler uyanık ol,
Câhillerden dâimâ uzak kaçma gör,
Gözyaşını sarı yüze saçma gör,
Yaşımı saçıp hamd ve senâ söyleyesim gelir.*

201 Hikmet

*Hak Teâlâ hâbibi, yâ Mustafâ Muhammed,
Dertliklerin tabîbi, yâ Mustafâ Muhammed.
İzhar kıldı Âdem'e, Âdem'den ta Hâtem'e,
Nûru doldu Âleme, yâ Mustafâ Muhammed.*

*Mahbûbu pak sırdan, matlûbu Şâh-ı merdân,
Mahdûmu külli insân, yâ Mustafâ Muhammed.
Mi'rac yoluna aşan, Sidre'ye dek ulaşan,
Ümmet için çekişen, yâ Mustafâ Muhammed.*

*Yetim kaldı atadan, hem şefkatli anadan,
Takdir oldu Hüdâ'dan, yâ Mustafâ Muhammed.
Yetim başını sıvazladı, şefkat oldu Muhammed,
Cânı cânâ uladı, yâ Mustafâ Muhammed.*

*Yedi yaşında genç çocuk, inci kadrini bildi,
Altı cevize sattı, yâ Mustafâ Muhammed.
Şefkat oldu "af" dedi, ümmetini diledi,
Cebrâil yetişip geldi, yâ Mustafâ Muhammed.*

Bu dünyâyı sevmeydi, taze ekmeğe doymadı,
Hak kulluğunu koymadı, yâ Mustafâ Muhammed.
Dilemedi atasını hem şefkatli anasını,
Kıldı ümmet duasını, yâ Mustafâ Muhammed.

Tanrısına talebkâr, gece-gündüz çok ağlar,
Oldu ümmete muhtar, yâ Mustafâ Muhammed.
Bahr-i muhîte düştü, arş-ı a'lâyı aştı,
Mevlâsına râzılaştı, yâ Mustafâ Muhammed.

Şeriatı sözledi, tarikatı izledi,
Hakîkati gözledi, yâ Mustafâ Muhammed.
Sabreyledi kanâat, takvâ eyleyip ittikâ.
Gece-gündüz ibâdet, yâ Mustafâ Muhammed.

İçip Kevser suyunu, koparıp cennet gülünü,
Arayıp onun yolunu, yâ Mustafâ Muhammed.
Kul Hoca Ahmed, kıl tâat, dinmeden söyle salâvât,
Rasûlullah olur şâd, yâ Mustafâ Muhammed.

202 Hikmet

Ey dostlar, yürek bağrım oldu kebâb,
Aşksız Âdemîn Aşk kadrini bildiği var mı?
Gece-gündüz gurbet çekip aşk yolunda,
Vâsitasız Hak didârını gören var mı?

Tâşkın duran deryâlar gibi kaynayıp yürüyen,
Dünyâ mâlını görüp, ona mağrûr olan.
Kibir ve heves, ben ve benlik davâ kılan,
Kârûn benzeri dünyâ mâlını gören var mı?

Aşk şiddeti başa düşse âşık bilir,
Yabancılar taşlar atıp ona güler.
Divâne deyip başını yarıp kana boyar,
Mansûr benzeri aşk dârına binen var mı?

Âşık Mansûr "Ene'l-Hak" deyip yaşı aktı,
Kırklar ile yoldaş olup vücûdunu aştı
Yürek bağrı kebâb olup eriyip aktı.
Kâbir içinde kırkları gören var mı?

Şeyh Şiblî semâ eyleyip dâim yürüdü,
Taht ve bahtını dışlayıp Edhem dükkân kurdu,
Pervâne gibi mumunu görüp özünü vurdu,
Pervâne gibi ahker olup yanan var mı?

Leylâ diye sahralarda Mecnûn geçti,
Leylâyı gördüğü zamân şuûru gitti.
Hayrân olup, sersem olup, başı dondu,
Geçmiş âşık erenleri gören var mı?

Şîrîni deyip dağlar gezip âşık Ferhâd,
Şîrîni gördüğü zamân kıldı feryâd.
Akıl ve Şuûrunu dağıttı oldu berbât,
Âşık olup ölmeden durup ölen var mı?

Zünnûn Mısırî öz şehrinden çıkıp gitti,
Şeyh Bâyezîd yetmiş yolu özünü sattı.
Özünü bilmeden perîşân olup başı dondu,
Öyle erler dâvâsını kılan var mı?

İbrâhim öz oğlunu kurbân kıldı,
İsmail Didâr diye cânını verdi.
Gözünü açıp Hak cemâlîni hâzır gördü,
İsmail gibi Hak cemâlîni gören var mı?

Çok âşıklar bu dünyadan geçip gitti,
Kabristan menziline varıp yetti.
Eş-çocuk, ev-barkını dışlayıp geçti,
İbret alıp kızıl yüzü solan var mı?

Kul Hoca Ahmed, dertsiz geçti ömrün, anla!
Hizmet kılıp, erenlerin sözünü dinle.
Nedâmette yaşını döküp, dinmeden ağla,
Burada ağlayıp âhirette gülen var mı?

203 Hikmet

Bu garîblik berbât imiş, ey dostlar,
Hiç kim gelip, garîb hâlin soran var mı?
Gece-gündüz gurbet çekip aşk yolunda,
İçi yanıp, hasret ile dolan var mı?

Gurbet içre geçer imiş garîb hâli,
Hiç kalmadı gönül içre lâf ve sözü,
Her bir günde alır imiş yüz bin yolu,
Akşam namâzı, garîb hâlini soran var mı?

Garîblikte yürüdüm ben kötü yemeğe,
Berbât imiş tekke, yastık orada başa.
Mahzûn olup ata-ana karındaşa,
Rahîm kılıp, garîb hâlin soran var mı?

Karındaşlar hasretinde oldum harâb,
Yürek-bağrım tutuşup-yanıp oldum kebâb.
Garîblere rahmeyesen, çoktur sevâb,
Ey dostlar, bu derdime devâ var mı?

Daima tutuşturur görün, beni gurbet âteşi,
Garîblikte bulmadım ben halâveti.
"Men mâte garîben" deyip hadîs söyledi,
"Fekad mâte şehiden" deyip alan var mı?

Garîblikte yürürdüm ben gurbet çekip,
Melâmetler ile halkdan söz işitip.
Gögüs evimi gönül aydınlatıp mecâl çekip,
Dîdâr için cânını Fedâ kılan var mı?

Dîdâr için cânını Fedâ kıldı ise,
Gece-gündüz Hak zikrini söyledi ise,
Kul Hoca Ahmed, bu gurbete düştü ise,
İşitin, dostlar, ölmezliğe imkân var mı?

Âşıkların sorduğu, sâdıkların gereği,
Enbiyâlar çırağı, haklı olan Muhammed.
Özünü koyup mihnete, türlü-türlü zahmete,
Âsî, câfî ümmete, Kevser olan Muhammed.

Atadan Yetîm kalıp, özünü gama salıp,
Hatice mâlını alıp, muhtâç olan Muhammed.
Râzî olan kazaya, yakarışını söyleyen Hûdâ'ya,
Gökden gelen belaya, sabırlı olan Muhammed.

Himmat kemerini bağlayıp, yürek bağırını dağlayıp,
Seher vaktinde ağlayıp, bîdâr olan Muhammed.
Hakk'ın kulluğunu kılıp, Hak emrini halka söyleyip,
Kâfiri, yahûdîyi korkutup, ejder olan Muhammed.

Enbiyalar hâtemi, sır-esrârın mahremi,
Miskinlerin hemdemi, yâdigâr olan Muhammed.
Gündüz oruç ve namâz, gecesi acz ve niyâz,
Dileyip ümmetini kış-yaz, sıkıntıda olan Muhammed.

Akşam ve seher çok ağlar, ümmet için gönlü kederli,
Âlem halkına yâdigâr, mütevâzi olan Muhammed.
Miskinlere yâr olan, ümmet dileyip zâr olan,
Balsızlara bal olan, şâhpâr olan Muhammed.

Mahzûn olan sıkılana, hâzır olan günahkâra,
Yetîm olan garîbe, server olan Muhammed.
Kul Hoca Ahmed miskîndir, miskinlerdîn mânâ sor,
Miskinlik huzûr kaynağı, basar olan Muhammed.

Tan atana kadar gafletteyim hayrân kalan,
Yâ Mustafâ! Elimi alın, yolda kaldım.
Vah hasreta iç ve dışım isyân dolmuş,
Yâ Mustafâ! Elimi alın, yolda kaldım.

Ümmet olup ümmet işin yapamadım,
Bîdâr olup Hak yoluna giremedim.
Yalan ümmet hizmetinde olamadım,
Yâ Mustafâ! Elimi alın, yolda kaldım.

Seherlerde cânımı incitip, kan ağlamadan,
"Allah" söyleyip, kanlar yutup, zâr inlemeden.
Geçip-yürüyüp, erenlerden sır anlamadan,
Yâ Mustafâ! Elimi alın, yolda kaldım.

Yâ Muhammed, kötü kulu mahrûm koymayın,
Âsî, câfi ümmetleri yolda koymayın.
Mahşer günü âsîlerden yüz çevirmeyin,
Yâ Mustafâ! Elimi alın, yolda kaldım.

Bende olsam, yalnız Hakk'ı sevmez miydim?
Ümmet olsam, yola kadem koymaz mıydım?
Kanlar döküp, gözlerimi oymaz mıydım?
Yâ Mustafâ! Elimi alın, yolda kaldım.

Ümmet diyerek hiç uyumadan geçti Rasûl,
Âsî, câfi ümmet için oldu mahzûn,
Hak teâlâ kılar mı deyip bizi kabûl,
Yâ Mustafâ! Elimi alın, yolda kaldım.

*Kiyâmette debelenirken ümmetim de,
Sırrımın özü kaynadığında elimi al.
Âciz kulun yol şaşarsa, yola sal,
Yâ Mustafâ! Elim alın, yolda kaldım.*

*Günâhıma dağ ve taşlar Tâkat eylemez,
Tersâ, yahûdî, kâfir ben gibi günâh eylemez.
Hak karşısında utançlıyım hiç kimse bilmez,
Yâ Mustafâ! Elim alın, yolda kaldım.*

*Oruç, namâz kazâ kılıp, Hakk'ı bilmeden,
İyilerin ayak toprağı olup yürümeden.
Erenlerin duasını burada almadan,
Yâ Mustafâ! Elim alın, yolda kaldım.*

*Yâ Muhammed, günâhımdan utançlıyım,
Yâ Muhammed, elimi alın, muhtaçım.
İyi tâat kılamadım, hüsrândayım,
Yâ Mustafâ! Elim alın, yolda kaldım.*

*Bu dünyada yaptıklarım fîsk ve fücûr,
Ümmet diyerek lutf etmese sultânlar sultanı.
O sebepten varsam tarafına, kâbir ehli,
Yâ Mustafâ! Elim alın, yolda kaldım.*

*Ümmetim deyip lâf vururum hani amel?
Allah için ben kılmadım aslâ cedel.
Adım ümmet, kıldığım işimin tümü zarar,
Yâ Mustafâ! Elim alın, yolda kaldım.*

*Kul Hoca Ahmed, amelim yok nereye varayım?
Pîr-i mugan hizmetinde göğsümü yarayım.
"Özür" söyleyip gece-gündüz hâzır durayım,
Yâ Mustafâ! Elim alın, yolda kaldım.*

206 Hikmet

*Ey dostlar, gece-gündüz dinmeden zikrini söyleyin,
Zikrini söyleyip kulluğunda olmak gerek.
Kulluk kılıp tekbîr söyleyip sohbet kursa,
Her ne varı olsa Hak'dan görmek gerek.*

*Aşka kadem koyanları murâd buldu,
Kimi görse sırrını görüp ayıbını kapattı.
Garîb olup iyilerin izini öptü,
Akşam ve seher hizmetinde durmak gerek.*

*Muhabbetin şarâbını ondan içip,
Ben-benliği kılanlardan ırak kaçıp.
Her kim girse işbu yola cândan geçip,
Ayak tozunu gözlerine sürmek gerek.*

*Yola giren erenlerden yolu sormadan,
Her ne gelse râzî olup Hakk'tan görmeden.
İcâzetsiz yola kâdem koyup yürür,
Aşk tezgâhını yayıp orada kurmak gerek.*

İşbu yola giren tâlib oldu âkil,
Gaflet ile tutuşup yanıp olmaz âkil.
Ömrünü zâyi geçirenler oldu câhil,
Aşk askerini tutup dâimâ yoklamak gerek.

Sahralarda dört darbe vurup zikrini başla,
Kibir ve heves, ben ve benlik irak gönder.
Gece-gündüz tekbîr söyleyip dinmeden işle,
Zikrini söyleyip sıdkı ile durmak gerek.

Deniz içinde Âdem nefsi cevlân kılar,
Açlığında donup dursa efgân kılar.
Dünyâyı dileyip din işini vîrân kılar,
Yılan benzeri halk ümîdini kırmak gerek.

Kul Hoca Ahmed, nefsdan büyük belâ olmaz,
Yer ve gökte lokma versen aslâ doymaz.
Toprak olup yolda yatsan, kâfir ölmez,
Pîr-i mugan hizmetinde durmak gerek.

207 Hikmet

Ârif odur, Hak emrini yerine getirse,
Mâsivâdan nefsinin çekip hâs eylese.
Şerîat hepsi beş harfdir rast eylese,
Ondan sonra tarikata girmek gerek.

Tarikat hepsi beş harfdir, eğer bilsen,
Açıktan bilip, şartlarını edâ eylesen.
Beş sokağını seyrân kılıp, yel gibi geçsen,
Ondan sonra hakikata girmek gerek.

O hem beş harf iyi bilse Hakk'a yeter,
Ben ve benlik zamîrinden şüphesiz gider.
Bilse kılrsa, ibâdete yoktur tehlike,
Marifetin meydânına girmek gerek.

O beş harf meydânında cevân kılar,
Zâhir-bâtîn beklemesiz ağlar.
Yedi aza gözlerini keten kılar,
Mürşid olup, irâdete girmek gerek.

Dört meydânın bostânında ne işler var,
Söylesen, edâ olmaz orada demişler var.
Her anında yüz bin şeyhden yemişler var,
Böyle nimet lezzetini bilmek gerek.

Bu yolları geçmeden mürşid olsa,
Fâsık, câhil mürîd olup, elini alsın.
Böyle işler yarın orada reddedilse,
Mahşer yeri halkının tamâmı gülmek gerek.

Beş gün geçer dünyâ için elini alsın,
Görüp-bilip nefsi için ateşe koysa,
Yol bulmayan nezrin alıp elini alsın.
Vah hasret ey, nedâmetler demek gerek.

*Kul Hoca Ahmed, bu hikmeti nasıl söyledin?
Bir harfni bilmeden özünü halka duyurdun.
Doğru yollardan bâtil yola çıksa yandın,
Korku-tehdît içre nasıl etmek gerek?*

208 Hikmet

*Âşıklar meydânında ilim ve hikmet bilinir,
Erenlerin tuzağına doğan, şâhın tutulur,
Bin nefesi bir nefes, kılsa himmet kılsa şevk,
Sır kapısı açılıp, cümle rûhlar görünür.*

*Seher olsa yol alır, sır içinde sır görüp,
Öyle sohbet kılanlar, farketmeden bilinir,
Kutbu'l-aktâb dervîşler, hâs sohbeta gelirler,
Onların olduğu sohbeta şevk sayısız olunur.*

*Sohbet verir bulurlar o dervîşler gelince,
Kime nazar etseler, dilinin kilidi açılır,
Halka içre Hak yâdını, söyleyip dilden koymazlar,
Özgür olup rûhları lâ-mekâna ulaşır.*

*O sohbeta erenler halka (içre) oturur,
Kime nazar kılsalar, dilinin kilidi açılır,
Her şekilde onlar ölüdür, zâhir gözüne görünmez,
Gâibdirler va lâkin bâtın göze görünür.*

Sen saklasan adâbı, erenlerin önünde,
Bil, onlar karşısında sayısız mânâ bilinir,
Dervîşlere İhlâs eyle, ver onlara elini,
Her kim girse bu yola, tahkîk damgası vurulur.

Aşk demine düşmeyen, sır mânâsını bilmeyen,
Dünyâ mehrin koymayan, yarın rûsvâ olunur.
Kul Hoca Ahmed Yesevî, dinmeden şimdi ağla,
Göz yaşını akıtsan, yarın varsan, bilinir.

209 Hikmet

Mahzûn oldu bu gönüller, ey dostlar,
Dinleseniz niyâzını size açarız biz.
Vefâsı yok yalancadır işbu dünyâ,
Gönül gezip bâkî sözü açarız biz.

Kâdir İzim işbu câna kıldı fermân,
Boyun eğmeden takdîre, ona nedir dermân,
Akşam düşüp seher olsa göçer kervân,
O kervânın sonu olup göçeriz biz.

Bizden önce bütün kervân göçüp durur,
Bakıp dursak bize nöbet yetip durur,
Ölüm Meleği kadeh şerbet tutup durur,
Nöbet gelse o şerbetden içeriz biz.

Türlü nâdân "erkeğim" diye süsledi kalpak,
Er o olur imânını kılsa görülesi;
Kıldan ince, kılıçtan keskin Sırât köprüsü,
Kâdir İzim nasîb eylese geçeriz biz.

Nice yaksan, yanmaz çıra ıslak yerde,
Cânlar çıkıp tenler yatar kara yerde.
Kalb çırası şule vurur âşıklarda,
Rûh olarak bilmem nereye uçarız biz.

Yakındır işbu ölüm değildir ırak,
Er o olur âhirete binse Burâk,
Nice esîrgesen, âkıbet o söner çıra,
O çıra gibi bir dem yanıp söneriz biz.

Vah ne yazık, geçti ömrüm oynayıp-gülüp,
Âh vururum pişmânlıkta kanlar yutup,
Kul Hoca Ahmed, bu hasretten cânım yanıp,
Göz yaşını solgun yüze saçarız biz.

210 Hikmet

Ey dostlar, doğan kuşumu uçurdum ben,
Kanat çırpıp hangi tarafa revân oldu.
Zamân zamân arkasından seslenip kaldım,
Devrederek gözlerimden nihân oldu.

Ayak bağını sağlam tutmadan kaçırdım ben,
Sevip-okşayıp uygun bulamadan uçurdum ben.
Nedâmette kaldı ömrümü geçirdim ben,
Şimdi benim işim âh ve figân oldu.

Soru sorsam bulunur mu o şu kuşum?
Bulunmasa sıkıntıdadır benim işim,
Hasretinde dinmeden akar gözde yaşım,
Şimdi benim yaptığım kâr ziyân oldu.

Pîrim meded kılrsa, tekrar kola alsam,
Her bir tüyün gözlerime sürme kılısam.
İyi koruyup kaz, ördeğe karşı salsam,
Elhamdillah şimdi sâhib Kur'ân oldu.

Böyle ödül elindedir, bırakma sakın,
Ayak bağını sağlam tutup dur uykusuz.
Âhir bir gün gösteresi sana dîdâr,
Dîdâr gören kulun makâmı cinân oldu.

“Allahümme Ya Mâlik er-rikâb” okuyup,
Özgürlük beraatını arayıp bulup.
Tevbe diyerek eğri yoldan doğruya dönüp,
Tevbe kılan kullar orada mihmân oldu.

Kul Hoca Ahmed, özün gâfil, aklın yitik,
Amelin yok, dünyâ tarafına gönlün meyilli.
Bu ayakın üstündedir Habil kuyusu,
Yıkılacağını bilen kişi korunmuş oldu.

Aşk kırmızı sülfür, âlem dükkân değil mi?
Hakk erine âşikâr, usta dükkân değil mi?
Gönlümde aşk Tûr'u, düştü tecellî nûru,
Her bir adın zuhuru, cihân mumu değil mi?

Baştanbaşa cihâna, baksa tufan belâsı,
Ey Nuh kavmi korkun, Hak yöneten değil mi?
Eman ağacından ki, Mûsâ'ya ateş göründü,
"İnnî enAllah" söyler, esrâr-ı cân değil mi?

İsâ-yı rûhperver, terk-i taalluk eyler,
Gök kürede kalender, güzel mekân değil mi?
Yahyâ'yı ağlayış tuttu, Âdem özünü unuttu,
Yûnus'u balık yuttu, bu imtihan değil mi?

Hoş herşey Hayyu Sübhân, hoş kudret, hoş ilhan,
Cennet içinde rıdvân, bir bâğbân değil mi?
Âşık murâdı dilber, zâhidin meyli minber,
Sevinç kadehi ister, Hak lâ-mekân değil mi?

Aynı seherdedir gül, aşûfte bülbül misâli,
Görünce onu kızıl gül, ruhsarı kan değil mi?
Sakin, ey vaaz veren, boşuna dökme cevher,
Gönül hazînesine dil, muhafız değil mi?

Mahdûmu pâkbâzı, pervâzı şâhbâzı,
Sâhib hurûc Gâzi, çünkü Arslan değil mi?
Mahmûr oldu kalb ve cân, yandı ergûvan suyu,
Sultân Satuk Buğrahan, Pîr-i mugan değil mi?

Dergâhları kibriyâ, İslâm açıp beriya,
Evlîyâ ser-halkası, sâhib Kur'ân değil mi?
Evlâd-ı enbiyâdır, serdâr-ı evliyâdır,
Hûdâ yolunun merdidir, âli nişân değil mi?

Devir Ahmed devri, hayr-ul-beşer Muhammed,
Dünyâ ve dine sermed, şer'i beyân değil mi?

212 Hikmet

Kâbe yönüne gider olduk inşaallah,
Ey yârânlar, hoşça kalın, ta görenece.
Nereye varsak Allah zikri bize yoldaş,
Ey yârânlar, hoşça kalın, ta görenece.

Gidelim deriz ev-barkdan ayrı olup,
Çoluk-çocuk, ev-barkdan ırak olup,
Dünyâ telâşını dışlayıp, bahr-ı Hûdâ olup,
Ey yârânlar, hoşça kalın, ta görenece.

Yola kâdem koyayım deriz Hakk'ı arayıp,
Yer ve gökte, ay ve günler Hakk'ı arayıp,
Arş ve Kürsî, Levh ve Kalem Hakk'ı arayıp,
Ey yârânlar, hoşça kalın, ta görenece.

Çoluk-çocuk, ev-barkdan ayrı olup,
Uzak yapıp, hatunların mihrini verip,
Sefer kıldık vasfı için Cândan bezip,
Ey yârânlar, hoşça kalın, ta görenece.

Arş istesen, mü'min kulun gönlü içinde,
Aşk dilesen, mü'min kulun gönlü içinde,
Görür olsan, mü'min kulun gönlü içinde,
Ey yârânlar, hoşça kalın, ta görenece.

Ayıp etmeyin, Hakk'ı arayıp yürümedeyiz,
Keremli Kâbe tarafına varmadayız,
İyiler görüp, yolda ibret almadayız,
Ey yârânlar, hoşça kalın, ta görenece.

Şayet görsek varıp Kâbe cemâlini,
Hizmet kılsak yolda sâhib-kemâlini,
İstemedeyiz dâimâ ulaşma ve kavuşmayı,
Ey yârânlar, hoşça kalın, ta görenece.

Mürîd olsak müşdidimizi izlemek hoş,
Akşam ve seher hizmetinde bulunmak hoş,
Yetim kalan deve yavrusu gibi haykırmak hoş,
Ey yârânlar, hoşça kalın, ta görenece.

Kul Hoca Ahmed, mabûduna gönül verip,
Hak vaslını diler dâimâ cevân eyleyip,
Aşk yolunda benim gibi yoktur hiç kimse garîb,
Ey yârânlar, hoşça kalın, ta görenece.

*Doldu ömür kadehi, ben ağlamayayım kim ağlasın?
Şeytân gönül hemhânesi, ben ağlamayayım kim ağlasın?*

*Kılmaz nasîhat hiç kimse, isyân ile oldu işim,
Böyle geçip günâh işim, ben ağlamayayım kim ağlasın?*

*Katı günâh oldu işim, cehennemde oldu yerim,
Âhir gazab kılsa Kerîm, ben ağlamayayım kim ağlasın?*

*Kur'ân yazısını görmez gözüm, âyet-hadîs değil sözüm,
Kulum desem, yalan özüm, ben ağlamayayım kim ağlasın?*

*Ne buradadır oruç-namâz, ne hayr, ihsân ve niyâz,
Yok hakikat, hayrı niyâz, ben ağlamayayım kim ağlasın?*

*Nefsim beni ateşe koyar, her lahza tenden cân alır,
Derdim devâ bulmadan kalır, ben ağlamayayım kim ağlasın?*

*Şeytân düşmandır bana, nasıl söyleyim "yâ Rabbenâ",
Ya Rab, sığınırım sana, ben ağlamayayım kim ağlasın?*

*Yiğitlik kuvveti gitti, ihtiyârlık nöbeti yetti,
Geldi yakın ecel derdi, ben ağlamayayım kim ağlasın?*

*Tutunca ölüm câmı şarâb, ev-barkı eyleyen harâb,
Vah hasretlik, ilel-ebed, ben ağlamayayım kim ağlasın?*

*Eğer yüz yıl mühlet verir, ecel sonunda karşı gelir,
Câna kara günler koyar, ben ağlamayayım kim ağlasın?*

*Dünyâ işidir bir taraf, nefsimdir düşman hepsi,
Ahirettir hasret yeri, ben ağlamayayım kim ağlasın?*

*Eyledim hep, hatâ ve günâh, kaldım ne yapayım inciden mahrûm,
Gönlümde yoktur zerre nûr, ben ağlamayayım kim ağlasın?*

*Hakdır Kerîm ya Ekrâm, Kul Hoca Ahmed, yeme gâm,
Perîşânlık anbean, ben ağlamayayım kim ağlasın?*

214 Hikmet

*Bu dünyada yaratılan mahlûklara,
Şimdi bildim, dirilik olmaz imiş.
Bu ölümün şerbetidir acı şarâp,
Bütün âlem içmeyip ondan kalmaz imiş.*

*Yola adım atsan dostlar, azık alıp,
Ecel gelse, azık gelmez, sakal yolup;
Bu dünyânın mallarını hâzır eyleyip
Rüşvet versen, "ölüm meleği" almaz imiş.*

*Kervân eğer göçer olsa, azık alır
Kâr ve zarar olduğunu orada bilir;
Azıksız yola giren yolda kalır
Yükünü yükleyip yola giren kalmaz imiş.*

Yükünü yükleyip yola giren yiğit olur;
Kılavuzsuz yola giren şaşkın olur
Yolbaşçısı, yolu gören kervân olur;
Yol görmeden Kervân adım atmaz imiş.

Ecel gelse, azık gelmez, sakal yolsan,
Sağa-sola cânını parça parça versen,
Dünyâ için azîz ömrünü tamâm eylesen,
“Ölüm meleği” gelse fırsat koymaz imiş.

Bu dünyada padişâhım” deyip göğsünü geren,
Hem önüne kürsü koyup hayme vuran,
Nice yıllar hayl u haşem, çeri salan,
Ecel gelse biri vefâ eylemez imiş.

Nice binlerle çeri yağın hanlar hanı,
Bu sözlerin her birisi mânâ hazînesi
Vefâsı yok, vefâsızdır dünyâ, tanı;
Gâfil insân görüp ibret almaz imiş.
Bu dünyada yörük ata biniciler,
Savaş gününde yiğitlik eyleyiciler,
Elmas-çelik kılıç kuşağını kuşanicılar,
Ecel gelse, beğ ve hanı koymaz imiş.

Bu dünyada tabîbim deyip iddia eyleyen,
İddiaları yanlış, sözü yalan;
Ahâlînin hastalığına dermân eyleyen,
Ecel gelse, dermânını bilmez imiş.

*Kul nice yaş yaşasa, ölmesi var;
Görür göze bir gün toprak dolması var;
Bu dünyada sefer kılanın gelmesi var;
Âhirete sefer kılan gelmez imiş.*

*Dirilikte din nevbetini iyi vur,
Âhiretin gereğini burada hazırla,
Kul Hoca Ahmed imân üzere tayib ol,
İmân ile varan kullar ölmez imiş.*

215 Hikmet

*Ey dostlar, bildireyim Hakk Resulü'nden
Ümmet olsan, işitip salât-selâm söyleyin dostlar.
O büyük ve küçük âlemler için rahmettir
Ümmet olsan, işitip salât-Selâm söyleyin dostlar.*

*Allah'ım armağan eyledi O'na Mirâc,
Rahmet denizi dolup aşırı dalgalandı,
Koydu O'nun başı üzere "la-emrük" tâc;
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.*

*Önce Cebrâil alıp geldi O'na Burâk;
Burâk'a binip kıldı Hazret bin tumturak;
Burâk uçup havalandı hinde'l-Irak;
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.*

Aksa'ya varıp indi görün orada Server;
Yığıldılar bütün rûhlar, O peygamber,
Mübârek nefes verdi rûhlar orada yekser,
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Cebrâil alıp o Hazreti havalandı;
O Sidretü'l-müntehâ'ya ulaştılar hemen,
Mustafâ'yı Cebrâil başını dik ve güzel eyledi,
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Makâmından geçemeyip Cebrâil kaldı;
Yularını o Mikâil gelip aldı;
Son zamanda Mikâil yorulup kaldı;
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

O İsrâfîl O'nu alıp uçtu cennete,
O makâmında Rasûl eytedi değişik bir sefer,
O hem kaldı makâmında eyleyip figân,
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Arş'a bakıp adım attı Resûlullah;
Nâleyni koyayım dedi Hakk Mustafâ;
Nidâ geldi: Nâleyn ile sen adım at ha;
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Hakk tarafından nidâ geldi: "Erini beni,
Ey Habîb'im, bana yakın gel beri,
Mahrem eyleyim hâs sırrıma şimdi seni...
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

*Hakk'a bakıp adım attı Resûlullah;
Hak'tan başka kimse yoktur orada yoldaş,
Böyle makâm kimseye yok, vallâh-billâh,
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.*

*Gerçek ümmetsen, bu sözleri iyi bilip al;
Bu sözler seçkin ümmete bal benzeri
Münâfıka uymaz bu söz, gelir melâl;
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.*

*Münâfıklar şüphe edip oldu münkir,
Sabâha cehennemde dimâğından çıkar bil duman,
Sonra duyulan pişmanlıktan sana ne fayda,
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.*

*Mustafâ'nın Mirâc'ına sal kulak;
Kim işitse, gönlü olur hoş sudan ak;
Gerçek ümmetsen, işitip ağla pınar misâli,
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.*

*Allah dedi: "Konuk olup geldin bana;
Ne kadar olsa, hâcetini söyle bana;
Eyleyip Hoşnûd hâcetini vereyim sana..."
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.*

*Rasûl dedi: "Dilediğim âsî ümmet;
Belağattan kırk yaşını kıl rahmet;
Ey Allah'ım, Sen'den rahmet, benden şefkat..."
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.*

Dilediğini kabûl eyledim, ya Hakk Rasûl;
Senin söyledini kabûl eyledim, olma melûl;
Çok çok dile, hâcetini eyleyim kabûl..."
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

"Kırktan öte elli yaşı eyledim talep
Kimsesiz, Yetim, ağlayıp geldim sana bakıp;
Gözümü diktim, ey Allah'ım, sana ağlayıp..."
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

"Elli yaşı verdim sana, ya Mustafâ;
Dönüp dile, benim hâcetleri verenim
Çokça dile, her ne desen, vereyim sana..."
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

"Ey Allah'ım, altmış yaşı söyledim sana;
Sen kudretli, ben güçsüz, geldim sana;
Boyun sunup geldim senin dergâhına..."
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Allah dedi: "Hâcetini söyledin bana;
Hoşnûd ol şimdi benden ya Mustafâ;
Ben razıyım sen de benden ol râzı..."
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Rasûl dedi: "Şimdi dileyeyim yetmiş yaşı;
Gam çamuruna batıp kalan aralaşı;
Ümmetim deyip ben içmedim doyum aşı..."
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

“Yetmiş yaşın havâlesini eyle bana;
Kıyâmet günü rahmetimi saçayım ona;
Gönlün ferahlasın, inâyetim şimdi sana...”
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

“Yetmiş yıldır bana kul, sana ümmet;
Çoluk-çocuk için çeken sıkıntı ve külfet;
O kuluma ben vermem aslâ zahmet...”
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

“Yetmiş, seksen, doksan yaşa yetse kulum,
Bağışlayıp onun günâhını yok eyleyim
Ümmetinin gamı gitsin, ol gamsız...”
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

“Kul yaşlansa, Hoca verir berât yazısı
Kulum verse, ben vermesen, bana ayıp
Ey Habîbim, hoşnûd ol, sen ol şâd .. “
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Ey kardeş, mürid sözü yalan söylemez
Dini süstrak münâfıklar neler demez;
O ezelden tire bahtlıdır, özge gelmez;
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Ey kardeş, münâfığa olma yakın
Kim yakındır, başı üzere yüz bin külfet;
Baştan ayağa münâfığın ziyân, zahmet;
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Hikmet eyledi Mirâc sözünü Kul Hoca Ahmed
Şükür Allah, Mustafâ'ya eyledi evlâd
Arslan Baba'm hurma verip eyledi sevinçli
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Nidâ gelince İlâhımdan niye ağladın?
Hâs kulumdan kâbir içinde ne dinledin?
Ey edepsiz kulak verip ne anladın
Münker-Nekir sağ ve sola kaçır dostlar?

Yürüse dursa, yatsa kalksa beni hatırlayan,
Berâat yazısı ele alan o azâdlı kulum,
Öyle kulun avıyım o avcım,
İşlediği, söylediği günâhlardan geçer dostlar.

Günâhlarını Hakk bağışlayıp nazar kılınca,
Sağında-solunda yatanları şükreder olunca,
Ondan sonra bütün rûhlar hâzır olunca,
Kabristan'a Hakk rahmetini saçır dostlar.

Allah'a hamdolsun iyi geldi biz kurtulduk,
Kâbir içinde her azâbdan uzak olduk,
Nice yıllar ölü idik nihâyet dirildik,
Duâ edip Hakk'a elin açar dostlar.

Münker-Nekir ağlayıp der Sen bilirsin,
Zâtın yüce her ne eylesen Sen eylersin,
Lûtfeylesen yolsuzlara yol verirsin,
Secde eyleyip şükreder dilini açar dostlar.

Lâ İlâhe İllallah'a tutkun olan,
Cemâl için bu âlemde rüsûva olan,
Dünyâyı bırakıp âhirete sevdâlanan,
Kevser havuzu suyundan içen dostlar.

Ezel gününden takdîr eylese Hakk cemâli,
Yüz bin şeytân kast etse yok zevâlî,
Günden güne fazla olunca söz ve hâlî,
Bilge olup Hakk yolların açar dostlar.

Muhabbetin meydânında dolaşan,
Hakîkatin denizinden inci alan,
Marifetin nesnesini içe salan,
Yürüse dursa inci-cevher saçan dostlar.

Âşık odur Hakk'a cânını kurbân eylese,
Zikrini deyip dört döğünerek seherde kalksa,
Erenlerden feyz ve fetih çokça olsa,
Sultân olup inci-cevher saçan dostlar.

Hakk Teâlâ kokusunu alan burada durmaz,
İddiâ eyleyip bilginliğin lâfını etmez,
Nereye gitse fakîr-miskîn dükkân kurmaz,
Garîb olup virâneye göçer dostlar.

Kul Hoca Ahmed nefsten büyük belâ olmaz,
Yer ve gökten lokma versen aslâ doymaz,
Toprak olup yerde yatsan kâfir olmaz,
Nefsi ölenleri Hûrî ve gılmân kucaklar dostlar.

Hiç bilmedim nasıl geçti ömrüm benim;
Sorarsın, ben kul orda ne eylerim?
Nasıl olacak, yola koysan ben âcizi;
Sorarsın, ben kul orda ne eylerim?

Yoldan çıkıp azdığımı bilmedim ben;
Hakk sözünü kulağıma almadım ben;
Bu dünyadan gideceğimi bilmedim ben;
Sorarsın, ben kul orda ne eylerim?

Geçenlerden ibret alıp yola girmeyip,
Nefes, feryâd söyleyip orada tutuşup yanmayıp,
Gece gündüz yürümüşüm kendimi bilmeyip;
Sorarsın, ben kul orda ne eylerim?

Cânın çıkıp bedeninin yatar dar kabirde;
Sorular gelip sorsa o durumda
Akar yaşıyor, gider şuûrum o zamanda
Sorarsın, ben kul orda ne eylerim?

Gâfillikte yürüdün sen it gibi gezerek
Bedenin yatar dar kabirde çok şişerek
İş kılmadın sen Tanrı'ya göğsünü deşerek
Sorarsın, ben kul orda ne eylerim?

Kul Hoca Ahmed, bu dünyada tevbe eyle
Tevbe eyleyip yol başına varıp de
Seçkin kullar gibi azığını alıp yürü
Sorarsın, ben kul orda ne eylerim?

Zamâne âhir olsa, ey dostlar,
Türlü-türlü belâları yağar imiş.
O belâyı kendisi seven dervişleri,
Elini açıp, duâ eyleyip, kovar imiş.

O dervişin aziz başı, halkın yolu,
Nerede varsa, tanıyıp olmaz bilsen onu,
Âşıkların çılgın eyler uçan külü,
İhlâs ile varan âşık bulur imiş.

O dervişi bulsan, canın vermez misin?
Bastığı izini alıp göze sürmez misin?
Akşam-sabah hizmetinde durmaz mısın?
Hizmet kılan her sır görse gizler imiş.

Cihanı gösteren ayna olup, sırlar görecek,
Görmedim diye, ondan-bundan Hakk'ı soracak,
Yeni tâlib gibi halka ortasına özünü vuracak,
Garîblerin izini alıp öper imiş.

Âhir zaman Peygamberinin sünnetleri,
Fakîri sormak Hakk Mustafa âdetleri,
"Men mâte garîben" diye hadisleri,
Fakîri soran iman ile varır imiş.

Öyle derviş Hakk'tan özge kılmaz kelâm,
Hızır ve İlyas, gavslar gavısı ona köle,
Zâhirleri kimi görse kılınca selâm,
Bâtınları Hakk kılıcını sallar imiş.

Yüz bin selâm, Hakk'tan haber ona gelecek,
Seherlerde feyzü fütuh dola alacak,
İtikadlı tâlib varsa, nazâr kılacak,
Soysuzları kapısından kovar imiş.

Âşıkların Hakk'a yetince, bil, feryâdı,
Arşı bozunca âşıkların kıldığı imdâdı,
Oruç, namaz, tesbihleri Hakk'ın yâdı,
Âlim olsa, gözyaşını saçar imiş.

Âşıkların boynuna Hakk güller salınca,
Melekler zincir salıp alıp yürüyünce,
Bir âh vursa, Arş'dan geçip, Cehennem yanınca,
Dumanı çıksa, ay ve güneşi tutar imiş.

Mahşergâhı bozmasın diye Allah özü,
Ben demedim âyet, hadis, Kur'an sözü,
Âşıklara yetmez imiş şehid, gâzî,
Evvel varıp, âşık didâr görür imiş.

Aşk iste, aşk iste, âşık ol,
Bu yollarda kirlî yürüme, sâdik ol,
Leyla-Mecnun, Şirin-Ferhad, Vâmık ol,
Âşık kullar didâr görüp, doyar imiş.

Âşıkları didâr görüp, hayrân kalacak,
Aklı gidip, şaşkın olup, efgân kılacak,
Şevki ile yüz bin canın fedâ kılacak,
Elli bin yıl özden gidip yatar imiş.

Âşıklara doydun mu diye nidâ gelecek,
Hazin avâz işitip, âşık canı yanacak,
Âşık kullar ma'şuk diye canın verecek,
Vâveyletâ, nedâmet diye durur imiş.

Halka içine cimri girse, sohbet olmaz,
Zâkir kullar zikrederek feyz alamaz,
O sohbetden erenlerin kokusu gelmez,
Zâkirlerin ömrü zâyî geçer imiş.

Soysuz cimri, cömertleri gıybet kılacak,
Tanla varsa, cehennem içre canı yanacak,
İçmiş, yemiş, libâsları ateşten olacak,
Hasret ile zehir ve zakkum tadar imiş.

Kıyâmetin güneşi düşe gelecek,
Hakk bendesinin namelerini ele verecek,
Ondan sonra Hakk nûrundan âlem dolacak,
Bir-bir sorup, cezâlarını verir imiş.

Kul Hoca Ahmed, kulu olsan, cömert ol,
Cömert olup, miskinlere yemek ver,
Tanla varsan, cennet içinde güller der,
Vallâhi, cömert Hakk didârını görür imiş.

Aşk sırrını beyân kılsam bu âlemde,
Habersizler işitip, kulak saldıği yok.
Hakk yâdını kime söyleyeyim, hepsi gâfıl,
Benlik kılıp, bu dünyâdan geçtiği yok.

İşan, şeyh, hoca, molla dünyâ izler,
O sebepten sultanlara yalan söyler,
Âyet-hadis tefsir kılıp, malı gözler,
Aşk yolunda asla mihnnet çektiği yok.

Dünyâ tepip, Hakk'ı seven buldu murad,
Aşk şarâbın içen âşîğın şevki çokça,
Yalancıların kıyâmet gün yüzü ayıplı,
Yalancılar Hakk yâdını dediği yok.

Âhîr zaman şeyhlerinin işi hep riyâ,
Mahşer günü riyâları olacak tanık,
Şeyhim diye bunca riyâ, bunca hevâ,
Allah için zerre sevab ettiği yok.

"İşanım" diye türlü yemek derip yerler,
Dünyâ malın alıp varsa, sevinip alırlar,
İyileri göze iliştiirmez, ben-ben derler,
Vallâh-billah, ben-benlikden geçtiği yok.

Seccâdeye kim otursa fakîr olsun,
Muhammed gibi fakîr olup, hakîr olsun,
Riyâzette yüzünün rengi sarı olsun,
Hakk Mustafa halka sert söz dediği yok.

Tavırlar kılıp, ahaliye sözler dedi,
Yüz bin kâfir puttan geçip, dine döndü,
Tavırlarından âlem hepsi nûra battı,
Ondan beri İslam dininin gittiği yok.

Bende olsan, kulluk edip, ümmet ol,
Ondan sonra iman-İslam ele al,
Seher vaktinde yaşını saçıp, zâri eyle.
Allah cömert, hiç kimsenin ümitsiz kaldığı yok.

İki cihân şahıdır bir güzel tavır,
Tavırlarından Hakk Mustafa oldu ulu,
Hakk Teâlâ âyet verdi "Mimmâ hulik",
Gâfil âdem işitip, bunu okuduğu yok.

"Hulika min mâin dâfik" yazıp dedi,
Hakk Mustafa ümmetlere okuyup yaydı,
Yalan ümmet va'desinden dönüp reddetti,
Sübhân Melik'im günâhından geçtiği yok.

Meyhane diye işitip, kulağına girmiş değil,
Erenlerden Hakk yolunu sormuş değil,
Pîr-i kâmil mükemmili görmüş değil,
Yalancıdır, vahdet meyinden tattığı yok.

Candan geçen âşıklar dünyâ demez,
Nefsi ölü, su ve ekmek gamını yemez,
Bu âlemde kâr ve zarar, bunu bilmez,
Dünyâ gelip cilve kılrsa, aldığı yok.

Muhabbetli divânenin nişânı var,
Can ve gönülde aşk derdinin beyanı var,
Dertsizler kimi görse, gümânı var,
Bâyezîd gibi her kim özün sattığı yok.

Âşık isen, bağırında yok gözün kanı,
Ey nârasâ, cisminda yok aşk nişânı,
Hizmet kılсан, pir-i muğân incinin kaynağı,
Hizmet kılmayıp dür kânını bildiği yok.

Heveskârlar âşıkım diye çok laf vurur,
Habersizler nerede varsa, dükkân kurar,
Yalan söyleyip, bu dünyânın devrini sürer,
Dünyâyı arayıp, sınırına yettiği yok.

Hakk'tan korkmayıp "ben-ben" diyen şahlar hani?
Ay ve güne kafa tutan ayyüzlüler hani?
Gece ağlayıp, seherde kalkan erler hani?
İbret alıp, kan ve zerdâb yuttuğu yok.

Kuru zâhid aşk ehlini göze iliştirmez,
Cennet dileyip, didârını taleb kılmaz,
Âşıkların çığılığına kulak vermez,
Bu dünyâyı arkaya itip attığı yok.

Kul Hoca Ahmed, kulum dese, kulum de,
Ondan sonra kulluğa boyun sun,
Candan geçip, meydan içinde baş oynat,
Başın oynamayıp, Hakk vaslına yettiği yok.

Görün bu zamâne şeyhlerini,
Dilenci benzeri elden ele gezerler ha.
Halklar beni azizim diye söylesin diye,
Her meclisde halkalarını düzerler ha.

O meclisde "Hayy-Hû" kılır şöret için,
Şairleri şiir okurlar ziynet için,
Kız ve gençler yığılırlar sohbet için,
Avâz işitip, her taraftan gelirler ha.

Meclisine kadınları getirirler,
Halka kurup, karşısında otururlar,
Derdin var diye o kadına dokunurlar,
İşte bu benzeri bâtil işleri yaparlar ha.

Vesvâs olsa, zebun4 işi hem kılırlar,
Bazıları sine üzre dem kılırlar,
Tale' görüp, bir kara koy em kılırlar,
Öfke-bağrı yürek ile kakarlar ha.

Nâdân, câhil cem olarak "Hayy-Hû" diye,
O günâhkârı pir kılırlar şeyhim diye,
eyhlerinden bana cezbe değdi diye,
Halka içre mest şutur gibi1 ağnarlar ha.

Halklar ara gezip yürüyüp mürid ister,
Bana mürid ol diye halkı kovalar,
İşte bu benzeri içi kavak kuru destâr,
Gönülsüzü zordan mürid ederler ha.

Bu günâhkârlar arzu kılır şeriat diye,
Söyler halka bid'at işi tarikat diye,
Fabr ederler ben olmuşum hakikat diye,
Bu yalancılar yalan dâvâ kılırlar ha.

Sâdık olup, şeriata amel kılmaz,
Âlimlerin söyleyen sözün doğrusunu bilmez,
Riyâzetli dervişleri göze iliştiirmez,
Cihan içre ben-ben deyip yürürler ha.

Mürşidlik dâvâ kılır, şartını bilmez,
Helal-haram sünnet, bid'at farkını bilmez,
Ebu Hanife mezhebinde asla yürümez,
Mübtedinin mezhebinde yürürler ha.

Ellerine ucu tığlı asâ alıp,
Başlarına destârını koca kılıp,
Sahra gezip, ahalinin nezrini alıp,
Helal, haram fark etmeden yürürler ha.

Ey dostlarım, bu öğüdüme kulak ver,
Âkil isen, Mustafa'nın şeriatını tut,
İşte bu benzeri günâhkâr şeyhden uzak kaç,
Yoksa seni şeytan benzeri aldatırlar ha.

Kul Hoca Ahmed, nefis yoluna girme sen,
Bunlar ile yoldaş olup yürüme sen,
İtaatli olup, itikadını verme sen,
Dinin alıp, cehennem içine çekerler ha.

Muhabbetin câmını içmeyip edâ oldum,
Ermân ile canım gider, dostlarım ha.
Ömrüm geçti, gafflet ile fenâ oldum,
Aşk yolunda ağlayıp geçer, dostlarım ha.

Aşksızları Rahmân Melik'im kovalayıp sürdü,
Bakıp dursam, melekler vuraverdi,
Malik çıkıp, cehennem yönüne alıp girdi,
Cehennem içre zakkum yutar, dostlarım ha.

Münker, Nekir zakkum verip, canın incitir,
Melekler gazab ile tutup sarar,
Gâfil bende hasret ile dinmeden ağlar,
Türlü-türlü azâb eder, dostlarım ha.

Âşık olup, didârını doyasıya gör,
Didârını doya görüp, devrân sür,
Ondan sonra şeyhim diye dükkân kur,
Öyle mürşid Hakk'a yeter, dostlarım ha.

Yalancı âşık, âşıkım diye iddia edecek,
Mahşer günü yüzü kara olup duracak,
Yalancıdan Rahmân Melik'im yüz çevirecek,
Cehenneme bırakıp atar, dostlarım ha.

Utançlı ve rezil olur arasatda,
Hakk Mustafa ümmet demez şefâatte1,
Dillerini sürüyüp yürüyünce kıyâmette,
Siccîn içinde tutuşup yanar, dostlarım ha.

Aşkına boyun eğmeyenin hâli harâb,
Tanla varsa, Hüdâ'sına bulmaz cevâb,
Kahhâr Melik'im kahr eylese, kılarak itâb,
Cehennem içinde yanıp yatar, dostlarım ha.

Âşıkım diye, dâvâ kılıp, yürüyen kişi,
Dağ ve kırı bostan kılar akan yaşı,
Gerçek âşıkım Hakk'a yakar kılan işi,
Hakk Teâlâ öze çeker, dostlarım ha.

Aşk derdini her nâmerde vermez Hüdâ,
Çoluk çocuk, ev-barkından olmaz cüdâ,
İhlâs ile Hakk'a canını kılsa fedâ,
Bâyezîd gibi özünü satar, dostlarım ha.

Yahyâ, Şuayb ağlayı-ağlayı didâr gördü,
Hiç gülmedi, Hakk'tan korkup, mâtem kurdu,
Gece uykusunu haram kılıp, hâzır durdu,
Didâr için gözden geçer, dostlarım ha.

Gerçek âşıklar ağlayı- ağlayı Hakk'a yetti,
Seher vaktinde gönlünün âhı Arş'dan geçti,
Pîr hizmetini kılıp, sorup yolu buldu,
Pîr hizmetini sağlam tutun, dostlarım ha.

Âşıklara Hakk'tan gelecek yüz bin nidâ,
Çok ağla - gözyaşını kılayım tanık,
Didârımı ben göstersem sana revâ,
Hileci olmayıp, âşık olun, dostlarım ha.

Ağlamanın anlamını bilen kişi,
Kan ağlasa, kolay kılır zor işi,
Mizan üzeri şâhid olacak akan yaşi,
Günâhından, şüphesiz, geçer, dostlarım ha.

Hikmetimi işitene pay vereyim,
Hikmet işitip, ağlayanı konuk kılayım,
Öyle tâlib yolda kalsa, elin alayım,
Can verirken iman götürür, dostlarım ha.

Kim okusa hikmetimi, evlâd kılayım,
Canı cana ulaştırıp, gönle bağlı kılayım,
Hakk'ı bulsam, cennet içre râzı kılayım,
Kıl köprüden kolay geçer, dostlarım ha.

Aşka kadem koyan âşık özün bilmez,
Bâyezîd gibi Hüdâ deyip öze gelmez,
Tâlibleri bıçak vursa, ona değmez,
Özlerini kanın döker, dostlarım ha.

Hakk'ı seven âşıkları fakîr oldu,
Yol üstünde toprak gibi nefsi öldü,
Aşk yolunda cefâ çekip, derde doldu,
Nereye varsa, nefsi teper, dostlarım ha.

Âşık olsan, yalancı olma, sâdık ol,
Hile-hurda işlerinden uzak ol,
Allah diye, saf kıl gönlü, nûra dol,
Doğru kulları Allah bilir, dostlarım ha.

Allah dedi, iman evini kılma viran,
Doğru kulların gönlündedir Hakk-burhan,
Gönül kıran câhilleri sevmez Sübhân,
Halim olup, didâr görün, dostlarım ha.

Huş gâibden o derviŝe avâz gelecek,
“Ey kulum!” diye, Allah özü elini alacak,
Yoldan çıksa, hâdi olup yola koyacak,
Allah özü yol gösterir, dostlarım ha.

Cezbe ve hâlet peydâ kılan Hakk’i bulur,
Din kılıcını ele alıp, nefsi kovalar,
Nerede varsa, sırlar görüp, büküp kapatır,
Ehlini bulsa, ŝerhini yapar, dostlarım ha.

Hakk’a âşık olan kullar buldu murad,
Hızır, İlyas dâima verir âb-ı hayat,
Tâ kıyâmet görmesinler asla ölüm,
Kabir içinde uyanık yatar, dostlarım ha.

Âşık değil nefsi daimâ tepmedikçe,
İşte bu dünyâ izzetinden geçmedikçe,
Mansûr benzeri “Vâ şevkâ!” diye ölmedikçe,
Dergâhına lâıyk değil, dostlarım ha.

Kul Hoca Ahmed, âşık olsan, nevha başla,
Berk benzeri dağdan çıkıp, özün taşıla,
Riyâzeti katı çekip, dinmeden işle,
Çok işleyen âhir yeter, dostlarım ha.

221 Hikmet

Âşıklığın davâsını kılan kişi,
Gece yatmayıp, gündüz ağlar, dostlarım ha.
Başlarına yüz bin belâ, âfet gelse,
Ondan korkmayıp, belini bağlar, dostlarım ha.

Hakikatten aşk öğrenen cefâ çeker,
Hakk'a yakın âşıkları belâ ister,
Canı yanıp, bağırı yanıp, tutuşup yanar,
Hakk aşkında bağırını dağlar, dostlarım ha.

Hakk aşkını seven âşık Arş'a kondu,
Cennet girip, hûriler kucaklayıp, Burak bindi,
Dünyâperest soysuz vursa, boyun sundu,
Kin tutmayıp, içinde saklar dostlarım ha.

Melâmetden, ihânetden âşık dönmez,
Hakk'tan yüz bin cefâ değse, halka söylemez,
Açıktan ölse, ahâlıden minnet çekmez,
Ölmek için özünü çağlar, dostlarım ha.

Hakk aşkına tekye kılan, kılmaz heves,
Ben ve benlik gider ondan sinek misâli,
Allah diye su ve ekmeğ gamın yemez,
Hakk'ı arayıp, Hakk'a ağlar, dostlarım ha.

Gerçek derdliler devâ sormayıp, cefâ diler,
O sebebden mürşidinden pay alır,
Dünyâ demez, cennet demez, didâr diler,
Hakk'ı arayıp, didâr diler, dostlarım ha.

*Yalan derviş taklidine tazim eyleyecek,
Halklar ile duâ kılıp, nezrini alacak,
Bilinçsiz derviş, öz canını ateşe koyacak,
Cehennem içinde dilin dağlar, dostlarım ha.*

*Âkil isen, şahdan kaçıp, sırta var,
Burada cefâ çekip, orada sultan ol,
Horluk çekip, yalnız Hakk'a biricik ol,
Biricik olsan, nidâ gelir, dostlarım ha.*

*Nidâ şudur: âşıklara aşk üleşecek,
Pertev salıp, şuursuz kılıp, Hakk görüşecek,
Huri ve melek cem olarak çok dalaşacak,
Ona bakmayıp, didâr diler, dostlarım ha.*

*Şüphesiz bilin, âşıklara lutfu hâzır,
Sâkî olup, mey üleşecek, Rabbim Kâdir,
Kevserinden şarâb verip, kılacak tâhir,
Tâhir olup, didâr görün, dostlarım ha.*

*Makâmâtı hoşlayanlar dine yakın,
Kerâmeti hoşlayanlar çine yakın,
Gybet söze kulak salan kine yakın,
Kulağına demir sokar, dostlarım ha.*

*Temur sihni aslını sorsan, cehennem ateşi,
Âsileri yandırıcı siccîn ateşi,
Mahşer günü afv etmese büyük zatı,
Kâfir ile yoldaş yanar, dostlarım ha.*

Deryâ-deryâ rahmeti var, özü bilecek,
Lutfeylese, kezzâbların sâdik kılacak,
Allah dese, garîblerin elini alacak,
Her ne kılsa özü birler, dostlarım ha.

Aşkın derdi tene girse, nefsi bozar,
Hakk'a âşık aziz candan gönül uzar,
Âşıkların pâk ruhları Arş'ı gezer,
Gözlerini Hakk'a diker, dostlarım ha.

Elden kaçıp, zakkum içip, Hakk'ı bulur,
Ehlini bulsa, yüzünü sorup, izini öper,
Soysuzların yüzünü görse, ondan kaçar,
Zâhir rüsvâ, bâtın düzer, dostlarım ha.

Her kim seni revâ dese, handân ol,
Merdânlara hizmet kılıp, merdân ol,
Ondan sonra yalnız Hakk'a canân ol,
Canân olsan, özü izler, dostlarım ha.

Bu âlemda rüsvâ olup başını veren,
Muhabbetin deryâsından gevher alan,
Mihnet çekip mürşidinden pay alan,
Allah deyip Hakk'a ağlar, dostlarım ha.

Aşkı katı, ayrılığı acı, vuslatı tatlı,
Pîrsizlere nerede varsa değer sancı,
İlgisizler yürüyüp-koşup, olmaz talçığ,
Hizmet kılıp, pirden sorur, dostlarım ha.

*Seher vaktinde her kim ağlayıp, dese Allah,
Hakk gösterecek didârını vallah-billah,
Hakk vasfına ereyim desen, söyle Hüvallah,
Hüvallah diye, âşık ölür, dostlarım ha.*

*Kul Hoca Ahmed, aşktan özge sözler haram,
Aşk olmasa, günâhların geçmez tamam,
Öyle olsa, gece-gündüz ağla daimâ,
Çok ağlayarak didâr görür, dostlarım ha.*

222 Hikmet

*Dervişlerin yediği para, rüşvet, ribadır,
Malını veren ahali yolu görüp varır.
Böyle müşkül olurmu kişi malın alana,
Kişi malın alanlar nasıl cevap verecektir?*

*Bu dünyâda kötünün kötülüğü yukâdur,
Yalancı pir onundur, müridleri bukâdur.
Öyle şeyhin önünde türlü-türlü âdemler,
Birisi koyup, birisi önüne hem varmaktadır.*

*Üç bin yıllık sıratı kıyâmet günü kurunca,
Müridlerin, başlamayan pirin yüzü karadır.
Sırat güzergâhında müridleri durmaktadır,
Nereye varsa kararır yüzü, tümen aladır.*

O Şu Şeyhin dergâhı Şeytan ile beraber,
Beş gün geçer dünyâda bunca ehli hevâdır.
Kul Hoca Ahmed'in sözü inci ve cevher tanesidir,
İnanmayan bu söze, orada yüzü karadır.

223 Hikmet

Bekâ-billah makâmını gülüp candan geçerler,
Fenâ-ıllah olanlar o menzili kucaklarlar,
Bekâ Şarâbı ne hoş tatlı Şarâb o,
Sırdan anlam kapanlar o Şarâbdan içerler.

Sırdan anlam kapmadan yalandan suret kılanlar,
Zulmet içre kalarak hayâl ile uçarlar.
Saykal verip, H derler, zengerini açarlar,
Zulmet bahrı anlamı diye söyleyen Şeytan kavmi o.

Zihi, sultan, arifler zâhir-bâtın saçarlar,
"Lâ İlâhe", deseler, keser illet devâsını,
İsbat için "İllallah" kılıcını sallarlar.
Şevk Şarâbın içenler, geçip candan, H derler,

O Şarâbın Őevkinden tutuşup-yanıp uçarlar.
Kul Hoca Ahmed, aşka ayak bas, nefis hevâdan gönül kes,
Hakikat gerçek âşıklar, rahmet nisâr saçarlar.

Hâlık bizi yarattı, özü gitti gizliye,
Geçtim sudan, topraktan, yelden getirdi yine.
Kemik-derim bağlandı, üç yüz altmış gün oldu,
Dört ay ondört saatde bizlere verdi canı.

Beş ağaçta bağladık, ananın sütünü emdik,
Rızk veren Rezzâk sakladı bizi yine.
Bir yaşıma ulaştınca tanıdım ata-anamı,
İki yaşa yetişince düzeldik bizler yine.

Yedi yaşa ulaştınca indi başıma akıl,
Dört yana fehm eyleyip koşulduk bizler sonra.
On beş yaşa girince şeriat evine girdim,
Şeriat hükmü ile gizli ettim erkâna.

Otuz yaşa ulaştınca aldı başımdan ağrı,
Dilim söylemez oldu, gönlüm gitti her yana.
Ağlaşır balalarım, inlerler uzaklarım,
İşitir kulaklarım, dilim olmaz fermâna.

Yıkayıcılar geldiler, tahta üzerine aldılar,
Kaldırıp su döktüler bize yaşlı ve gençler.
Pehlivanlar geldiler, başım üzerine durdular,
Kaldırıp bindirdiler bizi taht-ı revâna.

Kabrimize götürdüler, toprağımız örttüler,
Bizi koyup gittiler, yeni geldik mekâna.
Yatar idim uyandım, sağ yanıma dolandım,
Başım üzerinde durur iki same' divâne.

*“Senin dinin ne?” diye suâl kıldılar benden,
“Rabbim Allah!” deyip cevab verdim revâna.
Parmaçım kalem oldu, kefenim kâğıt oldu,
Ağladım, yazdım, hayır ve şerrimi Rabbime.*

*Kul Hoca Ahmed, Bir Allah’ın evinde ağlayıp söyler,
Koy boynuna futayı, şükr edeyim imana.*

225 Hikmet

*Hoş gâibden hâzır olan dervişleri,
Canım ile durup mihmân kılsam mı ki?
Yollarına başım koyup, yüzüm sürtüp,
Toprak olup, feyz ve fütuh alsam mı ki?*

*Dervişlerin her bir sözü derde dermân,
Dervişlere güvenmeyi sevmez Sübhân,
İhlâsı yok âdâbsızlar yolda kalan,
Dervişlerin ayağının tozu olsam mı ki?*

*Sıdkın ile Allah de, hal ve fırsat,
Hakk zikrini vird eyle, dem ganimet,
Halka içinde figân eyle, verir kuvvet,
Yâdını söyleyip, canım kurban kılsam mı ki?*

*Engel aşıp, göğsünü deşip, yolu bul,
Olgunlardan her sır görsen, örtüp kapa,
Kimi görsen, Hızır bilip, elin öp,
Erenlerin yolunu arayıp yürüsem mi ki?*

İşte bu yola girdim ise, hayrân kaldım,
Başım donup, aklım azdı, sersem oldum,
Bilge idim, pirsiz yürüyüp, nâdân oldum,
Pîr-i muğân hizmetinde yürüsem mi ki?

Dergâhına varıp kapısına yat, basıp girsin,
İhlâs ile "Mürşidim" de, âlem gülsün,
Ondan sonra, gevher isteyip, dalıp batsın,
Meşakkatler, riyâzetler çeksem mi ki?

Sıratı geçmeyince, kul olsan, kahkahayla gülme,
Cennete girmeyince, bu dünyâda sevinçle yürüme,
Didâr görmeyince, ağlamayı asla bırakma,
Burada ağlayıp, âhirette gülsem mi ki?

Geceleri çöksem, olur mu ki yârın vaslı,
Binbir adı, pâk Zât'ı, aslı-nesli,
On sekiz bin âlem içinde yoktur benzeri,
Kudretine hayrân olup yürüsem mi ki?

Hala demdir, sıdkın ile eyle sohbet,
Kötüden kaç, iyilerle eyle ülfet,
Çok ağlayıp, gece-gündüz çek riyâzet,
Riyâzetin potasında yansam mı ki?

Vâh ne yazık, yiğitliğim gamsız geçti,
Tevbe kılmayıp, yaşlılığım tutup yetti,
Bilmeyip kaldım, ecel eli yakam tuttu,
"Tubû ileyke"* okuya-okuya ölsem mi ki?

Sözü dedim, işitenler kulsın amel,
Ümmet olsa, güzel söze kulsın cedel,
Anlamına yeten olur şeker ve bal,
Gerçek kulaklı tâliblere söylesem mi ki?

Kul Hoca Ahmed, tâliblere nâsih oldu,
Edeb saklayıp, Mustafa'ya nâib oldu,
Hakk'tan korkup, altmış üçte yere girdi,
Kalanlara sözü söyleyip ölsem mi ki?

226 Hikmet

Seherlerde erken kalkıp feryad eyle,
Feryad edip yürek-bağrın edâ olsun.
Gözyaşını akıtarak etrafa saç,
Hakk önünde gözün yaşı tanık olsun.

İhlâs ile aşka kadem koyan bende,
Tâat kılmayıp Hakk didârını görmek nerede?
Can ve tenin tutuşup-yanıp varsan orada,
Dergâhına varıp, ağlayıp edâ olsun.

Gece-gündüz Hakk didârını dileyenler,
Ten ve canı aşk ateşine dağlayanlar,
Şevk şarâbın içsem diye ağlayanlar,
Şarâb içmeyip bütün kullar gedâ olsun.

Âşıkların halk içinde sırrı gizli,
Başını vurup, virânedede yanar çokça,
Nara vurup, feryâd edip, eyler figân,
Kan ağla, Hakk derdine devâ olsun.

Nefsdan geçmeyip, Hakk önünde yoktur rahat,
Cefâ çekip, miñnet çekip, gör devlet,
İçmiş-yemiş nimetleri kaygı-miñnet,
Vehm ile elif boyun eğik olsun.

Âşık kullar gece-gündüz halvet ister,
Hakk'ı bulmayıp, ağlayıp yürür olup dertli,
Hâcet değil âşıklara oluş-bister,
Yanıp-yanıp derdi ile edâ olsun.

Dünyâ arayıp, nefsim beni saldı uzak,
Tuğyan kılıp, gece-gündüz artar fırâk,
Ey nâdân, bu dünyâyı eyle talak,
Hoş âşıklar Hakk önünde revâ olsun.

Bilinçsizce ömrüm, geçti hep rüsvâlıkta,
Dâima yürüdüm nefsim için gedâlıkta,
Geçen ömrüm dönüp gelmez edâlıkta,
Nedâmet kıl, dildârına safâ olsun.

Şevk şarâbın içen âşıқта karar olmaz,
Erenlerin izin arayıp, asla kalmaz,
Zikrini söyleyip, yâdını söyleyip, dilden koymaz,
Gerçek derdliye Hakk'ın yâdı şifâ olsun.

Mürşidlerin arkasından asla kalma,
Hakk'ı sevsen, dünyâlıktan ele alma,
Nefsin için sen özünü ateşe salma,
Ayak tozunu sür yüzüne, ışık olsun.

Gözyaşının riyâsi yok, ey dostlar,
Derdi değse, nara atar kuru postlar,
Gönlü katı hayvanat gibi dini boynuzlar,
Âşıkları ölmeyip durup, fenâ olsun.

Nefsi için dinmeden her dem mihnet kılan,
Din işini arkaya atıp, dünyâ seven,
Hâris olup, bu dünyâdan mahrum kalan,
Gerçek âşıklar bu dünyâdan uzak olsun.

Kul Hoca Ahmed, bende olsun, Hakk'ı ara,
Âşık olsun, bâtında Arş'ı gözle,
Hikmet söyleyip, âyet, hadis sözünü söyle,
Bilgelere söylediğin sözün imâ olsun.

227 Hikmet

Telîm sevda bu başımdan gitmez oldu,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?
Sayısız hicâb bu gönlümden geçmez oldu,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?

Yedim-içtim — hesabını bilmedim ben,
Eğri yoldan doğru yola girmedim ben,
Sıdkım ile tam tevbe kılmadım ben,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?

Bu dünyâyı asla fenâ olmaz sandım,
Hakk emânet koyan canı ölmez sandım,
Dirilikte bu ölümlü gelmez sandım,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?

Nimetin yeyip, Hakk şükrünü kılmadım ben,
Geceleri kalkıp, bir gün taat kılmadım ben,
Âhir günün geleceğini bilmedim ben,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?

Kiyâmet gün iş kılanlar zararlı olsa,
Hicâbsız olarak yola girip, kükreyip yansa,
Ben gibi yolda kalanlara hasret olsa,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?

Karanlık hem dar lahide beni salsa,
Siyâsetli melekler girip gelse,
“Rabbin kim?” diye benden suâl eder olsa,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?

Kiyâmet gün büyük sıfat yazılası,
Mizan adlı terazi hem kurulası,
Sağdan-soldan nameleri verilesi,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?

Sırat altı cehennemdir bakıp görse,
Onu görüp, azâların titreyip dursa,
Melekler "yürü" diye vurup dursa,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?

Gaffâr Melik'im, âsân eyle o terazi,
Şefâatçi dost Muhammed bize arzu,
Kullarına rahm eyle, ey Allah Hû,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?

Kul Hoca Ahmed, tevbe ile söyledin bunu,
Nedâmette ol şimdi gece-gündüz,
İnşaallah, affeyesin cümle kulu,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?

228 Hikmet

Muhabbetin pazarında cevlân kılıp,
Hoş bendeler nevâ kılıp yürür olacak,
Mahşergâhda halk içinde tuğyân kılıp,
Âsileri o gün Hakk'tan diler olacak.

Rahmân Melik'im kullara nidâ kılacak,
Nidâ işitip, kulları Rabbim diyecek,
Kiyâmetin güneşi coşup gelecek,
Âşıkların gözde yaşı akar olacak,

Marifetin meydanında cevân kılacak,
Tarikatın gülzârını tayran kılacak,
Hakikatin bostanında seyran kılacak,
Hoş kullar nevâ kılıp yürür olacak.

Ezel günü 2 takdir kılsa Hakk cemâli,
Yüz bin âşık tutuşup-yansa, yok zevâli,
Günden-güne ziyâde olacak söz ve hâli,
Âzim yolunu kullara açar olacak.

Hakk'ı arayıp, gecelerde uykusuz kalan,
Şevk şarâbını içirim diye hevesli olan,
Öz yakasını özü tutup, ağlayan,
Sabah varsa, şevk şarâbın içer olacak.

Gece yatmayıp, gafflet uykusunu haram kılsa,
Sır zikrini, ruh zikrini tamam kılsa,
Binbir adın tesbih eyleyip, kelâm söylese,
Öyle âşık ahaliden kaçar olacak.

Vâh ne yazık, geçti ömrüm ermân ile,
Aşk yolunda olamadım samân ile,
Hakk'ı arayıp, yürümezdim ben efgân ile,
Yolunu bulan has âşıklar uçar olacak.

Muhabbetin deryâsında cevân kılan,
Âhiretin hazırlığını ele alan,
Akşam-sabah dört darbe vurup, zikrini söyleyen,
Öyle kullar cennet içine girer olacak,

*Kul Hoca Ahmed, kul olsan, durma ağla,
Halka alıp, kim zikir söylese, var oraya,
Can ve gönlünü Hakk zikrine vâsıl eyle,
Vâsıl olan Hakk didârını görür olacak.*

229 Hikmet

*Hakk ilâhım hangi kula lutf eylese,
Gece-gündüz gözde yaşı akar olacak.
Muhabbetin kadehini alıp, içse,
Akli gidip, şuursuz olup yatar olacak.*

*O âşığı rüsvâ kılan Allah'ın kendisi,
Halk içinde oynayıp-güler, gizli sözü,
Hazan vuran zeferan gibi kızıl yüzü,
Gerçek derdliler didâr arayıp yürür olacak.*

*Hakk Rasulü Mustafa'nın sünnetleri,
İbrâhim Halilullah milletleri,
Şeriatda münkir olan bid'atleri,
Göze ilîştirmez, mübtediden kaçır olacak.*

*Aşksız âdem hayvan sıfatlı, şaşırmıştır
Başı donup, özünü bilmeyip, sersemlemiştir,
Dünyâ arayıp, gece-gündüz ağlamaklıdır,
Dünyâ için ömrün yele satar olacak.*

*Ey âşık, derd ve hâlet peydâ eyle,
Mansûr gibi "Enel-Hakk" diye kavga eyle,
Dünyâ koyup, âhîretin sevdâ eyle,
Sevdâ kılan Hakk didârını görür olacak.*

*Ey dostlar, gece-gündüz zikrini söyleyin,
Seherlerde dört darbe vurup, derdini çekin,
Garîb olup, virâne de gece-gündüz yatın,
Derdli âdem hazân benzeri solur olacak.*

*Rüsvâ olup, özün arayıp yürüyen âşık,
Cefâ çekip, aşk yoluna giren sâdık,
Ondan sonra dergâhına olur lâıyk,
Vahşi benzeri âdemlerden kaçır olacak.*

*Yâ ilâhi, refîk olup, sal yoluna,
Muhabbetin şevkin ver can ve gönüle,
Didârını armağan eyle cümle kula,
Garîb olup, viraneye göçer olacak,*

*Hızır atanın sohbetinde dâima olan,
Gavslar gavısı, kırkları hâzır gören,
Şarâb içip, çılgın olup, feryad eyleyen,
Öyle âşık kanat çırpıp uçar olacak,*

*Sır şarâbını içen âşık ruhu sözler,
Bilmeyenler taşlar atıp, ona güler,
Teşne olup, harıp-tâlîb yürür yollar,
Çılgın olup, gözden yaşını saçır olacak.*

*Kul Hoca Ahmed, derd ve hâlet peydâ eyle,
Âhiretin mahşerinde kavga eyle,
Marifetin bostanında, deli ol,
Aşk kapısını Mevlâm ona açar olacak.*

230 Hikmet

*Muhabbetin bostanını gezen âşık,
Gözyaşını niyâz eyleyip, saçar olacak,
Aşk yolunda canın fedâ eyleyen sâdik,
Kanat çırpıp, hevâ yönüne uçar olacak.*

*Cefâ çekmeyip, mihnet çekmeyip âşık olmaz,
Toprak-gibi horluk çekmeyip sâdik olmaz,
Uykusuz olmayıp dergâhına lâyük olmaz,
Lâyık olan ahalidan kaçır olacak.*

*Erenler ben-benlik ile yürümediler,
Nefsden geçmeyip tarikata girmediler,
Bu dünyâda lahza rahat görmediler,
Çoluk-çocuk, ev-barkından geçer olacak.*

*Vâh ne yazık, geçti ömrüm zâyi burada,
Sorsalar beni buradan, ne yapayım orada,
Kulluk kılmayıp Hakk didârını görmek nerede,
Âdemoğlu kervân benzeri göçer olacak.*

*Derdli âdem bu dünyâda karar kılmaz,
Hakk yâdını söyleyip her dem, dilden koymaz,
Mest ve hayrân yürür dâim, yorulup durmaz,
Zikrin söyleyip, dil zincirin açar olacak.*

*Üryân olup, mâsivâdan geçip yürür,
Mecnun gibi hayl ü hişden kaçıp yürür,
Gönül kuşu Hazret'e doğru uçup yürür,
Bu dünyânın lezzetinden geçer olacak.*

*Öyle âşık çöllere ara kılacak vatan,
Vahşî benzeri yoldaşları karga, saksâğan,
Göçürerse, giysisinin yakası ona kefen.
Hızır, İlyas hülle giysileri biçer olacak.*

*Hızır, İlyas, gavslar gavsı selâm kılacak,
İmâ kılıp, edeb ile alıp alacak,
Gözün yumup, gerçek âşıklar şaşkın olacak,
Cedel kılıp, ukbâ yönüne göçer olacak,*

*Kul Hoca Ahmed İbrâhim'in oğludur,
Hakk Rasulü Mustafa'nın bağlısıdır,
Tâliblere söyleyen sözü bir nasihatıdır,
Hikmet söyleyip, ahaliye saçar olacak.*

*Söyleyim size, dostlarım, kimler gelip gidesi,
Müslümanlar gönlünden mihribânlık gidesi.*

*Müslümanız diyeler, haram-şüpheli yiyeler,
Yemem diye hem inkâr eder, âhir zaman belgisi.*

*Bir-birine bakmazlar, mihr-şefkat kılmazlar,
Âhiretin vererek dünyâ malın algısı.*

*Hakk'ı görüp uymazlar, haksız işi yaparlar,
Hakk'ı söylese vururlar, dinsizlerin belgisi.*

*Mü'minim diye söylerler, oruç-namaz kılarlar,
Fesâd işler yaparlar, münafıklar belgisi.*

*Âlimler haram yerler, âlimlerden din gider,
Zâlimler güçlü olur, mü'minleri vurgusu.*

*Hâkimler zâlim olur, mü'minler malın alır
Ölüp malları kalır, orada Allah'ım sorgusu.*

*Şeriatı bilmezler, tarikâtı okumazlar,
Hakikate yetmezler, şeyhlik dâvâ kılıgısı.*

*Milleti mürid alırlar, âh ve figân kılırlar,
Hayran olup kalırlar, lânetli Deccal bilgisi.*

Dünyâ malını sevme, dünyâyı çok yığma,
Ölmezim diye söyleme, bütün âlem ölgüsü.

Nefs eline düşmüşsün, ten semirtip yürürsün,
Mahşer günü olunca Kahhâr kahr kılıcı.

Kulluk kılmayıp ölürsen, kara yere girersen,
Yalnız yatıp kalırsan, göze toprak dolgusu.

Kul Hoca Ahmed vardır can, yürüme bakıp hayrân,
Mevlâmdan dile iman, orada didâr görgüsü.

232 Hikmet

Allah diyen âriflerin görsem yüzün,
Gece-gündüz dinmeden Allah desem işte.
Allah diye âhirete varır olsa,
Ben hem daimâ dinmeden Allah desem işte.

Hangi kula Allah yâdı olsa yoldaş,
Açılır gözü, yolun bulur, olmaz günâhkâr,
Zâkir kuldân kaçır imiş gaflet, günâh,
Râzı kılsa, günâhlardan yansam işte.

Ten-cân ile bir ârifin görsem yüzünü,
Hemrâh olup, canım ile desem yâdını,
Allah diye talep kılsa Rabbisinden,
âhil özüm, o ârifi görsem işte.

Allah diyen âşık kullar buldu devlet,
Bulur devlet, verse ona büyük himmet,
Yârı eyler her işine Kâdir kudret,
Uykusuz olup, o himmeti bulsam işte.

Allah diyen âriflerin gözyaşını,
Geri bırakmaz, Kâdir Melik'im her işini,
Aydın kılır Kâdir Melik'im iç-dışını,
Ben hem müdâm dinmeden Allah desem işte.

Kul Hoca Ahmed, dinmeden müdâm Allah de,
Âhiretin azâbından kaygı ye,
Nefse dâima helal lokma nasip ver,
Mü'min ile sözleşerek ölsem işte.

233 Hikmet

Didârını talep eyleyip, yola girsem,
Mahşer günü didârını görür müyüm?
Feryad edip, gözyaşımı saçsam,
Can verirken didâr görüp ölür müyüm?

Didârını arzu kılsan, ağlayıp yürü,
Yüz bin türlü niyâz söyleyip, seherle kalk,
Kiyâmetin şiddetinden mâtem kur,
Mâtem kursam, didârını görür müyüm?

İyilerin sohbetinde cefâ çeksem,
Yaşım akıp, Hakk'a bakıp, gözüm diksem,
Namaz okuyup, riyâzette dizim büksem,
Ey mü'minler, Hakk'a yakın olur muyum?

Bu dünyâyı bize verdi tâat kıl diye,
Hakk zikrini diye-diye âdet kıl diye,
Zikrin söyleyip, şeytanı evinden kov diye,
Kovabilsem, feyz ve fütuh alır mıyım?

Geçti ömrüm ermân ile tâat kılmayıp,
Hakk şevkinde tutuşup-yanıp, âdet kılmayıp,
Can verirken Hakk Mustafa meded kılmayıp,
Öfür vakitte iman ile varır mıyım?

Meded kılrsa, kul yolunda sâdık olur,
Dünyâ tepip, yaşın saçıp, âşık olur,
Ondan sonra dergâhına lâayık olur,
Candan geçmeyip, ona lâayık olur muyum?

Candan geçmeyip, işin bitmez kıyâmette,
Hasret ile ağlayıp yürü nedâmette,
Mağzı sarın kaynab durunca elâmette,
Pîr-i muğân tarafına kaçsam kalar mıyım?

Ömrüm yetip yetmiş yaşa güldüğüm yok,
Hakk'tan özge işretleri bildiğim yok,
Ağlamaktan özge işi kıldığım yok,
Bunda ağlayıp, âhirette güler miyim?

Toprak olmayıp Hakk vasfına yetip olmaz,
Cömert olmayıp kıl köprüden geçip olmaz,
Havz-ı Kevser şarâbından tadıp olmaz,
Allah desem, o şarâbdan tadar mıyım?

Vâh ne yazık, mahşer günü kâim olsa,
Kahhâr Melik'im adli ile hâlim sorsa,
Vâveyletâ, kula amel lâzım olsa,
Ey dostlarım, ben hem halâs olur muyum?

Kul Hoca Ahmed, yollar tehlikeli, menzil uzak,
Âhirete diger olsam, hani hazırlık,
Bineksiz yola girsen, menzil uzak,
Azıksız olarak yola girsem varır mıyım?

234 Hikmet

"Fefirrû ilallah" diye âyet geldi,
Yakam tutup, hazretine yanmayım mı?
Gökten bana sayısız Burak indirdiler,
"Bin!" dediler, ey yârânlar, binmeyim mi?

Kengeş ile o Burak'a bindirdiler,
Tören ve saygıyla, tevazular getirdiler,
Erenlerin karşısına kondurdular,
Kondurdular, ey yârânlar, konmayım mı?

Sayırsız çakas gördüm orada, hayrân oldum,
Bihamdillah, gedâ idim, sultan oldum,
Rahmet bahri taşa verdi, üryân oldum,
“Bat!” dediler, ey dostlar, batmayım mı?

O deryâya daldım, acîb taşları var,
Büyük-büyük azizlerin başları var,
Başlar gördüm, gözlerinde yaşları var,
“Sen hem yaşın dök!” dediler, dökmeyim mi?

Ondan sonra bir makâma yetirdiler,
Nefs ve hevâ ikisini öldürdüler,
Ölmüş idim, dönüp baştan dirilttiler,
“Diri yürüyüp öl!”, dediler, ölmeyim mi?

O saatda Hakk Rasulü bana baktı,
Selâm kıldım, heybet ile nazâr saldı,
Ağlayıp durdum, rahmi gelip bahşiş verdi,
“Söyle!” dediler, mü’minlere söylemeyim mi?

Kul Hoca Ahmed, bu dünyâyı geçtin olacak,
Fenâ-ıllah makâmına yettin olacak,
Marifetin deryâsına battın olacak,
“Bat!” dediler, ey yârânlar, batmayım mı?

Şarab içen âşıklar, mal ve candan geçerler
Fenâ olup ruhları, arşı gözleyip uçarlar.

“Tahura”nın şarabı, baldan hem tatlıdır,
Sırdan mânâ duyanlar, o şaraptan içerler.

Şarap içen mest olur, aşkında sermest olur,
Ateşe düşen Halil gibi, yakılıp-yanıp uçarlar.

Adın oldu falanca, insan olsan yol tanı,
Hakk'ı seven âşıklar, helâlinden geçerler.

Kul Hoca Ahmed kan ağlayıp, Mansur gibi özünü as;
Hakk'ı bilen âşıklar, yurda mânâ saçarlar.

Seher vaktinde dizini büküp, yaşını döküp,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.
Muhabbetin şevki ile derdini okuyup,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.

Dinmeden yürüyüp, gönül derdini sana söyler.
Tevbe edip, nefsi incitip, sana döner,
Hakk'a yakın dervişleri sana söyler,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.

Aşkın senin can ve gönlün arasında,
Derd-gamına yürek-bağrım pâresinde,
Ateşli aşkın evliyâlar arasında,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.

Aşkın seni candan geçip, iman örter,
Onun için her gün yüz bin şevki artar,
Gerçek âşıklar rahatı bırakıp, mihnet ister,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.

Tan atana kadar dinmeden ağlar, dâima uykusuz,
O azize ihlâs kılıp, varın zinhâr,
Dünyâ âhiret talak kılıp, diler didâr,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.

Gerçek âşıklar gizliden yanar, bilmez kişi,
Gözlerinden dinmeden akar kanlı yaşı,
Allah söyler cümbüş kılır içi dışı,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.

*Ey Kâdir, aşkın ateşi can yandırır,
Âşıkların gâh öldürür, gâh diriltir,
Aşk şiddeti tuğyân kılıp, nûr doldurur,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.*

*Allah aşkı yürek-bağrım pâre kıldı,
Diri aşkın gizliden dikip, yâre kıldı,
Kırlarda Mecnun ile meclsi kurdu,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.*

*Kâfir aşkın can ve dilim çılgın kıldı,
Talep eyleyip, halk içinde rüsvâ kıldı,
Mansûr gibi âlem bana kavga kıldı,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.*

*Bir katre mey tatmadıkça Hakk'ı bilmez,
Derd ve hâlet değmedikçe, boy alamaz,
Pîr-i muğân nazâr kılmayıp yola girmez,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.*

*Kul Hoca Ahmed, gerçek âşıklar topraktan hor,
Zâhirlerin her kim görse, kılacaklar ar,
Kıyâmet gün Hakk önünde o itibar,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.*

Marifet hâsıl kılır ârif olan,
Âşıkların pazarından gelen kişi.
Tâliblere hâdi olup yol gösteren,
Uzak yerden haber alır gören kişi.

Suretini görüp idim, ergeştim ben,
Murad dileyip, elim yazıp, görüştim ben,
Âsân görüp, yoldan-yola kayboldum ben,
Pinhan imiş sırdan haber alan kişi.

Hangi kulun sırrı olsa Hakk'a ayân,
Vasıtasız kılır onu şeyh-i zaman,
Sohbetinden behre alır halk-ı cihân,
Bilin onu, ölmeden önce ölen kişi.

Er demeyin terk etmese dünyâsını,
Şeyh olarak yığsa dünyâ iflasını,
Koyup gider burada mülk ve eşyâsını,
Rüsvâ olur kuru dâvâ kılan kişi.

Mürid gerek kadem koysa hâlisim diye,
Eri görüp, etek tutsa muhlisim diye,
Tevbe kılsa ganîlikden müflisim diye,
Şeyh o olur Hüdâsını bilen kişi.

Ey dostlar, gece-gündüz olun uykusuz,
Gözyaşına armağan eder, orada didâr,
Kahrı gelse, arkasından rahmeti var,
Bir gün görür tâlib olup yürüyen kişi.

Kul Hoca Ahmed, dilin ile söyledin senâ,
Kabul kılmaz, candan geçip olmayıp fenâ,
Gözlerinden kan-yaş akıp, kılsan duâ,
Öyle kıldı senden önce geçen kişi.

238 Hikmet

Hakk Teâlâ kudret ile nazâr kıldı,
Sevinçli olup Hakk tarafına yandım işte.
Pîr-i muğân şefkat ile elimi tuttu,
Dağlara çıkıp, ahalden kaçtım işte.

İsâ, Meryem dağlara çıkıp mekân kıldı,
Nefsin tepip, giyah verip, cansız kıldı,
Ondan sonra Hakk'ı arayıp figân kıldı,
Hizmet kılıp, ben hem efgân kıldım işte.

Âşıkların makâmı, büyük makâm,
O makâmda âşıkları ağlar daimâ.
Hakk önünde tarikatı kılıp tamam,
Fermân oldu, ahuları indim işte.

Muhabbetin deryâsından gevher derdim,
Akşam, geceler başım ile kâim durdum,
Bihamdillah, miñnet çekip, didâr gördüm,
Allah deyip didârını gördüm işte.

Akşam, geceler kâim duran, gecede başı,
O gevherin aslını sorsan gözün yaşı,
Ondan sonra âşıkların biter işi,
Riyâzette solup-sızıp kaldım işte.

Hakikatin deryâsından gevher aldım,
Pîr-i kâmil mükemmile hizmet kıldım,
Yoldan çıkan tâliblerini yola saldım,
Tâliblere serdar olup yürüdüm işte.

Pîr-i kâmil mükemmilin Hemedânî,
Zâhir-bâtın azizlerin aziz hanı,
İçi-dışı nûra dolan, incinin kaynağı,
Yedi yaşda pirden pay aldım işte.

Adlarını eğer söylesem, yanar dilim,
Pîr-i kâmil mükemmilim sözü halim.
Hem mürşidin, hem irşidin, can ve dilim,
Öyle pirden cüdâ olup kaldım işte.

Yedi deryâ, dokuz gökler tazim kıldı,
Kulluk makâmı hâzır olup binsen dedi,
Hakk Mustafa himmetin diye elimi aldı,
Elim tutup bindirdiler, bindim işte.

O deryânın diplerinde gevher gördüm,
Bu ne sır diye erenlerden suâl sordum,
"Hakk ikrâmı sana!" dedi, sevinip durdum,
"Dalsan!" dedi, candan geçip, daldım işte.

Dalıp bulup, gevher alıp çıktım dışa,
Öz hâlime nazâr salsam, hâlîm başa,
Âlem doldu gözlerimden akan yaşa,
Çakas gelip, konasın dedin, kondum işte.

Ey dostlar, o çakasin beyanını,
İyi dinleyin, ben söyleyim ayanını,
Hoş ulular bilir onun mekânını,
Lâ-mekânda Hakk buyurdu, bildim işte.

O çakasin aslını sorsan illiyinde,
Hakk gizleyen has ulunun canı orada,
Can cisminin bu sırlarını bilmek nerede,
“Doyasın!” dedi, başımı tutup doydum işte.

Hakikatten hikmet dedim, bilge hani?
Kötü-iyi hâzır durur, bakıp ona,
Hayvan kılmayıp, âdem kıldı Mevlâm seni,
Her cefâyâ kanasın dedi, kandım işte.

Ben Hakk’a tevazu kıldım, o hem kıldı,
“Allah!” dedim, “Lebbeyk!” diye cevab verdi,
Rahmet kapısını açıp, beni yola saldı,
Servi benzeri dâim yeşerip ondum işte.

Âşıkların gözü yaşlı, renkleri sarı,
O sebebden Hakk’ı arayıp, dâim ağlar,
Hakk yolunda bağı pişip, göğsün dağlar,
Dağın alıp, Hakk önünde oldum işte.

*Kul Hoca Ahmed, âlem gezip, bulmadım ehil,
Allah deyip can vermez, bendelik sehil,
Dervişlerin aslını sorsan, el-ayak şal,
O sebebden özüm diri gömdüm işte.*

239 Hikmet

*Tevbe edip, gâfil olmayın, mü'min kullar,
Tevbe üzere varsa, orada izzeti var.
Armağan kılsa Hakk cemâlini mahşer günü,
Cennet içinde yeyip tükenmez nimeti var.*

*Gerçek gönülde namaz kıl, Hüdâ bilsin,
Nefsi şeytan ben-benliği cüdâ kılsın,
Tevbe edip, gözde yaşın revâ kılsın,
Gözyaşını dökenlere rahmeti var.*

*Yalancı âşık olup yürüme zinhâr,
Yalan-âşık olanlardan Hüdâ bi-zâr,
Yalancıya ümmet demez Seyyid ebrâr,
Tanla varsa, dar lahidde hasreti var.*

*"El-kezzâbu lâ ümmeti", dedi Ahmed,
Can ve gönülde salât söyleyip, ol ümmet,
Yalancıya melekler söyler lânet,
Cehennem içinde sert azap, vahşeti var.*

Cehennem üzerine çekilecektir sırat köprüsü,
Yalan âşık olup yürüme orada ayıplı,
Lutfeyleyip Hakk Teâlâ verecek necât,
Lutfetmese, sert azap, vahşeti var.

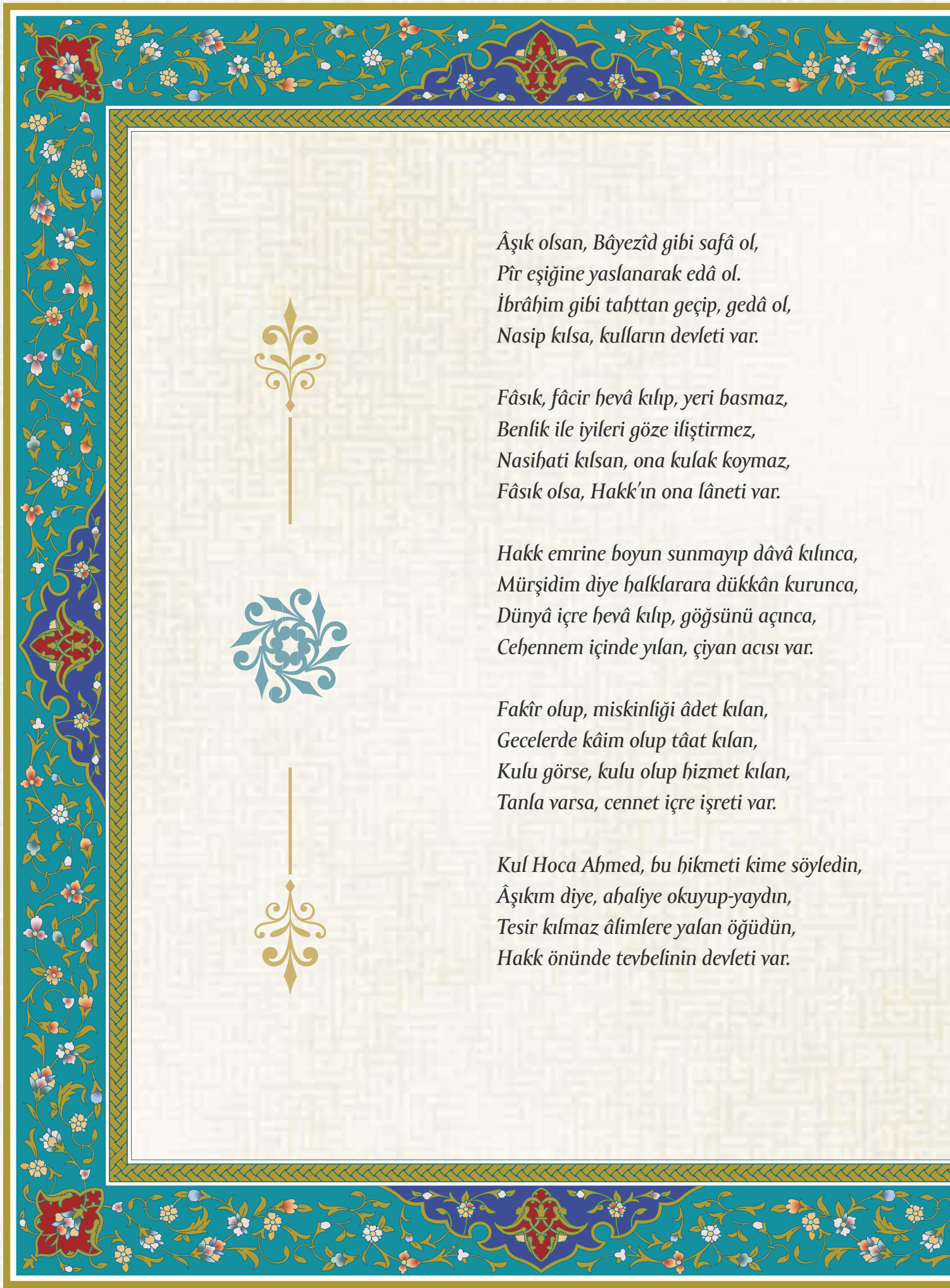
Çöllerin kumlarından çok günâhı,
Günâhlarını bağışlayacak Hakk ilahi,
İşte şu gün kâr kılmaz özür dileği,
Korkup kalk, gece-gündüz heybeti var.

Her kim Hakk'ın kulu olsa, Hakk'a yansın,
Tevbe edip, hazretine yakın varsın,
Huri kusur, gülman, vildân hâdim olsun,
Türlü-türlü yemeklerin lezzeti var.

Her kim bu gün tevbe kılmayıp, tanla kalkar,
Olsa yahşi iş ona âfet uzar,
Türlü-türlü meşakkati orada görür,
Tahir olsa, iyi işin âfeti var.

Bel bağlama kötü yola âşık isen,
Rüsvâ olasın buradan kaçıp, orada varsan,
Âsî kılmaz yığıdığın malına bakıp görsen,
Kötülerin öz cinsi ile sohbeti var.

Âkil isen, akşam-sabah dinmeden ağla,
Erenlerin yürüdüğü yolunu sorup anla,
Tevekkülü Hakk'a kılıp, belin bağla,
Yola giren erenlerin gayreti var.

Âşık olsan, Bâyezîd gibi safâ ol,
Pîr eşiğine yaslanarak edâ ol.
İbrâhim gibi tahttan geçip, gedâ ol,
Nasip kılrsa, kulların devleti var.

Fâsık, fâcir hevâ kılıp, yeri basmaz,
Benlik ile iyileri göze iliştiemez,
Nasihati kılrsa, ona kulak koymaz,
Fâsık olsa, Hakk'ın ona lâneti var.

Hakk emrine boyun sunmayıp dâvâ kılınca,
Mürşidim diye halklara dükkân kurunca,
Dünyâ içre hevâ kılıp, göğsünü açınca,
Cehennem içinde yılan, çiyân acısı var.

Fakîr olup, miskinliği âdet kılan,
Gecelerde kâim olup tâat kılan,
Kulu görse, kulu olup hizmet kılan,
Tanla varsa, cennet içre işreti var.

Kul Hoca Ahmed, bu hikmeti kime söyledin,
Âşıkım diye, ahaliye okuyup-yaydın,
Tesir kılmaz âlimlere yalan öğüdün,
Hakk önünde tevbelinin devleti var.

İlâhi, bâtil işlerden bana ver pişmanlık,
Sayısız suç ve isyânlar kanlı kılıp yüreğimi.
Günâhımı yâdîma salsam, kemiklerimi parçalar,
Cihanda hiç kimse var mı benim gibi suçlu ve isyânkâr?!

Ya Rabbî, temiz Zâtın, eğer lutf etmesen nâgâh,
Kabir darlık, yolun aydınlık, bütün işler pişmanlık.
Dedin "Lâ taknetû..." rahmetinden ümidim çok,
Kıyâmet tanı atınca, başıma salma şaşkınlık.

Muhammed ümmeti kıldın, yolum şaşkırtma, yâ Rab,
Şefâatden mahrum kılıp, arada bırakma sersemlik.
Hevâ-yı nefis ve cehlîmden2 Azâzil daimâ sevinçli,
Yolum eğri, özüm gâfil, yürüyüşüm hepsi şeytanlık.

Müslüman oğluyum dedim, hani tâat-ibâdetin,
Günâhdan özge hâsıl yok, hani dostlar, müslümanlık?!
Elimde teşbih tanesi, gönülde tuzak ile tezvir,
Namaz ve orucu dışlayıp, dilimde sade yalanlık?!

Bu hâlet ile ben günâhkâr nasıl kulunum ey, yâ Rab,
Huzur-ı gönülde tâat yok, gönül dâima perişanlık.
Bu dünyâ malını yığdı, vefâsını görmedi bakın,
Girip yer altına görün, cihândan gitti huzur.

Cihan hazinesi vâle hoşdur Hüdâ yolunda sarf etsen,
Fakîr ve çâresizlere ki, olsan hayırlı ve ihsânli.
Cihan bağın gülünü koparsan, olur her lahza pejmürde,
İrem bağının gülünü koparsan, özüne yetti pâyânlık.

Eğer sen bendelik kılsan, Hüdânı kahrından kork,
Hüdânın kahrından korksan, varırsan orada îmanlı.
Günâhım sayısını söylesem, çöllerin kumundan çok,
Gülersin habersiz kahkahayla, nasıl utanmazca nâdânlık.

Kıyâmet kâdısı sorsa, düşer başına yüz bin âh,
Günâhım vehminden korkup, düşer cismime titreme.
Bütün işler sana kolay, şaşkınlık bizlere zorluk,
Îlâhî, sen kerem ile yoluna sal kolaylıkla.

Lahid içre varıp yatsam, nasıl olacak beni hâlîm,
Melekler sorup söyler nasıl insaf, insanlık.
Hüdâ'dan nasibini yedin, hani tâatda olanın,
Utanmaz habersiz âdem, alıp geldin mi hayvanlık?

Kaldırıp gürzünü vurunca, kemikler paramparça olacak,
Seni ceheennem yönüne götürüp, kılırlar ateş hükmünü.
Gaffâruz-zünub adı, olma Kul Hoca Ahmed gâfil,
Görür şüphesiz cemâlini her zaman gözü giryânlı.

241 Hikmet

Ben habersiz günâh eyleyip, dinmeden yürüyüp,
Ey dostlarım, Kâbe yönüne varsam derim
Âşık olup, "Hû"- "Hû" diye Kâbe varsam,
Can-gönül ile bakıp, ne görsem derim.

*Yâ İlâhi, niyet kılıp Kâbe varsam,
Himmet ile belim bağlayıp dinmeyip yürüsem,
Mübârek Evi eğer görsem,
Başım koyup, yüzlerimi sürsem derim.*

*Ümid odur, Rabbinden fermân olsa,
Evliyâlar mededinden dermân olsa,
Lânetli şeytan yoldan vurmayıp, sersem olsa,
Bu niyetten muradıma yetsem derim.*

*Sübhân Âzim sıfatını dile alsam,
Ondan himmet asâsını ele alsam,
Tevekkülün örtüsünü bele alsam,
Uzak yola düşüp, şimdi yürüsem derim.*

*Egerçendi Kâbe yolu yaman imiş,
Evvel-âhir dağ ve deniz, divân imiş,
Âhiretin faydası için ziyân imiş,
Havâs ile o yollara girsem derim.*

*Kâbe yönüne kanat çırpıp, kuş gibi uçsam,
Hayal kılmayıp, yolda konmayıp varıp düşsem,
Zemzem Suyu sularından eğer içsem,
Heveslenenin muradını versem derim.*

*Dergâhında kıldığım haccım kabul olsa,
Evvel-âhir günâhlarım odun olsa,
Lânetli şeytan onu görüp zebun olsa,
Ondan geçip, Medine'ye varsam derim.*

Adı güzel Medinei Münevvere,
Âlem içinde bütün velâyetten üstün,
Seçip onu menzil kıldı Rasûl bize,
Tâ ölmedikçe, ben hem orada olsam derim.

Kul Hoca Ahmed söyler, hep Kâbe'ye varsam,
Nice yıllar Medine'ye varıp dursam,
Ömrüm dolup, kazâm yetip, eğer ölsem,
Rasûlullah ayağında yatsam derim.

242 Hikmet

Ey habersiz, Hakk yolunda ölmez misin?
Riyâzeti sıkı çekip solmaz mısın?
Kanlar yutup, aşk derdine yanmaz mısın?
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Kim zâkirdir, başlarına erre koysun,
Zekeriya gibi Hakk'ı bulup, Hakk'ı sevsin,
Allah için belin bağlayıp, candan geçsin,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Dili ile zikr edenler bulmaz sevab,
Halka içre tâ olmasa bağı kebab,
Yalan âşık insafsızdır misli hubab,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Kan ağla, gözyaşını tanık kılsın,
Dergâhından hâcet dileyip, revâ kılsın,
Gerçek dert ile hasta ol, devâ kılsın,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Gerçek dertlinin aslını sorsan, Allah derdi,
Mahşer günü şâhid olacak sarı rengi 2,
Bu meydanda baş vermeklik merdin merdi,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Zâkir olsan, zikrin söyleyip, kanın saç,
Erenlere hizmet kılıp, bânını aç,
Muhabbetsiz ahaliden dâima kaç,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Yûsuf için Yâkub ağlayıp, edâ oldu,
Ağlaya-ağlaya gözlerinden cüdâ oldu,
Eyyûb sâbir kurt elinde fenâ oldu,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

İhlâs ile kim yastansa dergâhını,
Şâhı çıkıp, o âkıbet görecek onu,
Allah için candan geçen tâlib hani,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Aşksız âdem âdem değil, Hakk'tan haber,
Nerede görsen, aşksızlara kılmayın selâm,
Söz sözlese, bakıp ona kılmayın kelâm,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

*Kul olsan, yer altına ağlayıp gir,
Gece uykusunu haram kılıp, hâzır kalk,
Lahid içine koyup çıksa, bir âh vur,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?*

*Ateşli âhın ruhları uykusuz kılsın,
Bütün ruhlar elini açıp, duâ kılsın,
Münker-Nekir senden kaçıp, şikâyetçi olsun,
Burada ağlayıp âhirette gülmez misin?*

*Kaçıp varsın Hakk Teâlâ penâhına,
Zâri kılıp, dâd eylesin dergâhına,
Duramadım âşıkların bir âhına,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?*

*Hakk Teâlâ sevip deyince has bendem o,
Sen kabrine armağan götür cennetten tül,
Haber ver, hâdim olsun yetmiş bin huri,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?*

*Münker-Nekir pervaz kılıp, cennete girince,
Hamdü senâ dinmeden söyleyip, güller derince,
Yürüyüp-koşup hûrilere haber verince,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?*

*Huri ve gülman Hakk önüne yığılıp gelecek,
Kol kavuşturup, dergâhına tazim kılacak,
Yer altına düşün, diye fermân alacak,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?*

Yer altında âşıkım var izzet eyle,
Nimet verip, canın ile hürmet eyle,
Baş-gözünü sevip-okşayıp, şefkat eyle,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Kevser Havuzu şarâbından mihmân eyle,
"Tahûra"dan alıp verip, ihsân eyle,
Hulkpar kılıp, özlerine canân eyle,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Fermânını mehkem tutup, çabucak uçacak,
Vehmi ile dokuz gökler korkup uçacak,
Huri ve gılman kabir içinde sevinip kucaklayacak,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Hakk Teâlâ bizi sana yoldaş kıldı,
Âşıkım diye, senin ile sevdâ kıldı,
Kudret ile dillerini söyler eyledi,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Huri ve gılman yığılıp varınca Hakk önüne,
Hayran kaldım âşıkların her işine,
Âlem doldu gözden akan kan yaşına,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Ağlamanın hasiyeti bu hasiyet,
Gece-gündüz onu kıldım ben terbiyet,
Kabir içinde yemek ve işret o âkıbet,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Varıp söyle, çok ağlasın nedâmette,
Didârımı gösteririm kıyâmette,
Zayi bırakmam türlü-türlü melâmette,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Bu sözleri işitip, onlar bahtiyar olacak,
Kefenlerin dar bar kılıp, üryân olacak,
Sağda-solda yattıkları şâkir olacak,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Kul Hoca Ahmed, ağlamaya hesabı var,
Didârını cilve kılrsa, Hakk Bir ve Var,
Nasib eylese Ey İlâhîm, Perverdigâr,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

243 Hikmet

Gelin, dostlar, hikmetimden pay alın,
Bismillah diye, beyân eyleyip, söyledim işte.
Can ve gönülden Hakk yolunu sağlam tutup,
Lânetli şeytan yollarından döndüm işte.

"Tübû" okuyup, tevbe kıldı Mevlâm tanık,
Nazar kılıp, Hakk derdime verdi devâ,
Mal ve cân ve ev-barkdan geçsem revâ,
Can ne olacak, imanımdan geçtim işte.

Hakikatli maşuk için canım fedâ,
Tâ ölene kadar mihnet çekip, oldum edâ,
Pervâne gibi ahker olup, kul gibi fenâ,
İnşaallah, Hakk nûruna battım işte.

Ey yârânlar, derdim füzun, hâlîm zebun,
Canım yanmış, bağırim ölmüş, çıkmaz tütün,
Dergâhına çok ağladım, baktı biçûn
Bihamdillah, can bahşeden meyden tattım işte.

Arzu kılan vahdet meyinden içemedim,
Çoluk-çocuk, ev-barkdan geçemedim,
Dünyâ tutup, Hakk tarafına yetemedim,
Ey dostlarım, hasret ile gittim işte.

Meyhâneye tâ girene kadar hiç uymadım,
Tesbih, tehliîlî şevk için ben sevmedim,
Aşkdan yüz bin belâ değdi, sabr eyledim,
Sâbir olup, Hakk vaslına yettim işte.

Ben anadan doğdum ise, güldüğüm yok,
Bu dünyânın işretlerini bildiğim yok,
Ömrüm içre asla hoşnud olduğum yok,
Hakk'tan korkup, ağlaya-ağlaya geçtim işte.

Zâhid olup, Hüdâ kokusu alamadım,
Dünyâ âhîret arka tarafa salamadım,
Tesbih içre aşkdan lezzet alamadım,
Mescid girip, zâhid sıfat oldum işte.

Aşk şarâbın Hakk içirdi, dolup-taştım,
Bir fırsatta yüz bin türlü makâm aştım,
Tesbih koyup, zünnâr takıp, Hakk'a kaçtım,
"Lâ-Lâ" söyleyip, "İllallah"da buldum işte.

Aşkın alıp, Rasûlullah tarafına vardım,
Yaşım döküp, derdim söyleyip, göğsüm yardım,
Feyz ve fütuh dola verdi — bahr anladım,
Her gün yüz bin sırlar görüp yattım işte.

Aşksızların akli kotah, özü gâfil,
Sûfîyim diye çok laf vurur, özü câhil,
Hakk aşkından behre alan Hakk'a mâil,
Canım ile aşk eteğin tuttum işte.

Eşiğine başımı koyup, zâr ağladım,
Çok melâmet başa düştü, bel bağladım,
"Sâbir ol, bendem", dedi, ben dinledim,
İhlâs ile Hakk emrini tuttum işte.

Muhabbetin şevki ile tutuşup-yandım,
Heylu hişu el ve halktan kaçıp tandım,
Yüz bin türlü cefâ değdi, boyun sundum,
Goncabenzeri ciğer kanı oldum işte.

Hoş ulunun astânesi Pîr-i muğân,
Âyet içre haber verdi Kâdir, Mevlâm
Pâk ve perhiz kılıp varsa, nûra dolan,
Gaybden işitip, bu sözleri dedim işte.

Feyz ve fütuh evvel hâfız, sonra zâkir,
Şartı odur, kanâatlı olsa sâbir,
Yalanı yok, Allah hakkı, Hüdâ hâzır,
Nidâ geldi, Hakk'tan işitip dedim işte.

Kul Hoca Ahmed, evliyâ makâmı cennet,
Deryâ-deryâ ihsân kılsa, kılmaz minnet,
Tanla varsa, Hakk armağanı tâc ve devlet,
İhsân için yüz bin özü sattım işte.

244 Hikmet

Hakk Mustafa ümmetim diye ağlayıp geçti,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?
Bu dünyâdan yürek-bağrını dağlayıp geçti,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Gerçek ümmetini can ve gönülden sevdi
Rasûl, Hakk Teâlâ duâsını kıldı kabul,
Ümmet için Hakk önünde dâim melûl,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Ümmetliğin nişânıdır ağlamaklık,
Can ve gönülde Hakk sözün dinlemeklik,
Hakk Rasûl'den aşk sırrını dinlemeklik,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Ağlamayım mı, ağlamayım mı yolda kaldım,
Yolsuz yolu ukbasından harıb taldım,
Muhabbetin asâsını ele aldım,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Hakk Teâlâ "yuhibbuhum" dedi bize,
"Ve yuhibbunehu" beyanıdır bizden O'na,
Muradillah muhabbetdir bize ona,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Ağlamaktır bu âlemde can rahatı,
Ruh-ı revân, iman-İslam selâbeti,
Muhabbetin şarâbının halâveti,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Ağlayanlar Hakk cemâlini görür imiş,
Gözyaşına sekiz cennet verir imiş,
Hakk Mustafa ağlayanı sever imiş,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Âdem Safî bu dünyâdan ağlayıp geçti,
Şit ve İdris bu âlemde mâtem tuttu,
Nuh-ı Nebî ağlaya-ağlaya kanlar yuttu,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Hiç peygamber bu dünyâda güldüğü yok,
Ağlamaktan başka işi bildiği yok,
Muhabbetten özge metâ aldığı yok,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Âşıkların berg-i sebzi, aziz başı,
Âbidlerin tuhfesidir gözün yaşı,
Zâhidlerin tuhfesidir kılan işi,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Hakk Mustafa o şu gecesi mi'raca vardı,
Rabbinin didârını orada gördü,
Yüz bin soru Rabbinden ağlayıp sordu,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Gözyaşını Hüdâ özü kabul kıldı,
Yüz bin âsî, ümmetlerini dileyip aldı,
Değme bilge bu sırlardan hayrân kaldı,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Kul Hoca Ahmed, ağlamayım mı menzil uzak,
Yolsuz yola girdim ise, yoktur hazırlık,
Ey dostlar, gözyaşındır oraya hazırlık,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

245 Hikmet

Karanlık şehristandan dağlar aşıp,
Bu dünyâya didâr için geldim, dostlar!
Muhabbetin deryâsı gibi kaynayıp taşıp,
Bu dünyâya didâr için geldim, dostlar!

*Şeriatın şerbetinden doyasıya içip,
Tarikatta seyran kılıp, özden geçip,
Hakikatda "Hû"- "Hû" diye candan geçip,
Bu dünyâya didâr için geldim, dostlar!*

*Dünyâ için bu dünyâya geldiğim yok,
Ukbâ için tarikata girdiğim yok,
Hakk'tan özge sevdâları bildiğim yok,
Bu dünyâya didâr için geldim, dostlar!*

*Şeriatın ahkâmına amel kılıp,
Tarikatın terki için cedel kılıp,
Hakikatte ölmekliği vâcib bilip,
Bu dünyâya didâr için geldim, dostlar!*

*Mücahede makâmında can incitip,
Muhabbetin meydanında baş oynatıp,
Garîblikte zehir-zakkum çok çiğneyip,
Bu dünyâya didâr için geldim, dostlar!*

*Hakk Teâlâ nasip kılrsa cemâlini,
Kulluk içre görüp Hakk'ın kemâlini,
Haram koyup, alıp Hakk'ın helâlini,
Bu dünyâya didâr için geldim, dostlar!*

*Aşk sevdâsı başa düştü, hayrân oldum,
Bu sevdâdan tutuşup-yanmayıp biryân oldum,
Biryân olup, Hakk önünde sultan oldum,
Bu dünyâya didâr için geldim, dostlar!*

Otuz üç bin şeriatta seyran olup,
Otuz üç bin tarikatta tayran olup,
Otuz üç bin hakikatta hayrân olup,
Bu dünyâyâ didâr için geldim, dostlar!

Muhabbetin deryâsına dalıp girip,
Şuursuz olup, o deryâdan gevher derip,
Muradına göre âşıklara ondan verip,
Bu dünyâyâ didâr için geldim, dostlar!

Muhabbetin derdi değdi, edâ oldum,
Devâ arayıp, eşiklerde gedâ oldum,
Gedâ olup, fenâ içre fenâ oldum,
Bu dünyâyâ didâr için geldim, dostlar!

Kul Hoca Ahmed, kul olarak giryân oldum,
İki âlem varlığından üryân oldum,
Kulluk içre kulluk kılıp, suftan oldum,
Bu dünyâyâ didâr için geldim, dostlar!

246 Hikmet

Gece-gün senin ayrılığında ben hayrân olup,
Şevk ateşine bağrım yanar biryân olup,
Kanlar akar gözlerimden giryân olup,
Ey İlahım, nasıl seni bulurum ha?

Zâhidler gibi mescid içre namaz kılayım,
Mollalar gibi her yana bakıp, kitap açayım,
Âşıklar gibi sana canım fedâ kılayım,
Yâ İlâhım, nasıl seni bulurum ha?

Kimi görsem, Hızır bilip, elin alayım,
Kulu görsem, kulu olup mâna sorayım,
Her dergâha mürid olup murad dileyim,
Yâ İlâhım, nasıl seni bulurum ha?

Rabia gibi Kâbe varayım yumalanıb,
Batha kumunu gözlerime sürme kılıp,
Evden çıkıp, feryâd vurup, yola girip,
Yâ İlâhım, nasıl seni bulurum ha?

Mezarlardan istiânet dileyip yürüyüp,
Pazârlardan yaşlı ve genç elini tutup,
Misâfır ve mücavirden1 suâl sorup,
Yâ İlâhım, nasıl seni bulurum ha?

Kul Hoca Ahmed'in işidir söz ve güdaz,
Orada yoktur sana lâyük oruç-namaz,
Sermâyesi bu yol içre acz ve niyâz,
Yâ İlâhım, nasıl seni bulurum ha?

247 Hikmet

Canân, vaslın deryâsının pâk gevherin,
Dalgıç olur can denizinden geçebilse.
Görür ilki sedef içre o gevherin,
Gözün gafflet uykusundan açabilse.

Hakikatin yollarının engeli çok,
O yolları görmeyip-bilmeyip yürüyüp olmaz,
Yürüyen yeter o ukbaya himmet tutup,
Menzillerini bilip onu sarabilse.

Can bülbülü uçmak ister bostan gezip,
Gül şevkinde muhabbetin kadehin içip,
Şöyle-böyle eteğini kesip,
Cennet güzel, onun tarafına uçabilse.

Derd ve hâlet peydâ kılan aşklı olur,
Coşku-çırpınış hâsıl eden coşkulu olur,
Şevk şarâbın içen âşık şevkli olur,
O şarâb gibi şarâb olmaz içebilse.

Musâ gibi bu yolların rehberi var,
Tâlibe kim bu işlerden haberi var,
Azdırcı Sâmirî gibi sihirbaz var,
Ârif olur işte bulanları seçebilse.

Kiyâmetin endişesini söylemeyecekti,
Kul Hoca Ahmed canı ile kucaklayabilse.

Kurban bayramı ayı geldi, gelin, dostlar,
Zâhir-bâtın aydın kılıp cemâl görün.
İtikafda samimi durup, nefsi vurup,
Can ve gönlü bir denk kılıp cemâl görün.

Nefsi vurup, dil kalesini boş bırakın,
Allah desen, gâib koşar avâzını,
Habersizler bilmez sözü bu fehmini,
Can ve gönlü ihsân kılıp, cemâl görün.

Nefsi vurup, dil kalesine versen huzur,
Huzur versen, sen yürürsün, orada rahat,
Mahşer günü mürşidin bakar sana mutlu,
Burada ağlayıp, orada varıp cemâl görün.

Nefsi vurup, din kalesini binâ versen,
Kanlar yutup tevbe kılsan, geçer günâh,
Elin açıp, âmin desen, geçer İlah,
Az gönül evini tevbe edip, cemâl görün.

Tevbe kılsan nasıl güzel, tevbe eyle,
Ondan sonra Hakk rahmetin söyleyip gör,
Cehâlette ömrün geçti, insaf eyle,
Hakk'tan korkup, insaf kılıp, cemâl görün.

Hayvan kılmayıp, âdem kıldı korkmak için,
Kıyâmetin şiddetinden ürkmek için,
Hakk'tan korkup, gözyaşını dökmek için,
Vâh ne yazık, figân edip, cemâl görün.

*Ey heveskâr, âşık olsan, candan geç,
Gece uykusunu haram kılıp, yaşını saç,
Ondan sonra şevk şarâbını doyası iç,
Canı incitip, canân olup, cemâl görün.*

*Nice söylesem, işitmezsin, ey habersiz,
Câhillere lâıyk çeksın ciğer kanı,
Söz aslını bilenlere inci ve cevher,
Cevher bulup, figân kılıp, cemâl görün.*

*Kul Hoca Ahmed, tevbe giysisini giymek gerek,
Hakk'tan korkup, kötü nefsi bırakmak gerek,
Halktan kaçıp, yalnız Hakk'ı sevmek gerek,
Aslın toprak, sudan olup, cemâl görün.*

249 Hikmet

*On sekiz bin âlemi Hakk yarattı,
O Muhammed Habîullah Rasûl için.
Bil, nûrundan ay ve güneşi Hakk yarattı,
O Muhammed Habîullah Rasûl için.*

*Sekiz uçmak fırdevs adlı cennetleri,
Yenip tükenmez asla orada nimetleri,
Hûriler giyer yetmiş türlü hil'atleri,
O Muhammed Habîullah Rasûl için.*

Cennet içinde huri ve gılman feryâd kılır,
Var ey Hüdâ, Rasûl dostun ne zaman gelir?
Cümle, Rasûl cemâline müştâktır,
O Muhammed Habîbullah Rasûl için.

Rasûl o dem arasat gün hayrân kalınca,
Nergis gözü yaşa dolup, giryân olunca,
Duâ ile münacâta meşgul olunca,
O Muhammed Habîbullah Rasûl için.

Hakk'tan nidâ gelir o dem: "Dostum Rasûl,
Ümmetlerin kaygısından olma melûl,
Ey dostum, münacâtını kıldım kabul",
O Muhammed Habîbullah Rasûl için.

Ondan sonra Rasûl sevinçli olasıdır,
Sevinçli olup, cennet tarafına yürüyesidir,
Ümmetleri ile beraber cennet giresidir,
O Muhammed Habîbullah Rasûl için.

Cennet içinde yüz bin Burak, öncü çıkacak,
Vâdedilen o Burak'a Rasûl binecek,
Ümmetlerin kaygısından gönlü dinecek,
Yüz bin Burak Hakk yarattı Rasûl için.

Ondan sonra Hakk gösterecek orada nûrunu,
Kaldırmazlar Hakk nûrundan iki gözünü,
İman götüren kullar görecek Hakk'ın yüzünü,
Dost-dostunun cemalini görmek için.

Cemâl arzu kılar olsan, tâat eyle,
Tâatını dâima, hep âdet eyle,
Gece-gündüz çok ağlayarak feryâd eyle,
Gözü verdi Allah Azîm gözyaşı için.

Kul Hoca Ahmed işte bu sözü dedi halka,
İmansız kul cemâl görmez, vallahi asla,
Hakk cemalini göreceğiz inşaallah,
İman verdi bize cemâl görmek için.

250 Hikmet

Ey habersiz, bu dünyânın vefâsı yok,
Âhirete yanmaz mısın ey zâlim?
Hakk emrini tutmayıp burada güç kılarırsın,
Bir Allah'tan korkmaz mısın ey zâlim?

Kiyâmet gün Allah'ım özü hâkim olacak,
Güç gösterenlerin tümünden öcünü alacak,
Cennetlik-cehennemlik hepsini soracak,
Öleceğim diye sanmaz mısın ey zâlim?

Ölüp varsan, kabre malın ele girmez,
Mal acısını görürsün, şüphe değil,
Aş versen, haram olsa, fayda olmaz,
Kabirde yalnız yatmaz mısın ey zâlim?

*Karanlık kabrin ara, zorluk olası,
Yemişlerin ağı-irin, kan olası,
Yılan, çyan ateşi sana giysi kılası,
İşitip, ibret almaz mısın ey zâlim?*

*Burada ibret almayıp, kabirde ibret alasin,
Girince ateşli sorgucu, onu göresin,
Kurtulmaya yer bulamayıp mahzun olasin,
Yanar ateşten korkmaz mısın ey zâlim?*

*Kabre girer cehennem ateşi heybet ile,
Korkmayan, korkacak orada ibret ile,
Fayda olmaz o şu günü hasret ile,
Tevbe edip yanmaz mısın ey zâlim?*

*Kul Hoca Ahmed'i affeyle Gaffâr, Tevâb,
Zâlimlere tevâfık verince Azîm Vehhâb,
"Zidnâhüm azâben fevka'l-azâb",
Bu âyeti bilmez misin ey zâlim?*

251 Hikmet

*Ey âşıklar, salât söyleyin, ben söyleyeyim,
O Mustafa iki cihân sultanını.
Ey ümmetler, hoş dinleyiniz, Hakk Rasulü,
Sahâbeler gören düşün beyanını.*

*Bir gün Rasûl âhîr demde ağırlaşıp yattı,
Ecel kuşu o şu günde yakın yetti,
Ebû Bekr çok ağlayıp özden gitti,
Söyleyiverdi ne ki, düşte gördüğünü.*

*Dedi: gözüm nûru idin, can rahatı,
Sahâbeler desteği, hem kuvveti,
Hasan-Hüseyin, Fâtıma'nın hem devleti,
İyi söyleyin zayıf kulun gördüğünü.*

*Görürüm ki, büyük sarık var başımda,
Ahalî dururdu çok karşımda,
Kayboldu o sarık bu başımda,
Bilmeyip kaldım nasıl ayrıldığımı.*

*Rasûl dedi: o sarık, hürmet olacak,
Başınızdan gider devlet Ahmed alacak,
Benden sonra sizlere çok zahmet olacak,
Ebû Bekir kıldı orada figânını.*

*İşte bu hâlde arslan Ömer geldi yetip,
Gözlerinden kan yaş akıp, yaka yırtıp,
Hakk habîbin ayağını kucakladı öpüp,
O hem geldi dedi, nedir ki gördüğünü.*

*Yüzüğünüzü koymuştum ben elime,
Çok yârânlar hizmette idi o şu demde,
O şu yüzük kayboldu o şu yerde,
Bilmeyip kaldım nasıl ayrıldığımı.*

Rasûl dedi: o şu yüzük garîbtir,
Kaybolan yüzüğünüz Ahmed'dir,
Aranızda bu Muhammed rahmettir,
Hâzır dostlar kıldı orada figânını.

Bu durumda yetip geldi, görün, Osman,
Öz düşünden özü korkup, ağlamaklı,
İçi dışı Rasûl için yanmış,
Sordu Rasûl neden ağlamaklı olduğunu.

Dedi Osman: dayanağım, sevdiğim,
Düş görmüşüm, abdest alıp, Mushaf açtım,
Okuyayım, dedim, harf âyeti yazılıp kaçtı,
Tabir edin zayıf kulun gördüğünü.

Rasûl dedi: ben fakîri affediniz,
Mushaf benzeri kandil idim söndüreceğiniz,
Benden sonra rahatlığı yitireceksiniz,
Aziz tutun şimdi kalan evladımı.

İşte bu demde feryâd vurup Ali yetdi,
Cerahatli gönüllere mızrak değdi,
Rasûlullah ayağını göze sürdü,
Rasûl sordu onun ağlamaklı olduğunu.

Ali dedi: Gazâ içinde hazırlıklı idim,
Kâfirlere taş demir gibi karşı durdum,
Var boyumdan zırhım ayrı oldu gördüm,
Söyleyiverdi şaşkın olup kaldığını.

Rasûl dedi: bu Muhammed zırhı alınca,
Bu günlerde uzak düşüp, ayrı olunca,
Düşmanlara yüzleriniz sarı olunca,
Bu gam ile yer yutuyor arslanını.

Bu durumda Fâtıma-ı Zehrâ girip geldi,
Babam diye ağlayıp, gözü yaşa doldu,
"Bin oğuldan üstün" dediği kızı geldi,
Çok ağlattı her kim hâzır durduğunu.

Dedi: benim dünyâ-ukbâ sevdiğim,
Fedâ olsun, ey baba, size canım,
Düş görmüşüm, tozup gitti giysilerim,
Nasıl olur işte bu düşün dermânını?

Rasûl dedi: Ciğerbendim, göresin mihnet,
Firkat ateşi ile bağrın olur zahmet,
Ben gittikten sonra çok çekersin dağ ve hasret,
Şimdi gör izzet ile varacağını.

Şehzâdeler geldi orada ağlamaklı olup,
Gözlerinin kadehi yaşla dolup,
Yüzünün rengi hazân benzeri, solup,
Rasûl sordu yüzlerinin solduğunu.

Dediler kim: iki cihân dayanağı,
Dünyâ, ukbâ ümmetlerin inandığı,
Hasan, Hüseyin sahâbeler güvendiği,
Ağzı varmayıp dedi ne kim gördüğünü.

Büyük babam oturdular taht üstünde,
O şu tahtı aşurdılar Arş üstünde,
Feryâd edip ağlamakta idik biz altında,
Bundandır yüzlerimizin solduğu.

Rasûl dedi: tabut tahtını getireler,
O Sidretul-müntehâya yetireler,
Beni alıp melekler götüreler,
Hasan-Hüseyn kıldı orada figânını.

Otuz üç bin sahâbeler oldu giryân,
Yürek-bağrı ateşe yanıp, oldu biryân,
Aîşe, Fâtıma çok kıldı nâlân,
Bilip Rasûl sefer kılır olduğunu.

Tâkatsiz olup Fâtıma çok ağladı,
Dostlarının yüreğini çok dağladı,
Azarlayıp Rasûl kulağına bir söz dedi,
Vâde verip sevindirdi kızcağını.

Vâde budur, gözüm nûru, ey aydınlığım,
Sabreyle, altı aydır bu ayrılığım,
Ondan sonra gelesin bana, ey gönümün bağı,
Seyr ederiz orada Hakk'ın bostanını.

Götürdü ölüm Âdem, Musâ Kelim'ini,
Nuhi Nebî, İbrâhîm gibi Halil'ini,
Hepimizin aydınlığı o Habîbini,
Ey yârânlar, kaygısı yok kaldığımı.

*Ey yârânlar, Mustafa'yı çok yâd edin,
Adı çıksa, salât söyleyip, feryâd edin,
Cehennemden özünüzü azâd edin,
Mevlâm sever er kulunun ağlayışını.*

*Bil şekerden tatlıdır dostun sözü,
Dostun sözü edilse, ağlar dostun gözü,
Kul Hoca Ahmed, Allah'ım kılınca iman nasibi,
Er o olur, götürse oraya imanını.*

مناجات

Münacat

مناجات ایلدی مسکین خواجه احمد
الهی قیل همه بنده نك ني رحمت

Münâcât eyledi Kul Hoca Ahmed;
Allah'ım eyle kuluna rahmet

غریب احمد سوزی هرکیز قوریماس
اکر بیر آستیغه کیرسه چوروماس

Garîp Ahmed sözü aslâ eskimez;
Eğer yer altına girse, çürümez.

ینه منسوخ بولوب اول خوار بولماس
اوقوغان بنده لار بیمار بولماس

Yine mensûh olup o hâr olmaz;
Okuyan bağımlar hasta olmaz.

اوقوغانه قیلور مین انده شفقت
قیامت کونیده قیلغوم شفاعت

Okuyana eylerim orada şefkat;
Kıyâmette eyleyim şefâat

خدایم قیلسه انعام مینکا جنت
اوقوغان نی قیلور مین مین شفاعت

Allah'ım eylese nasîp bana cennet,
Okuyanlara eylerim şefâat.

تیلاکی هر نه بولسه تنکری بیرکای
محبت شوقی نی کوکسیکا سالکای

Dileği her ne olsa Tanrı vere;
Muhabbet şevkini gönlüne koy.

جمالین کورساتیب پروردکاریم
اوزین یولیغه سالسون بیر و باریم

Cemâlini gösterip Perverdigâr'ım,
Kendi yoluna koysun Bir ve Var'ım.

خدایم ایلاسون محشرده حُرْم
قیامت کون اریغ ذاتی غه محرم

Allah'ım eylesin mahşerde sevinçli
Kıyâmet günü temiz Zâtına sırdaş

دعاغه یاری بیرسه هر مسلمان
اولار وقتیده ایلتکای نور ایمان

Duâya katılverse her Müslümân,
Öfür vaktinde götürür imân nûru

مینی حکمت لاریم عالمغه تولغان
اشتماي هر کیم اولسه قیلغای ارمان

Benim hikmetlerim âleme dolan;
İşitmeden her kim ölse, eyler arzû

مینی حکمت لاریم دردلیککا درمان
کیشی بوی ایتمسه اول یولده قالغان

مینی حکمت لاریم عاملده داستان
روحوم کیلسه قیلور صحبت نی بوستان

مینی حکمت لاریم کان حدیث دور
کیشی بوی ایتمسه بیلکیل خبیث دور

مینی حکمت لاریم طالب نی رزقی
اکر چندیکه بولسه جرم و فسقی

مینی حکمت لاریم فرمان سبحان
اوقوب بیلسنک همه معنی قرآن

مینی حکمت لاریم عاملده سلطان
قیلور بیر لحظه ده چول نی کلستان

مینی حکمت لاریم شوق محبت
کوزینی یاشیغه قیلغای طهارت

نمازیغه رسول الله امامی
انی قومی ملانک لار تمامی

شکسته لیک بیلله قیلغان نمازی
قبول بولغای انی حقه نیازی

مینی حکمت لاریم عاشق غه ایتینک
دلی آینه دیک صادق غه ایتینک

*Benim hikmetlerim dertliye dermân;
Kişi pay götürmese, o yolda kalan.*

*Benim hikmetlerim âlemde destân;
Rûhum gelse, eyler sohbeti bostân.*

*Benim hikmetlerim hadîs hazînesidir
Kişi pay götürmese, bil habistir.*

*Benim hikmetlerim talîbin rızkı
Eğer binlerce olsa cürmü, fıkri*

*Benim hikmetlerim Sübhân'ın fermânı
Okuyup bilsen, hepsi Kurân'ın anlamı*

*Benim hikmetlerim âlemde sultân;
Eyler bir anda çölü gül bahçesi*

*Benim hikmetlerim muhabbetin şevki
Gözünün yaşına eyleye tahâret*

*Namazına Resûlullah imamı;
Onun soyu melekler tamâmı.*

*Kırılmışlık ile kıldığı namâzı,
Kabûl olur onun Hakk'a niyâzı.*

*Benim hikmetlerimi âşıkâ söyleyin
Gönlü ayna gibi sâdıka söyleyin,*

همه کور و کر و باطني گداف
تمام اقليم ني کيزديم تاجماديم صاف

*Tamamı kör, sağır, bātını boş;
Bütün iklimi gezdim, bulmadım sâf.*

مييني حکمت لاريم صراف کا ايتينک
خدای باکرم وهاب کا ايتينک

*Benim hikmetimi sarrâfa söyleyin;
Allah'ım, Kerem sâhibi Vehhâba söyleyin.*

عدالت پادشاه بر آتی صادق
قیلور بیر لحظه ده وصلي غه لایق

*Adâlet pâdişâhı, bir adı sâdık;
Eyler bir anda vaslına lâyıq.*

مييني حکمت لاريم نادادن ايشتماس
دلي کونکلي قارا پنديم ني آلماس

*Benim hikmetlerimi câhil işitmez;
Gönfü-kalbi kara, öğüdümü almaz*

خطي دين بيخبر الله غه منکر
ادب سيز بي ادب دنيا ده بي پير

*Hatâdan habersiz; Allah'a inkarcı
Edepsiz, hayâsız, dünyada pirsiz.*

خطي ني بتسه هر کيم نثر بتسون
ولي نثري بتيب مقصودغه بيتسون

*Yazısını yazsa her kim, nesîr yazsın;
Nesîrle yazarak maksada yetsin.*

ديني ایماني يوق اسلامي ويران
قیامت تانکي آتسه يولده قالغان

*Dini, imânı yok, İslâmı vîrân;
Kiyâmet tanı atsa, yolda kalan.*

پير کامل ني کورماي شيخ صنعان
خدا قيلماس قبول اوقوسه قرآن

*Pir-i kâmil'i görmeden Şeyh-i San'ân,
Allah eylemez kabûl, okusa Kur'ân.*

اوزيني شيخ آلور کولباري حالي
يکرمه بيش کا ييتماي آني عالي

*Kendini şeyh sanır, torbası boştur;
Yirmi beşe yetmeden onun yaşı*

نصيحت لار قیلور پير و جوان ني
اوزي فهم ايتماين يخشي يمان ني

*Nasîhatlar eyler yaşlı ve gence;
Kendisi ayırd etmeden iyi-kötüyü*

آلارني سوزلاري ضال مضل دور
شريعت اهلي بو ايلدين خجل دور

اينانسونديب موني بير نيچه بي عقل
قىلورلار اوليالاردين موني نقل

قويوب دامين گذرگاه لارغه بي پير
تيلي مكر و حيله قيلغاني تزوير

اني مكري ايورور شيطاندين اعلا
قويار يوزي قرا محشرده تانكلا

الارني كورمنكيز يوزيني هر كيز
اينيكديك لعني دين ايلانك پرهيز

زباني حال ايله اعمي ني ايتيم
حقيقت سوز بيله جاهل ني سوكتيم

اكر عالم بولسه جانيم تصدق
در و گوهر سوزوم ني ايشيتيب اوق

در و گوهر سوزين عالمغه ساچسه
اوقوب اوقوسه كلام حقني آچسه

اوشال عالم غه جان قربان قيلورمين
تمامي خانمان احسان قيلورمين

قاني عالم قاني عامل ياران لار
خدادين سوزلاسه سيز جان بيرينك لار

Onların sözleri zâlimi saldır
Şerîat ehli bu gibilerden utanır

İnansın diye bunu bir nice akılsız
Eylerler velîlerden bunu nakil

Koyup tuzağımı geçitlere pîrsiz
Dili yalan ve hile, yaptığı tezvîr.

Onun hilesi olur şeytândan üstün
Kalkar yüzü kara mahşerde tanla.

Onların görmeyin yüzünü aslâ
Onun gibi lânetliden eyleyin perhîz

Hâl dili ile ben görmezi söyledim
Hakikat söz ile cahili çekiştirdim.

Eğer ölüm olsa, cânım sadaka
İnci ve cevher sözümü işitip anla

İnci ve cevher sözünü âleme saçsa,
Okuyup anlasa, Hakk'ın kelâmı'nı açsa,

O âlime cân kurbân eylerim;
Bütün ev-barkımı ihsân kılarım.

Hani alîm, hani amel işleyen dostlar?
Allah'dan söz etse, siz cân veriniz.

چين عالم يستوقين تاشدين ياراتي
نيمه اوقدي آن عالم غه ايتي

Gerçek alîm yastığını taştan yaptı
Ne anladı onu âleme söyledi

اوزيني بيلدي ايرسه حقني بيلدي
خدادين قورقتي و انصاف غه كيلدي

Kendini bildi ise, Hakk'ı bildi;
Allah'dan korktu ve insafa geldi.

مييني حکمت لاريم دانا ايشيتسون
سوزوم داستان قيليب مقصدغه بيتسون

Benim hikmetlerimi bilgin işitsin;
Sözümü destân eyleyip maksada yetsin.

مييني حکمت لاريم فعلي و قولي
دي کونکليده بولسه ذکر موي

Benim hikmetlerim filî veya kavli
Kâlbî gönlünde olsa Mevlâ'nın zikri

مييني حکمت لاريم بير پير کامل
قايوا بنده خداغه بولسه ماييل

Benim hikmetlerim bir pir-i kâmil;
Hangi kul Allah'a olsa mâil

مييني حکمت لاريم خوبلارغه ايتينک
دعا تکبير قيليب رحمت کا باتينک

Benim hikmetlerimi çok kişilere söyleyin
Duâ-tekbîr eyleyip rahmete bâtın

مييني حکمت لاريم پير زبردست
ايشيتکانلار بولور بيهوش سرمست

Benim hikmetlerim kudretli bir pîr;
İşitenler olur sarhoş ve şuûrsuz

تيريك بولسه جهانده خوار بولماس
اوقوغان بنده لار بيمار بولماس

Diri olsa cihânda hâr olmaz;
Okuyan bağılılar hasta olmaz.

قيامته انکا هادي بولورمين
اگر دردليک بولسه دارو بولورمين

Kıyâmette ona yol gösterici olurum;
Eğer dertli olsa, dermânı olurum.

اگر يوز ييل عمر کورسه قريماس
اگر بير آستیکه کيرسه چوروماس

Eğer yüz yıl gösterici olurum
Eğer yer altına girse, çürümez.

خدا قيلغاي ايني دوزخدين آزاد
بھشت جاودانده ايلاکاي شاد

اگر حکمت اوقوسه ايها الناس
ايرور فرزند مينکا اول طالب خاص

ايشيتيب حکمتيم ني کوشه آلمان
عطا قيلغاي اولار وقتيده ايمان

يسوي حکمتين دانا ايشتسون
ايشيتکانلار همه مقصودغه بيتسون

جواهر کانيدن بير نکته آلسون
ايشتماکان باري حسرتده قالسون

کيشي حکمت ايشيتسه جاني بيرلان
چيقار جاني ايني ايمانني بيرلان

قلاقغه آلمانغاي بو سوزني نادان
ايني آدم ديمه اول جنس حيوان

خداني سوزيدين چيقان بو حکمت
ايشيتکان کا ياغار باران رحمت

مييني حکمت لاريم کيم توتسه محکم
خدا قيلغاي ايني البته بي غم

کرار جنت ايچيکا شاد و خندان
خدایم ايلاکاي مسرور و شادان

*Allah eyleye onu cehennemden âzad;
Ebedi cennetinde eyleye şâd.*

*Eğer hikmet okusa insanlar
Olur oğul bana o hâs tâlib*

*İşitip hikmetimi kulağa alan
Armağan eyler ölüv vaktinde imân.*

*Yesevî, hikmetini bilgin işitsin;
İşitenler bütün maksada yetsin.*

*Mücevher hazînesinden bir parça alsın;
İşitmeyen hepsi hasrette kalsın.*

*Kişi hikmet işitse cânı ile,
Çıkar cânı onun imânı ile.*

*Kulağa almazsa bu sözü câhil
Ona insân deme; o hayvân soylu*

*Allah'ım sözünden çıkan bu hikmet,
İşitene yağar rahmet yağmuru*

*Benim hikmetimi kim tutsa sıkı
Allah eyleye onu elbette gamsız*

*Girer cennet içine şen-şakrak
Allah'ım eyleye sevinçli ve neşeli*

مینی حکمت لاریم حقنی تناسی
محبت اهلی نی دردین دواسی

*Benim hikmetlerim Hakk'ın övgüsü
Muhabbet ehlinin derdinin devâsı.*

مینی حکمت لاریم قند و عسل دور
همه سوزلار ایچنده بی بدل دور

*Benim hikmetlerim şeker ve baldır
Bütün sözler içinde baha biçilmezdir*

مینی حکمت لاریم انعام الله
سحر وقتده دیسه استغفر الله

*Benim hikmetlerim Allah'ın nimeti
Seher vaktinde dese, estağfirullah.*

ای شیطان لعین توقماس یولی نی
محمد مصطفی آغای قوی نی

*Onun lanetli şeytân tutmaz yolunu;
Muhammed Mustafâ alır elini.*

پیغمبر امتیم دیب مهري تاوولار
عزازیل نی خدایم اوزون قاوولار

*Peygamber ümmetim deyip mehri ister
Şeytânın Allah'ım kendisini yakalar*

مینی حکمت لاریم دردسیرکا ایتمنک
بھاسیز گوهریم نادانغه ساتمنک

*Benim hikmetlerimi dertsiz söylemeyin;
Baha biçilmez cevherimi câhile satmayın.*

یسوی حکمتین قدریغه ییتقیل
خم عشقیدین می بی قطره تاتقیل

*Yesevî hikmetinin değerini anla
Aşk küpünden meyi bir damla tat*

خم عشقیدین کیشی بی قطره تاتغای
خدانی وصلی کا بر یولی باتغای

*Aşk küpünden kişi bir damla tadınca
Allah'ın vasfına bir yola batar*

Açıklamalar ve Notlar

Âyetler: **Hikmetlerde, metninin tamamı veya bir kısmı verilen âyetlerin meâlleri şu şekildedir:**

Elestü bi-Rabbikum?: “Bir de Rabbin, Âdemoğullarından, bellerindeki zürriyetlerini alıp da onları kendi nefislerine şahit tutarak: **“Ben sizin Rabbiniz değil miyim?”** dediği vakit, “pekâlâ Rabbimizsin, şahidiz” dediler. (Bunu) kıyamet günü “Bizim bundan haberimiz yoktu.” demeyesiniz diye (yapmıştık).” [Kur’ân-ı Kerim, A’raf, 7/172]

Eyne’l-mefer?: İşte o gün insan, **“Kaçacak yer neresi?..”** der. [Kur’ân-ı Kerim, Kıyamet, 75/10]

Fe firrû ilellâh: Ey Muhammed! De ki: “Öyleyse **Allah’a kaçın**, gerçekten ben size O’nun tarafından gönderilmiş apaçık bir uyarıcıyım. [Kur’ân-ı Kerim, Zariyât, 50/51]

Felyedhakû kalîlen: Artık kazandıkları günahın cezası olarak **az gülsünler**, çok ağlasınlar! [Kur’ân-ı Kerim, Tevbe, 9/82]

Fe’zkrûnî ezkrüküm: “Beni anın ki ben de sizi anayım...” [Kur’ân-ı Kerim, Bakara, 2/152]

İnnenî **Enellâh:** ...”Ey Musa, haberin olsun **Benim, Ben, Allah**, âlemlerin Rabbi!” [Kur’ân-ı Kerim, Kasas, 28/30]

İze’s-semâu’n-şekkat: Gök yarıldıgı zaman... [Kur’ân-ı Kerim, İnşikak, 84/1]

Kum fe enzir: Kalk artık uyar. [Kur’ân-ı Kerim, Müddessir, 74/2]

Küllü men aleyhâ fân: Yer üzerinde bulunan her şey fânidir. [Kur’ân-ı Kerim, Rahmân, 55/26]

Küllü nefsin zâikatü’l-mevt: Her nefis ölümü tadacaktır. [Kur’ân-ı Kerim, Enbiyâ, 21/35]

Küllü şey’in hâlikün: (O’nun Zât’ından başka) her şey helak olacaktır. [Kur’ân-ı Kerim, Kasâs, 28/88]

Lâ taknetû min rahmetillah: Allah’ın rahmetinden ümid kesmeyin. [Kur’ân-ı Kerim, Zümer, 39/53]

Lâ uksimu bi yevmi’l-kıyâme: Hayır, yemin ederim o kıyamet gününe. [Kur’ân-ı Kerim, Kıyâmet, 75/1]

Mimme hulik hulika min mâin dâfik: ... Neden yaratıldı? Atılan bir sudan yaratıldı. [Kur’ân-ı Kerim, Târik,86/5-6]

Nahnu kassemnâ: Rabbinin rahmetini onlar mı taksim ediyorlar? Dünya hayatında onların geçimliklerini aralarında **biz taksim ettik...** [Kur’ân-ı Kerim, Zuhrûf , 43/32]

Rabbî erinî enzur ileyke: ...”Ey Rabbim, göster bana kendini, Sana bakayım.” ... [Kur’ân-ı Kerim, Araf, 7/143]

Ricâlün lâ tülhîhim : Nice erler ki, ne ticaret, ne de alışveriş kendilerini Allah'ı anmaktan, namaz kılmaktan ve zekat vermekten **alıkoymaz**. [Kur'ân-ı Kerim, Nûr, 24/37]

Sekâhüm rabbuhüm: Rableri onlara tertemiz bir içki **sunmaktadır**. [Kur'ân-ı Kerim, İnsan, 76/21]

Ülâike ke'l-en'âmi bel hüm edall: ...İşte bunlar hayvan gibidirler, **hatta daha şaşkıncırlar**... [Kur'ân-ı Kerim, A'raf , 7/179]

Ve Rabbeke fe kebbir: Sadece Rabbinizi yücelt! [Kur'ân-ı Kerim, Müddessir, 74/3]

Ve'l-yebkû kesîran veya **Ve'l-yebkû kesîrâ**: ...Çok ağlasınlar! [Kur'ân-ı Kerim, Tevbe, 9/82]

Yâ eyyühe'l-müddessir: "Ey elbisesine bürünen." [Kur'ân-ı Kerim, Müddessir, 74/1]

Yevme terciufu'r-râcifef: O gün sarsıntı sarsacak. [Kur'ân-ı Kerim, Nâziât, 79/6]

Yevme yekûmu'l-hisâb: Ey Rabbimiz, **hesabın görüleceği gün**... [Kur'ân-ı Kerim, İbrâhim, 14/41]

Zikran kesîran veya **Zikran kesîrâ**: Ey iman edenler! Allah'ı **çokça anın**. [Kur'ân-ı Kerim, Ahzâb, 33/41]

Hadisler: **Hikmetlerde, metninin tamamı veya bir kısmı verilen ve hadis olarak nakledilen ibareler** şu şekildedir:

1. "**Talebü'l-ilmi farizatün**": İlim talebi farzdır. [İbn Mace, Mukaddime, 17, Hadis No.224].
2. "**Men mâte ğarîben, fe kad mâte şehîden**": Kim ğarîblikle ölse, şehidler mertebesinde ölmüştür. [Muhammed b. Selame, Müsnedü's-Şihab, 1, Hadis No.227].
3. *El-kezzâbu lâ ümmeti. Yalancılar ümmetimden değildir. (Hadis kaynaklarında yer almıyor.)*
4. *Lîmellah vaktün: Benim Allah ile bir vaktim vardır. (Hadis kaynaklarında yer almıyor.)*
5. *Küllü yevmin betערün: Bütün günler kötüdür. (Hadis kaynaklarında yer almıyor.)*
6. *Küllü muttakin âlimun: Bütün muttakiler bilir. (Hadis kaynaklarında yer almıyor.)*
7. *Mûtû kable en temûtu: Ölmeden önce ölünüz. (Hadis kaynaklarında "Bu naklin aslı yoktur." denilmektedir.)*
8. *El-fakru fahrî: Yoksulluk övüncümdür. (Hadis kaynaklarında "Aslı olmayan, mevzu nakil" olarak geçmektedir.)*